

Přehled zpráv

První kolo voleb ukrajinského prezidenta vyhrál komik bez zkušeností. Obhajující Porošenko získal o půlku méně hlasů.....	14
1.4.2019 seznamzpravy.cz ~ str. 00 ~	
První kolo voleb ukrajinského prezidenta vyhrál komik bez zkušeností. Obhajující Porošenko získal o půlku méně hlasů.....	15
1.4.2019 seznamzpravy.cz ~ str. 00 ~ Zahraniční, Stalo se <i>Jolana Humpálová</i>	
Ondřej Kundra.....	15
1.4.2019 xantypa.cz ~ str. 00 ~ <i>Libuše Koubská, Irena Vodáková</i>	
„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“.....	17
1.4.2019 Děčínský deník ~ str. 03 ~ Děčínsko / Region <i>ONDŘEJ KÚS</i>	
„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“.....	19
1.4.2019 Chomutovský deník ~ str. 03 ~ Chomutovsko / Region <i>ONDŘEJ KÚS</i>	
„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“.....	20
1.4.2019 Ústecký deník ~ str. 03 ~ Ústecko / Region <i>ONDŘEJ KÚS</i>	
„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“.....	22
1.4.2019 Teplický deník ~ str. 03 ~ Teplicko / Region <i>ONDŘEJ KÚS</i>	
„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“.....	24
1.4.2019 Žatecký a lounský deník ~ str. 03 ~ Lounsko a Žatecko / Region <i>ONDŘEJ KÚS</i>	
„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“.....	26
1.4.2019 Mostecký deník ~ str. 03 ~ Mostecko / Region <i>ONDŘEJ KÚS</i>	
„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“.....	28
1.4.2019 Litoměřický deník ~ str. 03 ~ Litoměřicko / Region <i>ONDŘEJ KÚS</i>	
„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“.....	30
2.4.2019 Českolipský deník ~ str. 03 ~ Českolipsko <i>ONDŘEJ KÚS</i>	
„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“.....	32
2.4.2019 Jablonecký deník ~ str. 03 ~ Jablonecko <i>ONDŘEJ KÚS</i>	
„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“.....	34

2.4.2019	Liberecký deník ~ str. 03 ~ Liberecko <i>ONDŘEJ KÚS</i>	
Bulovka zatím do Letňan nemíří.....		36
2.4.2019	Lidové noviny ~ str. 04 ~ Domov <i>PAVEL BARTOŠEK</i>	
Banky se Bitcoinu bojí, jako se dopis bojí e-mailu		39
2.4.2019	roklen24.cz ~ str. 00 ~ <i>Dominik Stroukal</i>	
Pár kliknutí, méně excelu. Xeelo se hodí všude		41
2.4.2019	roklen24.cz ~ str. 00 ~ <i>Jaroslav Průcha</i>	
Debata na téma: Chudoba a dluhy v Česku		43
3.4.2019	vstupzdarma.cz ~ str. 00 ~ <i>Knihovna Václava Havla Ve</i>	
Napětí provázelo první kolo prezidentských voleb na Ukrajině a stupňuje se i předkolem druhým		44
3.4.2019	ČRo Plus ~ str. 05 ~ 18:10 Názory a argumenty	
Premiér Andrej Babiš v Plzni v diskuzi: Česko je bezpečné		45
3.4.2019	Týdeník Domažlicko ~ str. 12 ~ Česko! A jak dál? <i>LENKA PROKŠOVÁ</i>	
Premiér Andrej Babiš v Plzni v diskuzi: Česko je bezpečné		46
3.4.2019	Týdeník Klatovska ~ str. 12 ~ Česko! A jak dál? <i>LENKA PROKŠOVÁ</i>	
Premiér Andrej Babiš v Plzni v diskuzi: Česko je bezpečné		48
3.4.2019	Týdeník Rokycansko ~ str. 12 ~ Česko! A jak dál? <i>LENKA PROKŠOVÁ</i>	
Premiér Andrej Babiš v Plzni v diskuzi: Česko je bezpečné		50
3.4.2019	Týdeník Tachovská jiskra ~ str. 12 ~ Česko! A jak dál? <i>LENKA PROKŠOVÁ</i>	
Premiér Andrej Babiš v Plzni v diskuzi: Česko je bezpečné		51
3.4.2019	Týdeník Plzeňsko ~ str. 12 ~ Česko a jak dál? <i>LENKA PROKŠOVÁ</i>	
Dycky byznys!		53
4.4.2019	Právo ~ str. 16 ~ Salon <i>Ondřej Císař</i>	
Účast aktivisty Tomy Robinsona na konferenci		55
4.4.2019	ČRo Plus ~ str. 03 ~ 21:10 Den v 60 minutach	
Státy vznikají a zanikají. Univerzity žijí! Univerzita Karlova oslavila 671. výročí svého založení		56
4.4.2019	iforum.cuni.cz ~ str. 00 ~	

Upřesnění	57
4.4.2019 bubinekrevolveru.cz ~ str. 00 ~	
Vždyť vládnout je tak snadné... Přeborníci mezi diktátory, vůdci a dalšími spasiteli národů	57
4.4.2019 denikn.cz ~ str. 00 ~	
Vždyť vládnout je tak snadné... Přeborníci mezi diktátory, vůdci a dalšími spasiteli národů	61
4.4.2019 denikn.cz ~ str. 00 ~	
Mluvíme o digitální revoluci, přitom neumíme učit matematiku	64
4.4.2019 roklen24.cz ~ str. 00 ~ <i>Dominik Stroukal</i>	
Upřesnění	67
5.4.2019 bohumildolezal.cz ~ str. 00 ~	
Německo je na tom hůř a hůř. A s ním padá i euro	68
5.4.2019 roklen24.cz ~ str. 00 ~ <i>Dominik Stroukal</i>	
ČNB na čele pelotonu	69
5.4.2019 roklen24.cz ~ str. 00 ~ <i>Luboš Komárek</i>	
(R)EVOLUCE NA PRAŽSKÝCH PRÁVECH	71
5.4.2019 Právní rádce ~ str. 60 ~ Rozhovor <i>Jana Rosůlková</i>	
Hoaxy o očkování? Nesprávné informace mohou stát člověka i život, říká odbornice	75
6.4.2019 kutnohorsky.denik.cz ~ str. 00 ~	
Hoaxy o očkování? Nesprávné informace mohou stát člověka i život, říká odbornice	77
6.4.2019 denik.cz ~ str. 00 ~ Zdraví <i>Redakce</i>	
Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život	79
6.4.2019 jablonecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Jablonecko <i>Redakce</i>	
Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život	80
6.4.2019 litomericky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Litoměřicko <i>Redakce</i>	
Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život	81
6.4.2019 zatecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Žatecko a Lounsko <i>Redakce</i>	
Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život	83

6.4.2019	chomutovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Chomutovsko <i>Redakce</i>	
Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život		84
6.4.2019	mostecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Mostecko <i>Redakce</i>	
Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život		86
6.4.2019	teplicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Teplicko <i>Redakce</i>	
Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život		87
6.4.2019	liberecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Liberecko <i>Redakce</i>	
Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život		89
6.4.2019	ustecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Ústecko <i>Redakce</i>	
Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život		90
6.4.2019	ceskolipsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Českolipsko <i>Redakce</i>	
Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život		92
6.4.2019	decinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Děčínsko <i>Redakce</i>	
Chystaný Nord Stream 2 poslouží jako jedna z hlavních tepen, kterou by mohl ruský zemní plyn proudit z Ruska		93
7.4.2019	ČRo Plus ~ str. 01 ~ 16:30 Evropa Plus	
Arktida: strategické ruské ambice		100
8.4.2019	ČT 24 ~ str. 11 ~ 21:31 Horizont	
Cigarety a alkohol zřejmě skokově podraží. Pomůže to Čechům ke zdraví?		102
8.4.2019	nasezdravotnictvi.cz ~ str. 00 ~	
Univerzita Karlova si připomíná 671. výročí svého založení.....		103
8.4.2019	politicke-listy.cz ~ str. 00 ~	
Univerzita Karlova si připomíná 671. výročí svého založení.....		105
8.4.2019	parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~	
Konec éry masa? Nejen hovězí mohou nahradit cvrčci		106
8.4.2019	roklen24.cz ~ str. 00 ~ <i>Jaroslav Průcha</i>	
VIDEO: Jak získat peníze přes Fundlift? Success story firmy Klenota		107

9.4.2019 roklen24.cz ~ str. 00 ~
Dominik Stroukal

Na „Jude, Slavia“ reagovali ostatní diváci na Spartě pískotem. Co má udělat majitel, předvedl Křetínskému šéf Komety Zábranský.....109

9.4.2019 efootball.cz ~ str. 00 ~
PROCHÁZKA LIGOVÝM DĚNÍM

The African American Freedom Struggle.....111

10.4.2019 zpravodajstvi.ecn.cz ~ str. 00 ~

PROJEKT VYSOKÝCH ŠKOL A ČTK SPOJUJE ŽURNALISTIKU S UMĚLOU INTELIGENCÍ.....112

10.4.2019 Studenta web&mag ~ str. 16 ~ Téma
Kristýna Šestáková

Zrušení výsledků voleb ve Strakonících114

10.4.2019 ČRo Plus ~ str. 03 ~ 21:10 Den v 60 minutach

Zákulisí.....115

10.4.2019 Nový prostor ~ str. 05 ~ Úvod

Premiéřský post obhájí, pak ale na Netanjahua čeká obvinění z korupce a slíbená anexe Západního břehu116

10.4.2019 seznamzpravy.cz ~ str. 00 ~ Zahraniční, Stalo se
Jolana Humpálová

Premiéřský post obhájí, pak ale na Netanjahua čeká obvinění z korupce a slíbená anexe Západního břehu117

10.4.2019 seznamzpravy.cz ~ str. 00 ~

TÉMA BUDOUCNOSTI, KTERÉ BYCHOM MĚLI ŘEŠIT UŽ DNES118

10.4.2019 Studenta web&mag ~ str. 27 ~
Jiří Komárek

Dycky byznys! Ondřej Císař nad novou knihou Naomi Kleinové.....120

10.4.2019 novinky.cz ~ str. 00 ~ Kultura - SALON
Ondřej Císař, SALON

Dycky byznys! Ondřej Císař nad novou knihou Naomi Kleinové.....122

10.4.2019 novinky.cz ~ str. 00 ~

K zemi jde celé sídliště. Proč v Karviné bourají část města, do které se investovaly desítky milionů?..124

10.4.2019 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z domova
Tereza Čemusová

Už párkrát se mi zdálo, že oštěp letí hodně daleko127

11.4.2019 iforum.cuni.cz ~ str. 00 ~

Odvádí pozornost? Fischer, spojený se skandálem strojírní, útočí na Kellnera kvůli Číně.....	128
11.4.2019	cz.sputniknews.com ~ str. 00 ~
Obavy ČNB: Vnější rizika, Německo, obchodní spory a brexit.....	130
11.4.2019	roklen24.cz ~ str. 00 ~ <i>Jaroslav Průcha</i>
Kellnerovy obchody v Číně jsou rizikem, míní Fischer. Zatahujete nás do politiky, oponuje Mlynář.....	131
11.4.2019	ct24.cz ~ str. 00 ~ Ekonomika <i>spicakovak</i>
Kellnerovy obchody v Číně jsou rizikem, míní Fischer. Zatahujete nás do politiky, oponuje Mlynář.....	134
11.4.2019	ceskatelevize.cz ~ str. 00 ~
Kellnerovy obchody v Číně jsou rizikem, míní Fischer. Zatahujete nás do politiky, oponuje Mlynář.....	135
11.4.2019	ceskatelevize.cz ~ str. 00 ~
Jak je důležité mít NATO. Rusko, Čína a další země dostaly jasný vzkaz. Teď jde o to, abychom ho pochopili i u nás.....	137
11.4.2019	denikn.cz ~ str. 00 ~ <i>Magdalena Slezáková</i>
Jak je důležité mít NATO. Rusko, Čína a další země dostaly jasný vzkaz. Teď jde o to, abychom ho pochopili i u nás.....	141
11.4.2019	denikn.cz ~ str. 00 ~ <i>Magdalena Slezáková</i>
Mediální výchova není dogma. Má dětem pomoci chápat vlastní i cizí zkušenost, říká Markéta Zezulková z Fakulty sociálních věd.....	144
12.4.2019	rozhlas.cz ~ str. 00 ~ <i>Lucie Výborné</i>
Mediální výchova není dogma. Má dětem pomoci chápat vlastní i cizí zkušenost, říká Markéta Zezulková z Fakulty sociálních věd.....	145
12.4.2019	ČRo - radiozurnal.cz ~ str. 00 ~ Děti a výchova <i>Alžběta Švarcová</i>
9 dnů před finále voleb na Ukrajině se Petro Porošenko vydal hledat podporu předních evropských státníků.....	146
12.4.2019	ČRo Radiožurnál ~ str. 03 ~ 12:08 Ozvěny dne - publicistika
Klidný závěr týdne na devizových trzích?.....	147
12.4.2019	roklen24.cz ~ str. 00 ~ <i>Dominik Stroukal</i>
Host Lucie Výborné - Markéta Zezulková.....	148
12.4.2019	ČRo Radiožurnál ~ str. 01 ~ 09:05 Host Lucie Výborné

Čínské investice v České republice nejsou podle premiéra Andreje Babiše na zcela uspokojivé úrovni	157
12.4.2019	ČRo Radiožurnál ~ str. 01 ~ 17:06 Dvacítka Radiožurnálu
Mediální výchova není dogma. Má dětem pomoci chápat vlastní i cizí zkušenost, říká akademička	164
13.4.2019	irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Lucie Výborná, Alžběta Švarcová</i>
Mediální výchova není dogma. Má dětem pomoci chápat vlastní i cizí zkušenost, říká akademička	165
13.4.2019	irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Lucie Výborná, Alžběta Švarcová</i>
Mediální výchova není dogma. Má dětem pomoci chápat vlastní i cizí zkušenost, říká akademička	166
13.4.2019	irozhlas.cz ~ str. 00 ~
Britská křesla v Bruselu si rozdělí členové EU, mandát europoslanců zanikne	167
13.4.2019	zpravy.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Zprávy / Zahraniční <i>iDNES.cz, Kateřina Havlíková</i>
Britská křesla v Bruselu si rozdělí členové EU, mandát europoslanců zanikne	168
13.4.2019	idnes.cz ~ str. 00 ~ <i>Kateřina Havlíková</i>
Jiří Valenta	169
14.4.2019	prvnizpravy.parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~
První pokus o ukrajinskou předvolební debatu nevyšel. Dorazil jen Porošenko	170
14.4.2019	ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět <i>hosenseidlovap</i>
Chystá CZEXIT? Fotbalista Hrošovský plánuje utéct z Plzně se sexy studentkou!	172
14.4.2019	blesk.cz ~ str. 00 ~
Chystá CZEXIT? Fotbalista Hrošovský plánuje utéct z Plzně se sexy studentkou!	172
14.4.2019	isport.cz ~ str. 00 ~ VIP sport
SNUGGS: Chceme být evropským lídrem inovací kolem menstruace	173
14.4.2019	roklen24.cz ~ str. 00 ~ <i>Jaroslav Průcha</i>
Deset let od čečenské války. Ve vzpurném regionu hrozí další pokračování krevní msty	175
15.4.2019	aktualne.cz ~ str. 00 ~
AMOB potřetí	177
15.4.2019	wigym.cz ~ str. 00 ~ <i>Adéla Trusinská</i>

Vedlejší škody zběsilého čerpání evropských fondů vysokými školami	177
15.4.2019	prima.iprima.cz ~ str. 00 ~
Odrážejí průzkumy skutečnost, nebo ji spíše vytvářejí?	178
15.4.2019	Marketing & Media ~ str. 15 ~ Komentáře
Deset let od čečenské války. Ve vzpurném regionu hrozí další pokračování krevní msty	180
15.4.2019	aktualne.cz ~ str. 00 ~ Zahraničí <i>Ondřej Soukup</i>
Finanční manažer. Často otloukánek, který ale ví o firmě všechno	181
15.4.2019	roklen24.cz ~ str. 00 ~ <i>Jaroslav Průcha</i>
Novým českým velvyslancem při NATO se stane náměstek ministra obrany Jakub Landovský.....	184
16.4.2019	cz.sputniknews.com ~ str. 00 ~
Recese v USA není na obzoru. Vypuknutí by bylo nečekané	184
16.4.2019	roklen24.cz ~ str. 00 ~ <i>Jaroslav Průcha</i>
Jako lidstvo balancujeme na hraně zániku	185
16.4.2019	halonoviny.cz ~ str. 00 ~ <i>Monika Hoření</i>
Kistové z údolí Pankisi	189
17.4.2019	iir.cz ~ str. 00 ~
Kistové z údolí Pankisi	189
17.4.2019	ustavmezinarodnichvztahu.cz ~ str. 00 ~
Nora Dolanská – manager a PR manager pro UNESCO	190
17.4.2019	karlovyvary.cz ~ str. 00 ~ <i>Karlovyč Varů</i>
Novým českým velvyslancem při NATO se stane náměstek ministra obrany Jakub Landovský.....	14
17.4.2019	udalostiextra.cz ~ str. 00 ~
Zvýšení příspěvků pro žadatele o azyl v Německu	15
17.4.2019	ČRo Plus ~ str. 05 ~ 17:10 Den podle...
Problémem zdravotnictví číslo jedna je jednoznačně personál	15
17.4.2019	lidovky.cz ~ str. 00 ~ <i>Pavel Bartošek</i>

Ovlivňování voleb v USA	17
18.4.2019 ČRo Plus ~ str. 03 ~ 17:10 Den podle...	
Hypotéky zlevňují, ČNB tomu bude bránit	19
18.4.2019 roklen24.cz ~ str. 00 ~ <i>Dominik Stroukal</i>	
Lidmila Kábrtová: Na břehu	20
18.4.2019 Tvar ~ str. 16 ~ Próza	
Martin Kupka: Co dělá Babiš, by jiného politika dávno zabilo. Možná to vejde do dějin jako Čapnelismus	22
18.4.2019 ctidoma.cz ~ str. 00 ~ Politika <i>Martin Chalupa</i>	
Z YouTube a Instagramu do redakcí a naopak. Hraje se o diváky i vliv na sítích.....	24
22.4.2019 ct24.cz ~ str. 00 ~ Média <i>dolejsii</i>	
Z YouTube a Instagramu do redakcí a naopak. Hraje se o diváky i vliv na sítích.....	26
22.4.2019 ceskatelevize.cz ~ str. 00 ~	
Prezidentské volby na Ukrajině	28
22.4.2019 ČT 24 ~ str. 02 ~ 07:00 Zprávy	
Do Prahy přiletí Le Penová, na Václavském náměstí bude spolu s Okamurou demonstrovat proti "diktátu Bruselu"	30
22.4.2019 iHNed.cz ~ str. 00 ~ <i>Benedikt Lederer</i>	
Do Prahy přiletí Le Penová, na Václavském náměstí bude spolu s Okamurou demonstrovat "proti diktátu Bruselu"	32
22.4.2019 ihned.cz ~ str. 00 ~ <i>Okamura Tomio</i>	
Prezidentské volby na Ukrajině	34
22.4.2019 ČT 24 ~ str. 01 ~ 08:00 Zprávy	
Fenomén jménem Greta Thunbergová	36
23.4.2019 ČT 24 ~ str. 10 ~ 21:31 Horizont	
25.4.2019 000 18:00	39
23.4.2019 klubinvestoru.com ~ str. 00 ~	
Nacionalisté tvoří křehké spojení.....	41
23.4.2019 iHNed.cz ~ str. 00 ~	

Benedikt Lederer

Nacionalisté tvoří křehké spojení.....	43
23.4.2019	ihned.cz ~ str. 00 ~ <i>Okamura Tomio</i>
VŠ je letos opět dostupná ... ale ne každá. Jak na odvolání?	44
23.4.2019	Lidové noviny ~ str. 14 ~ Akademie <i>PETRA SMÍTALOVÁ</i>
KOMENTÁŘ: Ukrajinským prezidentem se stal muž, který zatím nic neřekl.....	45
23.4.2019	idnes.cz ~ str. 00 ~
KOMENTÁŘ: Ukrajinským prezidentem se stal muž, který zatím nic neřekl.....	46
23.4.2019	zpravy.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Zprávy / Zahraničí <i>Karel Svoboda, Institut mezinárodních studií FSV UK</i>
Životní omyly a pády jako zdroj energie a inspirace / přednáší Eva, První ŽENA s.r.o.	48
24.4.2019	zenysro.cz ~ str. 00 ~ <i>Životní Omyly A Pády</i>
Evropští nacionalisté se sejdou na Okamurově akci. Narušit ji chtějí pořadatelé Hlukové olympiády	50
24.4.2019	romea.cz ~ str. 00 ~
Evropští nacionalisté se sejdou na Okamurově akci. Narušit ji chtějí pořadatelé Hlukové olympiády	51
24.4.2019	romea.cz ~ str. 00 ~ domácí <i>fk</i>
Přijede Le Penová i kapela Ortel, láká Okamura na demonstraci. Slyšet budou i odpůrci.....	53
24.4.2019	aktualne.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>Jakub Heller</i>
NE EU a migraci! Ortel, Le Penová a Wilders: koho ještě můžete vidět na akci Okamury na Václavském náměstí	55
24.4.2019	cz.sputniknews.com ~ str. 00 ~
Kyberútoky mají hlídat vojenští špioni	56
24.4.2019	Lidové noviny ~ str. 02 ~ Domov <i>MARTIN SHABU</i>
Diskuze o domácích úkolech.....	57
24.4.2019	ČRo Plus ~ str. 01 ~ 12:30 Radioforum
ATENTÁT NA SCRUTONA NA	57
25.4.2019	Reflex ~ str. 08 ~ Aktuálně <i>MATYÁŠ ZRNO</i>
Atentát na Scrutona.....	61
25.4.2019	reflex.cz ~ str. 00 ~ Hlavní články <i>MATYÁŠ ZRNO</i>

Právo na sebeurčení nadělalo v Evropě paseku	64
26.4.2019 Týdeník Echo ~ str. 18 ~ Komentář <i>DANIEL KAISER</i>	
Útok na Feriho není běžná hospodská rvačka	67
26.4.2019 irozhlas.cz ~ str. 00 ~	
Expert: Útok na Feriho není běžná hospodská rvačka. Do 90. let se nevracíme, ale jsou tu znepokojivé signály.....	68
26.4.2019 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z domova <i>Lenka Kabrhelová, Pavel Vondra, Zuzana Kubišová</i>	
Expert: Útok na Feriho není běžná hospodská rvačka. Do 90. let se nevracíme, ale jsou tu znepokojivé signály.....	69
26.4.2019 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z domova <i>Lenka Kabrhelová, Pavel Vondra, Zuzana Kubišová</i>	
Expert: Útok na Feriho není běžná hospodská rvačka. Do 90. let se nevracíme, ale jsou tu znepokojivé signály.....	71
26.4.2019 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z domova <i>Lenka Kabrhelová, Pavel Vondra, Zuzana Kubišová</i>	
Rusko usnadňuje získání pasů v Donbasu	75
26.4.2019 ČT 24 ~ str. 01 ~ 21:31 Horizont	
„Poslední“ centrální bankéř promluvil. Sazby se budou zvyšovat	77
26.4.2019 roklen24.cz ~ str. 00 ~ <i>Dominik Stroukal</i>	
Ruské pasy pro obyvatele Donbasu? Může to být předejhra další eskalace konfliktu, říká politolog Šír ..	79
27.4.2019 ceskatelevize.cz ~ str. 00 ~	
Ruské pasy pro obyvatele Donbasu? Může to být předejhra další eskalace konfliktu, říká politolog Šír ..	80
27.4.2019 ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět <i>bahounkovap</i>	
Hřibovi početní poradci stojí Prahu čtvrt milionu měsíčně.....	81
27.4.2019 novinky.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>Karolína Brodničková</i>	
Hřibovi početní poradci stojí Prahu čtvrt milionu měsíčně.....	83
27.4.2019 Právo ~ str. 01 ~ Titulní strana <i>Karolína Brodničková</i>	
Hřibovi početní poradci stojí Prahu čtvrt milionu měsíčně.....	84
27.4.2019 novinky.cz ~ str. 00 ~ <i>Martinou Vackovou, Karolína Brodničková</i>	
Fetáci jezdí v autobusech a píchají do dětí stříkačky.....	86
27.4.2019 a2larm.cz ~ str. 00 ~ <i>Jan Bělíček</i>	

Spolupráce V4 má pro Česko smysl, ale v Bruselu je to červený hadr, říká Stuchlíková	87
27.4.2019 info.cz ~ str. 00 ~ Češi v Bruselu <i>Lucie Bednárová</i>	
Když se kácí les... Rusku se do patnácti let zřejmě podaří vydrancovat samo sebe	89
27.4.2019 denikn.cz ~ str. 00 ~ <i>Michael Romancov</i>	
Spolupráce V4 má pro Česko smysl, ale v Bruselu je to červený hadr, říká Stuchlíková	90
27.4.2019 info.cz ~ str. 00 ~	
Když se kácí les... Rusku se do patnácti let zřejmě podaří vydrancovat samo sebe	92
27.4.2019 denikn.cz ~ str. 00 ~ <i>Michael Romancov</i>	
Další krize může mít dalekosáhlejší následky než ta minulá. Zadlužení států enormně vzrostlo.....	93
28.4.2019 e15.cz ~ str. 00 ~ Krize na obzoru <i>sou</i>	
Huněk přešel z Wundermanu do Actum Digital.....	100
29.4.2019 mediar.cz ~ str. 00 ~ <i>Ondřej Aust</i>	
Huněk přešel z Wundermanu do Actum Digital.....	102
29.4.2019 mediar.cz ~ str. 00 ~ Články <i>Ondřej Aust</i>	
Piráti v Pardubickém kraji představují svého kandidáta do Evropských voleb.....	103
29.4.2019 pardubicky.pirati.cz ~ str. 00 ~ <i>Piráti Pardubického</i>	
Tento úvodník je nekomerční	105
29.4.2019 Marketing & Media ~ str. 03 ~ Editorial <i>Jan Klíka</i>	
Americké prezidentské volby jako souboj generací. Vyčnívá 37letý homosexuál	106
29.4.2019 seznamzpravy.cz ~ str. 00 ~	
Španělsko má v parlamentu poprvé krajní pravici. Uspěli i separatisté, kteří teď mohou vydírat vládu.	107
29.4.2019 info.cz ~ str. 00 ~ Evropská unie <i>Eliška Kubátová</i>	
Kotlebova strana nebude zrušena	109
29.4.2019 ČRo Plus ~ str. 03 ~ 17:10 Den podle...	
Španělsko má v parlamentu poprvé krajní pravici. Uspěli i separatisté, kteří teď mohou vydírat vládu.	111
29.4.2019 info.cz ~ str. 00 ~	
I lenoch může být úspěšný	112

29.4.2019	Týden ~ str. 84 ~ Život <i>Lukáš Seidl</i>	
Jiná Unie. Evropská integrace od českého vstupu párkrát poskočila, ovlivnila ji migrace i ekonomická krize.....		114
29.4.2019	ceskatelevize.cz ~ str. 00 ~	
Jiná Unie. Evropská integrace od českého vstupu párkrát poskočila, ovlivnila ji migrace i ekonomická krize.....		115
29.4.2019	ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět <i>svitakm</i>	
Piráti v Pardubickém kraji představují svého kandidáta do Evropských voleb.....		116
30.4.2019	pardubice.cz ~ str. 00 ~	
Koruna před zasedáním ČNB posiluje.....		117
30.4.2019	roklen24.cz ~ str. 00 ~ <i>Dominik Stroukal</i>	
Seznam ministrů. Podívejte se, kdo je kdo ve druhé Babišově vládě.....		118
30.4.2019	irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z domova <i>Anna Kottová, ČTK</i>	
Parlamenty učí děti demokracii.....		120
30.4.2019	Lidové noviny ~ str. 15 ~ Akademie <i>JITKA POLANSKÁ</i>	
Studna, sekera, archiv S Milošem Doležalem o jeho životě, nové knížce a udavačích a hrdinech		122
30.4.2019	Xantypa ~ str. 82 ~ spisovatel <i>Miloš Doležal ALICE HORÁČKOVÁ,</i>	

Plné znění zpráv

První kolo voleb ukrajinského prezidenta vyhrál komik bez zkušeností. Obhajující Porošenko získal o půlku méně hlasů

1.4.2019 seznamzpravy.cz str. 00

Ukrajinci poslali do druhého kola komika prezidentských voleb a ostříleného politika. (Video: Jolana Humpálová, AP, Reuters)

Komediální herec a stávající prezident – tak vypadá výsledek prvního kola prezidentských voleb na Ukrajině. Herec Volodymyr Zelenskyj první část prezidentského klání vyhrál s přehledem – získal podporu 30,4 procenta voličů. Jeho postupující protikandidát, současná ukrajinská hlava státu Petro Porošenko, získal 16 procent hlasů. K volebním urnám přišlo skoro 70 procent voličů.

Nejde přitom o žádné překvapení, Zelenskyj vedl v předvolebních průzkumech už delší dobu. Jeho úspěch ukazuje na jedno – Ukrajinci chtějí v politice nové tváře a zjevně jim nevadí, že byl jejich favorit s politikou v kontaktu jen vzdáleně. V oblíbeném seriálu Služebník lidu totiž hraje právě prezidenta.

„On se vyhýbal debatám a komunikoval hlavně prostřednictvím toho seriálu – který je fikce, žádná realita – a prostřednictvím sociálních sítí,” uvedl pro Seznam Zprávy odborník na východoevropskou politiku Jan Šír z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. „Samozřejmě zveřejnil nějaký program, ten ale obsahuje některé prvky, které lze bezpečně zařadit do škatulky populismu. Narážel třeba na nutnost boje proti korupci, sliboval Ukrajincům řadu úlev, daňové prázdniny,” řekl Šír.

Zelenskyj také v programu voličům nabízí možnost podílet se na správě věcí veřejných skrz institut referenda. „Referenda používají populisté právě k tomu, aby zbourali nejen ten stávající establishment, ale i stávající systém,” vysvětluje Šír.

Ukrajinci hlasující v Česku odevzdali nejvíce hlasů právě komikovi Zelenskému. V zahraničí ale jinak zvítězil obhajující prezident Porošenko.

Nový přístup ke konfliktu na Krymu

Výsledek prvního kola voleb je de facto odpovědí na masové protesty na kyjevském Majdanu před pěti lety, které měly původně vyústit v přeměnu země. Očekávání svobodnějšího a funkčního státu se ale nepodařilo prezidentu Porošenkovi naplnit. „Navzdory zřejmým pokrokům se Porošenkovi a stávající vládě pohnout v dostatečné míře a dostatečně rychle nepodařilo. Z toho vyvěrá určitá frustrace, kterou voliči projeví u voleb,” řekl expert Šír.

V kampani Porošenko vsadil na slib porážky povstalců v Donbasu. Přislíbil i opětovné získání Krymu, který Rusko anektovalo na jaře 2014. Podle agentury AP ale lidé stojí o vůdce, který by mohl nabídnout nový přístup k vojenskému konfliktu s proruskými separatisty na východě země.

Potřetí kandidátkou

V prezidentských volbách kandidovala i bývalá premiérka Julija Tymošenková, a to už potřetí. Ani tentokrát se jí ale prezidentské ambice nepodařilo naplnit – s 13 procenty skončila na symbolickém třetím místě. „Tymošenková ale není ta, která by házela flintu do žita a odcházela z boje,” popsal Šír další možnosti expremiérky.

„Ukrajina je parlamentně prezidentská republika, parlament zde tedy má rozhodující pravomoci s výjimkou těch, o kterých rozhoduje prezident. Tymošenková stále disponuje nejlépe funkční stranickou strukturou a lze předpokládat, že se soustředí na parlamentní volby, které zemi čekají na podzim tohoto roku,” dodal Šír. A v případě dobrého výsledku strany Vlast se dá očekávat, že bude Tymošenková usilovat o exekutivní funkci.

Brno aktivovalo traumaplán. Podle záchranné služby se zranilo čtyřicet lidí, z toho třináct vážně. Mezi zraněnými jsou i dvě děti.

URL| <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/prvni-kolo-voleb-ukrajinskeho-prezidenta-vyhral-komik-bez-zkusenosti-obhajujici-porosenko-ziskal-o-pulku-mene-hlasu-69573>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
seznamzpravy.cz (*Zahraniční, Stalo se*)

První kolo voleb ukrajinského prezidenta vyhrál komik bez zkušeností. Obhajující Porošenko získal o půlku méně hlasů

1.4.2019 seznamzpravy.cz str. 00 Zahraniční, Stalo se

Jolana Humpálová

Komediální herec a stávající prezident – tak vypadá výsledek prvního kola prezidentských voleb na Ukrajině. Herec Volodymyr Zelenskyj první část prezidentského klání vyhrál s přehledem – získal podporu 30,4 procenta voličů. Jeho postupující protikandidát, současná ukrajinská hlava státu Petro Porošenko, získal 16 procent hlasů. K volebním urnám přišlo skoro 70 procent voličů.

Nejde přitom o žádné překvapení, Zelenskyj vedl v předvolebních průzkumech už delší dobu. Jeho úspěch ukazuje na jedno – Ukrajinci chtějí v politice nové tváře a zjevně jim nevadí, že byl jejich favorit s politikou v kontaktu jen vzdáleně. V oblíbeném seriálu Služebník lidu totiž hraje právě prezidenta.

„On se vyhýbal debatám a komunikoval hlavně prostřednictvím toho seriálu – který je fikce, žádná realita – a prostřednictvím sociálních sítí,” uvedl pro Seznam Zprávy odborník na východoevropskou politiku Jan Šír z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. „Samozřejmě zveřejnil nějaký program, ten ale obsahuje některé prvky, které lze bezpečně zařadit do škatulky populismu. Narážel třeba na nutnost boje proti korupci, sliboval Ukrajincům řadu úlev, daňové prázdniny,” řekl Šír.

Zelenskyj také v programu voličům nabízí možnost podílet se na správě věcí veřejných skrz institut referenda. „Referenda používají populisté právě k tomu, aby zbourali nejen ten stávající establishment, ale i stávající systém,” vysvětluje Šír.

Ukrajinci hlasující v Česku odevzdali nejvíce hlasů právě komikovi Zelenskému. V zahraničí ale jinak zvítězil obhajující prezident Porošenko.

Nový přístup ke konfliktu na Krymu Výsledek prvního kola voleb je de facto odpovědí na masové protesty na kyjevském Majdanu před pěti lety, které měly původně vyústit v přeměnu země. Očekávání svobodnějšího a funkčního státu se ale nepodařila prezidentu Porošenkovi naplnit. „Navzdory zřejmým pokrokům se Porošenkovi a stávající vládě pohnout v dostatečné míře a dostatečně rychle nepodařilo. Z toho vyvěrá určitá frustrace, kterou voliči projeví u voleb,” řekl expert Šír.

V kampani Porošenko vsadil na slib porážky povstalců v Donbasu. Přislíbil i opětovné získání Krymu, který Rusko anektovalo na jaře 2014. Podle agentury AP ale lidé stojí o vůdce, který by mohl nabídnout nový přístup k vojenskému konfliktu s pruskými separatisty na východě země.

Potřetí kandidátkou V prezidentských volbách kandidovala i bývalá premiérka Julija Tymošenková, a to už potřetí. Ani tentokrát se jí ale prezidentské ambice nepodařilo naplnit – s 13 procenty skončila na symbolickém třetím místě. „Tymošenková ale není ta, která by házela flintu do žita a odcházela z boje,” popsal Šír další možnosti expremiérky.

„Ukrajina je parlamentně prezidentská republika, parlament zde tedy má rozhodující pravomoci s výjimkou těch, o kterých rozhoduje prezident. Tymošenková stále disponuje nejlépe funkční stranickou strukturou a lze předpokládat, že se soustředí na parlamentní volby, které zemi čekají na podzim tohoto roku,” dodal Šír. A v případě dobrého výsledku strany Vlast se dá očekávat, že bude Tymošenková usilovat o exekutivní funkci.

URL| <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/prvni-kolo-voleb-ukrajinskeho-prezidenta-vyhral-komik-bez-zkusenosti-obhajujici-porosenko-ziskal-o-pulku-mene-hlasu-69573>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
seznamzpravy.cz

Ondřej Kundra

1.4.2019 xantypa.cz str. 00

Libuše Koubská, Irena Vodáková

Mezi významné prestižní Cenou Ferdinanda Peroutky patří od letošního února také redaktor týdeníku Respekt Ondřej Kundra. Teprve osmatřicetiletý novinář se věnoval už dlouhé řadě silných témat, včetně investigativních. Týkají se korupce, zneužívání politické moci, poměrů v justici, šíření lží a dezinformací, nepřátelských cizích vlivů.

text Libuše Koubská, foto Irena Vodáková

Čerství držitelé Ceny Ferdinanda Peroutky Ondřej Kundra a Jaroslav Kmenta

Kdy vaše novinářská dráha vlastně začala?

Po krátké zkušenosti se zpravodajstvím v Mladé frontě Dnes jsem od roku 1999 do roku 2002 docházel do Respektu jako elév a oni mi každý můj text dali vždycky přepsat a pak znovu a pak ještě znovu. Ale já jsem hrozně toužil psát, takže mi to nevadilo.

V té době jste byl ještě ve škole...

Studoval jsem žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd** UK. V rámci semináře, na který byl pozván Jindřich Šídlo, tehdy redaktor Respektu, jsem napsal delší článek o ruských emigrantech, kteří uprchli po Říjnové revoluci do Československa a v pětáctýřicátém roce byli odvezeni sovětskými vojenskými jednotkami Směrš. Šídlo mi řekl, že bych to mohl poslat do Respektu. Udělal jsem to, pak jsem text několikrát předělával a nakonec vyšel. Tak jsem s nimi začal spolupracovat. Po dvou letech mi nabídl šéfredaktor Petr Holub stálé místo.

Jste věrný, sedmnáct let v jednom časopise, to je dnes opravdu výjimečné...

Jak řekl Václav Klaus: Jednou Respekt, navždy Respekt.

To že řekl?

Ano, právě zmíněnému novináři Jindřichu Šídlu, který ovšem tenkrát už pracoval v Mladé frontě Dnes. Položil Klausovi nějakou otázku a ten se na něj podíval: „Jednou Respekt, navždy Respekt.“ A odmítl mu odpovědět.

Měl jste nějaké zaměření, představu, čemu byste se chtěl novinářsky věnovat?

Do Respektu jsem šel s tím, že bych chtěl psát o sociálních tématech. Jenže oni zrovna potřebovali posilu v domácí politice, tak jsem do toho spadl. Neměl jsem kontakty, neznal jsem se s žádnými politiky... Zkusil jsem to, postupně jsem se trochu zorientoval. Po dvou a půl letech mi čeští politici začali lézt na nervy, což byl, zpětně viděno, spíš můj problém než jejich. Ale zkrátka jsem si na ně vypěstoval alergii, což vedlo k tomu, že jsem psal v jakési křeči. Vrátil jsem se do školy, dodělal si magistra. Pak jsme s mojí ženou odjeli na vzdělávací program Erasmus do švédského Falunu.

Když jsme se vrátili, ozvali se zase z Respektu. Zprvu jsem odmítal, oni to ještě zkusili s tím, že je to naposled a žádná další nabídka už nebude. Přijal jsem a od té doby tam pracuji; a žádná křeč zatím nepřišla, tak doufám, že už nepřijde.

K politice jste si začal přibírat investigativní témata...

Začalo to rozkrýváním dění v české justici, kdy policie ani justice nebyly ochotné, protože byly politicky zlomené, vyšetřovat případy spojené s politickou mocí. Uveřejnili jsme sérii článků, kde jsme dokazovali, že vrchní státní zastupitelství v Praze je žábou na prameni, že tam se zastavují politické případy. Myslím si, že se nám tu tehdejší situaci podařilo pojmenovat, odblokovat a přispět ke změně.

Mluvíme o době zhruba před deseti, dvanácti lety?

Ano, byly to roky 2007, 2008.

V dalších letech vám přibyla investigativní práce týkající se ruského vlivu u nás. Ta nakonec v roce 2016 vyústila v knihu PUTINOVI AGENTI, v níž zcela konkrétně popisujete, jak k nám pronikají ruští špióni. Sledujete tohle téma dál?

Dnes se nejvíc pokouším pojmenovávat, jak se tady cizí velmocí snaží ovlivňovat orientaci České republiky směrem od demokracie. Ale snažím se dělat i jiné věci, jako nyní případ Mynář neboli snahy prezidenta Miloše Zemana a jeho okolí zasahovat do nezávislosti soudů. Pracoval jsem na tom spolu s kolegyní Andreou Procházkovou. Podařilo se nám publikovat veřejné výpovědi soudců, což přispělo ke zpřesnění pravidel Ústavního soudu, jak postupovat v živých případech.

„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“

**1.4.2019 Děčínský deník str. 03 Děčínsko / Region
ONDŘEJ KÚS**

ODBORNICE NA HOAXY VE ZDRAVOTNICTVÍ LUDMILA HAMPLOVÁ TVRDÍ:

Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i život,“ říká.

* Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji?

Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkované. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

* Jak hoaxy fungují?

Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvrácení falešných zpráv.

* V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji?

Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojeni. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

* Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví?

Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanost v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

* Můžete být konkrétnější?

Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci.

Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanost a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýčena podobně jako pravé neštovice.

* Je tento problém trendem poslední doby?

Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

* A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás?

Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topoľčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků.

* Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje?

Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

* Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné?

Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „lěčí“.

více na denik.cz

„Už od konce 18. století se objevily různé divoké teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva.“

Ludmila Hamplová 33 let

– studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně – je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech – jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník – je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování

Foto autor| Foto: Archiv Ludmily Hamplové

Foto popis|

Region| Severní Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 6 titulech:

Chomutovský deník (*Chomutovsko / Region, str. 03*), Litoměřický deník (*Litoměřicko / Region, str. 03*), Mostecký deník (*Mostecko / Region, str. 03*), Teplický deník (*Teplicko / Region, str. 03*), Ústecký deník (*Ústecko / Region, str. 03*), Žatecký a lounský deník (*Lounsko a Žatecko / Region, str. 03*)

„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“

1.4.2019 Chomutovský deník str. 03 Chomutovsko / Region

ONDŘEJ KÚS

ODBORNICE NA HOAXY VE ZDRAVOTNICTVÍ LUDMILA HAMPLOVÁ TVRDÍ:

Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i život,“ říká.

* Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji?

Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkovány. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

* Jak hoaxy fungují?

Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dále šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvrácení falešných zpráv.

* V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji?

Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojeni. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

* Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví?

Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanost v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

* Můžete být konkrétnější?

Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci. Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanost a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici

účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýcena podobně jako pravé neštovice.

* Je tento problém trendem poslední doby?

Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

* A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás?

Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topoľčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků.

* Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje?

Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

* Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné?

Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „léčí“.

více na denik.cz

„Už od konce 18. století se objevily různé divoké teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva.“

Ludmila Hamplová 33 let

– studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně – je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech – jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník – je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování

Foto autor| Foto: Archiv Ludmily Hamplové

Foto popis|

Region| Severní Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 6 titulech:

Děčínský deník (*Děčínsko / Region, str. 03*), Litoměřický deník (*Litoměřicko / Region, str. 03*), Mostecký deník (*Mostecko / Region, str. 03*), Teplický deník (*Teplicko / Region, str. 03*), Ústecký deník (*Ústecko / Region, str. 03*), Žatecký a lounský deník (*Lounsko a Žatecko / Region, str. 03*)

„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“

ODBORNICE NA HOAXY VE ZDRAVOTNICTVÍ LUDMILA HAMPLOVÁ TVRDÍ:

Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i život,“ říká.

* Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji?

Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkovány. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

* Jak hoaxy fungují?

Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvrácení falešných zpráv.

* V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji?

Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojeni. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

* Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví?

Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanosť v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

* Můžete být konkrétnější?

Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci. Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanosť a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýcena podobně jako pravé neštovice.

* Je tento problém trendem poslední doby?

Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

* A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás?

Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topolčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků.

* Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje?

Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

* Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné?

Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „léčí“.

více na denik.cz

„Už od konce 18. století se objevily různé divoké teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva.“

Ludmila Hamplová 33 let

– studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně – je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech – jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník – je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování

Foto autor| Foto: Archiv Ludmily Hamplové
Foto popis|
Region| Severní Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 6 titulech:

Děčínský deník (*Děčínsko / Region, str. 03*), Chomutovský deník (*Chomutovsko / Region, str. 03*), Litoměřický deník (*Litoměřicko / Region, str. 03*), Mostecký deník (*Mostecko / Region, str. 03*), Teplický deník (*Teplicko / Region, str. 03*), Žatecký a lounský deník (*Lounsko a Žatecko / Region, str. 03*)

„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“

1.4.2019 Teplický deník str. 03 Teplicko / Region

ONDŘEJ KÚS

ODBORNICE NA HOAXY VE ZDRAVOTNICTVÍ LUDMILA HAMPLOVÁ TVRDÍ:

Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i život,“ říká.

* Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji?

Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkovány. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

* Jak hoaxy fungují?

Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvrácení falešných zpráv.

* V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji?

Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojení. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

* Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví?

Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanost v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

* Můžete být konkrétnější?

Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci. Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanost a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýcena podobně jako pravé neštovice.

* Je tento problém trendem poslední doby?

Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

* A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás?

Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topolčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků.

* Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje?

Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

* Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné?

Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „léčí“.

více na denik.cz

„Už od konce 18. století se objevily různé divoké teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva.“

Ludmila Hamplová 33 let

– studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně – je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech – jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník – je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování

Foto autor| Foto: Archiv Ludmily Hamplové

Foto popis|

Region| Severní Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 6 titulech:

Děčínský deník (*Děčínsko / Region, str. 03*), Chomutovský deník (*Chomutovsko / Region, str. 03*), Litoměřický deník (*Litoměřicko / Region, str. 03*), Mostecký deník (*Mostecko / Region, str. 03*), Ústecký deník (*Ústecko / Region, str. 03*), Žatecký a lounský deník (*Lounsko a Žatecko / Region, str. 03*)

„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“
1.4.2019 Žatecký a lounský deník str. 03 Lounsko a Žatecko / Region
ONDŘEJ KÚS

ODBORNICE NA HOAXY VE ZDRAVOTNICTVÍ LUDMILA HAMPLOVÁ TVRDÍ:

Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i život,“ říká.

* Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji?

Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkovány. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

* Jak hoaxy fungují?

Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvrácení falešných zpráv.

* V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji?

Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojeni. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

* Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví?

Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanost v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

* Můžete být konkrétnější?

Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci. Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanost a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýčena podobně jako pravé neštovice.

* Je tento problém trendem poslední doby?

Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

* A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás?

Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topolčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků.

* Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje?

Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

* Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné?

Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „léčí“.

více na denik.cz

„Už od konce 18. století se objevily různé divoké teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva.“

Ludmila Hamplová 33 let

– studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně – je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech – jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník – je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování

Foto autor| Foto: Archiv Ludmily Hamplové

Foto popis|

Region| Severní Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 6 titulech:

Děčínský deník (*Děčínsko / Region, str. 03*), Chomutovský deník (*Chomutovsko / Region, str. 03*), Litoměřický deník (*Litoměřicko / Region, str. 03*), Mostecký deník (*Mostecko / Region, str. 03*), Teplický deník (*Teplicko / Region, str. 03*), Ústecký deník (*Ústecko / Region, str. 03*)

„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“

1.4.2019 Mostecký deník str. 03 Mostecko / Region

ONDŘEJ KŮS

ODBORNICE NA HOAXY VE ZDRAVOTNICTVÍ LUDMILA HAMPLOVÁ TVRDÍ:

Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i život,“ říká.

* Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji?

Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkovány. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

* Jak hoaxy fungují?

Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvrácení falešných zpráv.

* V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji?

Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojeni. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

* Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví?

Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanost v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

* Můžete být konkrétnější?

Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci. Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanost a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýčena podobně jako pravé neštovice.

* Je tento problém trendem poslední doby?

Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

* A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás?

Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topolčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků.

* Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje?

Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

* Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné?

Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „léčí“.

více na denik.cz

„Už od konce 18. století se objevily různé divoké teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva.“

Ludmila Hamplová 33 let

– studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně – je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech – jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník – je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování

Foto autor| Foto: Archiv Ludmily Hamplové

Foto popis|

Region| Severní Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 6 titulech:

Děčínský deník (*Děčínsko / Region, str. 03*), Chomutovský deník (*Chomutovsko / Region, str. 03*), Litoměřický deník (*Litoměřicko / Region, str. 03*), Teplický deník (*Teplicko / Region, str. 03*), Ústecký deník (*Ústecko / Region, str. 03*), Žatecký a lounský deník (*Lounsko a Žatecko / Region, str. 03*)

„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“

1.4.2019 Litoměřický deník str. 03 Litoměřicko / Region

ONDŘEJ KÚS

ODBORNICE NA HOAXY VE ZDRAVOTNICTVÍ LUDMILA HAMPLOVÁ TVRDÍ:

Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i život,“ říká.

* Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji?

Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkovány. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

* Jak hoaxy fungují?

Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvrácení falešných zpráv.

* V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji?

Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojeni. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

* Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví?

Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanost v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

* Můžete být konkrétnější?

Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci. Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanost a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýčena podobně jako pravé neštovice.

* Je tento problém trendem poslední doby?

Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

* A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás?

Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topolčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků.

* Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje?

Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

* Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné?

Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „léčí“.

více na denik.cz

„Už od konce 18. století se objevily různé divoké teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva.“

Ludmila Hamplová 33 let

– studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně – je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech – jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník – je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování

Foto autor| Foto: Archiv Ludmily Hamplové

Foto popis|

Region| Severní Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 6 titulech:

Děčínský deník (*Děčínsko / Region, str. 03*), Chomutovský deník (*Chomutovsko / Region, str. 03*), Mostecký deník (*Mostecko / Region, str. 03*), Teplický deník (*Teplicko / Region, str. 03*), Ústecký deník (*Ústecko / Region, str. 03*), Žatecký a lounský deník (*Lounsko a Žatecko / Region, str. 03*)

„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“

2.4.2019 Českolipský deník str. 03 Českolipsko

ONDŘEJ KÚS

ODBORNICE NA HOAXY VE ZDRAVOTNICTVÍ LUDMILA HAMPLOVÁ TVRDÍ:

Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví besedovala na severu Čech novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem,“ říká.

Sever Čech bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji?

Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním.

Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkovány. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

Jak hoaxy fungují?

Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvrácení falešných zpráv.

V regionu je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji?

Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený.

Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojení. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví?

Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanost v bohatých zemích včetně Česka.

Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

Můžete být konkrétnější?

Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci.

Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanost a my znovu čelíme epidemii spalniček.

Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýčena podobně jako pravé neštovice.

Je tento problém trendem poslední doby?

Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás?

Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topoľčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků.

Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje?

Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné?

Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „léčí“.

Ludmila Hamplová 33 let – studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně – je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech – jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník – je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování

„Už od konce 18. století se objevily různé divoké teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva.“

Foto autor| Foto: Archiv Ludmily Hamplové
Foto popis|
Region| Severní Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

Jablonecký deník (*Jablonecko, str. 03*), Liberecký deník (*Liberecko, str. 03*)

„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“

2.4.2019 Jablonecký deník str. 03 Jablonecko

ONDŘEJ KŮS

ODBORNICE NA HOAXY VE ZDRAVOTNICTVÍ LUDMILA HAMPLOVÁ TVRDÍ:

Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví besedovala na severu Čech novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem,“ říká.

Sever Čech bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji?

Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním.

Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkované. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

Jak hoaxy fungují?

Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvrácení falešných zpráv.

V regionu je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji?

Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený.

Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojení. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví?

Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanost v bohatých zemích včetně Česka.

Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

Můžete být konkrétnější?

Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci.

Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanost a my znovu čelíme epidemii spalniček.

Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýcena podobně jako pravé neštovice.

Je tento problém trendem poslední doby?

Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás?

Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války.

Když se do slovenského městečka Topolčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl

k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků.

Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje?

Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné?

Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „léčí“.

Ludmila Hamplová 33 let – studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně – je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech – jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník – je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování

„Už od konce 18. století se objevily různé divoké teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva.“

Foto autor| Foto: Archiv Ludmily Hamplové

Foto popis|

Region| Severní Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

Českolipský deník (*Českolipsko, str. 03*), Liberecký deník (*Liberecko, str. 03*)

„Nesprávné informace mohou stát člověka i život“

2.4.2019 Liberecký deník str. 03 Liberecko

ONDŘEJ KŮS

ODBORNICE NA HOAXY VE ZDRAVOTNICTVÍ LUDMILA HAMPLOVÁ TVRDÍ:

Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví besedovala na severu Čech novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem,“ říká.

Sever Čech bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji?

Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním.

Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách

právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkované. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

Jak hoaxy fungují?

Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvrácení falešných zpráv.

V regionu je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji?

Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený.

Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojení. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví?

Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanost v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

Můžete být konkrétnější?

Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci.

Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanost a my znovu čelíme epidemii spalniček.

Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýcena podobně jako pravé neštovice.

Je tento problém trendem poslední doby?

Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás?

Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války.

Když se do slovenského městečka Topolčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků.

Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje?

Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné?

Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „léčí“.

Ludmila Hamplová 33 let – studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně – je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech – jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník – je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování

„Už od konce 18. století se objevily různé divoké teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva.“

Foto autor| Foto: Archiv Ludmily Hamplové

Foto popis|

Region| Severní Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

Českolipský deník (*Českolipsko*, str. 03), Jablonecký deník (*Jablonecko*, str. 03)

Bulovka zatím do Letňan nemíří

2.4.2019 Lidové noviny str. 04 Domov

PAVEL BARTOŠEK

O pražské Nemocnici Na Bulovce se v posledních měsících šušká, že by se mohla přestěhovat z Libně do Letňan. U ředitele špitálu Jana Kvačka to ale vyvolává pobavený úsměv. „Ano, v horizontu 20 až 30 let. Jde o poměrně vzdálenou vizi,“ mává nad nápadem rukou.

Interview s ním zahajuje v LN seriál rozhovorů s kapitány velkých nemocnic.

* LN Ředitelství jsem hledal podle starého plánu za vrátnicí a skončil jsem nahoře u budovy, kde sídlí psychologové. Stává se to vašim návštěvám často?

Nestává. Jste první, kdo skončil na zámečku u psychologů. Kdysi tam na kopci ředitelství bylo, protože se budova nehodí pro zdravotnický provoz. Je to starý a malý zámeček někdy ze začátku 18. století. Ale je tak malý, že se nehodí ani pro ředitelství a administrativu. Takže teď jsou tam psychologové.

* LN Dobře tedy, přejděme k vážným věcem. Říká se, že loni rostly platy mnohem rychleji, než s čím počítala úhradová vyhláška. Nebudou vám tedy na ně chybět peníze?

Problém nastal v tom, že dohoda o navýšení platů se zdravotními pojišťovnami z léta 2018 v sobě reflektovala nějaké navýšení. Diskuse s odbory o navýšení platů se ale táhla ještě dál během podzimu. A finální navýšení před koncem roku převyšovalo to, co se dojednalo v létě. Určitě je tedy v republice více nemocnic, které na to nemají.

* LN A týká se to i vás?

I my s tím máme problém. Pokud by nárůst úhrad v letošním roce nebyl vázán na platy, nemocnice by se de facto téměř dostala z ekonomických problémů, ve kterých je desítky let. Jenže veškeré navýšení je vázáno na platy. A samozřejmě jako jedna z pražských nemocnic nemůžeme přidat o polovinu méně než

všichni ostatní, protože pak by nám personál utekl. Nyní jsme tedy v situaci, kdy nám na růst platů peníze nestačí.

* LN Kolik zhruba vám bude chybět?

Nemocnice pro rok 2019 předpokládá hospodaření se ztrátou přibližně 160 milionů korun.

* LN Loni se hodně mluvilo o tom, že nemocnicím chybějí zdravotní sestry. Kolik jich vlastně postrádáte?

Do plné kapacity asi 100 sester, což je opravdu hodně. Máme kvůli tomu zavřených 170 lůžek. Například na interně je to necelá polovina. Ačkoli průměrný plat zdravotních sester velmi výrazně roste, v roce 2017 byl u nás 42,5 tisíce a v roce 2018 už 47,5 tisíce. Letos to bude na konci roku určitě přes 50 tisíc.

* LN Takže i když platy rostou, do nemocnice nepřichází velké množství nových sester?

To má dva důvody. Na některých odděleních je práce opravdu těžká a je nutné to řešit i jinými mechanismy než jen navýšením platů. Hodně například uvažujeme o navýšení počtu nižšího zdravotnického personálu, což by mělo sestrám usnadnit práci. Druhá věc je, že sestry na trhu práce prostě nejsou.

* LN Jaké by tedy mělo přijít řešení?

Ani kdybychom platy ještě zdvojnásobili, sestry do všech zdravotnických zařízení v republice nedostaneme, protože na trhu nejsou. Dlouhodobé řešení by měl zajistit tlak státu na to, aby větší část populace šla na zdravotnické školy a měla zájem o toto povolání. Střednědobé řešení je pak získat sestry ze zahraničí.

* LN Mluví se o tom, že na konci roku jsou problémem stop stavy, kdy se musí operace odkládat. Je to i vaše nesnáze?

V ústavě je jasně dáno, že veškerá péče musí být poskytnuta bezplatně. Na druhé straně rozpočet zdravotnictví je konečný. Proto pojišťovny s velkými nemocnicemi uzavírají rozpočty, které mají tvrdý strop, jenž se nedá standardně překročit. Pokud se k němu nemocnice blíží, měla by začít intenzivní jednání s pojišťovnou o tom, aby se strop navýšil. Pojišťovna pak zkoumá, zda se neposkytovala nadbytečná nebo zbytečná péče, kterou by bylo možné bez zásadního dopadu na zdraví lidí odložit třeba o měsíc o dva. Tento problém je především u menších pojišťoven, protože samozřejmě čím menší je populace, kterou léčíte, tím větší jsou tam výkvy. Stačí pár pacientů a finanční strop překročíte velmi snadno.

* LN A jaká jsou jednání s pojišťovnami?

Velmi složitá. S jednou z menších pojišťoven jdeme do smířčího řízení. Nevíme, jestli to neskončí soudním sporem, protože oni nám zkrátka natvrdo řekli, že nám žádnou péči nad úroveň danou úhradovou vyhláškou nezaplatí. Dokládali jsme, že šlo o onkologické pacienty na ortopedii, o reoperace implantátů z důvodů zánětů a podobně. To jsou věci, se kterými se nedá čekat. Nebyla to tedy vina nemocnice. Nicméně jednání bylo komplikované, nevedlo nikam a teď skončí smířčím řízením.

* LN Jaké jsou podle vás tři největší problémy současného zdravotnictví?

Myslím si, že problém číslo jedna je jednoznačně personál. Protože nám výrazně chybí střední zdravotnický personál i lékaři ve správné struktuře. Máme třeba dost lékařů mnoha odborností ve velkých městech, ale jakmile jdete do menších měst nebo do pohraničí, zjistíte, že specialisty, či dokonce jen praktické lékaře vůbec nelze nalézt. A není je tam ani možné dostat, protože nereagují na žádné finanční pobídky. Na menších poliklinikách v okresních městech je dobře vidět eroze českého zdravotnictví. Všude je nápis zavřeno, zavřeno, zavřeno. Před 15 lety tam bylo široké spektrum péče a dnes chybí.

* LN A další problémy?

Velký vnitřní dluh. Budovy státních nemocnic už nutně potřebují rekonstruovat. Od revoluce se to třicet let odkládalo, ale teď už je čas s tím něco začít dělat. Abychom plně rekonstruovali areál, potřebovali bychom v příštích deseti letech asi pět až šest miliard korun. Jenže nemocnice s obratem 3 až 3,5 miliardy nemůže

generovat zisk 600 milionů ročně, který by stabilně dávala do budov. To je nereálné. Tyto dva problémy převyšují všechno ostatní.

* LN A tři největší problémy vaší nemocnice?

Dotkli jsme se už víceméně všeho, je to nedostatek personálu, sester a atestovaných lékařů v některých odbornostech, obzvláště v těch, kde je velmi lukrativní jít do vlastní praxe. Tam bohužel nemůže nemocnice konkurovat tomu, co lékař dostane od soukromé ambulance. S tím je třeba něco dělat. Zadrhé prostředky na modernizaci budov a zatřetí ekonomická situace. Na tom pracujeme nejvíc, abychom se vypořádali s dluhem z minulosti a dostali se ze ztráty do zisku.

* LN Jaká jsou specifika vaší nemocnice?

Je to dnes již bývalá fakultní nemocnice, o tento status přišla v roce 2013. Nicméně de facto ho stále má. Máme tu kliniky všech tří lékařských fakult Karlovy univerzity. Takže se tady dělá výzkum, vzdělávání studentů pregraduálních i postgraduálních. Zkrátka vše běží stejně, jako když nemocnice byla fakultní. Nemocnice poskytuje velmi široké spektrum péče a některou dělá opravdu na špičkové úrovni, nejenom české, ale i evropské. Má dvě role. Vzhledem k tomu, že v severní části Prahy je to jediná nemocnice a ve středních Čechách mnoho nemocnic zavírá nepřetržitě provoz, naši spádovou oblast tvoří sever města a celé přilehlé střední Čechy. Poskytujeme v obrovském objemu bazální péči pro spádovou oblast. A na druhou stranu tady máme velmi špičková pracoviště.

* LN A to jsou která?

Například ústav radiační onkologie, což je nejstarší onkologické pracoviště v Česku. Dále tady máme největší a unikátní infekční kliniku, která funguje jako centrum pro nebezpečné a vysoce infekční nákazy. To znamená, že kdyby se v Česku objevilo podezření na ebolu, která tu ale nikdy nebyla, tak se to vždy veze na Bulovku. Je tam zároveň největší centrum pro léčbu HIV pacientů. K tomu je spousta komplementů, jako jsou operace HIV pacientů, porody HIV pozitivních matek či zubní péče. To vše poskytujeme v tomto centru. Je tu špičková ortopedie, která dělá operace v obrovských počtech i špičkové kvalitě. Je tu velká porodnice, kde se rodí téměř 2000 dětí ročně. A začátkem roku jsme otevřeli první centrum porodní asistence v Česku, takže maminky, které o to mají zájem, mají možnost родit jen za doprovodu porodní asistentky, s vyšším komfortem a při zachování absolutního bezpečí plně vybavené porodnice s operačními sály. Je tu dokonce i unikátní kožní klinika, kde se hospitalizují nejsložitější případy.

* LN Mluví se o stěhování nemocnice do Letňan, je to pravda?

Nemocnice v Letňanech nás určitě nečeká. O tomto tématu se začalo diskutovat tak trochu bez podkladů. Když jsem to vážně řešil na magistrátu, říkali ano, ale v horizontu 20 až 30 let. V tuto chvíli se tedy jedná spíše o myšlenku či poměrně vzdálenou vizi.

* LN A co vás čeká v nejbližší době?

Budeme dělat částečnou rekonstrukci porodnice, kde vzniknou dva nadstandardní apartmány, řekněme na úrovni 21. století. Chceme zde vybudovat z hlediska komfortu a bezpečnosti jedinečné místo k porodům. Hlavní město by zde mělo rekonstruovat celý pavilon chirurgie i s dvoupatrovou dostavbou za půl miliardy korun. To je obrovský počín, který začne letos a bude trvat přes dva roky.

* LN Ještě nějakou změnu chystáte?

Chceme být opět traumacentrum. Vzhledem k našemu postavení na severu města je smysluplné, aby se těžká traumata svážela ze spádové oblasti k nám. Bulovka dřív traumacentrum byla a z mého pohledu v historii zaspala, když o tento status přišla. Má špičkovou a asi největší ortopedii a v rámci ní i traumatologii, takže tuto péči můžeme poskytovat.

Nemocnice Na Bulovce v číslech * 37 354 loni přijatých pacientů * 556 151 ambulantních vyšetření * 28 188 vjezdů sanitek * 16 300 operací * 995 lůžek * 2321 zaměstnanců * 493 lékařů * 830 sester * 3,1 miliardy korun roční obrat

Její ředitel Jan Kvaček (34) * vystudoval ekonomii na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze * po škole působil na ministerstvu zdravotnictví * dva roky pracoval jako konzultant v KPMG * působil i v Oborové zdravotní pojišťovně, kde měl na starosti strategii pokladny

Dalším hostem v seriálu LN Kapitáni velkých nemocnic bude za týden ředitel FN v Olomouci Roman Havlík.

Foto autor| FOTO MAFRA – DAN MATERNA

Foto popis| Nemocnici chybí stovka sester: „Ani kdybychom platy ještě zdvojnásobili, sestry do všech zdravotnických zařízení v republice nedostaneme, protože na trhu nejsou,“ říká šéf Bulovky Jan Kvaček.

Banky se Bitcoinu bojí, jako se dopis bojí e-mailu

2.4.2019 roklen24.cz str. 00

Dominik Stroukal

Tagy: ČR, Bitcoin, SimpleCoin, Technologie

Internet změnil tolik věcí, že za deset patnáct let budou kryptoměny hrát mnohem větší roli, říká v rozhovoru pro server Roklen24 zakladatel největší české kryptosměnárny Pavel Niedoba. Společně jsme se bavili nejen o tom, jestli nakonec vyhraje Bitcoin nebo jiná kryptoměna, ale také o tom, jak obtížné je dnes v kryptoměnách podnikat, o bankách a o punkových začátcích před více než šesti lety.

Když vysvětlujete svým strýčkům a tetičkám, co děláte, co jim říkáte?

Jeden strýček je velký fanda kryptoměn, nakupoval u nás i prodával, takže tomu to vysvětlovat nemusím. Některé příbuzné jsme i zaměstnali, takže těm také ne.

A někomu, kdo Bitcoin nepoužívá?

Říkám, že směňuji peníze na Bitcoin. Bitcoin každý zná. Už dlouho se nikdo neptal, co to je. Ještě před pár lety se lidé ptali – co to je, k čemu to je, není to podvod? Moje odpověď vždycky byla, že jsou to peníze. Lidé to používají k placení.

Dává po deseti letech existence Bitcoin smysl?

Bitcoin dává čím dál větší smysl. Likvidita je čím dál větší a napojených technologií je čím dál více. Navíc do toho vstupují banky, které také pravděpodobně kvůli Bitcoinu vlády nutí, aby aplikovaly řadu pravidel, které spouště lidí odebírají bankovní služby. A jakmile jsou lidem odebírány bankovní služby, dává Bitcoin smysl.

Máte nějakou zkušenost?

Moje známá je z Krymu, který se nedávno z Ukrajiny stal ruským. Prodala svůj byt a trvalo několik let plných stresu tyto legální peníze dostat do Evropy, kde trvale žije. Kus země najednou přišel o bankovní služby a odeslat peníze za hranice bylo téměř nemožné.

Pomohl Bitcoin?

Tehdy ne, protože adopce byla na Krymu malá. Dnes by to bylo mnohem lepší. Je to jen jeden z případů. Například v Rusku je možné koupit bitcoin snadno, ale pro ruské s.r.o. je velmi obtížné si otevřít bankovní účet v ČR. Mám ale například informace o klientech, kteří si chtěli koupit těžební hardware z Číny a poslali platbu z naší banky. Banka jim obratem vypověděla účty. Tak si koupili Bitcoin, zaplatili Bitcoinem a hardware dostali.

Proč to banky dělají? Mají strach? Z Bitcoinu nebo z regulace?

Myslím si, že je k tomu zaprvé tlačí regulace. Za posledních pár let úřady rozdaly pokuty velkým bankám kvůli praní peněz a obsluze klientů na sankčních listech. To je velmi těžko zjištělná a prokazatelná věc, a tak se banky bojí a snaží se vyhýbat celým skupinám klientů. A hromadně zavírají účty. No a zadruhé si myslím, že Bitcoin začínají banky vnímat jako konkurenci. Historicky jsou to zkorumpované instituce, které neumí inovovat. Nechávací fintechovým firmám. Banky mají peníze a jejich byznys stojí na úrocích a poplatcích. Když vidí Bitcoin, což jsou peníze, ke kterým banky nepotřebujete, tak to pomalu začínají vnímat jako konkurenci.

Přece si ale banky nenechají ujet vlak.

Některé banky se snaží. Například švýcarské banky přidávají Bitcoin do svého portfolia a klienti s ním můžou skrze banku či přidružené společnosti nakládat. České banky se pořád Bitcoinu bojí tak, jako se dopisy bojí e-mailů. To mi přijde jako relevantní srovnání. Kdo dnes posílá dopisy, kromě bank?

Ale když potřebujete poslat balík...

...proto říkám dopisy. Nějaká funkce bankám patrně zůstane, jako zůstaly na poštách balíky. Banky tady určitě budou. Vlády budou stejně pracovat s bankami a s měnou, kterou samy potřebují vydávat, aby udržovaly inflaci tam, kde chtějí. Banky nezaniknou. Pravděpodobně se zmenší. Dnes zaměstnávají velké množství lidí, kteří nepřinášejí adekvátní hodnotu. Budou muset čelit konkurenci internetu, který změnil celá odvětví. Například půjčovny filmů zcela zanikly, přestože to byl velký byznys.

Nebo budou dělat něco jiného.

Měli jsme kdysi vizi internetového obchodu a bavili se s člověkem, co vlastnil železářství. Tehdy mu přišla naprosto absurdní představa, že by člověk seděl v obýváku a podle obrázků si vybíral zboží, které by mu zabalil a poslal poštou domů. To bylo tehdy naprosto nepředstavitelné. Internet změnil tolik věcí, že za deset patnáct let kryptoměny – možná ne Bitcoin – budou hrát mnohem větší roli.

Co jiného než Bitcoin by to mělo být?

Bitcoin s Lightning network by to mohl řešit, ale připadá mi to jako technologicky násilné řešení, které ani nemusí za všech okolností fungovat. Potřebujeme, aby šlo provést transakci v rámci sekund tak, aby byla nevratná, záúčtovaná, potvrzená... Myslím si, že ten problém nějaká jiná kryptoměna vyřeší. Ale je to pravděpodobně trojúhelník mezi rychlostí plateb, bezpečností celého systému a cenou za transakci.

Spousta lidí si myslí, že vítězná kryptoměna kvůli tomu trojúhelníku nebude jenom jedna.

Dokážu si představit, že má člověk jeden coin na každodenní použití a jiný na uchování hodnoty, kde si spoří a postupně vyměňuje. Stejně jako si vybíráme z bankomatu a pak žijeme, dokud peníze nedojdou, a čekáme na další výplatu na účet, kde je lepší zabezpečení.

Vraťme se k vašemu byznysu, ke směnárně Simplecoin. Ta začala v roce 2013, před více než pěti lety. Co se od té doby změnilo?

Tenkrát to byl úplný punk. Vůbec jsme nevěděli, co děláme. Já jsem pracoval v bance a oznámil jsem jim, že jdu s někým na oběd a mezitím jsem koupil firmu a vznikl Simplecoin. V té době vůbec nebyl problém zakládat účty. V bankách nikoho nic nezajímalo. Když jsem přišel do banky a řekl, že jsem s.r.o., tak mi rovnou otevřeli účet. Neměli jsme vůbec žádné potuchy, že by se nějak mohl Bitcoin dát použít na praní špinavých peněz. Potom se to začalo lámat na tom, jak hodně je člověk oddaný svému byznysu. Jestli chce opravdu podnikat nebo to bere jako jednoduchý příjem. To je ale asi v každém podnikání stejné.

Je to tedy dnes těžší? Nebo naopak alespoň víte, co máte dělat?

Obojí, obchodníci s kryptoměnou jsou regulováni zákonem o praní peněz. Přidává nám to spoustu povinností, ale i částečnou ochranu. Pravidla se stále zpřísňují. Simplecoin je členem České fintechové asociace a snažíme se vyvíjet tlak na změnu zákona o praní špinavých peněz tak, aby pravidla byla jednoduchá a zároveň účinně potlačovala podvody.

Co nefunguje?

Ověření identity po internetu je stále problém. Diskutujeme například ověření na dálku pomocí elektronické občanky. Nebo bankovní identitu, tedy že by banky ověřovaly identitu svých klientů tak, jak jsme na to zvyklí například u sociálních sítí. Ve Švédsku běží podobný systém už deset let. Potřebujeme jednoduchý systém, kde je zneužití velmi obtížné. Posílání ofocených dokumentů po internetu není vyhovující.

To by se mohlo líbit napříč odvětvími, nejen u kryptoměn.

Jasně. Krypto je pořád vnímáno jako druhořadý "hobby" byznys. Ale na druhou stranu je celá řada lidí překvapená, jak velký to nakonec je byznys, když přijde na řeč čísel. Jen Simplecoin měl za 2018 obrát přes miliardu korun.

Kdo je vaše největší konkurence? Jiné směnárny? Burzy?

Pro nás určitě může být konkurence například Coinbase, protože umí platby kartou. I když mají vysoké poplatky, mají daleko víc peněz a silný marketing. Na českém trhu moc konkurence není. Je tu jedna firma, která konkurenční je, ale tím to končí.

Není to příležitost vyrazit za hranice?

Zkoušeli jsme to, ale není to snadné. Proto se dnes snažíme hledat v zahraničí partnery, které to všechno naučíme, zaškolíme je a dáme jim náš software. Takhle to děláme už například v Itálii pro CHAINBLOCK.IT. Poskytujeme veškerou technologii, klientské a administrátorské stránky hostované na našich serverech. Partneři se starají o podporu klientů, marketing, lokální regulace a banky.

Mimo expanze do zahraničí, kam se vůbec může kryptoměnové směnárna dál vyvíjet? Je to otázka jak na pohovoru, ale kde se vidíte za dalších pět let?

Určitě se dá rozšířit portfolio kryptoměn, které směňujeme. Když už to ale budeme dělat, tak chceme mít podporu s vlastní peněženkou a několika burzami. Simplecoin se snaží mít více bank, více burz a vlastní peněženko, abychom byli schopni dělat směny i kdyby něco selhalo. Také si vyřizujeme licenci na poskytovatele platebních služeb. Je to ale boj. Dodnes žádná firma, která má kryptoměny jako obor podnikání, tuto licenci zatím nemá. Pokud bychom ji ale dostali, chtěli bychom udělat webovou peněženko, kde bychom peníze klientů

mohli držet přímo u sebe. To by nám pomohlo připojit celou řadu dalších byznysů, především platební karty a bankomaty.

Je něco, co vám v rozvoji brání?

Banky. Dělat hotovostní operace ve větším rozsahu dnes ze zákona nejde. Takže potřebujeme banky. A kryptosvět bez toho bankovního zatím fungovat nemůže. Když vám ale neotevřou účty, máte smůlu. Přestože děláme naprosto legální služby. Je to diskriminace, ale zjišťovali jsme, že tento pojem nelze použít na právníkové, ale jen na fyzické osoby. Kdyby vám jako fyzické osobě neotevřela žádná banka účet, mohli byste se bránit. My ne. U nás je to čistě komerční vztah.

Co s tím?

My jsme navrhovali ČNB, aby stejně jako u zdravotních pojišťoven byla banka, která má povinnost otevřít účet. Stejně jako když například starší lidi nechce žádná pojišťovna pojistit, tak existuje státní, která je pojistit musí. U nás jsou dvě státní banky, Česká exportní banka, která ale nevede účty, a samozřejmě Česká národní banka. Ptali jsme se, jestli nám otevře účet, když selhala jako regulátor a nikde jinde nemůžeme, ale zatím se to úplně nesesetkalo s pochopením.

Nebylo by řešením založit si vlastní banku? Nebo koupit banku?

Založit banku za účelem podnikání s kryptoměny bude trochu těžší než vyřízení licence poskytovatele platebních služeb a i to je seriózní problém. Takže by se musela koupit. Kdyby někdo podporoval kryptoměny a měl přebytečné miliardy, tak bychom to uvítali. Prý je Moneta stále na prodej.

V zahraničí se to zatím nestalo?

Nevím o tom. Ale některé velké burzy už mají asi dostatek peněz na to, aby nějakou banku založily nebo koupily. Ukazuje to, že je nepravděpodobné, že by banky samy dokázaly Bitcoin z trhu vytlačit. Stačí jedna jediná banka a zabrzdit přirozený vývoj peněz se jim nepodaří.

Pavel Niedoba (43) je zakladatel a šéf nejdéle fungující české bitcoinové směnárny Simplecoin. Podnikat s kryptoměny začal v roce 2013, když přišel o své bitcoiny a rozhodl se službu nabídnout lépe.

Dominik Stroukal je držitelem doktorátu z ekonomie z Vysoké školy ekonomické v Praze. Vedle studia ekonomie absolvoval **Fakultu sociálních věd** UK, kde se věnoval sociologii médií. Tři roky byl předsedou Ludwig von Mises Institutu pro Českou a Slovenskou republiku, dva roky místopředsedou pro publikace. Přednáší na PPE programu VŠ CEVRO Institut, ekonomické předměty na Vysoké škole finanční a správní a na gymnáziu PORG.

URL| <https://roklen24.cz/a/SwzyV/banky-se-bitcoinu-boji-jako-se-dopis-boji-e-mailu>

Pár kliknutí, méně excelu. Xeelo se hodí všude

2.4.2019 roklen24.cz str. 00

Jaroslav Průcha

Tagy: ČR, Intelligent Studios, Xeelo, Fundlift, Digitalizace, média, Německo, Polsko, crowdfunding

Platforma Xeelo dokáže spravovat firemní data na jednom místě a zbavit firmy několika verzí dat. Eliminuje manuální práci zaměstnanců, kterých je dnes navíc zoufalý nedostatek. Automatizuje části procesu, kde je to možné. Serveru Roklen24 to řekl Martin Jaroš, CEO firmy Intelligent Studios. Podle něj se Xeelo hodí v podstatě všude. Každá firma totiž od určité velikosti potřebuje schvalovat nákupní objednávky, faktury, žádosti o nového zaměstnance nebo spravovat majetek, vozový park.

Vystudoval jste vysokou školu v Austrálii. Titul MBA jste získal na prestižní škole v New Yorku. Ve společnosti Shell jste se postupně dopracoval až do pozice finančního ředitele pro ČR a Slovensko. Co Vás přimělo k tomu pustit se do podnikání s Intelligent Studios?

Po tom finančním řediteli následovala popravdě ještě jedna etapa, kdy jsem měl v Shellu pět let na starosti projekt, v rámci kterého se budoval celosvětový datový sklad a manažerský informační systém. Problém byl, že čím výše jsem se dostal, tím více jsem měl politicky svázané ruce. Bylo velmi těžké prosadit selský rozum a dodat použitelné řešení v rozumném časovém i finančním rámci, které navíc jednotlivé země tak nutně potřebovaly. Když jsem se bavil se známými z jiných globálních korporací, došel jsem k závěru, že je to vlastně všude stejné, a tak jsem se chtěl věnovat lidem a firmám, které to myslí s implementacemi systémů vážně. Zkrátka jsem si chtěl vybrat, pro koho pracuji a komu pomáhám.

Jak vzpomínáte na začátky?

Začátky nebývají nikdy lehké, ale hodně nás hnala kupředu chuť vybudovat něco, co tady do té doby chybělo. Nemám teď na mysli jen Xeelo – tenhle nápad se zrodil až později. Myslím tím spíš firmu s globální zkušeností a schopností dodávat mezinárodní projekty, která rozumí potřebám velkých firem a dokáže jim pomoci. K tomu potřebujete mít kolem sebe lidi, kteří si takovými projekty v minulosti prošli nebo je přímo řídili. V tomto ohledu mi ohromně pomohla zkušenost z firem, kde jsem předtím působil, a síť špičkových lidí, kterou jsem si za tu dobu vybudoval.

Jak jste se seznámil s kolegou Tomáše Belákem?

Tomáš je právě jedním z těch, které jsem měl možnost poznat v Shellu. Původně nastoupil do mého týmu pro implementaci ERP systému ve východní Evropě, tehdy ještě jako student na vysoké škole. Okamžitě bylo jasné, že přemýšlí mnohem komplexněji než ostatní. Když jsem z Shellu odešel a pustil se do prvního implementačního projektu pod Intelligent Studios, tak byl první, koho jsem oslovil. Tomáš má neuvěřitelné analytické a systémové myšlení a díky tomu je Xeelo nástrojem, který dnes v řadě ohledů překonává i velkou mezinárodní konkurenci.

Kdo byl váš první velký klient?

Prvním velkým klientem byla skupina CME, která vlastní např. televizi Nova a operuje v okolních zemích střední a východní Evropy. V CME jsem byl původně vybrán k tomu, abych nezávisle zhodnotil stav ERP (Enterprise Resource Planning projektu), a po pár měsících jsme se dohodli na tom, že ho celý převezmu. Problémy, které jsem řešil v Shellu s datovým skladem, se objevily i u firmy CME. V roce 2014 jsme na trhu začali hledat nějaké hotové produkty, kterými by se daly problémy vyřešit. O pár let dříve – tehdy ještě během naší působnosti v Shellu – jsme začali vyvíjet vlastní řešení, protože žádné takové jednoduše nebylo, a doufal jsem, že za tu dobu už nějaké takové vzniklo. Vybrali jsme to nejlepší a zkoušeli ho nasadit, ale brzo se zjistilo, že má pořád velká omezení. Proto jsme se s Tomášem rozhodli vytvořit Xeelo a rovnou ho v CME použít.

Můžete přiblížit, jak konkrétně Intelligent Studios pracuje? Na čem je nápad založen?

Možná to bude znít sobecky, ale chtěl jsem mít svobodu, pokud jde o rozhodnutí, s kým pracuji a pro koho. Z mého pohledu se vše odvíjí od zákazníka – musím být přesvědčen, že majitelé a manažerský tým chtějí prosadit změny ve firmě, vylepšit procesy a systémy, a tím posunout firmu dál.

Myslím si, že všechno je o lidech, s nimiž spolupracujete, a taky jakým způsobem. Daří se nám držet podmínky nad průměrem trhu, ale za to očekáváme nadstandardní kvalitu lidí. Za ty roky se nám podařilo vybudovat tým opravdu špičkových lidí, kteří vynikají nejen na lokální úrovni, ale i té mezinárodní. Tým pak sestavujeme na míru každému projektu, což je přístup, který tu není obvyklý, ale z našich zkušeností ten správný, pokud má projekt dopadnout dobře.

Kolik máte aktuálně zaměstnanců a kde jsou pobočky Intelligent Studios?

V týmu je momentálně zhruba 50 lidí. Většina je v Praze, kde jsou soustředění konzultanti, prodej a celý back office, ale vedle toho máme vývojové centrum v Olomouci, kde vyvíjíme Xeelo. A další pobočky máme v Bulharsku, Německu a Polsku.

Které trhy jsou pro vás zajímavé? Mají svá specifika?

Každý trh má svá specifika. Samozřejmě jsou pro nás zajímavé západní trhy, které jsou nám blízké mentalitou a oceňují náš přístup k projektům a kvalitu. V loňském roce jsme se rozrostli na německý a polský trh, aktuálně plánujeme expanzi směrem na západ – do Velké Británie nebo Nizozemska, také podle toho, jak se vyvine situace kolem brexitu, a dále do Ameriky, v budoucnu do Austrálie... Ani český trh ale není zdaleka nezajímavý. Je tu celá řada úspěšných firem a poslední dobou sledujeme, že dokáží ocenit vyšší kvalitu a standard, na který třeba nebyly úplně zvyklé.

Můžete popsat platformu Xeelo? Jak funguje a co přesně umí?

Umí firmám dát to, co jim obvykle schází u robustních systémů – snadno nastavitelné schvalovací procesy od těch jednoduchých až po ty extrémně komplexní. Ani ten nejsložitější proces se v Xeelu neprogramuje, ale jednoduše nastavuje. Často se to nazývá no-code nebo C. Podle mě je to jediná cesta kupředu. Svět kolem nás se mění každým dnem a žádná firma si nemůže dovolit čekat měsíce, než jí její IT nebo partner přizpůsobí nějaký proces. V Xeelu je to vždy otázka pár kliknutí a tato vlastnost – i když pro mnohé zní ze začátku jako sci-fi – je tou, kterou zákazníci nejvíce oceňují.

Vedle řízení nejrůznějších procesů Xeelo dokáže spravovat firemní data na jednom místě a zbavit firmy několika verzí dat, lišících se systémem od systému. Eliminuje manuální práci zaměstnanců, kterých je dnes navíc zoufalý nedostatek, a automatizuje ty části procesu, kde je to možné. Zbavuje firmy neustále kolujících papírů a formulářů v Excelu, takže nejen že získají přehled, co se ve firmě děje, ale umožní jim fungovat rychleji, schvalovat z mobilu a nečekat, až se manažer dostane jednou za čas do kanceláře, aby všechno podepsal.

Jaká je cílová skupina platformy Xeelo?

Těžko se to zobecňuje, protože i když to může znít komicky, Xeelo se hodí v podstatě všude. Každá firma od určité velikosti potřebuje schvalovat nákupní objednávky, faktury, žádosti o nového zaměstnance nebo spravovat majetek, vozový park... Buď jsou firmy v růstové fázi a tyto oblasti ještě nemají systémově

podchycené, anebo už vyrostly, ale narážejí na limity svých systémů. Obě skupiny jsou pro nás naprosto relevantní. Většinou jde o firmy, které mají zhruba 50 až 5000 zaměstnanců.

Intelligent Studios je od roku 2012 oficiálním partnerem Microsoftu a dnes patří mezi Gold Microsoft Partners, což představuje nejvyšší úroveň spolupráce. Co vám toto partnerství přináší?

Přináší řadu výhod, ale upřímně, je to především věc prestiže a důkaz nějaké vyspělosti. Gold partnerem není každý, a i když se nároky v poslední době paradoxně spíš snižují, je to pořád věc, na kterou jsme pyšní. S Microsoftem máme výborné vztahy, navzájem si pomáháme v obchodních případech a tím, že většina projektů, které dodáváme, je postavena na jejich technologiích, je to i určitá záruka pro zákazníky, že naše řešení i služby mají zkrátka nějakou úroveň – podobně jako třeba ISO certifikace, které máme.

Mezi vaše klienty patří také lifestylový časopis Vogue. Jaké vaše služby využil?

Vogue je právě krásná ukázka toho, že Xeelo si nemusí pořizovat jen velké firmy nebo korporace. Hodí se i řádově menším s desítkami zaměstnanců. Ve Vogue měli jasnou představu o tom, jak chtějí na českém trhu fungovat, je to firma postavená na zkušených lidech z mediálního byznysu, a o to víc byla potřeba nakonfigurovat řešení rychle a zároveň na míru jejich specifickým potřebám. Xeelo ve Vogue řídí v podstatě vše od prodeje reklamy, projektů, sestavování jednotlivých čísel až po jejich distribuci a všechny finanční procesy. Přestože šlo o specifické řešení, které by asi ani v žádném „krabicovém“ nástroji vybudovat nešlo, projekt netrval ani půl roku a po prvních třech měsících měli k dispozici nástroj, ve kterém už mohli začít pracovat, zatímco se rozvíjely další, méně důležité oblasti.

Můžete jmenovat další klienty?

Mezi ty nejznámější patří skupina Mall, do níž spadá kromě stejnojmenného retailového řetězce i například CZC.cz, Vivantis nebo Košík.cz. Dále můžu zmínit například českou firmu DAKO-CZ, která patří mezi přední světové výrobce brzdových systémů pro kolejová vozidla a spadá do skupin CzechoslovakGroup, nebo společnost ComAp, která působí po celém světě a kde aktuálně implementujeme ERP systém napříč všemi jejími pobočkami.

Na co plánujete využít prostředky získané přes investiční platformu Fundlift?

Rádi bychom je investovali do rozvoje našeho byznysu na trzích, kde cítíme potenciál. Je k tomu mimořádně vhodná doba, firmy musejí řešit nebývale dynamicky se měnící podmínky na trhu, mají peníze a vědí, že když to nestihnou v následujících měsících, může být pozdě. My stojíme také na křižovatce – buď budeme růst organicky a expanzi financovat z našich zdrojů, což pochopitelně nebude mít takovou dynamiku, anebo společně s partnery růst urychlíme a obsadíme trhy, kde je po našich službách a Xeelu poptávka.

Jaké jsou vaše plány v letošním roce?

Rádi bychom překonali hranici 100 milionů obratu, což už teď vidíme jako prakticky jisté vzhledem k zakázkám, na kterých pracujeme nebo které jsou před uzavřením. Chceme ještě více posílit pozici na českém trhu a vybudovat zázemí, které nám umožní zvládnout expanzi na západní trhy.

A dlouhodobá vize, čeho byste vy osobně chtěl dosáhnout s firmou Intelligent Studios?

Přál bych si, aby byla vnímaná jako něco jedinečného, vyjímala se kvalitou lidí a úspěšně dodanými projekty v kvalitě, která daleko převyšuje běžný standard. Do jisté míry to platí už dnes, ale v Čechách – i přes některé věci, které by tu mohly fungovat lépe – máme ohromnou výhodu v tom, že tu jsou šikovní lidé. Podívejte se třeba na Avast nebo Kiwi. Světová jména, přitom vznikla na našem malém písečku. Nám se podařilo sestavit skvělý tým, máme úžasné řešení na problémy, se kterými se potýká prakticky každá firma, a tak bych rád, abychom se stali globálně fungující firmou a ze Xeela udělali světoznámý nástroj.

Vystudoval mediální studia na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Pracoval v ekonomické a centrální redakci ČTK jako subeditor, později jako zpravodaj se zaměřením na energetiku. Jako šéfredaktor vedl zpravodajský server iUHLI.cz, který se zaměřoval na hnědouhelný sektor a energetiku. Je šéfredaktorem ekonomického a investičního portálu Roklen24.cz.

URL| <https://roklen24.cz/a/SQDGb/par-kliknuti-mene-excelu-xeelo-se-hodi-vsude>

Debata na téma: Chudoba a dluhy v Česku

3.4.2019 vstupzdarma.cz str. 00

Knihovna Václava Havla Ve

Řešení chudoby a sociálního vyloučení v Česku se opět vzdaluje. V roce 2018 se rozpadla záchranná síť chudinských dávek a severočeská a severomoravská města zavalila tsunami vyhlašování tzv. bezdoplatkových

zón. Parlament prosadil „nová“ pravidla pro oddlužování, kvůli kterým je insolvence nedostupná pro stovky tisíc lidí s mnohačetnými exekucemi. Vyšlo najevo, že v šedé ekonomice je v Česku přes 600 tisíc lidí. Vláda zároveň vzdala přípravu zákona o sociálním bydlení a chce podporovat výstavbu sociálních domů s ostrahou, jakýchsi státních ubytoven, a bez rozmyslu zasahovat do dávek na podporu bydlení, které jsou hlavním pilířem bytové politiky v Česku a záchrannou sítí pro více než dvě stě tisíc domácností v Česku...

V debatě o současné sociální politice budeme hovořit o tom, jaké dopady těchto událostí a rozhodnutí již teď vidíme v terénu, a jaké očekáváme v budoucnu. O tom, jaká rozhodnutí a opatření by naopak měla vláda přijímat, aby se situace v sociálním vyloučení zlepšovala.

Diskuze se zúčastní: Martin Šimáček, IPSI, ředitel; Alena Zieglerová, IPSI, expertka na zaměstnanost; Jaroslav Valůch, IPSI, expert na bezpečnost. Zvláštní host: Martin Nekola, Centrum pro sociální a ekonomické strategie, Katedra veřejné a sociální politiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Večer připravila Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Institutem pro sociální inkluzi.

URL| <https://www.vstupzdarma.cz/debata-na-tema-chudoba-dluhy-v-cesku>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[vstupzdarma.cz](https://www.vstupzdarma.cz)

Napětí provázelo první kolo prezidentských voleb na Ukrajině a stupňuje se i předkolem druhým

3.4.2019 ČRo Plus str. 05 18:10 Názory a argumenty

Ondřej KONRÁD, moderátor

Napětí provázelo první kolo prezidentských voleb na Ukrajině a stupňuje se i předkolem druhým. Do něj kráčí s mírným náskokem muž vyjadřující do jisté míry bolesti Ukrajiny. Míni aspoň Josef Mlejnek z **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Josef MLEJNEK, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Vítěze prvního kola ukrajinských prezidentských voleb Volodymyra Zelenského určitě není dobré vnímat jenom jako nějakého směšného baviče, jemuž nasypali hlasy voliči na hranici svéprávnosti. Každopádně dokládá, že ukrajinská realita je daleko pestřejší, než se zde soudí a že nálepky jako prozápadní a proruský jsou často jen zavádějící klišé. Profesionální komici nebo baviči zažívají v poslední době v politice konjunkturu. V Itálii zabudoval komik Beppe Grillo zakladatel Hnutí pěti hvězd, jež loni vyhrálo parlamentní volby a společně s Ligou severu vytvořil vládu. Nekoronovaným králem politických komiků je pak nesporně Donald Trump, který býval dávno před prezidentskými volbami častým hostem různých zábavních pořadů a provozoval i vlastní úspěšnou televizní reality show, kde skupina lidí soutěžila o práci v Trumpově společnosti. Zelenskému však k úspěchu v prvním kole kromě hereckého talentu a přinejmenším mediální podpory oligarchy Igora Kolomojského v jehož televizi 1+1 vystupuje pomohli minimálně 3 další věci, bez nichž by asi skončil v poli poražených. První je obrovská deziluze již panující v zemi stížená válkou s Ruskem korupcí i mizernou hospodářskou situací, která vyvolává rovněž demografickou katastrofu, poněvadž miliony Ukrajinců nyní působí jako gastarbeitři v zahraničí. Ledacos se sice trochu zlepšilo, nicméně lidé očekávali víc a pokud se nedočkali chovají se dle rčení tonoucí se i stěbla chytá. Druhý faktor představuje věk Zelenskému je 41 let a není divu, že má sympatie hlavně mladších ročníků. Prezident Porošenko sice jen o 12 roků starší jde ale o zkušeného politického matadora schopného pružně navazovat spojení na všechny strany, leč zároveň už docela, lidově řečeno, otřískané ho nebo profláknuté a spojeného i s korupčními aférami. Pro řadu Ukrajinců zkrátka představuje nevolitelnou figuru, z čehož ale může těžit politický zelenáč a do značné míry pouze marketingový produkt Zelenskyj. Třetím faktorem Zelenskyho úspěchu je ruština. Pochází z města Krivoj Rog, tedy s dosti ruskojazyčné oblasti, mluví rusky. Nicméně v rozporu se zdejšími představami rusofoni Ukrajinci zpravidla nejsou Rusové a mnozí z nich ani rusofilové či Putinofilové. Vadí jim, ale když stát nutí užívat ukrajinštinu. Sice oficiální státní jazyk, nikoliv však

jejich mateřský nebo jimi užívaný v běžném životě. Právě takoví lidé spatří Zelenském svého reprezentanta, zvláště pokud Porošenko vsadil na nacionalistickou notu. I proto Zelenskyj který, jinak pro členství Ukrajiny v NATO i v Evropské unii. dosahoval nejlepších výsledků spíše ve východních a jižních, tedy hodně rusofonních částech země. Bez ohledu na výsledek druhého kola tak Volodymyr Zelenskyj přímo i nepřímo svědčí o bolestech současné Ukrajiny. Nezačnou-li se řešit vyhřeznou v příštích volbách na povrch s ještě větší palčivostí.

Premiér Andrej Babiš v Plzni v diskuzi: Česko je bezpečné

3.4.2019 Týdeník Domažlicko str. 12 Česko! A jak dál?

LENKA PROKŠOVÁ

Vrcholní politici, akademici a odborníci se na veřejné debatě: Česko! A jak dál? jednoznačně shodli, že je Česká republika bezpečná.

Bezpečnost byla ústředním tématem veřejné diskuze nazvané Česko! A jak dál?, kterou v Měšťanské besedě v Plzni pořádala Univerzita Karlova a spolupřátel Deník. V debatě kromě rektora Univerzity Karlovy Tomáše Zimy zasedli i premiér Andrej Babiš, ministr vnitra a první místopředseda vlády Jan Hamáček či rektor Západočeské univerzity v Plzni Miroslav Holeček. Projekt Česko! A jak dál? pořádá univerzita po celé republice, v každém regionu se věnuje jinému tématu.

„Univerzity mají nejen vychovávat studenty a bádát, ale také reagovat na společenské děje, proto jsme vloni na podzim v rámci oslav 100 let republiky připravili tento projekt.

Chceme diskutovat o tématech, která se dotýkají každého z nás,“ vysvětlil důvody, proč Univerzita Karlova setkání pořádá, rektor Zima.

Jeho kolega ze ZČU Holeček doplnil, že odborníci by měli mít zásadní slovo při strategii bezpečnosti ČR. „Vítám proto tento projekt Univerzity Karlovy. Požadavky na bezpečnost rostou, potřebujeme ale i politology, sociology... Významnou roli ve výzkumu bezpečnosti hraje problematika jaderné bezpečnosti, od roku 1956 vychováváme v Plzni odborníky na jadernou bezpečnost. Úspěšní jsme s vývojem mimořádně kvalitního hasičského obleku vybaveného senzory,“ řekl Holeček s tím, že ZČU s UK se skvěle doplňují. Zdůraznil klíčovou roli vysokých škol, které musejí vychovávat odborníky.

Premiér Babiš ve svém proslovu zdůraznil, že nejsme jen šestou nejbezpečnější zemí na světě, ale jsme i sedmým nejkřivnější státem. Podle ministra vnitra Hamáčka je zajištění bezpečnosti klíčovým úkolem státu. Hamáček ve svém projevu slíbil navyšování mezd policistům i hasičům. Potenciální hrozbou je pro něj nábor zahraničních pracovníků. „Jaká opatření napravit podstav bezpečnostních složek? Policie i hasiči musí být konkurenceschopní. Lidově řečeno – musíme je zaplatit.

Navýšili jsme jejich počty a máme v plánu zvyšovat mzdy,“ sdělil ministr vnitra Hamáček.

Zakročit by se podle něj mělo proti těm, kteří na internetu šíří poplašné zprávy. „Úkol pro nás politiky je diskutovat s veřejností a zjišťovat její obavy. V Česku dnes pracuje přes 500 tisíc zahraničních dělníků. Je třeba připravit se na rizika spojená s jejich náborem,“ popsal.

František Pavlas, ředitel Hasičského záchranného sboru Plzeňského kraje, upozornil zejména na riziko neochoty lidí, která je současné společnosti vlastní „Narůstá počet zásahů, které by si občan mohl vyřešit sám, a nečiní tak. Dříve, když padaly větve ze stromů, občan si je odklidil. Dnes si nás zavolá. Neochota lidí je více než patrná. Lidé by si měli více pomáhat, být solidární,“ uvedl Pavlas s tím, že jedním příkladem za všechny jsou problémy s průjezdností komunikací. „Občané by si měli uvědomit, že je nezodpovědné parkovat před budovou se zákazem stání. Může v ní hořet a pak rozhodují vteřiny,“ dodal Pavlas.

Na akci vystoupil dále odborník na mezinárodní vztahy a bezpečnost Nikola Schmidt z katedry politologie **Fakulty sociálních věd** (FSV) Univerzity Karlovy.

Rektoři Zima a Holeček se v debatě shodli na tom, že odborníci na bezpečnost jsou zapotřebí, proto jsou stěžejní investice do vzdělávání, které se nám mnohonásobně vrátí. Po vystoupení všech zúčastněných následovaly otázky z publika. Lidé se zajímali například o zdravotní prohlídky zaměstnanců. „Neměli by být zahraniční pracovníci prohlíženi? Na Tachovsku nemají agenturní pracovníci zdravotní prohlídky,“ zněl jeden z dotazů z publika.

„Nejvíce zatíženi zahraničními pracovníky jsou Plzeňsko a Mladoboleslavsko. Logicky – jsou to průmyslové lokality. Bezpečí občanů chceme posilovat. Dojednáváme dohodu o zahraničních policistech, kteří budou naši policii pomáhat při kontrolách na ubytovnách a celkově se zahraničními dělníky,“ reagoval ministr vnitra Hamáček.

„Já se spíše divím, že agentura sem takové zaměstnance dováží a dotyčný nemá zdravotní prohlídku. Přece po občanech České republiky se to vyžaduje úplně normálně. Je to opatření, které není nákladné, takže za mě by zahraniční pracovníci měli zdravotní prohlídku mít určitě,“ doplnil rektor UK Tomáš Zima. „Domnívám se, že agenturní dělníci jsou velký problém v Plzni. Proto byl vytvořen portál Bezpečné město starající se o zvyšování bezpečnosti ve městě. V Plzni je bezpečnost na standardní úrovni velkých měst v republice,“ dodal Zima.

Pokud máte k tématu bezpečnosti co říci, napište svůj příběh na e-mailovou adresu cesko@cuni.cz.

CHOVEJTE SE BEZPEČNĚ

Bezpečně na ulici

- Věnujte pozornost své tašce či kabelce, zvláště na veřejných místech
- Nechodte poblíž obrub chodníků s taškou přes rameno do silnice
- Vyhýbejte se tmavým zákoutím a odlehlým uličkám
- Buďte ostražití u bankomatu, zadávejte PIN tak, aby to nikdo neviděl
- Noste u sebe jen nezbytnou hotovost
- Nechlubte se majetkovými poměry

Bezpečně na sociálních sítích

- Na svých profilech neuvádějte telefonní či rodné číslo ani adresu
- Ignorujte neslušné zprávy, neodpovídejte
- Nesdílejte své intimní fotografie, mohou být dále rozesílány
- Nesdílejte věci, které někdo může použít proti vám

ANKETA Ptali jsme se v ulicích Plzně, hostů diskuze i na webu Denik.cz: Z čeho máte největší strach? • z okradení a fyzického násilí na ulici: 169 odpovědí • z nedostatku vody a ze sucha: 127 • z uprchlíků, kteří by přišli do ČR: 103 • z válečného konfliktu: 88 • ze smrtící epidemie: 64 • z kybernetických útoků na elektronická zařízení: 60

pište nám na e-mail cesko@cuni.cz

Foto autor| Foto: 2xDeník/Veronika Zimová

Foto autor| Foto: Deník/Veronika Zimová

Foto popis| VEŘEJNÁ DEBATA ČESKO! A JAK DÁL?, kterou v Měšťanské besedě v Plzni pořádala Univerzita Karlova (UK) a spolupřádal Deník, se těšila hojně účasti diváků. Zleva na snímku: rektor UK Tomáš Zima, odborník na mezinárodní vztahy a bezpečnost Nikola Schmidt, premiér Andrej Babiš (ANO), první místopředseda vlády a ministr vnitra Jan Hamáček (ČSSD) a ředitel HZS František Pavlas.

Foto popis| MINISTR VNITRA JAN HAMÁČEK chce policistům a hasičům zvyšovat mzdy, aby neutíkali k jiným profesím.

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

Týdeník Klatovska (*Česko! A jak dál?*, str. 12), Týdeník Plzeňsko (*česko a jak dál?*, str. 12), Týdeník Rokycansko (*Česko! A jak dál?*, str. 12)

Premiér Andrej Babiš v Plzni v diskuzi: Česko je bezpečné

3.4.2019 Týdeník Klatovska str. 12 Česko! A jak dál?

LENKA PROKŠOVÁ

Vrcholní politici, akademici a odborníci se na veřejné debatě: Česko! A jak dál? jednoznačně shodli, že je Česká republika bezpečná.

Bezpečnost byla ústředním tématem veřejné diskuze nazvané Česko! A jak dál?, kterou v Měšťanské besedě v Plzni pořádala Univerzita Karlova a spolupřádal Deník. V debatě kromě rektora Univerzity Karlovy Tomáše Zimy zasedli i premiér Andrej Babiš, ministr vnitra a první místopředseda vlády Jan Hamáček či rektor Západočeské univerzity v Plzni Miroslav Holeček. Projekt Česko! A jak dál? pořádá univerzita po celé republice, v každém regionu se věnuje jinému tématu.

„Univerzity mají nejen vychovávat studenty a bádát, ale také reagovat na společenské děje, proto jsme vloni na podzim v rámci oslav 100 let republiky připravili tento projekt.

Chceme diskutovat o tématech, která se dotýkají každého z nás,“ vysvětlil důvody, proč Univerzita Karlova setkání pořádá, rektor Zima.

Jeho kolega ze ZČU Holeček doplnil, že odborníci by měli mít zásadní slovo při strategii bezpečnosti ČR. „Vítám proto tento projekt Univerzity Karlovy. Požadavky na bezpečnost rostou, potřebujeme ale i politology, sociology... Významnou roli ve výzkumu bezpečnosti hraje problematika jaderné bezpečnosti, od roku 1956 vychováváme v Plzni odborníky na jadernou bezpečnost. Úspěšní jsme s vývojem mimořádně kvalitního hasičského obleku vybaveného senzory,“ řekl Holeček s tím, že ZČU s UK se skvěle doplňují. Zdůraznil klíčovou roli vysokých škol, které musejí vychovávat odborníky.

Premiér Babiš ve svém proslovu zdůraznil, že nejsme jen šestou nejbezpečnější zemí na světě, ale jsme i sedmým neklidnějším státem. Podle ministra vnitra Hamáčka je zajištění bezpečnosti klíčovým úkolem státu. Hamáček ve svém projevu slíbil navyšování mezd policistům i hasičům. Potenciální hrozbou je pro něj nábor zahraničních pracovníků. „Jaká opatření napraví podstav bezpečnostních složek? Policie i hasiči musí být konkurenceschopní. Lidově řečeno – musíme je zaplatit.

Navýšili jsme jejich počty a máme v plánu zvyšovat mzdy,“ sdělil ministr vnitra Hamáček.

Zakročit by se podle něj mělo proti těm, kteří na internetu šíří poplašné zprávy. „Úkol pro nás politiky je diskutovat s veřejností a zjišťovat její obavy. V Česku dnes pracuje přes 500 tisíc zahraničních dělníků. Je třeba připravit se na rizika spojená s jejich náborem,“ popsal.

František Pavlas, ředitel Hasičského záchranného sboru Plzeňského kraje, upozornil zejména na riziko neochoty lidí, která je současné společnosti vlastní „Narůstá počet zásahů, které by si občan mohl vyřešit sám, a nečiní tak. Dříve, když padaly větve ze stromů, občan si je odklidil. Dnes si nás zavolá. Neochota lidí je více než patrná. Lidé by si měli více pomáhat, být solidární,“ uvedl Pavlas s tím, že jedním příkladem za všechny jsou problémy s průjezdností komunikací. „Občané by si měli uvědomit, že je nezodpovědné parkovat před budovou se zákazem stání. Může v ní hořet a pak rozhodují vteřiny,“ dodal Pavlas.

Na akci vystoupil dále odborník na mezinárodní vztahy a bezpečnost Nikola Schmidt z katedry politologie **Fakulty sociálních věd** (FSV) Univerzity Karlovy.

Rektoři Zima a Holeček se v debatě shodli na tom, že odborníci na bezpečnost jsou zapotřebí, proto jsou stěžejní investice do vzdělávání, které se nám mnohonásobně vrátí. Po vystoupení všech zúčastněných následovaly otázky z publika. Lidé se zajímali například o zdravotní prohlídky zaměstnanců. „Neměli by být zahraniční pracovníci prohlíženi? Na Tachovsku nemají agenturní pracovníci zdravotní prohlídky,“ zněl jeden z dotazů z publika.

„Nejvíce zatíženi zahraničními pracovníky jsou Plzeňsko a Mladoboleslavsko. Logicky – jsou to průmyslové lokality. Bezpečí občanů chceme posilovat. Dojednáváme dohodu o zahraničních policistech, kteří budou naší policii pomáhat při kontrolách na ubytovnách a celkově se zahraničními dělníky,“ reagoval ministr vnitra Hamáček.

„Já se spíše divím, že agentura sem takové zaměstnance dováží a dotyčný nemá zdravotní prohlídku. Přece po občanech České republiky se to vyžaduje úplně normálně. Je to opatření, které není nákladné, takže za mě by zahraniční pracovníci měli zdravotní prohlídku mít určitě,“ doplnil rektor UK Tomáš Zima. „Domnívám se, že agenturní dělníci jsou velký problém v Plzni. Proto byl vytvořen portál Bezpečné město starající se o zvyšování bezpečnosti ve městě. V Plzni je bezpečnost na standardní úrovni velkých měst v republice,“ dodal Zima.

Pokud máte k tématu bezpečnosti co říci, napište svůj příběh na e-mailovou adresu cesko@cuni.cz.

CHOVEJTE SE BEZPEČNĚ

Bezpečně na ulici

- Věnujte pozornost své tašce či kabelce, zvláště na veřejných místech
- Nechodte poblíž obrub chodníků s taškou přes rameno do silnice
- Vyhýbejte se tmavým zákoutím a odlehlým uličkám
- Buďte ostražití u bankomatu, zadávejte PIN tak, aby to nikdo neviděl
- Noste u sebe jen nezbytnou hotovost
- Nechlubte se majetkovými poměry

Bezpečně na sociálních sítích

- Na svých profilech neuvádějte telefonní či rodné číslo ani adresu
- Ignorujte neslušné zprávy, neodpovídejte
- Nesdílejte své intimní fotografie, mohou být dále rozesílány
- Nesdílejte věci, které někdo může použít proti vám

ANKETA Ptali jsme se v ulicích Plzně, hostů diskuze i na webu Denik.cz: Z čeho máte největší strach? • z okradení a fyzického násilí na ulici: 169 odpovědí • z nedostatku vody a ze sucha: 127 • z uprchlíků, kteří by přišli do ČR: 103 • z válečného konfliktu: 88 • ze smrtící epidemie: 64 • z kybernetických útoků na elektronická zařízení: 60

pište nám na e-mail cesko@cuni.cz

Foto autor| Foto: 2xDeník/Veronika Zimová

Foto autor| Foto: Deník/Veronika Zimová

Foto popis| VERĚJNÁ DEBATA ČESKO! A JAK DÁL?, kterou v Měšťanské besedě v Plzni pořádala Univerzita Karlova (UK) a spolupořádal Deník, se těšila hojně účasti diváků. Zleva na snímku: rektor UK Tomáš Zima, odborník na mezinárodní vztahy a bezpečnost Nikola Schmidt, premiér Andrej Babiš (ANO), první místopředseda vlády a ministr vnitra Jan Hamáček (ČSSD) a ředitel HZS František Pavlas.

Foto popis| MINISTR VNITRA JAN HAMÁČEK chce policistům a hasičům zvyšovat mzdy, aby neutíkali k jiným profesím.

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

Týdeník Domažlicko (*Česko! A jak dál?*, str. 12), Týdeník Plzeňsko (*česko a jak dál?*, str. 12), Týdeník Rokycansko (*Česko! A jak dál?*, str. 12)

Premiér Andrej Babiš v Plzni v diskuzi: Česko je bezpečné

3.4.2019 Týdeník Rokycansko str. 12 Česko! A jak dál?

LENKA PROKŠOVÁ

Vrcholní politici, akademici a odborníci se na veřejné debatě: Česko! A jak dál? jednoznačně shodli, že je Česká republika bezpečná.

Bezpečnost byla ústředním tématem veřejné diskuze nazvané Česko! A jak dál?, kterou v Měšťanské besedě v Plzni pořádala Univerzita Karlova a spolupořádal Deník. V debatě kromě rektora Univerzity Karlovy Tomáše Zimy zasedli i premiér Andrej Babiš, ministr vnitra a první místopředseda vlády Jan Hamáček či rektor Západočeské univerzity v Plzni Miroslav Holeček. Projekt Česko! A jak dál? pořádá univerzita po celé republice, v každém regionu se věnuje jinému tématu.

„Univerzity mají nejen vychovávat studenty a bádát, ale také reagovat na společenské děje, proto jsme vloni na podzim v rámci oslav 100 let republiky připravili tento projekt.

Chceme diskutovat o tématech, která se dotýkají každého z nás,“ vysvětlil důvody, proč Univerzita Karlova setkání pořádá, rektor Zima.

Jeho kolega ze ZČU Holeček doplnil, že odborníci by měli mít zásadní slovo při strategii bezpečnosti ČR. „Vítám proto tento projekt Univerzity Karlovy. Požadavky na bezpečnost rostou, potřebujeme ale i politology, sociology... Významnou roli ve výzkumu bezpečnosti hraje problematika jaderné bezpečnosti, od roku 1956 vychováváme v Plzni odborníky na jadernou bezpečnost. Úspěšní jsme s vývojem mimořádně kvalitního hasičského obleku vybaveného senzory,“ řekl Holeček s tím, že ZČU s UK se skvěle doplňují. Zdůraznil klíčovou roli vysokých škol, které musejí vychovávat odborníky.

Premiér Babiš ve svém proslovu zdůraznil, že nejsme jen šestou nejbezpečnější zemí na světě, ale jsme i sedmým neklidnějším státem. Podle ministra vnitra Hamáčka je zajištění bezpečnosti klíčovým úkolem státu. Hamáček ve svém projevu slíbil navyšování mezd policistům i hasičům. Potenciální hrozbou je pro něj nábor zahraničních pracovníků. „Jaká opatření napraví podstav bezpečnostních složek? Policie i hasiči musí být konkurenceschopní. Lidově řečeno – musíme je zaplatit.

Navýšili jsme jejich počty a máme v plánu zvyšovat mzdy,“ sdělil ministr vnitra Hamáček.

Zakročit by se podle něj mělo proti těm, kteří na internetu šíří poplašné zprávy. „Úkol pro nás politiky je diskutovat s veřejností a zjišťovat její obavy. V Česku dnes pracuje přes 500 tisíc zahraničních dělníků. Je třeba připravit se na rizika spojená s jejich náborem,“ popsal.

František Pavlas, ředitel Hasičského záchranného sboru Plzeňského kraje, upozornil zejména na riziko neochoty lidí, která je současné společnosti vlastní. „Narůstá počet zásahů, které by si občan mohl vyřešit sám, a nečiní tak. Dříve, když padaly větve ze stromů, občan si je odklidil. Dnes si nás zavolá. Neochota lidí je více než patrná. Lidé by si měli více pomáhat, být solidární,“ uvedl Pavlas s tím, že jedním příkladem za všechny

jsou problémy s průjezdností komunikací. „Občané by si měli uvědomit, že je nezodpovědné parkovat před budovou se zákazem stání. Může v ní hořet a pak rozhodují vteřiny,“ dodal Pavlas.

Na akci vystoupil dále odborník na mezinárodní vztahy a bezpečnost Nikola Schmidt z katedry politologie **Fakulty sociálních věd** (FSV) Univerzity Karlovy.

Rektoři Zima a Holeček se v debatě shodli na tom, že odborníci na bezpečnost jsou zapotřebí, proto jsou stěžejní investice do vzdělávání, které se nám mnohonásobně vrátí. Po vystoupení všech zúčastněných následovaly otázky z publika. Lidé se zajímali například o zdravotní prohlídky zaměstnanců. „Neměli by být zahraniční pracovníci prohlíženi? Na Tachovsku nemají agenturní pracovníci zdravotní prohlídky,“ zněl jeden z dotazů z publika.

„Nejvíce zatíženi zahraničními pracovníky jsou Plzeňsko a Mladoboleslavsko. Logicky – jsou to průmyslové lokality. Bezpečí občanů chceme posilovat. Dojednáváme dohodu o zahraničních policistech, kteří budou naší policii pomáhat při kontrolách na ubytovnách a celkově se zahraničními dělníky,“ reagoval ministr vnitra Hamáček.

„Já se spíše divím, že agentura sem takové zaměstnance dováží a dotyčný nemá zdravotní prohlídku. Přece po občanech České republiky se to vyžaduje úplně normálně. Je to opatření, které není nákladné, takže za mě by zahraniční pracovníci měli zdravotní prohlídku mít určitě,“ doplnil rektor UK Tomáš Zima. „Domnívám se, že agenturní dělníci jsou velký problém v Plzni. Proto byl vytvořen portál Bezpečné město starající se o zvyšování bezpečnosti ve městě. V Plzni je bezpečnost na standardní úrovni velkých měst v republice,“ dodal Zima.

Pokud máte k tématu bezpečnosti co říci, napište svůj příběh na e-mailovou adresu cesko@cuni.cz.

CHOVEJTE SE BEZPEČNĚ

Bezpečně na ulici

- Věnujte pozornost své tašce či kabelce, zvláště na veřejných místech
- Nechodte poblíž obrub chodníků s taškou přes rameno do silnice
- Vyhybejte se tmavým zákoutím a odlehlým uličkám
- Buďte ostražití u bankomatu, zadávejte PIN tak, aby to nikdo neviděl
- Noste u sebe jen nezbytnou hotovost
- Nechlubte se majetkovými poměry

Bezpečně na sociálních sítích

- Na svých profilech neuvádějte telefonní či rodné číslo ani adresu
- Ignorujte neslušné zprávy, neodpovídejte
- Nesdílejte své intimní fotografie, mohou být dále rozesílány
- Nesdílejte věci, které někdo může použít proti vám

ANKETA Ptali jsme se v ulicích Plzně, hostů diskuze i na webu Denik.cz: Z čeho máte největší strach? • z okradení a fyzického násilí na ulici: 169 odpovědí • z nedostatku vody a ze sucha: 127 • z uprchlíků, kteří by přišli do ČR: 103 • z válečného konfliktu: 88 • ze smrtící epidemie: 64 • z kybernetických útoků na elektronická zařízení: 60

pište nám na e-mail cesko@cuni.cz

Foto autor| Foto: 2xDeník/Veronika Zimová

Foto autor| Foto: Deník/Veronika Zimová

Foto popis| VERĚJNÁ DEBATA ČESKO! A JAK DÁL?, kterou v Měšťanské besedě v Plzni pořádala Univerzita Karlova (UK) a spolupořádal Deník, se těšila hojně účasti diváků. Zleva na snímku: rektor UK Tomáš Zima, odborník na mezinárodní vztahy a bezpečnost Nikola Schmidt, premiér Andrej Babiš (ANO), první místopředseda vlády a ministr vnitra Jan Hamáček (ČSSD) a ředitel HZS František Pavlas.

Foto popis| MINISTR VNITRA JAN HAMÁČEK chce policistům a hasičům zvyšovat mzdy, aby neutíkali k jiným profesím.

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

Týdeník Domažlicko (*Česko! A jak dál?*, str. 12), Týdeník Klatovska (*Česko! A jak dál?*, str. 12), Týdeník Plzeňsko (*česko a jak dál?*, str. 12)

Premiér Andrej Babiš v Plzni v diskuzi: Česko je bezpečné

3.4.2019 Týdeník Tachovská jiskra str. 12 Česko! A jak dál?

LENKA PROKŠOVÁ

Vrcholní politici, akademici a odborníci se na veřejné debatě: Česko! A jak dál? jednoznačně shodli, že je Česká republika bezpečná.

Bezpečnost byla ústředním tématem veřejné diskuze nazvané Česko! A jak dál?, kterou v Měšťanské besedě v Plzni pořádala Univerzita Karlova a spolupořádal Deník. V debatě kromě rektora Univerzity Karlovy Tomáše Zimy zasedli i premiér Andrej Babiš, ministr vnitra a první místopředseda vlády Jan Hamáček či rektor Západočeské univerzity v Plzni Miroslav Holeček. Projekt Česko! A jak dál? pořádá univerzita po celé republice, v každém regionu se věnuje jinému tématu.

„Univerzity mají nejen vychovávat studenty a bádát, ale také reagovat na společenské děje, proto jsme vloni na podzim v rámci oslav 100 let republiky připravili tento projekt.

Chceme diskutovat o tématech, která se dotýkají každého z nás,“ vysvětlil důvody, proč Univerzita Karlova setkání pořádá, rektor Zima.

Jeho kolega ze ZČU Holeček doplnil, že odborníci by měli mít zásadní slovo při strategii bezpečnosti ČR. „Vítám proto tento projekt Univerzity Karlovy. Požadavky na bezpečnost rostou, potřebujeme ale i politology, sociology... Významnou roli ve výzkumu bezpečnosti hraje problematika jaderné bezpečnosti, od roku 1956 vychováváme v Plzni odborníky na jadernou bezpečnost. Úspěšní jsme s vývojem mimořádně kvalitního hasičského obleku vybaveného senzory,“ řekl Holeček s tím, že ZČU s UK se skvěle doplňují. Zdůraznil klíčovou roli vysokých škol, které musejí vychovávat odborníky.

Premiér Babiš ve svém proslovu zdůraznil, že nejsme jen šestou nejbezpečnější zemí na světě, ale jsme i sedmým nejkřivnějším státem. Podle ministra vnitra Hamáčka je zajištění bezpečnosti klíčovým úkolem státu. Hamáček ve svém projevu slíbil navyšování mezd policistům i hasičům. Potenciální hrozbou je pro něj nábor zahraničních pracovníků. „Jaká opatření napraví podstav bezpečnostních složek? Policie i hasiči musí být konkurenceschopní. Lidově řečeno – musíme je zaplatit.

Navýšili jsme jejich počty a máme v plánu zvyšovat mzdy,“ sdělil ministr vnitra Hamáček.

Zakročít by se podle něj mělo proti těm, kteří na internetu šíří poplašné zprávy. „Úkol pro nás politiky je diskutovat s veřejností a zjišťovat její obavy. V Česku dnes pracuje přes 500 tisíc zahraničních dělníků. Je třeba připravit se na rizika spojená s jejich nábořem,“ popsal.

František Pavlas, ředitel Hasičského záchranného sboru Plzeňského kraje, upozornil zejména na riziko neochoty lidí, která je současné společnosti vlastní „Narůstá počet zásahů, které by si občan mohl vyřešit sám, a nečiní tak. Dříve, když padaly větve ze stromů, občan si je odklidil. Dnes si nás zavolá. Neochota lidí je více než patrná. Lidé by si měli více pomáhat, být solidární,“ uvedl Pavlas s tím, že jedním příkladem za všechny jsou problémy s průjezdností komunikací. „Občané by si měli uvědomit, že je nezodpovědné parkovat před budovou se zákazem stání. Může v ní hořet a pak rozhodují vteřiny,“ dodal Pavlas.

Na akci vystoupil dále odborník na mezinárodní vztahy a bezpečnost Nikola Schmidt z katedry politologie **Fakulty sociálních věd** (FSV) Univerzity Karlovy.

Rektoři Zima a Holeček se v debatě shodli na tom, že odborníci na bezpečnost jsou zapotřebí, proto jsou stěžejní investice do vzdělávání, které se nám mnohonásobně vrátí. Po vystoupení všech zúčastněných následovaly otázky z publika. Lidé se zajímali například o zdravotní prohlídky zaměstnanců. „Neměli by být zahraniční pracovníci prohlíženi? Na Tachovsku nemají agenturní pracovníci zdravotní prohlídky,“ zněl jeden z dotazů z publika.

„Nejvíce zatíženi zahraničními pracovníky jsou Plzeňsko a Mladoboleslavsko. Logicky – jsou to průmyslové lokality. Bezpečí občanů chceme posilovat. Dojednáváme dohodu o zahraničních policistech, kteří budou naší policii pomáhat při kontrolách na ubytovnách a celkově se zahraničními dělníky,“ reagoval ministr vnitra Hamáček.

„Já se spíše divím, že agentura sem takové zaměstnance dováží a dotyčný nemá zdravotní prohlídku. Přece po občanech České republiky se to vyžaduje úplně normálně. Je to opatření, které není nákladné, takže za mě by zahraniční pracovníci měli zdravotní prohlídku mít určitě,“ doplnil rektor UK Tomáš Zima. „Domnívám se, že agenturní dělníci jsou velký problém v Plzni. Proto byl vytvořen portál Bezpečné město starající se o zvyšování bezpečnosti ve městě. V Plzni je bezpečnost na standardní úrovni velkých měst v republice,“ dodal Zima.

Pokud máte k tématu bezpečnosti co říci, napište svůj příběh na e-mailovou adresu cesko@cuni.cz.

ANKETA Ptali jsme se v ulicích Plzně, hostů diskuze i na webu Denik.cz: Z čeho máte největší strach? • z okradení a fyzického násilí na ulici: 169 odpovědí • z nedostatku vody a ze sucha: 127 • z uprchlíků, kteří by přišli do ČR: 103 • z válečného konfliktu: 88 • ze smrtící epidemie: 64 • z kybernetických útoků na elektronická zařízení: 60

CHOVEJTE SE BEZPEČNĚ Bezpečně na ulici • Věnujte pozornost své tašce či kabelce, zvláště na veřejných místech • Nechodte poblíž obrub chodníků s taškou přes rameno do silnice • Vyhýbejte se tmavým zákoutím a odlehlým uličkám • Buďte ostražití u bankomatu, zadávejte PIN tak, aby to nikdo neviděl • Noste u sebe jen nezbytnou hotovost • Nechlubte se majetkovými poměry Bezpečně na sociálních sítích • Na svých profilech neuvádějte telefonní či rodné číslo ani adresu • Ignorujte neslušné zprávy, neodpovídejte • Nesdílejte své intimní fotografie, mohou být dále rozesílány • Nesdílejte věci, které někdo může použít proti vám

pište nám na e-mail cesko@cuni.cz

Foto autor| Foto: 2xDeník/Veronika Zimová

Foto autor| Foto: Deník/Veronika Zimová

Foto popis| **VEŘEJNÁ DEBATA ČESKO! A JAK DÁL?**, kterou v Měšťanské besedě v Plzni pořádala Univerzita Karlova (UK) a spolupořádal Deník, se těšila hojně účasti diváků. Zleva na snímku: rektor UK Tomáš Zima, odborník na mezinárodní vztahy a bezpečnost Nikola Schmidt, premiér Andrej Babiš (ANO), první místopředseda vlády a ministr vnitra Jan Hamáček (ČSSD) a ředitel HZS František Pavlas.

Foto popis| **MINISTR VNITRA JAN HAMÁČEK** chce policistům a hasičům zvyšovat mzdy, aby neutíkali k jiným profesím.

Premiér Andrej Babiš v Plzni v diskuzi: Česko je bezpečné

3.4.2019 Týdeník Plzeňsko str. 12 česko a jak dál?

LENKA PROKŠOVÁ

Vrcholní politici, akademici a odborníci se na veřejné debatě: Česko! A jak dál? jednoznačně shodli, že je Česká republika bezpečná.

Bezpečnost byla ústředním tématem veřejné diskuze nazvané Česko! A jak dál?, kterou v Měšťanské besedě v Plzni pořádala Univerzita Karlova a spolupořádal Deník. V debatě kromě rektora Univerzity Karlovy Tomáše Zimy zasedli i premiér Andrej Babiš, ministr vnitra a první místopředseda vlády Jan Hamáček či rektor Západočeské univerzity v Plzni Miroslav Holeček. Projekt Česko! A jak dál? pořádá univerzita po celé republice, v každém regionu se věnuje jinému tématu.

„Univerzity mají nejen vychovávat studenty a bádát, ale také reagovat na společenské děje, proto jsme vloni na podzim v rámci oslav 100 let republiky připravili tento projekt.

Chceme diskutovat o tématech, která se dotýkají každého z nás,“ vysvětlil důvody, proč Univerzita Karlova setkání pořádá, rektor Zima.

Jeho kolega ze ZČU Holeček doplnil, že odborníci by měli mít zásadní slovo při strategii bezpečnosti ČR. „Vítám proto tento projekt Univerzity Karlovy. Požadavky na bezpečnost rostou, potřebujeme ale i politology, sociology... Významnou roli ve výzkumu bezpečnosti hraje problematika jaderné bezpečnosti, od roku 1956 vychováváme v Plzni odborníky na jadernou bezpečnost. Úspěšní jsme s vývojem mimořádně kvalitního hasičského obleku vybaveného senzory,“ řekl Holeček s tím, že ZČU s UK se skvěle doplňují. Zdůraznil klíčovou roli vysokých škol, které musejí vychovávat odborníky.

Premiér Babiš ve svém proslvu zdůraznil, že nejsme jen šestou nejbezpečnější zemí na světě, ale jsme i sedmým nejklidnějším státem. Podle ministra vnitra Hamáčka je zajištění bezpečnosti klíčovým úkolem státu. Hamáček ve svém projevu slíbil navyšování mezd policistům i hasičům. Potenciální hrozbou je pro něj nábor zahraničních pracovníků. „Jaká opatření napraví podstav bezpečnostních složek? Policie i hasiči musí být konkurenceschopní. Lidově řečeno – musíme je zaplatit.

Navýšili jsme jejich počty a máme v plánu zvyšovat mzdy,“ sdělil ministr vnitra Hamáček.

Zakročit by se podle něj mělo proti těm, kteří na internetu šíří poplašné zprávy. „Úkol pro nás politiky je diskutovat s veřejností a zjišťovat její obavy. V Česku dnes pracuje přes 500 tisíc zahraničních dělníků. Je třeba připravit se na rizika spojená s jejich nábořem,“ popsal.

František Pavlas, ředitel Hasičského záchranného sboru Plzeňského kraje, upozornil zejména na riziko neochoty lidí, která je současné společnosti vlastní „Narůstá počet zásahů, které by si občan mohl vyřešit sám,

a nečiní tak. Dříve, když padaly větve ze stromů, občan si je odklidil. Dnes si nás zavolá. Neochota lidí je více než patrná. Lidé by si měli více pomáhat, být solidární," uvedl Pavlas s tím, že jedním příkladem za všechny jsou problémy s průjezdností komunikací. „Občané by si měli uvědomit, že je nezodpovědné parkovat před budovou se zákazem stání. Může v ní hořet a pak rozhodují vteřiny," dodal Pavlas.

Na akci vystoupil dále odborník na mezinárodní vztahy a bezpečnost Nikola Schmidt z katedry politologie **Fakulty sociálních věd** (FSV) Univerzity Karlovy.

Rektoři Zima a Holeček se v debatě shodli na tom, že odborníci na bezpečnost jsou zapotřebí, proto jsou stěžejní investice do vzdělávání, které se nám mnohonásobně vrátí. Po vystoupení všech zúčastněných následovaly otázky z publika. Lidé se zajímali například o zdravotní prohlídky zaměstnanců. „Neměli by být zahraniční pracovníci prohlíženi? Na Tachovsku nemají agenturní pracovníci zdravotní prohlídky," zněl jeden z dotazů z publika.

„Nejvíce zatíženi zahraničními pracovníky jsou Plzeňsko a Mladoboleslavsko. Logicky – jsou to průmyslové lokality. Bezpečí občanů chceme posilovat. Dojednáváme dohodu o zahraničních policistech, kteří budou naší policii pomáhat při kontrolách na ubytovnách a celkově se zahraničními dělníky," reagoval ministr vnitra Hamáček.

„Já se spíše divím, že agentura sem takové zaměstnance dováží a dotyčný nemá zdravotní prohlídku. Přece po občanech České republiky se to vyžaduje úplně normálně. Je to opatření, které není nákladné, takže za mě by zahraniční pracovníci měli zdravotní prohlídku mít určitě," doplnil rektor UK Tomáš Zima. „Domnívám se, že agenturní dělníci jsou velký problém v Plzni. Proto byl vytvořen portál Bezpečné město starající se o zvyšování bezpečnosti ve městě. V Plzni je bezpečnost na standardní úrovni velkých měst v republice," dodal Zima.

Pokud máte k tématu bezpečnosti co říci, napište svůj příběh na e-mailovou adresu cesko@cuni.cz.

CHOVEJTE SE BEZPEČNĚ

Bezpečně na ulici

- Věnujte pozornost své tašce či kabelce, zvláště na veřejných místech
- Nechodte poblíž obrub chodníků s taškou přes rameno do silnice
- Vyhybejte se tmavým zákoutím a odlehlým uličkám
- Buďte ostražití u bankomatu, zadávejte PIN tak, aby to nikdo neviděl
- Noste u sebe jen nezbytnou hotovost
- Nechlubte se majetkovými poměry

Bezpečně na sociálních sítích

- Na svých profilech neuvádějte telefonní či rodné číslo ani adresu
- Ignorujte neslušné zprávy, neodpovídejte
- Nesdílejte své intimní fotografie, mohou být dále rozesílány
- Nesdílejte věci, které někdo může použít proti vám

ANKETA

Ptali jsme se v ulicích Plzně,

hostů diskuze i na webu

Denik.cz: Z čeho máte

největší strach?

- z okradení a fyzického násilí

na ulici: 169 odpovědí

- z nedostatku vody

a ze sucha: 127

- z uprchlíků, kteří by přišli

do ČR: 103

- z válečného konfliktu: 88

- ze smrtící epidemie: 64

- z kybernetických útoků na

elektronická zařízení: 60

pište nám na e-mail cesko@cuni.cz

Foto autor| Foto: 2xDeník/Veronika Zimová

Foto autor| Foto: Deník/Veronika Zimová

Foto popis| VEŘEJNÁ DEBATA ČESKO! A JAK DÁL?, kterou v Měšťanské besedě v Plzni pořádala Univerzita Karlova (UK) a spolupřátal Deník, se těšila hojně účasti diváků. Zleva na snímku: rektor UK Tomáš Zima, odborník na mezinárodní vztahy a bezpečnost Nikola Schmidt, premiér Andrej Babiš (ANO), první místopředseda vlády a ministr vnitra Jan Hamáček (ČSSD) a ředitel HZS František Pavlas.

Foto popis| MINISTR VNITRA JAN HAMÁČEK chce policistům a hasičům zvyšovat mzdy, aby neutíkali k jiným profesím.

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

Týdeník Domažlicko (*Česko! A jak dál?*, str. 12), Týdeník Klatovska (*Česko! A jak dál?*, str. 12), Týdeník Rokycansko (*Česko! A jak dál?*, str. 12)

Dycky byznys!

4.4.2019 Právo str. 16 Salon

Ondřej Císař

Naomi Kleinová o kapitalismu a klimatické změně

V pátek 15. března se tisíce českých středoškoláků připojily ke globální stávce za klima, aby upozornily na možná nejdůležitější problém, jemuž budeme v blízké budoucnosti čelit. Stávka chtěla mimo jiné poukázat na to, že malá individuální řešení, jakými jsou třídění odpadu, vysazování stromků nebo vegetariánství, jako odpověď nestačí, že je třeba koordinované politické akce. Studenti tak mířili hlavně na politiky, kteří dnes klimatickou změnu v horším případě ignorují a v lepším pokládají za izolovaný problém, jenž půjde vyřešit nějakým technokratickým opatřením. Klimatické změny jsou však podle stávkujících úzce spojeny s fungováním současných společností a jejich propojených ekonomik.

Není divu, že v zemi, v jejímž čele dlouho stál výrazný popírač vztahu mezi lidským působením a globálním oteplováním, následovala řada kritických reakcí.

Studenti dostali školení, že by se měli nejprve dovzdělat, případně že nemohou protestovat, dokud nezformulují jasná řešení dnešních problémů. Že je podobná kritika nesmyslná, si snadno odvodí každý, kdo si vzpomene na protesty stejně nedovzdělaných a o budoucnosti nevědomých studentů z podzimu 1989. Řekli by kritici dnešních stávkujících, že měli tehdy studenti držet ústa? Jistě ne. Cílem protestu totiž není přijít s nekontroverzním řešením, ale upozornit na přehlížené problémy a otevřít dveře diskusi, v níž se potenciální řešení neobjevují na začátku, ale až v průběhu, poté, kdy do ní vstoupí i další důležití hráči.

Šoková strategie

Klimatické změny nejsou izolovaným problémem, který vyřešíme nějakým obvyklým způsobem. Obvyklé způsoby dělání věcí situaci naopak zhoršují. Změny klimatu jsou vedlejším produktem rozvoje a globálního rozšíření kapitalismu, demokratizace spotřeby a klesajících cen výsledků technologických inovací, například letecké dopravy. Na to, že nejdůležitější proměnnou v této rovnici je právě globální kapitalismus, upozorňuje nová kniha Naomi Kleinové *Ne nestačí* (přeložila Jana Odehnalová, Argo 2019), která zasazuje klimatické hrozby do širších souvislostí vývoje kapitalismu v posledních několika desetiletích. Tento vývoj, jehož podstatou je oslabení kontrolní moci demokraticky volených politiků ve prospěch ekonomické moci velkých globálních korporací a obchodních značek, dosáhl svého vrcholu v okamžiku, kdy v Bílém domě na křeslo nominálně nejmočnějšího muže planety usedla obchodní značka Trump.

Zatímco ještě donedávna jsme mohli diskutovat, nakolik velké peníze ovlivňují politiku demokratických států a jestli již náhodou jejich vliv nepřesáhl únosnou mez danou tím, že ve společnosti existuje i celá řada jiných zájmů a ohledů než jen ty obchodní, v současnosti už podle Kleinové zájmy korporací demokratickou politiku zcela pohltily. Dokazuje to v kapitole, v níž pojednává nejen o historii a současnosti budování značky Trump, ale také o Trumpově nominacích na důležitá místa v exekutivě, kam přivedl lidi z vysokých pater byznysu podporujícího další využívání fosilních paliv. Najednou přestává být patrné, co je stát a co firma, přestává být možné vůbec diskutovat, zda nedochází ke střetu zájmů, protože veřejný zájem již nelze od toho obchodního odlišit. Zde Kleinová zachycuje obecnější problém soudobých demokracií, který známe i z Česka, kdy se do vysokých politických funkcí dostávají reprezentanti partikulárních obchodních zájmů a zaklínají se tím, že napříště budou stát, který patří všem občanům, řídit jako firmu svých zaměstnanců. Takový stát pak ale funguje především ve prospěch zájmů určité omezené skupiny lidí. A nedokáže to vyřešit ani svěřenský fond, ani odevzdání kontroly nad obchodním impériem do rukou příbuzných. Výsledkem je oligarchizace společnosti.

Kleinová popisuje tento proces v rámci americké politiky, obejde se při tom bez cizích slov a termínů. Může tak mluvit k mnohem širšímu publiku než většina analýz současných politických a ekonomických proměn. A tato kvalita textu se neztratila ani ve výborném českém překladu.

Kleinová navíc současné proměny spojuje s konkrétními aktéry a jejich zájmy. Kapitalismus, globalizace ani klimatické změny pro ni nejsou něčím, co se jen děje nebo co způsobuje jakýsi odosobněný systém. Jsou něčím, za čím stojí konkrétní aktivity mocných hráčů, kteří koordinují svá jednání především v zájmu zisku a kteří dnes díky globální expanzi kapitalismu zhodnocují své investice mnohem víc než kdy dřív.

Spolu s tím jde ruku v ruce již zmíněné oslabování státu a rovněž jeho schopnosti zajišťovat a poskytovat veřejné služby a infrastrukturu. Tato schopnost je přitom stěžejní pro to, abychom mohli na výzvy budoucnosti coby organizované společnosti vůbec odpovědět. A také je podstatná pro zachování společenské soudržnosti. Nejen podle Kleinové, ale i podle řady dalších analýz se podpora současnému politickému a ekonomickému uspořádání vytrácí především u těch skupin populace, které v dnešním kapitalismu vítězů beroucích vše ztrácejí své dřívější postavení. Tito lidé jsou pak náchylní uvěřit slibům politiků typu Trumpa nebo Babiše, kteří bouchnutím do stolu „zkorumpovaných tradičních stran“ oznamují návrat ztraceného pořádku.

Dle Kleinové jde o promyšlenou „šokovou strategii“, která využívá jakéhokoli společenského problému nebo destabilizace k tomu, aby projekt převedení mezilidských vztahů na byznys, tedy nejen státu na firmu, posunula zase o kousek dál. Na celospolečenské úrovni jsme byli svědky aplikace takové strategie po roce 1989 v řadě postkomunistických zemí, kde se v rámci jednoho balíčku opatření demokracie implementovala společně s kapitalismem. Šokovou strategii ale nacházíme i za některými překvapivými politickými vítězstvími z poslední doby. Skandál Nečasovy vlády, který byl pověstnou poslední kapkou ve vnímání zkorumpované české partitokracie ze strany veřejnosti, dokázal Babišův tým beze zbytku využít k mobilizaci voličů a nečekanému volebnímu úspěchu. Obavy z migrace pomohly zase Trumpovi v USA.

Jak ukazuje Kleinová, i tragické katastrofy, jakou bylo například řádění hurikánu Katrina, nakonec jen vytvářejí příležitosti pro aplikaci šokové strategie a další demontáž veřejných služeb. Můžeme se tak jen obávat, jak bude současná politicko-ekonomická elita reagovat, pokud se klimatické změny projeví ve větší míře. Na nová řešení těchto problémů, která by měla pozitivní přínos pro celek společnosti, tato elita připravena podle Kleinové není a nechce být, jejím cílem zůstává zisk za každou cenu. Zkrátka: Dycky byznys!

„Změna klimatu otřásá ideologickým základem, z něhož vychází současný konzervatismus,“ píše Kleinová. „Připustit reálnost klimatické krize znamená připustit konec neoliberálního projektu.“

Karavana jede dál

Ne nestačí shrnuje některé argumenty autorčiných předchozích publikací a pracuje s nimi v kontextu aktuálních politických, ekonomických a environmentálních událostí. V jedné zahraniční recenzi knihu označili za best of Naomi Klein; setkáme se zde s tématy kapitalismu založeného na obchodních značkách (Bez loga, česky 2005), šokové doktríny (Šoková doktrína, česky 2010) a klimatických změn (This Changes Everything, 2014).

I to je jeden z důvodů, proč může četba Ne nestačí vést k hluboké depresi. O problémech, na něž upozorňovaly (nejen) její knihy již dávno, se zde mluví v téměř nezměněné podobě. Psi štěkají, karavana jede dál. Máme k dispozici řadu analýz, které upozorňují na sebede struktivní tendence současného kapitalismu, aby se s publikací další takové analýzy ukázalo jen to, že se tyto tendence dále prohlubují.

Kleinová ale nekončí jen u diagnózy problémů, nabízí i rozsáhlou kapitolu, v níž sice nepřichází s nekontroverzním a hotovým řešením, byť i takový pokus ve formě tzv. manifestu skoku v knize najdeme, ale snaží se vzbudit jistotu nadějí. Tu nenachází ani v expertním rozumu exaktních vědců, ani v současných elitách, ale v možnosti, kterou nám dává obnova veřejného prostoru, budování komunit a pocitu sounáležitosti při hledání odpovědí na přicházející krize.

Klimatická změna tak v závěru knihy nepůsobí jen jako hrozba, ale také jako příležitost k obnově existence, která se nebude realizovat v individualizované spotřebě, jež je v posledku podle Kleinové sycena jen potřebou člověka někam patřit, ale aktivním budováním mezilidských vztahů a solidarity, která našemu životu může dát smysl i bez vlastnictví posledního modelu oblíbené značky mobilního telefonu.

Můžeme se jen obávat, jak bude současná politicko-ekonomická elita reagovat, pokud se klimatické změny projeví ve větší míře

O autorovi| Ondřej Císař (1974) je sociolog, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a v Sociologickém ústavu AV ČR.

Foto autor| Foto Profi media.cz

Foto popis| Kleinová vydala knihu Ne nestačí v roce 2017, česky publikace vyšla letos v lednu.

Účast aktivisty Tomy Robinsona na konferenci

4.4.2019 ČRo Plus str. 03 21:10 Den v 60 minutach

Šárka FENYKOVÁ, moderátorka

Zítřejší měl v Poslanecké sněmovně vystoupit krajně pravicový aktivista Tomy Robinson. Měl se zúčastnit konference Rodina a její práva v 21. století, jejímž spoluorganizátorem je poslanec Milan Pour z hnutí ANO. Ten nejdříve Českému rozhlasu řekl, že s Robinsonovými názory nesouhlasí, na konferenci by ale měly zaznít. Pak ale oznámil, že akci po vlně kritiky ruší. Hnutí ANO se od konference distancovalo už předtím. Plánovanou účast Robinsona na konferenci v Poslanecké sněmovně kritizoval na Twitteru také britský velvyslanec v České republice Nick Archer. U telefonu je teď politolog z **Fakulty sociálních věd** Jan Charvát. Dobrý večer. Kdo je Tommy Robinson?

Jan CHARVÁT, politolog, **fakulta sociálních věd**

Tomy Robinson je poměrně velmi specifická postava britské krajní pravice, i když spousta lidí u nás to jako nerada slyší a nerada s tím pracuje. Tomy Robinson mezi lety 2004 až 2005 byl členem British Party, což je taková nejtýpější britská krajně pravicová strana, která skutečně jako koncentruje lidi jak z neonacistického prostředí. V roce 2009 založil English Defence League podle Defence League, což je americká teroristická organizace, což je poměrně zajímavá i židovská, Irish Defence League měla tedy jaksí bránit Británii před invazí řekněme muslimů a Islámu jako takového. Ta organizace existovala až do roku 2012, celou dobu vlastně ve všech médiích i jako v analýzách všichni upozorňovali, že to je uskupení plné neonacistů, chuligánů a tak dále, což Tommy Robinson odmítal v roce 2012. Pak sám odešel s tím, že argumentoval, že to uskupení je plně právě neonacistů, to znamená, přesně to, co mu bylo celou dobu vyčítáno. Pak pokračoval dál v dalších aktivitách, 2015 spolu zakládal Pegida jaksí Pegidu britskou. V roce 2017 zřejmě stál částečně za radikalizací Darana Osborna, člověka, který zaútočil na mešitu ve Freesbury Parku, kde zabil vlastně jednoho člověka a dalších 10 zranil a byl zřejmě radikalizován on-line a práv Robinson byl jedním z velice výrazných postav, kterého jaksí v tomhle směru inspirovali. A od roku 2017 se Tom Robinson zabýval záležitostmi spojenými zejména jaksí z gangy, řekněme, znásilňovacími zejména muslimskými jaksí ve Velké Británii, což přitáhlo velkou pozornost. Tam byl jaksí v minulosti několikrát trestně stíhán i odsouzen. V roce 2005 vlastně za útok na policistu, v roce 2011 za chuligánskou rvačku, protože sám Robinson pochází z chuligánského prostředí. V roce 2012 jaksí pas na cestu do USA, v roce 2014 za hypotéční podvod. Je to prostě velmi specifická postava s vysoce problematickými, vysoce problematickým jaksí zázemím jak ideologickým tak zřejmě jaksí na jiných úrovních.

Šárka FENYKOVÁ, moderátorka

Ta konference v Poslanecké sněmovně se měla jmenovat nebo jmenovala se rodina a její práva v 21. století. Jsou nějaké známé názory Tommyho Robinsona na rodinu?

Jan CHARVÁT, politolog, **fakulta sociálních věd**

Ne a ani tam nebyl pozván, měl mluvit spíš o záležitosti právě jaksí těch muslimských gangů z Velké Británie.

Šárka FENYKOVÁ, moderátorka

V současnosti je Robinson poradcem šéfa protievropské Strany nezávislosti Spojeného království. Co je to za uskupení?

Jan CHARVÁT, politolog, **fakulta sociálních věd**

Ukib je jaksí euroskeptická strana, kterou zakládal farář, asi taková nejvýraznější postava vlastně brexitu. V době kdy jaksí byl vstoupil do té strany, tak nebyl farář, tedy už nebyl v té době jaksí předsedou strany, kdy se od strany distancoval a následně jaksí část členů Ukib odešla v tomhle momentě. Mimo jiné i proto, že strana sama má vnitřní pravidla, která zakazují, aby se co dostal kdo byl jakkoliv spojen v minulosti s krajní pravíci, což tam samozřejmě je.

Šárka FENYKOVÁ, moderátorka

Jaký dopad, názory Tommyho Robinsona nejen v Británii mají a jakou má podporu?

Jan CHARVÁT, politolog, **fakulta sociálních věd**

On potřebuje poměrně zajímavou postavu v tom smyslu, že sice na jedné straně je člověkem jaksí jasně spjatým s tou krajní pravicí a zároveň i z prostředí řekněme kriminálního v tomhle směru, nebo prostě člověka, který byl několikrát odsouzen za jak politické záležitosti. Na druhé straně je poměrně charismatický řečník, dokáže strhnout jaksí velké množství lidí a přesně s veze na té vlně nedůvěry části obecně evropské populace jaksí k zaběhnuté politice, k politickým elitám, u nás existuje a teď myslím u nás v celé Evropě, respektive i ve Spojených státech, když jsme viděli Donalda Trumpa, tak mluvil k té stejné skupině lidí. Existuje část té majority, která se sama cítí být velmi výrazně marginalizovaná. To znamená, o lidi, kteří jsou řekněme etnicky Evropané, bělošství, abych tak řekl v tomhle kontextu. Z nižší a ze střední třídy, kteří ale mají pocit, že vlastně ten systém tak jak funguje v Evropě, ve Spojených státech, jim nepomáhá, že pomáhá lidem, kteří jsou buď výrazně bohatší než oni a nebo naopak jaksí etnikám etnickým. A že tohle to není spravedlivé a že je zapotřebí to nějakým způsobem změnit a přesně těmhle lidem vlastně mluví a část z nich na jeho jaksí argumentaci poměrně slyší.

Šárka FENYKOVÁ, moderátorka

Dodává politolog Jan Charvát z Univerzity Karlovy, děkuji a na shledanou.

Státy vznikají a zanikají. Univerzity žijí! Univerzita Karlova oslavila 671. výročí svého založení

4.4.2019 iforum.cuni.cz str. 00

Ve Velké aule Karolina dnes proběhlo slavnostní shromáždění akademické obce u příležitosti oslav 671. výročí založení Univerzity Karlovy. Vedle rektorů a prorektorů českých univerzit přišli jedné z nejstarších světových univerzit k výročí popřát také zástupci z řad politiků a představitelů církví. Nechyběli mezi nimi předseda Poslanecké sněmovny Radek Vondráček, místopředsedkyně Senátu Miluše Horská nebo apoštolský nuncius Charles Daniel Balvo.

Zvláštním hostem oslav byl profesor Pierre Allan (uprostřed), emeritní děkan a profesor Fakulty ekonomických a sociálních věd Ženevské univerzity

Slavnostní shromáždění zahájil prorektor Univerzity Karlovy profesor Jany Royt, který celou událost moderoval a prokládal informacemi o založení Pražské univerzity a výňatky ze zakládacích listin, které se univerzitě podařilo nově získat loni v létě.

Rektor Univerzity Karlovy profesor Tomáš Zima při svém projevu zdůraznil závazek univerzity zachovat mnohasetletou tradici akademických svobod a vyzval ke společenské aktivitě: „Stejně jako Jan Hus před více než šesti sty lety bychom měli i my mít odvahu mluvit otevřeně o palčivých problémech naší země i světa, ve kterém žijeme. Hledání těch správných slov a zaujímání jasných postojů musí patřit k našim klíčovými povinnostem stejně jako věda a pedagogická činnost,“ uvedl rektor.

Zvláštním hostem oslav byl profesor Pierre Allan, emeritní děkan a profesor Fakulty ekonomických a sociálních věd Ženevské univerzity, který momentálně hostuje v Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** UK. Profesor Allan se narodil v Casablance ve Francouzském Maroku českým rodičům, kteří z Čech emigrovali 29. 4. 1948, ihned po komunistickém převratu. Svůj český původ reflektoval i ve své přednášce nazvané Česká republika: 30/15 let „zpět“ v Evropě, kterou pronesl v češtině, přestože většinu života strávil ve Švýcarsku.

Ve svém proslovu profesor Allan zdůraznil místo České republiky v Evropě: „Před třiceti lety ve vaší zemi proběhla sametová revoluce pod výmluvným heslem Zpátky do Evropy. Směr cesty byl tedy jasný: rozhodli jste se přijmout hodnoty, které si země západní Evropy mohly zvolit už po druhé světové válce,“ zahájil profesor Allan. Ve své řeči zdůraznil, že nehledě na společenské a politické uspořádání, jsou to právě univerzity, které přetrvávají a zachovávají hodnoty vzdělanosti a svobody pro další generace.

Součástí slavnostního ceremoniálu bylo také předání několika ocenění:

URL| <https://forum.cuni.cz/IFORUM-16465.html>

Upřesnění

4.4.2019 bubinekrevolveru.cz str. 00

Petr Placák napsal kdesi na facebooku tento odstavec, který se týká také mne. Cituji:

„Adam Drda se na Bubínku RR pustil do novinářského ‚nechumelismu‘ odvolávaje se přitom na Bohumila Doležala. V této souvislosti není od věci si připomenout nechumelismus z 1. poloviny 90. let, kdy dělal Doležal poradce premiérovi Václavu Klausovi. Jednalo se tehdy mj. o ‚českou cestu‘ privatizace rafinérií, kterou prosazoval Vladimír Dlouhý, Klausův nadřízený z ‚progresivního‘ Prognostického ústavu, založeného v pol. 80. let podle všeho na popud šéfa KGB Jurije Andropova, ‚duchovního otce‘ Putina. Česká cesta měla posichrovat závislost České republiky ve strategických odvětvích na Moskvě, což muselo vidět i malé dítě – ne tak ovšem Klaus, který bezpečnostní hrozby šmahem odmítal a kritiky ‚české cesty‘, na prvním místě ministra vnitra Jana Rumla, dehonestoval. Klaus tehdy vystupoval proti ‚agentománii‘, vyrovnávání se s minulostí označoval za přítěž, pěstoval antiněmecké resentimenty, s kterými bolševici po desetiletí mazali hlavy české veřejnosti, zatímco pro Rusko měl vždy slova uznání. V době, kdy jsme v Necenzurovaných novinách o Klausovi psali, že je agent KGB, byl Doležal jeho nejbližší spolupracovník. K jeho cti je třeba uvést, že nakonec na protest od Klause odešel. Trvalo mu to ale bezmála dva roky. Nechumelismus po třiceti letech v podání RR, která v době, kdy šlo o další směřování této země, držela hubu a krok, jakoby se nechumelilo, je poněkud výběrový...“

Na to, co někdo napíše někde na facebooku, zásadně nereaguji, protože to nepovažuji za plně hodnotný způsob publikace a o tomto bych se nejspíš ani nebyl dozvěděl. Odstavec byl nyní ovšem zveřejněn (ocitoval ho ve svém textu na Bubínku Revolveru Adam Drda), a proto chci uvést toto:

U Václava Klause jsem pracoval na plný úvazek rok, od 1. července 1992 do 30. června 1993, jako ředitel odborného útvaru předsedy vlády. Někdy v březnu 1993 jsem došel k názoru, že místo státního úředníka mi po všech stránkách nevyhovuje, domluvil jsem se s V. Klausem na svém odchodu (není tedy pravda, že bych tehdy od Klause odešel na protest), a nastoupil jsem na **Fakultu sociálních věd**, kde jsem byl zaměstnán na plný úvazek jako odborný asistent od začátku zimního semestru 1993 až do konce letního semestru 2003. Poté jsem odešel do důchodu. (Přitom od července 1993 do června 1994 jsem ještě pracoval na čtvrtúvazek jako poradce předsedy vlády.)

Souhlasil jsem v podstatě s Václavem Klausem a dodnes s ním souhlasím v jeho podpoře existence „standardních, tradičních“ politických stran. Mám na věc úplně jiný názor než Václav Havel a jeho následovatelé. Jejich tehdejší i pozdější názory a počínání v tomto směru považuji za projev krajní politické nezodpovědnosti. Od počátku jsem s Václavem Klausem souhlasil v tom, že je třeba klidným a ústavním způsobem rozdělit zcela nefunkční Československo. Přišel jsem vlastně už ke skoro hotovému, ale považuji to za trvalou Klausovu zásluhu o demokratickou Českou republiku a jsem rád, že jsem byl při tom a mohl mu v tom pomoci.

To je vše, co považuji za nutné k věci říci.

URL| <http://www.bubinekrevolveru.cz/upresneni>

Vždyť vládnout je tak snadné... Přeborníci mezi diktátory, vůdci a dalšími spasiteli národů

4.4.2019 denikn.cz str. 00

Analýza Michaela Romancova: Žebříčku nejdéle sloužících hlav států v současné době dominují země z postsovětského prostoru a afrického kontinentu. Škola sovětského socialismu je vedle zaostalosti země nejlepším předpokladem pro neomezené držení moci.

Když jsem v roce 1975 začal chodit do mateřské školy, visel na stěně portrét prezidenta Husáka. A visel tam po celou dobu mé školní docházky na základce, na střední, i když jsem se pak dostal na vysokou. Husáka ze zdi sundal až listopad 1989 a v seznamu nejdéle vládnoucích politiků od roku 1900, v němž nejsou zahrnuti monarchové, mu s 20 lety a 237 dny ve funkcích (generálního tajemníka ÚV KSČ a prezidenta ČSSR) patří 106. místo.

Na prvním místě tohoto žebříčku je někdejší kubánský vůdce Fidel Castro (52 let, 101 dní), na druhém prezident Čínské republiky na Tchaj-wanu Čankajšek (48 let, 46 dní) a bronz patří zakladateli novodobé severokorejské dynastie Kim Ir-senovi (45 let, 302 dní). Všichni to byli diktátoři, kteří při nastolení a udržení své moci používali násilí. Postupně stát, v jehož čele stáli, přetvořili do podoby režimu, v němž vystupovali v roli neomylných a všemi milovaných vůdců, kteří bez oddechu pracují pro blaho svého lidu. Bez jejich práce a péče by byl ztracen, či rovnou zničen.

Bezmezná loajalita a rituální uctívání jejich osob a činů se pak staly hlavním kritériem pro bytí a nebytí těch, kteří jimi byli ovládnuti. Většinou ve smyslu samotné fyzické existence, vždy ale pokud šlo o kariérní postup a zaměstnání vůbec. Ve společnostech, kde hrdinské skutky vůdců představovaly základní zdroj budování národní identity a den jejich vykonání či vůdcova narození pak přelomové datum či rok v kalendáři, to těžko mohlo být jinak.

Mezi režimy, které vytvořili, samozřejmě najdeme obrovské rozdíly, jak co se týče délky a intenzity používaného násilí, tak vezmeme-li v úvahu míru hospodářských problémů, které jejich vedení přineslo.

V současnosti se pak jedná o státy, jejichž srovnávání nedává valného smyslu. Zatímco v KLDK se i nadále dynastie Kimů drží u moci a pokračuje v jednom z nejzvrůdnějších sociálních experimentů v dějinách, na Kubě Fidelův bratr Raúl, jenž se v různých vedoucích pozicích drží pěkných 12 let a 245 dní, pokračuje v „obraně, údržbě a rozvíjení socialismu“, ať už je tím míněno cokoli.

Zcela jiným případem je pak Tchaj-wan, který se po Čankajškově smrti stal nejen jednou z nejsilnějších ekonomik v oblasti tichomořské Asie, ale od 90. let minulého století i zcela svobodnou a demokratickou zemí, která se, mimo jiné, zvládá i vyrovnat s odkazem, respektive zátěží jeho dlouholeté vlády. Takových případů však není mnoho.

Ale ekonomice přece pomohli...

Často se lze setkat s tvrzením, že Singapur, dnes v podstatě jediný zcela soběstačný a suverénní městský stát, v systému mezinárodních vztahů začal být silným a sebevědomým aktérem jen díky 31 let a 176 dní trvající vládě premiéra Li Kuang-jaa, případně jak moc byla z ekonomického hlediska pro Chile prospěšná bezmála 16 let trvající vláda Augusta Pinocheta. Antonio Salazar vládnoucí 36 let a 82 dnů v Portugalsku či Francisco Franco „panující“ 39 let a 52 dní ve Španělsku pak pro změnu bývají srovnáváni se svými komunistickými protějšky a nechybí přesvědčení, že jejich autoritářský styl vládnutí byl, pokud nic jiného, pro jejich země výrazně méně destruktivní.

Lepší, či dokonce vynikající hospodářské výsledky nebo menší, či dokonce výrazně menší počet mrtvých však stěží může zakrýt, že dlouhodobá autoritářská vláda má vždy a nevyhnutelně negativní vliv, který v naprosté většině případů, jak ostatně budeme demonstrovat dále, převažuje nad možnými výhodami.

Žebříčku nejdéle vládnoucích politiků současnosti vévodí prezident Kamerunu Paul Biya (43 let, 276 dní), následován prezidentem Rovníkové Guineje Mbasogem (39 let, 242 dní) a nejvyšším vůdcem Íránu, jenž předtím vykonával funkci prezidenta, Chameneím (37 let, 171 dní). Mezi zeměmi s nejdéle vládnoucími politiky najdeme nejvíce reprezentantů z Afriky, která je zastoupena sedmnácti státy, a z postsovětského prostoru, který je zastoupen osmi zeměmi. Pokud bychom je přidali k lídrům postsovětského prostoru (všichni byli „odkojení“ marxismem-leninismem a brežněvovským způsobem řízení země) a k tomu ještě ty, v jejichž zemích se v období kdykoliv po II. světové válce začal budoval socialismus, včetně jeho arabské větve, snadno zjistíme, že socialistická výstavba v kombinaci s Afrikou generuje nejlepší předpoklady pro dlouholeté, často doživotní

vykonávání funkce. To je pak všude provázeno násilím, obłudnou korupcí, nepotismem a hospodářskou stagnací.

Dříve tesknili po SSSR především tamní komunisté, dnes je to většina z bezmála 150 milionů obyvatel země.

Foto: ČTK

Přečtěte si také

Čím dál více Rusů lituje rozpadu Sovětského svazu. A Putin dělá, co může, aby jim ho vrátil

Dříve než se podíváme na postsovětský prostor, jehož státy, respektive vůdci nám jsou z mnoha důvodů nejbližší, ještě se zastavíme u jedné specifické skupiny politiků, které rovněž nalezneme ve zmíněném žebříčku. Na 35. místě narazíme na Angelu Merkelovou (13 let, 131 dní), na 37. Benjamina Netanjahua (13 let, 19 dní), na 38. místě Viktora Orbána (12 let, 268 dní) a na 48. švýcarského prezidenta (pro rok 2019) Ueli Maurera, který se v nejvyšších patrech švýcarské politiky pohybuje již 10 let a 91 dní.

Jeden každý z nich vládne dlouho, ale na rozdíl od svých „žebříčkových“ kolegů z Afriky či postsovětského prostoru se o potvrzení ve funkcích museli opakovaně ucházet ve volbách a dokázali zvítězit. Ale i v jejich případě platí, že tak dlouhý výkon funkce s sebou nevyhnutelně nese celou řadu negativních důsledků. Zdaleka se přitom nemusí jednat o křiklavé a viditelné záležitosti, jakými jsou Orbánova demontáž klíčových atributů dělby moci a vlády práva, ovládnutí mediálního prostoru a korupce nebo korupční skandál, jemuž nyní čelí Netanjahu.

Také dlouholeté a ekonomicky i politicky mimořádně úspěšné vládnutí Angely Merkelové – vždyť to byla ona, komu se po zvolení Trumpa od mnoha západních politiků dostalo přívviska „lídr svobodného světa“ – si v Německu vybralo daň. Kancelářka během svého vládnutí – a v tak soutěživém prostředí, jakým je politika, tomu nemohlo být jinak – musela „zlikvidovat“ řadu svých stranických soupeřů i konkurentů z jiných stran. Její způsob vládnutí – neustálé a trpělivé hledání kompromisu – se pak nepochybně podepsal na krizi stranicko-politického systému, kterou Německo prochází.

Pro úplnost dodejme, že na posledním, padesátém místě najdeme Miloše Zemana, který ve funkci premiéra a prezidenta strávil zatím 10 let a 18 dní.

Dříve první tajemník, dnes ctihodný prezident

Posuňme se však nyní do postsovětského prostoru. Vynecháme-li Estonsko, Lotyšsko a Litvu, z nichž se z hlediska dělby moci a díky organizaci svobodných a spravedlivých voleb staly standardní evropské státy, najdeme v této části světa i jiné země, v jejichž čele se politici poměrně často, mnohdy pak velmi dramaticky, střídají.

Typickými příklady jsou Gruzie, Arménie, Moldavsko a Ukrajina, kde se nyní chystá druhé kolo prezidentských voleb. Politickému obrazu postsovětského prostoru však dominuje vůdce, který v čele své země stojí dlouhou, předlouhou dobu. Na 9. místě žebříčku nejdéle vládnoucích současných politiků najdeme Nursultana Nazarbajeva, u nějž je uvedeno, že v pozici prezidenta (této funkce se nedávno vzdal) a nyní předsedy Rady bezpečnosti Kazachstánu (z kteréžto pozice může prezidenta úkolovat) zatím strávil 27 let a 107 dní.

Ve skutečnosti je však jeho pobyt na vrcholu mocenské pyramidy v Kazachstánu ještě delší, neboť byl již před koncem SSSR jmenován Prvním tajemníkem komunistické strany Kazašské sovětské socialistické republiky, z kteréžto pozice pak po rozpadu sovětského impéria plynule přešel do funkce prezidentské. Nazarbajev byl spolu s Islamem Karimovem – ten od roku 1989, tehdy rovněž ve funkci místního stranického šéfa, až do smrti v roce 2016 vykonával funkci prezidenta Uzbekistánu – jedním ze dvou stranicko-hospodářských „dinosaurů“, kteří ve funkcích vydrželi bez ohledu na rozpad SSSR.

Na 10. místě žebříčku najdeme prezidenta Tádžikistánu Emomali Rahmóna, jenž zatím vládne 26 let a 134 dní. 12. je Alexandr Lukašenko (24 let, 256 dní), 18. Vladimir Putin (19 let, 236 dní), 26. Ilham Alijev z Ázerbájdžánu (15 let, 241 dní), 27. prezident Uzbekistánu Šavkat Mirzijojev (15 let, 111 dní), 41. prezident Turkmenistánu Gurbanguly Berymuhamedow (12 let, 102 dní) a konečně na 46. místě s 10 lety a 330 dny současný ruský premiér Dmitrij Medveděv.

Zatáhněte záclonky a dělejte, že vlak jede dál

Všichni tito postsovětské vůdci vyrostli a získali vzdělání v někdejším SSSR, respektive v tom „šťastném“ období jeho dějin, kdy se již běžně a masově nepopravovalo, ale nastoupila poklidná doba brežněvovské stabilizace,

jež se nepozorovaně proměnila v naprostou a totální stagnaci ekonomického i politického života země. Ryszard Kapuczynski k tomu v knize Impérium uvádí: „Ruský spisovatel Jurij Borjev přirovnal dějiny SSSR k jedoucímu vlaku: Vlak jede do světlé budoucnosti, řídí ho Lenin. Najednou stop, koleje končí. Lenin vyzval k práci o sobotách, kolejnice jsou položeny a vlak jede dál. To už ho řídí Stalin. Znovu zde končila trať. Stalin přikázal postřílet polovinu cestujících i průvodčích a zbytek přinutil klást nové kolejnice. Zase se jelo dál. Stalina vystřídává Chruščov, a když koleje skončily, přikázal demontovat ty, po kterých vlak přijel, a položit je před lokomotivu. Po Chruščovovi přišel Brežněv. Zas není po čem jet a Brežněv rozhodl zatáhnout záclonky na oknech a kolébat vagóny, aby měli cestující pocit, že se jede dál...“

Přidržíme-li se této metafory, tak se SSSR z onoho příjemného pocitu, že se jede dál, už nikdy nevzpamatoval. Když se ho Gorbačov pokusil „probrat“, celá stavba se zhroutila. Chaos, který to s sebou přineslo, je pak druhým společným rysem, který charakterizuje postsovětské vládcy, z nichž jeden každý svým národům dokázal poskytnout ono příjemné kolébání a chránit je před znepokojujícími a nepříjemnými pokusy o jakékoliv probuzení.

Příběhy žen z Podněstří jsou podobné příběhům týraných žen v celém světě. S jedním rozdílem. V enklávě ovládané Moskvou nemají šanci ani na soucit. Foto: Carolina Dutca
Přečtěte si také

Týrané ženy a homosexuálové z Podněstří – lidé bez tváře a práva na štěstí

Nikdo z nich by to nedokázal sám, ale každý se mohl opřít o desetitisíce až miliony těch, kteří v sovětských dobách tvořili tzv. nomenklaturu, tedy privilegovanou skupinu státních, hospodářských, vojenských a policejních byrokratů a jejich rodinných příslušníků. Ti všichni v „beztřídní“ sovětské společnosti tvořili to, čemu se v otevřených společnostech říká „střední třída“.

Na Západě se z řad střední třídy rekrutují politické, ekonomické i kulturní elity a to, jak jsou její příslušníci společensky a politicky aktivní, nutí vlády odpovídat na jejich měnící se požadavky. Podobně se z řad postsovětské nomenklatury rekrutují nové kádry, které výměnou za potvrzení privilegií v nekonečných rituálech neochvějně demonstrierou loajalitu vůdci a případně i jeho rodině. V zemích, které jsou surovinově bohaté, tedy například v Rusku, Ázerbájdžánu či v Kazachstánu, se navíc řada jejich členů dostala k obrovskému bohatství, jehož udržení je, aspoň zatím, svázáno s podporou vládce.

A na rodinu také něco zbyde

Je až fascinující pozorovat, s jakou lehkostí se včerejší komunisté, kteří z definice měli být internacionalisty, ateisty a bez zvláštních materiálních potřeb a nároků, změnil na hluboce věřící pravoslavné křesťany či muslimy, nacionalisty a boháče. Jak se v nových poměrech rodinní příslušníci, kteří se v sovětských dobách přeci jen nemohli protežovat zcela otevřeným způsobem, dostali k vysokým a štědře placeným postům v národním hospodářství, stali se diplomaty, ctěnými akademiky či populárními uměleckými ikonami. A to vše díky jedné jediné „kvalitě“, kterou je naprostá a bezmezná loajalita.

Pravda, sem tam se i některým dařit přestane. Například dcera prezidenta Karimova Gulnara se díky svému otci stala diplomatkou, vysokoškolskou pedagožkou, podnikatelkou, investorkou, filantropkou, módní návrhářkou a populární zpěvačkou. Ještě před smrtí svého otce se s ním však nepohodla, a i kvůli tomu přišla o nástupnictví. Někdy v průběhu roku 2014 jí bylo nařízeno domácí vězení, její korupční aktivity začaly vyšetřovat mezinárodní organizace a cizí státy a podle nepotvrzených informací prý byla v roce 2016 otrávena a zemřela...

V dalších letech a desetiletích bude velmi zajímavé sledovat, jak moc se vývoj v postsovětské oblasti bude podobat vývoji v Africe. Kolik surovinově bohatých zemí vydrancují vládnoucí rodiny, které státy nezvládnou transfer moci a kde si noví adepti vládnutí si cestu do prezidentského paláce vynutí násilím.

Faktem však je, že klasických vojenských převratů již ubylo i v Africe a vzhledem k tomu, že v sovětském období se žádnou tradici vojenských převratů založit nepodařilo, se tato cesta nejeví jako pravděpodobná. Symbolický odchod Nursultana Nazarbajeva však naznačil, co ze sovětské tradice nadále funguje. Jakmile byl do funkce nového prezidenta zvolen Kasym-Žomart Tokajev, pochopitelně dlouholetý spolupracovník a věrný druh Nursultana Nazarbajeva, navrhl přejmenování hlavního města z Astany na Nursultan. Návrh byl nadšeně přijat a následně schválen parlamentem.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL| <https://denikn.cz/104785/vzdyt-vladnout-je-tak-snadne-prebornici-mezii-diktatory-vudci-a-dalsimi-spasiteli-narodu/?ref=list>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
denikn.cz

Vždyť vládnout je tak snadné... Přeborníci mezi diktátory, vůdci a dalšími spasiteli národů

4.4.2019 denikn.cz str. 00

Analýza Michaela Romancova: Žebříčku nejdéle sloužících hlav států v současné době dominují země z postsovětského prostoru a afrického kontinentu. Škola sovětského socialismu je vedle zaostalosti země nejlepším předpokladem pro neomezené držení moci.

Když jsem v roce 1975 začal chodit do mateřské školy, visel na stěně portrét prezidenta Husáka. A visel tam po celou dobu mé školní docházky na základce, na střední, i když jsem se pak dostal na vysokou. Husáka ze zdi sundal až listopad 1989 a v seznamu nejdéle vládnoucích politiků od roku 1900, v němž nejsou zahrnuti monarchové, mu s 20 lety a 237 dny ve funkcích (generálního tajemníka ÚV KSČ a prezidenta ČSSR) patří 106. místo.

Na prvním místě tohoto žebříčku je někdejší kubánský vůdce Fidel Castro (52 let, 101 dní), na druhém prezident Čínské republiky na Tchaj-wanu Čankajšek (48 let, 46 dní) a bronz patří zakladateli novodobé severokorejské dynastie Kim Ir-senovi (45 let, 302 dní). Všichni to byli diktátoři, kteří při nastolení a udržení své moci používali násilí. Postupně stát, v jehož čele stáli, přetvořili do podoby režimu, v němž vystupovali v roli neomylných a všemi milovaných vůdců, kteří bez oddechu pracují pro blaho svého lidu. Bez jejich práce a péče by byl ztracen, či rovnou zničen.

Bezmezná loajalita a rituální uctívání jejich osob a činů se pak staly hlavním kritériem pro bytí a nebytí těch, kteří jimi byli ovládáni. Většinou ve smyslu samotné fyzické existence, vždy ale pokud šlo o kariéerní postup a zaměstnání vůbec. Ve společnostech, kde hrdinské skutky vůdců představovaly základní zdroj budování národní identity a den jejich vykonání či vůdcova narození pak přelomové datum či rok v kalendáři, to těžko mohlo být jinak.

Mezi režimy, které vytvořili, samozřejmě najdeme obrovské rozdíly, jak co se týče délky a intenzity používaného násilí, tak vezmeme-li v úvahu míru hospodářských problémů, které jejich vedení přineslo.

V současnosti se pak jedná o státy, jejichž srovnávání nedává valného smyslu. Zatímco v KLDK se i nadále dynastie Kimů drží u moci a pokračuje v jednom z nejzrůdnějších sociálních experimentů v dějinách, na Kubě Fidelův bratr Raúl, jenž se v různých vedoucích pozicích drží pěkných 12 let a 245 dní, pokračuje v „obraně, údržbě a rozvíjení socialismu“, ať už je tím míněno cokoli.

Zcela jiným případem je pak Tchaj-wan, který se po Čankajškově smrti stal nejen jednou z nejsilnějších ekonomik v oblasti tichomořské Asie, ale od 90. let minulého století i zcela svobodnou a demokratickou zemí, která se, mimo jiné, zvládá i vyrovnat s odkazem, respektive zátěží jeho dlouholeté vlády. Takových případů však není mnoho.

Ale ekonomice přece pomohli...

Často se lze setkat s tvrzením, že Singapur, dnes v podstatě jediný zcela soběstačný a suverénní městský stát, v systému mezinárodních vztahů začal být silným a sebevědomým aktérem jen díky 31 let a 176 dní trvající vládě premiéra Li Kuang-jaa, případně jak moc byla z ekonomického hlediska pro Chile prospěšná bezmála 16 let trvající vláda Augusta Pinocheta. Antonio Salazar vládnoucí 36 let a 82 dnů v Portugalsku či Francisco Franco „panující“ 39 let a 52 dní ve Španělsku pak pro změnu bývají srovnáváni se svými komunistickými

protějšky a nechybí přesvědčení, že jejich autoritářský styl vládnutí byl, pokud nic jiného, pro jejich země výrazně méně destruktivní.

Lepší, či dokonce vynikající hospodářské výsledky nebo menší, či dokonce výrazně menší počet mrtvých však stěží může zakrýt, že dlouhodobá autoritářská vláda má vždy a nevyhnutelně negativní vliv, který v naprosté většině případů, jak ostatně budeme demonstrovat dále, převažuje nad možnými výhodami.

Žebříčku nejdéle vládnoucích politiků současnosti vévodí prezident Kamerunu Paul Biya (43 let, 276 dní), následován prezidentem Rovníkové Guineje Mbasogem (39 let, 242 dní) a nejvyšším vůdcem Íránu, jenž předtím vykonával funkci prezidenta, Chameneím (37 let, 171 dní). Mezi zeměmi s nejdéle vládnoucími politiky najdeme nejvíce reprezentantů z Afriky, která je zastoupena sedmnácti státy, a z postsovětského prostoru, který je zastoupen osmi zeměmi. Pokud bychom je přidali k lídrům postsovětského prostoru (všichni byli „odkojeni“ marxismem-leninismem a brežněvovským způsobem řízení země) a k tomu ještě ty, v jejichž zemích se v období kdykoliv po II. světové válce začal budoval socialismus, včetně jeho arabské větve, snadno zjistíme, že socialistická výstavba v kombinaci s Afrikou generuje nejlepší předpoklady pro dlouholeté, často doživotní vykonávání funkce. To je pak všude provázeno násilím, oblundnou korupcí, nepotismem a hospodářskou stagnací.

Dříve tesknili po SSSR především tamní komunisté, dnes je to většina z bezmála 150 milionů obyvatel země.

Foto: ČTK

Přečtěte si také

Čím dál více Rusů lituje rozpadu Sovětského svazu. A Putin dělá, co může, aby jim ho vrátil

Dříve než se podíváme na postsovětský prostor, jehož státy, respektive vůdci nám jsou z mnoha důvodů nejbližší, ještě se zastavíme u jedné specifické skupiny politiků, které rovněž nalezneme ve zmíněném žebříčku. Na 35. místě narazíme na Angelu Merkelovou (13 let, 131 dní), na 37. Benjamina Netanjahua (13 let, 19 dní), na 38. místě Viktora Orbána (12 let, 268 dní) a na 48. švýcarského prezidenta (pro rok 2019) Ueli Maurera, který se v nejvyšších patrech švýcarské politiky pohybuje již 10 let a 91 dní.

Jeden každý z nich vládne dlouho, ale na rozdíl od svých „žebříčkových“ kolegů z Afriky či postsovětského prostoru se o potvrzení ve funkcích museli opakovaně ucházet ve volbách a dokázali zvítězit. Ale i v jejich případě platí, že tak dlouhý výkon funkce s sebou nevyhnutelně nese celou řadu negativních důsledků. Zdaleka se přitom nemusí jednat o křiklavé a viditelné záležitosti, jakými jsou Orbánova demontáž klíčových atributů dělby moci a vlády práva, ovládnutí mediálního prostoru a korupce nebo korupční skandál, jemuž nyní čelí Netanjahu.

Také dlouholeté a ekonomicky i politicky mimořádně úspěšné vládnutí Angely Merkelové – vždyť to byla ona, komu se po zvolení Trumpa od mnoha západních politiků dostalo přívlastka „lídr svobodného světa“ – si v Německu vybralo daň. Kancléřka během svého vládnutí – a v tak soutěživém prostředí, jakým je politika, tomu nemohlo být jinak – musela „zlikvidovat“ řadu svých stranických soupeřů i konkurentů z jiných stran. Její způsob vládnutí – neustálé a trpělivé hledání kompromisu – se pak nepochybně podepsal na krizi stranicko-politického systému, kterou Německo prochází.

Pro úplnost dodejme, že na posledním, padesátém místě najdeme Miloše Zemana, který ve funkci premiéra a prezidenta strávil zatím 10 let a 18 dní.

Dříve první tajemník, dnes ctihodný prezident

Posuňme se však nyní do postsovětského prostoru. Vynecháme-li Estonsko, Lotyšsko a Litvu, z nichž se z hlediska dělby moci a díky organizaci svobodných a spravedlivých voleb staly standardní evropské státy, najdeme v této části světa i jiné země, v jejichž čele se politici poměrně často, mnohdy pak velmi dramaticky, střídají.

Typickými příklady jsou Gruzie, Arménie, Moldavsko a Ukrajina, kde se nyní chystá druhé kolo prezidentských voleb. Politickému obrazu postsovětského prostoru však dominuje vůdce, který v čele své země stojí dlouhou, předlouhou dobu. Na 9. místě žebříčku nejdéle vládnoucích současných politiků najdeme Nursultana Nazarbajeva, u něž je uvedeno, že v pozici prezidenta (této funkce se nedávno vzdal) a nyní předsedy Rady bezpečnosti Kazachstánu (z kteréžto pozice může prezidenta úkolovat) zatím strávil 27 let a 107 dní.

Ve skutečnosti je však jeho pobyt na vrcholu mocenské pyramidy v Kazachstánu ještě delší, neboť byl již před koncem SSSR jmenován Prvním tajemníkem komunistické strany Kazašské sovětské socialistické republiky, z kteréžto pozice pak po rozpadu sovětského impéria plynule přešel do funkce prezidentské. Nazarbajev byl spolu s Islamem Karimovem – ten od roku 1989, tehdy rovněž ve funkci místního stranického šéfa, až do smrti v roce 2016 vykonával funkci prezidenta Uzbekistánu – jedním ze dvou stranicko-hospodářských „dinosaurů“, kteří ve funkcích vydrželi bez ohledu na rozpad SSSR.

Na 10. místě žebříčku najdeme prezidenta Tádžikistánu Emomali Rahmóna, jenž zatím vládne 26 let a 134 dní. 12. je Alexandr Lukašenko (24 let, 256 dní), 18. Vladimir Putin (19 let, 236 dní), 26. Ilham Alijev z Ázerbájdžánu (15 let, 241 dní), 27. prezident Uzbekistánu Šavkat Mirzijojev (15 let, 111 dní), 41. prezident Turkmenistánu Gurbanguly Berymuhamedow (12 let, 102 dní) a konečně na 46. místě s 10 lety a 330 dny současný ruský premiér Dmitrij Medveděv.

Zatáhněte záclonky a dělejte, že vlak jede dál

Všichni tito postsovětské vůdci vyrostli a získali vzdělání v někdejším SSSR, respektive v tom „šťastném“ období jeho dějin, kdy se již běžně a masově nepopravovalo, ale nastoupila poklidná doba brežněvovské stabilizace, jež se nepozorovaně proměnila v naprostou a totální stagnaci ekonomického i politického života země. Ryszard Kapuczynski k tomu v knize Impérium uvádí: „Ruský spisovatel Jurij Borjev přirovnal dějiny SSSR k jedoucímu vlaku: Vlak jede do světlé budoucnosti, řídí ho Lenin. Najednou stop, koleje končí. Lenin vyzval k práci o sobotách, kolejnice jsou položeny a vlak jede dál. To už ho řídí Stalin. Znovu zde končila trať. Stalin přikázal postřílet polovinu cestujících i průvodčích a zbytek přinutil klást nové kolejnice. Zase se jelo dál. Stalina vystřídá Chruščov, a když koleje skončily, přikázal demontovat ty, po kterých vlak přijel, a položit je před lokomotivu. Po Chruščovovi přišel Brežněv. Zas není po čem jet a Brežněv rozhodl zatáhnout záclonky na oknech a kolébat vagóny, aby měli cestující pocit, že se jede dál...“

Přidržíme-li se této metafory, tak se SSSR z onoho příjemného pocitu, že se jede dál, už nikdy nevzpamatoval. Když se ho Gorbačov pokusil „probrat“, celá stavba se zhroutila. Chaos, který to s sebou přineslo, je pak druhým společným rysem, který charakterizuje postsovětské vládcy, z nichž jeden každý svým národům dokázal poskytnout ono příjemné kolébání a chránit je před znepokojujícími a nepříjemnými pokusy o jakékoliv probuzení.

Příběhy žen z Podněstří jsou podobné příběhům týraných žen v celém světě. S jedním rozdílem. V enklávě ovládané Moskvou nemají šanci ani na soucit. Foto: Carolina Dutca

Přečtěte si také

Týrané ženy a homosexuálové z Podněstří – lidé bez tváře a práva na štěstí

Nikdo z nich by to nedokázal sám, ale každý se mohl opřít o desetitisíce až miliony těch, kteří v sovětských dobách tvořili tzv. nomenklaturu, tedy privilegovanou skupinu státních, hospodářských, vojenských a policejních byrokratů a jejich rodinných příslušníků. Ti všichni v „beztřídní“ sovětské společnosti tvořili to, čemu se v otevřených společnostech říká „střední třída“.

Na Západě se z řad střední třídy rekrutují politické, ekonomické i kulturní elity a to, jak jsou její příslušníci společensky a politicky aktivní, nutí vlády odpovídat na jejich měnící se požadavky. Podobně se z řad postsovětské nomenklatury rekrutují nové kádry, které výměnou za potvrzení privilegií v nekonečných rituálech neochvějně demonstrují loajalitu vůdci a případně i jeho rodině. V zemích, které jsou surovinově bohaté, tedy například v Rusku, Ázerbájdžánu či v Kazachstánu, se navíc řada jejich členů dostala k obrovskému bohatství, jehož udržení je, aspoň zatím, svázáno s podporou vládce.

A na rodinu také něco zbyde

Je až fascinující pozorovat, s jakou lehkostí se včerejší komunisté, kteří z definice měli být internacionalisty, ateisty a bez zvláštních materiálních potřeb a nároků, změnili na hluboce věřící pravoslavné křesťany či muslimy, nacionalisty a boháče. Jak se v nových poměrech rodinní příslušníci, kteří se v sovětských dobách přeci jen nemohli protežovat zcela otevřeným způsobem, dostali k vysokým a štědře placeným postům v národním hospodářství, stali se diplomaty, ctěnými akademiky či populárními uměleckými ikonami. A to vše díky jedné jediné „kvalitě“, kterou je naprostá a bezmezná loajalita.

Pravda, sem tam se i některým dařit přestane. Například dcera prezidenta Karimova Gulnara se díky svému otci stala diplomatkou, vysokoškolskou pedagožkou, podnikatelkou, investorkou, filantropkou, módní návrhářkou a populární zpěvačkou. Ještě před smrtí svého otce se s ním však nepohodla, a i kvůli tomu přišla o nástupnictví.

Někdy v průběhu roku 2014 jí bylo nařízeno domácí vězení, její korupční aktivity začaly vyšetřovat mezinárodní organizace a cizí státy a podle nepotvrzených informací prý byla v roce 2016 otrávena a zemřela...

V dalších letech a desetiletích bude velmi zajímavé sledovat, jak moc se vývoj v postsovětské oblasti bude podobat vývoji v Africe. Kolik surovinově bohatých zemí vydrancují vládnoucí rodiny, které státy nezvládnou transfer moci a kde si noví adepti vládnutí si cestu do prezidentského paláce vynutí násilím.

Faktem však je, že klasických vojenských převratů již ubylo i v Africe a vzhledem k tomu, že v sovětském období se žádnou tradici vojenských převratů založit nepodařilo, se tato cesta nejeví jako pravděpodobná. Symbolický odchod Nursultana Nazarbajeva však naznačil, co ze sovětské tradice nadále funguje. Jakmile byl do funkce nového prezidenta zvolen Kasym-Žomart Tokajev, pochopitelně dlouholetý spolupracovník a věrný druh Nursultana Nazarbajeva, navrhl přejmenování hlavního města z Astany na Nursultan. Návrh byl nadšeně přijat a následně schválen parlamentem.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha. V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL| <https://denikn.cz/104785/vzdyt-vladnout-je-tak-snadne-prebornici-mez-diktatory-vudci-a-dalsimi-spasiteli-narodu/?ref=list>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
denikn.cz

Mluvíme o digitální revoluci, přitom neumíme učit matematiku

4.4.2019 roklen24.cz str. 00

Dominik Stroukal

Tagy: vzdělání, školy, ekonomie, Studenti

Stovky miliónů ročně ve školství a výsledkem je stále stejná nerovnost, říká ekonom Filip Pertold z think-tanku IDEA. Společně jsme se podívali na český vzdělávací systém od školky až po vysoké školy. A nepřekvapivě došli k tomu, že by si zasloužil zásadní změny. Začít bychom ale měli u kvalitního výzkumu.

Máte děti?

Mám dva syny, jednomu je dva a půl, druhému šest. V září půjde do školy.

Můj oblíbený ekonom Bryan Caplan se přiznal, že jeho oborový zájem souvisí s tím, co se mu zrovna děje v životě. Když začal mít děti, napsal knihu o tom, proč je dobré jich mít hodně. O studium vzdělávání se začal zajímat, když vyrostly a měly nastoupit do školy.

Je to tak. I v mém případě je to dost podobné. Moje manželka je ekonomka, a tak jsme začali psát článek o motherhood earnings dip (příjmový postih žen s dětmi), když jsme měli ročního syna. Takže to do značné míry platí, ale myslím si, že to není nic proti ničemu. Člověka zajímají věci, které ho zrovna potkávají. Je jenom potřeba, aby je bral seriózně.

A hlavně ho to baví.

Je to tak. Rád se přiznám, že jsem se stal členem komise pro rovnost mužů a žen, protože si myslím, že se tento problém má řešit racionálně.

Jak se to dá řešit neracionálně?

Určitě ne kampaní, kterou stát dělal, že například sestřičky vydělávají méně než ajťáci. To není dobrý způsob. Racionální je si přiznat, že když ženy upozadujeme na trhu práce, tak přicházíme nejen o něco sociálního, ale také ekonomického. A také si přiznat, že rovnost u příjmů není nikde v EU a není to dosažitelný cíl. Zatím jsme ale na druhé straně extrému, takže je pořád co řešit.

To jsou ale spíš způsoby poukazování na problém, ne způsoby řešení.

Jsou ale i způsoby řešení efektivní a neefektivní. Některé jsou tlačeny ideologií, jiné upřednostňují to, aby se na trhu práce mohl realizovat každý.

Například?

Třeba pro Českou republiku nedávají smysl kvóty pro ženy ve vedení firem. Ale například expanze předškolní péče je racionální přístup. Sice se to zdá jako triviální problém, ale úplně není. Stále nejsme například schopni reagovat na poptávku nabídkou veřejných školek.

A v čem je problém? Víím o lidech, kteří chtěli otevřít školku, ale nepovedlo se jim to.

Bud' není na místní úrovni politická vůle, nebo nemají dostatečnou podporu od státu. A soukromému sektoru se nedaří ten veřejný řádně doplnit. Vííme, že ženy mají na začátku kariéry výrazně podprůměrné výdělky. A rodina těžko půjde do banky, aby si půjčila na své budoucí výdělky, aby pokryla náklady na soukromou školku. Existuje tu tedy důvod pro intervenci státu. A hlavně nejsme schopni se o těchto tématech bavit, aniž by u toho stříkaly emoce do stropu.

Pokročíme od školek ke školám. Když děti letos nastoupí do školy, projdou si základní a střední školou, tak vyjde za...

...strašně dlouho! Za těch třináct let může být trh práce úplně někde jinde než dnes. Zní to strašně frázovitě, ale je to jediná jistota, kterou dnes máme. Je třeba přiznat, že ekonomové trhu práce mají velký problém předpovídat, po čem bude poptávka i za pět let. Organizace společnosti a výroby se mění tak rychle, že jsme možná schopni určit trendy, kam se zhruba posouvá poptávka po dovednostech, ale to je asi tak všechno.

Nepotřebujeme tedy nějakou větší systematickou změnu? Není trochu zastaralý celý náš systém, kde člověk třináct let sedí v lavici?

Je to tak, myslí si to celá řada lidí, kteří trendy ve vzdělávání sledují. Ale je to úplně mimo to, co vnímají politici a čemu jsou vystaveni ze strany společnosti. Vidím obrovský rozdíl mezi tím, co vidí odborníci na trh práce a školství, a tím, jak to vnímá širší veřejnost a politici. To je jedna dimenze. Druhá je specificky česká. U nás ještě v nedávné době neexistoval, a do značné míry až na výjimky neexistuje, výzkum v oblasti vzdělání. Když se podíváme na to, kolik jsme publikovali v dobrých vědeckých časopisech článků o vzdělání, tak to až donedávna byla pozitivní nula. Posledních pět let se to zlepšuje, ale je to stále málo. Mám velké pochybnosti, že máme dostatečný odborný potenciál pro to, abychom praktické věci ve výuce dokázali měnit seshora.

Nestačilo by se inspirovat světovým výzkumem? Nebo se Česká republika tolik liší od Německa?

To je super nápad, kdybychom dokázali přesunout mozky učitelů ze západu k nám. Je určitě chvályhodné se koukat na Německo, alespoň v poslední době, ve Finsku nebo třeba až do nedávna v Polsku a přemýšlet, jak to přesunout k nám. Druhá věc je ale fungování učitelů ve třídě. Ve vzdělání hraje naprosto primární roli učitel. Je na nic, když nemá pomůcky, samozřejmě, ale kvalitního učitele pomůckami nenahradíme. Primárně jde o kvalitu učitelů a co dělají s dětmi v hodinách.

Pokud jsou jádrem problému učitelé, potom se dostáváme k té nekonečné debatě o tom, jestli stačí přidat učitelům, abychom měli lepší učitele. Funguje to tak?

Jedním slovem: ne. Kdybych měl odpovědět fundovaněji, tak bych řekl, že je to podmínka nutná, ale nikoliv dostačující. Potřebujeme mít dobře zaplacené učitele, aby se vůbec mohlo něco změnit. Ale pokud jenom zaplatíme, tak to nepovede k tomu, že se něco změní. Ještě jinak – musíme zaplatit učitele, ale musíme jim říct, co od nich za to chceme, naučit je to, a dávat jim systematický feedback na jejich práci v třídách. Tam je diskuze v plenkách. Vstupují do toho učitelé, rodiče, stát... Je to komplexní proces, na konci kterého bychom měli vědět, co se má dít ve třídě. A to nevíme.

Proč?

U nás se školství valí samospádem a politici se bojí nebo nejsou schopni dávat jasné a vymahatelné koncepce. Proto vznikají skvělé školy, tam kde je na místní úrovni poptávka, ale také existují hodně špatné školy. Například v Polsku, když se podíváme na rozdělení čtenářské gramotnosti, tak uvidíme, že jsou oproti nám mezi dětmi mnohem menší rozdíly, a dokonce ti nejlepší jsou stejně dobří jako u nás. Takže my vedeme v počtu čtenářsky málo gramotných.

V oblastech, kde rodiče netrápí školství, tam se alespoň v tomto smyslu nic neděje. Do toho všeho si do veřejného školství zasazujeme různé prubířské kameny, které nám děti rozdělují do skupin. Typickým příkladem jsou osmiletá gymnázia, známkování na prvním stupni, propadávání dětí apod.

Známky na prvním stupni by se dávat neměly?

V Západní Evropě to není obvyklé, že by se v prvních několika ročnících známkovalo, místo toho se dává spíše slovní hodnocení. Důsledkem u nás je to, že už na prvním stupni propadá hodně dětí ze znevýhodněných rodin. To v Německu neexistuje.

A to je problém?

Slovní hodnocení neznamená vždycky pochvalu. A druhá věc je motivace se něco učit. Mít rád samotný proces učení a zájem o předmět. Kdybych to trochu parafrázoval, tak není tak důležité děti naučit fyziku, jako naučit je mít rád fyziku. To je dimenze, která se u nás hodně podceňuje. A celé se to ještě zhoršuje tím, že nastavujeme testy s ostrými hranicemi mezi úspěchem a neúspěchem. Pokud se testy dobře sestaví, tak to může pomoci učitelům studenty lépe připravovat, ale pokud jsou nastaveny špatně, tak to vede k obrovským problémům.

Takže ideálně slovní hodnocení touhy k učení?

Hodnocení ve školách by mělo především reflektovat pokrok daného žáka nebo studenta. To je můj hlavní problém se známkováním, které v tom dává velmi "noisy signal". V tom vidím hlavní význam slovního

hodnocení, aby ukázalo, zda žák pokročil a zda pracuje na svých možnostech. Ostatně známky jsou často genderově podmíněné a chlapci jsou znevýhodněni. To ukázala nedávná IDEA studie. Do vzdělávacího procesu se nevstupuje z bodu nula, ale každý máme jiný background a zázemí doma, tudíž stavění latěk ve formě ostrých hranic pouze znevýhodňuje ty, kteří začínali z nižšího základu. Navíc ne vše je testovatelné. Jinými slovy, děti se nemají určitě donekonečna chválit, ale my je odrazujeme od učícího procesu.

Úplně mě mrazí, když si vzpomenu na některé předměty na střední.

Máme statistiku, že do čtvrté třídy u nás mají děti rády matematiku, ale poté už se ve srovnání se světem propadáme, zejména u holek. Všechny ty srandy s digitální revolucí a kampaně za větší počet studentů v technických oborech v Česku můžou těžko padnout na úrodnou půdu, když neumíme vyučovat matematiku tak, aby se k ní děti rády vracely.

Když se vrátím k propadávání. Není to až přehnaně velké stigma? Vzpomínám si na to, jak u nás byli ti, kteří propadli, automaticky navždy považováni za horší lidi.

Na to statistiku neznám, ale je to určitě tak. Spousta těchto rozhodnutí na začátku se s námi táhne až do konce života. Spoustu dětí pošleme na speciální, dříve zvláštní školy. Podle mě nás to vyjde ve finále mnohem dráž, než kdyby ty děti zůstaly v původních třídách. Jasně, je otázka, jestli jsou na připraveni učitelé na různorodou třídu. Každopádně tušíme, že ti lidé poté častěji končí u kriminality, v šedé ekonomice, ve vězení, na dávkách apod.. Jakkoliv na to statistku nemáme, tak nechci říkat něco, k čemu nemám data. Je ale jasné, že u nás zvláštní školy znamenají konec kariéry. Trochu mám pocit, že nám chybí nastavení mysli, že v konečném důsledku jsou lidé jsou to hlavní, do čeho bychom měli investovat. Dálnice jsou super, ale bez vzdělaných lidí jsou nám k ničemu.

Když ale řeknete, že se má investovat do lidí, tak to obvykle skončí tak, že se jen vezmou peníze a hodí na lidi. A je to vyřešené.

Investice není dotace. Je problém, že to tak lidé často chápou. Je to zvláštní. Kilometr dálnice je investice, ale zlepšení výuky na škole investice není. Je to slovíčkaření, ale definičním znakem investice jsou budoucí výnosy. A my musíme investovat do lidí tak, aby vydělávali a co nejméně končili mimo trh práce nebo ve vězení. Proto bychom si měli říct, jestli nás nestojí ve finále hodně peněz vyloučené lokality, příliš mnoho vězňů apod. Obecně platí, že kvalitní školy znamenají pro stát v budoucnu méně problémů. Nicméně je obtížné se shodnout na tom, co to znamená kvalitní škola.

Nepomohlo by nám zjistit, co je kvalitní škola, kdybychom umožnili více lidem experimentovat? Co takový homeschooling, unschooling, školy typu Sudbury Valley, kde jsou dohromady různě staré děti a učitelé je k ničemu nenutí, jen jsou tam pro ně, když je děti chtějí?

Já jsem obecně všem těmto nápadům otevřený. Každý má své pro a proti a je potřeba kolem toho udělat kvalitní výzkum, abychom dělali informované rozhodnutí. Kompozice tříd, velikost tříd... Těch témat je nekonečno. Já bych čekal, že to bude zkoumat víc lidí než jakýkoliv jiný obor. Vždyť ve výsledku školstvím všichni procházíme, dáváme na to stovky miliard ročně, má to na nás obrovské dopady. Čekal bych, že tady budeme provádět mnohem větší výzkum. Sám nejsem odborník na způsob výuky, ale čekal bych, že budeme chrlit studie, které nám ve veřejné debatě pomůžou se rozhodovat. Všechny tyto nápady mají být zkoumány a pedagogické fakulty je mají studovat. Pro mě jako pro laika jsou to skvělé hypotézy. Akorát u nás pořád výzkum pro lidi znamená laboratoř a ne sociální vědy. Ta debata je výsledku zatím hodně dojmologie.

Když už byly zmíněny pedagogické fakulty – jak se stalo to, že se „pajďáky“ staly symbolem té poslední možnosti při výběru vysoké školy? Vždyť je to staré dobré povolání. Ostatně oba jsme učitelé a víme, že je to krásná profese. Kde se to pokazilo?

Fakt je ten, že 90. léta přinesla obrovskou revoluci na trhu práce a obrovské možnosti, které byly najednou jiné než pracovat za tabulkový plat na škole, která byla stále řízená jako v 80. letech. Lidem bylo najednou umožněno realizovat výnosy na soukromém trhu práce. Do toho přišla expanze vysokoškolského sektoru a možnost studovat velmi různé obory. Jednou věcí tedy jsou platy. To se ale dá technicky vyřešit. Druhou věcí je to, že učitelé mají těžkou práci, obrovskou administrativní zátěž, říká se, že problém je i chování rodičů vůči učitelům – to nevím, jestli je ten zásadní problém, ale můžeme o tom také diskutovat.

Jsem ekonom. Takže bych čekal, že pokud máme problémy ve školství, tak vznikne tržní okénko pro soukromé školy, které ten problém vyřeší.

To se stalo. Ale jen do určité omezené míry. Říká se, že většina rodičů vytváří poptávku po takových školách, které sami zažili, a řada průzkumů to nepřímou potvrzuje. Těžko budete chtít něco, co jste nezažili. To činí školství dost zakonzervované. Jakmile ale existuje koupěschopná poptávka a potká se s náklady na vytvoření soukromé školy, tak soukromé školy vznikají.

Státu se to ale často nelíbí.

To nechápu. Já za tím samozřejmě vidím i to, že stát chce omezit segregaci, ale na druhou stranu stát dělá jen málo pro to, aby ta alternativní poptávka vůbec nemusela vzniknout. Z anekdotické evidence vidím, že i

státní školy reagují a vznikají programy a alternativní výukou apod. Je to velmi dynamický proces. Když ale vynecháme Prahu a možná Brno, tak už to tak dynamické není.

Abychom nevynechali i vysoké školy.

Tam je problém hlavně to, že stát financuje obrovské množství magisterských programů, respektive lidí, kteří jsou na nich, a jen málo lidí končí jen s bakalářem. Také se financuje celá řada programů, kam lidi nastoupí a většina z nich z nějakých důvodů odpadne. Stát tak platí rok dva úplně zbytečně. To jsou ale parciální problémy, které se dají vyřešit. Horší je, že ve vysokém školství se běžně praktikuje „inbreeding“, kdy školy stále dominantně najímají pouze vlastní absolventy, místo aby šly na mezinárodní akademický trh práce.

A stát na soukromé vysoké školy oproti soukromým středním doplácí jen úplně minimálně.

To je pravda. I když je také pravda, že stále jsou u nás některé soukromé vysoké školy tak špatné, že bych tam svoje děti neposlal.

Prošli jsme od školky až k vysoké škole. Do jaké míry se státu daří, aby celým tím procesem prošli lidé bez rozdílů původu?

Dítě s rodiči, kteří mají jen učňák, má statisticky u nás prakticky nulovou šanci jít na vysokou školu. Problémem je postupná segregace dětí, ale i učitelů, během celého vzdělávacího procesu. Začneme tím, že na prvním stupni dáme známky a domácí úkoly, které často musí rodiče dělat s dětmi. Pokud na to rodiče nemají čas nebo je to nezajímá, jsou bity děti. Potom přijímačky na osmiletá gymnázia. Část dětí odselektují známky. Dalším problémem je, že dítě se musí na zkoušky připravovat a rodiče musí mít velkou motivaci a dát do toho i nějaké peníze. Základky pak na gymnázia zareagují a vytvoří matematické a jazykové třídy, čímž děti zase rozdělíme. Na základě kvalit, kterým úplně nevěřím, že je umíme měřit. No a to determinuje přihlášky na čtyřleté střední školy, což víme, že je základem pro to, zda dítě půjde na vysokou školu. K tomu všemu veřejná škola poskytuje jen málo poradenství o tom, jaké má dítě předpokladu. A rodiče se tak řídí jen vlastním zkušenostmi, když byli mladí. To je ten samospád, o kterém jsem mluvil.

Připadá mi zvláštní, že máme školství tzv. „zadarmo“, abychom měli všichni stejné možnosti, ale nakonec mají stejné děti bohatších rodičů lepší vzdělání.

Mě to celé nedává smysl. Z daní financujeme přerozdělování peněz ve školství – a je to přerozdělování, přerozdělujeme každou korunu k učitelům a ve finále k dítěti – a výsledek toho celého drahého mechanismu je to, že máme pořád stejnou nerovnost. O tom bychom měli přemýšlet.

Dominik Stroukal je držitelem doktorátu z ekonomie z Vysoké školy ekonomické v Praze. Vedle studia ekonomie absolvoval **Fakultu sociálních věd** UK, kde se věnoval sociologii médií. Tři roky byl předsedou Ludwig von Mises Institutu pro Českou a Slovenskou republiku, dva roky místopředsedou pro publikace. Přednáší na PPE programu VŠ CEVRO Institut, ekonomické předměty na Vysoké škole finanční a správní a na gymnáziu PORG.

URL| <https://roklen24.cz/a/SQpcd/mluvime-o-digitalni-revoluci-pritom-neumime-ucit-matematiku>

Upřesnění

5.4.2019 bohumildolezal.cz str. 00

Petr Placák napsal kdesi na facebooku tento odstavec, který se týká také mne. (Uvádím podle toho, jak ho ocitoval Adam Drda vRevolver Revue):

„Adam Drda se na Bubínku RR pustil do novinářského ‚nechumelismu‘ odvolávaje se přitom na Bohumila Doležala. V této souvislosti není od věci si připomenout nechumelismus z 1. poloviny 90. let, kdy dělal Doležal poradce premiérovi Václavu Klausovi. Jednalo se tehdy mj. o ‚českou cestu‘ privatizace rafinérií, kterou prosazoval Vladimír Dlouhý, Klausův nadřízený z ‚progresivního‘ Prognostického ústavu, založeného v pol. 80. let podle všeho na popud šéfa KGB Jurije Andropova, ‚duchovního otce‘ Putina. Česká cesta měla posichovat závislost České republiky ve strategických odvětvích na Moskvě, což muselo vidět i malé dítě – ne tak ovšem Klaus, který bezpečnostní hrozby šmahem odmítal a kritiky ‚české cesty‘, na prvním místě ministra vnitra Jana Rumla, dehonestoval. Klaus tehdy vystupoval proti ‚agentománii‘, vyrovnávání se s minulostí označoval za přítěž, pěstoval antiněmecké resentimenty, s kterými bolševici po desetiletí mazali hlavy české veřejnosti, zatímco pro Rusko měl vždy slova uznání. V době, kdy jsme v Necenzurovaných novinách o Klausovi psali, že je agent KGB, byl Doležal jeho nejbližší spolupracovník. K jeho cti je třeba uvést, že nakonec na protest od

Klause odešel. Trvalo mu to ale bezmála dva roky. Nechumelismus po třiceti letech v podání RR, která v době, kdy šlo o další směřování této země, držela hubu a krok, jakoby se nechumelilo, je poněkud výběrový...“

Na to, co někdo napíše někde na facebooku, zásadně nereaguji, protože to nepovažuji za plně hodnotný způsob publikace a nejspíš bych se o tom ani nebyl dozvěděl. Odstavec byl nyní ovšem zveřejněn (ocitoval ho ve svém článku v Bubínku RR Adam Drda), a proto chci uvést toto:

U Václava Klause jsem pracoval na plný úvazek rok, od 1. července 1992 do 30. června 1993, jako ředitel odborného útvaru předsedy vlády. Někdy v březnu 1993 jsem došel k názoru, že místo státního úředníka mi po všech stránkách nevyhovuje, domluvil jsem se s V. Klausem na svém odchodu (není tedy pravda, že bych tehdy od Klause odešel na protest), a odešel jsem na **Fakultu sociálních věd**, kde jsem byl zaměstnán na plný úvazek jako odborný asistent od začátku zimního semestru 1993 až do konce letního semestru 2003. Poté jsem odešel do důchodu. (Přitom od července 1993 do června 1994 jsem ještě pracoval na čtvrt úvazek jako poradce předsedy vlády).

Souhlasil jsem v podstatě s Václavem Klausem a dodnes s ním souhlasím v jeho podpoře existence „standardních, tradičních“ politických stran. Mám na věc úplně jiný názor než Václav Havel a jeho následovatelé. Jejich tehdejší i pozdější názory a počínání v tomto směru považuji za projev krajní politické nezodpovědnosti. Od počátku jsem s Václavem Klausem souhlasil v tom, že je třeba klidným a ústavním způsobem rozdělit zcela nefunkční Československo. Přišel jsem vlastně už ke skoro hotovému, ale považuji to za trvalou Klausovu zásluhu o demokratickou Českou republiku a jsem rád, že jsem byl při tom a mohl mu v tom pomoci.

To je vše, co považuji za nutné k věci říci.

Bohumil Doležal, 3. dubna 2019

URL| <http://bohumildolezal.cz/texty/rs3769.html>

Německo je na tom hůř a hůř. A s ním padá i euro

5.4.2019 roklen24.cz str. 00

Dominik Stroukal

Tagy: RoklenFx, forex, fx, koruna, euro, dolar, EURUSD, USDCZK, EURCZK, Německo, Itálie

Nejen Německo, ale i Itálie včera pomohla včera oslabit euro. Německo, které balancuje na hraně recese, si vysloužilo zhoršení ekonomického výhledu. Horší vyhlídky má i italská ekonomika.

První včerejší ranní data byla z německé ekonomiky smíšená. Objednávky průmyslu klesly oproti očekávanému slabému růstu o 4,2 %, bez sezónního očištění dokonce o 8,4 procenta. Na druhou stranu německý PMI index pro stavebnictví vyrostl z 54,7 na 55,6 bodu.

Náladu v největší evropské ekonomice ale shodily přední německé ekonomické instituty jako je Ifo a DIW, které snížily odhad letošního růstu ekonomiky našeho západního souseda z 1,9 procenta na 0,8 procenta. To je méně než vláda, která předpokládá (také po snížení) růst o procento.

Důvodem je vedle brexitu obava z vývoje globálního obchodu. Svou roli sehraje také problémy automobilového průmyslu a situace na trhu práce. Jakkoliv se tyto důvody staly téměř okřídlenými a dalo se s nimi počítat, prudké snížení odhadu růstu se podepsalo na kurzu eura. Na rok 2020 počítají instituty stále s růstem 1,5 procenta.

Do ohně přilila olej Itálie, kde se včera začalo spekulovat o zhoršení oficiálního ekonomického výhledu na nulu, tedy na nulový růst HDP.

Vedle toho Čína zveřejnila svůj záměr podpořit malé podnikatele a snižovat daně. Spojené státy zveřejnily některá data z trhů práce, kde nejdůležitější byl počet žádostí o podporu v nezaměstnanosti, který se oproti očekávanému růstu o 1,4 % snížily o 4,7 %. To bylo silným impulzem pro dolar.

Včerejšek tak patřil dolaru, kterému se dařilo po většinu dne a potopil euro až pod hranici 1,121 EURUSD. V odpoledních hodinách se sice euro snažilo o korekci, ve výsledku ale skončilo o 0,15 % níže oproti otevíracím hodnotám až na 1,122 EURUSD.

Aktuálně se americká měna vůči euru v online směnárně RoklenFx obchoduje za středový kurz 1,1234 EURUSD, dolarový index se pak nachází na hodnotě 97,19 bodu. Během dne by se kurz EURUSD měl pohybovat v rozmezí od 1,1191 do 1,1247 EURUSD.*

Koruna včera reflektovala vývoj na eurodolaru a proti euru posílila po ranním oslabení nad 25,73 EURCZK až k hranici 25,66 EURCZK. U dolaru korigovala postupné oslabení až na 22,93 USDCZK zpět k otevíracím hodnotám na 22,87 USDCZK.

Aktuálně se koruna v online směnárně RoklenFx obchoduje za středový kurz 25,66 EURCZK. Dle naší predikce by se kurz vůči euru měl držet v rozmezí 25,64 až 25,73 EURCZK, ve dvojici s dolarem zase od 22,74 až 23,02 USDCZK.*

Dnes přijdou data zejména ze Spojených států. Tam budou zveřejněny Non-farm Payrolls a další data. U nás bude zveřejněn záznam z jednání bankovní rady ČNB.

*Průměrný nominální kurz, zveřejňovaný ECB, bude dle použitých modelů s vysokou pravděpodobností ve zmíněném intervalu. Predikce měnových kurzů jsou založeny na modelu časových řad, který zohledňuje předchozí hodnotu kurzu i jeho minulou volatilitu. K přesnějšímu určení budoucí volatility je do modelu navíc zakomponován faktor zveřejňování makroekonomických dat. Model je tak schopen určit, kdy lze očekávat zvýšenou či sníženou volatilitu směnného kurzu.

Disclaimer: Tento článek má pouze informativní charakter a neslouží jako investiční doporučení dle zákona č. 256/2004 Sb. o podnikání na kapitálovém trhu. Při zpracování tohoto článku autor vycházel z veřejně dostupných zdrojů. Za případné chyby v textu nebo v datech nenesou společnosti Roklen Holding a.s. ani Roklen360 a.s. zodpovědnost.

Dominik Stroukal je držitelem doktorátu z ekonomie z Vysoké školy ekonomické v Praze. Vedle studia ekonomie absolvoval **Fakultu sociálních věd** UK, kde se věnoval sociologii médií. Tři roky byl předsedou Ludwig von Mises Institutu pro Českou a Slovenskou republiku, dva roky místopředsedou pro publikace. Přednáší na PPE programu VŠ CEVRO Institut, ekonomické předměty na Vysoké škole finanční a správní a na gymnáziu PORG.

URL| <https://roklen24.cz/a/SCWuB/nemecko-je-na-tom-hur-a-hur-a-s-nim-pada-i-euro>

ČNB na čele pelotonu

5.4.2019 roklen24.cz str. 00
Luboš Komárek

Tagy: ČNB, ČR, měnová politika, sazby, Ekonomika, RoklenFx, forex, fx

Komplikujícím ukazatelem kondice světového hospodářství je stále nízká hladina úrokových sazeb. V řadě vyspělých zemí jsou nominální úrokové sazby viditelně nižší než inflace, tj. reálné úrokové sazby jsou zjevně záporné, což nemusí být z mnoha důvodů dlouhodobě udržitelná situace. Pokud velmi nízká cena peněz přetrvává po delší dobu, přispívá to k nadhodnocování cen aktiv, a to jak těch reálných (ceny nemovitostí), tak těch finančních (akcie a dluhopisy). Pokud na tuto situaci autority dostatečně nereagují jak měnověpolitickými, tak makrobezpečnostními nástroji, pak to může plíživě podporovat proces předlužování ekonomických subjektů, včetně samotných vlád.

Proces tzv. normalizace úrokových sazeb, tj. jejich postupného návratu k rovnovážným (neutrálním) hodnotám, započal na sklonku roku 2015 americký Fed, téměř souběžně následovaný centrální bankou Mexika. K těmto dvěma „vlaštovkám“ se přidalo v létě 2017 duo centrálních bank Kanady a České republiky, následované Bank of England na podzim téhož roku, což ilustruje Graf 1. Tyto sebevědomé centrální banky tvoří první skupinu zemí OECD, které již viditelně odpoutaly své úrokové sazby od pomyslného úrokového dna. S určitou mírou zjednodušení lze říci, že „jestřábí“ postoj těchto centrálních bank byl motivován primárně jejich domácí makroekonomickou situací a snahou předejít přehřívání jejich ekonomik. Normalizace sazeb se odehrávala v kontextu globálního ekonomického vývoje, včetně např. zohledňování fluktuací dolarových cen ropy a případně dalších komodit, které většina zemí světa přímo neovlivňuje, a tudíž pouze přijímá. Jistou výjimkou v tomto ohledu jsou Spojené státy, jejichž ekonomická síla se odráží v mnoha globálních ekonomických veličinách. Koncem minulého roku se k tomuto čelu pelotonu v normalizaci úrokových sazeb přidala další skupina centrálních bank zemí OECD, a to Island, Jižní Korea, Norsko, Chile, Izrael a Švédsko. Zbylé centrální banky zemí OECD mají své úrokové sazby zaparkovány stále na pokrizových minimech, u některých z nich na nulové nebo mírně záporné hodnotě (Japonsko, eurozóna, Dánsko a Švýcarsko), prozatím bez provedení normalizujícího zvýšení úrokových sazeb.

Nejen v případě zemí s úrokovými sazbami blízkými nule, ale i v případě již delší dobu „normalizujících“ centrálních bank se úrokové sazby zřejmě stále nacházejí pod svou neutrální úroveň. Tato úroveň, při níž výše sazeb ekonomiku ani nestimuluje, ani ji nebrzdí, může být pro jednotlivé ekonomiky mírně odlišná, přičemž její výpočet není triviální úlohou. Výše neutrální měnověpolitické sazby není obvykle konstantní, odpovídá „normální“ úrovni využití kapacit a inflaci pohybující se blízko inflačního cíle. Její odhady mohou být za určitých okolností i negativní, jako např. současné odhady pro eurozónu. Výši neutrální sazby rovněž ovlivňuje trendová změna měnového kurzu. Pokud totiž domácí měna vůči méně referenční (USD, EUR) posiluje, pak růst reálného HDP přepočtený do referenční měny je vyšší, což snižuje neutrální sazbu. Stejný princip – jen v opačném gardu – platí i pro oslabení měny. Za určitý ideální stav autor zjednodušeně považuje 3–4% úroveň nominálních úrokových sazeb, tj. 1–2% úroveň sazeb reálných, pokud předpokládáme bezproblémové plnění inflačních cílů a ukotvenost očekávané inflace na cíli. Inflační cíle jsou pro vyspělé země vesměs rovny hodnotě 2% inflace, resp. velmi lehce nad ní.

Obecným předpokladem nárůstu hladiny úrokových sazeb je plnění cíle cenové stability a všeobecné zlepšování makroekonomických podmínek, a to nejen těch souvisejících s ekonomickým cyklem. Současné náznaky lehkého zpomalování globálního růstu, které započalo v roce 2018 a přetrvává zřejmě až do konce roku 2020, by mohly nahrávat zpomalení návratu úrokových sazeb k jejich neutrální úrovni, resp. odložení počátku jejich zamýšleného zvyšování. Za tímto zpomalujícím výhledem přitom stojí zejména působení zvyšování úrokových sazeb započatého americkým Fedem a přetrvávající nejistota spojená s brexitem a zvyšujícími se bariérami ve světovém obchodu.

Velmi nízká hladina úrokových sazeb v rozvinutých zemích působí na růst cen nemovitostí, což při jejich možném nedostatečném zahrnování do spotřebitelských cen zřejmě zkresluje směrem dolů „skutečný“ cenový vývoj, na který centrální banky následně nastavováním úrokových sazeb reagují. Souhrnné vyhodnocení pozice ekonomiky v hospodářském a finančním cyklu, včetně zohlednění indikátorů zranitelnosti bankovního sektoru, vyvolává rovněž potřebu adresné reakce pomocí makrobezpečnostních nástrojů. Sem patří vytváření proticyklické kapitálové rezervy komerčních bank pro domácí úvěry a stanovování limitů na velikost úvěru vůči hodnotě zajištěné rezidenční nemovitosti (LTV) doplněné o limity na příjmové ukazatele bránící předlužování domácností (DTI, DSTI). I v případě použití makrobezpečnostních nástrojů je ČNB jednou z nejprogresivnějších centrálních bank na světě. Řadí se nejen k relativně malé skupině centrálních bank, které již stanovily limity hypotečního úvěrování, ale také k ještě užší skupině zemí, která aktivně pracuje s vyšší proticyklické kapitálové rezervy, což dokládá Graf 2.

V těchto dnes si připomínáme druhé výročí od ukončení kurzového závazku ČNB. V dubnu 2017 si možná málokdo dovedl představit, že se po dvou letech skutečně dostaneme na dvě třetiny cesty k neutrálním sazbám. Odpoutání od nebezpečně nízké hladiny umožnila souhra mnoha okolností – vhodné načasování vystoupení z kurzového závazku až v době, kdy došlo k určitému „natlakování“ ekonomiky, a loni zahájená pauza v posilování koruny. ČNB si tak vytvořila „měnový prostor“, který může v případě nepříznivého vývoje (domácího i toho plynoucího ze zahraničí) využít pro zabezpečení plnění inflačního cíle. Zároveň ČNB už od roku 2015 koriguje dopad stále ještě uvolněných měnových podmínek na rostoucí ceny realit a zvyšování poptávky po hypotékách zaváděním pravidel, za jakých mohou banky úvěrovat nákup nemovitostí. Zvyšováním proticyklické kapitálové rezervy v momentální době konjunktury současně připravuje banky na horší časy. To je v souladu s tzv. paradoxem finanční stability, který upozorňuje na fakt, že největší rizika ve finančním systému vznikají právě v těch nejlepších časech, kdy je finanční instituce, podniky i domácnosti vnímají jako nejmenší.

1

Zvyšování úrokových sazeb ve Spojeném Království odráželo jak reakci na negativně ovlivněný potenciál hospodářského růstu po referendu o brexitu (ekonomika tak vykazovala známky přehřívání navzdory tomu, že růst HDP dosahoval výrazně nižších temp než dříve), tak i stabilizační reakci Bank of England na inflační tlaky vyvolané depreciačí libry. Zvyšování úrokových sazeb v Mexiku bylo ještě více motivováno stabilizací inflace vlivem oslabujícího mexického pesa a rovněž nárůstem uskutečněných i diskutovaných protekcionistických opatření prezidenta D. Trumpa mezi Mexikem a Spojenými státy.

Luboš Komárek se narodil 11. dubna 1971. Vystudoval na Ekonomické fakultě VŠB-TU v Ostravě, kde postupně získal titul bakaláře v oboru ekonomie (rok 1994), inženýra v oboru národohospodářství (1996) a PhD v oboru teoretická ekonomie (2001). Posléze zde byl habilitován a v roce 2016 byl prezidentem republiky jmenován profesorem pro obor ekonomie. Je rovněž absolventem University of Warwick ve Velké Británii v oboru ekonomie, Slezské univerzity v oboru marketing a management a MBA studia na Newport University. V ČNB je zaměstnán od září 1996 nejprve na pozici ekonoma (1996–99), poté poradce člena bankovní rady (2000–06) a od roku 2007 vedl referát měnových analýz a transmise měnové politiky v sekci měnové a statistiky. Od července 2009 je ředitelem Odboru vnějších ekonomických vztahů v sekci měnové. Luboš Komárek absolvoval řadu tuzemských a zahraničních seminářů, pracovní stáž v Evropské centrální bance, Bank of Finland a stipendijní pobyt v Evropské komisi. Je autorem mnoha odborných článků zejména z oblasti

měnových kurzů, cen aktiv, analýzy peněz, finanční integrace a inflace, finanční stability, které pravidelně publikuje v domácích a zahraničních odborných časopisech. V oblasti měnové politiky a finanční stability pravidelně poskytuje technickou asistenci v řadě zahraničních centrálních bank. Přednáší na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy, Ekonomické fakultě VŠB-TU v Ostravě a Vysoké škole finanční a správní, a.s. v Praze. V minulosti též vyučoval na VŠE v Praze. V letech 2008–2010 byl prezidentem České společnosti ekonomické. Je ženatý a má dvě děti.

URL| <https://roklen24.cz/a/ShuZP/cnb-na-cele-pelotonu>

(R)EVOLUCE NA PRAŽSKÝCH PRÁVECH

5.4.2019 Právní rádce str. 60 Rozhovor

Jana Rosůlková

RADIM BOHÁČ A MAREK ANTOŠ CHTĚJÍ ZMODERNIZOVAT STUDIUM NA SVÉ ALMA MATER, PRAŽSKÉ PRÁVNICKÉ FAKULTĚ. VÝUKA PRÁVA MÁ BÝT KVALITNĚJŠÍ A NÁROČNĚJÍ NEŽ DOSUD.

Pražská právnická fakulta bývá označována za nejkonzervativnější z právnických fakult v Česku. O změnu jejího studia teď usilují vysokoškolští pedagogové a členové kolegia děkana Marek Antoš a Radim Boháč. Prosadit nový koncept výuky ale nejde hned, jak potvrzují. První, zásadní krok učinili vytvořením nového studijního plánu v rámci návrhu žádosti o akreditaci magisterského studijního programu. Finální návrh bude schvalovat vědecká rada fakulty 11. dubna.

* Připravili jste návrh nového magisterského studijního programu, který se v mnohém od stávajícího odlišuje. Jakou zásadní změnu byste vyzdvihli?

Radim Boháč: Těch změn je celá řada. Začnu však tím, co zůstává. Zachováváme pětiletý, nedělený magisterský studijní program, nechceme ho rozdělovat na bakalářský a navazující magisterský studijní program. A taky hodláme zachovat komplexní vzdělávání právníků s možností dílčí specializace. Hlavní navrhovanou změnou je posílení dovednostní složky ve studijním programu. Absolvent by měl získat nejen znalosti, ale taky potřebné dovednosti a schopnosti, a to zejména na seminářích v povinných předmětech. Dále pak budou muset studenti absolvovat povinnou odbornou praxi, kterou si dnes mohou zvolit pouze jako volitelný předmět, a několik dovednostních předmětů, jako jsou moot courty, akademické psaní nebo legislativní technika. Marek Antoš: Naše heslo zní „Náročnější a kvalitnější studium“. Náročnější znamená sice více studijních povinností, než mají studenti dnes, na druhou stranu chceme studenty učit jinak a více je ke studiu motivovat. Někteří kolegové označují naši fakultu jako vícerychlostní. Student, který je dobrý a motivovaný, má už teď hodně způsobů, jak rozvíjet svůj talent. Když ale někdo nechce, systém mu umožňuje proplouvat. Nový program se snaží na jednu stranu neomezovat ty nahoře, ale současně zvednout laťku a „rozpohybovat“ ty pomalejší studenty. Naším cílem není, aby studium nedokončili, ale dostat je do větších otáček. Studenti dokážou skoro všechno, pokud se to po nich chce. A my chceme chtít víc.

* Zmínili jste povinnou praxi v rámci studia, znamená to tedy, že škola ji bude studentům zajišťovat? Nebo stačí přijít a říct: Už teď pracuji v advokátní kanceláři, uznejte mi to.

Marek Antoš: Škola bude praxi zajišťovat. Má to mít pedagogické účely. Není to tak, že si člověk přinese razítko, že někde pracoval. Jsme si vědomi toho, že studenti vedle studia pracují, a nám to samo o sobě nevádí, ostatně mnozí pracují z důvodů ekonomických, protože to potřebují. Na druhou stranu třeba v Anglii by studenti takto intenzivně hned od prvního ročníku pracovat nemohli, protože musí věnovat mnohem víc času přípravě, číst a psát. Myslíme si, že důsledkem našich změn bude, že míra studentů pracujících během prvních ročníků se asi zmenší. Ve vyšších ročnících by ten prostor ale naopak měl být větší, a protože už budou studenti víc umět, mohou dělat i zajímavější práci. Tohle asi přinese i změnu do právní praxe, pro řadu advokátních kanceláří je dnes zaměstnávání studentů součástí jejich byznys modelu.

Radim Boháč: Jde o to, aby to byly odborné praxe, které mají daná pravidla včetně zpětné vazby poskytované studentům. Již dnes probíhají zejména na soudech, v orgánech státní správy nebo státních zastupitelstvích. Jsme v jednání s profesními komorami s cílem zajistit praxi i u advokátů, notářů nebo podnikových právníků.

* Ve studijním plánu přibyl nový předmět úvod do studia práva, co má být jeho smyslem?

Radim Boháč: Jde o blokovou výuku na začátku studia práva, která by měla studentovi zprostředkovat základní vstupní informace, aby vůbec věděl, co studium práva obnáší a jak se právo studuje. Není to náš vynález, inspirovali jsme se v zahraničí, kde je tento model funkční. Předmět může posílit vazbu studenta ke škole a více ho nadchnout pro výuku práva. Tento akademický rok už proběhl pilotní projekt, od studentů byla velmi pozitivní zpětná vazba.

* Jaká se kolem studijního plánu vede či vedla diskuse? A měli jste nějaké výstupy od studentů, co oni chtějí?

Marek Antoš: Proběhl dotazníkový průzkum jak na učitelskou část, tak studentskou část. Je poměrně zajímavé, že ve všech důležitých otázkách se učitelé a studenti shodovali. Ukázalo se, že všichni si uvědomují, že to studium má nějaké rezervy. Nadto proběhlo několik diskusních setkání akademické obce. Konzultovalo se to i s katedrami. Celý ten proces byl tedy poměrně robustní, což je především Radimova zásluha, a vede to k tomu, že změny jdou zevnitř fakulty, zespodu, a mají tak větší šanci se ujmout. Radim Boháč: Na zasedání akademického senátu byl návrh nového programu schválen jednomyslně. To si myslím, že je úspěšné završení proběhlé debaty. Návrh je průnikem různých názorů, které se musely skloubit do funkčního návrhu studijního programu za respektování personálních, prostorových a finančních možností, které naše fakulta má.

* Přesto vzešly z jednotlivých kateder nějaké připomínky nebo kritika chystaných novinek?

Radim Boháč: Vznášeny byly jednak obecné připomínky, jednak se připomínky týkaly konkrétních předmětů. Někteří kolegové požadovali větší časovou dotaci, ale tu nebylo možné poskytnout, i když chápu, že daný předmět je důležitý. Dále se obecně diskutovala například forma zkoušek nebo možnost mít u zkoušek právní předpisy. V tom se názory na fakultě poměrně liší.

* Diskutovala se i podoba státních závěrečných zkoušek? Dozná nějakých změn?

Marek Antoš: Diskutuje se o obsahu. „Škatulky“ typu občanské právo hmotné, procesní a obchodní právo zůstanou stejné, ale vedeme debatu o tom, co se má v rámci nich testovat. Jedna z tezí vedení fakulty je ta, že detailní zkoušení má probíhat v postupových zkouškách, na to není čas u státnic. Na druhou stranu v nějaký okamžik je třeba testovat, jestli jsme vychovali právníka, zda se umí zamyslet nad problémem, nějak ho pojmout a zareagovat. Státní závěrečná zkouška nemá být nejtěžší zkouška na fakultě, ale má to být nejkompexnější zkouška na fakultě. Například profesor Jan Dvořák, vedoucí katedry občanského práva, přednesl na akademickém senátu svoji představu, jak by mohla vypadat kladená otázka u státnic – typicky dobré mravy v občanském právu nebo veřejný pořádek. Otázky mohou jít napříč obory a může jít o úplně jiný způsob zkoušení. Ještě nemáme shodu, názory jsou různé.

* Podle návrhu studijního plánu se má změnit jak způsob výuky, tak kontrola studia, jak konkrétně?

Marek Antoš: My jsme dlouhodobě pyšní na klauzury, protože když se člověk podívá na jiné fakulty, tak je spíše nemají. Svoji formou je to mimořádně dobrá zkouška, student řeší konkrétní problém, má na to vymezený čas a musí předvést znalosti i dovednosti. Nově se klauzurní práce rozšiřují o ústavní právo. Přijalo se obecné pravidlo, že všechny státnicové předměty budou mít klauzuru. Ale je pravda, že v jiných předmětech nejsou. Vždycky tady převažovala forma ústních zkoušek a my je nechceme úplně odbourat. Právníci se vyjadřují i ústně. Zároveň ale platí, že se nevyjadřují jenom ústně. Klademe proto důraz na kombinované zkoušky. Takže například když student píše průběžně seminární práce nebo testy, započítá se mu to do hodnocení a vedle toho může být ústní zkouška, ke které jde už s nějakou výchozí známkou. Výjimku budou mít jen vícesemestrální předměty, kde je možné mít různé typy zkoušek v různých semestrech. Jeden semestr tedy může být uzavřen čistě ústní zkouškou, ale ne všechny semestry. Další pravidlo zní, že žádný ze semestrů nemá končit jenom obyčejným zápočtem, musí to být klasifikované zápočty. To má vést k tomu, aby se zhodnotila práce v seminářích, tedy aby to nesvádělo k tomu, že zápočet dá někdo jenom za docházku.

* Právník se, jak říkáte, vyjadřuje nejen ústně. Bude kromě písemných zkoušek nějak více kultivován psaný projev studentů?

Radim Boháč: Posílení psacího prvku se má promítnout do celého studijního programu, zejména do povinných předmětů. Druhou rovinou jsou speciální dovednostní předměty, jako je akademické nebo právní psaní. Součástí plánu bude i diplomový seminář, který už sice v současném plánu máme, ale chceme pro něj nastavit jednotnější pravidla s cílem zvýšení kvality diplomových prací. Velmi dobře na fakultě funguje soutěž Studentská vědecká odborná činnost neboli SVOČ, do které se student může každý rok přihlásit, sepsat seminární práci a obhájit ji před kolektivem ostatních studentů a příslušnou komisí. V každém ročníku je o soutěž mezi studenty zájem. Nově bychom rádi předměty SVOČ zařadili do dovedností kategorie, od čehož si slibujeme ještě větší zájem o SVOČ. Studenti v tomto případě získávají nejenom schopnosti a dovednosti psát právní text, ale rovněž představit ho a obhájit před ostatními.

* A pokud jde o způsob výuky, jak ten se změní?

Radim Boháč: V současné době považuji za největší problém velké seminární skupiny. Když máte příliš velké seminární skupiny – například 40 nebo 50 studentů -, těžko vyučující pracuje se studenty seminárním způsobem. Naším cílem jsou proto menší seminární skupiny, v ideálním případě 15 až 20 studentů. Ale bohužel zde narážíme na finanční, personální, kapacitní a časové možnosti. Proto primárně uvažujeme třeba o změně výukových oken. Nyní se v jeden den učí v šesti termínech od osmi do dvaceti hodin. Zkrácením přestávky z půl hodiny na čtvrt hodinu získáme další jeden termín denně. Tato změna ale bude poměrně revoluční a pedagogové i studenti si na ni budou muset zvyknout, proto ji plánujeme vyzkoušet už od příštího akademického roku. Na menší seminární skupiny pak navazují další změny, jako je zadávání úkolů studentům, využívání moderních technologií, jako je Moodle či nově Turnitin, nebo učení se formou řešení příkladů – takzvaný problem based learning. Student by měl být při semináři aktivní a nejen si ho, jak se říká, odsedět.

* Bude ke změně způsobu výuky stačit změna výukových oken?

Radim Boháč: Změna výukových oken je pouze podmínkou pro vznik menších seminárních skupin. To ostatní už záleží na pedagozích a studentech, musíme je přesvědčit, aby si nový přístup k výuce na seminářích vzali za svůj, což samozřejmě nebude jednoduché. Je to cíl, kterého není možné dosáhnout okamžitě, ale postupně výuku přizpůsobovat, některé věci se nám podaří po půl roce, některé po roce.

* Nezastupitelnou úlohu dnes hraje i znalost jazyků, co mění fakulta v jejich výuce?

Radim Boháč: Určitě si myslím, že student by měl aspoň jeden cizí jazyk ovládat. U většiny studentů jde o angličtinu. Výuka cizího jazyka se v doporučeném studijním plánu posouvá do prvních dvou ročníků, v dalších ročnících mají studenti možnost si zvolit další cizí jazyky nebo volitelné předměty, které jsou vyučovány v cizích jazycích. Co bychom určitě chtěli rozvíjet, je výuka seminářů povinných předmětů v cizích jazycích. Uvažujeme o otevření paralelek seminářů v anglickém jazyce například u evropského práva, mezinárodního práva nebo práva a ekonomie. Naopak nechceme jít cestou, aby všechny semináře z občanského práva byly vyučovány jenom v anglickém jazyce, protože tam je český jazyk nezastupitelný. Marek Antoš: Škola už se do určité míry internacionalizovala. Díky mnohaletému úsilí profesora Milana Damohorského a jeho týmu k nám jezdí velké množství zahraničních studentů. Ročně je to přes 200 „erasmáků“ a zhruba 20 studentů LLM. Historicky měli speciální program jenom pro sebe, nepřišli do styku s českými studenty, což je škoda. Snažíme se to teď spojit, takže v některých předmětech vyučovaných v angličtině jsou teď zahraniční i čeští studenti.

* Jak bude vypadat výuka stěžejních předmětů, budete na ně klást větší důraz, nebo bude prostor pro specializaci?

Marek Antoš: Posilování obecných předmětů neznamená, že se vytěsňuje prostor pro specializaci, změnou struktury se naopak vytváří větší prostor. Nyní si každý během studia musí zapsat povinně volitelné předměty za 39 kreditů, nově to bude 53. U základních předmětů ale chceme především omezit model semináře jednou za čtrnáct dní, protože taková výuka není dost intenzivní. Nejvíce to bude patrné u občanského práva, kde se tak celkový objem seminární výuky zdvojnásobí. Radim Boháč: Týká se to ale i dalších předmětů, například správního práva. Navíc výuku platného práva posouváme do nižších ročníků. Specializaci máme a chceme ji určitě zachovat. Specializovat se student může různými způsoby. Máme připraveny moduly povinně volitelných předmětů, ať už oborové, třeba občanskoprávní, nebo průřezové, například legislativní nebo lidskoprávní. Student má pak absolvovaný modul uveden na dodatku k diplomu, jeho budoucí potenciální zaměstnavatel k tomu může přihlídnout. Specializace je dána i volbou tématu diplomové práce a konáním oborové státní zkoušky z oboru, kam takové téma spadá.

* Studenti Masarykovy univerzity si pochvalují informační systém, který využívají. Já si z Karlovy univerzity pamatuji na potíže při přihlašování na zkoušky a předměty přes informační systém fakulty. Je to stále stejné, nebo je už uživatelsky přátelštější?

Marek Antoš: Informační systém je primárně věcí univerzity, tam toho nemůžeme moc ovlivnit. Nicméně univerzita dlouhodobě pracuje na změnách toho systému, zejména pokud jde o uživatelskou přívětivost. Potíže s přihlašování jsou myslím menší, než bývaly. Je ale třeba vnímat, že se najednou do systému, který jinak nemá skoro žádnou zátěž, přihlásí obrovské množství studentů. V tomhle máme trochu nevýhodu oproti jiným fakultám, kde mají víc oborů, a tak se zátěž rozloží. Postupně jsme se s tím naučili pracovat. Povinné předměty se zapisují po ročnících, volitelné ve vlnách, takže se to zlepšilo, ale stoprocentní to asi nebude nikdy.

* Vidí student i předměty na jiných fakultách univerzity a má možnost se na ně případně přihlásit?

Marek Antoš: Ano, mohou se dívat na celou univerzitu, takže i naši studenti mají garantováno, že určitý počet kreditů si mohou zapsat kdekoliv. Radim Boháč: Myslím, že otázka souvisí s obecným tématem dostupnosti studia mezi jednotlivými fakultami. Univerzita má jasný požadavek na co největší dostupnost, aby studenti z jedné fakulty mohli studovat předměty i na jiných fakultách. Ale na druhou stranu není možná bezbřehá dostupnost. Právníci jsou v tomto ohledu specifičtí, studenti musí absolvovat drtivou většinu předmětů z oblasti práva, není možné, aby měli polovinu předmětů z jiných fakult. U nás na fakultě je možné studiem předmětů z jiných fakult získat maximálně 15 kreditů, což je pět procent celkového počtu kreditů. Ovšem to studentům nebrání, aby absolvovali předměty z jiných fakult nad rámec celkového počtu 300 kreditů.

* Vy, Marku, máte na starosti financování. Vaším úkolem tak je mimo jiné i shánění dárců. Jak se to daří?

Marek Antoš: Nejprve musím říct, že pro fakultu bude vždy nejdůležitější financování z veřejných zdrojů. Nastavení částek, které stát platí za studenty různých oborů, bohužel vychází z reality 80. let. Když to trochu zjednoduším, v té době byly počítače drahé a lidé levní, což se odráželo i ve finanční náročnosti jednotlivých oborů. Dneska to je opačně, ale už se nastavení nezměnilo. To je obecně nevýhoda humanitních fakult, na studenty od ministerstva školství dostáváme mnohem méně peněz než jiné obory, ale chybí vůle pustit se do zásadnější revize systému. Peníze od dárců jsou spíše na doplňkové aktivity, na zaplacení učitelů a běžného provozu to nestačí, ale můžeme se díky nim pustit do věcí, na které bychom jinak neměli. Radim Boháč: Důležité je rovněž zapojování se do různých projektů, ať už evropských nebo jiných, kterými je možné financovat například konkrétní stavební či podobné akce na fakultě. V posledních letech se tato činnost hodně rozvíjí. V rámci kolegia děkana ji má nově na starosti doktorka Věra Honusková, která se této agendě intenzivně věnuje, a myslím si, že je to na fakultě velmi znát.

* S čím například dary fakultě v poslední době pomohly?

Marek Antoš: Nejvýznamnější aktivita, která v této oblasti proběhla, a to díky velkému osobnímu úsilí pana děkana, je rekonstrukce páternosteru. Je to trochu symbol, který k budově fakulty patří, a asi i díky tomu se podařilo sehnat zhruba dva miliony korun. Přispěli nejrůznější dárci od studentů, učitelů až po advokátní kanceláře, dary se pohybovaly od řádu stokorun až po statisíce a bylo moc hezké vidět, že se našla řada lidí, kterým se to zdálo jako dobrý nápad a chtěli pomoci. Je tedy třeba říci, že většinu nákladů nakonec přece jen nesla fakulta, ale ty dva miliony od dárců významně pomohly. Teď pracujeme na podobném projektu, a to celkovém architektonickém zušlechťení prostoru přízemí fakulty. Chceme udělat architektonickou soutěž na předfakultě, vstupní vestibul a „bazén“. V místech, kde je dnes coffee break a knihkupectví, bychom rádi vytvořili větší prostor pro přirozené setkávání akademické obce. Už teď to tak funguje, chodí tam učitelé, zaměstnanci, studenti, sednou si a dají si kávu. Ale ten prostor je trochu stísněný. V příštích letech nás také čeká výměna oken a nová fasáda. Bude to stát více než 120 milionů korun, na což fakulta samozřejmě nemá. Žádáme proto ministerstvo školství o dotaci, která by měla pokrýt převážnou část nákladů.

* V minulosti jste, Marku, řekl, že pražská fakulta má málo fanoušků, málo těch, kteří šíří její dobré jméno. Změnilo se to?

Marek Antoš: Uváděl jsem to před rokem v tezích pro akademický senát, který projednával návrh na moje jmenování proděkanem. A pokud si vzpomínám, přesná formulace byla, že jich má méně, než by si zasloužila. Podle mě je fakulta lepší, než by se dalo seznávat z mediálního obrazu. Sám jsem studoval zhruba

před dvaceti lety, a když mluvím se svými tehdejšími spolužáky, řada z nich je k fakultě poměrně kritická, protože vycházejí ze svých tehdejších zkušeností. Já ji ale hájím, protože vidím, jaký kus cesty od té doby ušla, což samozřejmě běžný absolvent, který po skončení studia odejde do praxe, nemá šanci porovnat. Takže na otázku, jak to změnit, je podle mne jen jedna odpověď: prostě se snažíme být čím dál lepší. Druhá věc je komunikace, a to jak navenek, tak dovnitř fakulty. V současných debatách o novém studijním programu nám dali důležitý feedback studenti, ačkoliv jich se ta změna vlastně už netýká, ale pomáhají těm, kteří přijdou po nich. Líbilo se mi, že byli připraveni dát zpětnou vazbu. A je důležité, aby cítili, že jejich slovo něco znamená a že se zohledňují jejich názory, což platí i třeba pro studentské hodnocení výuky. Tím jim dáváme najevo, že jsou pro nás důležití, a snad tím můžeme získat i jejich sympatie.

A co kontakt s absolventy?

Marek Antoš: Snažíme se komunikovat i s nimi. Už za mé předchůdkyně docentky Marty Chromé vznikl newsletter, který posíláme čtyřikrát do roka a kde informujeme o tom, co se na fakultě děje, a postupně pracujeme na tom, aby byl po formální i obsahové stránce co nejatraktivnější. Také pořádáme různé akce, kam zveme i absolventy. Nejznámější je Noc fakulty, kterou letos už potřetí organizuje tým kolem Michala Říhy. Myslím, že je to opravdu skvělá akce, která mi atmosférou připomíná filmový festival. Základem je akademický program, ale zároveň je tu hudba a točí se tu pivo. Potkávají se lidé, kteří se třeba dlouho neviděli, a povídají si na chodbách. Nebudeme dělat mejdany, jsme akademická instituce, ale líbí se mi tahle kombinace, která i absolventům dává příležitost se na chvíli vrátit, třeba se svézt páternosterem a potkat spolužáky a kamarády.

Radim Boháč: Fakulta je jiná než před patnácti lety, ale možná to není na první pohled patrné. V roce 2002, když jsem končil magisterský studijní program, neexistoval žádný předmět odborné právní praxe nebo dovednostní předměty. Dnes je jich celá řada a nově budou pro studenty povinné. Možná si řada lidí řekne, že je to málo, ale možná si naopak řada lidí řekne, že to je docela dost. Jde o obecnější otázku, zda návrh nového studijního programu je pouze evoluční, nebo revoluční. Já se domnívám, že v tomto ohledu spíše evoluční, zvýrazňují se předměty, způsob výuky a další související skutečnosti, které už dnes existují. Ovšem někdo takové změny označí za revoluci. Je to věc názoru. Bohužel však často v právních kruzích rezonují názory těch, kteří fakultou jen tak propluli, neztotožnili se s ní a říkají, že naše fakulta není moderní a nic zde nefunguje. Ale já jsem přesvědčen, že máme na čem stavět, že již dnes je na fakultě řada pozitivních věcí, které v budoucnu můžeme využít.

NAŠE FAKULTA JE LEPŠÍ, NEŽ BY SE JEVILO Z MEDIÁLNÍHO OBRAZU. ŠKOLA UŽ UDĚLALA HODNĚ KROKŮ KE ZLEPŠENÍ, JEN NEJSOU VIDĚT. DŮLEŽITÁ JE KOMUNIKACE SE STUDENTY I ABSOLVENTY.

Marek Antoš

je ústavní právník a podnikatel v internetových médiích. Založil společnost Internet Info. Vedle právnické fakulty vystudoval politologii na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy a srovnávací ústavní právo na CEU. Na Právnické fakultě Univerzity Karlovy nyní působí také jako proděkan pro komunikaci, IT a finance. Odborně se zaměřuje například na ústavní problémy politického systému a volební právo.

Radim Boháč

je finanční právník a legislativec. Absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy. Nyní působí na katedře finančního práva a finanční vědy a je také předsedou akademického senátu. Specializuje se na rozpočtové právo a daňové právo. Je místopředsedou pracovní komise pro finanční právo Legislativní rady vlády. Specializuje se na rozpočtové právo a daňové právo.

O autorovi| Jana Rosůlková, jana.rosulkova@economia.cz

Foto popis|

Hoaxy o očkování? Nesprávné informace mohou stát člověka i život, říká odbornice

6.4.2019 kutnohorsky.denik.cz str. 00

/ROZHOVOR/ Ludmila Hamplová je odbornicí na hoaxy, tedy falešné zprávy, z oblasti zdravotnictví. Značná část jich cílí hlavně na očkování. Jsou tu už staletí.

Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem,“ říká.

Ludmila Hamplová Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji?

Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkovány. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

Jak hoaxy fungují?

Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvrácení falešných zpráv.

V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji?

Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojení. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví?

Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanost v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

Krátká animace objasňuje, jak může dostatečná proočkovanost populace zablokovat postup nemoci k těm, kteří očkování být nemohou. Například k malým dětem nebo lidem s oslabenou imunitou. Zdroj: [facebook/Autism Spirit](https://www.facebook.com/AutismSpirit)

Můžete být konkrétnější?

Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci. Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanost a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýcena podobně jako pravé neštovice.

Je tento problém trendem poslední doby?

Ne důvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás?

Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topolčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že

po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků.

Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje?

Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné?

Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „léčí“.

Ludmila Hamplová

-33 let

- studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně

- je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech

- jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický

deník

- je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování

Ondřej Kůs

Ilustrační foto. / Foto: Deník/archiv.

URL| <http://www.denik.cz/zdravi/odbornice-na-hoaxy-nespravne-informace-mohou-stat-cloveka-i-zivot-20190406.html>

Hoaxy o očkování? Nesprávné informace mohou stát člověka i život, říká odbornice

6.4.2019 denik.cz str. 00 Zdraví

Redakce

/ROZHOVOR/ Ludmila Hamplová je odbornicí na hoaxy, tedy falešné zprávy, z oblasti zdravotnictví. Značná část jich cílí hlavně na očkování. Jsou tu už staletí.

"Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxu, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem,“ říká.

Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji? Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkovány. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

Jak hoaxy fungují? Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí.

Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvracení falešných zpráv.

V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji? Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojení. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví? Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanost v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

Krátká animace objasňuje, jak může dostatečná proočkovanost populace zablokovat postup nemoci k těm, kteří očkování být nemohou. Například k malým dětem nebo lidem s oslabenou imunitou. Zdroj: facebook/Autism Spirit

Můžete být konkrétnější? Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci. Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanost a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýcena podobně jako pravé neštovice.

Je tento problém trendem poslední doby? Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás? Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topoľčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků.

Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje? Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné? Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnu na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „léčí“.

Ludmila Hamplová-33 let- studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně - je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech- jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník- je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování Ondřej Kůs"

URL| <https://www.denik.cz/zdravi/odbornice-na-hoaxy-nespravne-informace-mohou-stat-cloveka-i-zivot-20190406.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
denik.cz

Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život

6.4.2019 jablonecky.denik.cz str. 00 Moje Jablonecko

Redakce

Severní Čechy /ROZHovor/ - Ludmila Hamplová je odbornicí na hoaxy, tedy falešné zprávy, z oblasti zdravotnictví. Značná část jich cílí hlavně na očkování. Jsou tu už staletí.

"Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i život,“ říká.

Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji? Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkovány. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

Jak hoaxy fungují? Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvracení falešných zpráv.

V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji? Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojení. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví? Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanost v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

Krátká animace objasňuje, jak může dostatečná proočkovanost populace zablokovat postup nemoci k těm, kteří očkování být nemohou. Například k malým dětem nebo lidem s oslabenou imunitou. Zdroj: [facebook/Autism Spirit](https://www.facebook.com/AutismSpirit)

Můžete být konkrétnější? Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci. Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanost a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýcena podobně jako pravé neštovice.

Je tento problém trendem poslední doby? Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás? Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topolčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační

tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků. Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje? Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné? Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i život. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „lěčí“.

Ludmila Hamplová-33 let- studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně - je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech- jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník- je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování Ondřej Kůs"

URL| https://jablonecky.denik.cz/zpravy_region/odbornice-na-hoaxy-nespravne-informace-mohou-stat-cloveka-i-zivot-20190406.html

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
jablonecky.denik.cz

Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život

6.4.2019 litomericky.denik.cz str. 00 **Moje Litoměřicko**

Redakce

Severní Čechy /ROZHOVOR/ - Ludmila Hamplová je odbornicí na hoaxy, tedy falešné zprávy, z oblasti zdravotnictví. Značná část jich cílí hlavně na očkování. Jsou tu už staletí.

"Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i život,“ říká.

Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji? Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkovány. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

Jak hoaxy fungují? Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvracení falešných zpráv.

V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji? Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je

vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojeni. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví? Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanost v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

Krátká animace objasňuje, jak může dostatečná proočkovanost populace zablokovat postup nemoci k těm, kteří očkování být nemohou. Například k malým dětem nebo lidem s oslabenou imunitou. Zdroj: facebook/Autism Spirit

Můžete být konkrétnější? Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci. Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanost a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýčena podobně jako pravé neštovice.

Je tento problém trendem poslední doby? Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás? Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topolčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků.

Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje? Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné? Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „léčí“.

Ludmila Hamplová-33 let- studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně - je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech- jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník- je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování Ondřej Kůs"

URL| https://litomericky.denik.cz/zpravy_region/odbornice-na-hoaxy-nespravne-informace-mohou-stat-cloveka-i-zivot-20190406.html

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
litomericky.denik.cz

Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život

6.4.2019 zatecky.denik.cz str. 00 Moje Žatecko a Lounsko

Redakce

Severní Čechy /ROZHOVOR/ - Ludmila Hamplová je odbornicí na hoaxy, tedy falešné zprávy, z oblasti zdravotnictví. Značná část jich cílí hlavně na očkování. Jsou tu už staletí.

"Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem,“ říká.

Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji? Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkovány. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

Jak hoaxy fungují? Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvrácení falešných zpráv.

V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji? Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojení. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví? Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanost v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

Krátká animace objasňuje, jak může dostatečná proočkovanost populace zablokovat postup nemoci k těm, kteří očkování být nemohou. Například k malým dětem nebo lidem s oslabenou imunitou. Zdroj: [facebook/Autism Spirit](https://www.facebook.com/AutismSpirit)

Můžete být konkrétnější? Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statistice liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcín. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci. Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanost a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýcena podobně jako pravé neštovice.

Je tento problém trendem poslední doby? Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás? Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topolčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků.

Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje? Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné? Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „lěčí“.

Ludmila Hamplová-33 let- studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně - je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech- jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník- je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování Ondřej Kůs"

URL| https://zatecky.denik.cz/zpravy_region/odbornice-na-hoaxy-nespravne-informace-mohou-stat-cloveka-i-zivot-20190406.html

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
zatecky.denik.cz

Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život

6.4.2019 chomutovsky.denik.cz str. 00 Moje Chomutovsko

Redakce

Severní Čechy /ROZHOVOR/ - Ludmila Hamplová je odbornicí na hoaxy, tedy falešné zprávy, z oblasti zdravotnictví. Značná část jich cílí hlavně na očkování. Jsou tu už staletí.

"Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem,“ říká.

Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji? Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkovány. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

Jak hoaxy fungují? Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvrácení falešných zpráv.

V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji? Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojeni. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví? Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanost v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

Krátká animace objasňuje, jak může dostatečná proočkovanost populace zablokovat postup nemoci k těm, kteří očkování být nemohou. Například k malým dětem nebo lidem s oslabenou imunitou. Zdroj: facebook/Autism Spirit

Můžete být konkrétnější? Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci. Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanost a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýcena podobně jako pravé neštovice.

Je tento problém trendem poslední doby? Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás? Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topolčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků. Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje? Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné? Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „lěčí“.

Ludmila Hamplová-33 let- studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně - je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech- jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník- je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování Ondřej Kůs"

URL| https://chomutovsky.denik.cz/zpravy_region/odbornice-na-hoaxy-nespravne-informace-mohou-stat-cloveka-i-zivot-20190406.html

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
chomutovsky.denik.cz

Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život

6.4.2019 mostecky.denik.cz str. 00 Moje Mostecko
Redakce

Severní Čechy /ROZHOVOR/ - Ludmila Hamplová je odbornicí na hoaxy, tedy falešné zprávy, z oblasti zdravotnictví. Značná část jich cílí hlavně na očkování. Jsou tu už staletí.

"Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i život,“ říká.

Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji? Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkovány. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

Jak hoaxy fungují? Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvracení falešných zpráv.

V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji? Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojení. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví? Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanosť v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

Krátká animace objasňuje, jak může dostatečná proočkovanosť populace zablokovat postup nemoci k těm, kteří očkování být nemohou. Například k malým dětem nebo lidem s oslabenou imunitou. Zdroj: [facebook/Autism Spirit](https://www.facebook.com/AutismSpirit)

Můžete být konkrétnější? Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci. Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanosť a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýcena podobně jako pravé neštovice.

Je tento problém trendem poslední doby? Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás? Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topoľčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků. Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje? Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají

jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné? Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i život. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekcí. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „léčí“.

Ludmila Hamplová-33 let- studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně - je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech- jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník- je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování Ondřej Kůs"

URL| https://mostecky.denik.cz/zpravy_region/odbornice-na-hoaxy-nespravne-informace-mohou-stat-cloveka-i-zivot-20190406.html

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
mostecky.denik.cz

Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život

6.4.2019 teplicky.denik.cz str. 00 **Moje Teplicko**
Redakce

Severní Čechy /ROZHOVOR/ - Ludmila Hamplová je odbornicí na hoaxy, tedy falešné zprávy, z oblasti zdravotnictví. Značná část jich cílí hlavně na očkování. Jsou tu už staletí.

"Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i život,“ říká.

Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji? Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkovány. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

Jak hoaxy fungují? Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvracení falešných zpráv.

V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji? Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojeni. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví? Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanosť v bohatých zemích včetně

Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

Krátká animace objasňuje, jak může dostatečná proočkovanosť populace zablokovat postup nemoci k těm, kteří očkování být nemohou. Například k malým dětem nebo lidem s oslabenou imunitou. Zdroj: facebook/Autism Spirit

Můžete být konkrétnější? Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci. Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanosť a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýčena podobně jako pravé neštovice.

Je tento problém trendem poslední doby? Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás? Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topolčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků.

Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje? Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné? Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „léčí“.

Ludmila Hamplová-33 let- studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně - je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech- jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník- je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování Ondřej Kůs"

URL| https://teplicky.denik.cz/zpravy_region/odbornice-na-hoaxy-nespravne-informace-mohou-stat-cloveka-i-zivot-20190406.html

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
teplicky.denik.cz

Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život

6.4.2019 liberecky.denik.cz str. 00 Moje Liberecko

Redakce

Severní Čechy /ROZHOVOR/ - Ludmila Hamplová je odbornicí na hoaxy, tedy falešné zprávy, z oblasti zdravotnictví. Značná část jich cílí hlavně na očkování. Jsou tu už staletí.

"Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i život,“ říká.

Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji? Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkovány. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

Jak hoaxy fungují? Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dále šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvrácení falešných zpráv.

V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji? Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojení. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví? Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanosť v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

Krátká animace objasňuje, jak může dostatečná proočkovanosť populace zablokovat postup nemoci k těm, kteří očkování být nemohou. Například k malým dětem nebo lidem s oslabenou imunitou. Zdroj: [facebook/Autism Spirit](https://www.facebook.com/AutismSpirit)

Můžete být konkrétnější? Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci. Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanosť a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýcena podobně jako pravé neštovice.

Je tento problém trendem poslední doby? Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás? Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topolčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků.

Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje? Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné? Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možné. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i život. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „lěčí“.

Ludmila Hamplová-33 let- studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně - je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech- jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník- je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování Ondřej Kůs"

URL| https://liberecky.denik.cz/zpravy_region/odbornice-na-hoaxy-nespravne-informace-mohou-stat-cloveka-i-zivot-20190406.html

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
liberec.dnes.cz, liberecky.denik.cz

Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život

6.4.2019 ustecky.denik.cz str. 00 **Moje Ústecko**
Redakce

Severní Čechy /ROZHOVOR/ - Ludmila Hamplová je odbornicí na hoaxy, tedy falešné zprávy, z oblasti zdravotnictví. Značná část jich cílí hlavně na očkování. Jsou tu už staletí.

"Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i život,“ říká.

Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji? Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkovány. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

Jak hoaxy fungují? Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvracení falešných zpráv.

V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji? Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojeni. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví? Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanosť v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

Krátká animace objasňuje, jak může dostatečná proočkovanost populace zablokovat postup nemoci k těm, kteří očkovaní být nemohou. Například k malým dětem nebo lidem s oslabenou imunitou. Zdroj: facebook/Autism Spirit

Můžete být konkrétnější? Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkovaním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci. Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanost a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýcena podobně jako pravé neštovice.

Je tento problém trendem poslední doby? Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás? Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topoľčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků. Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje? Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné? Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i životem. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „lěčí“.

Ludmila Hamplová-33 let- studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně - je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech- jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník- je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování Ondřej Kůs"

URL| https://ustecky.denik.cz/zpravy_region/odbornice-na-hoaxy-nespravne-informace-mohou-stat-cloveka-i-zivot-20190406.html

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ustecky.denik.cz

Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život

6.4.2019 ceskolipsky.denik.cz str. 00 **Moje Českolipsko**

Redakce

Severní Čechy /ROZHOVOR/ - Ludmila Hamplová je odbornicí na hoaxy, tedy falešné zprávy, z oblasti zdravotnictví. Značná část jich cílí hlavně na očkování. Jsou tu už staletí.

"Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně

zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdraví nebo i život,“ říká.

Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji? Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkované. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

Jak hoaxy fungují? Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvracení falešných zpráv.

V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji? Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojeni. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví? Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanost v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

Krátká animace objasňuje, jak může dostatečná proočkovanost populace zablokovat postup nemoci k těm, kteří očkování být nemohou. Například k malým dětem nebo lidem s oslabenou imunitou. Zdroj: [facebook/Autism Spirit](https://www.facebook.com/AutismSpirit)

Můžete být konkrétnější? Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci. Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanost a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýcena podobně jako pravé neštovice.

Je tento problém trendem poslední doby? Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás? Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topolčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků.

Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje? Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné? Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdraví

nebo i život. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „lěčí“.

Ludmila Hamplová-33 let- studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně - je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech- jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník- je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování Ondřej Kůs"

URL| https://ceskolipsky.denik.cz/zpravy_region/odbornice-na-hoaxy-nespravne-informace-mohou-stat-cloveka-i-zivot-20190406.html

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskolipsky.denik.cz

Odbornice na hoaxy: Nesprávné informace mohou stát člověka i život

6.4.2019 decinsky.denik.cz str. 00 Moje Děčínsko

Redakce

Severní Čechy /ROZHOVOR/ - Ludmila Hamplová je odbornicí na hoaxy, tedy falešné zprávy, z oblasti zdravotnictví. Značná část jich cílí hlavně na očkování. Jsou tu už staletí.

"Očkování způsobuje autismus. Už jste něco podobného ve svém e-mailu četli? Jestliže ano, stali jste obětí hoaxy, falešné zprávy, která může v důsledku ohrozit i vaše zdraví. Na téma dezinformací a fake news ve zdravotnictví v Ústí besedovala novinářka Ludmila Hamplová, která se na odhalování šarlatánů v medicíně zaměřuje. „Pokud se lidé se závažnou diagnózou spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdravím nebo i život,“ říká.

Ústecký kraj bývá často spojován s problematickou sociální skladbou obyvatelstva a horším životním prostředím. Nejsou to faktory, kvůli kterým se tu podobné hoaxy šíří intenzivněji?Obecně platí, že čím mají lidé nižší vzdělání, tím je pro ně obtížnější odhalovat různé dezinformace a rozumět nějakému mediálnímu sdělení. Ale není automatické, že člověk, který má výuční list, snáze skočí na lep podvodníkovi než někdo s vysokou školou. Odmítání zdravotní péče a hledání různých alternativních stylů života je také záležitostí lidí s vysokými příjmy a vysokým vzděláním. Jenže ve chvíli, kdy čím dál víc lidí začne na základě nepravdivých informací odmítat očkování a vrací se infekční choroby, odnesou to nejchudší lidé, kteří ke zdravotní péči nemají tak snadný přístup a ani nepovažují vlastní zdraví za prioritu. Příkladem může být Slovensko, kde se spalničky začaly šířit v romských osadách právě proto, že tam zdravotní péče tak dobře nefungovala a děti zde nebyly očkovány. Samotná infekce pak byla na Slovensko zavlečena pravděpodobně z bohaté Velké Británie.

Jak hoaxy fungují?Falešné zprávy se snaží šokovat a vyvolat silné emoce, proto obvykle obsahují slova jako „toto vám lékaři tají“ nebo „sdílejte, než to smažou“. A právě silné emoce utlumí náš rozum a my máme sklon nesmysl dál šířit. Jenže lež a podfuk je vždy pravděpodobnější než zázrak v podobě odhalení údajného spiknutí. Až k vám dorazí podobná informace, zkuste si ji nejdříve ověřit pomocí webů jako hoax.cz nebo manipulatori.cz, které se věnují vyvracení falešných zpráv.

V Ústeckém kraji je vzhledem ke zbytku země i poměrně vysoká nemocnost lidí a vyšší prašnost. Podléhají kvůli tomu lidé dezinformacím častěji?Samozřejmě když jste nemocný, jste oslabený. Nejde jen o to, že máte fyzické problémy, ale cítíte i strach, a to tak trochu ovlivňuje i to, jak budete rozhodovat o svém zdraví. Protože když je vám dobře, máte dostatek sebevědomí a případně i vyhledáte dalšího lékaře, když nejste spokojení. Ale když je vám špatně, přijímáte i to, co úplně v pořádku není, a „necháte si to líbit“.

Které jsou podle vás nejčastější hoaxy ve zdravotnictví?Jsou to rozhodně různé dezinformace ohledně očkování, které už mají bohužel velmi reálný dopad v tom, že klesá proočkovanosť v bohatých zemích včetně Česka. Světová zdravotnická organizace nedávno označila odmítání očkování za jednu z největších zdravotních hrozeb současnosti.

Krátká animace objasňuje, jak může dostatečná proočkovanosť populace zablockovat postup nemoci k těm, kteří očkování být nemohou. Například k malým dětem nebo lidem s oslabenou imunitou. Zdroj: [facebook/Autism Spirit](https://facebook.com/AutismSpirit)

Můžete být konkrétnější? Jde například o několikrát vyvrácenou teorii o tom, že očkování způsobuje autismus. Na začátku tohoto příběhu byl na konci 90. let britský lékař Andrew Wakefield, který zkoumal pouze 12 dětí a došel k názoru, že existuje souvislost mezi očkováním proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím a autismem. Později ale vyšlo najevo, že podváděl. Přijal statisíce liber od právníka, který chystal soudní spor s výrobcem vakcíny. Záměrně manipuloval s daty, což byl nakonec důvod, proč byla tato studie stažena a Wakefield přišel o lékařskou licenci. Nicméně tato nepravdivá informace se rozšířila natolik, že o dvacet let později výrazně poklesla proočkovanost a my znovu čelíme epidemii spalniček. Jen za prvních šest měsíců loňského roku onemocnělo v Evropě spalničkami více než 41 tisíc osob a 37 lidí na tuto infekci zemřelo. Navzdory skutečnosti, že máme k dispozici účinné očkování, a právě spalničky byly ještě před pár lety nemocí, která mohla být vymýcena podobně jako pravé neštovice.

Je tento problém trendem poslední doby? Nedůvěra v očkování je něco, co je tu od doby, kdy očkování vzniklo. Už od konce 18. století se objevily různé teorie včetně té, že když se necháte naočkovat proti pravým neštovicím, tak se z vás stane kráva. Tento nesmysl vznikl, protože první vakcínu vytvořil britský lékař Edward Jenner za pomoci kravských neštovic.

A nějaký případ podobné poplašné zprávy u nás? Třeba v Československu se objevila poplašná zpráva na konci druhé světové války. Když se do slovenského městečka Topoľčany vraceli Židé, kteří přežili koncentrační tábory, mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že židovský lékař v klášterní škole očkuje křesťanské děti otrávenou vakcínou. Tento drb vedl k tomu, že po skončení války v celém městečku došlo k pogromu. Sklon věřit různým dezinformacím a spikleneckým teoriím tak měli lidé vždy a my se nijak nelišíme od svých předků. Důležitým zdrojem informací i různých nesmyslů je v dnešní době internet. Jak toto médium jejich šíření ovlivňuje? Tím, že máme sociální sítě, se různé nesmysly šíří mnohem rychleji a pak se samy o sobě stávají jakousi infekcí, která se rozběhne do světa bez kontroly. To, že je něco na internetu, ještě neznamená, že je to pravdivé.

Může to být z hlediska zdraví i nebezpečné? Reálně už to nebezpečné je, protože tady máme řadu lidí, kteří se dozvědí závažnou diagnózu, třeba že mají onkologické onemocnění. Už toto sdělení je pro ně šokem, a tak hledají pomoc všude možně. Pokud se ale spolehnou na nesprávné informace, může je to nakonec stát zdraví nebo i život. Třeba budou věřit tomu, že při roztroušené skleróze je tím nejlepším nápadem popíjet a inhalovat bazénovou desinfekci. I toto někteří lidé v Česku dělají v naději, že se „lčí“.

Ludmila Hamplová-33 let- studovala psychologii a genderová studia na **Fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity v Brně - je stoupenkyní medicíny postavené na důkazech- jako novinářka se věnuje problematice lidského zdraví a zdravotnictví, píše pro web Zdravotnický deník- je držitelkou cen Psychiatrické společnosti ČLS JEP a také Koalice pro očkování Ondřej Kůs"

URL| https://decinsky.denik.cz/zpravy_region/odbornice-na-hoaxy-nespravne-informace-mohou-stat-cloveka-i-zivot-20190406.html

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
decinsky.denik.cz

Chystaný Nord Stream 2 poslouží jako jedna z hlavních tepen, kterou by mohl ruský zemní plyn proudit z Ruska

7.4.2019 ČRo Plus str. 01 16:30 Evropa Plus

Štěpán SEDLÁČEK, moderátor

Překonává dno Baltského moře rychlostí až 3 km za den a na konci roku má propojit Rusko a Německo. Poslouží jako jedna z hlavních tepen, kterou by mohl ruský zemní plyn proudit z Ruska až do kotlů a sporáků v Evropě. Chystaný Nord Stream 2 má stát v přepočtu více než 200 miliard korun a zdvojnásobit přepravní kapacitu stávajícího Nord Streamu na 110 miliard kubíků zemního plynu ročně. Vedle ruské společnosti Gazprom se na něm podílí 5 partnerských firem ze zemí Evropské unie, včetně britsko-nizozemské korporace Royal Dutch Shell nebo rakouské OMV. Projekt se ovšem nezamlouvá řadě zemí včetně Ukrajiny nebo

Spojených států. Washington varuje, že Německo a Evropa prý budou na energii z Ruska příliš závislí, a pohrozil sankcemi, pokud bude stavba pokračovat. Berlín ale na to odpovídá, že projekt je schválený a v souladu se všemi předpisy i mezinárodním právem. A tak se staví dál. Tam, kde plynovod vyleze z moře na německý břeh, se podíval náš zpravodaj v Německu Pavel Polák.

Pavel POLÁK, redaktor

Stefan Ebert stojí díry v zemi. Na jejím dně vyčuhují z písku 2 trubky. Každá má v průměru něco přes metr a vedou sem od Baltu, který šumí za nedalekými stromy. Stojíme v Lubminu, nedaleko Greifswaldu, kde vzniká nový terminál. Brzy tady bude trubek a krouťícího se potrubí mnohem víc.

Stefan EBERT, zaměstnanec společnosti Nord Stream 2

Akciová společnost Nord Stream začala v roce 2012 se studii proveditelnosti. Šlo o rozšíření kapacity současného plynovodu.

Pavel POLÁK, redaktor

Stefan Ebert pracuje pro Nord Stream 2, jehož trubky jsou už z jedné třetiny položeny. S výstavbou se začalo vloni. Výhrady k projektu existovaly ale už předtím. Přílišná závislost na ruském plynu, plynovod také obchází Polsko a Ukrajinu, a to se těmto zemím nelíbí. Jens Müller, který také pracuje pro Nord Stream 2, takové výtky nebere.

Jen MÜLLER, zaměstnanec společnosti Nord Stream 2

To je hodně zastaralá představa, která před dobrými šesti nebo osmi lety ztratila opodstatnění. Podíl ruského plynu na dovozech Evropské unii je třetinový a ten podíl nevychází z nějaké závislosti, ale z rozhodnutí firem, co kupují.

Pavel POLÁK, redaktor

Na moři operuje několik lodí, na kterých svařují k sobě ocelové trubky v betonových pouzdrech, aby lépe ležely na dně.

Jen MÜLLER, zaměstnanec společnosti Nord Stream 2

Mít každou hodinu 2 000 000 tun oceli na správném místě, to je ohromný úkol.

Pavel POLÁK, redaktor

Loď pak za pomalé jízdy spouští svařené potrubí ke dnu. Podle Jense Müllera je to logisticky velmi náročné.

Jen MÜLLER, zaměstnanec společnosti Nord Stream 2

Průzkumné lodi neustále monitorují dno, rozpoznávají železné předměty velikosti kávové konvice a analyzují je, protože hrozí, že na dně leží nevybuchlá munice.

Pavel POLÁK, redaktor

Balt je navíc moře s největší hustotou vraků na světě. Plynovod proto naplánovali tak, že mezi nimi kličkuje. Až 55 miliard kubiků ročně má přivádět nový plynovod po dně Baltského moře. Zatím ještě není potrubí hotové, ale až bude, bude to prý hukot, říká vedoucí stavby Roni Weis.

Roni WEIS, vedoucí stavby plynovodu Nord Stream 2

Člověk ten průtok plynu slyší, je to takové šumění, hučení, je to jasně slyšet.

Pavel POLÁK, redaktor

Plyn se tady bude čistit, tlakovat, zahřívát a potom?

Roni WEIS, vedoucí stavby plynovodu Noth Stream 2

A pak pojedě dál. Podzemním vedením Eugal směrem k české hranici.

Pavel POLÁK, redaktor

A kdy to začne v Lubminu hučet?

Roni WEIS, vedoucí stavby plynovodu Noth Stream 2

Chceme to stihnout do konce tohoto roku.

Pavel POLÁK, redaktor

Ovšem za předpokladu, že Dánsko Nord Streamu 2 jako poslední přímořský stát udělí povolení. Na to se ještě čeká. Z Lubminu u Baltského moře Pavel Polák, Český rozhlas.

Štěpán SEDLÁČEK, moderátor

Výstavba více než 1200 km dlouhého plynovodu, který se vine po mořském dnu přes území několika zemí, ovšem čelí kritice řady ekologů. Nevládní právnická organizace ClientEarth kvůli tomu podala stížnosti u soudu ve Švédsku a Finsku, kde už úřady stavbu povolily. Jak vysvětlí Ilona Jedrasiková z polské pobočky ClientEarth, obávají se mimo jiné dopadu konstrukce plynovodu na území chráněné v rámci unijní soustavy Natura 2000.

Ilona JEDRASIKOVÁ, polská pobočka ClientEarth

Je třeba si uvědomit, že baltský region nejde jednoduše dělit mezi země. Je to 1 velký ekosystém, kde žijí chránění savci. Zejména jde o tuleně kuželozubé, jejichž populace v Baltském moři čítá jen asi 4 a půl tisíce zvířat. V rámci konstrukce plynovodu je zapotřebí likvidovat nevybuchlou municí, která v moři zůstala po obou světových válkách. Nechali jsme si spočítat, že jen v případě finských vod jde o několik tun municí. Kvůli likvidaci mohou tuleni ohluchnout, protože mají velmi citlivý sluch.

Štěpán SEDLÁČEK, moderátor

Právníci z ClientEarth ovšem také poukazují na to, že nový plynovod přivede do Evropské unie ročně 55 miliard kubíků zemního plynu ročně a podpoří závislost zemí na tomto fosilním palivu, z jehož využíváním se ovšem také pojí emise skleníkových plynů.

Ilona JEDRASIKOVÁ, polská pobočka ClientEarth

Zemní plyn bude levnější, což může ztláčit investice do obnovitelných zdrojů a dosažení cíle uhlíkové neutrality v polovině století, který navrhuje Evropská komise. Navíc není prokázáno, že by Evropská unie potřebovala do budoucna víc zemního plynu. Pouze to zajistí Německu levný zemní plyn, bez kterého by se podle nás mohlo obejít.

Štěpán SEDLÁČEK, moderátor

Vysvětluje Ilona Jedrasiková. Se svými stížnostmi u finských a švédských soudů organizace ClientEarth zatím neuspěla. Ale mezitím se situace zkomplikovala v Dánsku. Plynovod má vést okolo ostrova Bornholm. Dánská energetická agentura pozastavila povolení ke stavbě a požádala, aby společnost Nord Stream 2, vlastněná ruským Gazpromem, prozkoumala jinou variantu jižněji od dánského ostrova a vypracovala zhodnocení možných dopadů na životní prostředí a bezpečnost. Rozhodnutí dánských úřadů může zhatit plány uvést plynovodu do provozu do konce tohoto roku. Polský server BiznesAlert s odvoláním na interní informace z firmy Nord Stream 2 uvedl, že společnost se obává, že celý projekt může kvůli Dánsku nabrat zpoždění v řádu měsíců, ne-li let.

Štěpán SEDLÁČEK, moderátor

A pak jsou tady opakované výtky ze strany Spojených států, které dokonce nevyloučily sankce jako možnou odpověď na dostavbu Nord Streamu 2. Moskva podle Washingtonu projekt využívá k rozdělení Evropy. Kritika plynovodu zazněla i během oslav výročí vzniku Severoatlantické aliance ve Washingtonu, kde na konferenci NATO Engages vystoupil s projevem americký viceprezident Mike Pence.

Mike PENCE, americký viceprezident

Německo stále odmítá investovat 2 % svého hrubého domácího produktu do společné obrany. Po notném podněcování souhlasilo, že v roce 2024 bude dávat pouze 1 a půl procenta HDP. Ale návrh rozpočtu, předložený Spolkovém parlamentu, nedodrжуje ani tento závazek. Slibuje pouze 1,3 procenta. Německo musí dělat víc a my nemůžeme zajistit obranu západu, pokud roste závislost našich spojenců na Rusku. Pokud bude Německo dále trvat na vybudování plynovodu Nord Stream 2, hrozí, jak řekl prezident Trump, že se německá ekonomika doslova stane rukojmím Ruska. Je nepřijatelné, aby největší evropská ekonomika nadále ignorovala hrozbu ruské agrese a do takové míry zanedbávala svou i společnou obranu. A také je nesprávné, aby se Německo stalo energeticky závislým na Rusku.

Štěpán SEDLÁČEK, moderátor

Uvedl americký viceprezident Mike Pence, který připomenul, že Německo dlouhá léta spoléhá na ochranu ze strany Spojených států.

Štěpán SEDLÁČEK, moderátor

Státy Evropské unie se v únoru shodly na nových energetických pravidlech. Tam můžou projekt Nord Stream 2 omezit s ohledem na nové unijní normy pro plynovody se třetími zeměmi, ale nezastaví ho. Výslednou kompromisní verzi směrnice zajistila dohoda mezi Francií a Německem. Podle německého listu Frankfurter Allgemeine Zeitung se Berlín s Paříží dohodl výměnou za německou podporu reformy autorského práva. Zemím, jako jsou Polsko, pobaltské státy nebo Slovensko, se nový plynovod příliš nezamlouvá. A jaký je postoj Česka? To ozřejmí zvláštní zmocněnec ministerstva zahraničí pro energetickou bezpečnost Václav Bartůška.

Václav BARTŮŠKA, zvláštní zmocněnec ministerstva zahraničí pro energetickou bezpečnost

Česká republika od roku 2015 říká stále to samé, pro nás je důležité, aby Nord Stream 2 splnila všechna evropská pravidla, aby byl podle pravidel evropského trhu se zemním plynem, to je na prvním místě, a zároveň požadujeme, aby zůstal zachován transit Ukrajinou, protože je dobré mít více přepravních cest zemního plynu, ne jenom jednu. /nesrozumitelné/ k nám v posledních letech přitéká přes 90 % zemního plynu z Německa, přes Ukrajinu necelé jedno procento zemního plynu, čili když říkáme, že chceme /nesrozumitelné/ transitu Ukrajinou, děláme to kvůli zemím na východ a na jih od nás, ne kvůli sobě.

Štěpán SEDLÁČEK, moderátor

Vysvětluje Václav Bartůška. Že tento plynovod Německo potřebuje a navíc je jeho konstrukce v zájmu energetické bezpečnosti České republiky, uvedl už dříve ve vysílání Českého rozhlasu plus Vladimír Štěpán, analytik z poradenské společnosti ENA.

Vladimír ŠTĚPÁN, analytik z poradenské společnosti ENA

No já si myslím, že německé vládě nezbyvá nic jiného, než pokračovat, protože oni zavřou jaderné elektrárny a uhelné částečně, obnovitelné zdroje nepřinášejí to, co by měly, to znamená, když je potřeba, nevyrábí. Spoluvlastníky toho plynovodu vlastně nejsou jenom německé firmy, ale je to Shell, to je britsko-holandská firma, je to OMV, je tam řada jiných firem, takže je tam celá západní Evropa, dá se říct, potažmo Francouzi, takže všichni ti, kromě těch ekonomických dopadů, tak samozřejmě se snaží nějakým způsobem, aby ta role Ukrajiny a ta pozice Ukrajiny do určité míry zůstala zachována, a to je to číslo, co jsem slyšel, by mělo být, že přes Ukrajinu ten tranzit by se měl zachovat tak řádově z 30 %, což by bylo dobré i pro Českou republiku. Po celou dobu, co bude Nord Stream v provozu, tak stále tam visí ve vzduchu, že v případě nějaké krize, kterou by

EU skutečně už považovala za zásadní, takže skutečně může tam nějakým způsobem zasáhnout, ale vemme si teda bezpečnost, když se bavíme, půjde to z Německa do severních Čech, pak západní Čechy Bavorsko, Bavorsko bude závislé na České republice, posílili jsme svoji bezpečnost. Bavorsko nemá jiný přívod plynu, než přes ČR, to je odříznuté od Německa, takže my si posunem bezpečnost, takže my máme 2 trasy, teď budeme mít ze západu z Německa, a bude zachovaná ta trasa z východu, no my jsme na tom vydělali z hlediska bezpečnosti, my na tom vyděláme obrovský peníze z hlediska ekonomiky.

Štěpán SEDLÁČEK, moderátor

Říká Vladimír Štěpán. Podle Jana Šíra z Institutu mezinárodních studií katedry ruských a východoevropských studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy je ale potřeba se na tento projekt plynovodu dívat s ohledem na celoevropský politický kontext.

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií katedry ruských a východoevropských studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ano, česká energetická bezpečnost, bezpečnost dodávek, pokud se na to díváme takhle úzce, poškozená nebude, naopak. A je to dáno tím, že vůči Německu si Rusko nedovolí to samé, co si dovoluje vůči svým sousedům, to znamená pokud Rusko někomu bude zastavovat dodávky plynu, Němci to budou jako poslední. Tímto způsobem Česká republika je kryta, v tomto ohledu já se svým kolegou souhlasím, že my tímto poškození nejsme. Nicméně ten projekt má negativní dopady v tom, že za prvé štěpí Evropu, za druhé přispívá k financování ruské válečné mašinerie, která je používána proti nám, a za třetí pokud někoho zásadním způsobem oslabuje, mimo jiné, co se týče výpadku tranzitu, tak to jsou ty frontové nebo při frontové státy, ležící na východním okraji Evropy, které už čelí buď ruské agresi, anebo se nacházejí pod zvýšeným ruským tlakem. Ty dodatečné kapacity umožní Rusku ne navýšení jeho exportu, a tím pádem saturaci naší potřeby, ale umožní právě variovat ty, ty tranzitní toky a selektivně koordinovaně s dalšími prostředky, ať už celého toho spektra vojenských a nevojenských schopností, odstříhávat neposlušné země od, od dodávek, nebo od možnosti tranzitu, a navíc to nezapadá do toho celého kontextu Rusko evropských vztahů na jedné straně, vzhledem k tomu, co se na Ukrajině stalo, vzhledem k tomu, že to my všichni hodnotíme v Evropě jako zásadní porušení mezinárodního práva, na rusko uvalujeme sankce, na druhé straně s ním rozvíjíme nové projekty tohoto typu, této zásadnosti, závažnosti, to nás, to nás staví do určité schizofrenní pozice a někdo na tom asi, asi vydělá, ale obávám se, že dopady zejména to východní křídlo evropského kontinentu mohou být docela fatální, právě proto, že to neúměrně posiluje pozici Ruska vůči nim, včetně vůči Ukrajině, kterou se snažíme stabilizovat právě proto, že trpí tím ruským válečným tlakem.

Štěpán SEDLÁČEK, moderátor

Říká Jan Šír. A další analýzu plynovodu Nord Stream 2 nabídnu spolu s vedoucím centra energetické politiky Ústavu mezinárodních vztahů Lukášem Tichým. V Evropě vůči tomu plynovodu byla jistá kritika ze strany zejména baltských zemí, Polska, Ukrajiny, ale také Francie, která se vlastně postavila za legislativu unijní, která by mohla omezit tu výstavbu Nord Streamu, nakonec se tedy dohodli na nějakém kompromisu, chápete ten přístup Francie, jak se snaží tedy stanovit ta pravidla pro Nord Stream?

Lukáš TICHÝ, vedoucí centra energetické politiky Ústavu mezinárodních vztahů

Tak vlastně v listopadu 2017 byla přijata, nebo navržena, směrnice, která by znamenala, že plynovody, které propojují tedy členské země s nečlenskými zeměmi, měly status interkonektoru, a vztahovalo by se tím pádem na něj evropské právo, což by znamenalo, že tedy by to bylo pod správou Evropské komise, která by mohla rozhodovat a zároveň by se na ně vztahovala tedy pravidla třetího liberalizačního balíčku i pravidla unbandingu, to znamená oddělení těch přepravních kapacit od těch distribučních. Nicméně v roce 2018 proběhlo několik jednání, to poslední teda právní rady Evropské rady, která upozornila na to, že tato pravidla nelze aplikovat tedy na ty propojky nebo ty plynovody, vedoucí z třetích zemí k Evropské unii, že tam prostě je nemá Evropská unie pravomoc, a vlastně ta poslední jednání vlastně došla k tomu, že Evropská unie nebude aplikovat tato pravidla, respektive za právní pravidla bude odpovědný ten stát, na jehož území bude tedy procházet tento plynovod. Pokud jde o postoj Francie, ta tedy nakonec souhlasila, nebo přiklonila se na stranu Německa, zatím předchozím obratem lze samozřejmě hledat určité politické motivy, Francie chtěla mít určitý, určitou páku, politický nástroj vůči Německu při vyjednání reformy Evropské unie, protože Německo bylo proti reformě eurozóny, a pak tedy byla také otázka tedy reformy copyrightu, které nakonec došlo ke kompromisu mezi

oběma zeměmi, čili Francie jako, jakýmsi způsobem byla uspokojena, a proto tedy obrátila a zase se postavil opět na stranu Německa a podpořila tady tento projekt, tedy postavila se proti té směrnicí v té podobě z roku 2017.

Štěpán SEDLÁČEK, moderátor

Kdybyste měl přiblížit zjednodušeně, co takový plynovod změni na tom stávajícím stavu evropské energetické sítě.

Lukáš TICHÝ, vedoucí centra energetické politiky Ústavu mezinárodních vztahů

Tak především jde o to, že se bude jednat tedy o druhou přípojku přímou z, vedoucí z Ruska tedy do Německa, neprocházející žádnou tranzitní zemí, jako je Ukrajina, čili tady vlastně dojde ke změně, zatímco ještě kolem roku 2009 Ukrajina představovala hlavní tranzitní zem, přes kterou procházelo 80 % plynu z Ruska do Evropy, tak výstavbou tedy druhé linky plynovodu Nord Stream 2 význam Ukrajiny jako tranzitní země samozřejmě klesne, a pokud bude dostavěna i ta jižní část, to znamená Turkstream, tak de facto Rusko Ukrajinu potřebovat nebude, nebo bude procházet opravdu jenom minimum, pokud by v Evropě docházelo ke zvýšené poptávce, tak Rusko uvažuje o ukončení té dlouhodobé smlouvy, by přes Ukrajinu mohlo maximálně posílat 10, 15 miliard metrů krychlových plynu ročně, což v porovnání dneska s nějakými 80, 90 už je opravdu minimum.

Štěpán SEDLÁČEK, moderátor

Evropská unie se snaží dlouhodobě zvyšovat energetickou bezpečnost, diverzifikovat ty zdroje. Tohle je vlastně plynovod, který bude přivádět stále ale plyn z Ruska pouze jednou cestou. Z hlediska té energetické bezpečnosti je to nějaká změna pro Evropskou unii?.

Lukáš TICHÝ, vedoucí centra energetické politiky Ústavu mezinárodních vztahů

Je potřeba říct 2 dimenze. Evropská unie má zájem v první řadě o zajištění energetické bezpečnosti ve smyslu stabilních a nepřerušovaných dodávek zemního plynu. Z tohoto pohledu Nord Stream 2 představuje tedy další trasu, která teda posílí tuto myšlenku, to znamená těch stabilních nepřerušovaných dodávek. Pokud je to druhá rovina, to znamená ta diverzifikace, tak samozřejmě je to další posílení tedy toho ruského vlivu, který teda bývá označován jako nebezpečný v kontextu předchozích, čili na, na jednu stranu je potřeba říct, že Evropa nikdy neřekla, že nechce dodávat žádný ruský plyn, stále je to největší dodavatel, hlavní dodavatel, spolehlivý z tohoto ohledu. Na druhou stranu Evropa získává plyn i samozřejmě severní trasou, z Norska, jako druhý největší dodavatel, z jihu Alžírsko, usiluje tedy o další diverzifikaci teda směrem východu z středoasijských zemí. Dnes nám také připlouvá také americký zkapalněný plyn, byť ty, ty čísla, zatím jsou malá, nejsou schopna pokrýt tu, tu spotřebu, tak ale ta diverzifikace, dejme tomu, v kontextu událostí, které byly před rokem, nebo kolem roku 2009, posiluje Evropská unie v tomhle ohledu teda svoji energetickou bezpečnost tím, že se jí podařilo diverzifikovat daleko více ty dodávky. Čili ruský plyn bude jeden z hlavních, ale nebude úplně ten jediný, vylučný, to znamená, že je možné potom snižovat jeho podíl na úkor teda alternativních dodavatelů.

Štěpán SEDLÁČEK, moderátor

Vztah Spojených států k tomu projektu je dost odmítavý. Hraje tam roli opravdu hlavně ten komerční zájem být dodavatelem toho zkapalněného plynu, ať už přes Polsko, nebo přes jiný zásobník.

Lukáš TICHÝ, vedoucí centra energetické politiky Ústavu mezinárodních vztahů

Tady je zase je potřeba to vzít ve dvou rovinách. Spojené státy americké deklarují tedy právě tu zmiňovanou obavu, že Evropa bude tedy daleko více závislá na ruském plynu, vydíratelná, a tak dále, a tak dále, to jsou argumenty Donalda Trumpa, ale je potřeba tam vidět teda rovinu ekonomickou, to znamená je pravděpodobné, že Spojené státy americké, Donald Trump, mají zájem tedy, aby americké firmy dodávaly na ten evropský trh a nějakým způsobem tedy oslabily pozici Ruska a naopak posílily vliv amerických firem. Můžeme to vidět při minulý rok proběhly jednání mezi představiteli Evropské unie a Spojených států, kde tedy bylo dohodnuto, že se, nebo zavázala se Evropská unie k většímu odběru toho zkapalněného zemního plynu výměnou za tedy zmírnění té obchodní války která, která probíhala, takže je tady vidět snaha o posílení úlohy tedy Spojených států na tom evropském trhu na úkor Ruska.

Štěpán SEDLÁČEK, moderátor

Jak rozumět tomu projektu z hlediska Německa. Němečtí představitelé dlouhodobě to obhajují, že to je čistě komerční, nebo ekonomický projekt, ale má to pro Německo nějakou strategickou hodnotu ne?

Lukáš TICHÝ, vedoucí centra energetické politiky Ústavu mezinárodních vztahů

Tak určitě. Z Německa se stane poměrně důležité centrum tedy přepravy plynu, protože už v současné době vlastně prochází tedy, nebo propojuje tu ten Nord Stream 1 je přes Německo veden, a tedy plynovod OPAL, který pak přípojkou tedy Gazela jde přes Českou republiku. Je ve výstavbě vlastně, pokud bude vystavěn plynovod tedy Nord Stream 2, tak na něj bude navazovat přes Německo tedy plynovod Eugal, na něj pak plánuje zase v České republice vystavět tedy společnost Net4Gas přípojku, určitě vlastně ten plyn bude potom dále veden vlastně na východ do České republiky, na Slovensko, Rakouska, do Baumgartenu, a dále na jih i do Itálie, to znamená z Německa se stane díky tomu, že tedy bude mít přímý přípoj k plynovodu Nord Stream, důležité centrum tedy toho, přepravy toho zemního plynu.

Štěpán SEDLÁČEK, moderátor

A z hlediska tedy České republiky, jsou na místě nějaké obavy, nebo na to můžem spíš jenom získat?

Lukáš TICHÝ, vedoucí centra energetické politiky Ústavu mezinárodních vztahů

No tady zase je potřeba si vzít rovinu politickou, rovinu bezpečnostní a rovinu ekonomickou. Z roviny ekonomické Česká republika získá, to znamená stane se možná ještě silnější tranzitní zemí, přes kterou teda půjdou zmiňované plynovody dále na východ nebo dále na jih, čili získáme samozřejmě tedy prostředky za přepravu. Z roviny bezpečnosti dojde k posílení té energetické bezpečnosti, ta Česká republika samozřejmě bude moct část toho plynu, který přes ní půjde, získávat. A pak je tam rovina politická, to znamená, že tím, že proti plynovodu se staví Polsko a Slovensko, naši partneři v rámci Visegrádu, tak Česká republika je velice opatrná, pokud jde o jasné stanovisko, čili dneska se uvádí, že v tomto ohledu má Česká republika spíše neutrální stanovisko. Neodsuzuje tento projekt, nestaví se proti němu tak kriticky, jako Polsko nebo Slovensko, ale zároveň nedává jasné najevo to, že tedy ho výrazně podporuje a je pro něj ochotná udělat cokoliv.

Štěpán SEDLÁČEK, moderátor

Zkrátka jde o to, že ty zmínění partneři by v budoucnu mohli se zachovat v nějakém českém zájmu obdobně.

Lukáš TICHÝ, vedoucí centra energetické politiky Ústavu mezinárodních vztahů

Určitě, tak můžeme to vidět už na tom, že Česká republika právě už před několika lety vydala jasné stanovisko k tomuto plynovodu, tak vlastně polská strana prozatím pozastavila propojku na ten Stork 1, který by propojil českou infrastrukturu s tou Polskou, takže už tady na tom lze vidět určité nějaké zákulisní jednání o tom, že prostě Česká republika nepodpořila, tak Polsko pozastavilo nebo uvedlo nějaké důvody, proč zatím tedy nestavět, a tím připravila vlastně Českou republiku jako o možnost propojení dalšího na polskou stranu.

Štěpán SEDLÁČEK, moderátor

Do budoucna, kdy vidíme nástup tedy obnovitelných zdrojů, odklon od těch špinavějších fosilních paliv, jak by mohlo vypadat to využití plynu v následujících dekádách, s čím třeba počítají státy, Německo, které budují nové plynovody.

Lukáš TICHÝ, vedoucí centra energetické politiky Ústavu mezinárodních vztahů

No tady je potřeba si zase položit otázku vůbec, jestli Evropa bude potřebovat více plynu, protože jsou vlastně 3 scénáře. 1 hovoří o tom, že ta spotřeba plynu bude víceméně na té současné úrovni, to znamená budovat nové vysokokapacitní plynovody není potřeba Evropa, si vystačí s tím, co má dnes. Pak jsou odhady, které mluví o tom, že teda nějakým způsobem poroste spotřeba, právě ve snaze naplňovat ty cíle 20, 20, a tady teda nahrazování těch fosilních paliv ve smyslu tedy uhlí nebo ropy zemním plynem dává smysl, protože zemní plyn

je v porovnání s nimi jako čistý zdroj, takže tady by ta spotřeba samozřejmě nějakým způsobem rostla. No a pak jsou třetí scénáře, které dokonce hovoří teda, to, co jste zmiňoval, že větší podíl obnovitelných zdrojů nahradí zemní plyn a i jeho spotřeba může do budoucna dokonce i klesat.

Štěpán SEDLÁČEK, moderátor

Říká vedoucí Centra energetické politiky Ústavu mezinárodních vztahů Lukáš Tichý. O výstavbě nového plynovodu, který v řadě ohledů rozděluje Evropu, od nás ještě určitě uslyšíte, nebo si poslechněte pořad Pro a proti Karolíny Koubové z 28. ledna o tomto tématu. Příjemný poslech vysílání Českého rozhlasu Plus vám přeje Štěpán Sedláček.

Arktida: strategické ruské ambice

8.4.2019 ČT 24 str. 11 21:31 Horizont

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Kontrola strategických oblastí okolo severního pólu. Jeden z klíčových cílů ruské armády. Za poslední roky v arktické oblasti postavila stovky nových základen. Vojáci v nich mají vydržet navzdory extrémnímu mrazu celý rok bez pomoci zvenku. Moskva přizpůsobuje i vojenskou techniku. Její zájmy se ale za polárním kruhem střetávají s nároky druhých, zvláště členů Severoatlantické aliance.

Michal BĚLKA, redaktor

V bílé mlze a moři pokrytém ledem, se topí nehostinný ostrov Kotelni. Teplota tu klesá klidně 50 stupňů pod nulu. Ještě nedávno byl pustý. Teď ale z terénu vystupují barvy ruské trikolory.

Vladimír PASEČNIK, velitel základny

Naše základna provádí radarovou kontrolu, střeží vzdušný prostor a zabezpečuje severní plavební trasu.

Michal BĚLKA, redaktor

Vojáci americkému štábu ochotně předvádí svou výzbroj. Třeba tohle je protiletadlový systém Pancír, upravený tak, aby v mrazu fungoval. Základna pro 250 vojáků je v plném provozu od letoška. Podle ruského ministerstva obrany jich na severu během šesti let vyrostlo 475.

Vladimír PUTIN, ruský prezident

Posilujeme vědeckou, dopravní, navigační i vojenskou infrastrukturu, což nám pomůže ochránit zájmy Ruska v tomto strategickém významném regionu.

Michal BĚLKA, redaktor

S odtáváním ledu roste za polárním kruhem chuť po nerostném bohatství. Od zemního plynu až po ropu. Rusko těžbu tlačí stále dál od pevniny. Pomáhá mu v tom třeba i plovoucí jaderná elektrárna. Moskva si hájí výsadní práva na všechno, co je v moři i pod ním až k severnímu pólu. Tam je ale těsně. A ruské nároky se střetávají se zájmy okolních zemí.

Ine Eriksen SOREIDOVÁ, norská ministryně zahraničí

Nemáme důvod se obávat, že by v Arktidě mohlo vzniknout vojenské napětí, ale snadno se sem může rozšířit, pokud začne někde jinde.

Michal BĚLKA, redaktor

Vojáci Severoatlantické aliance na případný střet v Arktidě na podzim cvičili v Norsku a přilehlých vodách. Za polární kruh tehdy poprvé od studené války vyplula americká letadlová loď. Stálé základny má na ostrovech u severního pólu Kanada, Dánsko a Spojené státy. Přímo v Severním moři ale Rusko tahá za delší konec lana. Jako zatím jediné má ledoborce s jaderným pohonem, kteří dokážou bez námahy prosekát cestu z Evropy do Asie. Kontrolu nad plavební trasou si teď Moskva vynucuje i novými pravidly. Lodě mají o její využití žádat 45 dnů předem. Zaplatit tučný poplatek a vzít na palubu ruského průvodce. Jinak Moskva hrozí zabavením nebo i potopením plavidla. Michal Bělka, Česká televize.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

A našim dalším hostem je Jan Hornát z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Vítejte.

Jan HORNÁT, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Dobrý večer.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Je třeba vidět Arktidu pouze jako budoucí kolbiště nebo může být i geopolitickou šancí? Nabízí třeba nějaké možnosti zajímavé spolupráce pro Rusko a Spojené státy?

Jan HORNÁT, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Ano, pokud státy budou skutečně oblast vnímat jako kolbiště, tak to může být takové sebenaplňující se proroctví. V současnosti, já i když se bavím se americkými akademiky, tak zmiňují vlastně oblast Arktidy jako jednu z možných oblastí, kde skutečně Spojené státy a Rusko mají určité společné zájmy. Ty společné zájmy, respektive společné projekty byly nějakým způsobem přetrženy, například sankcemi, v minulosti například americký Exomobil ropný gigant spolupracoval s ruskými společnostmi na průzkumu oblasti za cílem nalézt ropu. Nicméně i v současnosti vlastně přetrvává určitá možnost spolupráce například minulý rok, tuším, že to bylo v říjnu nebo v listopadu, tak všechny arktické země společně s Čínou a s Evropskou unií například vydaly deklaraci o zákazu komerčního rybolovu na budoucích 16 let v Arktidě. Takže postupně po malých krůčcích se dá dospět k jakémusi módu právě v tomto regionu.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Může tady hrát nějakou roli také třeba klimatická změna?

Jan HORNÁT, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Ta hraje naprosto klíčovou roli. Pokud by led v Arktidě v současnosti netál takovým tempem, tak bysme se možná zde ani nebavili o tématu Arktidy jakožto bezpečnostního tématu. Tání ledu vlastně otevírá potencionální námořní obchodní trasy v Arktidě, zlevňuje obecně přístup k surovinám v té oblasti. Umožňuje přístup Rusku k přístavům a tak dále. Takže je to naprosto klíčový faktor.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

A jakými výhodami tedy disponují jednotliví hráči? Zdá se, že Spojené státy mají výhodu v technologiích těžby nerostných surovin. Rusko zase má vojenskou výhodu, jestli se nemýlím.

Jan HORNÁT, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Rusko má vojenskou výhodu, zároveň výhodu geografickou, protože samozřejmě to pobřeží má největší, takže má největší nároky v té oblasti. Zároveň výhoda Ruska oproti ostatním státům je, že skutečně strategicky a relativně konzistentně budovalo svou arktickou strategii. Že tu infrastrukturu jak komerční, tak vojenskou už buduje v podstatě skoro 20 let, kdežto po skončení studené války Spojené státy i Kanada do jisté míry zanevřely na tu oblast, nevnímaly jí jako bezpečnostní riziko a v tuto chvíli i vlastně myšlení ve Washingtonu je takové, my jsme zaspali.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

A, prosím, velmi stručně, mají šanci se nějak prosadit v té tlačenci v Arktidě i malé země? Třeba jako Dánsko nebo Norsko?

Jan HORNÁT, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Rozhodně. Tak, ta infrastruktura, diplomatická existuje. Máme úmluvu OSN o námořním právu. Ta vlastně dává stejné právo všem státům nehledě na velikost a zároveň máme takzvanou arktickou radu, kde právě Dánsko a Norsko jsou členy a mají stejné vlastně hlasovací právo jako Rusko nebo Kanada. Takže ty predispozice i pro malé státy tam jsou.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Pane Hornáte, díky za váš čas. Na shledanou.

Jan HORNÁT, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Děkuji za pozvání.

Cigarety a alkohol zřejmě skokově podraží. Pomůže to Čechům ke zdraví?

8.4.2019 nasezdravotnictvi.cz str. 00

Pokud projde návrh ministerstva financí, od příštího roku se zvedne cena cigaret a alkoholu, A to o víc, než byli lidé dosud zvyklí. Například krabičku cigaret by vyšší daň mohla skokově prodražit až o 13 korun. U obou neřestí se s vyšší cenou očekává mírný pokles spotřeby.

Kuřáci a konzumenti alkoholu v Česku se zřejmě mohou připravit na to, že budou muset sáhnout hlouběji do kapsy. Ministerstvo financí navrhuje zvýšení daní tohoto zboží (a daně z hazardu) už od začátku příštího roku. Slibuje si od toho, že by do státní pokladny každý rok mohlo přibýt asi deset miliard korun.

Spíše vedlejším efektem by pak mohlo být snížení spotřeby dražšího tabáku a alkoholu. To kvitují jak ministr zdravotnictví, tak národní protidrogová koordinátorka. Celkem nepřekvapivě se proti zdražení ostře ozvaly tabákové společnosti. Podle nich povede zdražení tabáku k rozvoji černého trhu.

Ministr zdravotnictví: Je to "velmi správný krok"

To, že alkohol a cigarety jsou v Česku poměrně levné, obvykle ví nebo pozná každý našinec, který kdy cestoval do západní Evropy. Ostatně za levným alkoholem nebo pro levné kuřivo sem cestují i někteří západní turisté.

Experti přitom dlouhodobě (a nejen) Česku radí ceny tabáku a alkoholu zvyšovat. Zkušenosti ukazují, že vyšší ceny v praxi skutečně omezují počet kuřáků i pijáků či problematických uživatelů alkoholu, přestože pochopitelně podporují i černý trh.

V reakci na zvýšení daní z tabáku a alkoholu (ovšem i z hazardních her) to na Twitteru prohlásil ministr zdravotnictví Adam Vojtěch. Připomněl zároveň, že ve statistikách si Češi nevedou zrovna dobře: "Velmi správný krok od ministerstva financí! V konzumaci alkoholu a ve spotřebě cigaret se ČR v celosvětovém srovnání opakovaně umísťuje na předních příčkách. Zvyšování daňové zátěže je jednou z cest, jak tuto situaci řešit. Dlouhodobě nám to doporučuje i WHO a OECD."

Vyšší cena, méně kuřáků i prodaného alkoholu

S tímto efektem ministerstvo financí ostatně počítá i v materiálu, který vláda projednala. "Očekává se též, že možné zvýšení ceny tabákových výrobků povede k mírnému poklesu poptávky," uvedlo ministerstvo financí. Podobně se v dokumentu vyjádřilo i ke zvýšení daně z alkoholu: "Výpočet dopadu zahrnuje mírné snížení spotřeby."

Konkrétně krabičku cigaret by vyšší daně mohly prodražit o 12 až 13 korun. Bude se to ovšem týkat i řezaného tabáku a tabáku zahřívávaného. Zatím je z jedné takové cigarety daň 2,63 koruny, ale měla by vzrůst na 2,9 koruny.

U alkoholu je přepočít složitější, ale daň poroste rovněž. Ministerstvo financí navrhuje zvýšit daň z jednoho hektolitrů etanolu z 28 500 na 32 250 korun.

Tabákové společnosti: Naroste černý trh

Jako první se proti záměru zvyšování daní ozvaly tabákové společnosti Philip Morris a Japan Tobacco International. Podle obou to povede k nárůstu černého trhu, druhá jmenovaná společnost dokonce zdražení označila za "extrémní a bezprecedentní" a může podle ní vést k destabilizaci trhu.

Někteří ekonomové a opoziční politici zase krok vlády kritizovali jako přímočarou snahu vybrat více na daních, aniž by to kompenzovala snížením jiných daní, což by i tak mělo onen druhotný efekt na zdraví společnosti.

Proti nim stojí ale například názor národní protidrogové koordinátorky Jarmily Vedralové. Ta zvýšení těchto daní podporuje. U alkoholu, tabáku i hazardních her. "Kvituji i navýšení spotřební daně u cigaret a hazardního hraní. Denně si v Česku zapálí cigaretu přes dva a půl milionu lidí a mezi dětmi ve věku 13–15 let je nejnověji odhadovaný podíl denních kuřáků 11,3 procenta," řekla národní protidrogová koordinátorka Vedralová.

Zákaz kouření v restauracích brzy oslaví dva roky

Shodou okolností se blíží i dvouleté výročí plošného zákazu kouření v českých restauracích. Už loni přítomní lékaři a odborníci na závislosti potvrdili, že zákaz svůj účel splňuje. Jen za prvních pět měsíců snížil počet pacientů v nemocnicích o deset tisíc. Více například v tomto článku.

Proměnila se i skladba hostů restaurací a podle obsáhlého průzkumu **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a agentury Ipsos zákaz nakonec většina společností přijímá pozitivně. Nenaplnily se ani obavy z masivního krachu restaurací. Průzkum mezi majiteli hospod a restaurací ukázal, že většinu z nich zákaz kouření v jejich podniku už nevádí. Více v textu

URL| <https://nasezdravotnictvi.cz/aktualita/cigarety-a-alkohol-zrejme-skokove-podrazi-pomuze-to-cechum-ke-zdravi>

Univerzita Karlova si připomíná 671. výročí svého založení

8.4.2019 politicke-listy.cz str. 00

Univerzita Karlova si připomíná výročí 671 let od svého založení. Při příležitosti oslav tohoto výročí předal rektor UK, profesor Tomáš Zima, Cenu

Miloslava Petruska za prezentaci Univerzity Karlovy a Cenu Bedřicha Hrozného za tvůrčí počín. Významné vědecké osobnosti UK obdržely výzkumnou podporu Donatio Universitatis Carolinae.

Ve Velké aule historické budovy Karolina se uskutečnilo slavnostní zasedání pořádané u příležitosti 671. výročí založení UK. S projevy vystoupili rektor UK Tomáš Zima spolu s prof. Pierrem Allanem z Univerzity v Ženevě. „Doba, ve které žijeme, je velmi složitá. Na řadě míst světa se válčí, vrcholí překotná globalizace, která přispívá k dalšímu zostření již tak velkých rozdílů mezi bohatými a chudými částmi světa i mezi jednotlivci. Západní společnost, jejíž součástí jsme i my, je v posledních letech hluboce rozdělená. Do myslí mnoha z nich se z různých důvodů vkrádají nejistota a beznaděj. Tyto pocity jsou dány silným přesvědčením, že o ně politické elity, paralyzované přebujelou administrativou, svázané politickou korektností a neschopností řešit skutečně efektivně závažné problémy, ztratily zájem. Dokonce i v tradičních demokraciích tak získávají stále více na síle, anebo dokonce vyhrávají volby, populisté a propagátoři snadných, nezřídka silových řešení, což může být do budoucna nebezpečné,“ uvedl mimo jiné ve svém projevu rektor Univerzity Karlovy Tomáš Zima.

Emeritní děkan a profesor Fakulty ekonomických a sociálních věd Univerzity v Ženevě Pierre Allan, který má české kořeny, k tomu dodal: „Evropa a my Češi opět stojíme na křižovatce, nikoli pouze vnitřní, vyvěrající ze znepokojivého posunu směrem k populismu v mnohých evropských zemích, ale i vnější. Evropa se opět stále více ocitá v průsečíku vlivových aktivit velmocí: Rusko je stále blíž, Spojené státy jsou nyní ve vztahu ke svým spojencům v NATO poněkud nevypočitatelné a do toho všeho se začíná tlačit Čína. Takové jsou výzvy naší generace a generace našich dětí.“

Cenu Miloslava Petruska za prezentaci za rok 2018 obdrželi studentští organizátoři projektu Medicinaulici a tvůrčí tým výstavy Univerzita a republika: 100 let – 100 předmětů – 100 příběhů.

Projekt Medicinaulici sdružuje studenty lékařských fakult Univerzity Karlovy, které spojuje zájem o problematiku bezdomovectví a poskytování zdravotní péče lidem v nouzi. Jeho členové sdílí myšlenky a principy hnutí pouliční medicíny. Svými aktivitami přispívají k naplnění vize, že studenti coby budoucí zdravotníci mohou sehrát výjimečnou roli prostředníků mezi profesionálními poskytovateli zdravotní péče a lidmi bez domova, jimž se běžně dostupné zdravotní péče výrazně nedostává. Cenu převzali Anna Ouřadová, Rut Habartová, Václav Melenovský, David Varyš (3. LF) a Marek Havrda (1. LF).

Výstava „Univerzita a republika: 100 let – 100 předmětů – 100 příběhů“ připomněla sto let soužití univerzity a státu prostřednictvím stovky výjimečných exponátů, z nichž každý reprezentoval jeden rok z období 1918 až 2018. Zaměřila se na známé i méně známé příběhy z dějin vědy a vzdělávání, ale i politiky a každodennosti. Návštěvníci se dozvěděli, kdo z profesorů napsal první verzi československé ústavy, kteří dva absolventi se setkali na jedné bankovce, jak vznikla výroba náhradních kovových kloubů v Poldi Kladno či jaký suvenýr si přivezl absolvent a externí vyučující katedry žurnalistiky Robert Záruba z olympiády v Naganu. Mezi nejzajímavější exponáty patřily Nobelova cena pražských absolventů Gerty a Carla Coriových (1947), nádoba z hrobky vezíra Ptahšepse objevená československými egyptology (1958), Nobelova cena Jaroslava Heyrovského (1959) či aktovka Jana Palacha (1969). Cenu za organizátory převzali autor a kurátor Jakub Jareš, architekt Jan Klempíř a grafik Jáchym Šerých.

Cena Miloslava Petruska za prezentaci Univerzity Karlovy je každoročně udělována za počín, jenž má významný dopad na vytváření pozitivního obrazu UK širokou veřejností. Cena může být udělena jednotlivci či skupině bez ohledu na příslušnost k akademické obci univerzity. Vítěz získává finanční odměnu.

Cenu Bedřicha Hrozného za nejlepší tvůrčí počín za rok 2018 obdrželi:

doc. MUDr. Ondřej Hrušák, Ph.D. z 2. lékařské fakulty UK za publikaci celosvětové studie léčby dětí s leukemií nejasného liniového původu v prestižním časopise Blood.

doc. RNDr. Jan Brábek, Ph.D. a doc. RNDr. Daniel Rösel, Ph.D. z Přírodovědecké fakulty za definování nové kategorie protinádorových léčiv, tzv. migrastatik. Ocenění byli rovněž za návrh inovativní strategie léčby pevných nádorů s celosvětovým dopadem podpořený významnými experimentálními výsledky v oblasti výzkumu invazivity nádorových buněk.

doc. PhDr. Miloš Kučera, CSc. z Pedagogické fakulty za překlad a interpretaci díla J. M. Rilkeho „Sonette an Orpheus“.

Udělena byla rovněž výzkumná podpora DONATIO UNIVERSITATIS CAROLINAE, jejíž cílem je podpora významných vědeckých osobností, které mimořádně přispívají k odborné prestiži UK.

Oceněnými jsou:

prof. MUDr. Zuzana Mořovská, Ph.D., přední expertka na klinickou kardiologii a kardiovaskulární výzkum zaměřený zejména na akutní koronární syndromy a problematiku krevního srážení a antitrombotické terapie.

prof. RNDr. Bohumír Janský, CSc., který je v současnosti asi nejznámějším českým geografem doma i v zahraničí. Byl dlouholetým prezidentem České geografické společnosti a zastává funkci prezidenta České iberoamerické společnosti. Je předním hydrologem a odborníkem na oceánografii, vodní hospodářství, problémy s vodou, řešení problémů sucha či ohrožení obyvatel přírodními rizikovými procesy.

prof. David Storch, Ph.D., který je jednou z nejvýraznějších osobností současné české ekologie s rozsáhlými zahraničními zkušenostmi a s širokým záběrem vědeckých, organizačních, popularizačních a pedagogických aktivit. Zabývá se ekologií a ochranou přírody na globální úrovni, provádí průzkum v terénu v Evropě i subsaharské Africe.

prof. Ing. Zdeněk Strakoš, DrSc., přední matematik věnující se převážně matematické analýze maticových výpočtů. Je průkopníkem v oblasti teorii iteračních metod. Jeho práce přispěly k porozumění a pochopení výzkumu Krylovových metod při řešení mohutných soustav lineárních algebraických úloh.

prof. Ing. Evžen Kočenda, M.A., Ph.D., DSc., působící na **Fakultě sociálních věd** UK. Patří mezi nejcitovanější tuzemské odborníky na ekonomii a finance, a ocenění obdržel za svůj dlouhotrvající a významný přínos těmto oborům. Je autorem téměř 100 článků na odborná témata, podle databáze Scopus je autorem více než 90 textů, jejichž H-index je 20.

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se ZDE.

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se ZDE.

URL| <http://www.politicke-listy.cz/?goto=195769-univerzita-karlova-si-pripomina-671.-vyroci-sveho-zalozeni.html>

Univerzita Karlova si připomíná 671. výročí svého založení

8.4.2019 parlamentnilisty.cz str. 00

Univerzita Karlova si připomíná výročí 671 let od svého založení. Při příležitosti oslav tohoto výročí předal rektor UK, profesor Tomáš Zima, Cenu Miloslava Petruska za prezentaci Univerzity Karlovy a Cenu Bedřicha Hrozného za tvůrčí počin. Významné vědecké osobnosti UK obdržely výzkumnou podporu Donatio Universitatis Carolinae.

Ve Velké aule historické budovy Karolina se uskutečnilo slavnostní zasedání pořádané u příležitosti 671. výročí založení UK. S projevy vystoupili rektor UK Tomáš Zima spolu s prof. Pierrem Allanem z Univerzity v Ženevě. „Doba, ve které žijeme, je velmi složitá. Na řadě míst světa se válčí, vrcholí překotná globalizace, která přispívá k dalšímu zostření již tak velkých rozdílů mezi bohatými a chudými částmi světa i mezi jednotlivci. Západní společnost, jejíž součástí jsme i my, je v posledních letech hluboce rozdělená. Do myslí mnoha z nich se z různých důvodů vkrádají nejistota a beznaděj. Tyto pocity jsou dány silicím přesvědčením, že o ně politické elity, paralyzované přebujelou administrativou, svázané politickou korektností a neschopností řešit skutečně efektivně závažné problémy, ztratily zájem. Dokonce i v tradičních demokraciích tak získávají stále více na síle, anebo dokonce vyhrávají volby, populisté a propagátoři snadných, nezřídka silových řešení, což může být do budoucna nebezpečné,“ uvedl mimo jiné ve svém projevu rektor Univerzity Karlovy Tomáš Zima.

Emeritní děkan a profesor Fakulty ekonomických a sociálních věd Univerzity v Ženevě Pierre Allan, který má české kořeny, k tomu dodal: „Evropa a my Češi opět stojíme na křižovatce, nikoli pouze vnitřní, vyvěrající ze znepokojivého posunu směrem k populismu v mnohých evropských zemích, ale i vnější. Evropa se opět stále více ocitá v průsečíku vlivových aktivit velmocí: Rusko je stále blíž, Spojené státy jsou nyní ve vztahu ke svým spojencům v NATO poněkud nevypočitatelné a do toho všeho se začíná tlačit Čína. Takové jsou výzvy naší generace a generace našich dětí.“

Cenu Miloslava Petruska za prezentaci za rok 2018 obdrželi studentští organizátoři projektu Medicinailisty a tvůrčí tým výstavy Univerzita a republika: 100 let – 100 předmětů – 100 příběhů.

Projekt Medicinailisty sdružuje studenty lékařských fakult Univerzity Karlovy, které spojuje zájem o problematiku bezdomovectví a poskytování zdravotní péče lidem v nouzi. Jeho členové sdílí myšlenky a principy hnutí pouliční medicíny. Svými aktivitami přispívají k naplnění vize, že studenti coby budoucí zdravotníci mohou sehrát výjimečnou roli prostředníků mezi profesionálními poskytovateli zdravotní péče a lidmi bez domova, jimž se běžně dostupné zdravotní péče výrazně nedostává. Cenu převzali Anna Ouřadová, Rut Habartová, Václav Melenovský, David Varyš (3. LF) a Marek Havrda (1. LF).

Výstava „Univerzita a republika: 100 let – 100 předmětů – 100 příběhů“ připomněla sto let soužití univerzity a státu prostřednictvím stovky výjimečných exponátů, z nichž každý reprezentoval jeden rok z období 1918 až 2018. Zaměřila se na známé i méně známé příběhy z dějin vědy a vzdělávání, ale i politiky a každodennosti. Návštěvníci se dozvěděli, kdo z profesorů napsal první verzi československé ústavy, kteří dva absolventi se setkali na jedné bankovce, jak vznikla výroba náhradních kovových kloubů v Poldi Kladno či jaký suvenýr si přivezl absolvent a externí vyučující katedry žurnalistiky Robert Záruba z olympiády v Naganu. Mezi nejzajímavější exponáty patřily Nobelova cena pražských absolventů Gerty a Carla Coriových (1947), nádoba z hrobky vezíra Ptaššepse objevená československými egyptology (1958), Nobelova cena Jaroslava Heyrovského (1959) či aktovka Jana Palacha (1969). Cenu za organizátory převzali autor a kurátor Jakub Jareš, architekt Jan Klempíř a grafik Jáchym Šerých.

Cena Miloslava Petruska za prezentaci Univerzity Karlovy je každoročně udělována za počin, jenž má významný dopad na vytváření pozitivního obrazu UK širokou veřejností. Cena může být udělena jednotlivci či skupině bez ohledu na příslušnost k akademické obci univerzity. Vítěz získává finanční odměnu.

Cenu Bedřicha Hrozného za nejlepší tvůrčí počin za rok 2018 obdrželi:

Udělena byla rovněž výzkumná podpora DONATIO UNIVERSITATIS CAROLINAE, jejíž cílem je podpora významných vědeckých osobností, které mimořádně přispívají k odborné prestiži UK.

Oceněnými jsou:

prof. MUDr. Zuzana Mořovská, Ph.D., přední expertka na klinickou kardiologii a kardiovaskulární výzkum zaměřený zejména na akutní koronární syndromy a problematiku krevního srážení a antitrombotické terapie.

prof. RNDr. Bohumír Janský, CSc., který je v současnosti asi nejznámějším českým geografem doma i v zahraničí. Byl dlouholetým prezidentem České geografické společnosti a zastává funkci prezidenta České iberoamerické společnosti. Je předním hydrologem a odborníkem na oceánografii, vodní hospodářství, problémy s vodou, řešení problémů sucha či ohrožení obyvatel přírodními rizikovými procesy.

prof. David Storch, Ph.D., který je jednou z nejvýraznějších osobností současné české ekologie s rozsáhlými zahraničními zkušenostmi a s širokým záběrem vědeckých, organizačních, popularizačních a pedagogických aktivit. Zabývá se ekologií a ochranou přírody na globální úrovni, provádí průzkum v terénu v Evropě i subsaharské Africe.

prof. Ing. Zdeněk Strakoš, DrSc., přední matematik věnující se převážně matematické analýze maticových výpočtů. Je průkopníkem v oblasti teorii iteračních metod. Jeho práce přispěly k porozumění a pochopení výzkumu Krylovových metod při řešení mohutných soustav lineárních algebraických úloh.

prof. Ing. Evžen Kočenda, M.A., Ph.D., DSc., působící na **Fakultě sociálních věd** UK. Patří mezi nejcitovanější tuzemské odborníky na ekonomii a finance, a ocenění obdržel za svůj dlouhotrvající a významný přínos těmto oborům. Je autorem téměř 100 článků na odborná témata, podle databáze Scopus je autorem více než 90 textů, jejichž H-index je 20.

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se ZDE.

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se ZDE.

Foto: Univerzita Karlova Popisek: Univerzita Karlova.

URL| <https://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/tiskovezpravy/Univerzita-Karlova-si-pripomina-671-vyroci-sveho-zalozeni-576940>

Konec éry masa? Nejen hovězí mohou nahradit cvrčci

8.4.2019 roklen24.cz str. 00

Jaroslav Průcha

Tagy: ČR, potraviny, Startup, Thajsko, SENS, zvířata

Lidé zapomněli jíst hmyz, přitom existuje kuchařka z přelomu 19. a 20. století, která obsahuje recept na polévku ze švábů. Když v restauraci dostanete hovězí steak, muselo se předtím něco stát. Od spotřeby vody o velikosti asi čtyř hodin sprchování až po jízdu autem na delší vzdálenost než z Amsterdamu do Bruselu. Do roku 2050 budeme muset téměř zdvojnásobit světové množství produkovaných bílkovin. A to tímhle způsobem nejde, říká v rozhovoru pro Roklen24 spoluzakladatel SENS Radek Hušek.

Jasná otázka na úvod. Pamatujete si na okamžik, kdy jste poprvé ochutnal hmyz? Co to bylo?

Vím, že to nikdy nebylo v dětství ani někde v džungli. Bylo to takové, jako to prezentujeme i dnes – rozemletý cvrček v jiném produktu. To mi tehdy nedělalo žádný problém. Celý hmyz, a dokonce více druhů jsem poprvé ochutnal až s naším šéfkuchařem, se kterým jsme připravovali příchuti tyčinek. Mouční červi, švábi... Sice jsem se toho nijak zvlášť nebál, ale viděl jsem, že v celém hmyzu budoucnost není.

Jaké je vaše oblíbené jídlo?

Nemám konkrétní oblíbené jídlo. Jím hodně pestře a vždycky mě nějaká chuť dokáže překvapit. Baví mě indická, thajská a arabská kuchyně. Hodně si vařím i sám. Většinou nějaké kvalitní maso se zeleninovým salátem. Jím ale hodně funkčně. Hodně bílkovin, humus, sýry, proteinové koktejly, vláknina ze zeleniny i různé suplementy. Každý den si mixuji svůj koktejl obsahující bílkoviny, tuky i kvalitní sacharidy na celé dopoledne, abych šetřil čas. Protože jsem vždy řešil, jak do sebe dostat všechno potřebné, viděl jsem hned hodnotu v udržitelné kvalitní bílkovině z cvrčků.

A pamatujete si na jídlo, které jste neměl rád jako dítě?

Neměl jsem rád dršťkovou a to mi i zůstalo. Obecně vnitřnosti mně vždycky odpuzovaly více než jakýkoliv hmyz.

Na webu uvádíte jako zajímavost, že malé děti se do hmyzu zakousnou bez problémů. Průměrný dospělák ze západního světa považuje kousnutí do červa za okamžik hodný televizní reality show. Čím to to zdůvodňujete? Jak chcete kulturní strach překonat?

Dá se říct, že lidé zapomněli jíst hmyz. Existuje velmi stará kuchařka z přelomu 19. a 20. století, kde se připravuje polévka ze švábů. V posledních desetiletích ale hmyz do kuchyně prostě nepatří. Hmyz jí dvě miliardy lidí. Není důvod se ho bát. Překonat tenhle strach byl zásadní pilíř vize, se kterou jsme zakládali SENS.

V SENS je tedy cílem udělat z hmyzu běžnou součást stravy. Jak se vám to daří?

Prodali jsme už stovky tisíc tyčinek nebo chlebů s cvrččí moukou a o hmyzu jako jídle se od nás dozvěděly miliony lidí. Když jsme se v roce 2015 poprvé zajímali o tohle téma, lidé nás považovali za mnohem

větší blázny než teď. V roce 2019 je ale jasné, že hmyz jako zdroj bílkovin tady už s námi na světě zůstane. A to je dobře.

Jaké jsou tedy hlavní důvody pro stravu ze cvrčků?

Když se v restauraci na talíř dostane jeden velký hovězí steak, muselo se předtím něco stát. To předtím odpovídá spotřebě vody o velikosti asi čtyř hodin sprchování a jízdě autem delší než z Amsterdamu do Bruselu. Do roku 2050, tedy do doby, kdy mi bude přes 50 let, budeme na světě muset téměř zdvojnásobit množství produkovaných bílkovin. A to tímhle způsobem nejde.

Naštěstí existuje stejně kvalitní bílkovina jako hovězí nebo rybí maso. Pro člověka dokonce ještě výživnější, protože obsahuje násobně víc železa, vápníku, vitamínů... a produkuje se asi stokrát efektivněji.

Můžete představit produkty SENS?

Chceme, aby naše produkty fungovaly i bez cvrččí mouky. Naše proteinové nebo energetické tyčinky už jsou zlepšením samy o sobě. S přidanou cvrččí moukou jsou to ty nejlepší produkty ve své kategorii. Děláme funkční a chutné jídlo, které je zdravější, výživnější a udržitelnější než jiné na trhu.

Kde se tyčinky SENS vyrábějí?

Cvrččí mouku si vyrábíme na vlastní cvrččí farmě v Thajsku a produkty následně vyrábíme v Evropě. Nyní zejména v České republice.

Kolik cvrčků je zhruba potřeba na výrobu jedné tyčinky?

Cvrččí mouka se vždy přidá navíc jako zdroj bílkovin. Například v proteinové tyčince to dělá 20 procent obsahu, což je asi 180 cvrčků. Překvapení? Cvrčci jsou malí, vysušení a namletí... v tyčinkách moc místa nezaberou.

Dokáže tedy mouka ze cvrčků nahradit maso?

Ano, kompletně.

Kdo vymyslel slogan „I DON'T FEAR BUGS. I EAT THEM“? Prý je populární mezi „ajťáky“.

Mezi ajťáky a cyklisty... Vymysleli jsme ho úplně v začátcích. Myslím, že to byl můj kamarád, který mi přišel vždycky vtipný hláškař a myslím, že by se tím měl živit. Místo toho ale dělá úplně něco jiného.

Jak vzpomínáte na Startup World Cup Summit v pražské Lucerně?

SWCS je skvělá akce, kterou organizuje náš investiční fond UP21. Je to pro nás povinnost, ale zároveň radost. Já vidím přínos hlavně v networkingu. Nyní networkingové akce považuji za čím dál důležitější. Pracujeme na dalším kole našeho financování a známosti, které jsme za dobu fungování projektu sbírali, nyní zúročujeme. Navíc vidím, že dostat se na schůzku s investorem, kterého osobně neznáte a nikdo vás nepředstaví, je téměř nemožné. Doporučil bych všem startupistům budovat network na investory prostřednictvím akcí jako SWCS už před založením, ale i v průběhu celé existence startupu. A kam jinam v Čechách jít než na SWCS.

Jaké jsou plány SENS v letošním roce?

Získat investici v řádu desítek milionů korun a plně se rozvinout na německém trhu, kde už nyní úspěšně působíme. Chceme také přijít konečně s novými produkty. Naše tržby by už konečně měly atakovat hranici milionu eur.

A vize společnosti, čeho byste chtěl dosáhnout?

Často říkám, že nejsme firma na proteinové tyčinky. Chceme přinést na trh nový udržitelný zdroj bílkovin. SENS cvrččí mouku vysvětlí zákazníkům. Cricket Lab udělá cvrččí mouku cenově dostupnou pro celý jídelní průmysl.

Vystudoval mediální studia na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Pracoval v ekonomické a centrální redakci ČTK jako subeditoř, později jako zpravodaj se zaměřením na energetiku. Jako šéfredaktor vedl zpravodajský server iUHLI.cz, který se zaměřoval na hnědouhelný sektor a energetiku. Je šéfredaktorem ekonomického a investičního portálu Roklen24.cz.

URL| <https://roklen24.cz/a/S98dQ/konec-ery-masa-nejen-hovezi-mohou-nahradit-cvrcci>

VIDEO: Jak získat peníze přes Fundlift? Success story firmy Klenota

9.4.2019 roklen24.cz str. 00

Dominik Stroukal

Tagy: ČR, Fundlift, Klenota, šperky, investice, crowdfunding

Hledáte finanční prostředky pro váš projekt nebo společnost? S jedním z našich klientů si řekneme, jak je můžete získat prostřednictvím investičního crowdfundingu. U nás na Fundliftu.

Projekt na Fundliftu může zaregistrovat jakákoliv právnická osoba z Evropské unie, která si na stránkách vytvoří profil nebo nám napíše. K tomu budou stačit základní informace o projektu – tedy o jakou společnost se jedná, v jaké fázi se nachází, na co peníze potřebuje a pak samozřejmě částku, kterou chcete na Fundliftu získat. Stejným prvním krokem začala i cesta Jarmily Slívové ze společnosti Klenota.

Proč šla Klenota na Fundlift?

Ředitelka firmy Klenota Jarmila Slívová : Klenota šla na Fundlift sbírat nové zkušenosti. Určitě jsem v tom viděla i potenciál nového businessu a samozřejmě možnost získat zdroje pro náš další růst.

Po registraci se na vaši žádost o přidání projektu podívá náš tým analytiků, který se vám sám ozve a nejspíš vás požádá o doplňující informace. Jestli přemýšlíte, zda se vaše firma na Fundlift hodí? Tak vězte, že vybíráme firmy, které již prokázaly soběstačnost na trhu.

Jarmila Slívová: Před kampaní na Fundliftu byla Klenota už funkční společnost, která měla zaměstnance, měla obrát, měla čísla, a to způsobilo, že jsem si troufala na to, udělat projekt, který by byl hoděn jak Fundliftu, tak investorů.

Pokud to platí i pro vaši firmu, setká se s vámi náš tým osobně. Schůzek pak proběhne hned několik, abychom mohli dát dohromady všechny nutné podklady pro investiční komisi, která má finální slovo při schvalování projektů.

Šéfka Klenoty: Kabelka jako investice? Zkuste šperky na míru

Celý dosavadní postup, tedy založení projektu, je zcela zdarma. Až pokud váš projekt schválí investiční komise, může být veřejně vystaven na platformě Fundlift. K tomu je potřeba připravit základní materiály pro investory – tedy business plán a propagační video. Plán včetně strategie a finančních projekcí a video jsou nutnou součástí prezentace. Ty za vás celé připravit nemůžeme, ale pomůžeme vám s tím, jak jen to půjde. Nečekejte ale žádné zdlouhavé procesy, v ideálním případě jsme schopni projekt na stránky dostat do tří týdnů.

Jarmila Slívová: Po registraci na Fundliftu byl celý tým opravdu rychlý a akční. Všechny schůzky proběhly relativně rychle. Byla jsem upozorněna, že projekt bude trvat přibližně měsíc a půl až dva. A vše se stalo, jak se řeklo hned na začátku.

Poté, co je váš projekt spuštěn (standardně na dobu 60 dní), je kampaň propagována na všech našich kanálech. V jejím průběhu můžete být také dotazováni na dodatečné informace zvědavými investory.

Jarmila Slívová: Během účasti na celém projektu se o všechno v podstatě staral Fundlift. My jsme odpovídali na otázky, účastnili jsme se videa. Všechno jsme zpracovávali víceméně na zadání. Hrozně nám pomohlo, že nás někdo celým tím procesem prováděl.

V případě, že váš projekt včas získá požadovanou finanční částku, můžete se rozhodnout, zda výběr prostředků zastavíte, nebo po domluvě s naším týmem navýšíte cílovou částku. Pokud by se poté nepodařilo dosáhnout navýšeného cíle, kampaň je stále úspěšná, jelikož splnila původní cíl.

Jarmila Slívová: Samozřejmě jsme věřili, že uspějeme. Nakonec jsme uspěli, byl to skvělý pocit. Všechno klaplo, jak mělo. Pak proběhly nějaké další články, což nám určitě pomohlo v PR i reklamě.

Po úspěšném ukončení kampaně Fundlift prostřednictvím sesterské společnosti Roklen360 emituje cenné papíry. Pouze v této situaci dochází k platbě za kampaň, a to ve formě pěti procent z vybrané částky. Při neúspěchu kampaně je potřeba uhradit pouze náklady spojené s přípravou právní dokumentace a videa. Úspěšní klienti, z nichž se stanou emitenti cenných papírů, pak kromě splácení svých závazků musí také pravidelně informovat investory o tom, co se s projektem děje.

Jarmila Slívová: Celý náš projekt na Fundliftu byl zakončen úspěšným vybráním celé částky, dokonce i navýšením. Vše se odehrálo rychle, během týdne bylo vše hotovo. A i potom komunikace s novináři a investory probíhala plynule a hladce.

Sháníte investory nebo prostředky pro vlastní projekt? Zkuste se přihlásit na Fundlift.cz, na největší českou platformu pro investment crowdfunding.

Dominik Stroukal je držitelem doktorátu z ekonomie z Vysoké školy ekonomické v Praze. Vedle studia ekonomie absolvoval **Fakultu sociálních věd** UK, kde se věnoval sociologii médií. Tři roky byl předsedou Ludwig von Mises Institutu pro Českou a Slovenskou republiku, dva roky místopředsedou pro publikace. Přednáší na PPE programu VŠ CEVRO Institut, ekonomické předměty na Vysoké škole finanční a správní a na gymnáziu PORG.

URL| <https://roklen24.cz/a/SezwV/video-jak-ziskat-penize-pres-fundlift-success-story-firmy-klenota>

Na „Jude, Slavie“ reagovali ostatní diváci na Spartě pískotem. Co má udělat majitel, předvedl Křetínskému šéf Komety Zábrenský

9.4.2019 efootball.cz str. 00
PROCHÁZKA LIGOVÝM DĚNÍM

Hlásím, že během 27. ligového kola se nestalo nic mimořádného. Tedy pokud jde o výsledky.

Vedoucí trio Slavia (na Dukle 5:1), Plzeň (na Slovácku 1:0) i Sparta (nad Zlímem 2:0) vyhrálo, takže rozdíl mezi kluby (sedm bodů, patnáct, resp. osm bodů) zůstávají stejné. Stejně tak je tomu na konci tabulky, kde o únik z posledního, přímo sestupového, místa bojují Karviná (prohrála 2:3 v Olomouci) s Duklou, která má o bod méně.

Zajímavé je i to, koho na patnáctém a čtrnáctém místě dostihne baráž s druhým, resp. třetím nejlepším druholigovým celkem. Zatím to padá tři kola před koncem základní části na pražské Bohemians (27 bodů), kteří opět nedokázali doma vyhrát (0:0 s na jaře dosud neporaženou Mladou Boleslaví), přestože hosté přijeli do Dolíčku bez distancovaného kanonyra Komličěnka.

V sezoně 2018/2019 zvítězili „klokani“ ve Vršovicích jedině v 1. kole – v neděli 22. července 2018 –2:1 nad Slováckem (30 bodů). Na jeho hřišti ve 30. kole základní končí a budou nejspíš tuhle slavnou výhru muset zopakovat, pokud tedy nechtějí do ošidné baráže. Protože před nimi je i Opava (30) a Příbram (29).

Více než tyhle vcelku očekávané výsledky však zaujaly projevy fanoušků, a to hlavně v návaznosti na známé problémy Slavie v Evropské lize (zčásti uzavřená Tribuna Sever) i ve čtvrtfinále MOL Cupu (urážky vůči Františku Strakovi a jeho rodině).

„Nelíbí se nám to, ale antisemité to nejsou“

„ Když klub (Sparta) hraje proti Zlínu, vede 2:0, tak nejlepší přece je skandovat Jude, Slavie, to dá rozum... Chvályhodná reakce části stadionu (pískot) vůči pokřikům části kotle (to, aby někdo nepsal, že házím všechny do jednoho pytle),“ uvedl včera na Twitteru fotbalový publicista Karel Häring.

„ Derby se blíží a fanoušci se na něj připravují. My bychom však byli výrazně rádi, kdyby se chystali jiným způsobem než právě pokřikem Jude, Slavie,“ reagoval na tento incident na pozápasové tiskové konferenci ředitel komunikace Sparty Ondřej Kasík.

Když spartanští „kotlíři“ vyzvali zbytek stadionu, aby se k nim připojil, z protilehlé i hlavní tribuny se ozýval pískot.

„Reakce publika byla adekvátní. Stejně se zachovali hráči, kteří se při děkovačce pod kotlem otočili ve chvíli, kdy fanoušci začali pokřik Jude, Slavie skandovat. Vrátili se, až když přestali,“ konstatoval Kasík.

„ Klubu se takové chování nelíbí, řešíme to,“ dodal spartanský mluvčí.

Nebylo to poprvé, co Ondřej Kasík mluvil na toto téma. „ Má to dvě roviny. Ta první je taková, že si jako klub tenhle pokřik v ochozech nepřejeme a na tribuny nepatří. Na druhou stranu trvám na tom, co nějakou dobu opakujeme: Ten pokřik nemá žádnou souvztažnost k antisemitismu a naši fanoušci nejsou antisemité,“ kritizoval, ale zároveň bránil fanoušky Sparty Kasík před nedávnem.

Šídlo: „Zorganizujte jim exkurzi do Buben“

„Sparta by pro ty kretény, co skandují Jude, Slavie, měla zorganizovat povinnou exkurzi o tři stanice tramvají dolů z kopce na nádraží Bubny a zkusit jim tam vysvětlit, co se tam dělo. Asi by to nepomohlo, ale třeba by se aspoň jeden začal stydět,“ rozhořčeně napsal loni v listopadu na Twitter respektovaný publicista z TV Seznam Jindřich Šídlo.

Koncem minulého roku se pak této problematice široce věnoval i kolega Adam Sušovský na serveru Seznam Zprávy. V jeho článku sociolog Dino Numerato z Institutu sociologických studií **Fakulty sociálních věd UK** s Ondřejem Kasíkem souhlasil, ovšem jen částečně. „ Já věřím tomu, že si ten pokřik skutečně většina fanoušků Sparty nespojuje s antisemitismem. Pokud se ale mnozí fanoušci obhajují tím, že pokřik s antisemitismem nespojují, dokážou si jistě uvědomit i to, co ten pokřik může znamenat ve veřejném prostoru mimo tribuny stadionu, a nést za to nějakou zodpovědnost. Tady přece nejde o ně samotné, že oni si to s antisemitismem nespojují. Tady jde přece o lidi, kteří si to s ním spojit mohou,“ řekl Numerato pro Seznam Zprávy.

Samozřejmě, že většinově fanoušci Sparta, stejně jako příznivci všech českých klubů, nejsou antisemité a rasisté, ovšem někteří z nich ano. Ti se nyní ostatně nabalují i na momentálně úspěšnou Slavii. Fotbal je skvělé místo pro (sebe)zviditelnění. Kdyby se Ondřej Kasík šel podívat do kotle, našel by tam osoby potetované nacistickými symboly a daty „20. 4. 1889“, což je den, kdy se narodil Adolf Hitler.

A teď jde o to, aby se s nimi klub, ale i dosud mlčící fanouškovská většina, na stadionech nějak vypořádaly. K tomu ovšem potřebují spolupráci policie a také předních fotbalových představitelů.

Aby bylo všem jasno, o co jde: německé slovo „Jude“ bylo vepsáno do Davidových hvězd, které z příkazu nacistů museli Židé nosit na svém oděvu. S tímto cejchem pak byli deportováni do koncentračních a

vyhlazovacích táborů. Celkem jich do konce druhé světové války bylo vyvražďeno zhruba šest milionů. A, jak bylo konstatováno v článku Adama Sušovského, právě v souvislosti s tím pokřik „Jude, Slavie“ zachází za neakceptovatelnou hranu.

Napodobí Paclík Abramoviče? Zákaz, nebo návštěva Osvětimi

S nápaditým řešením, jak do budoucna podobným úletům předejít, přišel před nedávnem majitel Chelsea Roman Abramovič. Předcházely tomu právě urážky Židů ve vzájemném utkání s Tottenhamem Hotspur, který je v Londýně označován za „židovský klub“. Ruský oligarcha se židovskými kořeny, nyní už izraelský občan, dal potrestaným fanouškům svého klubu vybrat: Buď přijmou zákaz vstupu na fotbal, nebo povinně absolvují exkurzi koncentračního tábora v polské Osvětimi.

„Víte, když lidem zakážete vstup na stadion, tak nezměníte jejich myšlení,“ vysvětlil deníku The Sun předseda představenstva Chelsea Bruce Buck. „V minulosti by fanoušek dostal tři roky zákaz vstupu na stadion. Nyní se ale každý může zamyslet, jestli to, co dělá, je správné. Náš přístup může pomoc změnit myšlení některých lidí,“ dodal šéf Chelsea.

Pokřik „Jude, Slavie“ se ale neobjevuje jen na Spartě, je často slyšet třeba i v Plzni. Nebylo by tedy od věci, kdyby majitel Viktorie Plzeň Tomáš Paclík, mimochodem člen výboru Čestné ceny Arnošta Lustiga, kterou uděluje Česko-izraelská smíšená obchodní komora, v této věci nějak napodobil svého kolegu z Chelsea Romana Abramoviče.

Židovská obec, stejně jako další židovské organizace, se opakovaně cítí pokřikem „Jude, Slavie“ poškozena. Odbor obecné kriminality 9. oddělení – extrémismus se jejím podnětem důkladně zabýval, vyžádal si společensko-historický výklad, ale do sazebníků trestných činů se tento výrok nakonec nevešel.

„Za tímto účelem vypracované stanovisko speciálního pracoviště služby kriminální policie a vyšetřování konstatuje, že tento pokřik nenaplnuje skutkovou podstatu § 355 Hanobení národa, rasy, etnika či jiné skupiny osob,“ s dělil Týdnu koncem roku 2017 kapitán Jan Daněk, tiskový mluvčí Policie České republiky.

To však neznamená, že pokřik „Jude, Slavie“ policisté nepovažují za závažný. Právě naopak, z fotbalových projevů v Česku ho řadí mezi nejzávadnější a fotbalové disciplináře doporučují, aby se jím zabývala.

Jak napsal Adam Sušovský pro Seznam Zprávy, pamětníci si nevybavují, že by v éře socialismu při derby jakákoli hesla spojená se židovstvím padala Pokřik „Jude, Slavie“ se na tribunách objevil až začátkem 90. let 20. století. Tedy v éře, kdy se v uvolněných poměrech začala v Česku probouzet i neonacistická scéna.

A řve se pořád dál...

„Už jsou to dva roky, co jsme iniciovali jednání s vedením fotbalové asociace. Řekli nám, že o tom problému vědí a budou se ho snažit potlačit. Ve skutečnosti se, jak víme, nestalo vůbec nic. Na druhou stranu je třeba říct, že to bylo ještě za jiného vedení pana Peltý a že teď má asociace asi úplně jiné problémy. Výsledek je nicméně takový, že se ten pokřik řve pořád dál,“ řekl zklamaně pro Seznam Zprávy v listopadu 2018 tajemník Federace židovských obcí v ČR Tomáš Kraus. Podle něj si lidé na fotbale ani neuvědomují, co křičí.

Pomoci proto může i osvěta.

„Všichni vědí, že Bican je král kanonýrů. Ale málokdo ví, že vzal své vlastní peníze a díky známostem zkorumpoval nacisty, aby zachránil z transportu rozhlasového komentátora židovského původu Josefa Laufera. Mapujeme celou historii fotbalu a chceme výstavou mimo jiné říct i to, že je fakt nepatřičné, když se na stadionech hajluje anebo křičí pokřiky jako ‚Jude, Slavie‘,“ konstatoval Pavel Štingl, výtvarník, režisér a iniciátor nedávně výstav v pražském nádraží v Bubnech (odtud odjížděli transporty s židovskými občany) s výstižným názvem „Fotbal ve století faulů“.

Před válkou většina pražských Židů přála Spartě

A ještě jednou věc si v této souvislosti stojí po čase opět připomenout. Už před patnácti lety, přesně 10. dubna 2004, napsal publicista Vladimír Kučera, známý mj. z moderování úspěšného pořadu České televize „Historie.cs“, v deníku Sport komentář, který sedí dodnes jak zadnice na nočník. Přišel v něm na to, že ze známého Poláčkova románu „Muži v ofsajdu“ vyplývá, že za první republiky fandila většina pražských Židů Spartě. Kučera přesně před patnácti lety mj. napsal:

„Stalo se třeba zvykem pokřikovat na hráče Slavie Jude. Možná to sešivaným trochu přinesl pan Načeradec z Mužů v ofsajdu od Karla Poláčka. Neboť tento tlustý majitel obchodu konfekcí a gumáky byl Žid jako poleno. A byl současně také zarytý příznivec červenobílých. Dáme-li to hezky dohromady, co jiného mohou být slávisté než Jude. Kluci jedni sešivání, židovští...“

Ovšem začtíme se pečlivě do řádek Mužů v ofsajdu, slavné knihy o fotbalových fanoušcích starých časů – k panu Načeradci hovoří árijský Žižkovák pan Eman Habásko st.: Bez urážky, pane... Já vždycky slyším, že páni vod vaší víry drží se Spartou, kdežto křesťanisou víc nakloněni Slavii. A pan Richard Načeradec: Chcete říct, že já, jakožto žid, měl bych bejt při Spartě. No, to zas dovolte. Já vím, že moc židů jde za Spartou, ale kompletně ne. Já vám něco řeknu. Kdyby celá náboženská obec i s vrchním rabínem vzývala Spartu, já zůstanu věrněj pěticipý hvězdě Slavie. Od toho neustoupím. Jak jsem koupil, tak prodám. Tak to stojí na straně 73,

sedmý řádek odzdola (Karel Poláček: Muži v ofsajdu, jedenácté vydání, Praha, Československý spisovatel 1978)

A je to. Hodnověrný pramen tedy udává, že pokud by spartánské tvrdé jádro mělo na někoho relevantně pokřikovat: Jude!, pak samo na sebe a na svůj tým. Neboť z tradice – jak vidno – rudí z Letné jsou ten klub, jenž v časech, kdy skutečné fandovství se u nás formovalo, byl ve velké oblibě pražských Židů. A kořeny nikdy neusekneš...

Podstatnější však je, že tato historka svědčí o hlubším: v jádru každé zlé pověry, a tou antisemitismus bezesporu je, najdeme zpravidla neznalost, neinformovanost a hloupost. Ty vedou do velmi temných časů. Letos v říjnu to bude šedesát let (nyní už tedy 75 let - pozn. aut.), co autor Mužů v ofsajdu Karel Poláček umřel v osvětivé plynové komoře. Dozajista kolem něho umíralo hodně židovských spartánských fotbalových fanoušků. Držících se za ruce se slávistou Načeradcem.“

Tolik Vladimír Kučera ve svém skvělém sloupku, který platí dnes úplně stejně jako v roce 2004, kdy byl napsán. I tohle se musí stále opakovat.

Mezi „Hajzle“ a „Černej hajzle“ je rozdíl

Nejsem naivní, takže vím, že v neděli při ligovém derby Slavia – Sparta (18.00, O2 TV Sport) uslyšíme v Edenu zase mohutné „Jude, Slavie“ a „Smrt Spartě“.

Obojí je špatně. I když jsem přesvědčen o tom, že pokřik „Smrt Spartě“, ostatně stejně jako Smrt Slavii“ (nebo třeba „Smrt lokomotivě“), je něco jiného, než svého soka urážet slovem „Jude“ či posměšně namalovanými Davidovými hvězdami na transparentu. Znovu v této souvislosti připomínám, že i mezi nadávkou „Ty hajzle!“ a „Ty černej hajzle“ je rozdíl. Ostatně Nick Hornby, slavný britský spisovatel a fanoušek londýnského Arsenalu, klubu, po němž si Sparta zvolila své rudé dresy, se přesně o tomhle zmiňuje ve svém kultovním románu „Fotbalová horečka“.

V tomto případě se totiž nejedná až tak o slávistický klub, ten jde stranou, ale o urážku v dějinách těžce zkoušených Židů a jejich potomků. A těm to, jak vidno z jejich protestů a podnětů, stále velmi vadí.

Přijmeme jakýkoli trest a odvolávat se nebudeme

Mimochodem, antisemitismus nebo rasismus se v českém sportu zdaleka netýká jen fotbalu. V nedělním třetím utkání hokejového semifinále extraligového playoff mezi mistrovskou Kometou Brno a Bílými Tygry Liberec (1:2) brněnští fanoušci skandovali na libereckého útočníka romského původu Dominika Lakatoše: „Lakatoš je cikán zkurvenej!“

„Naprosto se od toho distancujeme, zcela natvrdo. Nikdo z Komety ani z hráčů toto počínání neschvaluje. Očekávám, že tento incident vedení soutěže v čele s Pepou Řezníčkem bude řešit,“ uvedl pro server isport.cz majitel a trenér Komety Libor Záborský.

„Takové věci se musejí řešit razantně, na stadiony ani nikam jinam nepatří. Přijmeme jakýkoli trest a odvolávat se nebudeme. Na klubu to řešíme od rána, s reží, se všemi lidmi. Bohužel, stalo se, nám nezbyvá než věřit, že se takových faulů někteří fanoušci už nedopustí. My v klubu učiníme všechny nezbytné kroky, které tomu mohou zabránit,“ dodal Záborský zcela jasně a chlapsky – a dal tak fotbalovým kolegům, třeba i mlčícímu majiteli Sparty Danielu Křetínskému, návod, jak se k těmto problémům bez vytáček a obezliček postavit.

URL| <https://www.efotbal.cz/clanek-198534-Na-Jude-Slavie-reagovali-ostatni-divaci-na-Sparte-piskotem-Co-ma-udelat-majitel-predvedl-Kretinskemu.html>

The African American Freedom Struggle

10.4.2019 zpravodajstvi.ecn.cz str. 00

[Lidská a občanská práva]Přednášky a diskuse

This course is a bloc-course which will be taught from Monday 15 April to Tuesday 23 April 2019 by Professor Robert Cook. His course The African American Freedom Struggle examines the history of the ongoing black freedom struggle in the United States since the New Deal era of 1933.

Více informací <https://www.facebook.com/events/396923921068145/>

Professor Robert Cook: After spending an action-packed gap year in the American Midwest working in a paint store and riding the Greyhound to San Francisco, Professor Robert Cook managed to gain education at the universities of Warwick (BA) and Oxford (D.Phil). His doctorate was on the early Republican Party in Iowa.

He moved to Sussex in 2007 after teaching American history at Sheffield University for seventeen years. Professor Cook is a fellow of the Royal Historical Society, a proud member of the British American Nineteenth Century Historians group and a disillusioned supporter of Aston Villa FC.

His course The African American Freedom Struggle examines the history of the ongoing black freedom struggle in the United States since the New Deal era of 1933. Although its primary focus is on the civil rights movement of the mid-twentieth century, the course provides an overview of the African American experience in the late nineteenth and early twentieth century and assesses the validity of the concept of a 'long civil rights movement' grounded in the industrial labour movement of the 1930s and 1940s as well as the racial controversies of the Second World War. One of our main goals is to understand the debates, disagreements, and downright fights that African Americans have had among themselves in the modern era. We will also assess arguments over the relationship of blacks to the U.S. government, over racial and class identities, and over diverse tactics and strategies for the advancement of the race. In addition, we will consider the impact and significance of different forms of leadership and organization as well as the gendered dimensions of the black experience. The lectures will bring the story up to date by assessing the effectiveness of African American involvement in mainstream politics (culminating in the election of the nation's first black president in 2008) and explain the rise of new forms of black activism in the modern era, culminating in the recent creation of the Black Lives Matter movement.

místo: ? Katedra severoamerických studií **FSV UK**, U kříže 8, 15800 Praha pořádají: Katedra severoamerických studií **FSV UK** a **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy kontakt:

související odkazy:

Akce je určena pro veřejnost

URL| <http://kalendar.ecn.cz/?x=2543896>

PROJEKT VYSOKÝCH ŠKOL A ČTK SPOJUJE ŽURNALISTIKU S UMĚLOU INTELIGENCÍ

10.4.2019 Studenta web&mag str. 16 Téma
Kristýna Šestáková

ROBOTI V ČESKÝCH MÉDIÍCH

Dnešní době se přezdívá plastová nebo postfaktická. Stejně dobře by na ni ale seděl přívlastek robotická. Fakt, že umělá inteligence nahradí do několika let řadu profesí, je častým námětem vášnivých debat. Mimo jiné se jedná o tom, jak může automatizace ovlivnit současnou žurnalistiku. Odpověď přináší třiletý projekt Českého vysokého učení technického (FEL ČVUT), **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy (**FSV UK**), Západočeské univerzity (FAV ZU) a České tiskové kanceláře (ČTK).

Společný počin výše zmiňovaných organizací má dost komplikovaný název Proměna etických aspektů s nástupem žurnalistiky umělé inteligence. Jedná se o vůbec první spolupráci technických a humanitních vysokých škol a veřejnoprávních médií. Hlavním cílem je propojit efektivně žurnalistiku s umělou inteligencí (UI). Neznamená to ale, že by experti z ČVUT vyvíjeli od rána do večera v laboratořích „robovináře“, kteří se jednoho krásného dne vzbouří a svrhnou všechny živé žurnalisty. Jde o to, navrhnout a následně uvést do provozu systém, jenž by s pomocí UI dokázal vytvářet, analyzovat a ověřit zprávy. To zní samo o sobě docela jednoduše. Jak to ale funguje v praxi?

OD ALGORITMU K TEXTU

Proces propojování UI s novinářinou má několik fází. Nejdřív vznikne funkční vzorek algoritmu, na základě něhož bude možné generovat jednoduché české texty a dávat je na základě témat a dílčích faktů přímo do souvislosti se staršími články. „V současné chvíli analyzujeme databázi zpráv ČTK od roku 2000 a jejich kontextu,“ popisuje Luboš Král, který je jedním z pracovníků Centra umělé inteligence při FEL ČVUT a dodává, že aktuálně se zprávami ČTK, jichž se za necelých dvacet let nastřádalo kolem milionu, musí probrat jen se

dvěma kolegy. V budoucnu ale plánují zapojit ještě několik studentů, kteří pak budou z poznatků těžit při psaní svých diplomek.

Výsledná data, která získají procházením databáze ČTK, pak poslouží jako podklad pro vytvoření algoritmu. Hotový vzorek bude „tréninkovým materiálem“ pro neuronové sítě. Ty díky metodě strojového učení pochyť všechny poznatky, které jsou důležité při generování automatického textu. Král doplňuje, že celá příprava na proces učení musí být bezchybná a dokonale promyšlená. „V téhle fázi je naprosto klíčové předzpracování dat, kde používáme statistické metody, a dále volba vhodných metod trénování vlastních sítí a dalších možností zpracování přirozeného jazyka NLP.“ (NLP je zkratka pro Natural Language Processing a jde o propojení lingvistiky a IT, kdy stroj zpracovává přirozený jazyk a využívá ho k analýze a generování textu nebo mluveného slova, pozn. red.)

Počítá se s tím, že zpočátku vzniknou pravopisně bezchybné a srozumitelné, ale stylisticky neohrabané texty. Čtenář tedy pozná, že má před sebou článek od robota. Postupně by se ale díky neustálému vylepšování systému měla vypilovat i formální stránka textů a ve finále by měl být strojový text nerozeznatelný od článku psaného novinářem. Což je dost velká výzva, vzhledem k tomu, že čeština je plná výjimek, anomálií a unikátních slovních obrátů.

V první fázi budou novou metodou tvořeny především souhrny zpráv daného dne. Možnost vygenerovat si automaticky výřah toho nejpodstatnějšího redaktorům výrazně usnadní práci. Konkrétně v ČTK, která v projektu hraje roli hlavního garanta a testovatele, se totiž souhrny vydávají zpravidla pětkrát denně a při jejich tvorbě nestačí jen zmáčknout Ctrl+C a Ctrl+V. Vždycky je potřeba vychytat některé nedostatky, aktualizovat informace, které neplatí, nebo přidat nové souvislosti.

OTESTOVAT A VYLADIT

Než se systém dočká ostrého provozu, bude nutné vše pořádně otestovat v praxi. Během první fáze i po jejím dokončení budou proto probíhat terénní výzkumy v redakcích všech institucí, které jsou v projektu zapojené jako garanti, což je hlavně zmiňovaná ČTK, dále pak redakce zpravodajství ČT a Syndikát novinářů.

Testovat se bude především rychlost vzniku zpravodajských sdělení, přesnost a proces ověřování textů, a to jak podle současných redakčních postupů na straně jedné, tak s pomocí prvků UI na té druhé.

Problémy, které se během testování objeví – ať už půjde o potíže technické, či etické –, budou sloužit pracovníkům z ČVUT jako důležitá zpětná vazba, která jim pomůže ve druhé fázi vývoje.

V rámci ní má vzniknout další vzorek algoritmu.

Kromě pokročilého „robogenerátoru“ by měl začít fungovat i nástroj na kontrolu jednotlivých tvrzení, která budou vyhodnocována na základě již dostupných textů nebo statistických údajů. To by mohlo pro žurnalistiku i pro veřejnost znamenat skutečnou revoluci. Představte si, že sledujete prezidentskou debatu, kde má její moderátor možnost průběžně potvrzovat jednotlivá tvrzení všech kandidátů. Nebo líp – že bude přímo na obrazovce u každého kandidáta vyskakovat informace, jestli mluví pravdu nebo jde jen o předvolební manipulativní tah.

Nově vyvinuté nástroje navíc poběží v rámci již hotových a skvěle zabezpečených interních redakčních systémů, ven už půjdou jen hotové texty. Není tedy nutné vymýšlet dodatečnou ochranu ani se bát, že by redakční systém někdo hacknul a začal do něj sypat nežádoucí zprávy. A NOVINÁŘI NEBUDOU MÍT CO...

Výstupy projektu ovlivní nejvíc ze všeho pochopitelně novináře a jejich pracovní náplň. Otázka je, jestli jim plánované změny uleví, nebo jim připraví neklidné spaní, protože se budou bát o svoje pracovní místo.

I v tomhle bodě mají všichni zúčastnění jasno. ČVUT i **FSV UK** fungují ve vzájemné symbióze, připravují pro sebe workshopy, kde si vyměňují informace a názory na to, jak by spojení žurnalistiky a UI mělo v praxi ideálně fungovat.

Debat se účastní také pedagog FSV a přední český novinář Václav Moravec, jenž je připraven využít obou svých společenských rolí a stát se jednou z klíčových osob třetí fáze projektu, která se soustředí právě na etickou stránku věci.

Je tedy jasné, že novinářům nikdo brát práci nechce. Jde hlavně o to, ušetřit čas a zařídit, aby jim odpadla činnost, která pro ně nemá žádnou přidanou hodnotu a místo které by se mohli věnovat zajímavějším věcem. Nejdřív si ale přece jen budou muset projít lehce otravnou testovací fází, kdy se po nich naopak bude chtít, aby systému věnovali čas navíc.

Automaticky vygenerované texty totiž bude nutné kontrolovat, a to tak dlouho, dokud v dané redakci nevychytají chyby a nezískají stoprocentní jistotu, že systém zvládne fungovat sám bez dalších editací a kontrol.

Kromě dopadů na novináře v praxi bude nutné vyřešit i náležitou přípravu budoucích žurnalistů, legislativní změny, které budou s nástupem UI do žurnalistiky velmi potřebné, nebo se zamyslet nad reakcemi čtenářů na automaticky generované texty a případně se na ně připravit.

ČESKÁ PREMIÉRA?

Je důležité zmínit, že možnost číst automaticky vygenerované texty není úplnou novinkou a Češi ji přece jen už několikrát měli. Nikoho moc nepřekvapí, že automat využila jako první ČTK, a to například během voleb v říjnu 2018 – tehdy pomáhal editorům a redaktorům s přepisem dat z Českého statistického úřadu. Celkem se stal program spoluautorem více než dvou stovek automatických textů. Šlo především o headlines a krátké zprávy přinášející průběžné výsledky v různých okresech. ČTK se kvůli zrychlení zpravodajského servisu snaží o automatizaci některých procesů již dlouhodobě.

Právě skutečnost, že ČTK není v oboru automatizace žurnalistiky nováčkem, se stala hnacím motorem pro vývojáře z ČVUT, jejichž původním plánem bylo zůstat u vývoje obdobného systému, který již ČTK využila. Tak se z celkem skromného cíle vyvinul ambiciózní projekt, který by mohl v budoucnu pořádně rozvířit stojaté vody české žurnalistiky.

VYUŽITÍ UI V ZAHRANIČÍ

Zlepšováký založené na využití UI úspěšně používají při své práci redaktoři v zahraničí. Za všechny zmiňme jen pár případů. Deník The New York Times pracuje od roku 2015 se systémem Editor, který umožňuje novinářům označovat titulky, fráze i další části právě vytvářených článků a přiřazovat jim zvláštní tagy.

Ty si Editor zapamatuje a roztřídí podle relevantních kategorií. Při psaní dalšího článku si novinář za použití správných tagů dokáže rychle vytáhnout informace, které třeba použije k dovysvětlení kontextu nebo ověření některých faktů.

Práci novinářů z agentury Reuters zase usnadňuje nástroj Reuters News Tracer, který se denně probírá všemi příspěvky na Twitteru a filtruje z nich aktuality, které by mohly být důležité. To umožňuje agentuře informovat o veškerém zásadním dění mezi prvními. V praxi se nástroj osvědčil už mnohokrát, mimo jiné při zemětřesení v Ekvádoru nebo bombových útocích v Bruselu.

UI pak nachází skvělé uplatnění dokonce i na sociálních sítích. Facebook díky ní dokáže na základě určitých frází detekovat rychle a účinně fake news a snaží se bránit jejich šíření.

Foto popis|

Zrušení výsledků voleb ve Strakonících

10.4.2019 ČRo Plus str. 03 21:10 Den v 60 minutách

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

Krajský soud v Českých Budějovicích se musí z rozhodnutí Ústavního soudu znovu zabývat komunálními volbami ve Strakonících. Ve svém původním verdiktu výsledek voleb zrušil a nařídil jejich opakování kvůli narušení svobodné politické soutěže. Kraj se ale podle Ústavního soudu dostatečně důkladně nezabýval mírou, jaké to mohlo ovlivnit výsledek voleb a rozdělení mandátů, což musí napravit. Zákon totiž nyní pro zásah soudu vyžaduje hrubé a reálné ovlivnění výsledků voleb. Ústavní stížnost podal vítěz voleb, hnutí Strakonická veřejnost, které pochybení nebo účelový postup vůči konkurenci odmítá. Definitivní výsledek řízení tak zůstává stále otevřený a ve Strakonících potrvá provizorium bez funkčního zastupitelstva. Naším dalším hostem je Petr Jüptner, ředitel Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý večer. Pane Jüptnere slyšíme se? Výborně, tak ještě jednou přeji dobrý večer. Podle strakonické veřejnosti, tedy hnutí, které vyhrálo volby, Ústavní soud potvrdil, že na podzim vlastně ty výsledky voleb měly platit, že je volby nic hrubě neovlivnilo. Je to správná interpretace dnešního nálezu Ústavního soudu?

JÜPTNER Petr, ředitel Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já bych řekl, že to je špatná interpretace. Ústavní soud v podstatě neřekl, že by krajský soud postupoval nebo došel ke špatnému závěru, ale Ústavní soud kritizoval ten způsob dokazování nebo tu argumentaci nebo řekněme to, jakým způsobem krajský soud to svoje rozhodnutí podložil a z tohoto důvodu Ústavní soud tu věc vrátil k rozhodování krajskému soudu a na povaze věci to nemění, to znamená, může dojít k tomu, že krajský soud na základě řekněme jiného dokazování nebo jiného odůvodnění dojde ke stejnému závěru, ke kterému došel již předtím.

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

Ústavní soud ve většině bodů dnes tedy ty závěry krajského soudu potvrdil. Podle nich byla potlačena svobodná soutěž politických subjektů. Tehdejší rozhodnutí ale kritizoval třeba politolog Stanislav Balík, pole kterého českobudějovický soud překročil vykázané hranice a vynesl spíše politický manifest. S tím tedy nesouhlasíte?

JÜPTNER Petr, ředitel Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ono rozhodování o zrušení či nezrušení voleb vždycky velmi citlivá záležitost, je to vždycky tenký led, je to o hledání té tenké hranice a to rozhodování je v tomhle to nevděčné. Já bych s kolegou profesorem Balíkem tady částečně nesouhlasil, protože podle informací z médií skutečně v tom strakonickém případě došlo k poměrně ojedinělému souběhu těch různých toho omezování té politické soutěže, protože se poměrně běžně setkáváme s tím, že třeba je omezen prostor na výlepních plochách nebo naopak je omezen přístup k tomu radničnímu periodiku, ale ve Strakonici skutečně doporučení bylo poměrně významné a byla tam kombinace více faktorů. Takže zrovna v případě Strakonice bych nepokládal to rozhodnutí krajského soudu za nějaké kontroverzní, existují v České republice podstatně kontroverznější rozhodnutí typu obec Rašín na Jičínsku, kde krajský soud naprosto nesmyslně přidělil mandát někomu úplně jinému, než komu patřili dle volebního zákona. Ale v tomhle tom případě Strakonice to nebylo rozhodnutí úplně překvapivé. Ale ústavní soud kritizoval zejména ten způsob, jakým způsobem nebo ten způsob, jak krajský soud to zrušení voleb odůvodnil a dokázal nebo dokazoval.

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

Ona soudkyně krajského soudu v odůvodnění popisuje zneužívání moci, využívání síly médií, byrokratické obstrukce, představy, že město lze řídit jako firmu i výroky politiků, že oni vlastně politici nejsou, což jsou tedy postoje a výroky známé i z celostátní politiky, především u hnutí ANO a premiéra Andreje Babiše. Dá se téhle konkrétní případ z jihočeského města převést i na celostátní rovinu nebo je to nesouměřitelné?

JÜPTNER Petr, ředitel Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Když se podíváme třeba do různých států střední a východní Evropy, tak určitě najdeme příklady, které nás řekněme, které se nabízejí ke srovnání, ale na druhou stranu, já bych to tady v tomto případě opravdu nesrovnával. Jedná se o komunální politiku a bylo by to opravdu na dlouhou diskusi.

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

Říká Petr Jüpner, ředitel Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Děkuji za váš čas. Hezký večer.

JÜPTNER Petr, ředitel Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Na shledanou.

Zákulisí

10.4.2019 Nový prostor str. 05 Úvod

Co nového v redakci a mezi prodejci?

O titulní straně časopisu nám pomáhají rozhodnout i naši prodejci. Hlasují v denních centrech v Praze a v Brně. Z jakých verzí prodejci vybírali a jak hlasování dopadlo, se můžete podívat hned vedle. A přidáváme pár momentek z minulých dvou týdnů:

1 MARTIN DLM A FABIANO GOLGO V těchto dnech je v plném proudu výroba a nabírání materiálů do knihy o divoké dvacetileté historii projektu Nový Prostor. Zpovídáme hlavní postavy, které do dění v NP nesmazatelně zasáhly, a taky je fotíme. Na snímku z ateliéru fotografa Davida Tureckého můžete vidět někdejšího

šéfredaktora NP Fabiana Golga a někdejšího prodejce Martina DLM, jemuž NP posloužilo jako přestupní stanice k lepšímu životu. A byl to právě Fabiano, brazilský antropolog, který časopis otevřel všem experimentům a absolutně si v ničem nebral servítky. Například o revoluci v redakci, kterou Fabiano podpořil, kdy si jedno číslo NP po násilném puči vyrobili sami prodejci, můžete číst na str. 4 v rubrice 20 let spolu. Kniha bude v prodeji letos na podzim.

2 ARCHIV VYDÁVÁ SVÉ POKLADY V souvislosti s výrobou knihy o historii NP také projíždíme redakční archivy. Pamatujete ještě na předchůdce Jana Sterna, sloupkaře Jana Jiráka? (na fotce uprostřed) I tohoto teoretika médií a profesora na **Fakultě sociálních věd** UK se chystáme vyzpovídat, protože toho s NP zažil až až. Na snímku v zázemí rádia Akropolis, kde měli tehdejší redaktori a prodejci NP v roce 2005 svůj vlastní pořad. Pan Jirák ve spárech redaktora Kubiema Stichspera a prodejce Karla KFJ.

Foto popis|

Premiéřský post obhájí, pak ale na Netanjahu čeká obvinění z korupce a slíbená anexe Západního břehu

10.4.2019 seznamzpravy.cz str. 00 Zahraniční, Stalo se

Jolana Humpálová

Popáté premiérem – tak vypadá výsledek parlamentních voleb pro současného předsedu izraelské vlády Benjaminu Netanjahu. I přes těsnou výhru své strany Likud se může premiér pohodlně opřít o svůj blok pravicových stran, který v parlamentu tvoří nadpoloviční většinu.

Přesvědčivá převaha v parlamentu by mohla Netanjahuovi pomoci ustát i trojí obvinění – z podvodu, korupce a ovlivňování médií. Z těch ho chce obvinít generální prokurátor Avichaj Mandelblit – o svém záměru informoval už na konci února, formálně ale Netanjahu obviní až po volbách.

Za výhru slib anexe pokračováním premiéřovy desetileté spanilé jízdy ve funkci definitivně mizí naděje na konec izraelské okupace palestinského území. Netanjahu má jiné plány. Před volbami slíbil, že, vyhraje-li, anektuje izraelské osady na Západním břehu Jordánu. Tedy osady, které jsou postavené právě na okupovaném území Palestiny a lidskoprávní organizace i Mezinárodní soudní dvůr je považuje za nezákonné.

„Aby Netanjahu sestavil vládu, potřebuje podporu pravicových a krajně pravicových stran. A mezi jejich klíčové požadavky už dlouhodobě patří anexe osad nebo alespoň některých bloků na Západním břehu,“ uvedl pro Seznam expert Jakub Záhora z **Fakulty sociálních věd** Karlovy univerzity. „Ta možnost je nejreálnější za posledních dvacet let,“ dodal Záhora. Reakce institucí jako je Mezinárodní soudní dvůr na podobné izraelské výpady bylo podle Záhory možné sledovat už v případě anexe Golanských výšin. „Naprostá většina mezinárodní komunity tento krok odmítá,“ řekl. Existence osad je kritizována už od jejich vzniku v 70. letech a jejich včlenění do vnitřního Izraele bude podle něj kritizována ještě tvrději.

„Postoj USA bude asi jiný. Na základě minulých kroků americké administrativy nelze očekávat, že tam bude nějaký odpor,“ podotkl Záhora. Podle něj je Trumpova vláda nejvíce proizraelská za celou historii americko-izraelských vztahů.

Druhořadí občané Arabská menšina, respektive komunita Izraelců s arabským původem, z výsledku voleb nadšená není. Na společenskopolitické pyramidě se nachází až úplně vespod – a vláda v tomto silně pravicovém složení by mohla problém ještě prohloubit. Problém ale měli arabští voliči i s vlastními politickými zástupci.

„Zájem mají jen na penězích a výhře křesla, to je všechno. Včera bylo jasné, že lidé nechtějí volit. Nadřazují své zájmy nad zájmy svých lidí, proto je lidé bojkotovali, já jsem jeden z těch, co volby bojkotovali z tohoto důvodu,“ uvedl pro agenturu AP Burhan Zoabi, arabský volič z izraelského Nazaretu.

Podle Jakuba Záhory se situace pro arabskou menšinu s nastupující vládní koalicí ještě zhorší. „Dá se očekávat, že dojde k dalšímu prohloubení statusu druhořadých občanů,“ řekl. „Do parlamentu se dostaly strany, které budou pravděpodobně členy vládní koalice, jejíž představitelé mají otevřeně rasistické a protiarabské výlevy.“

Politické ústupky za imunitu Netanjahuův Likud získal v parlamentu 35 křesel – tedy stejně jako jeho největší vyzyvatel, strana Modrá a Bílá v čele s bývalým náčelníkem generálního štábu Bennym Gancem, který ve středu přiznal porážku s tím, že nejméně milion voličů ukázalo, že chce změnu. „Naši voliči chtěli naději a my jim ji dáme. Přáli si jinou cestu a my jim ji ukázali,“ uvedl Ganc.

„Očekává se, že Netanjahu vymění politické nebo i geopolitické ústupky za trestní imunitu před stíháním,” předestřel další premiérové kroky Záhora. „Vyhledky pro izraelskou demokracii jsou poměrně bledé,” usoudil.

URL| <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/premiersky-post-obhaji-pak-ale-na-netanjahua-ceka-obvineni-z-korupce-a-slibena-anexe-zapadniho-brehu-70083>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[seznamzpravy.cz](https://www.seznamzpravy.cz)

Premiéřský post obhájí, pak ale na Netanjahua čeká obvinění z korupce a slíbená anexe Západního břehu

10.4.2019 seznamzpravy.cz str. 00

Pro sestavení vlády potřebuje Benjamin Netanjahu podporu pravicových i krajně pravicových stran. (Video: Jolana Humpálová)

Přesvědčivá převaha v parlamentu by mohla Netanjahuovi pomoci ustát i trojí obvinění – z podvodu, korupce a ovlivňování médií. Z těch ho chce obvinít generální prokurátor Avichaj Mandelblit – o svém záměru informoval už na konci února, formálně ale Netanjahua obviní až po volbách.

Za výhru slib anexe

S pokračováním premiérové desetileté spanilé jízdy ve funkci definitivně mizí naděje na konec izraelské okupace palestinského území. Netanjahu má jiné plány. Před volbami slíbil, že, vyhraje-li, anektuje izraelské osady na Západním břehu Jordánu. Tedy osady, které jsou postavené právě na okupovaném území Palestiny a lidskoprávní organizace i Mezinárodní soudní dvůr je považuje za nezákonné.

„Aby Netanjahu sestavil vládu, potřebuje podporu pravicových a krajně pravicových stran. A mezi jejich klíčové požadavky už dlouhodobě patří anexe osad nebo alespoň některých bloků na Západním břehu,” uvedl pro Seznam expert Jakub Záhora z **Fakulty sociálních věd** Karlovy univerzity. „Ta možnost je nejreálnější za posledních dvacet let,” dodal Záhora. Reakce institucí jako je Mezinárodní soudní dvůr na podobné izraelské výpady bylo podle Záhory možné sledovat už v případě anexe Golanských výšin. „Naprostá většina mezinárodní komunity tento krok odmítá,” řekl. Existence osad je kritizována už od jejich vzniku v 70. letech a jejich včlenění do vnitřního Izraele bude podle něj kritizována ještě tvrději.

„Postoj USA bude asi jiný. Na základě minulých kroků americké administrativy nelze očekávat, že tam bude nějaký odpor,” podotkl Záhora. Podle něj je Trumpova vláda nejvíce proizraelská za celou historii americko-izraelských vztahů.

Arabská menšina, respektive komunita Izraelců s arabským původem, z výsledku voleb nadšená není. Na společenskopolitické pyramidě se nachází až úplně vespod – a vláda v tomto silně pravicovém složení by mohla problém ještě prohloubit. Problém ale měli arabští voliči i s vlastními politickými zástupci.

„Zájem mají jen na penězích a výhře křesla, to je všechno. Včera bylo jasné, že lidé nechtějí volit. Nadřazují své zájmy nad zájmy svých lidí, proto je lidé bojkotovali, já jsem jeden z těch, co volby bojkotovali z tohoto důvodu,” uvedl pro agenturu AP Burhan Zoabi, arabský volič z izraelského Nazaretu.

Podle Jakuba Záhory se situace pro arabskou menšinu s nastupující vládní koalicí ještě zhorší. „Dá se očekávat, že dojde k dalšímu prohloubení statutu druhořadých občanů,” řekl. „Do parlamentu se dostaly strany, které budou pravděpodobně členy vládní koalice, jejíž představitelé mají otevřeně rasistické a protiarabské výlevy.”

Netanjahuův Likud získal v parlamentu 35 křesel – tedy stejně jako jeho největší vyzyvatel, strana Modrá a Bílá v čele s bývalým náčelníkem generálního štábu Bennym Gancem, který ve středu přiznal porážku s tím, že nejméně milion voličů ukázalo, že chce změnu. „Naši voliči chtěli naděje a my jim ji dáme. Přáli si jinou cestu a my jim ji ukázali,” uvedl Ganc.

„Očekává se, že Netanjahu vymění politické nebo i geopolitické ústupky za trestní imunitu před stíháním,” předestřel další premiérové kroky Záhora. „Vyhledky pro izraelskou demokracii jsou poměrně bledé,” usoudil.

URL| <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/premiersky-post-obhaji-pak-ale-na-netanjahua-ceka-obvineni-z-korupce-a-slibena-anexe-zapadniho-brehu-70083>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
seznamzpravy.cz (*Zahraniční, Stalo se*)

TÉMA BUDOUCNOSTI, KTERÉ BYCHOM MĚLI ŘEŠIT UŽ DNES

10.4.2019 Studenta web&mag str. 27

Jiří Komárek

BUDEME MÍT NA DŮCHOD?

Důchody jsou ve společnosti často skloňované téma, pro mladé lidi však velice nezáživné – důchodový věk je pro nás daleká a těžko představitelná budoucnost. Svět se pořád zrychluje a je těžké mít představu, jak bude vypadat za tři roky, natožpak za padesát. Většina z nás se o tohle téma příliš nezajímá, podle veškerých předpovědí bychom ale měli. Stát zvyšuje důchody současným lidem v penzi, což je bezesporu chvályhodný krok, ale nabízí se otázka: Co budoucí generace?

Není žádným tajemstvím, že česká společnost stárne. Podle sociologa **Fakulty sociálních věd** Karlovy univerzity Petra Soukupa je možné očekávat, že jakmile generace Husákových dětí (typicky rodiče dnešních mileniálů) nastoupí do důchodu, budou na jednoho důchodce vydělávat dva až tři pracující. Nepříliš pozitivní scénáře předpovídá i Český statistický úřad – jeho statistiky předpovídají, že se bude podíl lidí v důchodu na počet obyvatel v aktivním věku pomalu zvyšovat. Z dnešních 39 procent na 42 procent v roce 2030. Podle prognóz by pak u nás v roce 2059 mohlo žít až 3,2 milionu důchodců z celkového počtu 9,5 milionu obyvatel.

Bude v takovém momentě udržitelný stávající penzijní systém? Podle ekonoma Ondřeje Schneidera z Institutu ekonomických studií by se stát enormně zadlužil, pokud by ho chtěl dlouhodobě udržovat: „Pokud bychom drželi výšku důchodu zhruba na dnešní úrovni, což je čtyřicet procent průměrné mzdy, a neměli ani odvody, které na důchody odvádějí zaměstnanci, pak by samotný důchodový systém byl od roku 2022 ve schodku. V roce 2045 by již tento schodek dosahoval pěti procent HDP.“

Podobný názor má i hlavní ekonom Czech Fund Lukáš Kovanda: „Udržitelný je, jestliže lidé, kteří mají ještě několik desetiletí do penze, se smíří s tím, že ta penze bude o suchém chlebu a o vodě. Pokud ale chceme důstojnější stáří, pak systém udržitelný není, protože zkrátka nebude na penze.“

DO DŮCHODU V PĚTAŠEDESÁTI NEPŮJDEME

Systém se tedy musí upravovat, což se podle Schneidera děje od roku 1996 nepřetržitě: „Je možné snižovat výši důchodů, zvyšovat věk odchodu do důchodu nebo zvyšovat odvody.“ Kombinace těchto opatření by mohla pomoci udržet systém ve stávajícím chodu. Kovanda dodává, že tzv. malodůchodovou reformu předložila vláda Petra Nečase: „Reforma nastavila mechanismus postupného navyšování odchodu do důchodu. Minulá Sobotkova vláda tohle navyšování zastropovala, ale nepředložila nic nového. Takže jsme v situaci, kdy se pohnulo něco, co vytáhlo systém z úplně alarmujícího stavu, ale stále bychom potřebovali reformu.“ Zvednutí důchodového věku očekává i sociolog Soukup: „Důchodový věk se nejspíše zvedne, ale i tak dojde k poklesu důchodů ve vztahu k platu. Je možné čekat zvýšení věkové hranice až na cca sedmdesát let. Zároveň ale očekáváme mírné zvýšení střední délky života.“

Stávající systém má několik problémů. Jedním z nich je tzv. mezigenerační solidarita, což by se dalo vysvětlit jako (ne)výhodnost důchodového systému pro jednotlivé generace. Zatímco dnešní generace důchodců dostává ze systému víc, než do něj vložila, nastupující generaci dnešních dvaceti až třicetiletých čeká opak. Podle studie think-tanku IDEA se dá očekávat, že průměrný muž narozený po roce 2008 odvede do systému trojnásobek toho, co mu bude vyplaceno na důchodech. Žena dvojnásobek.

„Problém je i v tom, jakým způsobem jsou nastaveny náhradové poměry (rozdíl mezi průměrnou mzdou a průměrným důchodem). Vlastně se zdá, že důchody jsou stále méně spravedlivé a člověk podle úrovně své výplaty nemůže počítat s odpovídající úrovní penze. Ta zásluhovost je podobně důležité téma jako mezigenerační solidarita a jen dokazuje, že je potřeba provést důchodovou reformu, která by se všem těmto tématům věnovala a snažila se je řešit. K tomu ale není politická vůle a všichni se toho bojí,“ vysvětluje Lukáš Kovanda.

REFORMA V NEDOHLEDNU

Současná vláda sice důchody zvyšuje, na mladou generaci ale nemyslí. „Politik myslí nejvíce na nejbližší dva až čtyři roky. To, co bude za osm, nebo dokonce za třicet let absolutně neřeší. Je na nás ekonomech, abychom jim to připomínali. Ani stávající důchodci na tom nemají žádný zájem. Je to záležitost mladé generace, která se opravdu bude potýkat s demografickým stárnutím a s jeho velmi neblahými dopady na veřejné finance,“ dodává Kovanda.

Podle Schneidera je slovní spojení důchodová reforma už dávno zprofanované a i laická veřejnost ztratila zájem: „Chápu postoj ministryně Maláčové, která o reformě mluvit nechce. Co ale chápu méně, je totální podceňování nejen dlouhodobých, ale i střednědobých problémů, které důchodový systém přinese. Zvyšovat důchody více, než ukládá zákon, slibovat vyšší důchody ženám nebo zaměstnancům v zatím nedefinovaných rizikových povoláních, to vše vede jen k tlaku na vyšší výdaje. Vláda se zatím chovala, jako by peníze rostly na stromech.“ Dodává, že reformu od současné vlády ani její důchodové komise neočekává.

Možností, jak by měla důchodová reforma vypadat, je mnoho, většina odborníků se ale shoduje na tom, že by měla motivovat občany, aby si více spořili na důchod. Lidé by měli méně spoléhat na stát a připravovat se samostatně – stát totiž bude muset platit třeba policii, armádu nebo zdravotnictví i v roce 2050. Ondřej Schneider v porovnání s tím hodnotí důchody jako „jednoduchý problém“: „Každý ví, že pokud nezemře předčasně, do důchodu půjde. Máme více než čtyřicet let na to se připravit. Chápu, že je těžké na tak dlouho plánovat a začít si šetřit třeba od pětadvaceti let. Je to ale nezbytné a v řadě zemí to tak funguje.“ Lukáš Kovanda dodává, že lidé utrácejí za zboží, které nepotřebují: „Jestliže se budeme v budoucnu potýkat s vyšším dluhem, bereme bohatství našim dětem, vnukům z budoucnosti a spotřebováváme ho teď. Je potřeba, aby si lidé více spořili už nyní,“ dodává.

KDO ŠETŘÍ, MÁ ZA TŘI

Důchodový věk je daleká budoucnost a většina mladých se na něj nijak nepřipravuje, jak potvrzuje Petr Soukup: „Mladí sice nad důchodem přemýšlejí, ale většinou nespoří. Pokud ano, tak zpravidla málo. Alespoň takové informace podávají stávající studie.“

Možností, jak si spořit na důchod, je několik. Petr Soukup hovoří o tom, že ideální je kombinace více zdrojů. „Optimálním zajištěním je vlastní bydlení, které buď sníží v důchodu náklady na bydlení, nebo je možné jej prodat, případně ‚probydlet‘. Dále je určitě vhodná nějaká investice (další nemovitost, penzijní připojištění apod.), která může přinést finanční prostředky za dlouhou dobu.“

Pro řadu lidí je vlastní bydlení nemyslitelné, podle Kovandy však mladí lidé nemusejí hned kupovat nemovitost: „Nemusejí investovat přímo do nemovitosti, ale můžou ze začátku odkládat peníze do nemovitostního fondu. To jsou poměrně konzervativní investice a investice zhodnocující. Samozřejmě jsou tu rizika. Vláda může zdanit nemovitosti, zatím jsou zdaněné velmi málo,“ říká a dodává, že další možnosti jsou třeba akciové trhy. „Ty dlouhodobě také rostou, ale jsou tam obrovské výkyvy. Není to pro někoho, kdo nemá pevné nervy a nechce si kazit život tím, že se bude neustále strachovat, jak se vyvíjí jeho akciové portfolio. Chápu, že spousta lidí nemá ani ten komfort takto uvažovat, a právě proto tu musí být reforma, která i lidem, kteří budou během celého svého života vydělávat málo, zajistí důstojné stáří.“

NEPODMÍNĚNÝ PŘÍJEM SPÍŠ JAKO UTOPIE

V moderní společnosti se ve vztahu k důchodům řeší i otázka základního nepodmíněného příjmu – jde o sociální dávku, stejně velkou pro každého občana bez ohledu na výši majetku a příjmu. Nabízí se tedy otázka, jestli by v budoucnu nemohl takový zdroj financí nahradit důchodový systém.

V moderních dějinách se provedlo již několik experimentů.

Například v roce 2008 až 2009 v Namibii, v roce 2011 v Indii. Nejnovější experimenty na menším počtu obyvatel zkoušela i Kanada a Finsko, nicméně obě tyto země projekt ukončily předčasně a skončil neúspěchem.

Jak by mohlo dopadnout zavedení základního příjmu v České republice, popisuje ve svém článku ekonom David Marek: „Pokud bychom nahradili všechny sociální příspěvky a dávky, přičetli celkovou hodnotu uplatněné slevy na dani a to celé vydělili počtem obyvatel České republiky, dostali bychom se k částce 79 554 korun. Měsíčně by tedy na jednoho člověka připadalo 6630 korun.“

Podle Petra Soukupa by takový model ovlivnil naši společnost výrazně: „Najednou zde může být poměrně mnoho osob s volným časem, ale relativně malým příjmem.“

Ostatně tento malý příjem bude platit i v důchodovém věku. Bude zde tedy ‚armáda‘ chudších, která ale zároveň bude mít jistý příjem.“

Ekonom Kovanda hodnotí základní nepodmíněný příjem jako zajímavou ideu, pro Českou republiku však ne moc pravděpodobnou: „Pro Česko, které je zatím chudší zemí než třeba Finsko, to nevidím jako možnost.

Mohou si to dovolit země typu Kataru nebo Kuvajtu, které mají obrovské nerostné bohatství. To jsou země, kde jakási obdoba základního nepodmíněného příjmu existuje. Ale my v České republice, pokud nebudeme umět zužitkovávat třeba lithium nebo uran, si to nemůžeme dovolit.“

MLADÍ SICE NAD DŮCHODEM PŘEMÝŠLEJÍ, ALE VĚTŠINOU NESPOŘÍ. A POKUD ANO, TAK ZPRAVIDLA MÁLO KAŽDÝ VÍ, ŽE POKUD NEZEMŘE PŘEDČASNĚ, DO DŮCHODU PŮJDE. MÁME VÍC NEŽ ČTYŘICET LET NA TO SE PŘIPRAVIT

Foto popis|

Dycky byznys! Ondřej Císař nad novou knihou Naomi Kleinové

10.4.2019 novinky.cz str. 00 Kultura - SALON

Ondřej Císař, SALON

V pátek 15. března se tisíce českých středoškoláků připojily ke globální stávce za klima, aby upozornily na možná nejdůležitější problém, jemuž budeme v blízké budoucnosti čelit. Stávka chtěla mimo jiné poukázat na to, že malá individuální řešení, jakými jsou třídění odpadu, vysazování stromků nebo vegetariánství, jako odpověď nestačí, že je třeba koordinované politické akce.

Studenti tak mířili hlavně na politiky, kteří dnes klimatickou změnu v horším případě ignorují a v lepším pokládají za izolovaný problém, jenž půjde vyřešit nějakým technokratickým opatřením. Klimatické změny jsou však podle stávkujících úzce spojeny s fungováním současných společností a jejich propojených ekonomik.

Není divu, že v zemi, v jejímž čele dlouho stál výrazný popírač vztahu mezi lidským působením a globálním oteplováním, následovala řada kritických reakcí.

Studenti dostali školení, že by se měli nejprve dovzdělat, případně že nemohou protestovat, dokud nezformulují jasná řešení dnešních problémů. Že je podobná kritika nesmyslná, si snadno odvodí každý, kdo si vzpomene na protesty stejně nedovzdělaných a o budoucnosti nevědomých studentů z podzimu 1989. Řekli by kritici dnešních stávkujících, že měli tehdy studenti držet ústa? Jistě ne. Cílem protestu totiž není přijít s nekontroverzním řešením, ale upozornit na přehlížené problémy a otevřít dveře diskusi, v níž se potenciální řešení neobjevují na začátku, ale až v průběhu, poté, kdy do ní vstoupí i další důležití hráči.

Šoková strategie

Klimatické změny nejsou izolovaným problémem, který vyřešíme nějakým obvyklým způsobem. Obvyklé způsoby dělání věcí situaci naopak zhoršují. Změny klimatu jsou vedlejším produktem rozvoje a globálního rozšíření kapitalismu, demokratizace spotřeby a klesajících cen výsledků technologických inovací, například letecké dopravy. Na to, že nejdůležitější proměnnou v této rovnici je právě globální kapitalismus, upozorňuje nová kniha Naomi Kleinové *Ne nestačí* (přeložila Jana Odehnalová, Argo 2019), která zasazuje klimatické hrozby do širších souvislostí vývoje kapitalismu v posledních několika desetiletích. Tento vývoj, jehož podstatou je oslabení kontrolní moci demokraticky volených politiků ve prospěch ekonomické moci velkých globálních korporací a obchodních značek, dosáhl svého vrcholu v okamžiku, kdy v Bílém domě na křeslo nominálně nejmocnějšího muže planety usedla obchodní značka Trump.

Studentská stávka za klima v Praze, březen 2019

FOTO: Tereza Rakoušová

Zatímco ještě donedávna jsme mohli diskutovat, nakolik velké peníze ovlivňují politiku demokratických států a jestli již náhodou jejich vliv nepřesáhl únosnou mez danou tím, že ve společnosti existuje i celá řada jiných zájmů a ohledů než jen ty obchodní, v současnosti už podle Kleinové zájmy korporací demokratickou politiku zcela pohltily. Dokazuje to v kapitole, v níž pojednává nejen o historii a současnosti budování značky Trump, ale také o Trumpově nominacích na důležitá místa v exekutivě, kam přivedl lidi z vysokých pater byznysu podporujícího další využívání fosilních paliv. Najednou přestává být patrné, co je stát a co firma, přestává být

možné vůbec diskutovat, zda nedochází ke střetu zájmů, protože veřejný zájem již nelze od toho obchodního odlišit.

Zde Kleinová zachycuje obecnější problém soudobých demokracií, který známe i z Česka, kdy se do vysokých po litických funkcích dostávají reprezentanti partikulárních obchodních zájmů a zaklínají se tím, že napříště budou stát, který patří všem občanům, řídit jako firmu svých zaměstnanců. Takový stát pak ale funguje především ve prospěch zájmů určité omezené skupiny lidí. A nedokáže to vyřešit ani svěřenský fond, ani odevzdání kontroly nad obchodním impériem do rukou příbuzných. Výsledkem je oligarchizace společnosti.

Kleinová popisuje tento proces v rámci americké politiky, obejde se při tom bez cizích slov a termínů. Může tak mluvit k mnohem širšímu publiku než většina analýz současných politických a ekonomických proměn. A tato kvalita textu se neztratila ani ve výborném českém překladu.

Kleinová navíc současné proměny spojuje s konkrétními aktéry a jejich zájmy. Kapitalismus, globalizace ani klimatické změny pro ni nejsou něčím, co se jen děje nebo co způsobuje jakýsi odosobněný systém. Jsou něčím, za čím stojí konkrétní aktivity mocných hráčů, kteří koordinují svá jednání především v zájmu zisku a kteří dnes díky globální expanzi kapitalismu zhodnocují své investice mnohem víc než kdy dřív.

Spolu s tím jde ruku v ruce již zmíněné oslabování státu a rovněž jeho schopnosti zajišťovat a poskytovat veřejné služby a infrastrukturu. Tato schopnost je přitom stěžejní pro to, abychom mohli na výzvy budoucnosti coby organizované společnosti vůbec odpovědět. A také je podstatná pro zachování společenské soudržnosti.

Andrej Babiš s Donaldem Trumpem v Bílém domě

FOTO: Jonathan Ernst, Reuters

Nejen podle Kleinové, ale i podle řady dalších analýz se podpora současnému politickému a ekonomickému uspořádání vytrácí především u těch skupin populace, které v dnešním kapitalismu vítězů beroucích vše ztrácejí své dřívější postavení. Tito lidé jsou pak náchylní uvěřit slibům politiků typu Trumpa nebo Babiše, kteří bouchnutím do stolu „zkorumpovaných tradičních stran“ oznamují návrat ztraceného pořádku.

Dle Kleinové jde o promyšlenou „šokovou strategii“, která využívá jakéhokoli společenského problému nebo destabilizace k tomu, aby projekt převedení mezilidských vztahů na byznys, tedy nejen státu na firmu, posunula zase o kousek dál. Na celospolečenské úrovni jsme byli svědky aplikace takové strategie po roce 1989 v řadě postkomunistických zemí, kde se v rámci jednoho balíčku opatření demokracie implementovala společně s kapitalismem.

Šokovou strategii ale nacházíme i za některými překvapivými politickými vítězstvími z poslední doby. Skandál Nečasovy vlády, který byl pověstnou poslední kapkou ve vnímání zkorumpované české partitokracie ze strany veřejnosti, dokázal Babišův tým beze zbytku využít k mobilizaci voličů a nečekanému volebnímu úspěchu. Obavy z migrace pomohly zase Trumpovi v USA.

Jak ukazuje Kleinová, i tragické katastrofy, jakou bylo například řádění hurikánu Katrina, nakonec jen vytvářejí příležitosti pro aplikaci šokové strategie a další demontáž veřejných služeb. Můžeme se tak jen obávat, jak bude současná politicko-ekonomická elita reagovat, pokud se klimatické změny projeví ve větší míře. Na nová řešení těchto problémů, která by měla pozitivní přínos pro celek společnosti, tato elita připravena podle Kleinové není a nechce být, jejím cílem zůstává zisk za každou cenu. Zkrátka: Dycky byznys!

„Změna klimatu otfásá ideologickým základem, z něhož vychází současný konzervatismus,“ píše Kleinová. „Připustit reálnost klimatické krize znamená připustit konec neoliberálního projektu.“

Karavana jede dál

Ne nestačí shrnuje některé argumenty autorčiných předchozích publikací a pracuje s nimi v kontextu aktuálních politických, ekonomických a environmentálních událostí. V jedné zahraniční recenzi knihu označili za best of Naomi Klein; setkáme se zde s tématy kapitalismu založeného na obchodních značkách (Bez loga, česky 2005), šokové doktríny (Šoková doktrína, česky 2010) a klimatických změn (This Changes Everything, 2014).

Ondřej Císař (1974) je sociolog, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a v Sociologickém ústavu AV ČR.

FOTO: Milan Malíček, Právo

I to je jeden z důvodů, proč může četba Ne nestačí vést k hluboké depresi. O problémech, na něž upozorňovaly (nejen) její knihy již dávno, se zde mluví v téměř nezměněné podobě. Psi štěkají, karavana jede dál. Máme k dispozici řadu analýz, které upozorňují na sebedestruktivní tendence současného kapitalismu, aby se s publikací další takové analýzy ukázalo jen to, že se tyto tendence dále prohlubují.

Kleinová ale nekončí jen u diagnózy problémů, nabízí i rozsáhlou kapitolu, v níž sice nepřichází s nekontroverzním a hotovým řešením, byť i takový pokus ve formě tzv. manifestu skoku v knize najdeme, ale snaží se vzbudit jistou naději. Tu nenachází ani v expertním rozumu exaktních vědců, ani v současných elitách, ale v možnosti, kterou nám dává obnova veřejného prostoru, budování komunit a pocitu sounáležitosti při hledání odpovědí na přicházející krize.

Klimatická změna tak v závěru knihy nepůsobí jen jako hrozba, ale také jako příležitost k obnově existence, která se nebude realizovat v individualizované spotřebě, jež je v posledku podle Kleinové sycena jen potřebou člověka někam patřit, ale aktivním budováním mezilidských vztahů a solidarity, která našemu životu může dát smysl i bez vlastnictví posledního modelu oblíbené značky mobilního telefonu.

Naomi Kleinová Ne nestačí Přeložila Jana Odehnalová. Argo

FOTO: archiv nakladatelství Argo

URL| <https://www.novinky.cz/kultura/salon/501827-dycky-byznys-ondrej-cisar-nad-novou-knihou-naomi-kleinove.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

novinky.cz

Dycky byznys! Ondřej Císař nad novou knihou Naomi Kleinové

10.4.2019 novinky.cz str. 00

V pátek 15. března se tisíce českých středoškoláků připojily ke globální stávce za klima, aby upozornily na možná nejdůležitější problém, jemuž budeme v blízké budoucnosti čelit. Stávka chtěla mimo jiné poukázat na to, že malá individuální řešení, jakými jsou třídění odpadu, vysazování stromků nebo vegetariánství, jako odpověď nestačí, že je třeba koordinované politické akce.

Studenti tak mířili hlavně na politiky, kteří dnes klimatickou změnu v horším případě ignorují a v lepším pokládají za izolovaný problém, jenž půjde vyřešit nějakým technokratickým opatřením. Klimatické změny jsou však podle stávkujících úzce spojeny s fungováním současných společností a jejich propojených ekonomik.

Není divu, že v zemi, v jejímž čele dlouho stál výrazný popírač vztahu mezi lidským působením a globálním oteplováním, následovala řada kritických reakcí.

Studenti dostali školení, že by se měli nejprve dovzdělat, případně že nemohou protestovat, dokud nezformulují jasná řešení dnešních problémů. Že je podobná kritika nesmyslná, si snadno odvodí každý, kdo si vzpomene na protesty stejně nedovzdělaných a o budoucnosti nevědomých studentů z podzimu 1989. Řekli by kritici dnešních stávkujících, že měli tehdy studenti držet ústa? Jistě ne. Cílem protestu totiž není přijít s nekontroverzním řešením, ale upozornit na přehlížené problémy a otevřít dveře diskusi, v níž se potenciální řešení neobjevují na začátku, ale až v průběhu, poté, kdy do ní vstoupí i další důležití hráči.

Šoková strategie

Klimatické změny nejsou izolovaným problémem, který vyřešíme nějakým obvyklým způsobem. Obvyklé způsoby dělání věcí situaci naopak zhoršují. Změny klimatu jsou vedlejším produktem rozvoje a globálního rozšíření kapitalismu, demokratizace spotřeby a klesajících cen výsledků technologických inovací, například letecké dopravy. Na to, že nejdůležitější proměnou v této rovnici je právě globální kapitalismus, upozorňuje nová kniha Naomi Kleinové Ne nestačí (přeložila Jana Odehnalová, Argo 2019), která zasazuje klimatické hrozby do širších souvislostí vývoje kapitalismu v posledních několika desetiletích. Tento vývoj, jehož podstatou je oslabení kontrolní moci demokraticky volených politiků ve prospěch ekonomické moci velkých globálních korporací a obchodních značek, dosáhl svého vrcholu v okamžiku, kdy v Bílém domě na křeslo nominálně nejmocnějšího muže planety usedla obchodní značka Trump.

Studentská stávka za klima v Praze, březen 2019

FOTO: Tereza Rakoušová

Zatímco ještě donedávna jsme mohli diskutovat, nakolik velké peníze ovlivňují politiku demokratických států a jestli již náhodou jejich vliv nepřesáhl únosnou mez danou tím, že ve společnosti existuje i celá řada jiných zájmů a ohledů než jen ty obchodní, v současnosti už podle Kleinové zájmy korporací demokratickou politiku zcela pohltily. Dokazuje to v kapitole, v níž pojednává nejen o historii a současnosti budování značky Trump, ale také o Trumpově nominacích na důležitá místa v exekutivě, kam přivedl lidi z vysokých pater byznysu podporujícího další využívání fosilních paliv. Najednou přestává být patrné, co je stát a co firma, přestává být možné vůbec diskutovat, zda nedochází ke střetu zájmů, protože veřejný zájem již nelze od toho obchodního odlišit.

Zde Kleinová zachycuje obecnější problém soudobých demokracií, který známe i z Česka, kdy se do vysokých po litických funkcí dostávají reprezentanti partikulárních obchodních zájmů a zaklínají se tím, že

napříště budou stát, který patří všem občanům, řídit jako firmu svých zaměstnanců. Takový stát pak ale funguje především ve prospěch zájmů určité omezené skupiny lidí. A nedokáže to vyřešit ani svěřenský fond, ani odevzdání kontroly nad obchodním impériem do rukou příbuzných. Výsledkem je oligarchizace společnosti.

Kleinová popisuje tento proces v rámci americké politiky, obejde se při tom bez cizích slov a termínů. Může tak mluvit k mnohem širšímu publiku než většina analýz současných politických a ekonomických proměn. A tato kvalita textu se neztratila ani ve výborném českém překladu.

Kleinová navíc současné proměny spojuje s konkrétními aktéry a jejich zájmy. Kapitalismus, globalizace ani klimatické změny pro ni nejsou něčím, co se jen děje nebo co způsobuje jakýsi odosobněný systém. Jsou něčím, za čím stojí konkrétní aktivity mocných hráčů, kteří koordinují svá jednání především v zájmu zisku a kteří dnes díky globální expanzi kapitalismu zhodnocují své investice mnohem víc než kdy dřív.

Spolu s tím jde ruku v ruce již zmíněné oslabování státu a rovněž jeho schopnosti zajišťovat a poskytovat veřejné služby a infrastrukturu. Tato schopnost je přitom stěžejní pro to, abychom mohli na výzvy budoucnosti coby organizované společnosti vůbec odpovědět. A také je podstatná pro zachování společenské soudržnosti.

Andrej Babiš s Donaldem Trumpem v Bílém domě

FOTO: Jonathan Ernst, Reuters

Nejen podle Kleinové, ale i podle řady dalších analýz se podpora současnému politickému a ekonomickému uspořádání vytrácí především u těch skupin populace, které v dnešním kapitalismu vítězů beroucích vše ztrácejí své dřívější postavení. Tito lidé jsou pak náchylní uvěřit slibům politiků typu Trumpa nebo Babiše, kteří bouchnutím do stolu „zkorumpovaných tradičních stran“ oznamují návrat ztraceného pořádku.

Dle Kleinové jde o promyšlenou „šokovou strategii“, která využívá jakéhokoli společenského problému nebo destabilizace k tomu, aby projekt převedení mezilidských vztahů na byznys, tedy nejen státu na firmu, posunula zase o kousek dál. Na celospolečenské úrovni jsme byli svědky aplikace takové strategie po roce 1989 v řadě postkomunistických zemí, kde se v rámci jednoho balíčku opatření demokracie implementovala společně s kapitalismem.

Šokovou strategii ale nacházíme i za některými překvapivými politickými vítězstvími z poslední doby. Skandál Nečasovy vlády, který byl pověstnou poslední kapkou ve vnímání zkorumpované české partitokracie ze strany veřejnosti, dokázal Babišův tým beze zbytku využít k mobilizaci voličů a nečekanému volebnímu úspěchu. Obavy z migrace pomohly zase Trumpovi v USA.

Jak ukazuje Kleinová, i tragické katastrofy, jakou bylo například řádění hurikánu Katrina, nakonec jen vytvářejí příležitosti pro aplikaci šokové strategie a další demontáž veřejných služeb. Můžeme se tak jen obávat, jak bude současná politicko-ekonomická elita reagovat, pokud se klimatické změny projeví ve větší míře. Na nová řešení těchto problémů, která by měla pozitivní přínos pro celek společnosti, tato elita připravena podle Kleinové není a nechce být, jejím cílem zůstává zisk za každou cenu. Zkrátka: Dycky byznys!

„Změna klimatu otřásá ideologickým základem, z něhož vychází současný konzervatismus,“ píše Kleinová. „Připustit realnost klimatické krize znamená připustit konec neoliberálního projektu.“

Karavana jede dál

Ne nestačí shrnuje některé argumenty autorčiných předchozích publikací a pracuje s nimi v kontextu aktuálních politických, ekonomických a environmentálních událostí. V jedné zahraniční recenzi knihu označili za best of Naomi Klein ; setkáme se zde s tématy kapitalismu založeného na obchodních značkách (Bez loga, česky 2005), šokové doktríny (Šoková doktrína, česky 2010) a klimatických změn (This Changes Everything, 2014).

Ondřej Císař (1974) je sociolog, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a v Sociologickém ústavu AV ČR.

FOTO: Milan Malíček, Právo

I to je jeden z důvodů, proč může četba Ne nestačí vést k hluboké depresi. O problémech, na něž upozorňovaly (nejen) její knihy již dávno, se zde mluví v téměř nezměněné podobě. Psi štěkají, karavana jede dál. Máme k dispozici řadu analýz, které upozorňují na sebedestruktivní tendence současného kapitalismu, aby se s publikací další takové analýzy ukázalo jen to, že se tyto tendence dále prohlubují.

Kleinová ale nekončí jen u diagnózy problémů, nabízí i rozsáhlou kapitolu, v níž sice nepřichází s nekontroverzním a hotovým řešením, byť i takový pokus ve formě tzv. manifestu skoku v knize najdeme, ale snaží se vzbudit jistou naději. Tu nenachází ani v expertním rozumu exaktních vědců, ani v současných elitách, ale v možnosti, kterou nám dává obnova veřejného prostoru, budování komunit a pocitu sounáležitosti při hledání odpovědi na přicházející krize.

Klimatická změna tak v závěru knihy nepůsobí jen jako hrozba, ale také jako příležitost k obnově existence, která se nebude realizovat v individualizované spotřebě, jež je v posledku podle Kleinové sycena jen potřebou člověka někam patřit, ale aktivním budováním mezilidských vztahů a solidarity, která našemu životu může dát smysl i bez vlastnictví posledního modelu oblíbené značky mobilního telefonu.

Naomi Kleinová
Ne nestačí
Přeložila Jana Odehnalová.
Argo
FOTO: archiv nakladatelství Argo

Naomi Kleinová vydala knihu Ne nestačí v roce 2017, česky publikace vyšla letos v lednu..

URL| <https://www.novinky.cz/kultura/salon/501827-dycky-byznys-ondrej-cisar-nad-novou-knihou-naomi-kleinove.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
novinky.cz (*Kultura - SALON*)

K zemi jde celé sídliště. Proč v Karviné bourají část města, do které se investovaly desítky milionů?

10.4.2019 irozhlas.cz str. 00 Zprávy z domova
Tereza Čemusová

Demolice čeká dalších 14 čtyřpodlažních domů s celkem 60 vchody v okolních ulicích, které se podle jejich majitele společnosti Residomo nevyplatí opravovat, protože v nich prý nikdo nechce žít.

Nová fasáda i plastová okna. V Karviné 6 půjde k zemi 14 domů. /

Michaela Danelová

K zemi jde celé sídliště.

Proč v Karviné bourají část města,
do které se investovaly desítky milionů?

Karviná

/

Tereza Čemusová

/

10. dubna 2019

Čtěte celý článek

Na moderním dětském hřišti v Mírové ulici v karvinském Novém městě si hrají děti z místní mateřské školy. Asi šest let staré hřiště, které v době vzniku stálo miliony, bylo donedávna obklopeno bytovými domy. V době, kdy děti lezou a houpají se na lanových prvcích, už z jedné strany domy nestojí. Vidět je jen hromadu sutin, bagry, které před nedávnem domy zbouraly, a dělníky, kteří čerstvě zdemolované části kropí vodou.

„Ty domy byly opravdu ve špatném stavu, podívejte se na to,“ hodnotí bourání učitelka, která děti na hřiště přivedla, a ukazuje při tom na jedno rozbité okno v přízemí. „Možná kdyby to opravili... Asi to trochu škoda je,“ připouští po chvíli a pak už si děti přivolá k sobě, seřadí je do dvojstupu a odvede zpět do školky.

Podobný osud totiž čeká dalších 14 čtyřpodlažních domů s celkem 60 vchody v okolních ulicích, které se podle jejich majitele společnosti Residomo (dříve RPG Byty patřící podnikateli Zdeňku Bakalovi, pozn. red.) nevyplatí opravovat, protože v nich prý nikdo nechce žít.

Kterých domů se bourání týká, si můžete prohlédnout v následující mapě

První z domů šly k zemi už v minulých týdnech, další by měly být zbourány v následujících měsících. Demolice bude podle odhadů společnosti stát 23 milionů korun.

Letní, Javorová, Havířská, Mírová... stojí na seznamu ulic, ve kterých do konce roku zbudou po zbouraných domech jen prázdné plochy, obklopené relativně pěknými chodníky, parkovišti a pouličními lampami s moderními LED diodami.

Konečně to tu bude vypadat k světu, zní z „Bronxu“, napsal v roce 2013 Karvinský deník k renovaci veřejného prostranství v Karviné 6 odkazem na kriminalitou proslulou část New Yorku.

Karvinské sídliště má totiž pověst místa, kde žijí „problémoví sousedé“. Jeden z vnitrobloků je dokonce kvůli pocitu bezpečí obehnán plotem a dovnitř se nedostane nikdo jiný než jeho obyvatelé se vstupními klíči a čipy nebo lidé, které vpustí vrátní. Jako ghetto, jak lokalitu někdy média označují, ale nevypadá. Asi třetinu domů už společnost zbourala / Foto: Michaela Danelová, Český rozhlas

„Šestka (Karviná 6 – Nové město, pozn. red.) byla kdysi opravdu jedna z těch nejlukrativnějších a nejkrásnějších. Sice tam byly byty dvojkové kategorie, ale ta lokalita je výborná. Je tam škola, školka, je tam úřad práce, obchody, nemocnice v docházkové vzdálenosti,“ popisuje opoziční zastupitelka za Piráty a starosty Zuzana Klusová, které vadí, že město nemá vizi, co bude s místem dělat.

„Na jedné straně jsme zrekonstruovali za obrovské peníze náměstí Budovatelů, poté se vybourala velká část a já jsem neslyšela, co tam bude. Myslím, že město mělo ještě předtím, než se přistoupilo k bourání, otevřít diskusi o tom, co tam bude. Toto jen podporuje různé spekulace a v lidech to vyvolává další nejistotu, co se tam bude dít,“ dodala.

Mluvčí Karviné Lukáš Hudeček na zrekonstruovaném náměstí Budovatelů, které leží jen kousek od místa bourání / Foto: Michaela Danelová, Český rozhlas

V roce 2013 město investovalo do nových chodníků, parkovacích ploch, ale i dětského hřiště 30 milionů korun s jasným odůvodněním – zlepšit vzhled místa.

O šest let později vymýšlí, co se v oblasti bude dít. „Pokud jde o lokalitu, kde momentálně probíhá bourání domů Residomo, tak uvažujeme o třech variantách využití volného prostoru,“ vysvětluje mluvčí Karviné Lukáš Hudeček.

Ve hře je volnočasový areál se sportovišti, budovy pro lehký průmysl či kancelářské budovy, ale i úplně nová jiná bytová výstavba. Jasno v tom vedení města ale nemá, a tak nějakou dobu na místě nebude prostě nic.

Domy byly obsazené jen asi z 20 procent / Foto: Michaela Danelová, Český rozhlas

„No je to škoda, je. Opravili to všechno a teraz to bourají. Proč? To já nevím,“ odpovídá na dotaz, co si o demolici myslí, místní starší obyvatelka, která prochází na dohled od jednoho z domů, který brzy půjde k zemi.

Má plastová okna, novou fasádu a je zateplený. Společnost Residomo navíc v posledních deseti letech vyměnila vchodové dveře a poštovní schránky, vymalovala společné prostory a opravila tam světla a u některých opravila i střechy. Na první pohled nevypadají jako vybydlené domy, se kterým se už nedá nic jiného dělat. Jenže jeho majitel – právě společnost Residomo – to vidí jinak.

„Byly tam staré technologie na vytápění. Když se řešilo, jestli by se to rekonstruovalo a za kolik, tak z toho vyplynulo, že stejně není předpoklad, že by se ty domy natolik využívaly, že by tu byl takový příliv obyvatel, že momentálně by se to nevyplatilo. A že bude pro město přínosnější, když se domluvíme a prostě ty pozemky se tady využijí k nějaké nové výstavbě,“ zdůvodnila bourání domů mluvčí společnosti Kateřina Piechowicz.

Mezi obyvateli se přitom šíří také informace, že se domy zateplovaly a okna měnila i z evropských peněz. Na jednom z domů, kterému se ale bourání vyhne, visí i informační cedule, že Brusel přispěl.

Evropské dotace se ale podle Piechowicz bouraných domů netýkaly. „Na žádný z domů, které nyní v Karviné demolujeme, nebyly v minulosti čerpány dotační peníze. Veškeré opravy a rekonstrukce, které v minulosti v těchto domech proběhly, byly financovány z prostředků RPG, nyní Residomo,“ dodala.

I přes opravy a rekonstrukce bydlet v domech lidé nechtějí. „Ty domy byly třeba jen z 20 procent obsazeny,“ říká mluvčí společnosti Residomo Kateřina Piechowicz. Ona i zástupce města přitom několikrát opakují, že Karviná není stejné město jako v minulosti.

„Karviná byla v době boomu hornictví budována pro 80 tisíc obyvatel. Momentálně však ve městě žije jen necelých 54 tisíc lidí. Valná většina bytů byla několik let prázdná, docházelo k rabování a ničení nemovitostí nepřizpůsobivými občany,“ říká mluvčí Karviné Lukáš Hudeček.

Stejný argument opakuje i Piechowicz. „V prvé řadě je potřeba si uvědomit, že Karviná je stavěná na jiný počet obyvatel, než jaký zde nyní žije. V současné době dochází každým rokem k poklesu obyvatelstva a tento trend bohužel způsobuje, že nejen my, ale i město a jiní vlastníci nemovitostí mají méně nájemníků,“ říká.

Bývala to lukrativní lokalita / Foto: Michaela Danelová, Český rozhlas

Oblast Karvinska, ale také Ostravsko či Mostecko patří mezi regiony s dlouhou tradicí těžkého průmyslu. „Zatímco minulý režim tuto tradici podporoval a rozšiřoval, za současného režimu naopak došlo k poklesu jeho významu,“ vysvětluje antropolog Václav Walach z Filozofické fakulty Západočeské univerzity v Plzni.

„S tím souvisí nejen úbytek pracovních míst, a to především těch nízkokvalifikovaných, ale také nadbytek ubytovacích kapacit, které v těchto regionech vznikaly právě za účelem ubytování pracovní síly, která sem přicházela z celého Československa. A protože po roce 1989 už nebyla tolik potřeba, mnoho budov, bytů, ale i ubytoven přestalo sloužit svému původnímu účelu,“ říká.

V tom podle něj navíc tkví hlavní problém takzvaného obchodu s chudobou. „Hlavní problém nespočívá v tom, že tady máme ‚problémové‘ lidi, jak jsou často označováni místními politiky. Problém tkví v tom, že v některých regionech máme množství ubytovacích kapacit, s nimiž lze výnosně spekulovat,“ dodává.

Dětské hřiště stálo miliony. Domy v jeho okolí brzy zmizí / Foto: Michaela Danelová, Český rozhlas

I přes odliv obyvatelstva z města pryč zůstává jednou z variant, co místo zbouraných domů postavit, nové moderní bydlení. „Rezidenční bydlení s vlastním kouskem zeleného je něco, co převyšuje úplně všechno. Pocit, že mám vlastní drn trávy, na který si můžou stoupnout je k nezaplacení,“ říká Piechowicz.

Udržet lidi v Karviné chce prý i vedení města. „Lidé se nám stěhují do okolních obcí. My budeme velmi rádi, když nám tady zůstanou. Stává se nám, že se odstěhují – máme tady obec Petrovice, na druhé straně Stonavu – oni si tam postaví rodinný dům, ale ty děti vozí k nám do školky, děti třeba chodí k nám do škol, ale nebydlí u nás, nemáme z nich daně,“ popisuje.

Obyvatelé okolních domů ale nemají pocit, že by místní sídliště trpělo nedostatkem obyvatelstva. Že domy nepůsobily před zbouráním prázdně, říká postarší pán, který přišel na hřiště s vnučkou. „Tak možná teď, než je vyhodili. Jinak to tady bylo všechno zaplněné,“ komentuje. „Měli to zbourat i s nimi,“ dodává tichým hlasem.

Po zbourání zůstanou na sídlišti jen šest let staré chodníky / Foto: Michaela Danelová, Český rozhlas

„Bylo tu dost plno,“ popisuje další. O důvodech má jasno. „Tak byly to dvojky, tak se toho chtějí zbavit,“ uvedl s tím, že se jednalo o byty takzvané 2. kategorie, které nemají centrální vytápění.

„Jedničky mají volné a ty dvojkové byty mají plné. Takže jedničky nechaly stát a dvojky bourají...Ale je to jen můj názor,“ vysvětluje a ukazuje mezi tím k bloku domů, kde jsou už byty vytápěny centrálně, a proto patří do 1. kategorie. Na první pohled se od těch, co brzy půjdou k zemi, ničím neliší.

Že důvody můžou být jinde, naznačuje i socioložka Eliška Černá z **Fakulty sociálních věd** Ostravské univerzity, která se specializuje především na situaci v Ostravě.

„My se zde, v případě Karviné, bavíme o segmentu portfolia, který je pronajímán nízkopříjmovým domácnostem. Vlastnění takového segmentu je po určitý čas pro společnost výhodné. Často využije situace, kdy jsou díry v bytové politice, nejsou regulace cen nájemného, chybí zákon o sociálním bydlení a podobně,“ vysvětluje.

Znamená to podle ní, že společnost tak jednak může pronajímat substandardní bydlení – tedy nevyhovující pro trvalé ubytování – za vysoké částky často hrazené z příspěvku a doplatku na bydlení. Jednak může zneužít slabé ochrany nájemníků v podobě krátkodobých nájemních nebo podnájemních smluv.

„Tedy pokud rodina začne selhávat v placení nepřiměřeně vysokého nájemného, může ji kdykoliv, velmi rychle vyměnit za jinou a byznys se točí dál. A tohle využívá do doby, než se jí vyplatí tenhle segment zpeněžit jinak,“ říká. To podle ní může být i případ bourání domů v Karviné. „O rodiny, které v tomto segmentu bydlení uvíznou, jim vůbec nejde a nemají problém je vymést,“ dodává.

Antropolog Václav Walach popisuje čtyři strategie, které města či korporace uplatňují na sociálně vyloučené lokality. „Tou první je stabilizace lokality prostřednictvím především zavádění sociálních služeb, ale též lepší koordinace zúčastněných aktérů, vytváření příležitostí pro společné trávení volného času či podpory komunitních skupin. Druhá strategie odpovídá devastaci bytového fondu. Kde nejsou ubytovací kapacity, tam logicky nemohou být ani vyloučené lokality,“ vysvětluje.

Třetí a podle Walacha nepochybně nejefektivnější strategií je bytová politika založená na principech etnického začlenění: „Její cílem je zrušit sociálně vyloučenou lokalitu tím, že se její obyvatelé přemístí do standardního bydlení napříč městem. Typickým představitelem je město Brno, ale též Liberec a další města. Zajímavý přístup praktikují také v Ostravě.“

Než se udělá strojová demolice, odstraňují se části, které mohou být využity / Foto: Michaela Danelová, Český rozhlas

Posledním typem je gentrifikace. Jedná se o revitalizaci bytového fondu a okolního prostranství, které následuje výměna obyvatelstva. „Nejedna vyloučená lokalita se nachází v atraktivní části obce, kde by mohla bydlet střední třída. Majitelé bytového fondu to vědí a snaží se ji přilákat, bohužel leckdy na úkor řešení problémů příslušníků nižších tříd, kam patří právě obyvatelé sociálně vyloučených lokalit,“ popisuje Walach.

Podle socioložky Elišky Černé se v případě Ostravska a okolí nedá mluvit přímo o gentrifikaci, protože jsou podle ní v oblasti slabé. „Spíše dochází ke smršťování Ostravy i přilehlých měst, což se typicky projevuje odlivem vzdělaného obyvatelstva, stárnutím populace atd. Co se však pojí se smršťujícím se městem, je proces suburbanizace, a to mi přijde jako přílehavější,“ vysvětluje Černá z Ostravské univerzity.

To podle ní znamená, že středně příjmové domácnosti mají tendence odcházet z center měst do přilehlých částí a vesnic a odtamtud cestovat autem za prací do města nebo pracovat online z domu. „Tedy, pokud Ostrava a okolí trpí procesem suburbanizace, což podle všeho trpí, tak začínají být investorsky potenciálně atraktivní okrajovější části měst, jako třeba Ostrava-Kunčičky, ale možná i část Karviné šest,“ dodává.

Všichni obyvatelé se museli vystěhovat. Jen některým ale nabídli náhradní bydlení / Foto: Michaela Danelová, Český rozhlas

Bývalí obyvatelé se logicky museli z bytů vystěhovat. Nové bydlení přitom společnost Residomo, která vlastní asi 80 procent bytového portfolia v Karviné, ale i na celém Ostravsku, nabídla jen části z nich.

„My jsme se nedomluvili s těmi nájemníky, kteří třeba v minulosti byli problematictí, byly na ně stížnosti, porušovali domovní řád. Byli to lidé, kterým doběhly smlouvy, a my jsme věděli, že s nimi ostatní nájemníci měli problémy. Nebo to byli třeba neplatiči,“ popisuje mluvčí firmy Residomo složení obyvatel, kteří museli domy opustit.

Nové bydlení tak nabídli jen těm nájemníkům, se kterými byly „nájemní vztahy v pohodě“. „Myslím si, že to náhradní bydlení se tady podařilo zrealizovat velmi dobře,“ dodala mluvčí.

Obavy, že se „problémoví nájemníci“, jak o nich hovoří, přesunou do jiné části Karviné, město prý nemá. „Velmi rádi si je někteří vzali do ubytoven do Ostravy. Nám už se ozývají i sami ti majitelé ubytoven, že si tyto lidi rádi vezmou. Dostali adresy ubytoven a víc jsme to neřešili,“ popisuje mluvčí Karviné s tím, že o ty „bezproblémové“ se město vždy postará.

Nejhůře snášejí vymístění děti / Foto: Michaela Danelová, Český rozhlas

Podle socioložky Černé má ale vymístění domácností své dopady. „Jsou popsány v mnoha vědeckých studiích. Dopady se objevují v oblasti psychického zdraví, vymístěné rodiny mohou trpět depresivními symptomy, zažívat vysokou mírou stresu, pocity vykořeněnosti, což neprospívá jejich sociální integraci. Některé rodiny to uvrhá do bezdomovectví, což není pro obec nijak výhodné,“ popisuje.

Ovlivnit to přitom může především děti. „Děti do tří let mohou díky vymístění zažívat vývojový regres či zpomalení a trpět vyšší nemocností, problémy se mohou objevit i u školních dětí v jejich školní úspěšnosti,“ dodává.

Společnost Residomo není jediná, kdo se do masivního bourání domů pustila. Několik čísel popisných zmizelo i v ulicích, kde domy vlastní přímo město. V ulici Makarenkova v polovině loňského roku zbouralo čtyři vchody. Do konce března půjde k zemi dalších jedenáct vchodů v dalších dvou ulicích. Za demolicí město celkem dá přes 50 milionů korun, dalších deset jim přispěje ministerstvo pro místní rozvoj.

Domy, které bourá město, stály nebo ještě stojí v ulicích navazujících na ty, ve kterých bourá domy Residomo. Z mapy tak nenávratně zmizí jedno celé karvinské sídliště.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/karvina-bourani-domu-residomo_1904100620_tec

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

irozhlas.cz

Už párkrát se mi zdálo, že oštěp letí hodně daleko

11.4.2019 iforum.cuni.cz str. 00

Úspěšná kariéra oštěpařky Ireny Šedivé se kupodivu začala psát po evropském šampionátu pro atlety do 23 let ve finském Tampere v roce 2013, na němž Šedivá nepostoupila z kvalifikace. Právě toto zklamání se stalo impulzem pro radikální změnu. Téměř bez rozmyšlení kývla oštěpařka na nabídku amerického lovce talentů a rozhodla se sbírat zkušenosti v USA a studovat mezinárodní vztahy na univerzitě ve Virginii. V roce 2015 si z univerziády v Jižní Koreji odvezla bronz. K tomu získala ve Spojených státech hned dvakrát univerzitní mistrovský titul. Po čtyřech letech za oceánem následoval návrat do ČR, na **Fakultě sociálních věd** UK se rozhodla pro magisterský studijní program Mezinárodní teritoriální studia. Vloni se stala součástí tréninkové skupiny Jana Železného a podařilo se jí splnit limit pro účast na ME v Berlíně. Tam postoupila do finále...

Vloni se Irena Šedivá díky splněnému limitu zúčastnila ME v Berlíně

Vaše rozvíjející se sportovní kariéra vypadá přímočaře a mohlo by se zdát, že ji nic nekomplikovalo. Vidíte to taky tak?

Přinesla mi opravdu hodně. Především mi umožnila studovat bakalářský obor v zahraničí a zároveň být zabezpečená. Momentálně se díky atletice mohu věnovat tomu, co mě baví, pracovat na sobě a zároveň bez starostí studovat. Takže z mé osobní perspektivy rozhodně ano. Nicméně aby všechny tyto příležitosti měly

smysl, věřím, že musím své výsledky ještě posunout a, snad to nebude znít příliš omšele, „splatiť“, co do mě bylo investováno.

Co mělo hlavní podíl na vašem návratu do ČR?

Po studiích se v USA nabízí spousta pracovních možností. Řada mých kolegů podlehla, ale já měla vždy sen se ještě do Čech vrátit. Hlavním lákadlem bylo získat magisterský titul z české univerzity a především se ještě pokusit něco dokázat v atletice.

Kde (v ideálních představách) vidí oštěpařka Irena Šedivá Irenu Šedivou za dejme tomu pět let?

Za pět let se budou konat olympijské hry v Paříži, to mi bude 32 let, přála bych si mít namířeno právě tam. Budu ve věku, v němž už dává smysl zvažovat konec sportovní kariéry a začít něco nového. Pokud by se mi podařilo na olympijských hrách uspět, považovala bych svou atletickou misi za splněnou a těšila bych se na budování kariéry nové.

A profesně třeba za dvacet let?

Bakalářský titul mám v oboru mezinárodních vztahů se zaměřením na světovou politiku, jako vedlejší obor jsem poté zvolila studium kultury a náboženství. Pro témata, kterými jsem se v rámci studia zabývala a zabývám, cítím nadšení a zápal. Proto věřím, že jsem si zvolila správně a za dvacet let se budu realizovat v profesi, ke které momentálně mířím, ale konkrétně ji ještě neznám. Je pro mě důležité, aby vše, co budu dělat, dávalo smysl na jiné než osobní úrovni. Věřím, že smysl mi přinese jen taková práce, kde budu moci přispět ke spokojenější společnosti.

Letos se vám podařilo překonat magickou metu šedesát metrů. Světový rekord Báry Špotákové je ale ještě o více než dvanáct metrů dále. Kdy jej překonáte?

K Bářiným fyzickým možnostem a i jejímu světovému rekordu cítím velikou pokoru, proto odpovědět nedokážu. Nicméně udělám vše pro to, abych dosáhla svého absolutního výkonu, ideálně na ME, MS nebo OH. Teprve pak bude mít má dosavadní práce smysl.

Máte sny, ve kterých házíte oštěpem?

Ano, mám. V devadesáti procentech to dopadá strašně (smích), upadnu, hodím deset metrů, nebo jednoduše hodit nedokážu. Ale už se mi párkrát zdálo, že oštěp letí daleko, a to byl moc pěkný sen.

Zastihla jsem vás na soustředění v Jižní Africe. Zkuste popsat jeden z tréninkových dnů...

Jsme zde tři měsíce, takže je důležité najít si režim, ze kterého se člověk „nezblázní“, je to nekonečná rutina. Já osobně se vždy ráno na terase protáhnu nebo zacvičím jógu. Následuje rychlosnídaně s kávou. Dopolední část tréninků je často náročná – rychlost, odrazy nebo překážky. Po tréninku následuje regenerace nohou ve studené vodě a pak příprava oběda; někdy to za to stojí, jindy je to spíše za trest (smích). Před odpoledním tréninkem je chvilka na čtení, školu nebo nějaký ten film. Po odpočinku si zacvičíme s fyzioterapeutem, aby se eliminovala případná zranění. Odpoledne probíhá trénink techniky nebo jdeme do posilovny. Potom už si zasloužíme saunu, masáž a vyrazíme někam do města na večeři. Den tu strašně rychle uteče a člověk má někdy pocit, že ani nestihl všechno, co chtěl. Ale snad se v sezóně ukáže, že jsem přeci jen něco stihla...

Irena Šedivá obdržela Mimořádnou cenu rektora za reprezentaci univerzity i České republiky.

URL| <https://forum.cuni.cz/IFORUM-16473.html>

Odvádí pozornost? Fischer, spojený se skandálem strojírní, útočí na Kellnera kvůli Číně

11.4.2019 cz.sputniknews.com str. 00

Senátor Pavel Fischer chce, aby miliardář Petr Kellner přišel do Senátu a promluvil o spolupráci své firmy PPF s Čínou. Hlavním důvodem je prý to, že společnost PPF podepsala s firmou Huawei memorandum o spolupráci. Napsala o tom televize ČT 24.

V článku se píše o tom, že společnost PPF podepsala Dohodu o porozumění a rozvoji telekomunikačních sítí páté generace s čínskou společností Huawei minulý rok v listopadu na česko-čínském podnikatelském fóru v Šanghaji, které slavnostně otevřel prezident Miloš Zeman. V prosinci téhož roku vydal NÚKIB vydal své varování vůči čínské společnosti.

Podle senátora Fischera jde o bezpečnost, která by mohla být touto spoluprací narušena.

„Z Číny se stal rival, vyzyvatel. A firma Petra Kellnera udělala takové smlouvy s firmou Huawei, která je v hledáčku bezpečnostních služeb už tolik let v Evropě, že to musí každého zajímat. Tady už nejde jenom o byznys. Tady jde o bezpečnost deseti milionů českých občanů, a proto nás to musí zajímat,“ řekl v ČT senátor Fischer.

Představitel PPF Vladimír Mlynář se domnívá, že jsou bezpečnostní rizika v souvislosti s čínským výrobcem přeceňována.

„Naše memorandum je obecné, není nijak obchodně zavazující. Huawei nebyla označena v Česku za riziko. NÚKIB přinesl jen varování. Ta přesná citace zní, že se mají provést bezpečnostní opatření ke snížení rizika. My teď spolu s dalšími institucemi, kterých se to týká, provádíme bezpečnostní audit,“ tvrdí člen představenstva PPF Mlynář.

Miloš Zeman a Si Ťin-pching

© AFP 2019 / Wang Zhao

Média: Český spor o Huawei je mikrokosmem evropské debaty o tom, zda zůstat s Washingtonem

Sám je ochotný Kellnera na schůzce se senátory zastoupit. „Souhlasím s panem senátorem, že kybernetická bezpečnost je strašně důležitá. My budeme moc rádi, když ta debata povede k tomu, že stát přestane nakupovat nejlevnější řešení a skutečně bude investovat do bezpečnosti. Já dokonce souhlasím i s tím, že máme mít partnerský vztah s Čínou rovný. Ale vůbec nechápu, proč jsme my jako soukromá firma zatahováni do této debaty,“ uvedl Mlynář.

Fischer zastává názor, že bezpečnostní rizika, která představuje Huawei, by měla zajímat všechny podnikatele. „Evropské firmy byly pod kobercovou palbou odposlouchávání a špionáže za pomoci techniky Huawei. Žijeme ve studené válce,“ uvedl senátor.

Mlynář to označil za nesmysl. Současná spolupráce mezi PPF a Huawei je podle něj moc malá na to, aby mohla někoho ohrozit.

„Naše síť CETINu je asi z 20 procent tvořena prvky Huawei a naše 4G síť je celá postavená na Nokii, Siemensu,“ dodal Mlynář.

Podle Mlynáře je PPF ochotná spolupraci s Huawei přerušit, kdyby české úřady trvaly na tom, že pro budování sítě 5G představuje čínská firma riziko.

Huawei

© REUTERS / Kacper Pempel

NÚKIB nemá strach ze soudů. Huawei obdržela odpověď na dopis

Na začátku února se Huawei proti tvrzení NÚKIB ohradila a v dopisu vládě i úřadu požadovala upravit, nebo zrušit varování před svými technologiemi. Společnost oznámila, že je připravena bránit se u soudů i prostřednictvím mezinárodní arbitráže. Vláda následně projednala dopis v utajeném režimu.

Společnost PPF se mimo jiné chlubí tím, že změnila zahraničněpolitickou orientaci Česka.

„PPF provozuje vlastní zahraniční politiku, která je dost v rozporu se zahraniční politikou České republiky, poněvadž ji orientuje východním směrem. A navíc buduje dobré vztahy s režimy, které nejsou demokratické,“ řekl v pořadu 168 hodin politolog Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Josef Mlejnek.

Podle odborníků je velmi důležité, že Kellnerovy firmy měly při vstupu na čínský trh podporu českých politiků. „Pro průnik společnosti PPF na čínský trh, respektive pro získání celostátní licence, byl samozřejmě zásadní obrát české zahraniční politiky. V tom obrátu české zahraniční politiky, v otevření se Číně v roce 2014, sehrál zásadní úlohu prezident Miloš Zeman,“ zdůraznil sinolog Martin Hála.

Huawei

© Sputnik / Kirill Kallinikov

Nepodložená obvinění a diskriminace! Huawei okomentoval vyloučení z české zakázky

Prezident Zeman Kellnera několikrát chválil. „Já bych ocenil krok Petra Kellnera, který zejména v době, kdy tady byla nejzuřivější kampaň proti Huawei, uzavřel s touto firmou konkrétní smlouvy, které navázaly na memorandum o porozumění z

Šanghaje. To byl odvážný krok a myslím si, že se Petru Kellnerovi i vyplatí,“ uvedl prezident v polovině března pro TV Barrandov.

Mlynář také dodal, že PPF je jako soukromá firma zatahována antizemanovci do politiky. „Vedte si politickou debatu, ale nezatahujte nás do toho. Celý ten problém je, že se Čína stala vnitropolitickým tématem mezi antizemanovci a panem prezidentem,“ uvedl.

Firma Pražská strojírna, ovládaná magistrátem hlavního města, chce zpět více než milion korun, které v minulosti vyplatila nynějšímu senátorovi a bývalému prezidentskému kandidátovi Pavlu Fischerovi. Tvrdí, že Fischer neodvedl poradenskou práci, jak se k tomu v roce 2016 smluvně zavázal.

URL| <https://cz.sputniknews.com/ceskarepublika/201904119611622-odvadi-pozornost-fischer-spojeny-se-skandalem-strojirny-utoci-na-kellnera-kvuli-cine/>

Obavy ČNB: Vnější rizika, Německo, obchodní spory a brexit

11.4.2019 roklen24.cz str. 00

Jaroslav Průcha

Tagy: RoklenFx, forex, fx, koruna, euro, dolar, EURUSD, USDCZK, EURCZK, Brexit, ČNB

Včerejšek byl bohatý na události, které mohly pohnout devizovými trhy. Zasedání Evropské centrální banky a následná tisková konference jejího šéfa Maria Draghiho. Ve Spojených státech byly zveřejněny Fed Minutes. A stále pokračuje nekonečná sága o odchodu Britů z Evropské unie. Na domácí scéně to pak byl rozhovor člena bankovní rady České národní banky Oldřicha Dědka pro agenturu Bloomberg. A v neposlední řadě také čísla od statistiků o březnové inflaci.

Bloomberg připomněl, že Dědek je znám svým opatrným přístupem k utahování měnové politiky. V září a v listopadu hlasoval proti růstu úrokových sazeb.

Dědek v rozhovoru poznamenal, že vnější rizika rostou a zůstávají tak důvodem k opatrnosti při zvyšování sazeb navzdory zrychlení inflace. Spotřebitelské ceny v březnu meziročně stouply o tři procenta a byl to nejvyšší meziroční nárůst od října 2012. Inflace tak vzrostla na horní okraj tolerančního pásma dvouprocentního cíle ČNB. Po očištění o primární dopady změn nepřímých daní se spotřebitelské ceny v letošním březnu meziročně zvýšily o 3,1 procenta.

Zveřejněná data představují mírné proinflační riziko stávající prognózy ČNB. Podle ní zůstávají celkové inflační tlaky silné především v souvislosti se zvyšováním mezd a pokračujícím růstem domácí ekonomiky. Podle Dědka březnová data o inflaci prohloubila dilema při zvažování domácích tlaků na spotřebitelské ceny vůči vnějším rizikům.

Dědek dále upozornil na rostoucí význam vnějších vlivů. Konkrétně zmínil zpomalující německou ekonomiku, globální obchodní spory a brexit. Ohledně načasování dalšího zvyšování sazeb by tak centrální bankéř vyčkával.

Koruna se dnes ráno v online směnárně RoklenFx obchoduje za středový kurz 25,59 EURCZK. Dle naší predikce by se kurz měl držet v rozmezí 25,57 až 25,64 EURCZK a ve dvojici s dolarem od 22,58 až 22,83 USDCZK.*

Včera vyšel zápis z posledního zasedání FOMC, z něhož vyplývá, že většina měnového výboru letos očekává stabilitu sazeb. Několik bankéřů pak uvedlo, že jejich názor by se mohl změnit oběma směry v závislosti na aktuálním vývoji.

ECB včera nepřekvapila a ponechala dle očekávání sazby beze změny. To samé se týká i výhledu, kde platí, že zůstanou na současných nízkých úrovních alespoň do konce letošního roku. "Z hlediska vyznění výstupu z tiskové konference ECB je patrné, že si Draghi a spol. udržují předchozí holubičí přístup. Ten by měl dle našeho očekávání vydržet do doby, než budou vyjasněna hlavní rizika, jako je brexit či otázka obchodních sporů. Následně bude záležet na tom, zda se dočkáme alespoň částečné obnovy ekonomické aktivity, jak bylo ostatně uvedeno. Výhled pro potenciální zisky eura tak zůstává prozatím omezený," uvedl analytik skupiny Roklen Jan Berka.

Včera v Bruselu pokračovala jednání o brexitu. Výsledek? Odchod Spojeného království se odkládá do konce října. "Pružné prodloužení" domluvila britská premiérka Theresa May s unijními lídry v Bruselu. Britové můžou unii opustit i dřív, a to pokud brexitovou dohodu schválí parlament. Podle Donalda Tuska mohou Britové taky brexit zcela zrušit.

Z makrodat se dnes dozvíme, jak se v USA vyvíjel index cen výrobců v březnu a nové žádosti o podporu v nezaměstnanosti.

Aktuálně se americká měna vůči euru v online směnárně RoklenFx obchoduje za středový kurz 1,1279 EURUSD, dolarový index se pak nachází na hodnotě 96,94 bodu. Během dne by se kurz EURUSD měl pohybovat v rozmezí od 1,1249 do 1,1315 EURUSD.*

*Průměrný nominální kurz, zveřejňovaný ECB, bude dle použitých modelů s vysokou pravděpodobností ve zmíněném intervalu. Predikce měnových kurzů jsou založeny na modelu časových řad, který zohledňuje předchozí hodnotu kurzu i jeho minulou volatilitu. K přesnějšímu určení budoucí volatility je do modelu navíc zakomponován faktor zveřejňování makroekonomických dat. Model je tak schopen určit, kdy lze očekávat zvýšenou či sníženou volatilitu směnného kurzu.

Disclaimer: Tento článek má pouze informativní charakter a neslouží jako investiční doporučení dle zákona č. 256/2004 Sb. o podnikání na kapitálovém trhu. Při zpracování tohoto článku autor vycházel z veřejně dostupných zdrojů. Za případné chyby v textu nebo v datech nenesou společnosti Roklen Holding a.s. ani Roklen360 a.s. zodpovědnost.

Vystudoval mediální studia na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Pracoval v ekonomické a centrální redakci ČTK jako subeditor, později jako zpravodaj se zaměřením na energetiku. Jako šéfredaktor vedl zpravodajský server iUHLI.cz, který se zaměřoval na hnědouhelný sektor a energetiku. Je šéfredaktorem ekonomického a investičního portálu Roklen24.cz.

URL| <https://roklen24.cz/a/S5A7F/obavy-cnb-vnejsi-rizika-nemecko-obchodni-spory-a-brexít>

Kellnerovy obchody v Číně jsou rizikem, míní Fischer. Zatahujete nás do politiky, oponuje Mlynář

11.4.2019 ct24.cz str. 00 Ekonomika
spicakovak

Miliardář Petr Kellner by měl přijít do Senátu vysvětlovat spolupráci své firmy PPF s Čínou. Trvá na tom senátor Pavel Fischer (nestr.) mimo jiné proto, že Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB) označil v prosinci čínskou firmu Huawei za bezpečnostní riziko. PPF s ní ale podepsala memorandum o spolupráci. Tématu se věnovaly Události, komentáře.

Dohodu o porozumění a rozvoji telekomunikačních sítí páté generace podepsala PPF s čínskou společností Huawei loni v listopadu na česko-čínském podnikatelském fóru v Šanghaji, které slavnostně otevřel prezident Miloš Zeman. V prosinci ale NÚKIB vydal své varování.

Odkaz

Huawei spustila velkou reklamní kampaň. Snaží se vylepšit svůj obraz

„Z Číny se stal rival, vyzyvatel. A firma Petra Kellnera udělala takové smlouvy s firmou Huawei, která je v hledáčku bezpečnostních služeb už tolik let v Evropě, že to musí každého zajímat. Tady už nejde jenom o byznys. Tady jde o bezpečnost deseti milionů českých občanů, a proto nás to musí zajímat,“ řekl v ČT senátor Fischer. Proto trvá na slyšení Kellnera v Senátu.

Odkaz

„USA by musely omezit své operace v Evropě,“ varoval Pompeo v Budapešti před firmou Huawei

Podle zástupce PPF Vladimíra Mlynáře se však bezpečnostní rizika v souvislosti s čínským výrobcem přeceňují. „Naše memorandum je obecné, není nijak obchodně zavazující. Huawei nebyla označena v Česku za riziko. NÚKIB přinesl jen varování. Ta přesná citace zní, že se mají provést bezpečnostní opatření ke snížení rizika. My teď spolu s dalšími institucemi, kterých se to týká, provádíme bezpečnostní audit,“ tvrdí člen představenstva PPF Mlynář.

Sám je ochotný Kellnera na schůzce se senátory zastoupit. „Souhlasím s panem senátorem, že kybernetická bezpečnost je strašně důležitá. My budeme moc rádi, když ta debata povede k tomu, že stát přestane

nakupovat nejlevnější řešení a skutečně bude investovat do bezpečnosti. Já dokonce souhlasím i s tím, že máme mít partnerský vztah s Čínou rovný. Ale vůbec nechápu, proč jsme my jako soukromá firma zatahováni do této debaty," prohlásil Mlynář.

Podle Fischera by bezpečnostní rizika, která Huawei představuje, měla zajímat všechny podnikatele. „Evropské firmy byly pod kobercovou palbou odposlouchávání a špionáže za pomoci techniky Huawei. Žijeme ve studené válce," uvedl senátor. Mlynář to označil za nesmysl a zápletku hollywoodského filmu.

Odkaz

Merkelová chce s Čínou údajně dojednat antišpionážní dohodu. Huawei by tak nevypadla ze stavby 5G sítí

Současná spolupráce PPF s firmou Huawei je podle něj navíc příliš malá na to, aby mohla někoho ohrozit. „Naše síť CETINu je asi z 20 procent tvořena prvky Huawei a naše 4G síť je celá postavená na Nokii, Siemensu," zdůraznil Mlynář.

Huawei by se však mohla ucházet o budování rychlé mobilní sítě 5G. Vláda tento týden schválila pravidla aukce kmitočtů pro tuto síť. Soutěž by na druhou stranu mohlo ovlivnit vyjádření NÚKIB. Podle Mlynáře je PPF ochotná spolupráci s Huawei přerušit, pokud by české úřady trvaly na tom, že pro budování sítě 5G představuje čínská firma riziko.

Na začátku února se Huawei proti tvrzení NÚKIB ohradila a v dopise vládě i úřadu požadovala upravit, nebo zrušit varování před svými technologiemi. Společnost oznámila, že je připravena bránit se u soudů i prostřednictvím mezinárodní arbitráže. Vláda následně projednala dopis v utajeném režimu.

Fakta

Česko není jedinou zemí, kde se obávají Huawei

Česko není jedinou zemí, kde se obávají Huawei

Do potíží se čínská firma Huawei dostala již v roce 2012, kdy zpráva tajných služeb pro americký Kongres ukázala, že firmy jako Huawei a ZTE jsou úzce spojeny s čínskou armádou, která koordinuje kybernetickou špionáž vůči USA. Americký mobilní operátor AT&T byl počátkem loňského roku donucen přerušit obchodní vztahy s Huawei.

Američtí odborníci na národní bezpečnost se obávají toho, že údaje ze zařízení firmy Huawei, například o poloze uživatele, by byly dostupné zpravodajským službám čínské vlády. Používat techniku Huawei a ZTE tak mají zakázáno v USA od loňska státní úředníci a jejich přímí spolupracovníci.

Kromě USA se proti Huawei snaží vystupovat i další západní země. Zákaz přístupu Huawei do chystaných 5G mobilních sítí již vydaly například Nový Zéland, Austrálie, Japonsko. Zvažuje to i Polsko, a to kvůli nedávnému zatčení zaměstnance Huawei podezřelého ze špionáže.

O změně přístupu k Huawei uvažuje i Británie, Norsko nebo Německo a varování zaznělo také od Evropské komise (EK).

V prosinci 2018 byla v Kanadě zatčena finanční ředitelka a zároveň dcera zakladatele společnosti Huawei Meng Wan-čou. Zadržena byla na žádost Spojených států, které ji viní z obcházení amerických sankcí vůči Íránu a z podvádění nadnárodních bank při obchodech s Íránem. Kanadský soud ji v polovině prosince propustil na kauci deset milionů kanadských dolarů (přes 170 milionů korun).

Americký ministr zahraničí Mike Pompeo 11. února 2019 v Budapešti podle agentury AP varoval, že Spojené státy by mohly být nuceny omezit některé operace v Evropě, pokud by evropské státy dále obchodovaly s čínským výrobcem telekomunikačního zařízení Huawei. Pompeo přislíbil, že seznámí maďarského premiéra Viktora Orbána a další vysoce postavené představitele s poznatky USA ohledně rizik spojených s Huawei.

Německo od února řešilo, zda se čínská firma Huawei může v Německu ucházet o budování mobilní sítě páté generace (5G). Podle deníku Handelsblatt kabinet váhal mezi jejím vyloučením ze stavby kritické infrastruktury či naopak připuštěním pod podmínkou bezpečnostních záruk. Technologická společnost čelí obavám, že by

čínská vláda mohla využívat její produkty ke špionáži. V polovině března ale začala aukce a Huawei přístup do soutěže stát nezamítl.

Lucemburský premiér Xavier Bettel se letos v únoru v Berlíně vyslovil pro společnou evropskou strategii vůči čínské telekomunikační firmě Huawei, která patří k předním poskytovatelům techniky pro stavbu nejmodernějších 5G sítí. Podle Bettela, který je zároveň ministrem komunikací, se bude téma probírat i na březnovém unijním summitu.

Média přinesla v polovině února zprávu, že Huawei na Novém Zélandu využívá v reklamě místní popularity ragby v naději, že tím zmírní negativní postoj tohoto státu vůči používání své technologie. Novozélandská vláda, která z bezpečnostních důvodů odmítla pustit Huawei ke stavbě mobilní sítě páté generace (5G), však tvrdí, že kampaň nebude mít vliv na její rozhodování.

PPF se chlubí tím, že změnila zahraničněpolitickou orientaci Česka
O spolupráci PPF s čínskými firmami, zejména Huawei, promluvil před třemi lety předseda představenstva Home Credit Jiří Šmejck. „Jsme na to ohromně pyšní, že PPF a Home Credit stály u zrodu iniciativy, která vedla k obrodě česko-čínských vztahů,“ prohlásil Šmejck. Firma, kterou řídí, je přitom vlastněná Kellnerovou PPF.

přehrát

video

168 hodin: Kde domov PPF?

„PPF provozuje vlastní zahraniční politiku, která je dost v rozporu se zahraniční politikou České republiky, poněvadž ji orientuje východním směrem. A navíc buduje dobré vztahy s režimy, které nejsou demokratické,“ uvedl v pořadu 168 hodin politolog Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Josef Mlejnek.

Odkaz

Zeman: Čína kvůli Huawei chystá odvetu. Ohroženy jsou Škoda i PPF

Podle odborníků je klíčové, že Kellnerovy firmy měly při vstupu na čínský trh podporu českých politiků. „Pro průnik společnosti PPF na čínský trh, respektive pro získání celostátní licence, byl samozřejmě zásadní obrát české zahraniční politiky. V tom obrátu české zahraniční politiky, v otevření se Číně v roce 2014, sehrál zásadní úlohu prezident Miloš Zeman,“ upozornil sinolog Martin Hála.

Zeman přitom Kellnera opakovaně chválí. „Já bych ocenil krok Petra Kellnera, který zejména v době, kdy tady byla nejuživější kampaň proti Huawei, uzavřel s touto firmou konkrétní smlouvy, které navázaly na memorandum o porozumění z Šanghaje. To byl odvážný krok a myslím si, že se Petru Kellnerovi i vyplatí,“ uvedl v polovině března pro TV Barrandov Zeman.

Odkaz

Šéf CEFC je v Číně vyšetřován, dozvěděla se hradní delegace. Zemanovým poradcem zůstává

Mlynář v pořadu Události, komentáře řekl, že PPF je jako soukromá firma zatahována do politiky. „Vedte si politickou debatu, ale nezatahujte nás do toho. Celý ten problém je, že se Čína stala vnitropolitickým tématem mezi antizemanovci a panem prezidentem.“ Takzvaný obrát k Číně, o kterém mluvil Šmejck, podle něj proběhl jen na úrovni kulturní výměny a porozumění mezi zeměmi.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/2784587-kellnerovy-obchody-v-cine-jsou-rizikem-mini-fischer-zatahujete-nas-do-politiky>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

[ceskatelevize.cz](https://www.ceskatelevize.cz), [ceskatelevize.cz](https://www.ceskatelevize.cz)

Kellnerovy obchody v Číně jsou rizikem, míní Fischer. Zatahujete nás do politiky, oponuje Mlynář

11.4.2019 ceskatelevize.cz str. 00

Miliardář Petr Kellner by měl přijít do Senátu vysvětlovat spolupráci své firmy PPF s Čínou. Trvá na tom senátor Pavel Fischer (nestr.) mimo jiné proto, že Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB) označil v prosinci čínskou firmu Huawei za bezpečnostní riziko. PPF s ní ale podepsala memorandum o spolupráci. Tématu se věnovaly Události, komentáře.

Dohodu o porozumění a rozvoji telekomunikačních sítí páté generace podepsala PPF s čínskou společností Huawei loni v listopadu na česko-čínském podnikatelském fóru v Šanghaji, které slavnostně otevřel prezident Miloš Zeman. V prosinci ale NÚKIB vydal své varování.

„Z Číny se stal rival, vyzyvatel. A firma Petra Kellnera udělala takové smlouvy s firmou Huawei, která je v hledáčku bezpečnostních služeb už tolik let v Evropě, že to musí každého zajímat. Tady už nejde jenom o byznys. Tady jde o bezpečnost deseti milionů českých občanů, a proto nás to musí zajímat,“ řekl v ČT senátor Fischer. Proto trvá na slyšení Kellnera v Senátu.

Podle zástupce PPF Vladimíra Mlynáře se však bezpečnostní rizika v souvislosti s čínským výrobcem přeceňují. „Naše memorandum je obecné, není nijak obchodně zavazující. Huawei nebyla označena v Česku za riziko. NÚKIB přinesl jen varování. Ta přesná citace zní, že se mají provést bezpečnostní opatření ke snížení rizika. My teď spolu s dalšími institucemi, kterých se to týká, provádíme bezpečnostní audit,“ tvrdí člen představenstva PPF Mlynář.

Sám je ochotný Kellnera na schůzce se senátory zastoupit. „Souhlasím s panem senátorem, že kybernetická bezpečnost je strašně důležitá. My budeme moc rádi, když ta debata povede k tomu, že stát přestane nakupovat nejlevnější řešení a skutečně bude investovat do bezpečnosti. Já dokonce souhlasím i s tím, že máme mít partnerský vztah s Čínou rovný. Ale vůbec nechápu, proč jsme my jako soukromá firma zatahováni do této debaty,“ prohlásil Mlynář.

Podle Fischera by bezpečnostní rizika, která Huawei představuje, měla zajímat všechny podnikatele. „Evropské firmy byly pod kobercovou palbou odposlouchávání a špionáže za pomoci techniky Huawei. Žijeme ve studené válce,“ uvedl senátor. Mlynář to označil za nesmysl a zápletku hollywoodského filmu.

Současná spolupráce PPF s firmou Huawei je podle něj navíc příliš malá na to, aby mohla někoho ohrozit. „Naše síť CETINu je asi z 20 procent tvořena prvky Huawei a naše 4G síť je celá postavená na Nokii, Siemensu,“ zdůraznil Mlynář.

Huawei by se však mohla ucházet o budování rychlé mobilní sítě 5G. Vláda tento týden schválila pravidla aukce kmitočtů pro tuto síť. Soutěž by na druhou stranu mohlo ovlivnit vyjádření NÚKIB. Podle Mlynáře je PPF ochotná spolupráci s Huawei přerušit, pokud by české úřady trvaly na tom, že pro budování sítě 5G představuje čínská firma riziko.

Na začátku února se Huawei proti tvrzení NÚKIB ohradila a v dopise vládě i úřadu požadovala upravit, nebo zrušit varování před svými technologiemi. Společnost oznámila, že je připravena bránit se u soudů i prostřednictvím mezinárodní arbitráže. Vláda následně projednala dopis v utajeném režimu.

Do potíží se čínská firma Huawei dostala již v roce 2012, kdy zpráva tajných služeb pro americký Kongres ukázala, že firmy jako Huawei a ZTE jsou úzce spojeny s čínskou armádou, která koordinuje kybernetickou špionáž vůči USA. Americký mobilní operátor AT&T byl počátkem loňského roku donucen přerušit obchodní vztahy s Huawei.

Američtí odborníci na národní bezpečnost se obávají toho, že údaje ze zařízení firmy Huawei, například o poloze uživatele, by byly dostupné zpravodajským službám čínské vlády. Používat techniku Huawei a ZTE tak mají zakázáno v USA od loňska státní úředníci a jejich přímí spolupracovníci.

Kromě USA se proti Huawei snaží vystupovat i další západní země. Zákaz přístupu Huawei do chystaných 5G mobilních sítí již vydaly například Nový Zéland, Austrálie, Japonsko. Zvažuje to i Polsko, a to kvůli nedávnému zatčení zaměstnance Huawei podezřelého ze špionáže.

O změně přístupu k Huawei uvažuje i Británie, Norsko nebo Německo a varování zaznělo také od Evropské komise (EK).

V prosinci 2018 byla v Kanadě zatčena finanční ředitelka a zároveň dcera zakladatele společnosti Huawei Meng Wan-čou. Zadržena byla na žádost Spojených států, které ji viní z obcházení amerických sankcí

vůči Íránu a z podvádění nadnárodních bank při obchodech s Íránem. Kanadský soud ji v polovině prosince propustil na kauci deset milionů kanadských dolarů (přes 170 milionů korun).

Americký ministr zahraničí Mike Pompeo 11. února 2019 v Budapešti podle agentury AP varoval, že Spojené státy by mohly být nuceny omezit některé operace v Evropě, pokud by evropské státy dále obchodovaly s čínským výrobcem telekomunikačního zařízení Huawei. Pompeo přislíbil, že seznámí maďarského premiéra Viktora Orbána a další vysoce postavené představitele s poznatky USA ohledně rizik spojených s Huawei.

Německo od února řešilo, zda se čínská firma Huawei může v Německu ucházet o budování mobilní sítě páté generace (5G). Podle deníku Handelsblatt kabinet váhal mezi jejím vyloučením ze stavby kritické infrastruktury či naopak připuštěním pod podmínkou bezpečnostních záruk. Technologická společnost čelí obavám, že by čínská vláda mohla využívat její produkty ke špionáži. V polovině března ale začala aukce a Huawei přístup do soutěže stát nezamítl.

Lucemburský premiér Xavier Bettel se letos v únoru v Berlíně vyslovil pro společnou evropskou strategii vůči čínské telekomunikační firmě Huawei, která patří k předním poskytovatelům techniky pro stavbu nejmodernějších 5G sítí. Podle Bettela, který je zároveň ministrem komunikací, se bude téma probírat i na březnovém unijním summitu.

Média přinesla v polovině února zprávu, že Huawei na Novém Zélandu využívá v reklamě místní popularity ragby v naději, že tím zmírní negativní postoj tohoto státu vůči používání své technologie. Novozélandská vláda, která z bezpečnostních důvodů odmítla pustit Huawei ke stavbě mobilní sítě páté generace (5G), však tvrdí, že kampaň nebude mít vliv na její rozhodování.

O spolupráci PPF s čínskými firmami, zejména Huawei, promluvil před třemi lety předseda představenstva Home Credit Jiří Šmejč. „Jsme na to ohromně pyšní, že PPF a Home Credit stály u zrodu iniciativy, která vedla k obrodě česko-čínských vztahů,“ prohlásil Šmejč. Firma, kterou řídí, je přitom vlastněná Kellnerovou PPF.

„PPF provozuje vlastní zahraniční politiku, která je dost v rozporu se zahraniční politikou České republiky, poněvadž ji orientuje východním směrem. A navíc buduje dobré vztahy s režimy, které nejsou demokratické,“ uvedl v pořadu 168 hodin politolog Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Josef Mlejnek.

Zeman přitom Kellnera opakovaně chválí. „Já bych ocenil krok Petra Kellnera, který zejména v době, kdy tady byla nejzuřivější kampaň proti Huawei, uzavřel s touto firmou konkrétní smlouvy, které navázaly na memorandum o porozumění z Šanghaje. To byl odvážný krok a myslím si, že se Petru Kellnerovi i vyplatí,“ uvedl v polovině března pro TV Barrandov Zeman.

Mlynář v pořadu Události, komentáře řekl, že PPF je jako soukromá firma zatahována do politiky. „Veďte si politickou debatu, ale nezatahujte nás do toho. Celý ten problém je, že se Čína stala vnitropolitickým tématem mezi antizemanovci a panem prezidentem.“ Takzvaný obrat k Číně, o kterém mluvil Šmejč, podle něj proběhl jen na úrovni kulturní výměny a porozumění mezi zeměmi.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/2784587-kellnerovy-obchody-v-cine-jsou-rizikem-mini-fischer-zatahujete-nas-do-politiky>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
[ceskatelevize.cz](https://ct24.ceskatelevize.cz), ct24.cz (*Ekonomika*)

Kellnerovy obchody v Číně jsou rizikem, míní Fischer. Zatahujete nás do politiky, oponuje Mlynář

11.4.2019 [ceskatelevize.cz](https://ct24.ceskatelevize.cz) str. 00

Miliardář Petr Kellner by měl přijít do Senátu vysvětlovat spolupráci své firmy PPF s Čínou. Trvá na tom senátor Pavel Fischer (nestr.) mimo jiné proto, že Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB) označil v prosinci čínskou firmu Huawei za bezpečnostní riziko. PPF s ní ale podepsala memorandum o spolupráci. Tématu se věnovaly Události, komentáře.

Dohodu o porozumění a rozvoji telekomunikačních sítí páté generace podepsala PPF s čínskou společností Huawei loni v listopadu na česko-čínském podnikatelském fóru v Šanghaji, které slavnostně otevřel prezident Miloš Zeman. V prosinci ale NÚKIB vydal své varování.

„Z Číny se stal rival, vyzyvatel. A firma Petra Kellnera udělala takové smlouvy s firmou Huawei, která je v hledáčku bezpečnostních služeb už tolik let v Evropě, že to musí každého zajímat. Tady už nejde jenom o byznys. Tady jde o bezpečnost deseti milionů českých občanů, a proto nás to musí zajímat,“ řekl v ČT senátor Fischer. Proto trvá na slyšení Kellnera v Senátu.

Podle zástupce PPF Vladimíra Mlynáře se však bezpečnostní rizika v souvislosti s čínským výrobcem přeceňují. „Naše memorandum je obecné, není nijak obchodně zavazující. Huawei nebyla označena v Česku za riziko. NÚKIB přinesl jen varování. Ta přesná citace zní, že se mají provést bezpečnostní opatření ke snížení rizika. My teď spolu s dalšími institucemi, kterých se to týká, provádíme bezpečnostní audit,“ tvrdí člen představenstva PPF Mlynář.

Sám je ochotný Kellnera na schůzce se senátory zastoupit. „Souhlasím s panem senátorem, že kybernetická bezpečnost je strašně důležitá. My budeme moc rádi, když ta debata povede k tomu, že stát přestane nakupovat nejlevnější řešení a skutečně bude investovat do bezpečnosti. Já dokonce souhlasím i s tím, že máme mít partnerský vztah s Čínou rovný. Ale vůbec nechápu, proč jsme my jako soukromá firma zatahováni do této debaty,“ prohlásil Mlynář.

Podle Fischera by bezpečnostní rizika, které Huawei představuje, měla zajímat všechny podnikatele. „Evropské firmy byly pod kobercovou palbou odposlouchávání a špionáže za pomoci techniky Huawei. Žijeme ve studené válce,“ uvedl senátor. Mlynář to označil za nesmysl a zápletku hollywoodského filmu.

Současná spolupráce PPF s firmou Huawei je podle něj navíc příliš malá na to, aby mohla někoho ohrozit. „Naše síť CETINu je asi z 20 procent tvořena prvky Huawei a naše 4G síť je celá postavená na Nokii, Siemensu,“ zdůraznil Mlynář.

Huawei by se však mohla ucházet o budování rychlé mobilní sítě 5G. Vláda tento týden schválila pravidla aukce kmitočtů pro tuto síť. Soutěž by na druhou stranu mohlo ovlivnit vyjádření NÚKIB. Podle Mlynáře je PPF ochotná spolupráci s Huawei přerušit, pokud by české úřady trvaly na tom, že pro budování sítě 5G představuje čínská firma riziko.

Na začátku února se Huawei proti tvrzení NÚKIB ohradila a v dopise vládě i úřadu požadovala upravit, nebo zrušit varování před svými technologiemi. Společnost oznámila, že je připravena bránit se u soudů i prostřednictvím mezinárodní arbitráže. Vláda následně projednala dopis v utajeném režimu.

Do potíží se čínská firma Huawei dostala již v roce 2012, kdy zpráva tajných služeb pro americký Kongres ukázala, že firmy jako Huawei a ZTE jsou úzce spojeny s čínskou armádou, která koordinuje kybernetickou špionáž vůči USA. Americký mobilní operátor AT&T byl počátkem loňského roku donucen přerušit obchodní vztahy s Huawei.

Američtí odborníci na národní bezpečnost se obávají toho, že údaje ze zařízení firmy Huawei, například o poloze uživatele, by byly dostupné zpravodajským službám čínské vlády. Používat techniku Huawei a ZTE tak mají zakázáno v USA od loňska státní úředníci a jejich přímí spolupracovníci.

Kromě USA se proti Huawei snaží vystupovat i další západní země. Zákaz přístupu Huawei do chystaných 5G mobilních sítí již vydaly například Nový Zéland, Austrálie, Japonsko. Zvažuje to i Polsko, a to kvůli nedávnému zatčení zaměstnance Huawei podezřelého ze špionáže.

O změně přístupu k Huawei uvažuje i Británie, Norsko nebo Německo a varování zaznělo také od Evropské komise (EK).

V prosinci 2018 byla v Kanadě zatčena finanční ředitelka a zároveň dcera zakladatele společnosti Huawei Meng Wan-čou. Zadržena byla na žádost Spojených států, které ji viní z obcházení amerických sankcí vůči Íránu a z podvádění nadnárodních bank při obchodech s Íránem. Kanadský soud ji v polovině prosince propustil na kauci deset milionů kanadských dolarů (přes 170 milionů korun).

Americký ministr zahraničí Mike Pompeo 11. února 2019 v Budapešti podle agentury AP varoval, že Spojené státy by mohly být nuceny omezit některé operace v Evropě, pokud by evropské státy dále obchodovaly s čínským výrobcem telekomunikačního zařízení Huawei. Pompeo přislíbil, že seznámí maďarského premiéra Viktora Orbána a další vysoce postavené představitele s poznatky USA ohledně rizik spojených s Huawei.

Německo od února řešilo, zda se čínská firma Huawei může v Německu ucházet o budování mobilní sítě páté generace (5G). Podle deníku Handelsblatt kabinet váhal mezi jejím vyloučením ze stavby kritické infrastruktury či naopak připuštěním pod podmínkou bezpečnostních záruk. Technologická společnost čelí obavám, že by čínská vláda mohla využívat její produkty ke špionáži. V polovině března ale začala aukce a Huawei přístup do soutěže stát nezamítl.

Lucemburský premiér Xavier Bettel se letos v únoru v Berlíně vyslovil pro společnou evropskou strategii vůči čínské telekomunikační firmě Huawei, která patří k předním poskytovatelům techniky pro stavbu

nejmodernějších 5G sítí. Podle Bettela, který je zároveň ministrem komunikací, se bude téma probírat i na březnovém unijním summitu.

Média přinesla v polovině února zprávu, že Huawei na Novém Zélandu využívá v reklamě místní popularity ragby v naději, že tím zmírní negativní postoj tohoto státu vůči používání své technologie. Novozélandská vláda, která z bezpečnostních důvodů odmítla pustit Huawei ke stavbě mobilní sítě páté generace (5G), však tvrdí, že kampaň nebude mít vliv na její rozhodování.

O spolupráci PPF s čínskými firmami, zejména Huawei, promluvil před třemi lety předseda představenstva Home Credit Jiří Šmejč. „Jsme na to ohromně pyšní, že PPF a Home Credit stály u zrodu iniciativy, která vedla k obrodě česko-čínských vztahů,“ prohlásil Šmejč. Firma, kterou řídí, je přitom vlastněná Kellnerovou PPF.

„PPF provozuje vlastní zahraniční politiku, která je dost v rozporu s zahraniční politikou České republiky, poněvadž ji orientuje východním směrem. A navíc buduje dobré vztahy s režimy, které nejsou demokratické,“ uvedl v pořadu 168 hodin politolog Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Josef Mlejnek.

Zeman přitom Kellnera opakovaně chválí. „Já bych ocenil krok Petra Kellnera, který zejména v době, kdy tady byla nejuživější kampaň proti Huawei, uzavřel s touto firmou konkrétní smlouvy, které navázaly na memorandum o porozumění z Šanghaje. To byl odvážný krok a myslím si, že se Petru Kellnerovi i vyplatí,“ uvedl v polovině března pro TV Barrandov Zeman.

Mlynář v pořadu Události, komentáře řekl, že PPF je jako soukromá firma zatahována do politiky. „Veďte si politickou debatu, ale nezatahujte nás do toho. Celý ten problém je, že se Čína stala vnitropolitickým tématem mezi antizemanovci a panem prezidentem.“ Takzvaný obrat k Číně podle něj proběhl jen na úrovni kulturní výměny a porozumění mezi zeměmi.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/2784587-kellnerovy-obchody-v-cine-jsou-rizikem-mini-fischer-zatahujete-nas-do-politiky>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
[ceskatelevize.cz](https://ct24.ceskatelevize.cz), ct24.cz (*Ekonomika*)

Jak je důležité míti NATO. Rusko, Čína a další země dostaly jasný vzkaz. Teď jde o to, abychom ho pochopili i u nás

11.4.2019 denikn.cz str. 00

Magdalena Slezáková

Komentář Michaela Romancova: Minulý měsíc si Česko připomínalo dvacet let od vstupu do NATO, a tak oslavy sedmdesátého výročí samotného založení aliance, které se konaly o tři týdny později ve Washingtonu, u nás zůstaly tak trochu ve stínu domácího jubilea. Také proto zřejmě nezbudilo velký ohlas washingtonské jednání ministrů zahraničních věcí členských zemí a zejména pak projev, který Jens Stoltenberg, generální tajemník Aliance, přednesl před oběma komorami Kongresu. A je to škoda, protože šlo o projev velmi důležitý.

Světlem zní stále silněji hlas Číny, Ruska, Indie nebo Brazílie, které se vcelku pochopitelně snaží nastolovat svoji agendu a postupně se naučily své názory prosazovat se stále rostoucí asertivitou. Zatímco Čína své představy o budoucím vývoji světa zatím nabízí hlavně na poli diplomatickém a ekonomickém, Rusko již od verbální asertivity přešlo k použití fyzické síly. Proto je třeba, aby se stejnou razancí zazněl i hlas náš, aby se i Západ nezdráhal říci, jak a proč vnímá současný svět a co jsme odhodláni udělat pro to, aby i nadále odrážel i naše představy, potřeby a zájmy.

Za Českou republiku se jednání ve Washingtonu zúčastnil ministr zahraničí Tomáš Petříček, dnes viditelně nejvíce prozápadní politik vládní koalice. Hlavními tématy jednání ministrů zahraničí bylo Rusko, Smlouva o likvidaci raket středního a krátkého doletu mezi Washingtonem a Moskvou, boj proti terorismu, kybernetická bezpečnost a angažmá v Afghánistánu.

Podle webu České televize Petříček Stoltenbergův projev ocenil. „My se chceme především zaměřit na posílení odstrašujících kapacit Severoatlantické aliance, tak, aby konflikty nevznikaly,“ řekl Petříček. Snahou je ale podle něj zároveň vést s Ruskem dialog. „Nechceme jej izolovat. Chceme nalézt shodu na řešení některých zamrzlých konfliktů,“ doplnil.

Je mír, tak k čemu NATO?

Ministrovy názory – byť možná ne zrovna tento citovaný výrok – naráží v Česku na zásadní opozici, a to jak v Parlamentu, tak i na Hradě. Vedle těch, kteří dlouhodobě a programově odmítají naše spojenectví s USA a členství v NATO jako takové, se periodicky objevují hlasy, které bezpečnost vnímají jako cosi v podstatě druhotného. Přednost by podle nich měly dostat jiné, prý důležitější a naléhavější potřeby, od ochrany životního prostředí až po zdravotnictví a vzdělávání. Naposledy se v tomto smyslu vyjádřil na stránkách Lidových novin známý vědec, molekulární imunolog Václav Hořejší (LN, 10. 4. 2019).

I kvůli těmto hlasům je užitečné přiblížit si Stoltenbergova slova, neboť umožňují pochopit, proč je bezpečnost neoddělitelně spojena se všemi dalšími atributy života svobodných demokratických společností, jakou je i ta naše.

Generální tajemník v projevu s názvem „NATO: dobré pro Evropu a dobré pro Ameriku“ zhodnotil uplynulých sedm desetiletí, vyjmenoval krize, kterým NATO úspěšně dokázalo čelit, a jejich prostřednictvím demonstroval skutečnost, že výzvy, před nimiž stojíme dnes, jsou v mnohém odlišné. Přesto ale podle něj není žádný důvod propadat skepsi a panice z toho, že na rozdíl od 90. let minulého století, kdy zdánlivě nastal „konec historie“, je opět Aliance vystavována zkouškám. Stoltenberg zdůraznil, že po celou dobu historie Aliance dobře prokazuje, že je schopna výzvy zvládat a pružně na ně reagovat. A to si u nás – snad i proto, že jsme prvních padesát let stáli mimo, respektive na opačné straně – dostatečně silně neuvědomujeme.

Internální tábor pro české Němce. Kladno, červenec 1945. Foto: ČTK

Přečtěte si také

Ne osvobození, ale zotročení. Je čtyřiasedmdesát let po válce, přestaňme si konečně lhát

Stoltenberg svou řeč zahájil výrokem amerického prezidenta Harryho Trumana, který při vzniku Aliance prohlásil: „Doufáme, že se nám podaří vytvořit štít proti agresi a strachu z agrese; ochranný val, který nám umožní věnovat se podstatným věcem, zejména zlepšení života všech našich občanů.“

NATO, které obecně vzniklo v reakci na pokračující rozpínavost Sovětského svazu, přičemž příslovečnou poslední kapkou byl komunistický převrat v Československu v únoru 1948, chtělo nejenom zastavit další rozšiřování sovětského vlivu, ale zejména umožnit obyvatelstvu svých zemí vzpamatovat se z utrpení a hrůz druhé světové války a opět vést plnohodnotný, aktivní a svobodný život.

A to je něco, co se rozhodně a zcela povedlo! Vynikne to zejména v kontrastu s životem právě v Československu, tedy v zemi, kterou na rozdíl od Polska či Německa neproměnila válka v ruiny, jejíž města, vesnice a infrastruktura prakticky neutrpěly. Tuto výhodu jsme však využít nedokázali, místo toho jsme se stali součástí sovětského bloku. Není zbytečné opět připomenout, že stovky lidí byly popraveny, desetitisíce nespravedlivě obviněny a odsouzeny, mnozí museli emigrovat. Nelze se dopočítat, kolika rodinám zničil tehdejší režim život tím, že jim zabavil majetek, znehodnotil úspory, a co je vůbec nejhorší, sebral jim perspektivu normálního svobodného života.

Kolonialismus, klín mezi Amerikou a Evropou

Naše přírodní zdroje, průmyslové kapacity i lidský potenciál byly podřízeny budování a utužení mocenské základny Sovětského svazu, tedy země, jejíž režim v tu dobu již třicet let systematicky drancoval vše, na co dosáhl. Právě toto, ne částka, kterou máme vydávat na obranu či – pokud tomu výrazu někdo dává přednost – na zbrojení, je kontext, ve kterém je třeba na jednu stranu vah položit obrněnce, letadla, vrtulníky či radary a na druhou například platy učitelů. NATO, jak řekl Stoltenberg, vzniklo proto, aby žádný jeho člen nebyl napaden jinou zemí, v čemž, právě jako ve snaze udržet mír, uspělo. Ale bez toho, aby byla udržena svoboda, by jeho existence postrádala smysl.

Vítězství ve studené válce, k němuž nakonec nebylo třeba na Evropském kontinentě vypálit jediný výstřel, je nepochybně dalším úspěchem Aliance, který je opět nutné zařadit do širšího kontextu. Jakkoli to může nyní znít nepravděpodobně, NATO vůbec nemuselo vzniknout, kdyby se nepodařilo vyřešit fundamentální rozpory, které mezi členskými zeměmi vznikly kvůli zcela rozdílnému pohledu na koloniální otázku, respektive dekolonizaci.

Ilustrační foto: Sara Lemel, DPA/ČTK

Přečtěte si také

Sputnik není médium, stejně jako Jack Rozparovač není chirurg

Spojené státy striktně odmítaly jakkoli asistovat při udržení evropských pozic v zámoří, což pro Británii, Nizozemsko, Belgie, Francii a Portugalsko bylo mimořádně nepříjemné. Podobně silně, jako atlantický prostor Evropy, Kanadany a Američany spojoval, je naopak pohled na kolonie rozděloval.

Suezská krize v roce 1956, kdy Washington na půdě Rady bezpečnosti OSN nejprve spolu s Moskvou odsoudil postup Londýna a Paříže, nebo o deset let později francouzské vystoupení z vojenské složky NATO představovaly mimořádně těžké výzvy, které se však podařilo zvládnout. Nakonec se ukázalo, že otevřená diskuse a vůle překonávat rozdílné názory představují sice nepříjemnou, ale přeci jen schůdnou cestu k nalezení funkčního kompromisu. Evidentní rozpory se paradoxně staly zdrojem síly a soudržnosti. Stalo se tak ve stejnou dobu, kdy nejprve sovětská armáda utopila v krvi „kontrarevoluci“ v Maďarsku a pak dva roky po francouzském „odchodu“ z NATO Varšavská smlouva zasáhla proti „kontrarevoluci“ v Československu.

Zajímavé srovnání se nabízí i v současném století, kdy členské státy Aliance roku 2003 dokázaly zvládnout fundamentálně odlišné pozice ohledně války v Iráku, zatímco Organizace smlouvy o kolektivní bezpečnosti, která vznikla roku 1992 v postsovětském prostoru, nedokázala jakkoli společně vyřešit žádný z vojensko-bezpečnostních problémů, které se zde objevily, o Ruské agresi vůči Gruzii ani nemluvě.

Rusko si může vybrat: jednání, či zbrojení

Není divu, že zásadní část Stoltenbergova projevu, ostatně stejně jako jednání ministrů zahraničí, byla věnována Rusku. Fakt, že Putinův režim roku 2014 anektoval Krym, čímž se poprvé od konce druhé světové války jedna evropská země zmocnila území jiné evropské země, Aliance musela reflektovat, stejně jako masivní ruské zbrojení, podporu Asadova režimu v Sýrii, použití otravných bojových látek v Británii, dezinformační kampaně a pokusy destabilizovat demokratické země.

Veškeré aktivity Aliance, včetně posílení vojenských kapacit, však byly přijaty jako následné opatření „Nic z toho, co jsme učinili, jsme neučinili proto, abychom vyprovokovali konflikt, ale abychom mu předešli. Nechceme bojovat, ale odradit. Nechceme útočit, ale bránit se,“ zdůraznil Stoltenberg.

Dost to skřípalo v éře Sovětského svazu, ekonomika značně pokulhává i nyní. Foto: ČTK

Přečtěte si také

Sovětská ekonomika směřovala do kytek, ale čísla vykazovala skvělá. A Rusko v této praxi úspěšně pokračuje

Aliance ústy Stoltenberga deklaruje, že nevidí rozpor v aktivitách, které směrem k Rusku v posledních letech vyvíjí. Snaha odradit Rusko od další agrese je v praxi obranná. Aliance buduje, případně navyšuje vojenské kapacity ve všech citlivých a potenciálně ohrožených oblastech, ale zároveň usiluje o dialog s Ruskem.

„Nechceme Rusko izolovat a snažíme se o co nejlepší vztahy,“ řekl Stoltenberg, „ale než je budeme mít, musíme se vyrovnat s obtížným vztahem, který máme v současnosti.“ Mluvit s Moskvou je třeba proto, aby se v co největší míře předcházelo případným incidentům, aby se minimalizovala rizika a nedošlo k tomu, že jedna strana zcela špatně vyhodnotí kroky, které činí strana druhá.

Současné vztahy mezi Ruskem a NATO jsou všelijaké, jen ne dobré, ale opět se jedná o něco, co je součástí aliančního „genetického kódu“. Jde však přesně o to, s čím zároveň Češi či Slováci, respektive všichni další nováčci nemají žádnou zkušenost. Podstatnou součástí dialogu s Moskvou je Smlouva o likvidaci raket středního a krátkého doletu (INF), kterou svého času dohodli Ronald Reagan a Michail Gorbačov.

Americký prezident Donald Trump již v roce 2018 oznámil, že Spojené státy od smlouvy odstoupí, a ministr zahraničí Mike Pompeo 1. února 2019 ohlásil, že k následujícímu dni země přestává být smlouvou vázána a zároveň spouští půlroční výpovědní lhůtu.

Nebudeme jen přihlížet

Rusko totiž v Evropě rozmístilo nové rakety, které jsou mobilní, obtížně zjištělné a zároveň schopné nést jaderné hlavice. Alianci se tak výrazně zkrátil čas na případnou reakci, takže se zásadně zvýšilo riziko možného konfliktu. „Rusko porušuje smlouvu INF. V Evropě nejsou žádné nové americké rakety, ale máme tu nové ruské

rakety. Nechceme novou studenou válku ani závody ve zbrojení, ale smlouva, kterou dodržuje jen jedna strana, je k ničemu. Proto se musíme připravit na svět bez smlouvy INF,“ upozornil ve Washingtonu Stoltenberg.

Na první poslech to sice nejsou libě znějící slova, ale jsou to slova optimistická. Proč? Jednoduše proto, že Aliance dává najevo, že ji nikdo nebude stavět do role pasivního přihlížejícího, který jen přijímá nastalou situaci. NATO by sice raději jednalo, ale pokud k tomu druhá strana není ochotná, pak bude reagovat tak, jak samo uzná za vhodné. Moskva dává hlasitě najevo, že se jí přístup Aliance k INF nelíbí, ale to je asi tak všechno, co s tím – pokud neusedne k jednacímu stolu – může dělat.

Až zuřivou reakci některých ruských politiků vyvolala následující Stoltenbergova slova: „Svoboda má nepřátele a ti musejí být odrazeni od agresivního chování. A pokud odstrašení selže, musíme bojovat. Hitlera nebylo možné zastavit mírovými protesty. Stalina nebylo možné odradit slovy. ISIS nebylo možné porazit dialogem.“

Něco takového je prý nepřípustné, jedná se o překrucování historie a tak dále a tak dále. Opravdu? Proč bychom neměli mít právo říci, koho a proč považujeme za nepřitele svobody, která je v našem světě tou nejvyšší hodnotou, bez níž by náš způsob života pozbyl smyslu? Právě tak jako má Čína, Rusko nebo kdokoli jiný právo a možnost vyjádřit své preference a přijmout kroky na jejich obranu, takové právo máme my. „Budoucí nepřátelé svobody se opět mohou rozhodnout pro násilí. Naše odhodlání žít v mírovém světě prostě samo o sobě nestačí. Musíme jednat – a investovat, abychom v něm žít mohli,“ uzavřel tuto část svého projevu generální tajemník.

Prosperita jako záruka bezpečnosti

Vzhledem k tomu, jak moc se v českém prostředí dbá na výhodnost našeho členství – lhostejno zda v NATO či v Evropské unii – z hlediska finančního přínosu, je třeba vypíchnout i další část Stoltenbergova projevu. Generální tajemník Aliance připomněl, že nedílnou součástí úspěchu NATO je technická a technologická vyspělost jeho členů a podstatná část naší schopnosti zvládat výzvy je spojena s naším bohatstvím. Dokud budeme schopni rozvíjet a podporovat vynalézavost a tvořivost na obou stranách Atlantiku a vytvářet pracovní příležitosti, bude naše společná prosperita podporovat i naši bezpečnost. Uvědomme si, že „společně reprezentujeme téměř miliardu lidí, jsme polovina světové ekonomiky a minimálně polovina světové vojenské moci“, dodal Stoltenberg.

Podstatná část naší veřejnosti si podle všeho uvědomuje, že se Česku daří, a naše současná prosperita a svoboda jsou nerozlučně spojeny s členstvím v EU a NATO. Vedle nesporných a měřitelných ekonomických a bezpečnostních výhod s sebou ale členství v obou organizacích nese také náklady, respektive zátěž. Každý z nás, stejně jako naše politické elity by si pak měl rozmyslet a zvážit, co a proč převažuje, respektive co a proč je pro něj podstatné.

Z mého pohledu je důležité to, co Stoltenberg řekl na konci svého projevu: „Nedokázali jsme předpovědět pád Berlínské zdi, 11. září, vzestup ISIS ani ruskou anexi Krymu. A protože nedokážeme předpovídat budoucnost, musíme být připraveni na nepředvídatelné. Musíme mít strategii, jak se vypořádat s nejistotou. A tou je NATO. Jednotné NATO minimalizuje rizika a umožní nám čelit jim, až se objeví. A ony se objeví! Jak řekl první vrchní velitel NATO, generál a později prezident Dwight Eisenhower: ‚Nesmíme se pouze zaměřit na území a jeho obranu, musíme bránit svůj způsob života!‘ Paní předsedkyně, pane viceprezidente, je to dobré, mít přátele!“

Pokud je dobré mít přátele pro Ameriku, je o to důležitější, abychom přátele měli i my.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

URL| <https://denikn.cz/106428/krvacejici-libye-hraje-vabank-v-rukach-muze-ktery-lame-pater-svych-nepreatel/>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

denikn.cz, denikn.cz, denikn.cz

Jak je důležité mít NATO. Rusko, Čína a další země dostaly jasný vzkaz. Teď jde o to, abychom ho pochopili i u nás

11.4.2019 denikn.cz str. 00

Magdalena Slezáková

Komentář Michaela Romancova: Minulý měsíc si Česko připomínalo dvacet let od vstupu do NATO, a tak oslavy sedmdesátého výročí samotného založení aliance, které se konaly o tři týdny později ve Washingtonu, u nás zůstaly tak trochu ve stínu domácího jubilea. Také proto zřejmě nevzbudilo velký ohlas washingtonské jednání ministrů zahraničních věcí členských zemí a zejména pak projev, který Jens Stoltenberg, generální tajemník Aliance, přednesl před oběma komorami Kongresu. A je to škoda, protože šlo o projev velmi důležitý.

Světlem zní stále silněji hlas Číny, Ruska, Indie nebo Brazílie, které se vcelku pochopitelně snaží nastolovat svoji agendu a postupně se naučily své názory prosazovat se stále rostoucí asertivitou. Zatímco Čína své představy o budoucím vývoji světa zatím nabízí hlavně na poli diplomatickém a ekonomickém, Rusko již od verbální asertivity přešlo k použití fyzické síly. Proto je třeba, aby se stejnou razancí zazněl i hlas náš, aby se i Západ nezdráhal říci, jak a proč vnímá současný svět a co jsme odhodláni udělat pro to, aby i nadále odrážel i naše představy, potřeby a zájmy.

Za Českou republiku se jednání ve Washingtonu zúčastnil ministr zahraničí Tomáš Petříček, dnes viditelně nejvíce prozápadní politik vládní koalice. Hlavními tématy jednání ministrů zahraničí bylo Rusko, Smlouva o likvidaci raket středního a krátkého doletu mezi Washingtonem a Moskvou, boj proti terorismu, kybernetická bezpečnost a angažmá v Afghánistánu.

Podle webu České televize Petříček Stoltenbergův projev ocenil. „My se chceme především zaměřit na posílení odstrašujících kapacit Severoatlantické aliance, tak, aby konflikty nevznikaly,“ řekl Petříček. Snahou je ale podle něj zároveň vést s Ruskem dialog. „Nechceme jej izolovat. Chceme nalézt shodu na řešení některých zamrzlých konfliktů,“ doplnil.

Je mír, tak k čemu NATO?

Ministrovy názory – byť možná ne zrovna tento citovaný výrok – naráží v Česku na zásadní opozici, a to jak v Parlamentu, tak i na Hradě. Vedle těch, kteří dlouhodobě a programově odmítají naše spojenectví s USA a členství v NATO jako takové, se periodicky objevují hlasy, které bezpečnost vnímají jako cosi v podstatě druhotného. Přednost by podle nich měly dostat jiné, prý důležitější a naléhavější potřeby, od ochrany životního prostředí až po zdravotnictví a vzdělávání. Naposledy se v tomto smyslu vyjádřil na stránkách Lidových novin známý vědec, molekulární imunolog Václav Hořejší (LN, 10. 4. 2019).

I kvůli těmto hlasům je užitečné přiblížit si Stoltenbergova slova, neboť umožňují pochopit, proč je bezpečnost neoddelitelně spojena se všemi dalšími atributy života svobodných demokratických společností, jakou je i ta naše.

Generální tajemník v projevu s názvem „NATO: dobré pro Evropu a dobré pro Ameriku“ zhodnotil uplynulých sedm desetiletí, vyjmenoval krize, kterým NATO úspěšně dokázalo čelit, a jejich prostřednictvím demonstroval skutečnost, že výzvy, před nimiž stojíme dnes, jsou v mnohém odlišné. Přesto ale podle něj není žádný důvod propadat skepsi a panice z toho, že na rozdíl od 90. let minulého století, kdy zdánlivě nastal „konec historie“, je opět Aliance vystavována zkouškám. Stoltenberg zdůraznil, že po celou dobu historie Aliance dobře prokazuje, že je schopna výzvy zvládat a pružně na ně reagovat. A to si u nás – snad i proto, že jsme prvních padesát let stáli mimo, respektive na opačné straně – dostatečně silně neuvědomujeme.

Internální tábor pro české Němce. Kladno, červenec 1945. Foto: ČTK

Přečtěte si také

Ne osvobození, ale zotročení. Je čtyřiasedmdesát let po válce, přestaňme si konečně lhát

Stoltenberg svou řeč zahájil výrokem amerického prezidenta Harryho Trumana, který při vzniku Aliance prohlásil: „Doufáme, že se nám podaří vytvořit štít proti agresi a strachu z agrese; ochranný val, který nám umožní věnovat se podstatným věcem, zejména zlepšení života všech našich občanů.“

NATO, které obecně vzniklo v reakci na pokračující rozpínavost Sovětského svazu, přičemž příslovečnou poslední kapkou byl komunistický převrat v Československu v únoru 1948, chtělo nejenom zastavit další

rozšiřování sovětského vlivu, ale zejména umožnit obyvatelstvu svých zemí vzpamatovat se z utrpení a hrůz druhé světové války a opět vést plnohodnotný, aktivní a svobodný život.

A to je něco, co se rozhodně a zcela povedlo! Vynikne to zejména v kontrastu s životem právě v Československu, tedy v zemi, kterou na rozdíl od Polska či Německa neproměnila válka v ruiny, jejíž města, vesnice a infrastruktura prakticky neutrpěly. Tuto výhodu jsme však využít nedokázali, místo toho jsme se stali součástí sovětského bloku. Není zbytečné opět připomenout, že stovky lidí byly popraveny, desetitisíce nespravedlivě obviněny a odsouzeny, mnozí museli emigrovat. Nelze se dopočítat, kolika rodinám zničil tehdejší režim život tím, že jim zabavil majetek, znehodnotil úspory, a co je vůbec nejhorší, sebral jim perspektivu normálního svobodného života.

Kolonialismus, klín mezi Amerikou a Evropou

Naše přírodní zdroje, průmyslové kapacity i lidský potenciál byly podřízeny budování a utužení mocenské základny Sovětského svazu, tedy země, jejíž režim v tu dobu již třicet let systematicky drancoval vše, na co dosáhl. Právě toto, ne částka, kterou máme vydávat na obranu či – pokud tomu výrazu někdo dává přednost – na zbrojení, je kontext, ve kterém je třeba na jednu stranu vah položit obrněnce, letadla, vrtulníky či radary a na druhou například platy učitelů. NATO, jak řekl Stoltenberg, vzniklo proto, aby žádný jeho člen nebyl napaden jinou zemí, v čemž, právě jako ve snaze udržet mír, uspělo. Ale bez toho, aby byla udržena svoboda, by jeho existence postrádala smysl.

Vítězství ve studené válce, k němuž nakonec nebylo třeba na Evropském kontinentě vypálit jediný výstřel, je nepochybně dalším úspěchem Aliance, který je opět nutné zařadit do širšího kontextu. Jakkoli to může nyní znít nepravděpodobně, NATO vůbec nemuselo vzniknout, kdyby se nepodařilo vyřešit fundamentální rozpory, které mezi členskými zeměmi vznikly kvůli zcela rozdílnému pohledu na koloniální otázku, respektive dekolonizaci.

Ilustrační foto: Sara Lemel, DPA/ČTK

Přečtěte si také

Sputnik není médium, stejně jako Jack Rozparovač není chirurg

Spojené státy striktně odmítaly jakkoli asistovat při udržení evropských pozic v zámoří, což pro Británii, Nizozemsko, Belgie, Francii a Portugalsko bylo mimořádně nepříjemné. Podobně silně, jako atlantický prostor Evropy, Kanadany a Američany spojoval, je naopak pohled na kolonie rozděloval.

Suezská krize v roce 1956, kdy Washington na půdě Rady bezpečnosti OSN nejprve spolu s Moskvou odsoudil postup Londýna a Paříže, nebo o deset let později francouzské vystoupení z vojenské složky NATO představovaly mimořádně těžké výzvy, které se však podařilo zvládnout. Nakonec se ukázalo, že otevřená diskuse a vůle překonávat rozdílné názory představují sice nepříjemnou, ale přeci jen schůdnou cestu k nalezení funkčního kompromisu. Evidentní rozpory se paradoxně staly zdrojem síly a soudržnosti. Stalo se tak ve stejnou dobu, kdy nejprve sovětská armáda utopila v krvi „kontrarevoluci“ v Maďarsku a pak dva roky po francouzském „odchodu“ z NATO Varšavská smlouva zasáhla proti „kontrarevoluci“ v Československu.

Zajímavé srovnání se nabízí i v současném století, kdy členské státy Aliance roku 2003 dokázaly zvládnout fundamentálně odlišné pozice ohledně války v Iráku, zatímco Organizace smlouvy o kolektivní bezpečnosti, která vznikla roku 1992 v postsovětském prostoru, nedokázala jakkoli společně vyřešit žádný z vojensko-bezpečnostních problémů, které se zde objevily, o Ruské agresi vůči Gruzii ani nemluvě.

Rusko si může vybrat: jednání, či zbrojení

Není divu, že zásadní část Stoltenbergova projevu, ostatně stejně jako jednání ministrů zahraničí, byla věnována Rusku. Fakt, že Putinův režim roku 2014 anektoval Krym, čímž se poprvé od konce druhé světové války jedna evropská země zmocnila území jiné evropské země, Aliance musela reflektovat, stejně jako masivní ruské zbrojení, podporu Asadova režimu v Sýrii, použití otravných bojových látek v Británii, dezinformační kampaně a pokusy destabilizovat demokratické země.

Veškeré aktivity Aliance, včetně posílení vojenských kapacit, však byly přijaty jako následné opatření „Nic z toho, co jsme učinili, jsme neučinili proto, abychom vyprovokovali konflikt, ale abychom mu předešli. Nechceme bojovat, ale odradit. Nechceme útočit, ale bránit se,“ zdůraznil Stoltenberg.

Dost to skřípalo v éře Sovětského svazu, ekonomika značně pokulhává i nyní. Foto: ČTK

Přečtěte si také

Sovětská ekonomika směřovala do kytek, ale čísla vykazovala skvělá. A Rusko v této praxi úspěšně pokračuje

Aliance ústy Stoltenberga deklaruje, že nevidí rozpor v aktivitách, které směřem k Rusku v posledních letech vyvíjí. Snaha odradit Rusko od další agrese je v praxi obranná. Aliance buduje, případně navyšuje vojenské kapacity ve všech citlivých a potenciálně ohrožených oblastech, ale zároveň usiluje o dialog s Ruskem.

„Nechceme Rusko izolovat a snažíme se o co nejlepší vztahy,“ řekl Stoltenberg, „ale než je budeme mít, musíme se vyrovnat s obtížným vztahem, který máme v současnosti.“ Mluvit s Moskvou je třeba proto, aby se v co největší míře předcházelo případným incidentům, aby se minimalizovala rizika a nedošlo k tomu, že jedna strana zcela špatně vyhodnotí kroky, které činí strana druhá.

Současné vztahy mezi Ruskem a NATO jsou všelijaké, jen ne dobré, ale opět se jedná o něco, co je součástí aliančního „genetického kódu“. Jde však přesně o to, s čím zároveň Češi či Slováci, respektive všichni další nováčci nemají žádnou zkušenost. Podstatnou součástí dialogu s Moskvou je Smlouva o likvidaci raket středního a krátkého doletu (INF), kterou svého času dohodli Ronald Reagan a Michail Gorbačov.

Americký prezident Donald Trump již v roce 2018 oznámil, že Spojené státy od smlouvy odstoupí, a ministr zahraničí Mike Pompeo 1. února 2019 ohlásil, že k následujícímu dni země přestává být smlouvou vázána a zároveň spouští půlroční výpovědní lhůtu.
Nebudeme jen přihlížet

Rusko totiž v Evropě rozmístilo nové rakety, které jsou mobilní, obtížně zjištělné a zároveň schopné nést jaderné hlavice. Alianci se tak výrazně zkrátil čas na případnou reakci, takže se zásadně zvýšilo riziko možného konfliktu. „Rusko porušuje smlouvu INF. V Evropě nejsou žádné nové americké rakety, ale máme tu nové ruské rakety. Nechceme novou studenou válku ani závody ve zbrojení, ale smlouva, kterou dodržuje jen jedna strana, je k ničemu. Proto se musíme připravit na svět bez smlouvy INF,“ upozornil ve Washingtonu Stoltenberg.

Na první poslech to sice nejsou libě znějící slova, ale jsou to slova optimistická. Proč? Jednoduše proto, že Aliance dává najevo, že ji nikdo nebude stavět do role pasivního přihlížejícího, který jen přijímá nastalou situaci. NATO by sice raději jednalo, ale pokud k tomu druhá strana není ochotná, pak bude reagovat tak, jak samo uzná za vhodné. Moskva dává hlasitě najevo, že se jí přístup Aliance k INF nelíbí, ale to je asi tak všechno, co s tím – pokud neusedne k jednacímu stolu – může dělat.

Až zuřivou reakci některých ruských politiků vyvolala následující Stoltenbergova slova: „Svoboda má nepřátele a ti musejí být odrazeni od agresivního chování. A pokud odstrašení selže, musíme bojovat. Hitlera nebylo možné zastavit mírovými protesty. Stalina nebylo možné odradit slovy. ISIS nebylo možné porazit dialogem.“

Něco takového je prý nepřipustné, jedná se o překrucování historie a tak dále a tak dále. Opravdu? Proč bychom neměli mít právo říci, koho a proč považujeme za nepřitele svobody, která je v našem světě tou nejvyšší hodnotou, bez níž by náš způsob života pozbyl smyslu? Právě tak jako má Čína, Rusko nebo kdokoli jiný právo a možnost vyjádřit své preference a přijmout kroky na jejich obranu, takové právo máme my. „Budoucí nepřátelé svobody se opět mohou rozhodnout pro násilí. Naše odhodlání žít v mírovém světě prostě samo o sobě nestačí. Musíme jednat – a investovat, abychom v něm žít mohli,“ uzavřel tuto část svého projevu generální tajemník.

Prosperita jako záruka bezpečnosti

Vzhledem k tomu, jak moc se v českém prostředí dbá na výhodnost našeho členství – lhostejno zda v NATO či v Evropské unii – z hlediska finančního přínosu, je třeba vypíchnout i další část Stoltenbergova projevu. Generální tajemník Aliance připomněl, že nedílnou součástí úspěchu NATO je technická a technologická vyspělost jeho členů a podstatná část naší schopnosti zvládat výzvy je spojena s naším bohatstvím. Dokud budeme schopni rozvíjet a podporovat vynalézavost a tvořivost na obou stranách Atlantiku a vytvářet pracovní příležitosti, bude naše společná prosperita podporovat i naši bezpečnost. Uvědomme si, že „společně reprezentujeme téměř miliardu lidí, jsme polovina světové ekonomiky a minimálně polovina světové vojenské moci“, dodal Stoltenberg.

Podstatná část naší veřejnosti si podle všeho uvědomuje, že se Česku daří, a naše současná prosperita a svoboda jsou nerozlučně spojeny s členstvím v EU a NATO. Vedle nesporných a měřitelných ekonomických a bezpečnostních výhod s sebou ale členství v obou organizacích nese také náklady, respektive zátěž. Každý z

nás, stejně jako naše politické elity by si pak měl rozmyslet a zvážit, co a proč převažuje, respektive co a proč je pro něj podstatné.

Z mého pohledu je důležité to, co Stoltenberg řekl na konci svého projevu: „Nedokázali jsme předpovědět pád Berlínské zdi, 11. září, vzestup ISIS ani ruskou anexi Krymu. A protože nedokážeme předpovídat budoucnost, musíme být připraveni na nepředvídatelné. Musíme mít strategii, jak se vypořádat s nejistotou. A tou je NATO. Jednotné NATO minimalizuje rizika a umožní nám čelit jim, až se objeví. A ony se objeví! Jak řekl první vrchní velitel NATO, generál a později prezident Dwight Eisenhower: ‚Nesmíme se pouze zaměřit na území a jeho obranu, musíme bránit svůj způsob života!‘ Paní předsedkyně, pane viceprezidente, je to dobré, mít přátele!“

Pokud je dobré mít přátele pro Ameriku, je o to důležitější, abychom přátele měli i my.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

URL| <https://denikn.cz/106428/krvacejici-libye-hraje-vabank-v-rukach-muze-ktery-lame-pater-svych-nepratel/>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

denikn.cz, denikn.cz, denikn.cz

Mediální výchova není dogma. Má dětem pomoci chápat vlastní i cizí zkušenost, říká Markéta Zezulková z Fakulty sociálních věd

12.4.2019 rozhlas.cz str. 00

Lucie Výborné

Jsou děti vůči médiím bezbranné? A potřebujeme dnes vůbec mediální výchovu? „Sociální média jsou velmi komplexní. Stejně jako máme sociální svět off-line, tak existuje i sociální svět on-line. A nejdou od sebe vzájemně oddělit,“ zdůrazňuje Markéta Zezulková z **Fakulty sociálních věd** v rozhovoru s Lucií Výbornou.

Právě to, jak životy dětí mezi osmi a dvanácti lety ovlivňují digitální média, v rámci svého projektu zkoumá Markéta Zezulková z **Fakulty sociálních věd**. Zabývá se v něm nejen tím, jak děti konzumují, ale zároveň jak vytvářejí mediální obsah.

Fridays for Future: Teď je ten nejvyšší čas panikařit

Upravit Smazat Skupina studentů a studentek středních škol z celé České republiky vydala prohlášení, se kterým se přidává k mezinárodnímu studentskému boji za klima. V pátek 15. března vyjdou do ulic a připojí se ke globální stávce za klima, inspirování šestnáctiletou Gretou Thunberg a dalšími studenty po celém světě, kteří stávkují už teď. Více o středoškolských stávkách a hnutí Fridays for Future v rozhovoru s Lucií „Lálou“ Myslíkovou a Petrem Doubravským.

„Mediální gramotnost je i o schopnosti tvořit vlastní mediální obsahy,“ zdůrazňuje Markéta Zezulková. „A to buď k vlastním potřebám nebo ke zlepšování světa – jako bylo nedávno například hnutí Fridays for Future, tedy hnutí proti globálnímu oteplování, které vedly děti a mládež a používaly k tomu právě digitální technologie.“

Mediální výchova není dogma

Mediální výchova je dnes pevnou součástí rámcových vzdělávacích programů. Jak k ní ale na jednotlivých školách učitelé přistupují, to už je jiná otázka. „Nejzajímavější jsou asi školy, kde se učitelé nevěnují jen kritickému myšlení a ochraně proti manipulaci, ale kde zároveň ukazují dětem, jak s digitálními technologiemi pracovat. Nejdůležitější je, když dětem pomáhají reflektovat, co pro ně vlastně digitální média zajímají.“

„K mediální výchově nám chybí podklady, vůbec nevíme, jak ji učit,“ říkají pedagogové

Upravit Smazat Mediální výchova českých středoškoláků je podle odborníků i některých učitelů u nás dlouhodobě podceňována. Pedagogům chybí učebnice a často jim na tohle téma v češtině a občanské výchově nezbyvá čas. O rozpoznávání falešných zpráv se přitom v poslední době mluví čím dál častěji. Jak rozeznat hoaxy a konspirační teorie od pravdivých zpráv, pomáhají ve třídách studentům vysvětlovat i vysokoškoláci ze spolku Zvol si info.

Mediální výchova podle ní rozhodně nemá za cíl učít děti „jedinému správnému pohledu na svět“. Má jim spíš pomoci reflektovat vlastní i cizí názory a zkušenosti. „Je to o soužití, komunikaci a empatii. Není to o propagaci nějakého názoru. Nejde o dogma, ale o pochopení,“ vysvětluje.

Mluvit se svým dítětem

To, jak děti vnímají a používají média, se ovšem neřeší jen ve škole, ale – a to především – přímo v rodině. „Musíme se zabývat i tím, jak my, dospělí, vnímáme děti,“ zdůrazňuje Markéta Zezulková. „Pokud je vnímáme jako zranitelné a lehce manipulovatelné, máme tendenci vnímat sociální média jako zlo. Naopak pokud považujeme děti za samostatnější, máme tendenci dát jim větší svobodu.“

Důležité prý je si uvědomit, že děti netvoří jednotnou sociální skupinu. Každé dítě je jiné. „Když přijdu k dítěti, chtěla bych se ptát: Proč hraješ tuhle hru a co ti to přináší? Ne že jsem někde slyšela, že videohry jsou špatné, a tak je dítěti rovnou zakážu.“

URL| <https://radiozurnal.rozhlas.cz/medialni-vychova-neni-dogma-ma-detem-pomoc-chapat-vlastni-i-cizi-zkusenost-rika-7893417>

Mediální výchova není dogma. Má dětem pomoci chápat vlastní i cizí zkušenost, říká Markéta Zezulková z Fakulty sociálních věd

12.4.2019 ČRo - radiozurnal.cz str. 00 Děti a výchova

Alžběta Švarcová

Jsou děti vůči médiím bezbranné? A potřebujeme dnes vůbec mediální výchovu? „Sociální média jsou velmi komplexní. Stejně jako máme sociální svět off-line, tak existuje i sociální svět on-line. A nejdou od sebe vzájemně oddělit,“ zdůrazňuje Markéta Zezulková z **Fakulty sociálních věd** v rozhovoru s Lucií Výbornou.

Právě to, jak životy dětí mezi osmi a dvanácti lety ovlivňují digitální média, v rámci svého projektu zkoumá Markéta Zezulková z **Fakulty sociálních věd**. Zabývá se v něm nejen tím, jak děti konzumují, ale zároveň jak vytvářejí mediální obsah.

„Mediální gramotnost je i o schopnosti tvořit vlastní mediální obsahy,“ zdůrazňuje Markéta Zezulková. „A to buď k vlastním potřebám nebo ke zlepšování světa – jako bylo nedávno například hnutí Fridays for Future, tedy hnutí proti globálnímu oteplování, které vedly děti a mládež a používaly k tomu právě digitální technologie.“

Mediální výchova není dogma

Mediální výchova je dnes pevnou součástí rámcových vzdělávacích programů. Jak k ní ale na jednotlivých školách učitelé přistupují, to už je jiná otázka. „Nejzajímavější jsou asi školy, kde se učitelé nevěnují jen kritickému myšlení a ochraně proti manipulaci, ale kde zároveň ukazují dětem, jak s digitálními technologiemi pracovat. Nejdůležitější je, když dětem pomáhají reflektovat, co pro ně vlastně digitální média zajímají.“

Mediální výchova podle ní rozhodně nemá za cíl učít děti „jedinému správnému pohledu na svět“. Má jim spíš pomoci reflektovat vlastní i cizí názory a zkušenosti. „Je to o soužití, komunikaci a empatii. Není to o propagaci nějakého názoru. Nejde o dogma, ale o pochopení,“ vysvětluje.

Mluvit se svým dítětem

To, jak děti vnímají a používají média, se ovšem neřeší jen ve škole, ale – a to především – přímo v rodině. „Musíme se zabývat i tím, jak my, dospělí, vnímáme děti,“ zdůrazňuje Markéta Zezulková. „Pokud je vnímáme jako zranitelné a lehce manipulovatelné, máme tendenci vnímat sociální média jako zlo. Naopak pokud považujeme děti za samostatnější, máme tendenci dát jim větší svobodu.“

Důležité prý je si uvědomit, že děti netvoří jednotnou sociální skupinu. Každé dítě je jiné. „Když přijdu k dítěti, chtěla bych se ptát: Proč hraješ tuhle hru a co ti to přináší? Ne že jsem někde slyšela, že videohry jsou špatné, a tak je dítěti rovnou zakážu.“

URL| <http://radiozurnal.rozhlas.cz/medialni-vychova-neni-dogma-ma-detem-pomoc-chapat-vlastni-i-cizi-zkusenost-rika-7893417>

9 dnů před finále voleb na Ukrajině se Petro Porošenko vydal hledat podporu předních evropských státníků

12.4.2019 ČRo Radiožurnál str. 03 12:08 Ozvěny dne - publicistika

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

9 dnů před finále prezidentských voleb na Ukrajině se současná hlava státu a zároveň uchazeč o další mandát Petro Porošenko vydal hledat podporu předních evropských státníků. Už za chvíli ho přijme německá kancléřka Angela Merkelová, později Porošenko odletí za francouzským prezidentem Emmanuelem Macronem. Ten ale ještě předtím přivítá také jeho protikandidáta, Volodymyra Zelenského, který v prvním kole získal zhruba o 14 % víc než Porošenko. U telefonu je Vladimír Handl, z Katedry německých a rakouských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý den.

Vladimír HANDL, Katedra německých a rakouských studií **FSV UK**

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Vyjadřuje Angela Merkelová Porošenkovi tou dnešní schůzkou jednoznačně podporu?

Vladimír HANDL, Katedra německých a rakouských studií **FSV UK**

Z toho pohledu německé vlády a německé politiky nikoliv. Skutečně vláda se snaží dát najevo, že nejde jen o podporu jednoho z těch kandidátů prezidentské volby, že jde jenom o pokračování vlastně celé série setkání, která probíhají. Skutečně Angela Merkelová se s Porošenkem setkala od roku 2014 asi 12× nebo 13× a ta agenda je velká, protože Angela Merkelová se velice angažuje v té otázce řešení ukrajinské krize, prosazuje pokračování minského procesu, řešení té situace v Kerčské úžině, a tak dále. Čili ta agenda tam je, samozřejmě pro vnější pozorovatele to pochopitelně se nabízí ta otázka, jestli tu nejde o nějakou přímou nebo nepřímou podporu Porošenka a tento kritický bod se zatím ta německá politika s tím, myslím si, že ne úplně dobře zachází.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A jak těsné jsou v současnosti vztahy Německa s Ukrajinou?

Vladimír HANDL, Katedra německých a rakouských studií **FSV UK**

Skutečně to je velice důležitá oblast, protože Německo se cítí být zodpovědné za stabilizaci té situace, také se podařilo německé politice společně s Francií tam ten, a ve spolupráci s Ukrajinou a s Ruskem ten konflikt zmrazit přinejmenším, nedaří se ho řešit, ale to snažení je určitě úspěch. Co se nedaří, a na tom tedy se shodnou kancléřka Merkelová a prezident Porošenko samozřejmě, snaha prosadit nasazení těch takzvaných modrých příleb OSN v tom konfliktu a to je teda to téma, které je určitě spojuje. Otázka je samozřejmě, jestli to setkání muselo proběhnout teďka, 9 dní před volbami.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No a jaké hlavní zájmy má Německo na Ukrajině a obráceně, jak moc Ukrajina potřebuje Německo?

Vladimír HANDL, Katedra německých a rakouských studií **FSV UK**

Německo samozřejmě chápe celou tu oblast na východ od sebe jako oblast svého bezprostředního zájmu, zejména pokud jde o bezpečnost, to znamená o stabilitu toho celého regionu. Toto se týká nás až po Rusko, včetně Ruska samozřejmě, ta stabilita toho regionu, rozvoj ekonomický, prosperita, protože Německo je exportní velmoc samozřejmě, pokud možno, samozřejmě také sjednocení nějakých norem v tom, jak ty společnosti pojmají právní stát, fungování institucí v tom státě. Čili Ukrajina v tomto smyslu hraje velice

důležitou roli, protože Německo by samozřejmě velice usilovalo a chtělo, aby teda Ukrajina se stabilizovala. Zejména dneska první téma, které německá politika diskutuje vedle teda té války samozřejmě na Ukrajině, tak je to otázka boje proti korupci, a to je také to, kde nejvíc německá politika tlačí i na pana prezidenta Porošenka a očekává od případného dalšího prezidenta, že bude v této otázce pokračovat, protože ty výsledky nejsou přesvědčivé. Ale celkově ta stabilizace toho regionu samozřejmě je absolutní prioritou německé politiky.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Uzavírá odborník na Německo Vladimír Handl z Univerzity Karlovy. Děkuji vám, mějte se hezky.

Klidný závěr týdne na devizových trzích?

12.4.2019 roklen24.cz str. 00

Dominik Stroukal

Tagy: RoklenFx, forex, fx, koruna, euro, dolar, EURCZK, USDCZK, EURUSD, Čína

Čtvrtek byl na měnových trzích klidný a s minimem zpráv, přesto se podařilo dolaru posílit a koruna naopak mírně oslabovala. Dnes ráno euro proti dolaru posiluje. Ve Spojených státech odstartuje výsledková sezóna.

Důležité zprávy včera chodily zejména z Číny. Ceny dle indexu spotřebitelských cen vzrostly dle očekávání meziročně o 2,3 procenta. Index cen výrobců ukázal, také dle očekávání, růst o 0,4 procenta. Masivně také v březnu vzrostly čínské půjčky. Čína šlape jako hodinky, alespoň co se čísel týče.

Index spotřebitelských cen zveřejnilo také Německo, kde ceny vzrostly dle očekávání meziročně o 1,3 procenta. To je nižší číslo, než které by Němci a Mario Draghi a spol. chtěli. Proto ECB oznámila, že se nechystá měnit sazby, Draghi naopak naznačil, že ekonomiku eurozóny bude chtít monetárně podporovat. Někteří analytici dokonce začali uvažovat o možném snižování sazeb v příštím roce.

Oslabující zprávy na euru ještě podtrhly výsledky americké ekonomiky, které byly vesměs pozitivní. Sledoval se hlavně trh práce, kde pokleslo množství nových i pokračujících žádostí o podporu v nezaměstnanosti.

Aktuálně se americká měna vůči euru v online směnárně RoklenFx obchoduje za středový kurz 1,1286 EURUSD. Dolarový index se pak nachází na hodnotě 97,03 bodu. Během dne by se kurz měl pohybovat v rozmezí od 1,1228 do 1,1307 EURUSD.*

Koruna během včerejška neměla mimo několik slabých zpráv ze zahraničí příliš na co reagovat, pouze tak korigovala své střední posílení.

Koruně se tak včera nedařilo proti oběma hlavním světovým měnám. Na dolaru ztratila čtvrt procenta a sesunula se až k hranici 22,78 USDCZK. K euru byl pokles menší, přesto koruna většinu dne ztrácela až nad 25,62 EURCZK.

Dnes ráno se česká měna v online směnárně RoklenFx obchoduje za středový kurz 25,62 EURCZK. Dle naší predikce by se kurz měl držet v rozmezí 25,57 až 25,64 EURCZK a ve dvojici s dolarem od 22,59 až 22,90 USDCZK.*

Dnešek je chudší na nová data. Dozvíme se jen několik méně zajímavých čísel z eurozóny a Spojených států. Euro může překvapit průmyslová výroba, dolar bude čekat na index sentimentu Michiganské univerzity a indexy cen dovozu a vývozu. Česká národní banka zveřejní údaje o měnové bázi ČNB a o platební bilanci České republiky.

*Průměrný nominální kurz, zveřejňovaný ECB, bude dle použitých modelů s vysokou pravděpodobností ve zmíněném intervalu. Predikce měnových kurzů jsou založeny na modelu časových řad, který zohledňuje předchozí hodnotu kurzu i jeho minulou volatilitu. K přesnějšímu určení budoucí volatility je do modelu navíc zakomponován faktor zveřejňování makroekonomických dat. Model je tak schopen určit, kdy lze očekávat zvýšenou či sníženou volatilitu směnného kurzu.

Disclaimer: Tento článek má pouze informativní charakter a neslouží jako investiční doporučení dle zákona č. 256/2004 Sb. o podnikání na kapitálovém trhu. Při zpracování tohoto článku autor vycházel z veřejně dostupných zdrojů. Za případné chyby v textu nebo v datech nenesou společností Roklen Holding a.s. ani Roklen360 a.s. zodpovědnost.

Dominik Stroukal je držitelem doktorátu z ekonomie z Vysoké školy ekonomické v Praze. Vedle studia ekonomie absolvoval **Fakultu sociálních věd** UK, kde se věnoval sociologii médií. Tři roky byl předsedou Ludwig von Mises Institutu pro Českou a Slovenskou republiku, dva roky místopředsedou pro publikace.

Přednáší na PPE programu VŠ CEVRO Institut, ekonomické předměty na Vysoké škole finanční a správní a na gymnáziu PORG.

URL| <https://roklen24.cz/a/STPVM/klidny-zaver-tydne-na-devizovych-trzich>

Host Lucie Výborné - Markéta Zezulková

12.4.2019 ČRo Radiožurnál str. 01 09:05 Host Lucie Výborné

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Hezké páteční dopoledne, 6 minut po deváté hodině, ve studiu je se mnou Markéta Zezulková, která zkoumá mediální a multikulturní zkušenost dětí, je z **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, tak vás tady vítám, dobrý den.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Dobrý den.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Nejenom novináři, ale i užitečná studia vycházejí právě z téhle novinářské školy. Už víte, jak jsou na tom celorepublikově děti z mediální gramotností?

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

V tuto chvíli to ještě nevíme, protože jsme na začátku našeho výzkumu. A výzkum bude probíhat především teďka v dubnu a v květnu, ale minulý týden a na začátku tohoto týdne už jsme dělali pilotáž, takovou jako prvotní studii, kde jsme zkoušeli, jestli ty naše metody, které jsme nastavili, jsou správné, takže už mám nějaké indikace na věci, které se možná budeme dále zaměřovat v tomto výzkumu.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Řekněte mi, jak taková pilotáž vypadá. Jdete někam do škol, nesete dětem dotazníky, prostě jak to je?

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

My teda jsme si brali 4 školy, se kterými budeme spolupracovat a jdeme do škol a pracujeme ve skupině se čtyřmi až šesti dětmi. A máme pro ně připravené otázky, ale není to jenom jakoby rozhovor, protože máme i určité pomůcky kreativní, například v jedné části, my to tedy máme rozdělené na, 1 část se jmenuje mediální zkušenosti a druhá část je multikulturní zkušenosti nebo zkušenosti s diverzitou. Například v té mediální děláme to, že se zeptáme, dáme papír našim žákům nebo participantům a chceme, aby vytvořili své vlastní rádio a zjistíme, například jakoby jaké oni mají představy o rádiu, jak by si představovali své vlastní ideální rádio. A díky tomu o nich třeba můžeme mluvit, jaká je jejich zkušenost s rádiem, co by očekávali, a tak dál. A třeba s tou diverzitou, a když to spojíme s médií, tak děláme, že jim dáme papír, kde mají obrázky různých herců, které jakoby zastupují různé kultury a říkáme, že děláme castingovou agenturu a mají si na různé charaktery ve filmu vybrat, kterého herce by dali. A máme tam jakoby hrdinu, záporák, mudrc a oni vybírají, na kterou by třeba dali někoho, kdo vypadá trochu jako muslim nebo kdo vypadá trochu jako s asijskými předky, a tak dál.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

To by mě zajímalo, co by chtěly děti vysílat v rádiu.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

No já jsem byla říkám, nemůžu jakoby zobecňovat, protože jsme to teprv pilotovali, ale já jsem byla sama překvapená, protože když se vytvářeli své vlastní rádia, tak všechny je měly zaměřené na svůj vlastní koníček, že třeba chtěli rádio a pořady vyloženě o sportu, o historii, o přírodě a když jsem se teda potom ptala, jako co by tam vysílali, tak jakoby hodně audioknihy, pořady. A já jsem se ptal jako a co třeba jako hudba, nechtěly byste hudbu na rádiu? A oni říkaly nene, na to máme YouTube a Spotify.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Hudba na rádio nepatří.

Markéta ZEŽULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Říkají, tam by nebylo jako to, co bychom, jako by chtěli, třeba, takže my radši si pustíme hudbu jakou chceme jinde, ale jako v rádiu máme rádi třeba ty pořady, ta cesta do historie, a tak.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Jak staré byly konkrétně tyhle děti?

Markéta ZEŽULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Tyhle byly 10 let.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Markéta Zezulková je dnes hostem Radiožurnálu, jestli vás zajímá mediální gramotnost a mediální a multikulturní zkušenost dětí, a to, co se pro ni dá udělat, můžete posílat i vaše otázky na web Radiožurnálu, anebo na adresu dotazy@rozhlas.cz.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

O to, aby byli děti ne tak snadno manipulovatelné jde dnešnímu hostovi, je to Markéta Zezulková z **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Vy máte projektu výzkumu, o kterém teď budeme mluvit, projekt se jmenuje multikulturní život a vzdělávání dětských prosumerů, což zní trošku divoce. Prosumer, kdo to je?

Markéta ZEŽULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Prosumer je člověk, který konzumuje i vytváří mediální obsahy, je to teda jako pro jako Production asumer jako consumer.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Jasně. To znamená, že vy se vlastně zaměřujete i na děti, které nejenom potřebují nějakým způsobem získat přehled, co je ve zprávách a co si z toho mají vzít, ale i na děti, které jdou už tím druhým směrem, sami vytvářejí nějaký obsah.

Markéta ZEŽULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

A tak mediální gramotnost, často se tomu v Čechách tak nerozumí, spíš se zaměřuju na to kritické myšlení, ale opravdu mediální gramotnost je i schopnosti a chuti tvořit mediální obsahy, a to buď k vlastním potřebám nebo například k zlepšování světa, jako byl například teďka známe Fridays For Future, takové velké hnutí proti globálnímu oteplování a klimatické změně, které vedly děti a mládež a používaly právě k tomu média, digitální technologie. Takže pro nás je velmi důležité chápat mediální gramotnost a děti v médiích a jak používají média, jakoby celek.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

To znamená, že to, co byla pro nás média, tištěná média, noviny, internet, televize, tak se teď ještě rozšiřuje pro děti na sociální síť.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Ano, určitě je dobré si pamatovat, že nic jako nemizí, ty knížky, rádio, noviny, všechno pokračuje dál a všechno má svoji roli v životě každého dítěte. A ta role těch různých médií je individuální, že to není jednoduché říct, že knížky jsou jenom na to nebo digitální technologie jenom na to, že. Opravdu za ty roky, co studuju mediální zkušenost dětí, tak jde vidět, že ony samy si vytvářejí ten repertoár médií, rozhodují si k čemu co používají a proč.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Já mám sociální média za takový lehký žánr, jsem hloupá?

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Tak hloupá určitě nejste bez ohledu na otázku, na kterou jste se ptala, ale sociální média jsou rozhodně velmi komplexní. Ono v podstatě jakoby sociální svět off line, tak je stejně sociální svět on line a velmi často se tyto věci prolínají, jako nejde to úplně oddělit. I problémy, které máme ve svém životě pak třeba přenášíme do sociálních médií nebo nám je ovlivňují. Pokud jsem nespokojené jak vypadám a používám sociální média, tak to ve mně může třeba prohloubit tento pocit. Ono je to opravdu jako v dialogu, nedá se to takto jednoduše oddělit, takže to rozhodně komplexní a.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Mě by ještě zajímalo, jak v rámci toho projektu multikulturního života a té mediální zkušenosti vlastně vyzkoumáte, jakým způsobem děti sociální média používají. A jak relevantním zdrojem informací pro ně třeba Facebook nebo Instagram jsou.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Tak tento projekt má v podstatě 2 části. V letošním roce se spíše snažíme pochopit jakoby zkušenost mediální a diverzitní a jakmile tu zkušenost pochopíme, tak navrhne didaktickou metodu. Nějakou pedagogickou metodu, jak pracovat s dětmi, aby například používali sociální média, digitální média i k tomu, aby mohli říct svůj vlastní názor nebo se nějak vyjadřovat, pracovat s ním ve svém životě, a to budeme dělat ten další rok. A vlastně, když tu metodu budeme testovat, tak i zjistíme v tuto chvíli, jak oni vlastně ty média a digitální technologie opravdu používají, protože my s nimi budeme o těch věcech komunikovat a oni budou něco vytvářet. A přitom, když budou něco vytvářet, my budeme diskutovat, co to pro ně znamená. Ale rozhodně to nebudou jakoby hloubkové zjištění o sociálních médiích nebo digitálních technologiích, protože na to jsou jiné výzkumy. My opravdu spíš pracujeme kvalitativně s dětmi a chceme pochopit tu zkušenost.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Mě by zajímalo, až to všechno pochopíte, co bude na konci? Bude tam nějaké doporučení pro ministerstvo školství o mediální výchově na školách, o mediální gramotnosti a multikulturní zkušenosti?

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Tak tento projekt má několik hlavních partnerů, jedním z nich je český rozhlas, konkrétně rádio Junior, potom Česká televize, rozhlas pro pardon, RRTV a multikulturní centrum Praha a pro každého z nich budeme mít v podstatě doporučení, jak dále s těmito výsledky pracovat. Takže například pro rádio Junior bychom rádi vytvořili, jakoby poradili, co děti od rádia očekávají, jak by pro ně mohli zůstat relevantními, například jaké otázky kolem diversity by bylo například zajímavé pokrýt.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

8 až 12 let, to je ten věk, na který cílíte a jak velká bude ta skupina, se kterou budete pracovat. Kolik dětí?

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Zhruba kolem 70 dětí a bude teda, budeme s nimi pracovat několikrát.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Markéta Zezulková je dnes hostem Radiožurnálu.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Písničku Nightswimming jste poslouchali v dopoledním Radiožurnálu, který hostí Markétu Zezulkovou z **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Bavíme se o mediální gramotnosti, o mediální výchově, na školách se často promítá do předmětu Základy společenských věd, tedy ZSV, anebo do českého jazyka. Je nějaké systémové celostátní řešení, jak by se měly děti naučit nebýt manipulovány médii.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Tak mediální výchova jako taková komplexní je zařazena do rámcových vzdělávacích programů, které se teda teďka budou inovovat, takže bude tam možná nějakým jiným způsobem. Ale je tam určité doporučení, nebo co by měla mediální výchova na školách pokrývat a to na prvním stupni, na druhém stupni, na středních školách, ale potom jak už to bude v praxi, je opravdu na té škole a na jednotlivých učitelích.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Zažila jste nějakou školu, kde se to dělalo opravdu hodně dobře?

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

No, zažila jsem, hodně dobře, to je velmi těžké jako pro mě hodnotit, co je vlastně dobře, protože přece jenom nejsem pedagog na základních školách a spíš mě jako zajímá, jak to vidí děti, ale viděla jsem hodně velmi šikovných učitelů a dětí, které to opravdu bavilo, které buď dělaly projektové dny, ale potom se k tomu v rámci toho roku třeba vraceli nebo. Pro mě asi, za mě nejzajímavější byly ty školy, které opravdu se tam buď učitelé, kteří se tomu nevěnovali jenom jako to kritické myšlení nebo nějaká ochrana dětí proti manipulaci, ale viděli v tom i příležitosti a snažili se třeba ukázat různé možnosti těm dětem, jak s tím pracovat, jak to může být benefiční. A za mě osobně asi nejdůležitější je, když těm dětem pomohli reflektovat, co to vlastně pro ně osobně znamená ty média a digitální technologie, které jenom dětem neříkali, co máte a jak máte, ale ptali se, co to je pro ně.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

To by mě zajímalo, co to je pro ně. Jestli je to zábava, anebo jestli je to zdroj informace, a tak dále.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

To mě taky zajímá, proto několik let trávím tím, že se dětí v různých zemích ptám, co jsou pro ně média, digitální technologie. Samotnou mě překvapuje, jak je to velmi různorodé, že vždycky když jsem s těmi dětmi pracovala, tak způsobem, jakým používají různé, od divadla, knížek, kino až po ty digitální technologie, vyzkouší virtuální realitu, tak každé dítě si opravdu samo vybíralo způsobem kdy bude co používat a proč. A někdy, když si chtěly odpočinout, tak si například přečetly tu knížku, a když jely v autě a nudily se, tak si chtěly pustit to rádio nebo chtěly víc trávit čas s kamarády, tak si třeba zahrály on line hru. A opravdu jakoby dokázaly si sami říct proč a co a možná pak něco převládalo, protože to byla větší zábava, ale neznamenalo to, že ty ostatní jména těch digitálních technologií by úplně zmizely z jejich životů.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Pracovala jste někdy s dětmi v nějakých chudších oblastech?

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Pracovala jsem v několika a asi úplně největší extrém byl, když jsem byla ve Spojených státech a tam jsem pracovala, udělala teda výzkum ve škole, kde byly děti, kde třeba rok předtím strávily, že žily v autě, a kdy měly často jenom jednoho rodiče, měly velmi vysoce ekonomické problémy a tak dál.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

No mně spíš zajímá jestli právě tohle, ta bída nebo ten nedostatek a třeba i nedostatek dosáhnout na některé technologie, může ovlivnit vlastně to, jakým způsobem děti přistupují k té mediální zkušenosti.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Tak určitě těch sociálních faktorů jako od ekonomie až po možnosti a příležitosti a vzdělávání i vzdělání rodičů nebo vůbec školy, do který chodí, určitě hraje velkou roli jako ve všem v životě, jako ta média digitální technologie nejsou rozdílem. A když jsem dělala i třeba v Čechách v nějakých komunitách, které byly sice ekonomicky slabé, tak určitě například /nesrozumitelné/ k těm médiím a často se potom stávalo, že například byla televize dominantní nebo internet, ale už třeba za ní už třeba byla menší dominance těch knih nebo divadla, protože přeci jenom někdy třeba divadlo je drahé, a tak dál, takže určitě tam rozdíly jsou. Ale pak třeba jsem byla i, pracoval s dětmi, které byly z rodin velmi vzdělaných, socioekonomicky silných rodin a velmi měly omezený přístup k médiím a k digitálním technologiím, že třeba v podstatě neměly ani doma televizi, nemohly jako moc na internet, takže i tak jako měly omezenější...

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Jakože ta rodina to považuje za takové zlo, že to vlastně vědomě omezí.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Ano.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

S jedním takovým rodičem tady teď sedíte, připadám si trochu jako špatný člověk. Markéta Zezulková je z **fakulty sociálních věd**, jestli vás zajímá mediální gramotnost a multikulturní zkušenost dětí, ptejte se na webu Radiožurnálu a nebo na adrese dotazy@rozhlas.cz.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Mediální a multikulturní zkušenost dětí ve věku 8 až 12 let zkoumá dnešní host Markéta Zezulková z **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a Tomáš se jí ptá, "Rád bych se zeptal, zda jste přemýšleli nad tím, zda do vaší práce zařadit i vzdělávání v oblasti nezávislosti zpráv informací a vzdělání v kritickém myšlení. Pokud nebudeme s mladými lidmi pracovat, může docházet k lehčímu šíření lží a nepravd právě přes nevzdělanou mládež."

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

A tak etické myšlení je určitě součástí našeho projektu, jakoby všech projektů, které se nějakým způsobem dotýkají mediální gramotnosti, ale náš projekt se zaměřuje na děti 8 až 12 let, které samozřejmě už s informacemi pracují, a tak dále. A existuje spousta jakoby mediálně výchovných projektů, které se zaměřují přímo na toto, ale v našem projektu se vyloženě nezaobíráme dezinformacemi. Přesto některé ty věci, které budeme v tom projektu řešit, jakoby například, jak přemýšlet nad informacemi, například o tom, když slyšíme o někom jiném nebo tak dál, tak je to určitý způsob kritického myšlení, který možná se přímo nevěnuje zprávám, ale je to něco, co se dá přenést i do jiných oblastí života.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Ta skupina 8 až 12 let to si myslím, že je velmi správný věk. Máte to ještě potom nějak rozděleno na to, co těm jednotlivým věkovým skupinám prezentujete, když z nich potřebujete získat ty informace.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Máme rozdělené na 8 až 10, 10 až 12, ale máme k nim stejný přístup, jenom například způsobem, kterým se ptáme nebo když už s nimi pracujeme a vidíme to. To ani nemusí být dáno věkem, to může být zrovna dynamikou té skupiny, že například potřebuje se více ptát, jiná skupina zase hodně mluví a hodně sdílí zkušenosti, takže spíš jakoby ty metody jsou stejné, ale ten přístup toho výzkumníka se hodně mění v kontextu dané situace.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

My jsme se bavily zatím o mediální zkušenosti a mě by zajímala ta multikulturní zkušenost dětí, protože si myslím nebo možná si to chci myslet, že děti jsou na tom už trochu lépe než jsme na tom byli my, ale možná to není pravda.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Tak ta multikulturní je pro mě v podstatě úplně nová výzkumná oblast, protože přeci jenom přicházím z mediální výchovy a mediální gramotnosti, ale když jsem zkoumala tu zkušenost dnešních dětí, jak opravdu na internet a v rámci digitálních médií se dostávají do toho globalizovaného světa a stírají se ty hranice, tak pro mě začalo být důležité pochopit i tohle, jak ony se v rámci tohoto světa, komunikují s ostatními, jestli dokáží naslouchat bez předsudků a zda by měly například chuť s nimi dále spolupracovat. Zase třeba zmíním FridaysForFuture, které se stalo ve 125 zemích na sedmi kontinentech, a kdy děti opravdu se spojily z různých kultur, z různých zemí, z různých sociálně kulturních zázemí a bojovaly za jednu společnou věc, která se nás týká všech. Za nějaký globální problém a myslím si, že ta multikulturní, bohužel v Čechách, já vycházím trochu ze západních konceptů, proto jsem nečekala, že v Čechách to bude takové, trochu jako odpor k tomu, ale ono v podstatě v Čechách se to teda spíš už převádí k tomu, že mluvíme o tom globálním rozvojovém vzdělávání například, tak spíše tímto směrem to vnímáme i v našem projektu.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

No, já tady mám 1 zajímavý dotaz, který se právě pojmu multikulturalismu týká, napsal František a píše, "Mám pocit, že z pojmu multikulturalismus se stalo cosi, jako inkvizice nebo hnutí s určitým cílem. Neměla by se školní výchova dětí vyvarovat propagaci určitého politického směru, kterým dnešní forma multikulturalismu bezpochyby je?"

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Tak děkuji za tento dotaz a myslím si, že tam se právě ukazuje i to, jak jsem říkala, že ta multikulturní výchova je v Čechách hodně vnímána jinak, než například v západě se posunula právě směrem k tomu globálnímu vzdělávání. A myslím si, že často je tato výtka, že mediální výchova třeba bude učit určité pravdy nebo multikulturní bude učit určitý pohled na svět, tak to opravdu není. Je to spíše o tom pomoci dětem reflektovat a přemýšlet na jejich například zažité názory nebo zažité způsoby a spousta dětí už má dneska osobní zkušenost s nějakým prostředím, které je například různorodé nebo, ale spousta dětí taky nemá, anebo naopak jsou děti, které například patří do těch menšin a setkávají se s určitými předsudky nebo s rasismem. Podle mě je důležité, abychom, je to opravdu o spolusoužití, komunikaci, empatii, není to o tom, propagovat nějaký určitý názor nebo jednu pravdu.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Takže to není dogma, je to pochopení.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Ano.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Markéta Zezulková je dnes hostem Radiožurnálu.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Z **fakulty sociálních věd**, odkud pochází můj dnešní host, vycházejí budoucí novináři, ale mohou odtamtud vyjít také zajímavé výzkumy a mediální studia, konkrétní projekt má na starosti Markéta Zezulková. Zaměřuje se na děti ve věku 8 až 12 let, mediální gramotnost a multikulturní zkušenost. Pojďme si něco říci o tom, jak se díváme na děti.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Tak určitě velká část mého výzkumu, abych pochopila, jak k dětem přistupujeme nebo k našemu vnímání jejich mediální zkušenosti, se musí zabývat také tím, jak vlastně my jako dospělí vnímáme děti, protože když spíše inklinujeme k tomu, že děti vidíme jako zranitelné, jako velmi nevinné, jako lehce manipulovatelné, tak máme mnohem větší tendenci je ochraňovat, vnímat média a digitální technologie jako zlo v jejich životě, které ty děti nedokážou si sami ovlivnit. Ale pokud je vnímáme jako v podstatě jako rovnocennější, které jsou schopné, umí si udělat svůj vlastní názor, umí se v tom světě zorientovat, a i když udělají nějakou chybu, tak se s ní dokážou nějak vypořádat a jít dál, tak jim například máme tendenci dát větší svobodu.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Máme tedy, je to logické, máme potřebu ty děti více chránit a starat se, aby se jim něco zlého nestalo, ale možná to přeháníme. Podle toho, co říkáte.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Já si myslím, že je hrozně důležité si uvědomit, že neexistuje jedno dětství, ale mnoho různých dětství a mnoho různých dětí, že to opravdu není 1 sociální skupina, které je prostě stejná. Děti jsou opravdu velmi rozdílné a myslím si, že důležité je, když, já ještě teda nemám děti, ale až jednou budu mít, tak bych si opravdu přála se snažit pochopit to mé vlastní dítě a jeho zkušenost. A když přijde k těm médiím, tak se zeptat, proč hraješ tu hru, co tě na tom baví, jako co ti to přináší a pracovat s tím, než říct, někde jsem slyšela, že videohry jsou špatné, takže jim to raději zakážu, aniž bych vlastně pochopila, proč třeba to moje dítě to zajímá nebo baví, nebo co z toho dostává.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Nebo, že reklamy jsou špatné, protože já tady shodou okolností na vás mám asi 6 dotazů, které se týkají reklam a jejich působení na děti. Milan píše za všechny, "Jak vnímáte negativní vliv reklamy na děti, například vsudypřítomné reklamy na půjčky vzbuzující iluzi, že půjčovat si je normální."

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Tak reklama v podstatě ano, je to určitá forma, která se snaží nějakým způsobem prodat nějakou myšlenku, ale ty mediální obsahy ostatních s /nesrozumitelné/ ně takto taky pohlížet a opravdu tam záleží na tom jednotlivém dítěti, z jakého je prostředí, jak na tom smýšlí, jak se třeba v rámci toho dospívání nebo, učil o reklamě a přemýšlet nad tím, jestli s ním někdo mluvil, řekl například, tak to není, tak to je. Ale já mám takový jako pěkný příklad, jednou jsem byla ve třídě, kde učili o reklamě a paní učitelka vysvětlovala, že jogurt s hračkou asi není moc zdravý a je drahý, takže jako děti by to radši neměli kupovat. A pak jsem se jako děti na to ptala a oni říkali, "no mi tomu jako rozumíme, ale jako tak přece my jsme děti a my tu hračku přece chceme, tak jako co je na tom jako špatného, že si ji koupíme." Takže ony jako třeba i v určitém životním období to třeba vnímají jinak, ale to neznamená, že z nich vyrostou dospělí, kteří prostě budou kupovat pořád jogurt s hračkou.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Markéta Zezulková je dnes hostem Radiožurnálu.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Marketů Zezulkovou baví děti, baví ji mediální prostředí a taky multikulturní svět. Proč jste si vlastně vybrala tenhle ten směr?

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Já jsem teda původně studovala reklamu a marketingovou komunikaci a chtěla jsem dělat kampaně, ale když...

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Vy jste chtěla stát na druhé straně.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Chtěla jsem stát na druhé straně, takže tahleta otázka s tou reklamou byla dobře cílená, ale vlastně začala jsem do toho oboru nějak pronikat a začala jsem zjišťovat, že mě teda mnohem více zajímá ten sociální dopad a rozsah a že když u někoho začít, takže bych chtěla začít co nejdříve a začala jsem se zajímat právě o děti. /nesrozumitelné/ jsem v tom dělala doktorát a začala dělat různé projekty, různé výzkumy v různých zemích a musím teda říct, že čím déle se tomu věnuji, tím více jsem opravdu překvapená, jak ty děti se mnou komunikují, co mi říkají, jak ty věci vnímají a strašně moc jsem se naučila i sama o sobě o mých předsudcích o dětech.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

To znamená, že člověk vstupuje do toho projektu nebo, konkrétně do nějaké školy s dotazníkem a má nějaké představy a ony vás tak pěkně usměrní, když to řeknu takhle.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

No, tak před několika lety jsem přesně tak začínala a za ty roky jsem se poučila, takže teďka opravdu, když jsem na začátku výzkumu a někdo se mě ptá jako, co si myslíš, že zjistíš, nebo jak ten výzkum dopadne, tak já řeknu, "Já vůbec nevím." A já opravdu, když s dětmi pracuju, tak je opravdu vnímám a chovám se k nim jako k expertům na svůj vlastní život, protože si myslím, že nikdo jejich vlastnímu životu nerozumí tak, jako oni sami.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Tak máte vzácné umění naslouchat. Máte už z toho všeho, co jste viděla po světě, protože ty výzkumy neděláte jenom v České republice, nějaké doporučení pro sebe jako pro budoucí matku, jakým způsobem budete přistupovat k mediální zkušenosti svých vlastních dětí? Kdyby to nebylo na škole, ale na vás.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

No, tak to se samozřejmě obávám, jak dopadnu v tomto testu a jak se mi to podaří. Já musím říct, že samozřejmě i často se mě třeba rodiče ptají, tak co bys teda doporučila a já se toho zdráhám, protože si myslím, že to je jako velmi náročné. A zase bych jako řekla, že já se asi budu snažit se pochopit mou vlastní situaci a mé vlastní dítě a jaká já jsem a co cítím a v co věřím a jaké je to mé dítě a nějak k tomu tu výchovu přizpůsobit. A pokud bude třeba tvrdě zakročit, no tak budu muset, ale pokud nebude, tak bych to samozřejmě ráda, aby ty média a digitální technologie byly součástí života a nějak jsme to spolu zvládali, a to dítě vědělo, co mu to přináší a pokud ho to nedělá šťastným, tak to tam nebylo a pokud ho to dělá šťastným, tak ať je používá a snad se s tím nějak společně popereme.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Škola a rodiče, kdo by měl mít větší díl toho vzdělávání v mediálních zkušenostech.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Tak většinou se samozřejmě přikláním k rodičům, ale já bych zase řekla, že, myslím si, že jako celá společnost, nemyslím si, že to je jenom 1 složka, ale jsou to, včetně médií, včetně rodičů, včetně školy a rodiče samozřejmě, ale máme třeba skupiny sociálně slabších, nebo které nemají takové příležitosti a pak si myslím, že třeba ta škola může svým způsobem nějak to pomoci, že například ten přístup k těm technologiím v té škole je a ten učitel o tom může s tím dělat diskutovat. Ale myslím si, že teda rozhodně, i ty děti samy určitě hrajou na tom podílel a aktivně by se na tom měly zapojovat, aktivně do svého vlastního vzdělávání a pochopení, takže všichni hrajeme určitou roli a máme na tom svůj podíl.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Ještě 1 dotaz od Marie, jestli existují ještě školní časopisy a školní rádia. Narazila jste na ně během svých výzkumů?

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Narazil jsem na školní časopisy, na školní rádia, školní televize, školní komunity sociální na sociálních sítích, takže určitě všechno existuje, jako existují na různých školách, v různých rozsazích, ale není to, že by něco zanikalo. Naopak si myslím, že třeba rádio do škol se bude vracet a je to přece jenom médium, které pořád nás zajímá.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Máme takový krásný český výraz, že nám spadne čelist a někdy nám spadne čelist před těmi nejmenšími dětmi, které vidí ten svět daleko jasněji než my a zcela přímočaře. Kdy vám spadla Markéto čelist během všech výzkumů, co jste kde dělala po světě?

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Tak to je asi nejtěžší otázka dnešního rána pro mě.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Takže si člověk řekne aha, nebo ještě něco silnějšího.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

No asi pro mě, jako těch aha momentů bylo rozhodně spousty, ale pro mě teďka jakoby poslední, který bych jako takový zmínila z poslední doby, bylo, když byla ta globální stávka dětí proti klimatickým změnám, tak jsem teda do té ulice šla a ptala jsem se těch šesti, sedmi letých dětí, které jsem si vybrala, vždycky ty nejmladší, a ptala jsem se jich, "co byste jako řekly lidem, kteří říkají, že jste jenom zmanipulované děti, které nemají svůj názor, a že jste záškoláci, kteří prostě nechtějí do školy a využily tady toho tématu, aby to mohly udělat," a oni mi jako říkali, "my bychom jim teda rozhodně řekly, že máme svůj vlastní názor a že pokud tomu nerozumí, tak ať se nás přijdou zeptat."

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Sedmileté děti.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Ano.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Markéta Zezulková z **fakulty sociálních věd** byla dnes hostem Radiožurnálu. Děkuju za vaši práci, ať se vám daří. Budu se těšit, že se po dvou letech uvidíme a řekneme si, jak celý ten výzkum dopadl.

Markéta ZEZULKOVÁ, odbornice na výzkum mediální a multikulturní zkušenosti dětí

Děkuji za pozvání a přeji hezký den posluchačům.

Lucie VÝBORNÁ, moderátorka

Lucie Výborná od mikrofonu přeje hezký den, ať se dnes daří i vám.

Čínské investice v České republice nejsou podle premiéra Andreje Babiše na zcela uspokojivé úrovni

12.4.2019 ČRo Radiožurnál str. 01 17:06 Dvacítka Radiožurnálu

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Čínské investice v České republice nejsou podle premiéra Andreje Babiše na zcela uspokojivé úrovni. Andrej Babiš to řekl po setkání s čínským premiérem u příležitosti summitu 16 středoevropských a východoevropských zemí a Číny, který začal včera v Dubrovniku. Je v silách českých politiků to změnit? Neoslabují podobné akce jako summit v Dubrovniku vyjednávací pozici celé Evropské unie? A jak k nám vlastně Čína přistupuje?

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Dnešním hostem 20 minut Radiožurnálu je analytička a specialista na vztahy s Čínou z Asociace pro mezinárodní otázky, a z **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, Ivana Karásková. Dobrý den, vítejte v našem přenosovém voze.

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Dobrý den, děkuji za pozvání.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Premiér Andrej Babiš se včera setkal se svým čínským protějškem asi na 15 minut. Když se ho potom novináři ptali, jak reagoval jeho čínský protějšek na slova o neuspokojivých čínských investicích, tak Andrej Babiš odpověděl, cituji "Usmíval se, myslím, že to bral na vědomí.", tolik citace pana premiéra. Není to málo?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Já si myslím, že pan Li Kche-čchiang, pan premiér čínský těch těchto odpovědí, nebo podobných odpovědí slyšel asi tak 17 za ten den, od všech 17 delegací, takže si myslím, že pro něj to nebylo nic nového. Nicméně to je věc, která se opakuje posledních 7 let, že ty investice čínské jsou velmi neuspokojivé, že bychom si přáli více. Ale já si myslím, že samozřejmě i ta vina je trošku naší straně, protože my nejsme schopni vygenerovat opravdu kvalitní projekty a říct Číňanům přesně, do kterých míst, do kterých odvětví by ty investice měly přicházet. Takže ona samozřejmě 1 strana mince je to, že si myslíme, že těch investic je málo, a druhá strana mince je to, že nejsme vlastně schopní s Čínou správně jako partneři jednat a přinášet takové projekty a takové návrhy, které by prostě byly pochopitelné pro Číňany. A samozřejmě také nejsme schopní se nějakým způsobem domluvit s ostatními státy v rámci té platformy, abychom si zbytečně nekonkurovali.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Když zůstanu u té naší pozice, či je to chyba, že tam nepřijde pan premiér s něčím konkrétním?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Tak myslím že pan premiér a druhý pan premiér na sebe měli 15 minut, takže je otázka samozřejmě jako, co se 15 minut dá projednat. Myslím si, že to je problém dost možná všech zapojených subjektů. Je to problém

ministerstev, problém státní správy, problém samozřejmě i podnikatelů, na které samozřejmě odkazuje pan premiér Babiš, ale nemyslím si, že by to, že by ta vina ležela čistě jenom prostě na podnikatelích. Myslím si, že to je celé špatné uchopení, včetně toho, že prioritizace 16+1 je velmi nízká, vůbec povědomí o tom co ten formát je a co může přinášet, je velmi nízké. Já si pamatuji svého času určitý bonmot jednoho nejmenovaného diplomata, když se zeptali pana premiéra Babiše co je 16+1, jestli pojede na summit těsně po tom, co byl zvolen, tedy co vyhrál volby, tak se zeptal co je 16+1.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

To znamená, že i v tom je podle vás problém.

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Určitě.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Jak podle vás čínští vrcholní politici vlastně vnímají Českou republiku?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

My jsme jedna z mnoha republik, nebo jeden z mnoha států. Samozřejmě ta pozornost je věnovaná více západoevropským zemím, zemím které mají nebo i zemím, které mají velký trh v této oblasti 16+1. Je to Polsko, je to Rumunsko. My jsme jedna z malých zemí, která je sice zajímavá z geopolitického hlediska, protože jsme blízko západoevropským trhům, máme velmi kvalitní zaměstnance nebo pracovní sílu za ještě relativně rozumné peníze. Takže z tohoto úhlu pohledu jsme zajímaví. Nicméně nemáme nic co by bylo naprosto hi-tech, nebo žádné schopnosti vlastně ohledně managementů, na které se Čína snaží zaměřovat, a kde vlastně se snaží nasát ty vědomosti. Takže tohle všechno mi zrovna nemáme, a musíme přijít s něčím, co bude naše určitá přidaná hodnota.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Máte tip co by to mohlo být?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Já si myslím, že biotechnologie, e-comers, fin-tech, pokud se v něm posuneme. Ale samozřejmě tam jsme limitovaní i tím, že jsou tu jiné země, balkánské státy, pardon baltické státy, které se na to zaměřují - Litva, Lotyšsko, Estonsko. Myslím si, že jsme velice dobří v research and development, ve vědě a výzkumu, v různých oblastech.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Vy už jste to říkala, že stejně jako Andrej Babiš, tak se u čínského premiéra včera v tom hotelu vystřídalo dalších 16 státníků. Každý měl ±10-15 minut. Podle čeho se Čína potom rozhoduje, jestli někdo z těch 17 státníků, respektive ta země dostane něco extra?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Čína se rozhoduje vždy podle toho, co je výhodné pro Čínu. Čína prostě následuje svoji vlastní domácí politiku a domácí zájem, nebo následuje svůj státní zájem, což je naprosto v pořádku, ale je třeba to asi oddělit od určité rétoriky, kterou se Čína snaží zahalit své iniciativy, jako Pás a stezka. Kdy hovoří o win-win. V praxi to vypadá tak, že Čína vyhraje 2x. Není to jako win pro Čínu a win pro druhý stát. Takže je třeba se podívat na to, zda naše priority jsou v nějakém souladu s tím, co by Čína asi tak mohla chtít. A tímhle tím směrem se dívat.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

A jsou?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

V různých oblastech by mohly být, například v těch nanotechnologiích, biotechnologiích.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

To znamená, že tohle je ta cesta, jak posílit čínské investice u nás?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Mohla by být.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Vy jste říkala, že win-win při jednání s Čínou není rovnocenné win-win, jestli jsem to dobře pochopil. To se dá říci a dá se to tak chápat obecně?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Čína má obrovskou převahu v těch, v té svojí samozřejmě obchodní bilanci s ostatními státy. A pokud my budeme s Čínou jednat v rámci toho, že jsme malý stát s nějakými 10 000 000 obyvatel, s nějakou sice rozvinutou ekonomikou, ale v určitém směru, tak si myslím, že tuhle tu asymetrii nikdy nezvrátíme. Já si myslím, že ten formát 16+1, nebo dnes už 17+1 by měl fungovat spíš jako 17+0. Takže by měl být nějaký pre-summit, nějaká nějaká shromáždění státníků v rámci té iniciativy, kde by si právě domluvili jaké mají priority, jak chtějí postupovat ve vztazích k Číně, aby ta asymetrie nebyla tak viditelná.

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Vidíte k tomu vůli v těch 17 zemích?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Momentálně ne. Ale možná, že je to jenom otázka toho, že je to ještě nenapadlo.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Na druhé straně není to právě o tom, že ty země de facto spolu bojují?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Může být. Ale já si myslím, že to je i v zájmu v zájmu těch zemí je určitě hledat nějakou spolupráci. Hledat třeba úspory z rozsahu. Protože Čína když ale investuje, nebo Čína když nabízí, dejme tomu, nějaký produkt, tak Čína uvažuje naprosto v jiných dimenzích. Hovoří i o tom, že když odeberete nejméně půl milionu nějaké komodity, tak je to vlastně pro ně zajímavé. Což samozřejmě pro nás s 10 000 000 obyvatel, nebo pro země, které mají 1 000 000 obyvatel je naprosto nereálné a nerealistické. Takže myslím si, že tady se dají dají určitě najít místa, která jsou spojená, nebo kde kdybychom mohli třeba společně lobbovat, nebo najít alespoň společnou platformu k tomu, abychom si vyměnili ty informace, protože momentálně nefunguje ani pořádně tok informací mezi těmi státy.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Vy jste říkala, že Čína dělá to, co je v jejím zájmu. Bavili jsme se o tom, jak přimět Čínu k tomu, aby investovala u nás. Já to teď otočím. Je v českém národním zájmu, aby tady Čína výrazně víc investovala?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Já bych asi úplně nenaskakovala na takovou tu sekuritizační debatu o tom, že Čína, že vše co pochází z Číny je zlo, a Čína má nějaký master-plan, který se tady snaží uplatňovat.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

To já nenaznačuji.

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Já myslím, že jsou určité investice od jakéhokoliv investora, které bychom měli vítat. Investice do brownfieldů, které jsou zanedbané, kontaminované oblasti. Investice na zelené louce, které přinesou nějaká pracovní místa, které přinesou nějakou novou přidanou hodnotu. Takže myslím si, že je třeba opravdu rozlišovat v tom, kam ty investice půjdou, jak jsou myšlené, co to generuje a jestli to je opravdu v našem zájmu.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Dnešním hostem 20 minut Radiožurnálu je analytička a specialista na vztahy s Čínou, Ivana Karásková. Pojdme k tomu, k čemu jsme se vlastně teď už trochu dostali, k bezpečnostním rizikům. Jak vy vnímáte kauzu Huawei?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Já bych ráda řekla, že nejsem samozřejmě technický specialista. Já se zaměřuji na politické vztahy, a možná bezpečnostní rizika z toho plynoucí. Takže k tomu přistupuji samozřejmě z určitého úhlu pohledu. Pro mě je velmi zajímavé zajímavý ten krok NÚKIBu, Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost, který vydal prohlášení. Vydali ho úplně jiným způsobem, než jakým ta debata dosud byla vedena. Zatím se vedla ta debata ohledně toho, co všechno vlastně Čína může implementovat do těch různých svých technologií, jakým způsobem je to velmi těžko prokazatelné. Velmi jednoduše to dokážou jakýmkoliv updatem toho softwaru to dokáží zamaskovat, zničit, změnit, a tak dál. Zatímco český NÚKIB se na to podíval úplně jinak, a podíval se na to z legalistické perspektivy, z hlediska toho, jakým způsobem fungují vlastně firmy v čínském právním prostředí. A došel k tomu, že jakákoliv firma v Číně, která bude mít přístup do naší kritické infrastruktury, a k našim senzitivním, do našich senzitivních odvětví, představuje riziko, protože musí ze své podstaty kooperovat vlastně s čínským státem. Takže tohle byl velice inovativní přístup. Nemyslím si, že to povede k nějakému absolutnímu zákazu Huawei v České republice, myslím si že to povede alespoň k bezpečnostnímu auditu, který zoufale chyběl. Takže tohle je určitě krok dobrým směrem. Nemyslím si ani, že to omezí 5G technologie, protože těch firem, přestože, že mají určité zpoždění vůči čínským firmám, tak to není úplně monopol. Ta diskuse se bude ještě vést nějakou dobu, a samozřejmě i Američani se budou snažit trošku naskočít, protože jim v tom v téhle oblasti ujel vlak. Takže si myslím že, že ta otázka je určitě relevantní, určitě tady bude ještě nějakou dobu s námi a bude se vyvíjet.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Jak moc ovlivňuje Česko-čínské vztahy?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Tak je to taková poslední kauza, řekla bych takový poslední bonbonek. Ale těch těch témat v Česko-čínských vztazích je spousta. Česká republika byla historicky nejvíce kritickou zemí z Evropské unie, co se týče lidských práv a stavu lidských práv v Číně. My, když jsme vstupovali do Evropské unie v roce 2004, tak k tomu vyšel velice zajímavý výzkum, který ukázal, že my téměř padáme z toho grafu, jak jsme kritičtí. Samozřejmě v roce 2012/2013 jsme udělali ten úžasný obrát 180 stupňů, který ale předtím udělali i ostatní země. Není to zase nic, co bychom měli nějaké nějaké specifické čistě jenom pro nás. Tohle to téma nicméně nikam neodumřelo, to se objevuje stále a znova. Pak je tu samozřejmě témat té negativní obchodní bilance, které se objevuje stále. Je to téma toho, co vlastně Čína v Evropské unii sleduje, co sleduje formátem 16+1, pokud něco sleduje formátem 16+1. Takže těch témat je vícero. Huawei bych řekla, že je takový poslední poslední balonek asi, který se objevil.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Vy jste říkala, že NÚKIB přišel vlastně s novým pohledem, ojedinělým pohledem. Nemyslíte si, že by bylo taktičtější a třeba správnější, kdyby se na tom postojí k téhle té otázce, k tomu možnému bezpečnostnímu riziku domluvila celá Evropská unie?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Patrně ano, ale já jsem trošku skeptická. On to vlastně pan premiér Babiš trošku vykopnul tím směrem. Evropská unie, některé státy se toho chytily, Evropská komise se toho chytla a začala to prosazovat jako jeden z bodů vlastně, že by, že bychom bez ohledu na Huawei, že bychom měli vést jednotnou nějakou diskusi o tom, kdo bude investovat do sítí páté generace. Ale já jsem trošku skeptická, protože Evropská unie zatím nebyla schopná se dohodnout na jednotné politice. A je to i tím, že velké státy mají své vlastní zájmy, co se týče Číny. Myslím tím Francii a Německo, donedávna i Itálie, která trošku převlékla kabát. Takže tam uvidíme, jak se to bude vyvíjet. Ale je to asi určitým směrem správný krok, ta snaha o to mít konečně jednotnou evropskou politiku, ale zatím jsem trošku skeptická k tomu, jestli se to opravdu podaří.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Ještě 1 věc k Česko-čínským vztahům. Po Velikonocích se do Číny chystá znovu prezident Miloš Zeman. Co očekáváte od jeho návštěvy?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Já jsem na to strašně zvědavá. Já jsem se snažila pít po informacích o tom, co se tam bude dít, zatím tedy neúspěšně. Spíše myslím si že pan prezident Zeman umí velmi překvapit. To co by asi takoví ti proponenti čínských investic v České republice očekávali bude, že CITIG, tedy společnost, která převzala aktiva CEFC, což bylo obrovské fiasko vlastně její působení na trhu tady, takže CITIG oznámí nějaké další investice, což by samozřejmě mohlo trošku nastartovat ty vztahy znovu. Nicméně podnikatelské prostředí v Čechách bych řekla, že je velmi skeptické a opatrné, právě po té zkušenosti se CEFC. Takže pokud něco čekám tímhle tím směrem, tak to bude opravdu zase nějaké prohlášení o tom, jak tady budou Číňané investovat, ale nic dalšího.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Okolí pana prezidenta, třeba šéf zahraničního odboru Rudolf Jindrák zdůrazňuje, jak dobře vychází Miloš Zeman s čínským prezidentem, jak mají dobré vztahy. Vnímáte to stejně?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Těžko říct. To by chtělo asi zažít tu osobní chemii a udělat si obrázek na základě, tedy toho. Já bych spíš řekla, že pan prezident Zeman nemá úplně nejlepší vztahy s čínským velvyslancem současným. Naopak velice...

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Z čeho tak soudíte?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Tam bych řekla, že to je spíš o té osobní chemii, a o tom, že pan velvyslanec tady v České republice, já nevím teda kdo mu úplně radí, ale nemyslím si, že by to dělal úplně moudrým způsobem ty svoje kroky, včetně toho, že postovali na Facebooku nějaké prohlášení o tom, že údajně pan premiér Babiš slíbil, že teď už se bude chovat mravně...

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

To byla ta záležitost z konce roku.

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

To bylo vlastně reakce na to vyjádření NÚKIBu, načež pan premiér teda prohlásil, že čínský velvyslanec je lhář, což samozřejmě těm vztahům nepomohlo. Nicméně já bych se jenom zarazila u té asi u té chvíle, kdy Čína se rozhodla, že vymění svoje velvyslance. Předchozí paní velvyslankyně byla velmi v dobrých vztazích s různými politiky, včetně pana prezidenta, měli spolu velmi dobrou chemii. Současný velvyslanec bych řekla, že v tomhle směru není tak úspěšný, že to nebylo asi úplně nejlepší gesto, nebo nejlepší krok ze strany Pekingu.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Může to mít nějaké konkrétní dopady na vztahy obou zemí?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Těžko velice těžko říct, jestli to, jestli tohle to se opravdu promítne do nějaký způsobem do té agendy. Rozhodně bude asi hůř projednatelná, ono to vždy to záleží na nějakých osobních sympatiích, a na tom, jak si ti státníci sednou.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Analytička a specialista na vztahy s Čínou z Asociace pro mezinárodní otázky, Ivana Karásková, zůstává dnešním hostem 20 minut Radiožurnálu. Pojdme se ještě vrátit k tomu včerejšímu a dnešnímu summitu 16+1, nebo už asi můžeme po přistoupení Řecka říkat 17+1. Tenhle summit přichází pár dní po summitu Evropské unie s Čínou. To že tedy s Čínou vyjednává nejdříve Evropská unie jako celek a vlastně o 2 nebo 3 dny později část členských zemí, neoslabuje to pozici celé unie?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Pokud bychom mluvili o tom, že existuje jakási jednotná pozice Evropské unie pak ano. Ale v situaci kdy, jak Francie, tak Německo si do značné míry v minulosti dělali ty vztahy s Čínou po vlastní ose, tak já tam vnímám určitý dvojitý standard, nebo dvojitý metr, který je uplatňován na menší státy méně, řekněme, průrazné státy střední a východní Evropy, a v kombinaci s tím, že pro Francii a pro Německo nad tím přivřeme oči, tak proč jsou tedy kritizovány státy střední a východní Evropy. Já si úplně nemyslím, že v situaci, kdy nemáme jednotnou politiku, že vlastně těch, že ten dialog není třeba. Já si naopak myslím, že je třeba hledat různá spojitá místa a vyměňovat si informace.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Tu skupinu 16+1 iniciovala Čína a schází se každoročně od roku 2012. Nechtěla Čína tímhle způsobem získat přece jenom nějakého trojského koně v Evropské unii?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

O tom se vede řada debat, když se podíváme na mapu tak ty státy společně nemají vůbec nic společného, kromě toho, že to jsou všechno postkomunistické země. Já z toho mám takový odhad...

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Tak teď už všechny ne, je tam Řecko.

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Teď už všechny ne, to je pravda, nebo donedávna byly. Ale ty frikce mezi nimi, nebo ty nejednotnosti mezi nimi jsou samozřejmě jasné pro nás lidi z regionu. Ale z toho čínského úhlu pohledu, nedostatku informací patrně o tom, jak tady fungujeme, se to jevílo nějak jinak. Myslím si, že se prostě Čína podívala na mapu a říkali si dobrá, toto je západní Evropa, toto je sféra vlivu Ruska, a uprostřed je koridor, na který my se zaměříme. Ale nevzali úplně v potaz to, že země Visegrádu jsou úplně jiné než balkánské země, balkánské země jsou jiné než baltické státy, Rumunsko a Bulharsko jsou taky jiné. Máme různé zájmy, různé ekonomiky, různé přístupy. Někdo je členem Evropské unie, někdo ne. Někdo je členem NATO, někdo ne. Někdo má eurozónu někdo ne.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Když to je, promiňte, že do toho skáču, když to takhle říkáte má to vůbec smysl se takto scházet?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Já si nejsem jistá, jestli ta otázka je vlastně dobře jako formulovaná v tom smyslu, že ten formát tady prostě je. A víme z minulosti, že jakmile se ustaví nějaké byrokratické těleso, tak je velmi těžkého rozbít. Takže ten formát tady je, patrně s námi zůstane, ale myslím si spíš, že než vlastně nechat Číně, aby diktovala tu agendu, protože ten, kdo je hlavním motorem zatím, řekla bych takovým motorem na půl tahu, je Čína, ale ne ty státy střední a východní Evropy. Takže myslím si, že když už tu platformu máme, tak by byla asi chyba se nesnažit z ní udělat něco jako 17+0, a opravdu vygenerovat nějaký svůj vlastní zájem.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Když se ještě vrátíme k úternímu summitu Evropská unie - Čína, přinesl z vašeho pohledu něco zásadního?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Ono je velmi zajímavé, že to co vlastně Li Kche-čchiang slíbil, čínský premiér slíbil je to co čínský prezident řekl už před rokem a půl, že zruší restrikce, které vlastně nakazovali zahraničním společnostem aby, když vstupují do společných podniků joint ventures, aby udělali nějaký technologický transfer. Tohle už bylo oznámeno v říjnu 2017.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Věříte tomu, že teď už to Čína splní?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Patrně ano. Samozřejmě to bude mít nějaký nějaké ale. Možná nějaký časový rámeček, který nebude úplně úplně pro nás výhodný třeba. Ale není to rozhodně nic nového já si myslím, že ten tlak společný třeba přes jednotný screeningový mechanismus Evropské unie, byl ten klíčový prvek, který s tím trošičku zahýbal a konečně přinutil Čínu něco udělat. Ale opět se vracím k tomu, že Čína dělá to, co chce, co je pro ni výhodné. Ty společnosti už se začaly z Číny stahovat. Takže pokud vlastně Čína je tam chce udržet, tak musí udělat nějaké vstřícné gesto. To bylo jasné už před před rokem a půl.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

To co vy jste říkala, jinými slovy vlastně řekl i Jean-Claude Juncker, předseda Evropské komise. Ten k tomu summitu řekl, cituji "Jako dobří přátelé bychom měli být upřímní a říci, že se neudělalo dost pro to, abychom pokročili na cestě k vyváženějšímu a vzájemnějšímu ekonomickému vztahu, či splnili závazky přijaté na loňské vrcholné schůzce v Pekingu.", tolik citace Jeana-Clauda Junckera. Bere Čína vůbec závěry těch schůzek vážně? Pokud tady sám Jean-Claude Juncker říká, že za ten rok se vlastně nestalo to, co před rokem bylo domluveno.

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Já myslím, že to jde opět opět bych se na to podívala asi z hlediska toho, jakým způsobem Evropská unie tlačí na to dodržování toho čeho se čeho se dosáhlo, a jakým způsobem Čína se tomu snaží vyhnout. Když se podíváme třeba na otázku lidských práv, která je v tomhle tom docela docela reprezentativní. Tak Čína a Evropská unie mají dialog o lidských právech, který je třeba lidskoprávní aktivisté nebo neziskový sektor považují za v zásadě takový jako talking shop. Takový, že Čína se sejde, Evropská unie se sejde, vymění si nějaké informace, nic se neděje, nebo nic viditelného třeba nebo dostatečného se neděje. Nicméně Čína to prohlásí za velké vítězství, řekne my přece s Evropskou unií jednáme podívejte se, jak jsme vstřícní a upřímní. Evropská unie to prohlásí za velké vítězství a řeknou podívejte se, jak mi strašně tlačíme na Čínu. Tak zhruba takový pocit já mám občas...

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Takže by měla být Evropské unie razantnější, důraznější?

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Myslím si že ano. Že to je to je způsob, kterému Čína rozumí. To je vlastně ta rétorika, kterou chápe.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Říká dnešní host 20 minut Radiožurnálu, analytička, specialista na vztahy s Čínou z Asociace pro mezinárodní otázky, a z **fakulty sociálních věd** Karlovy univerzity, Ivana Karásková. Díky, že jste byla naším hostem. Na viděnou, na slyšenou.

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Děkuji za pozvání, na slyšenou.

Tomáš PANCÍŘ, moderátor

Od mikrofonu se loučí i Tomáš Pancíř.

Mediální výchova není dogma. Má dětem pomoci chápat vlastní i cizí zkušenost, říká akademička

13.4.2019 irozhlas.cz str.00 Společnost

Lucie Výborná, Alžběta Švarcová

Jsou děti vůči médiím bezbranné? A potřebujeme v současnosti vůbec mediální výchovu? „Sociální média jsou velmi komplexní. Stejně jako máme sociální svět off-line, tak existuje i sociální svět on-line. A nejdou od sebe vzájemně oddělit,“ zdůrazňuje Markéta Zezulková z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v rozhovoru pro Radiožurnál.

Ta ve svém projektu zkoumá, jak digitální média ovlivňují životy dětí mezi osmi a dvanácti lety věku. Zabývá se v něm nejen tím, jak děti konzumují, ale zároveň jak vytvářejí mediální obsah.

„Mediální gramotnost je i o schopnosti tvořit vlastní mediální obsah,“ zdůrazňuje Zezulková. „A to buď k vlastním potřebám nebo ke zlepšování světa – jako bylo nedávno například hnutí Fridays for Future, tedy hnutí proti globálnímu oteplování, které vedly děti a mládež a používaly k tomu právě digitální technologie.“

Nejen kritické myšlení

Mediální výchova je v současnosti pevnou součástí rámcových vzdělávacích programů. Jak k ní ale učitelé přistupují, to už je jiná otázka.

„Nejzajímavější jsou asi školy, kde se učitelé nevěnují jen kritickému myšlení a ochraně proti manipulaci, ale kde zároveň ukazují dětem, jak s digitálními technologiemi pracovat. Nejdůležitější je, když dětem pomáhají reflektovat, co pro ně vlastně digitální média zajímají,“ přibližuje Zezulková.

Mediální výchova podle ní rozhodně nemá za cíl učit děti „jedinému správnému pohledu na svět“. Má jim spíš pomoci reflektovat vlastní i cizí názory a zkušenosti. „Je to o soužití, komunikaci a empatii. Není to o propagaci nějakého názoru. Nejde o dogma, ale o pochopení,“ vysvětluje.

Mluvit se svým dítětem

To, jak děti vnímají a používají média, se ovšem neřeší jen ve škole, ale – a to především – přímo v rodině. „Musíme se zabývat i tím, jak my, dospělí, vnímáme děti,“ zdůrazňuje Markéta Zezulková. „Pokud je vnímáme jako zranitelné a lehce manipulovatelné, máme tendenci vnímat sociální média jako zlo. Naopak pokud považujeme děti za samostatnější, máme tendenci dát jim větší svobodu.“

Důležité prý je si uvědomit, že děti netvoří jednodušskou sociální skupinu. Každé dítě je jiné. „Když přijdu k dítěti, chtěla bych se ptát: Proč hraješ tuhle hru a co ti to přináší? Ne že jsem někde slyšela, že videohry jsou špatné, a tak je dítěti rovnou zakážu.“

URL| https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/medialni-vychova-skoly-fakulta-socialnich-ved-marketa-zezulkova-rozhovor_1904132131_och

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
irozhlas.cz (Společnost)

Mediální výchova není dogma. Má dětem pomoci chápat vlastní i cizí zkušenost, říká akademička

13.4.2019 irozhlas.cz str. 00 Společnost

Lucie Výborná, Alžběta Švarcová

Jsou děti vůči médiím bezbranné? A potřebujeme v současnosti vůbec mediální výchovu? „Sociální média jsou velmi komplexní. Stejně jako máme sociální svět off-line, tak existuje i sociální svět on-line. A nejdou od sebe vzájemně oddělit,“ zdůrazňuje Markéta Zezulková z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v rozhovoru pro Radiožurnál.

Ta ve svém projektu zkoumá, jak digitální média ovlivňují životy dětí mezi osmi a dvanácti lety věku. Zabývá se v něm nejen tím, jak děti konzumují, ale zároveň jak vytvářejí mediální obsah.

„Mediální gramotnost je i o schopnosti tvořit vlastní mediální obsahy,“ zdůrazňuje Zezulková. „A to buď k vlastním potřebám nebo ke zlepšování světa – jako bylo nedávno například hnutí Fridays for Future, tedy hnutí proti globálnímu oteplování, které vedly děti a mládež a používaly k tomu právě digitální technologie.“

Nejen kritické myšlení

Mediální výchova je v současnosti pevnou součástí rámcových vzdělávacích programů. Jak k ní ale učitelé přistupují, to už je jiná otázka.

„Nejzajímavější jsou asi školy, kde se učitelé nevěnují jen kritickému myšlení a ochraně proti manipulaci, ale kde zároveň ukazují dětem, jak s digitálními technologiemi pracovat. Nejdůležitější je, když dětem pomáhají reflektovat, co pro ně vlastně digitální média zajímají,“ přibližuje Zezulková.

Mediální výchova podle ní rozhodně nemá za cíl učit děti „jedinému správnému pohledu na svět“. Má jim spíše pomoci reflektovat vlastní i cizí názory a zkušenosti. „Je to o soužití, komunikaci a empatii. Není to o propagaci nějakého názoru. Nejde o dogma, ale o pochopení,“ vysvětluje.

Mluvit se svým dítětem

To, jak děti vnímají a používají média, se ovšem neřeší jen ve škole, ale – a to především – přímo v rodině. „Musíme se zabývat i tím, jak my, dospělí, vnímáme děti,“ zdůrazňuje Markéta Zezulková. „Pokud je vnímáme jako zranitelné a lehce manipulovatelné, máme tendenci vnímat sociální média jako zlo. Naopak pokud považujeme děti za samostatnější, máme tendenci dát jim větší svobodu.“

Důležité prý je si uvědomit, že děti netvoří jednodlitou sociální skupinu. Každé dítě je jiné. „Když přijdu k dítěti, chtěla bych se ptát: Proč hraješ tuhle hru a co ti to přináší? Ne že jsem někde slyšela, že videohry jsou špatné, a tak je dítěti rovnou zakážu.“

URL| https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/medialni-vychova-skoly-fakulta-socialnich-ved-marketa-zezulkova-rozhovor_1904132131_och

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
irozhlas.cz, irozhlas.cz (*Společnost*)

Mediální výchova není dogma. Má dětem pomoci chápat vlastní i cizí zkušenost, říká akademička

13.4.2019 irozhlas.cz str. 00

Jsou děti vůči médiím bezbranné? A potřebujeme v současnosti vůbec mediální výchovu? „Sociální média jsou velmi komplexní.

Stejně jako máme sociální svět off-line, tak existuje i sociální svět on-line. A nejdou od sebe vzájemně oddělit,“ zdůrazňuje Markéta Zezulková z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v rozhovoru pro Radiožurnál.

Ta ve svém projektu zkoumá, jak digitální média ovlivňují životy dětí mezi osmi a dvanácti lety věku. Zabývá se v něm nejen tím, jak děti konzumují, ale zároveň jak vytvářejí mediální obsah.

Váš prohlížeč nepodporuje přehrávání audia.

Přehrát 00:00 / 25:06

Jsou děti vůči médiím bezbranné? Poslechněte si celý rozhovor

„Mediální gramotnost je i o schopnosti tvořit vlastní mediální obsah,“ zdůrazňuje Zezulková. „A to buď k vlastním potřebám nebo ke zlepšování světa – jako bylo nedávno například hnutí Fridays for Future, tedy hnutí proti globálnímu oteplování, které vedly děti a mládež a používaly k tomu právě digitální technologie.“

Nejen kritické myšlení

Mediální výchova je v současnosti pevnou součástí rámcových vzdělávacích programů. Jak k ní ale učitelé přistupují, to už je jiná otázka.

„Nejzajímavější jsou asi školy, kde se učitelé nevěnují jen kritickému myšlení a ochraně proti manipulaci, ale kde zároveň ukazují dětem, jak s digitálními technologiemi pracovat. Nejdůležitější je, když dětem pomáhají reflektovat, co pro ně vlastně digitální média zajímají,“ přibližuje Zezulková.

Převzato z Radiožurnálu

Mediální výchova podle ní rozhodně nemá za cíl učit děti „jedinému správnému pohledu na svět“. Má jim spíš pomoci reflektovat vlastní i cizí názory a zkušenosti. „Je to o soužití, komunikaci a empatii. Není to o propagaci nějakého názoru. Nejde o dogma, ale o pochopení,“ vysvětluje.

Mluvit se svým dítětem

To, jak děti vnímají a používají média, se ovšem neřeší jen ve škole, ale – a to především – přímo v rodině. „Musíme se zabývat i tím, jak my, dospělí, vnímáme děti,“ zdůrazňuje Markéta Zezulková. „Pokud je vnímáme jako zranitelné a lehce manipulovatelné, máme tendenci vnímat sociální média jako zlo. Naopak pokud považujeme děti za samostatnější, máme tendenci dát jim větší svobodu.“

Důležité prý je si uvědomit, že děti netvoří jednodlitou sociální skupinu. Každé dítě je jiné. „Když přijdu k dítěti, chtěla bych se ptát: Proč hraješ tuhle hru a co ti to přináší? Ne že jsem někde slyšela, že videohry jsou špatné, a tak je dítěti rovnou zakážu.“

„Je to o soužití, komunikaci a empatii. Není to o propagaci nějakého názoru. Nejde o dogma, ale o pochopení,“ vysvětluje Markéta Zezulková / Foto: Kristýna Hladíková / Zdroj: Český rozhlas.

URL| https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/medialni-vychova-skoly-fakulta-socialnich-ved-marketa-zezulkova-rozhovor_1904132131_och

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
irozhlas.cz (*Společnost*), irozhlas.cz (*Společnost*)

Britská křesla v Bruselu si rozdělí členové EU, mandát europoslanců zanikne

13.4.2019 zpravy.iDNES.cz str. 00 Zprávy / Zahraniční
iDNES.cz, Kateřina Havlická

Pokud Velká Británie přistoupí k brexitu, nastane v Evropském parlamentu několik změn. Britští poslanci ho opustí a zatímco matadoři jako europoslanec Nigel Farage dostanou odstupné, nováčci budou mít smůlu. Po odchodu Britů také v parlamentu ubude křesel a členské státy si rozdělí 27 z nich. Způsob už je ovšem na nich.

V otázce brexitu není stále nic definitivní. Nicméně vzhledem k tomu, že britská premiérka Theresa Mayová dostala na středním summitu flexibilní odklad odchodu z Evropské unie s deadlinem 31. října, se její země téměř jistě zúčastní květnových voleb do Evropského parlamentu (EP).

„Nejdůležitější ze závěrů summitu je bod tři, který říká, že Velká Británie musí uskutečnit evropské volby, nebo ratifikovat dohodu. Pokud by k tomu nedošlo, nastane 1. června divoký brexit, což si ale nikdo z nás nepřeje,“ uvedl po summitu český premiér Andrej Babiš.

Na první variantu už se ostatně připravila jedna z hlavních tváří tábora lobbujícího za vystoupení Spojeného království z Unie. Znamý europoslanec Nigel Farage v pátek zahájil předvolební kampaň své nové Strany pro brexit.

Bývalý lídr protiunijní Strany nezávislosti Spojeného království (UKIP) při tom prohlásil, že starobylé politické strany v zemi „musí pocítit hněv příznivců brexitu“. Farage věří, že jeho nová strana může eurovolby v Británii vyhrát.

Oficiální stránky své strany si však hned nezaregistroval, čehož okamžitě využili vtípáci a voliče vyzývají, aby Farage zastavil: Led By Donkeys (Twitter) @ByDonkeys 12.dubna 2019 v 08:07, příspěvek archivován: 12.dubna 2019 v 16:28

Big day ahead for @Nigel_Farage and his new Brexit Party as he launches his European election campaign. Shame he forgot to register the website. <https://t.co/cP6UlkdOMe> odpovědět retweet oblíben

Členové UKIPu už Farageovu partaj nicméně označili za automobil, který ho má jen dovézt opět do Evropského parlamentu, kde staronový europoslanec stejně nevydrží déle než pár měsíců. Tedy v případě, že se brexit opravdu podaří uskutečnit.

Ve chvíli, kdy Britové definitivně opustí Evropskou unii, totiž svá místa v EP vyklidí i britští europoslanci. A to bez ohledu na okolnost, která zatím není jasná - podobu brexitu. Jak při spořádaném odchodu, tak při tom divokém se Britové se svými funkcemi rozloučí.

„Poslanci Evropského parlamentu z Velké Británie budou voleni na stejné období jako poslanci ze všech ostatních členských zemí, tedy na pět let. Jejich mandát nicméně zanikne vstupem smlouvy o vystoupení z EU v platnost, popřípadě datem vystoupení z EU bez smlouvy,“ vysvětluje pro iDNES.cz tisková atašé Evropského parlamentu Iva Laňová.

Nehrozí tak podle ní situace, že by Britové ovlivňovali dění v Unii i v době, kdy už z ní jejich domovina dávno odešla. Po volbách se však budou podílet třeba na nové podobě Evropské komise. Farage, který je europoslancem už dvacet let, se také na rozdíl od nově zvolených zástupců Velké Británie do Londýna vrátí se štědrým odstupným.

Na to má nárok každý poslanec, který v Evropském parlamentu strávil alespoň rok. „Tento nárok odpovídá jednomu měsíčnímu platu za každý rok výkonu mandátu. Maximální doba trvání tohoto příspěvku je čtyřadvacet měsíců a minimální odchodné je šest měsíců,“ pokračuje Laňová.

Upozorňuje přitom, že kromě europoslanců, kteří v EP odsloužili méně než rok, na odškodné nemají nárok ani ti, kteří mezitím získali mandát v jiném parlamentu nebo dostali nějakou veřejnou funkci.

V současnosti v Evropském parlamentu sedí 750 poslanců a předseda Antonio Tajani a Britové v něm mají 72 zástupců. Poté, co se s EU rozloučí, nastane přerozdělování jejich křesel, ale ne všech. Evropská rada totiž na konci loňského června oznámila, že se pobrexiový parlament zmenší. Celkem si tak ostatní členské země poměrně rozdělí 27 mandátů.

Nejvíce jich získá Francie a Španělsko, oběma zemím přibude pět křesel. Po třech pak dostanou Italové a Nizozemci, dvě křesla dostane Irsko. A o jednoho europoslance více budou mít v budoucnu Dánové, Finové, Estonci, Švédové, Chorvaté, Slovinci, Rakušané, Poláci a Rumuni.

Podle jakého klíče své nové vyslance v EU vyberou, už je podle Laňové na jednotlivých členských zemích. „Stejně jako organizace voleb do EP podléhá národním volebním pravidlům, i o způsobu doplnění dodatečných křesel budou rozhodovat národní volební pravidla dané země,“ podotýká.

Politiky zmíněných států tak v případě brexitu čeká debata, zda vyhlásí doplňovací volby nebo třeba vyberou kandidáta, který v květnových eurovolbách skončil „pod čarou“.

„Primárně se domnívám, že se členské země rozhodnou, že jejich případné křeslo vznikne už teď v květnu. Vlády se budou snažit minimalizovat náklady a vyhlášení doplňovacích voleb by bylo velmi nepopulární rozhodnutí,“ míní expertka na evropskou integraci a historička Běla Plechanovová z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** UK. InsertSingleVideo

URL| https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/brexit-volby-evropsky-parlament-europoslanci-mandat.A190412_141638_volby-ep2019_kha

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[idnes.cz](https://www.idnes.cz)

Britská křesla v Bruselu si rozdělí členové EU, mandát europoslanců zanikne

13.4.2019 [idnes.cz](https://www.idnes.cz) str. 00

Kateřina Havlická

Pokud Velká Británie přistoupí k brexitu, nastane v Evropském parlamentu několik změn. Britští poslanci ho opustí a zatímco matadoři jako europoslanec Nigel Farage dostanou odstupné, nováčci budou mít smůlu. Po odchodu Britů také v parlamentu ubude křesel a členské státy si rozdělí 27 z nich. Způsob už je ovšem na nich.

V otázce brexitu není stále nic definitivní. Nicméně vzhledem k tomu, že britská premiérka Theresa Mayová dostala na středním summitu flexibilní odklad odchodu z Evropské unie s deadline 31. října, se její země téměř jistě zúčastní květnových voleb do Evropského parlamentu (EP).

„Nejdůležitější ze závěrů summitu je bod tři, který říká, že Velká Británie musí uskutečnit evropské volby, nebo ratifikovat dohodu. Pokud by k tomu nedošlo, nastane 1. června divoký brexit, což si ale nikdo z nás nepřeje,“ uvedl po summitu český premiér Andrej Babiš.

Na první variantu už se ostatně připravila jedna z hlavních tváří tábora lobbujícího za vystoupení Spojeného království z Unie. Znamý europoslanec Nigel Farage v pátek zahájil předvolební kampaň své nové Strany pro brexit.

Bývalý lídr protiunijní Strany nezávislosti Spojeného království (UKIP) při tom prohlásil, že starobylé politické strany v zemi „musí pocítit hněv příznivců brexitu“. Farage věří, že jeho nová strana může eurovolby v Británii vyhrát.

Oficiální stránky své strany si však hned nezaregistroval, čehož okamžitě využili vtipálci a voliče vyzývají, aby Farage zastavili:

Big day ahead for @Nigel_Farage and his new Brexit Party as he launches his European election campaign. Shame he forgot to register the website.

<https://t.co/cP6UlkdOMe>

Členové UKIPu už Farageovu partaj nicméně označili za automobil, který ho má jen dovézt opět do Evropského parlamentu, kde staronový europoslanec stejně nevydrží déle než pár měsíců. Tedy v případě, že se brexit opravdu podaří uskutečnit.

Ve chvíli, kdy Britové definitivně opustí Evropskou unii, totiž svá místa v EP vyklidí i britští europoslanci. A to bez ohledu na okolnost, která zatím není jasná - podobu brexitu. Jak při spořádaném odchodu, tak při tom divokém se Britové se svými funkcemi rozloučí.

„Poslanci Evropského parlamentu z Velké Británie budou voleni na stejné období jako poslanci ze všech ostatních členských zemí, tedy na pět let. Jejich mandát nicméně zanikne vstupem smlouvy o vystoupení z EU v platnost, popřípadě datem vystoupení z EU bez smlouvy,“ vysvětluje pro iDNES.cz tisková atašé Evropského parlamentu Iva Laňová.

Nehrozí tak podle ní situace, že by Britové ovlivňovali dění v Unii i v době, kdy už z ní jejich domovina dávno odešla. Po volbách se však budou podílet třeba na nové podobě Evropské komise. Farage, který je europoslancem už dvacet let, se také na rozdíl od nově zvolených zástupců Velké Británie do Londýna vrátí se štědrým odstupným.

Zobrazit fotogalerii

Na to má nárok každý poslanec, který v Evropském parlamentu strávil alespoň rok. „Tento nárok odpovídá jednomu měsíčnímu platu za každý rok výkonu mandátu. Maximální doba trvání tohoto příspěvku je čtyřicet měsíců a minimální odchodné je šest měsíců,“ pokračuje Laňová.

Upozorňuje přitom, že kromě europoslanců, kteří v EP odsloužili méně než rok, na odškodné nemají nárok ani ti, kteří mezitím získali mandát v jiném parlamentu nebo dostali nějakou veřejnou funkci.

V současnosti v Evropském parlamentu sedí 750 poslanců a předseda Antonio Tajani a Britové v něm mají 72 zástupců. Poté, co se s EU rozloučí, nastane přerozdělování jejich křesel, ale ne všech. Evropská rada totiž na konci loňského června oznámila, že se pobrexitový parlament zmenší. Celkem si tak ostatní členské země poměrně rozdělí 27 mandátů.

Nejvíce jich získá Francie a Španělsko, oběma zemím přibude pět křesel. Po třech pak dostanou Italové a Nizozemci, dvě křesla dostane Irsko. A o jednoho europoslance více budou mít v budoucnu Dánové, Finové, Estonci, Švédové, Chorvaté, Slovinci, Rakušané, Poláci a Rumuni.

Podle jakého klíče své nové vyslance v EU vyberou, už je podle Laňové na jednotlivých členských zemích. „Stejně jako organizace voleb do EP podléhá národním volebním pravidlům, i o způsobu doplnění dodatečných křesel budou rozhodovat národní volební pravidla dané země,“ podotýká.

Politiky zmíněných států tak v případě brexitu čeká debata, zda vyhlásí doplňovací volby nebo třeba vyberou kandidáta, který v květnových eurovolbách skončil „pod čarou“.

„Primárně se domnívám, že se členské země rozhodnou, že jejich případné křeslo vznikne už teď v květnu. Vlády se budou snažit minimalizovat náklady a vyhlášení doplňovacích voleb by bylo velmi nepopulární rozhodnutí,“ míní expertka na evropskou integraci a historička Běla Plechanová z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** UK.

URL| https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/brexit-volby-evropsky-parlament-europoslanci-mandat.A190412_141638_volby-ep2019_kha

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[zpravy.iDNES.cz](https://www.idnes.cz) (Zprávy / Zahraniční)

Jiří Valenta

14.4.2019 prvnizpravy.parlamentnilisty.cz str. 00

Jiří Valenta, PhDr. Ing. Mgr. et Mgr. Narozen v roce 1965 v Plzni. Od roku 2004 člen KSČM. Vystudoval Pedagogickou a Filozofickou fakultu ZČU v Plzni, Provozně ekonomickou fakultu ČZU v Praze a rigorózní zkoušky složil na **Fakultě sociálních věd** UK v Praze. Od roku 1990 dosud pracuje jako metodik prevence sociálně – patologických jevů a vychovatel na VOŠ a SPŠE – domově mládeže v Plzni. Od roku 2006 je členem zastupitelstva statutárního města Plzně a členem odborných komisí Rady města Plzně a Rady Plzeňského kraje. V supervolebním roce 2010 kandidoval v komunálních volbách na post primátora města Plzně jako lídr kandidátní listiny KSČM a stal se též se prvním náhradníkem KSČM v Plzeňském kraji do PS PČR. V roce 2013 byl zvolen poslancem PS PČR za KSČM.

URL| <http://www.prvnizpravy.cz/sid=908ec6794d4c4a6c62e1325eca8de153/profilu/jiri-valenta/>

První pokus o ukrajinskou předvolební debatu nevyšel. Dorazil jen Porošenko

14.4.2019 ct24.cz str. 00 Svět
hosenseidlovap

Kandidáti na ukrajinského prezidenta se zatím k předvolební debatě nesešli. Prezident Petro Porošenko sice v neděli přijel na kyjevský olympijský stadion, kde se podle něj měla první debata konat. Jeho oponent a lídr předvolebních průzkumů, bavič Volodymyr Zelenskyj, však podle očekávání nedorazil. S debatou na stadionu počítá až příští pátek, tedy dva dny před volbami. Ukrajinci půjdou k rozhodujícímu kolu voleb v neděli 21. dubna.

Podle ukrajinské ústřední volební komise jsou kandidáti před druhým kolem povinni absolvovat televizní souboj, který má zorganizovat veřejnoprávní kanál. Štáb Zelenského debatu v televizním studiu označil za „sovětský přežitek“ a vyzval Porošenka ke konfrontaci na kyjevském stadionu Olimpijskyj.

Porošenko výzvu přijal, ale oba kandidáti se neshodli na datu. Porošenko oznámil, že počítá s debatou v neděli 14. dubna, Zelenskyj přitom už dříve svou účast v tento den odmítl. Připraven na debatu na stadionu bude prý nadcházející pátek, tedy dva dny před volbami.

Prezident, který na stadion v neděli dorazil, řekl, že se páteční akce na stadionu zúčastní, jen pokud se nebude konat ve stejnou dobu jako zákonem předepsaná debata ve veřejnoprávní televizi.

Podle agentury Unian se před kyjevským stadionem sešlo zhruba pět tisíc lidí. Porošenko se s lidmi pozdravil a prohlásil, že ukrajinský národ nechce „kupovat zajíce v pytli“, proto bude i nadále žádat Zelenského, aby veřejně vystoupil.

Prezident poté zahájil tiskovou konferenci v budově stadionu, kde stanul sám u debatního pultu. Na začátku pak uvedl, že na svého oponenta počká 45 minut a mezitím bude debatovat s novináři. Po hodinovém odpovídání na dotazy médií akci ukončil.

Odkaz

Prozápadní politik a čokoládový král. Nefavorizovaný Porošenko se ve volbách snaží obhájit mandát

Oba kandidáti spolu telefonovali v televizním přenosu

Oba kandidáti se nepřímo střetli ve čtvrtek v přenosu televizního kanálu 1+1. Porošenko, který byl v televizi přítomen, Zelenskému během přenosu zavolal a vyzval ho, aby za ním do vysílání přišel.

„Petro Olexijovyč si je zcela vědom, že jsem v Paříži, vzhledem k tomu, že mě auta Služby bezpečnosti Ukrajiny (ukrajinské civilní kontrarozvědky, která podléhá prezidentovi – pozn. red.) doprovázela na letiště,“ reagoval Zelenskyj. Porošenko to odmítl s tím, že ho Zelenského cesty nezajímají.

Poté začali oba dva mluvit přes sebe, přičemž se dotkli například plánované debaty na stadionu či vzájemných výpadů v kampani. Porošenko nechal Zelenského domluvit, a když mu chtěl odpovědět, komik mu opakovaně skákal do řeči, na což Porošenko reagoval opakováním otázky: „Už jste skončil?“

Zelenskyj ji nejprve několikrát ignoroval a poté odvětil: „Já skončím za pět let, vy 22. dubna.“ Narážel tak na den následující po volbách, které podle průzkumů Zelenskyj pravděpodobně vyhraje (inaugurace nového prezidenta se koná 3. června).

Poté, co se Porošenko snažil svého rivala přesvědčit, aby dorazil na nedělní debatu, herec odvětil, že počítá s 19. dubnem. „To je vše, na shledanou,“ dodal Zelenskyj a zavěsil.

„Debaty jsou silnou stránkou Porošenka. Ten navíc podle průzkumů výrazně ztrácí, takže pro něj je to do velké míry asi poslední šance, jak ztrátu dohnat. Je logické, že Zelenskyj nemá jediný důvod mu to usnadnit. Během debat by byly dotčeny otázky, které hýbají Ukrajinou, a je otázka, nakolik Zelenskyj, který se v politice na rozdíl od Porošenka nikdy nepohyboval, by byl schopen na tyto zásadní otázky nalézt přesvědčivou odpověď.“

Jan Šír
Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

přehrát

video

Šír z **FSV UK**: Zelenskyj nemá s debatami zkušenost, Porošenko by v duelu mohl obstát lépe

1+1 je Zelenského „domovský“ kanál

Televizní kanál 1+1, na němž pořad běžel, vysílá několik pořadů se Zelenským včetně populárního seriálu Služebník národa, v kterém bavič hraje prezidenta. Podle ukrajinských médií za ním stojí vlivný ukrajinský oligarcha Ihor Kolomojskyj.

Ředitel kanálu Olexandr Tkačenko Porošenka obvinil, že do čtvrté části pořadu dorazil bez pozvání a „nestydaně se nacpal do vysílání... využil svůj status hlavy státu“. Ředitel dodal, že zváží žalobu vůči prezidentovi, který pro změnu už dříve kanálu hrozil, že ho zažaluje za údajné lži a pomluvy vůči své osobě.

Kanál 1+1 vzbudil pozornost i tím, že den před prvním kolem prezidentských voleb, kdy už nesmí podle zákona probíhat kampaň, odvysílal několik pořadů se Zelenským. Podle ukrajinských médií se pořady s komikem objevují v programu kanálu v „den ticha“ i před rozhodujícím kolem voleb. Test na drogy a výhrůžné video

Vítěz prvního kola ukrajinských prezidentských voleb Zelenskyj si před druhým volebním kolem udržuje značný náskok před obhajujícím prezidentem Porošenkem. Pro jedenačtyřicetiletého baviče bude podle průzkumu ukrajinského Razumkovova centra hlasovat 1. dubna 49,3 procenta voličů. Podle agentury Ratin, která uvádí výsledky pouze těch, kteří odpověděli a jsou rozhodnutí hlasovat, má Zelenskyj podporu 61 procent lidí.

Odkaz

„Služebník lidu“ Zelenskyj: Muž, který tak dlouho hrál prezidenta, až se stal favoritem i ve skutečnosti

Třiapadesátiletý Porošenko svého soka nazval „klaunem“ a „loutkou“ miliardáře Kolomojského. Zelenskyj odmítá, že by byl oligarchovou loutkou, a prezidenta vyzval, aby ho tak nenazýval. Kromě debaty na stadionu

ještě požadoval, že oba kandidáti musejí absolvovat krevní testy na drogy a alkohol. Porošenko na podmínku přistoupil a vzorky obou kandidátů byly odeslány do laboratoří v USA.

Bojuje se i na sociálních sítích. Na účtu v komunitní síti Telegram, který údajně patří Porošenkovu týmu, se ve středu objevilo video, na němž kráčeji postavu Zelenského prudkým stříhem střídá jedoucí nákladní auto, které ho následně srazí.

Video končí nápisem „Každý jde svou cestou“, nad nímž je vyobrazena podélná hromádka bílého prášku vyvolávající představu dávky kokainu. Porošenkův tým popřel, že je původcem spotu. Věc vyšetřuje policie.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2787890-prvni-pokus-o-ukrajinskou-predvolebni-debatu-nevysel-dorazil-jen-porosenko>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
[ceskatelevize.cz](https://ct24.ceskatelevize.cz), [ceskatelevize.cz](https://ct24.ceskatelevize.cz)

Chystá CZEXIT? Fotbalista Hrošovský plánuje utéct z Plzně se sexy studentkou!

14.4.2019 blesk.cz str. 00

Už v létě možná zvedne kotvy a z Plzně zamíří do Anglie. Fotbalista Patrik Hrošovský se svou snoubenkou Klárou Lepkovou plánují kromě letošní svatby i další životní přestup a to pravděpodobně stěhování do ciziny.

Přes devět let působí slovenský fotbalista v Česku a už má nejvyšší čas, aby udělal další velký krok. O šikovného záložníka se dlouhodobě zajímá West Ham United, který by musel Plzni vysázet kolem 5 milionů eur (130 milionů korun), aby hráče získal.

Pokud by se tak stalo, Hrošovský by se stěhoval do Londýna i se svou snoubenkou Klárou, která je absolventkou marketingové komunikace a PR na **Fakultě sociálních věd** Karlovy univerzity a zamilovala si Itálii a právě i Anglii. „Po nějakém čase prožitém v těchto zemích se nemůžu zbavit pocitu, že se tam mám na určitý čas vrátit. Že by posláním,“ prozradila půvabná Klára. Možná právě návrat do Anglie se jí brzy splní.

„Miluji svou rodinu. Mám rada sport a jednoho sportovce,“ vyznala se Klára v internetovém blogu. Už brzy si milovaného fotbalistu vezme. Loni se spolu zasnoubili v Dominikánské republice a po sezoně si řeknou ano.

URL| <https://isport.blesk.cz/clanek/vip-sport/361818/chysta-czexit-fotbalista-hrosovsky-planuje-utect-z-plzne-se-sexy-studentkou.html>

Chystá CZEXIT? Fotbalista Hrošovský plánuje utéct z Plzně se sexy studentkou!

14.4.2019 isport.cz str. 00 VIP sport

Už vlétě možná zvedne kotvy a z Plzně zamíří do Anglie. Fotbalista Patrik Hrošovský se svou snoubenkou Klárou Lepkovou plánují kromě letošní svatby i další životní přestup a to pravděpodobně stěhování do ciziny.

Přes devět let působí slovenský fotbalista v Česku a už má nejvyšší čas, aby udělal další velký krok. O šikovného záložníka se dlouhodobě zajímá West Ham United, který by musel Plzni vysázet kolem 5 milionů eur (130 milionů korun), aby hráče získal.

Pokud by se tak stalo, Hrošovský by se stěhoval do Londýna i se svou snoubenkou Klárou, která je absolventkou marketingové komunikace a PR na **Fakultě sociálních věd** Karlovy univerzity a zamilovala si Itálii a právě i Anglii. „Poněkakém čase prožitém vtěchto zemích se nemůžu zbavit pocitu, že se tam mám naurčitý čas vrátit. Že by poslání,“ prozradila půvabná Klára. Možná právě návrat do Anglie se jí brzy splní.

„Miluji svou rodinu. Mám rada sport ajednoho sportovce,“ vyznala se Klára v internetovém blogu. Už brzy si milovaného fotbalistu vezme. Loni se spolu zasnoubili vDominikánské republice a po sezoně si řeknou ano.

URL| <https://isport.blesk.cz/clanek/361818/chysta-czexit-fotbalista-hrosovsky-planuje-utect-z-plzne-se-sexy-studentkou>

SNUGGS: Chceme být evropským lídrem inovací kolem menstruace

14.4.2019 roklen24.cz str. 00

Jaroslav Průcha

Tagy: ČR, Snuggs, nanotechnologie, ekologie, Women Startup Competition

Snuggs. To slovo dnes na české startupové scéně zná snad každý. Za projektem, kterému se daří bourat tabu kolem menstruace, stojí Linda Šejdová a Tomáš Zahradník. A mají velké plány. Chtěli by být evropským lídrem inovací kolem menstruace. "Chceme právě detabuizovat témat menstruace, vzdělávat o udržitelnosti a pomáhat mladým holkám v začátcích menstruace," říkají.

Svým produktem bouráte tabu. Na soutěžích, v nichž jste uspěla, se o menstruačních kalhotkách hodně mluvilo? Jak vás napadlo začít s projektem Snuggs?

Na soutěžích kalhotky vždycky způsobily poprask. Už během pitche se publikum ozývá, po skončení za námi hodně lidí chodí. Není divu. Přijdu na pódium a spustím minutu o menstruaci, vložkách, tamponech, kalhotkách a jak na tom chceme vydělat peníze a zlepšit ženám životy.

Nosila jsem kalhotky od konkurenčního startupu z USA. Chtěla jsem jim pomoci s distribucí do Evropy, ale neplánovali v tu dobu expanzi. Tak jsme začali pracovat na vlastních kalhotkách, které by ty zahraniční ještě trumfily. A podařilo se.

Jak dlouho se již Snuggs věnujete?

Linda : V říjnu jsme stáli před rozhodnutím, kdo z nás dvou se kalhotkám bude věnovat naplno a kdo ještě zůstane v práci, dokud nezískáme stálý příjem z prodejů, případně investici. Nakonec jsme se rozhodli pro Tomáše. Já ještě pokračuji jako šéfka marketingu v BudgetBakers. Už se mi to ale krátí.

Stále tedy pracujete jinde, jak dlouho tedy ještě vydržíte?

Linda : Od ledna jsem si "stáhla úvazek" na čtyři dny v týdnu, abych měla o jeden den více času na SNUGGS. Avšak březen byl náš první prodejní měsíc a prodali jsme v něm 2000 kusů. To je velký příslib, ve stabilním obratu chceme pokračovat. Ozývají se nám retaileři, investoři. Je to slibně rozjeté.

Tomáši, máte za sebou působení v několika firmách. Co Vám nejvíc pomohlo? Co jste se naučil?

Tomáš : Snad jsem si alespoň trochu osvojil "cit" pro produkt, strategii, byznysovou přemýšlení a výběr lidí do týmu. S pokorou však musím říct, že velké lekce mě teprve čekají. Místo na vysokou jsem šel pracovat rovnou do startupů, abych co nejdříve okoukal, jak (ne)stavět vlastní firmu od nuly. V každé firmě - tedy v Liftagu, Rekolech a především ve SpaceKnow - byli kolegové, kteří mě ovlivnili. Jak pracovně, tak osobnostně. Vždycky jsem se snažil přerůst svoji roli zaměstnance a zajímat se o to, co se děje v jiných týmech, jak se firmě daří a sledovat, jak se vedení rozhoduje v klíčových momentech. A ať už se dařilo nebo ne, vždycky z toho plynula lekce.

Co Vám říkají kamarádi, když se bavíte o své práci? Daří se Vám bourat tabu?

Tomáš : Naprostá většina se pousměje. Buď protože se cítí trapně o tom mluvit, nebo protože si mě pamatují jako softwarového vývojáře, co pracoval ve firmě, která vyvíjela umělou inteligenci na analýzu satelitních snímků. Docela skok, co?! Tahle provokace mě baví. Říkám jim, že není nic zábavnějšího než vyrábět fyzický produkt. Jinak co se týče menstruace... Já se o tom bavím jako o úplně běžné věci. Ostatní, ať už holka nebo kluk, to většinou během pár vět vycítí, zvyknou si a baví se o tom uvolněně.

A jaké zkušenosti se Vám nejvíc hodí pro Snuggs?

Tomáš : Ten cit, který jsem zmiňoval výše. Záměrně tu nezmiňuji naše hard skills. Samozřejmě, například Linda toho ví mraky o marketingu, ale není to tak, že bychom naše znalosti vzali a aplikovali na náš

nový produkt. Všechno si vymyslíme znovu. To, co jsme dělali v předchozí práci, třeba tady vůbec fungovat nebude. Jen učící křivka teď u nás bude mnohem prudší.

Na jakých dalších projektech jste s Tomášem spolupracovala?

Linda : Třeba na projektu Prostředoškoláky.cz, který Tomáš založil už na střední. Pořádáme každý rok celostátní soutěž Středoškolák roku, kde hledáme mladé talenty v podnikání, vědě a sportu. Do projektu se nám podařilo zapojit velké partnery, soutěž za pět let získala svou popularitu a prestiž.

Můžete popsat produkt? Využíváte nanotechnologie?

Klíčová je absorpční vrstva. Ta musí co nejrychleji nasát krev (či slabší intenzitu) a odvézt ji z pokožky dovnitř, musí udržet kapacitu dvou až tří tamponů a být nepropustná a co nejtenčí. S nanovláknou dosahujeme řádově lepších vlastností, než s běžnými materiály.

V čem se kalhotky Snuggs liší od konkurenčních výrobků?

Funkční odlišení je v nejdůležitějších metrikách absorpční vrstvy - rychlost absorpce, kapacita a prodyšnost. Navíc, tyto vlastnosti dokážeme udržet na tenčí vrstvě.

Další odlišností je náš brand, v rámci kterého chceme právě detabuizovat témat menstruace, vzdělávat o udržitelnosti a pomáhat mladým holkám v začátcích menstruace.

Na co se chcete nyní nejvíce zaměřit?

V těchto dnech zjišťujeme, kdo jsou naši nejcennější zákazníci a s jakými online i offline retailery budeme nejlépe prodávat. Nastavujeme si v Česku výrobní proces, skladování a doručování pro jednotky tisíc objednávek měsíčně.

A co design? S kým spolupracujete? Budou kalhotky ve více variantách?

Plánujeme více střihů a barevných variant. Občas budeme dělat i limitované edice, které budou vázané například na spolupráci s neziskovkami nebo téma, které zrovna budeme řešit. Rádi zapojíme designery, kteří s lingerií mají zkušenosti. Ať už české nebo zahraniční.

Kolik kalhotek ročně by podle vás měla „ideální zákaznice“ použít?

Ideální zákaznice pro nás je žena s menší a střední menstruací, která kalhotkami kompletně nahradí vložky. Do tohoto popisu spadám i já a stačí mi tři až pět kusů, které co rok obměňuji.

Jak lze podle vás kombinovat vložky, tampóny a kalhotky Snuggs?

Naším cílem je, aby žena měla co největší množství produktů, ze kterého si může při menstruaci vybrat. Takže jedním příkladem může být žena se silnou menstruací, která si vezme tampón nebo kalíšek a k tomu naše kalhotky jako pojistku. Protože tampóny i kalíšek mohou protéct a ženy je tak často kombinují s tenkými vložkami.

Možná se zdá, že cílová skupina je jasná. Ale zeptám se. Které ženy podle Vás začnou Snuggs využívat jako první? Dá se „cílovka“ specifikovat?

V první řadě jsou to ženy, které nosí vložky. Potom máme podskupiny jako jsou mladé matky, ženy, pro které je udržitelnost a ekologie důležité téma a mladé dívky, které s menstruací začínají.

Kolik dalších lidí vám pomáhá? Co je pro vás nejcennější?

Zatím jsme to zvládli všechno ve dvou. Od samého začátku ale pravidelně konzultujeme náš postup se zkušenějšími. První zaměstnance plánujeme nabrat v následujících měsících. Mezi nimi bude člověk, který bude mít na starosti výrobní proces, pomocník s marketingem a contentem nebo také customer support.

Uspěla jste nejprve v únoru ve Women Startup Competition. Tam jste skončili třetí a také jste si odnesli cenu diváků. Nkem března jste vyhráli Creative Business Cup, který organizuje CzechInvest. Co všechno Vám tyto soutěže přinesly?

Nové zákazníky, zájem médií a potenciální investory. Před Women Startup Competition jsme ještě neplánovali prodávat, ale zájem na akci i po akci nás přiměl prodej uspořádat.

Výhodou Snuggs je také ekologický aspekt. To jste zmiňovala při prezentacích na obou soutěžích. Jak to chcete využít v marketingu?

Je to tak, jedna žena průměrně spotřebuje 240 vložek ročně. Pouze v Evropě se na skládky vyhodí deset miliard kusů vložek a tamponů ročně. Ženy si to samy uvědomují a je to často důvod, proč si o kalhotkách začnou hledat více informací. Je to jeden z hlavních pilířů naší komunikace.

Vyšel o vás článek ve Forbesu nebo na CzechCrunch. Začíná téma rezonovat tak, jak jste plánovali nebo tušili?

Doufali jsme, že se naše témata do médií dostanou. Jsou aktuální, netradiční a v našem podání trochu i drzé. A zatím se to daří. Články se samovolně hodně sdílejí, mají velkou čtenost, počet komentářů a "lajků". Věříme, že spolu s médii můžeme mít velký pozitivní dopad na společnost.

Ozvali se vám investoři? Kolik peněz by se vám teď hodilo na nastartování byznysu?

Někteří se nám ozvali sami třeba na zmiňovaných soutěžích, někteří po přečtení článků. Za čtyři miliony korun bychom významně akcelerovali vstup na trh.

Zvažujete využít influencerku?

Ano, náš produkt je pro to ideální. Je spousta influencerek, pro které je udržitelnost důležitým tématem. S takovými bychom chtěli moc rádi spolupracovat. A hlavně budeme rádi, když náš produkt budou používat.

Jaké jsou ambice, plány Snuggs v letošním roce? Čeho byste chtěli dosáhnout?

Chceme letos prodat deset tisíc kusů. Naškálovat výrobní proces, postavit tým o sedmi lidech, zvalidovat klíčové metriky týkající se uživatelského chování a akvizice zákazníků, vyzkoušet si pilot s online a offline retailery.

A dlouhodobá vize?

Chceme být evropským lídrem inovací kolem menstruace. Do tří let míříme na milion zákazníků kumulativně, a to především na německém, britském a francouzském trhu. Segment kalhotek tu potáhnou možná tři nebo čtyři firmy. Chceme být jedna z nich.

Linda Šejdová (23)

Vystudoval mediální studia na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Pracoval v ekonomické a centrální redakci ČTK jako subeditor, později jako zpravodaj se zaměřením na energetiku. Jako šéfredaktor vedl zpravodajský server iUHLI.cz, který se zaměřoval na hnědouhelný sektor a energetiku. Je šéfredaktorem ekonomického a investičního portálu Roklen24.cz.

URL| <https://roklen24.cz/a/S5Bxp/snuggs-chceme-byt-evropskym-lidrem-inovaci-kolem-menstruace>

Deset let od čečenské války. Ve vzpurném regionu hrozí další pokračování krevní msty

15.4.2019 aktualne.cz str. 00

Přesně před deseti lety skončila druhá čečenská válka. Malou severokavkazskou republiku železnou rukou ovládá Ramzan Kadyrov, který má výměnou za bezvýhradnou loajalitu k ruskému prezidentovi Vladimíru Putinovi prakticky volnou ruku.

Odborník na severní Kavkaz z pražské **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Emil Aslan v rozhovoru pro deník Aktuálně.cz upozorňuje, že Kreml může Kadyrovovu armádu použít pro potlačení možných protestů opozice.

Závislost je oboustranná. Pokud by se Moskva od čečenského vůdce odvrátila, vypukla by v

Čečensku další válka. "Spousta Čečenců, ať již tam, v Rusku nebo kdekoli jinde jsou vůči Kadyrovovi ve stavu krevní msty. Ale nemají možnost, jak se pomstít," tvrdí Emil Aslan.

Čečensko vyhlásilo pod vedením bývalého generála sovětského letectva Džochara Dudajeva samostatnost během rozpadu Sovětského svazu v roce 1991, Kreml to ale nikdy neuznal. Nastala tak patová situace, kdy separatisté vyhnali z republiky ruskou armádu a získali většinu zbraní místních posádek.

Moskva se sice snažila podporovat opozici proti Dudajevovi, ta ale neměla dost sil k jeho svržení. Ruský prezident Boris Jelcin nařídil koncem roku 1994 armádě, aby Čečensko vojensky obsadila. Pokud měli pravdu jeho kritici tvrdící, že počítal s malou vítěznou válkou ke zvýšení popularity, přepočítal se.

V Čečensku vládne patriarchální společnost, kultura cti. Dudajev tehdy nemohl ustoupit. "Přišel by o svou čest, nikdo by ho už nebral vážně. Když Rusové intervenovali, Čečenci také neměli na vybranou kvůli své výchově, i díky kolektivní paměti o válečných deportacích. Spousta lidí se zapojila do hnutí odporu, i když třeba neměli rádi separatisty a Dudajeva. I když chápali, že tu válku nevyhrají. Jinak by přišli o svou sebeúctu," říká k tomu Emil Aslan.

V polovině prosince 1994 ruský prezident Boris Jelcin nařídil armádě "obnovit ústavní pořádek" v Čečensku. Během novoročního útoku na Groznyj ruská armáda utrpěla těžké ztráty, do konce léta ale ovládla celou republiku. Separatisté rozpoutali partyzánskou válku, těžce poškozující image Borise Jelcina. V srpnu 1996 separatisté překvapivě znovuobsadili Groznyj a další města. Demoralizovaná ruská armáda jim nedokázala vzdorovat. Následně se Moskva z Čečenska stáhla. Ztráty ruské armády dosahovaly asi 5000 padlých, separatistů kolem 4000. Odhaduje se, že zahynulo asi 50 tisíc civilistů.

Špatně skrývaná občanská válka

Takzvaná první čečenská válka byla nevýslovně krutá. Ruské jednotky se dopouštěly řady zvěrstev, což přirozeně také sloužilo jako motivace pro bojovníky. Aslan si vybavuje, jak hovořil s bývalým čečenským bojovníkem, typickým drsným horalem. "Ptal jsem se ho, proč bojovali. Říkal, že kvůli islámu, že bránili svou vlast, což je povinnost každého Čečence. To mi opakoval první dvě setkání a na třetím se rozbřečel. Zabili mu sestru a nejspíš ji předtím znásilnili. Jako obranný mechanismus opakoval fráze o islámu a národu," vzpomíná na emotivní moment politolog.

Oproti všem očekáváním ale Čečenci zvítězili. Ruské veřejné mínění bylo ostře proti válce, a pokud prezident Jelcin měl vůbec pomýšlet na znovuzvolení, musel ji zastavit. V roce 1996 proto válka skončila stažením ruských jednotek a novým prezidentem Čečenska, kterého uznávala i Moskva, se stal místo padlého Dudajeva náčelník generálního štábu separatistů Aslan Maschadov. Jenže samostatnost úlevu obyvatelům země nepřinesla. V zemi kvetla kriminalita a chaos.

"Čečensko nemělo kulturu státnosti. V roce 1996 měli pocit, že porazili Rusko a jsou pány světa. Takže polní velitelé kašlali na nějakého prezidenta Maschadova, ve svých klanových oblastech si dělali, co chtěli. Myšlenka, že když je někdo zvolený prezident, měl bych ho uznávat, neexistovala," říká Emil Aslan. Do toho bylo zničené hospodářství a společnost se rozdělila na sekulární nacionalisty v čele a džihádisty, které zastupoval vlivný polní velitel Šamil Basajev. Na konci devadesátých let mezi oběma tábory už panovala špatně skrývaná občanská válka.

V srpnu 1999 oddíl džihádistů pod vedením Šamila Basajeva zaútočil na Dagestán. Krátce poté došlo i k výbuchům obytných domů na jihu Ruska i v Moskvě, které byly připisovány právě čečenským separatistům. Koncem roku ruské jednotky vstoupily do Čečenska. Tentokrát mohli spoléhat na pomoc části někdejších povstalců, kteří přešli na stranu Kremlu. V březnu 2000 armáda kontrolovala celé území, pokračovala ale partyzánská válka. Včetně teroristických útoků jako byl ten v Beslanu, kde skupina útočníků obsadila základní školu. Postupně ale bezpečnostní složky vítězily a 16. dubna 2009 byl oficiálně zrušen stav antiteroristické operace. Odhaduje se, že o život přišlo asi 25 tisíc civilistů.

Hnutí odporu

Po neúspěšném pokusu Šamila Basajeva o rozšíření svého vlivu do sousedního Dagestánu na podzim roku 1999 začala druhá čečenská válka. Díky svému tvrdému postupu a rétorice získal politické body tehdejší ruský premiér Vladimir Putin, které ho o půl roky později vynesly do prezidentského křesla. Kreml tentokrát vsadil na rozštěpení čečenského hnutí odporu a otevřeně podpořil bývalého hlavního muftího Achmata Hadži Kadyrova a jeho klan.

Jeho rodina přitom za první války bojovala proti Rusům. Kadyrov ale tentokrát přešel na druhou stranu a dokázal přesvědčit řadu dalších polních velitelů, aby ho následovali. Ti s sebou přivedli stovky dalších lidí. "Na ty ostatní fungovala jednoduchá taktika - Rusové s pomocí kadyrovců, bývalých povstalců, identifikovali vůdce hnutí odporu a začali brát jako rukojmí příbuzné, vyhrožovali jim násilím, často je i zabíjeli. Takže celá řada těchto nacionalisticky orientovaných povstalců přešla na stranu Rusů nebo kapitulovala," vysvětluje postup Moskvy Emil Aslan.

Hnutí odporu tak postupně ovládli islamisté. "Ti džihádisticky orientovaní zůstali, protože říkali, že když jejich příbuzní zemřou, dostanou se do ráje, tudíž není co ztratit. A platilo to i pro obyčejné bojovníky. Pokud víte, že vám pozabíjejí rodinu, když vystřelíte na ruského vojáka nebo kadyrovce, tak potřebujete mít vysokou motivaci, třeba náboženskou," říká politolog.

Ti z polních velitelů, kteří přešli na stranu Moskvy, byli následně nasazováni proti svým bývalým spolubojovníkům. "Cílem bylo, aby se dostali do stavu krevní msty a nemohli pak změnit strany. Ale pro některé to byla příležitost si také vyřídit účty. Což v normální situaci není jednoduché," vysvětluje Aslan s tím, že na Kavkazu chce rodina svého mrtvého příbuzného pomstít.

"Buď se rodina vymýtí nebo přesvědčí, aby od pomsty upustili. Když máte na své straně stát, je to samozřejmě mnohem jednodušší," říká. To je ovšem podle Aslana tikající bomba. Pokud by podpora Kremlu pro kadyrovce zmizela, kolotoč vzájemného násilí se rozjede znovu.

Ruská armáda Čečensko de facto vojensky porazila už v roce 2000, ještě devět let a sedm měsíců vojáci bojovali proti vzpurným separatistům rozptýleným po regionu. Tomu nyní vládne Ramzan Kadyrov, syn Achmata Hadžiho, který zahynul při atentátu v roce 2004. A těší se přízni Kremlu. S Vladimírem Putinem ho pojí silný osobní vztah.

"Nynější ruský prezident sám říkal, že považuje Kadyrova za svého syna. Takže on mu odpouští prakticky všechno. On je loajální a podle Putina udělal spoustu dobrých věcí. Pro Putina bylo rozdrčení povstaleckého hnutí také otázkou cti. A to Kadyrov udělal," dodává Emil Aslan.

Emil Aslan je docentem na Institutu politologických studií **FSV UK** a ředitelem výzkumu pražského Ústavu mezinárodních vztahů. Věnuje se zejména problematice takzvaných iregulárních a asymetrických

konfliktů. Je autorem několika desítek odborných textů publikovaných v předních mezinárodních oborových časopisech. Čečenskem i Severním Kavkazem se zabývá téměř dvacet let.

Druhá čečenská válka. Záběr z hořícího města Groznyj, říjen 1999. / Foto: Profimedia.cz.

URL| <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/deset-let-od-cecenske-valky-ve-vzturnem-regionu-hrozi-dalsi/r~1235ef105d1b11e9b6a9ac1f6b220ee8/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
aktualne.cz (*Zahraničí*)

AMOB potřetí

15.4.2019 wigym.cz str. 00
Adéla Trusinská

AMOB potřetí – tentokrát v Praze:

V průběhu tohoto školního roku jsme vás již informovali o tom, že trojice našich žáků (Hana Pasková, Denis Pšcolka a Filip Klimša) absolvovala úvodní dva AMOB work – shopy. V minulém týdnu (ve dnech 10. – 13. 4. 2019) se zúčastnili třetího pokračování tohoto projektu konaného v Praze.

Úvodní dvě setkání byla zaměřena na témata město a kraj, závěrečná část projektu se týkala vnímání celonárodní politiky. Přednášky a semináře se konaly v prostorách Právnické fakulty a **Fakulty sociálních věd UK** a také v Institutu politologických studií.

Akce byla rozdělena na několik částí, nechyběly přednášky odborníků, následná rozprava s těmito lidmi, v neposlední řadě rovněž vlastní pohled a rozprava účastníků semináře. Účastníci akce po získání informací od odborníků mohou následně sami interpretovat své poznatky a postřehy.

Pro naše zástupce byla nejen tato část, ale všechna tři pokračování užitečné. Jedním z přínosů je bezesporu získání nového pohledu a informací na témata městské, ale i celonárodní politiky, dále zlepšení komunikačních kompetencí a v neposlední řadě také možná inspirace k budoucímu studiu a prohloubení zájmu o tuto problematiku.

Mgr. Ondřej Tichý

URL| <https://wigym.cz/predmety/zsv/p/amob-potreti/>

Vedlejší škody zběsilého čerpání evropských fondů vysokými školami

15.4.2019 prima.iprima.cz str. 00

Akademici se od počátků existence univerzit potýkají s otázkou: Co je posláním vysokých škol? Mají se zabývat vzděláváním studentů tak, aby jim předaly co nejvíce současných poznatků příslušných oborů? Nebo se mají spíš věnovat vědeckému bádání? Což dnes umožňuje škole rychle získat peníze z fondů EU. A jak se tato vedlejší hospodářská činnost projevuje na úrovni vzdělání, které vysoké školy předávají svým studentům?

Spor o způsoby práce vysokých škol se evropskými dějinami táhne už téměř tisíc let. První vysokou školou na evropském kontinentu byla Alma Mater Studiorum Universita di Bologna. Naše nejstarší vysoká škola, založená v roce 1438, byla dekretem Karla IV. organizována po vzoru boloňské a pařížské univerzity. O rok později Eisenašským diplomem univerzity osvobodil od daní a udělil jim i všechny výsady a imunity, jakých užívali ti v Paříži a Bologni.

Fakulty byly v Karlově univerzitě budovány od jejího založení. A to po pařížském vzoru. První vznikla Artistická fakulta, kterou musel absolvovat každý, kdo chtěl dále postoupit do dalšího vzdělávání na Teologické,

Právnické nebo Lékařské fakultě. Přeskočme historii, abychom se dostali k Janu Amosu Komenskému a pedagogice. Z husitských válek vyšla Karlova univerzita těžce poškozena. Řada učenců univerzity zahynula v bojích. Jiní před válkou emigrovali jako právě Komenský, který během své emigrace postupně vytvořil novou samostatnou vědu o tom, jak učit – pedagogiku. Z knih o teorii výuky i praktických postupů, které Komenský doporučoval, později, po zavedení povinné školní docházky císařovnou Marií Terezií, vznikly učebnice pro učitele.

Uplatnily se nejprve na středních školách, které se specializovaly na přípravu učitelů. Pedagogika jako samostatný obor vstoupila na českou univerzitní půdu až dekretem prezidenta Edvarda Beneše, kterým byla v roce 1946 zřízena Pedagogická fakulta Karlovy univerzity. Později byly pedagogické fakulty založeny i na dalších československých univerzitách. V roce 1953 byly v rámci školské reformy zrušeny a příprava budoucích učitelů byla koncentrována na Vysokou školu pedagogickou. Návratu na univerzitní půdu se pedagogika dočkala v roce 1964, kdy byly pedagogické fakulty obnoveny. Po roce 1989 byly fakulty rozšířeny o řadu nových kateder a nové obory. K velkému rozvoji pedagogických fakult došlo po roce 1998, kdy byl schválen nový zákon o vysokých školách. Ten umožnil univerzitám výrazně rozšířit posluchárny a zvýšit počet studentů. Až donedávna však byla pedagogika stěžejním předmětem Pedagogických fakult. Adepti učitelského povolání se jí učili od prvního semestru. Spolu s praxí ve fakulturních školách a odbornými předměty podle jejich budoucího zaměření se jí věnovali během celého svého studia.

Okrajový obor udělaly z nauky o vzdělávání na pedagogických fakultách až fondy EU. V roce 2009 byl v rámci úsporných balíčků ministra financí Miroslava Kalouska (tehdy KDU-ČSL) výrazně seškrtnán i rozpočet Ministerstva školství. Rozpočtové škrty se nevyhnuly ani vysokým školám. Tehdejší ministryně školství Dana Kuchtová (SZ) doporučila rektorům chybějící peníze nahradit granty z fondů EU. Tam bylo v té době peněz dost. Jenže ne na výuku, ale na vědu. Vysoké školy se v rozpočtové nouzi masivně zaměřily na výzkum. Protože na nich pracuje řada fundovaných odborníků i zkušených byrokratů, nebyl pro ně problém vyplnit příslušné formuláře a granty z fondů EU získat. Peníze byly utraceny různým způsobem. Podle typu školy a lidí, kterým se dostaly do rukou. Na některých vysokých školách technického zaměření vznikl skutečný vědecký výzkum. Jeho plody jsou například nová metoda výroby pevného netkaného vlákna, která byla vynalezena na Technické univerzitě v Liberci. V praxi si našla řadu možností využití. Od speciálních filtrů pro čištění vzduchu pro operační sály až po výrobu neprůstřelných vest.

Z fondů EU ale vznikaly i vyslovené pseudovýzkumy. Mezi nejznámější patří studie o genderových předsudcích v české literatuře, která vznikla na půdě **Fakulty sociálních věd** Karlovy univerzity.

Určitý problém, který s sebou čerpání fondů EU přináší, je požadavek udržitelnosti. Podle směrnic z Bruselu musí být to, co bylo pořízeno za evropské peníze, provozováno nejméně dalších pět let za státní peníze. U skutečného výzkumu, jako je vývoj nových typů vláken, to takový problém není. Nová vlákna budou s úspěchem používána i další desetiletí. Kvůli udržitelnosti však na **Fakultě sociálních věd** musela být zřízena katedra genderu, kterou shodou okolností vede bývalý náměstek ministryně školství Petr Pavlík (ČSSD). Takováto ad hoc místa, zřízená kvůli utraceným penězům z fondů EU, potom dlouhá léta požírají provozní peníze vysokých škol.

Nevyhnilo se to bohužel ani pedagogickým fakultám, které „musely“ zavést nové předměty jako psycholingvistika. Předmětů je tolik, že základní předmět – pedagogiku – vytlačily někam na okraj vzdělávacího programu. Výrazně omezena kvůli nim byla i praxe studentů na školách. Řada mých kolegů se pak diví, co nám to do škol přichází za absolventy, kteří by nás jednou měli nahradit. A upřímně se toho děsí, protože sami mají děti nebo vnoučata.

Jana Kunšteková
(Autorka je učitelkou a členkou Pedagogické komory ČR)

URL| <https://prima.iprima.cz/zpravodajstvi/vedlejsi-skody-zbesileho-cerpani-evropskych-fondu-vysokymi-skolami>

Odrážejí průzkumy skutečnost, nebo ji spíše vytvářejí?

15.4.2019 Marketing & Media str. 15 Komentáře

Viděno dvěma

Agentury se snaží o co nejpřesnější popis názorů

Plné znění zpráv

VOJTĚCH HÜNDL PPM Factum Research

Často se setkávám s názory, že průzkumy veřejného mínění (především u politických témat) jsou na objednávku, financuje je Soros a snaží se manipulovat občany. Platí to především ve chvíli, kdy se nám jejich výsledky nelíbí. Odlišná situace nastává, pokud dopadly v souladu s naším přesvědčením. Pak jsou výsledky bez problémů považovány za důkaz podporující vlastní závěry. Je ověřeným sociologickým faktem, že lidé raději přijímají názory, které konvenují jejich vlastnímu přesvědčení.

Realita je ale zcela jiná. Výzkumné agentury se snaží popisovat nálady a názory společnosti tak přesně, jak je to jen možné. Objednal by si někdo například průzkum image svého výrobku u agentury, která přiřkla v posledním průzkumu před prezidentskými volbami Zemanovi 70 procent? Zřejmě nikoliv – soudný finanční ředitel by své prostředky vložil do jistějšího podniku a výzkumná agentura by přišla o výtěžek.

Úkolem agentur je co nejpřesněji zjistit realitu a popsat ji. Samozřejmě, že interpretace zjištěných faktů bývá klíčovým výstupem, nicméně výzkumným agenturám se stále nedaří veřejně své výsledky prezentovat.

Rád ale připouštím, že výsledky průzkumů veřejného mínění mohou skutečnost měnit – ne cíleně, ale kvůli druhotnému efektu samotné informace přinášené do veřejného prostoru.

Uvedme si pro ilustraci příklad. Hodně lidí žije v takzvané sociální bublině, tedy je obklopeno osobami, se kterými sdílí své názory a hodnoty. Seriózní průzkum, přinášející i názory osob mimo tuto „bublinu“, může alespoň částečně ovlivnit vnímání reality v rámci této skupiny a po případě upravit některá dogmata.

Připusťme, že existuje sociální skupina, ve které se lidé navzájem ujišťují, jak se v Čechách máme špatně. Pro tyto lidi může být výsledek průzkumu Eurobarometer EB.90 přinášející zjištění, že 84 procent Čechů je se svým životem spokojeno, příjemným překvapením. Kamenem úrazu je ovšem fakt, že k výsledkům průzkumů veřejnost a priori přistupuje velmi skepticky – potenciál takovýchto „ovlivnění“ je tak velmi omezený.

Průzkumy se tváří jako nevinné zrcadlo, tak to ale není

JAN MIESSLER **Fakulta sociálních věd** UK

Na první pohled by se mohlo zdát, že průzkumy veřejného mínění nastavují společnosti zrcadlo a říkají nám, co si o řadě věcí myslíme. Jenomže průzkumy především veřejné mínění vytvářejí: kdyby jich nebylo, nebylo by veřejného mínění. Výsledky výzkumů zveřejněné v médiích nám totiž často slouží jako návod, co bychom si měli myslet. My sami potom jako zrcadlo odrážíme výsledky průzkumů, místo aby tomu bylo naopak.

Průzkumy tak fungují jako jakési sebenaplňující se proroctví.

Příkladem mohou být preference politických stran. Jakmile nová strana překročí v průzkumech pětiprocentní hranici, je to pro potenciální voliče signál, že už je bezpečné ji volit – a preference rostou. Jakmile jde strana ke dnu a průzkumy jí dávají méně než procento, odvrátí se od ní i její skalní voliči, protože přece nebudou vyhazovat svoje hlasy. Další věc: pokud zaznamenaná etablovaná strana v průzkumech výraznou ztrátu nebo naopak zisk, experti nad čísla spekulují o příčinách. Stačilo by se sice zeptat respondentů, proč své preference změnili, od těch ale výzkumníci obvykle chtějí pouze jednoduchou odpověď na otázku, koho by volili, protože na hledání příčin tu jsou experti. A právě vysvětlení ve stylu „politik XY řekl Z, proto zřejmě jeho straně poklesla podpora“ z úst nějakého odborníka jsou pak prezentována jako skutečné důvody, i když by vlastně stačilo položit otázku navíc.

Ještě nápadnější je to u věcí, o kterých si většina z nás pravděpodobně nikdy nelámala hlavu. Otázka položená výzkumníkem respondenta donutí vytvořit si na danou věc nějaký názor, pak se takový průzkum zveřejní a zbytek populace je konfrontován s tím, že k danému problému jsou relevantní takové a takové názory. Pokud nechcete být společensky mimo mísu, buď se aktivně ztotožníte s převládajícím názorem, nebo budete raději držet jazyk za zuby, abyste nebyli za exoty.

Hlavní háček průzkumů veřejného mínění spočívá v tom, že se tváří jako nevinné zrcadlo, které nám jen říká, jaké jsou naše názory – i když se nás osobně vlastně nikdo na nic neptal.

Dotaz v titulku připomíná otázku, co bylo dřív – slepice, nebo vejce?

Foto autor| Foto: ISTOCK

Deset let od čečenské války. Ve vzpurném regionu hrozí další pokračování krevní msty

15.4.2019 aktualne.cz str. 00 Zahraničí
Ondřej Soukup

Přesně před deseti lety skončila druhá čečenská válka. Násilí se může vrátit, upozorňuje odborník na Kavkaz. Přesně před deseti lety skončila druhá čečenská

Odborník na severní Kavkaz z pražské **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Emil Aslan v rozhovoru pro deník Aktualne.cz upozorňuje, že Kreml může Kadyrovovu armádu použít pro potlačení možných protestů opozice.

Závislost je oboustranná. Pokud by se Moskva od čečenského vůdce odvrátila, vypukla by v Čečensku další válka. "Spousta Čečenců, ať již tam, v Rusku nebo kdekoli jinde jsou vůči Kadyrovovi ve stavu krevní msty. Ale nemají možnost, jak se pomstít," tvrdí Emil Aslan.

Čečensko vyhlásilo pod vedením bývalého generála sovětského letectva Džochara Dudajeva samostatnost během rozpadu Sovětského svazu v roce 1991, Kreml to ale nikdy neuznal. Nastala tak patová situace, kdy separatisté vyhnali z republiky ruskou armádu a získali většinu zbraní místních posádek.

Moskva se sice snažila podporovat opozici proti Dudajevovi, ta ale neměla dost sil k jeho svržení. Ruský prezident Boris Jelcin nařídil koncem roku 1994 armádě, aby Čečensko vojensky obsadila. Pokud měli pravdu jeho kritici tvrdící, že počítal s malou vítěznou válkou ke zvýšení popularity, přepočítal se.

V Čečensku vládne patriarchální společnost, kultura cti. Dudajev tehdy nemohl ustoupit. "Přišel by o svou čest, nikdo by ho už nebral vážně. Když Rusové intervenovali, Čečenci také neměli na vybranou kvůli své výchově, i díky kolektivní paměti o válečných deportacích. Spousta lidí se zapojila do hnutí odporu, i když třeba neměli rádi separatisty a Dudajeva. I když chápali, že tu válku nevyhrají. Jinak by přišli o svou sebeúctu," říká k tomu Emil Aslan.

Špatně skrývaná občanská válka

Takzvaná první čečenská válka byla nevyzpytatelně krutá. Ruské jednotky se dopouštěly řady zvěrstev, což přirozeně také sloužilo jako motivace pro bojovníky. Aslan si vybavuje, jak hovořil s bývalým čečenským bojovníkem, typickým drsným horalem. "Ptal jsem se ho, proč bojovali. Říkal, že kvůli islámu, že bránili svou vlast, což je povinnost každého Čečence. To mi opakoval první dvě setkání a na třetím se rozbřečel. Zabili mu sestru a nejspíš ji předtím znásilnili. Jako obranný mechanismus opakoval fráze o islámu a národu," vzpomíná na emotivní moment politolog.

Oproti všem očekáváním ale Čečenci zvítězili. Ruské veřejné mínění bylo ostře proti válce, a pokud prezident Jelcin měl vůbec pomýšlet na znovuzvolení, musel ji zastavit. V roce 1996 proto válka skončila stažením ruských jednotek a novým prezidentem Čečenska, kterého uznávala i Moskva, se stal místo padlého Dudajeva náčelník generálního štábu separatistů Aslan Maschadov. Jenže samostatnost úlevu obyvatelům země nepřinesla. V zemi kvetla kriminalita a chaos.

"Čečensko nemělo kulturu státnosti. V roce 1996 měli pocit, že porazili Rusko a jsou pány světa. Takže polní velitelé kašlali na nějakého prezidenta Maschadova, ve svých klanových oblastech si dělali, co chtěli. Myšlenka, že když je někdo zvolený prezident, měl bych ho uznávat, neexistovala," říká Emil Aslan. Do toho bylo zničené hospodářství a společnost se rozdělila na sekulární nacionalisty v čele a džihádisty, které zastupoval vlivný polní velitel Šamil Basajev. Na konci devadesátých let mezi oběma tábory už panovala špatně skrývaná občanská válka.

Hnutí odporu

Po neúspěšném pokusu Šamila Basajeva o rozšíření svého vlivu do sousedního Dagestánu na podzim roku 1999 začala druhá čečenská válka. Díky svému tvrdému postupu a rétorice získal politické body tehdejší ruský premiér Vladimir Putin, které ho o půl roky později vynesly do prezidentského křesla. Kreml tentokrát vsadil na

rozštěpení čečenského hnutí odporu a otevřeně podpořil bývalého hlavního muftího Achmata Hadži Kadyrova a jeho klan.

Jeho rodina přitom za první války bojovala proti Rusům. Kadyrov ale tentokrát přešel na druhou stranu a dokázal přesvědčit řadu dalších polních velitelů, aby ho následovali. Ti s sebou přivedli stovky dalších lidí. "Na ty ostatní fungovala jednoduchá taktika - Rusové s pomocí kadyrovců, bývalých povstalců, identifikovali vůdce hnutí odporu a začali brát jako rukojmí příbuzné, vyhrožovali jim násilím, často je i zabíjeli. Takže celá řada těchto nacionalisticky orientovaných povstalců přešla na stranu Rusů nebo kapitulovala," vysvětluje postup Moskvy Emil Aslan.

Hnutí odporu tak postupně ovládli islamisté. "Ti džihádisticky orientovaní zůstali, protože říkali, že když jejich příbuzní zemřou, dostanou se do ráje, tudíž není co ztratit. A platilo to i pro obyčejné bojovníky. Pokud víte, že vám pozabíjejí rodinu, když vystřelíte na ruského vojáka nebo kadyrovce, tak potřebujete mít vysokou motivaci, třeba náboženskou," říká politolog.

Ti z polních velitelů, kteří přešli na stranu Moskvy, byli následně nasazováni proti svým bývalým spolubojovníkům. "Cílem bylo, aby se dostali do stavu krevní msty a nemohli pak změnit strany. Ale pro některé to byla příležitost si také vyřídit účty. Což v normální situaci není jednoduché," vysvětluje Aslan s tím, že na Kavkazu chce rodina svého mrtvého příbuzného pomstít.

"Buď se rodina vymítí nebo přesvědčí, aby od pomsty upustili. Když máte na své straně stát, je to samozřejmě mnohem jednodušší," říká. To je ovšem podle Aslana tikající bomba. Pokud by podpora Kremlu pro kadyrovce zmizela, kolotoč vzájemného násilí se rozjede znovu.

Ruská armáda Čečensko de facto vojensky porazila už v roce 2000, ještě devět let a sedm měsíců vojáci bojovali proti vzpurným separatistům rozptýleným po regionu. Tomu nyní vládne Ramzan Kadyrov, syn Achmata Hadžiho, který zahynul při atentátu v roce 2004. A těší se přízni Kremlu. S Vladimírem Putinem ho pojí silný osobní vztah.

"Nynější ruský prezident sám říkal, že považuje Kadyrova za svého syna. Takže on mu odpouští prakticky všechno. On je loajální a podle Putina udělal spoustu dobrých věcí. Pro Putina bylo rozdcení povstaleckého hnutí také otázkou cti. A to Kadyrov udělal," dodává Emil Aslan.

URL| <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/deset-let-od-cecenske-valky-ve-vzpuurnem-regionu-hrozi-dalsi/r~1235ef105d1b11e9b6a9ac1f6b220ee8/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[aktualne.cz](https://www.aktualne.cz)

Finanční manažer. Často otloukánek, který ale ví o firmě všechno

15.4.2019 roklen24.cz str. 00

Jaroslav Průcha

Tagy: ČR, Finance, Startup, SME, firmy, Creative Dock

Finance jsou pro lidi mimo ten „náš svět“ brány jako nudná disciplína. Čísla, počítání, tabulky v excelu. Často jsem zažil, že jsme takoví otloukánci. Do čeho se nikomu nechce, dá se pod finance. Ono to má i svou logiku. My na financích totiž víme o všem, co se ve firmě děje. Jsme jediné oddělení, které má všechny informace. V rozhovoru pro server Roklen24 to řekl CFO CreativeDock Holding Jiří Kuchyňa.

Firemním financím se věnujete 20 let. Jak moc se tento svět za dvě dekády proměnil?

Já si dodnes pamatuji svůj první pracovní den. Ráno se přišlo do práce, zapnul se modem a 20 minut vydával nepříjemný zvuk. Poté asi dalších 20 minut tiskla tiskárna a bankovní výpis byl připravený k ručnímu zadání do účetnictví. Dnes se nám data v systémech objevují a manažeři ani často netuší, z jakých zdrojů pochází. V tom vidím tu největší změnu – rychlost a množství dat. A zároveň největší riziko. U tak velkého množství dat, které dnes běžně zpracováváme, jim prostě musíme věřit. Není v lidských silách to vše

zkontrolovat. Jsme závislí na systémech a jejich nastavení. Často se tak rozhodujeme ve zkratkách, nehodnotíme všechna data v jejich vzájemných souvislostech. Jakákoliv chyba je pak těžko dohledatelná a mnohdy i těžko odhalitelná.

Můžete čtenářům vysvětlit, proč ve vaší branži existuje 340 názvů finančních pozic?

Já jsem je nikdy nepočítal. Vlastně pro mě nikdy nebyl důležitý název pozice, ale náplň práce a svěřená odpovědnost. Dnešní názvy jsou z mého pohledu hodně o HR marketingu, snaze zaujmout, odlišit se, už samotným názvem vyspecifikovat právě náplň práce a míru odpovědnosti. To se zase vracíme k té rychlosti. Zkrátka, aby již z názvu pozice bylo zřejmé, co přesně má dotyčný kolega dělat. Bohužel jsme dosáhli naprostého opaku. Dnes může být stejná pozice inzerována jako CFO, finanční ředitel, finanční manažer, team leader finančního oddělení. Naopak pod finančním manažerem často najdeme popis práce odpovídající pozici hlavní účetní. Já jsem si vždy vystačil s těmi základními – účetní, kontroler, credit and collection, treasury. A k nim je jen potřeba dodat senior nebo junior. Víc není potřeba. Ve finále budou ti nejlepší lidé stejně dělat práci s přesahem do dalších oddělení, budou se vyvíjet a rozvíjet.

Jak vypadá běžný den zkušeného finančního manažera?

Mám tu otázku moc rád. Finance jsou pro lidi mimo ten „náš svět“ brány jako nudná disciplína. Čísla, počítání, tabulky v excelu. Já jsem vlastně za celou svou pracovní kariéru nic takového, jako je běžný den, nezažil. Každý den je jiný a přináší překvapení. K tomu je potřeba připočítat, že ve většině firem je v kompetenci finančního manažera i spousta úkolů mimo klasické finanční řízení. Často jsem zažil, že jsme takoví otloukánci. Do čeho se nikomu nechce, dá se pod finance. Ono to má i svou logiku. My na financích totiž víme o všem, co se ve firmě děje. Jsme jediné oddělení, které má všechny informace. A pokud jsme schopni těmto informacím rozumět, je pro firmu nejefektivnější spousta věcí navěsit právě pod finance. A tak se z nás stávají tu právníci, tu HR, tu experti na kvalitu a podobně.

Dá se tedy "běžný den" finančního alespoň naznačit?

Ráno vždy začínám tím, že kontroluji maily z předešlého dne, které zůstaly viset nevyřízené. Zkontroluji kalendář, co vše mě čeká. Ale vím, že to bude jen orientačně, protože se to v průběhu dne několikrát změní. Externí schůzky zůstávají většinou tak, jak jsou. Přeci jen vůči zákazníkům či partnerům se snažíme ten čas nějak dodržovat, ale zbytek plánu se většinou rozplyne již po cestě do kanceláře. Jeden, dva telefonáty a celý den vypadá úplně jinak. Důležité je potom umět řídit operativně priority. Tohle počká, udělám zítra, teď hoří něco úplně jiného. Ve všem tom spěchu a shonu je důležitá jedna věc. Najít si čas na lidi ve svém týmu. Toho se snažím vždy držet a být k dispozici pro svůj tým. A dále najít si něco, co člověku pomáhá přežít a nezbláznit se z toho. Sport, relaxace, přátelé, rodina. Cokoliv, co pomáhá na chvíli práci pustit z hlavy. Ideálně si najít takové malé přestávky i několikrát přes den. Zase se vracíme k moderním technologiím. Manažeři jsou dnes v podstatě on-line 24 hodin denně. Už ani neumíme říct, jaká je naše pracovní doba. Nějakou její část trávíme v kanceláři, něco po schůzkách mimo a velkou porci času věnujeme práci i po večerech doma.

Jaké to je být CFO právě v Creative Docku?

Představte si firmu, která během sedmi let vyrostla z nuly na velikost v řádech stovek milionů korun obratu, má pobočky v osmi zemích a stále se rozvíjí. K tomu všemu je postavená na projektovém businessu. Nevím, jak to máte vy, ale já když vařím, tak soli není nikdy tak akorát. Buď málo nebo hodně. Stejně je to s projekty. Jeden týden hledáte desítky lidí na velký projekt, za pár měsíců řešíte jejich alokaci, když projekt skončí. Pohybujete se stále na takové sinusoidě. A podobnou sinusoidu má každá zahraniční pobočka. Bohužel jejich kmitočet není shodný, takže jednou je jedna země nahoře a vy řešíte jinou, která je ve spodní fázi. A za měsíc to může být úplně opačně. K tomu se snažíme stále chovat jako startup, tedy být velmi efektivní ve zdrojích, což znamená, že docela často děláte něco úplně nového a mimo finance. To vše agilním stylem řízení. Je to obrovská škola. Řešíte IT, digitální marketing a kampaně. Věci, ke kterým se v takovém detailu ve standardní firmě moc nedostanete, protože jsou uzavřeny uvnitř jednotlivých oddělení.

V Creative Docku se to vše prolíná do jednoho produktu. A vy tomu buď rozumíte, nebo nejste přínosem. První měsíce byly skutečně o studiu a učení se. Ani ne tak za pochodu, jako spíše za běhu. A když už si myslíte, že tomu rozumíte, přijde projekt s úplně novým zaměřením a vy zjistíte, že zase stojíte na začátku.

Je třeba mít ve vašem oboru talent nebo je to hlavně o tvrdé práci?

Talent, nebo spíše určité dispozice, jsou nezbytné. Nemáte-li analyticky zaměřený mozek, nemáte-li dobrou paměť a pokud nejste schopný vidět věci v souvislostech, tak bude velmi těžké uspět. Mnoho se z toho dá dohnat pílí a tréninkem, rozvíjet chybějící schopnosti, ale musí vás to bavit a pohlít. Finance jsou úplně stejné jako jakýkoliv jiný obor. Bez tvrdé práce nikdy nebudete na špičce. Míra talentu a vašich schopností jen předurčuje, jak moc tvrdá ta práce bude.

A tvrdá práce, to pro mě znamená začínat hezky pomalu od základních pozic. Dodnes jsem vděčný, že jsem začal na účtárně. Když data do systému pořizujete, začínáte jim rozumět. Když pak děláte controlling, tak je pro vás jednodušší chápat souvislosti. A jakmile začnete finance řídit a máte za sebou zkušenost z účtárny a z controllingu, máte background ve své roli velmi silný. Pak už stačí jediné. Opravdu dobře porozumět tomu, co

dělá vaše firma. Vědět, jak funguje obchod, marketing a HR. Znat váš produkt. Potom si to ve své hlavě složíte vše dohromady jako puzzle a výsledek se dostaví.

Můžete uvést, jaké jsou rozdíly ve financování velké firmy, středně malé firmy (SME) a startupu?

Mám rád jeden takový finanční vtíp, který přesně odpovídá na tuto otázku. Víte, jaký je rozdíl, když dlužíte bance milion nebo miliardu? Když dlužíte bance milion, máte problém. Když miliardu, má problém banka. Tak to bohužel funguje. Velké firmy většinou mají velké majetky, jsou ve vyjednávání s bankou silnější, mohou poskytovat zástavy a záruky, jsou na trhu stabilnější a krize s nimi sice otřese, ale nepoloží je. I samotná banka k nim přistupuje jinak. Je to vážený klient s mnohamilionovými obraty na účtu, a tak získává výhodnější podmínky.

Zatímco SME segment? Banky jim často nerozumí, nemají pro ně na míru ušitý produkt, risk oddělení bank neumí posoudit business model, firmy nemají často možnost dát do zástavy nemovitosti či výrobní prostředky. Končí to v lepším případě zajištěním směnkou od majitele. Získat úvěr pro SME společnosti, to je dnes bohužel skutečně výzva.

A startupy? Bankovní financování, zejména v prvních fázích projektu, je v podstatě nedosažitelné. Zbývají dotace, ale ruku na srdce – současné dotační programy úplně nereflektují situaci na trhu a potřeby startupů. A potom je tady celá oblast soukromých investorů, investičních fondů a podobně. Příprava startupu na takovou investici, to je v podstatě samostatný projekt.

Proč by měl startup využít služby e-cfo.cz?

Když někdo rozjíždí svůj nový projekt, je do produktu zapálený, věří tomu, že našel tu unikátní díru na trhu, o které se všude mluví. Je to taková pozitivní produktová slepota. Zkušený poradce by se neměl zaměřit jen na oblast financí, ale vždy se podívat i zpět na celý produkt, v podstatě udělat kompletní studii proveditelnosti. A hlavně by měl být vůči svému klientovi úplně otevřený. To zahrnuje i odmítnutí práce na zakázce, pokud projektu nevěří, že může být úspěšný. Já se s majiteli vždy setkávám na úvodní schůzce, kde diskutujeme jen a jen o produktu a jejich očekávání. A až následně, pokud v projektu vidím smysl, se můžeme začít bavit o tvorbě finančního plánu a dalších detailech. Vlastně si myslím, že to je ta největší přidaná hodnota. Jsem nezávislý a říkám, co si myslím. I když to někdy majitele firem bolí.

Máte nějaký oblíbený český startup?

Samozřejmě projekty z dílny Creative Docku (smích). Z nich asi nejvíce životní pojištění MutuMutu, které se snaží vrátit do pojišťovnictví princip vzájemnosti, a být tak k zákazníkům skutečně férové. Jak se staráte vy o sebe a své zdraví, tak platíte pojištění. Jednoduché, praktické a férové. Druhý, který bych rád zmínil, je Pointa – platforma pro nás psavé jedince, která umožní vydat knihu každému, kdo o ní na trhu dokáže vzbudit dostatečný zájem a nemusí jít přes velká vydavatelství, která mají své ediční plány.

Z těch mimo Creative Dock – ano, moc se mi líbí, kam se ubírá Twisto. Jejich snaha produkt stále zlepšovat a inovovat, to je přesně to, jak se má úspěšný startup chovat. Druhý takový, který snad dnes již ani startupem není, to je Kiwi.com. Nelze neobdivovat, jak moc ta firma dokázala vyrůst.

Můžete přiblížit, co konkrétně radíte startupům, aby při „pitchi“ zaujaly investory?

Existuje pár základních pouček a rad, které potřebuje každý, kdo se jde postavit před investory. Mnoho startupů je zaměřeno na produkt a nevidí nic jiného. Takže první rada zní: "Zaměř se na zákazníka." Kdo je tvůj zákazník, co mu přinášíš, proč by měl chtít zrovna tvůj produkt – co je ta tvoje jedinečnost. Poznat svého zákazníka je základ. Pokud má projekt přežít, musí řešit nějaký současný zákaznický problém nebo potřebu. Tím by měl každý začít. Jaký problém pro svého zákazníka já svým produktem řeším. Druhá rada je v podstatě také univerzální. Neumíš svůj projekt popsat během jedné minuty? Tak to změň. Sdělení musí být jednoduché a praktické. Nemíš účelem před investorem popisovat každý detail produktu, na to bude dost času v dalších fázích. První prezentace pitche je o získání zájmu a zvědavosti. Takže stručně a krátce, nezapomínat na emoce. Protože emoce jsou to, co prodává. A ta třetí je zřejmá z mého zaměření.

Investor investuje peníze a očekává jejich návratnost či zhodnocení. Bez reálného a uvěřitelného finančního plánu je pravděpodobnost získání investice velmi malá. Ale i tady platí – všeho s mírou. Ukažte investorovi hlavní ukazatele – výnosy, náklady v základním členění a výsledek. Detail mějte v hlavě, v poznámkách, jen, prosím, nedávejte úplný detail na slide. Protože to nikdo skutečně číst nebude.

Máte tedy návod, jak firmám pomoci udržet a vychovávat své finanční talenty?

Často vidím, že firmy, ve snaze přilákat talenty, slibují nereálné možnosti a ukazují jen růžovou budoucnost. Já jsem se spíše v rámci přijímacího řízení snažil takové lidi odradit. Sliboval jsem pot a slzy. Nezábavnou, nudnou, ale náročnou práci. Věřím, že tak dokážu oddělit ty, kteří chtějí hlavně rychlou kariéru od těch, kteří se skutečně chtějí rozvíjet. Když už máte v týmu talentovaného kolegu s potenciálem růst, je potřeba s ním pravidelně pracovat. Asi nejtěžší je odhadnout rychlost, s jakou ho posouvat kupředu. Mnohdy to jsou mladí lidé po škole, já vždy počkal, až zvládnou svou současnou pracovní náplň a až poté jim začal dávat další, rozvojové úkoly, které šly napříč jednotlivými oblastmi financí. Až jsem si ověřil, že předchozí úkoly zvládá nejen tak, že dodává požadované výstupy, ale skutečně tomu rozumí, šli jsme dál. Možná na první pohled tento

postup vypadá zdlouhavý, ale bavíme se o talentovaných lidech a věřte, že když nejsou zbytečně přehlčeni, tak jim to jde závratnou rychlostí. Vždy jsme rozebírali společně postup při plnění úkolu a dávali jsme si navzájem otevřenou zpětnou vazbu. Výsledným efektem pak je, že kromě rozvoje znalostí a získání zkušeností dostáváte do vzájemného vztahu něco ještě důležitějšího – důvěru. V podstatě je to o kombinaci koučinku, mentoringu a klasického leadershipu. Věřím, že spousta mých kolegů to vidí velmi podobně a rádi by to takto také dělali, ale naráží na základní překážku, a tou je čas. Firmy totiž nejčastěji přichází o talenty, protože neměly dostatek času se jim věnovat. A to je jeden ze základních stavebních kamenů leadershipu – najít si čas na svůj tým. Bez toho to fungovat nemůže.

Vystudoval mediální studia na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Pracoval v ekonomické a centrální redakci ČTK jako subeditor, později jako zpravodaj se zaměřením na energetiku. Jako šéfredaktor vedl zpravodajský server iUHLI.cz, který se zaměřoval na hnědouhelný sektor a energetiku. Je šéfredaktorem ekonomického a investičního portálu Roklen24.cz.

URL| <https://roklen24.cz/a/SBUNL/financni-manazer-casto-otloukanek-ktery-ale-vi-o-firme-vsechno>

Novým českým velvyslancem při NATO se stane náměstek ministra obrany Jakub Landovský

16.4.2019 cz.sputniknews.com str. 00

Náměstek pro řízení sekce obranné politiky a strategie MO České republiky a advokát Jakub Landovský bude novým velvyslancem ČR při NATO, sdělil dnes ministr obrany Lubomír Metnar médiím.

Uvádí se, že Landovský by do funkce měl nastoupit v řádu měsíců. Vystřídá v ní bývalého náčelníka Generálního štábu Armády ČR Jiřího Šedivého, který je českým velvyslancem při NATO od září 2012.

„Pan náměstek Landovský k mému smutku asi bohužel bude odcházet, protože směřuje tady do těchto diplomatických služeb. Nebudu to zastírat, je to pravda,“ uvedl Metnar po setkání s německou ministryní obrany Ursulou von der Leyenovou.

Ministr obrany také oznámil, že nový velvyslanec při NATO má odejít do Bruselu zhruba na přelomu léta a podzimu.

Jakub Landovský se narodil před dvaadvaceti lety v Praze. Studoval na Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** UK v Praze, kde v roce 2011 absolvoval doktorské studium. V roce 2000 začal působit na Ministerstvu zahraničních věcí ČR. V roce 2015 byl jmenován náměstkem ministra obrany ČR Martina Stropnického pro řízení sekce obranné politiky a strategie.

URL| <https://cz.sputniknews.com/ceskarepublika/201904169655865-novym-ceskym-velvyslancem-pri-nato-se-stane-namestek-ministra-obrany-jakub-landovsky/>

Recese v USA není na obzoru. Vypuknutí by bylo nečekané

16.4.2019 roklen24.cz str. 00

Jaroslav Průcha

Tagy: RoklenFx, forex, fx, koruna, euro, dolar, EURCZK, EURUSD, USDCZK, USA

Zkrácený týden před Velikonocemi je na devizových trzích chudší na "tvrdá data". Stín brexitu se díky odložení pomalu rozplývá. Do možné hry s kurzy měn tak vstupují různé komentáře. Třeba ministr financí Spojených států Steve Mnuchin včera prohlásil, že nevidí žádné náznaky možné recese v roce 2020. Zpomalení globální ekonomiky má podle něj na USA jen mírný dopad. Obchodní jednání s Čínou vykazují posun.

Také šéf chicagského Fedu Charles Evans včera uvedl, že vypuknutí recese americké ekonomiky by bylo nečekané. "Se současným nastavením americké měnové politiky jsem spokojen. Sazby by mohly zůstat beze změny až do podzimu 2020," dodal.

Inflační očekávání nejsou podle Evanse dostatečně silná. Inlace je mírně slabší, než by si představoval. "Americké ekonomice se jinak daří. Poslední data naznačují mírné zlepšení ekonomické kondice," poznamenal.

Z makrodat se dnes dozvíme především vývoj indexu ZEW, který reflektuje hodnocení německé ekonomiky ze strany finančních trhů. Index důvěry ZEW se podle průzkumu institutu v březnu zvýšil na minus 3,6 bodu z únorových minus 13,4 bodu. Trh v dubnu čeká zvýšení na 0,5 bodu.

Ve Spojených státech dnes bude zveřejněna průmyslová produkce za březen, míra využití kapacit a NAHB index trhu bydlení. Trh čeká hlavně na čísla o stavu zpracovatelského průmyslu v Evropě, jež budou zveřejněna až ve čtvrtku.

Dolar se dnes ráno krátce podíval pod úroveň 1,1300 EURCZK. Aktuálně se v online směnárně RoklenFx obchoduje za středový kurz 1,1304 EURUSD, dolarový index se pak nachází na hodnotě 96,95 bodu. Během dne by se kurz EURUSD měl pohybovat v rozmezí od 1,1282 do 1,1346 EURUSD.*

Obchodování s korunou se včera neslo v klidném duchu, objemy byly nízké. Česká měna si pohoršila vůči oběma hlavním světovým měnám. Aktuálně se v online směnárně RoklenFx obchoduje za středový kurz 25,64 EURCZK. Dle naší predikce by se kurz vůči euru měl držet v rozmezí 25,59 až 25,66 EURCZK, ve dvojici s dolarem zase od 22,56 až 22,80 USDCZK.*

Český statistický úřad dnes zveřejní index cen výrobců za březen. Čeká se meziroční zrychlení na 3,7 procenta. Meziměsíčně by index měl růst o 0,3 procenta, shodně jako v únoru. Ceny průmyslových výrobců vzrostly v únoru o 3,6 procenta po lednovém zvýšení o 2,9 procenta. Zvýšily se zejména ceny elektřiny, plynu, páry a klimatizovaného vzduchu o 7,5 procenta, z toho ceny elektřiny, přenosu, rozvodu a obchodu s elektřinou o 9,9 procenta.

Dle predikce Roklen by měl index cen průmyslu v březnu růst meziročně o 3,6 procenta a meziměsíčně o 0,2 procenta.

*Průměrný nominální kurz, zveřejňovaný ECB, bude dle použitých modelů s vysokou pravděpodobností ve zmíněném intervalu. Predikce měnových kurzů jsou založeny na modelu časových řad, který zohledňuje předchozí hodnotu kurzu i jeho minulou volatilitu. K přesnějšímu určení budoucí volatility je do modelu navíc zakomponován faktor zveřejňování makroekonomických dat. Model je tak schopen určit, kdy lze očekávat zvýšenou či sníženou volatilitu směnného kurzu.

Disclaimer: Tento článek má pouze informativní charakter a neslouží jako investiční doporučení dle zákona č. 256/2004 Sb. o podnikání na kapitálovém trhu. Při zpracování tohoto článku autor vycházel z veřejně dostupných zdrojů. Za případné chyby v textu nebo v datech nenesou společnosti Roklen Holding a.s. ani Roklen360 a.s. zodpovědnost.

Vystudoval mediální studia na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Pracoval v ekonomické a centrální redakci ČTK jako subeditor, později jako zpravodaj se zaměřením na energetiku. Jako šéfredaktor vedl zpravodajský server iUHLI.cz, který se zaměřoval na hnědouhelný sektor a energetiku. Je šéfredaktorem ekonomického a investičního portálu Roklen24.cz.

URL| <https://roklen24.cz/a/SBvUP/recese-v-usa-neni-na-obzoru-vypuknuti-by-bylo-necekane>

Jako lidstvo balancujeme na hraně zániku

16.4.2019 halonoviny.cz str. 00

Monika Hoření

Rozhovor Haló novin se sociologem docentem Petrem SakemVe své odborné, loni vydané publikaci » Úvod do teorie bezpečnosti«jste se pustil i do bezpečnostního tématu. To je pro sociologa nezvyklé. Proč jste zvolil toto téma?

Krátce před křtem knihy jsem si, překvapivě až v tomto věku, uvědomil, že na rozdíl od mnoha lidí jsem neměl od dětství vyhraněnou představu, co chci dělat. Při maturitě a ještě později nejenže jsem nechtěl být sociologem, ale ani jsem nevěděl, že nějaká sociologie existuje, protože po vzoru Sovětského svazu byla tehdy prohlášena za buržoasní pavědu a vyhnána z vysokých škol i z výzkumných pracovišť. Vlastně ani neexistovala. Když jsem začal studovat na škole, která se později jmenovala **fakulta sociálních věd** a publicistiky, situace

byla stejná, sociologie stále neexistovala. Avšak krátce po tom, co jsem začal studovat, si mne sociologie našla a naše fakulta byla v Československu první, na které se sociologie začala vyučovat. Na závěr studia jsem se stal nejen absolventem vzdělávání a výchovy dospělých, ale také sociologie kultury. Ětos šedesátých let byl i ve studiu a mými učiteli byli všichni nadšenci z první generace, která sociologii revitalizovala. Ze současného pohledu je tato generace, která v polovině šedesátých let sociologii resuscitovala a zanechala za sebou úžasné výsledky, až nepochopitelná.

Také mé celoživotní téma sociologie mládeže jsem si nevybral, ale sociologie mládeže si vybrala mne. V období pražského jara byly vztahy mezi studenty a učiteli velmi blízké. Profesor Miroslav Disman mi chtěl ve svízelné době nastupující normalizace jako přednímu studentskému aktivistovi pomoci – byl jsem místopředsedou fakultního výboru a členem pražského vysokoškolského výboru, později předsedou Akademické rady studentů. Tehdy se u mého jména začala objevovat nálepka »pravicový oportunist« a profesor Disman očekával, že budu mít problém s nalezením zaměstnání. Proto mi na jednom výzkumném pracovním domluvil, že tam mohu nastoupit. Než jsem tam došel, pracoviště zrušili a to se třikrát opakovalo.

Naposledy přišel s možností vědecké aspirantury se specializací sociologie mládeže a sociologie výchovy u prof. Františka Kahudy. Po přijímacích zkouškách jsem byl přijat spolu s dalším studentským aktivistou Miroslavem Tylem. Po politickém nátlaku na naše propuštění profesor Kahuda Miroslava Tyla neuhájil, ale já jsem se na dalších sedm let stal vědeckým aspirantem a spolupracovníkem významné osobnosti a zakladatele sociologie mládeže u nás. Sociologie mládeže se tak stala mým životním tématem. Tolik můj obšrný výklad o mé cestě k sociologii.

A podobně jsem se dostal k bezpečnostní vědě a teorii bezpečnosti. Neuměl jsem si představit, že bych měl něco společného s policií nebo dokonce pracoval na Policejní akademii. Avšak můj přítel z Akademie věd, kterého jsem znal jako vynikajícího odborníka a mimořádně mravně integrovanou osobnost docent PhDr. Jiří Semrád, CSc., se stal na Policejní akademii ředitelem Ústavu pro celoživotní vzdělávání a bezpečnostní vědu a zlákal mne, abych šel k němu pracovat. Řešil jsem grant MV ČR k sociální deviaci a realizoval výzkumy zabývající se rolí policie ve společnosti. Bezpečnostní vědě jsem se však vyhýbal.

Po odchodu docenta Semráda z Policejní akademie jsem přijal nabídku tehdejšího ministra školství Eduarda Zemana, z Policejní akademie jsem odešel a stal se ředitelem Ústavu pro informace ve vzdělávání.

Po letech se na mne obrátila tehdejší rektorka Policejní akademie ČR docentka Hana Bartošová, CSc., s žádostí o pomoc při akreditaci doktorského studia. Pro akreditaci jsem zpracoval předmět Metody vědecké a výzkumné práce a přišel jsem ho doktorandům na Policejní akademii přednášet. A tehdy mne rektorka požádala, abych pracoval také na tématu bezpečnostní věda. To byla výzva a počátek cesty, na jejímž konci je již zmíněná monografie » Úvod do teorie bezpečnosti«.

Zpracoval jsem teoreticko-metodologická východiska bezpečnostní vědy, což byla ta nejnáročnější práce. Pak skončilo rektorce Bartošové funkční období a na Policejní akademii se změnila podmínky pro vědeckou práci, na což jsem reagoval odchodem. Zdálo se, že kapitola bezpečnostní věda se v mém životě uzavřela. Ovšem bezpečnostní věda se mně hned tak nechtěla vzdát. Univerzita Jana Amose Komenského připravovala obor B bezpečnostní studia a rektor docent PaedDr. Luboš Chaloupka a docent PaedDr. Jiří Víšek, CSc., mne vyzvali, abych přišel přednášet právě tuto teorii bezpečnosti. Abych mohl předmět učit, musel jsem nejdříve teorie bezpečnosti zpracovat a následně jsem začal psát i monografii, kterou se mi podařilo dokončit a vydat ji.

Ale jistě to nebyly jen organizační okolnosti, které vás k tématu bezpečnosti přivedly...

Samozřejmě, že jsem měl i jiné důvody. Bezpečnost a zamýšlení se nad bezpečností provází lidstvo od jeho počátku. Vždy museli lidé jako jedinci, i sociální celky od rodů po lidstvo, bojovat o své přežití a čelit bezpečnostním hrozbám, a jak se vyvíjela civilizace, tak se také v souladu s těmito změnami měnila bezpečnost a bezpečnostní hrozby. Ve vývoji lidstva se přelévá směřování bezpečnostních hrozeb. Například v české společnosti je jedinec ve větší bezpečnosti, než tomu bylo v dosavadní lidské historii. Naopak pro celek lidstva se bezpečnost-nebezpečnost globalizuje. Vše se stává globálně propojené a tedy také bezpečnost.

Důsledkem západní agrese v Iráku, Sýrii, Libyi je migrační vlna, která řádově snížila bezpečnost v některých evropských zemích. Jako lidstvo jsme dospěli do dnešní situace, kdy se již nenacházíme v pozici za pět minut dvanáct, ale balancujeme na hraně zániku. Publikací jsem chtěl přispět k reflexi této bezpečnostní situace.

Hned úvod publikace informuje, že vaše pohledy na bezpečnost jsou nekonvenční. V čem?

V publikacích o bezpečnosti je běžné, že se píše o teorii bezpečnosti, ta je však obvykle omezena na bezpečnost státu a to ještě z pohledu mocenských elit. Čili tyto teorie mají v sobě zakomponované limity, čím a kým se mohou zabývat. Například zpětně je zřejmé, že pro německý národ byl větší bezpečnostní hrozbou Hitler a jeho NSDAP než židé, kteří byli v té době prezentováni jako hrozba. Konvenční teorie bezpečnosti nepočítají s tím, že by mohly analyzovat stávající mocenský establishment jako bezpečnostní hrozbu. Například kde se můžete setkat s kritikou generála Petra Pavla, který objíždí republiku a média a podle návodu Orwellova

Velkého bratra provozuje pětiminutové mítinky nenávisti? Dokonce nevdí, že vlastně páchá trestnou činnost, protože po zkušenostech druhé světové války byly právně kodifikovány trestné činy proti míru, které svým chováním naplňuje. Jeho jednání je v rozporu i s Washingtonskou deklarací NATO.

Obrazně řečeno, konvenční pojetí bezpečnosti je jako omezení pohybu v mrakodrapu na jedno poschodí. Má abstraktní teorie umožňuje pohybovat se v různých patrech a aplikovat teorii na jednotlivé dimenze, vnitřní a vnější bezpečnost a druhy bezpečnosti, aplikovat bezpečnost na konkrétní entity.

Žijeme v režimu mediokracie. Jak se s tím jako sociolog odborně popasujete?

Je zajímavé, že politologové a sociologové již řadu let mluví o postdemokracii či mediokracii. Podle těchto teorií dochází k přebírání reálné moci nadnárodními korporacemi a kapitálem a politici jsou pouhými vykonateli jejich zájmu, nikoliv tedy zájmu lidu či společnosti. Kapitál si stát zprivatizoval. V mediálním a veřejném prostoru však k reflexi této skutečnosti nedochází. Naopak podobně jako v indické teorii iluze skutečnosti - mája, je realita skutečného držení moci zakrývána závojem iluze v podobě médií vytvářené náhražky skutečnosti – mediální reality.

V současné politice existují dvě roviny. Jedná politika je legální, ale bez skutečné moci, druhá je nelegální, ale se skutečnou mocí. A mezi těmito rovinami existují mechanismy, které lze srovnat se spojkou a převodovkou u auta. Jejich pomocí dochází k legalizaci skutečné moci. Do funkce, která je legální součástí systému, se pomocí mechanismů převodovky dostane připravená figura kapitálu, která následně vykonává funkci podle pokynů ve prospěch kapitálu.

Také připadá v úvahu varianta, kdy kapitál vynechá loutku a sám se prosadí do funkce (Berlusconi, Babiš, Trump, Porošenko). Obecně získávání moci kryptokracií připomíná slogan » Zloděj křičí ‚chyťte zloděje!« nebo využívání síly a pohybu protivníka v judu. Upozorňuje na to, co ve společnosti sama způsobila, kritizuje to a slíbí to vyřešit. Část společnosti na to skočí, posléze je zklamaná, to však již kryptokracie společnosti servíruje dalšího zachránce, přičemž zachránce z předchozího kola je odepsán a mizí v propadlišti dějin.

Zatímco probíhá hra na demokracii v podobě voleb a dalších rituálů, skutečná moc si vytváří skutečné nástroje získávání a reprodukování moci. V poslední době můžeme z konkrétních voleb vrcholných představitelů vyvodit, vedle barevných revolucí, další mechanismus reprodukce moci. V minulosti funkce prezidenta byla vrcholem politického života a každý občan věděl, co je za ním, v současnosti se objevují prezidenti jako králíci z kouzelníkovy klobouku.

Co bylo za prezidenty, jako byl T. G. Masaryk, Charles de Gaulle, Francois Mitterand, Dwight D. Eisenhower, Ludvík Svoboda, ale i za Gustavem Husákem, než se stali hlavami svých států. Kolik konfliktů, problémů, stresu, jednání, kompromisů, úspěchů, neúspěchů a sebezapření měli za sebou, než se ocitli na vrcholu jako prezidenti. Předchozí dráha je připravila na výkon této vrcholné funkce. Člověk, který je vysazen bez předchozí průpravy, nemůže být kvalitním prezidentem. Ilustrací je prezidentská barbína Emmanuel Macron.

Jak byla ona barbína Macron stvořena?

Podívejte, síla médií je taková, že kandidátovi vytvoří image, která je dokonce i v rozporu se skutečností. Macron, který začínal kariéru jako bankéř v bance Rothschilda, pokračoval jako poradce prezidenta a ministr, a když se ukázalo, že ve volbách nevyhraje systémová strana, bylo mu vytvořeno hnutí s protiestablishmentovou nálepkou a dostatečný počet Francouzů médiím na tento iluzionistický trik skočil.

Také slovenská média byla velmi úspěšná. Prezidentkou se stala žena na základě toho, že se angažovala v přemístění skládky odpadu z jednoho místa na druhé. Tento trik přemístění byl doplněn mýtem vraždy, která souvisí se vším, co se občanovi nelíbí. Média dokážou prezentovat souvislost čehokoliv s čímkoliv a občan, který už neví, že při myšlení lze používat logiku, přijme cokoliv. Stačí, když se takových voličů najde čtvrtina. Politika a média se stávají další disciplínou magického eskamotérství.

V knize rozebíráte fenomén barevných revolucí, kterých jsme svědky. Jak fungují?

Tzv. barevné revoluce se staly již standardní výbavou ovládnání světa. Nezbytnou výbavou k provedení barevné revoluce jsou zkorumpovaní politici, ovládaná média, společenská frustrace ve společnosti a několik tisíc zmanipulovaných lidí a jejich přetvoření v dav. Jak zjistil již José Ortega y Gasset, splynutím s davem jedinec bez ohledu na svou inteligenci ztrácí schopnost vlastního myšlení. Optimální dobou pro spuštění barevné revoluce jsou volby, kdy stávající moc ztrácí legitimitu a nová ji teprve získává. Tato situace je pro odstavení celého politického systému nejefektivnější. Několik tisíc lidí v ulicích je nositeli té správné demokracie oproti milionům voličů v demokratických volbách. Stokrát opakované fráze v médiích nahradí skutečnost mediální realitou.

V případě neúspěchu barevné revoluce je na řadě humanitární bombardování a dovoz lidských práv a naší demokracie prostřednictvím letadlových lodí, raket a speciálních jednotek, samozřejmě doprovázené ekonomickými sankcemi, zmrazením aktiv v bankách a jejich vytunelováním, minimálně úroků.

Proti nadnárodní profesionální organizaci zaměřené na manipulaci voleb má šanci pouze člověk schopný kritického myšlení, analyzující fakta. I když proklamujeme kritické myšlení ve vzdělávání, opak je

pravdou a spolu s formátováním mladých lidí sociálními sítěmi s lajkováním a sdílením schopnost vlastního posuzování společenské skutečnosti u generace žijící v historickém bezvědomí je stále menší.

Neskrýváte, že současná civilizace prokazuje znaky úpadku. Nerodí se dostatek dětí a demografická situace je největším bezpečnostním rizikem. Uvědomují si politici, že již »hoří«?

Vaše otázka vnucuje představu, že by si politici mohli nějaký problém uvědomit a řešit ho. Takový přístup je však zavádějící. Politici problém neřeší, politici jsou součástí problému, politici jsou problém. Společnost, civilizace a člověk se změnili, ale uspořádání společnosti ve vývoji ustrnulo. Jeden z problémů je politický systém, způsob výběru politiků, v němž dochází k negativnímu výběru deprivantů a psychopatů a k předání jim absolutní moci bez jakékoliv odpovědnosti. Mluví se sice o politické odpovědnosti, to je však pouze skrytá ochrana před trestní odpovědností. Jejich nejvyšší a jedinou skutečnou prioritou jsou osobní a skupinové zájmy a to ostatní ve společenském zájmu dělají pouze z donucení a z nezbytnosti, aby zakryli své skutečné zájmy. Vaše otázka, zda si politici uvědomují, že hoří, je stejná, jako kdybyste se ptala žháře, který založil oheň, zda si uvědomuje, že hoří, nebo George Sorose, že dochází k destrukci evropské kultury prostřednictvím islámských migrantů.

Není bez zajímavosti, že v poslední době se mluví o tom, že v popředí evropské politiky jsou politici, kteří nemají děti (Merkelová, Macron, Mayová), a ti mají jiné vidění světa.

Podle známého kosmologa Hawkinga současnou lidskou civilizaci může zničit umělá inteligence. Já však doufám, že technologický pokrok bude stále pod kontrolou člověka. Nebo se s Hawkingem ztotožňujete?

Člověk se pojmenoval homo sapiens sapiens, ale zvířata, která se nevyčlenila z přírody a chovají se instinktivně, se chovají rozumněji než člověk. Problém je, že lidé s velkou vůlí k moci mají deficit intelektu a poruchu osobnosti, a ti, kteří jsou rozumní, nemají vůli k moci a odvahu se těmto predátorům postavit. Proto balancujeme na hraně zničení a může rozhodnout náhoda. Pokud má náhoda dostatečně dlouhou dobu, přestává být náhodou a stává se zákonitostí.

Zásadní otázkou bezpečnosti je neexistence válečného konfliktu, tedy mír. Od konce druhé světové války neuplynul ani jeden den bez války. Nyní jsme připomínali 80. výročí německé okupace našich zemí, což v důsledku přešlo do nejstrašnějšího válečného konfliktu. Myslíte si, že bylo toto výročí dostatečně u nás připomenuto? Kde například byli politici?

Já jsem měl subjektivní pocit dobrý v souvislosti s tím, jaký se pomocí Overtonova okna vede útok na český národ. Historik-učitel na filozofické fakultě UK v rozhovoru na internetu uvedl, že vše, co vytvořil český národ, vlastně vytvořili Židé a Němci, a protože během a po druhé světové válce o ně české země přišly, tak od té doby proto Češi nic nevytvořili, a nemají proto nárok na existenci. Tehdejší děkanka napsala prohlášení na podporu tohoto učitele. Nic takového jsem v připomínkách k výročí nezaznamenal. Dokonce ani BIS neprotestovala proti kritické reflexi německé okupace. Ale možná, že má spokojenost vyplývá z mé přílišné skromnosti.

Ve společnosti se velmi zdůrazňuje nárůst antisemitismu, což je varující, ale přechází se nárůst neonacismu - viz pochodující pohrobci lotyšských esesmanů v Rize nebo příznivci banderovců na Ukrajině dvakrát do roka. Proč jsou takové rozdíly v připomínání těchto negativních fenoménů?

Už tradičně se svět tváří, že za války existoval jenom židovský holocaust, ale genocida jiných národů, kde bylo možná ještě více obětí, se přehlíží. Vzhledem k tomu, jak někdy politické strany a ministerstvo vnitra reagují a zakazují politické strany z důvodů neonacismu a následně se nechají (někteří) fotografovat s nacistickými symboly a neonacisty, lze vyvozovat, že ani nevědí, co je to nacismus a neonacismus a někdo jim vždy poradí, kdy mají být pohoršeni.

Základní obavou o bezpečnost země je potravinová bezpečnost a v rámci ní dostatek pitné vody. Potravinovou bezpečnost jsme vědomě a nezodpovědně ztratili a s vodou je to také na pováženu. Děláme pro zajištění obojího dost?

Voda a potraviny jsou základní komodity strategické bezpečnosti. To, jak byla za hubičku česká voda předána zahraničnímu kapitálu a zničena potravinová soběstačnost kvalitními potravinami, má charakter vlastizrady.

Na ransdorfovské konferenci v únoru v Praze jste hovořil o tom, jak mladí vnímají vlastenectví, jaké mají znalosti našich národních dějin. Jaké máte poznatky?

Z mladé, dnes již střední generace znám jen jednoho člověka se znalostí historie a to je Michal Macháček, který napsal neuvěřitelně kvalitní historickou monografii. Jeho obrovský talent česká společnost a historická věda dokáže využít pouze pořádným archivem zoologické zahrady. Symptomatické je, že v pozadí jsou historici, kteří v normalizaci byli ze svého oboru vytlačeni. Na jedné straně generace bez znalostí historie, na druhé straně mladý talentovaný historik, který není puštěn do oboru. Když si k tomu přičteme snahu zpravodajské služby určovat historii a její výuku, a to osobně jejím ředitelem, významným ředitelkou CIA (která se zase »vyznamenala« mučením vězňů), ukazuje se, o jakou znalost historie mladé generace je zájem. Pro ilustraci, jaké znalosti historie mají vysokoškolští studenti, tak za řadu let, kdy jsem se ptal minimálně 2000

studentů, ani jeden nevěděl, že souběžně, kdy probíhaly v červnu 1989 v Pekingu studentské demonstrace, byl v Pekingu na státní návštěvě M. S. Gorbačov, nebo nevěděli, že B. Jelcin poslal tanky na parlament a zabito bylo téměř tři sta lidí. Československé a české prezidenty znali čtyři studenti.

Celoživotně se zabývám velkými sociálními skupinami – generacemi v toku dějin. Jejich komparace přináší nové pohledy na aktuální společnost i na její dynamiku a proměny v dějinách. Podle mého vnímání, současná historie se stala spíše politickou propagandou, která ohýbá minulost podle politických zájmů.

Monika HOŘENÍ

URL| <http://www.halonoviny.cz/articles/view/50540361>

Kistové z údolí Pankisi

17.4.2019 iir.cz str. 00

Ústav mezinárodních vztahů Vás srdečně zve na vernisáž výstavy Kistové z údolí Pankisi, která se uskuteční 23. dubna 2019 v 16:30 v Ústavu mezinárodních vztahů, Nerudova 3, Praha 1.

Informace

Do gruzínského údolí Pankisi v oblasti Velkého Kavkazu se v září 2018 vydala skupina studentů Ostravské univerzity a Univerzity Karlovy spolu s Vincencem Kopečkem (PřF OU) a Slavomírem Horákem (**FSV UK**), aby zdokumentovali významné osobnosti Kistů, příslušníků malého kavkazského etnika. Obraz Pankisi se v gruzínských i světových médiích obvykle negativně vykresluje jako místo čečenských bojovníků, radikálních islamistů, obchodu s narkotiky či, v posledních letech, v souvislosti s tzv. Islámským státem v Sýrii a v Iráku. Portrétové fotografie Gurjeeta Battha, které vznikly společně se zhruba 20 rozhovory s významnými osobnostmi z Pankisi, umožňují představitelům kistské komunity promlouvat k širšímu publiku bez prostředníka a zprostředkovávají tak situaci v Pankisi jinak, než je tomu zvykem ve většině médií.

Vernisáž bude doplněna diskuzí, kterou povede:

Emil Aslan - Ředitel výzkumu, Ústav mezinárodních vztahů

Slavomír Horák - Vědecký pracovník, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova

Těšíme se na shledání s Vámi.

Registrace na akci

Prostřednictvím následujícího formuláře se můžete registrovat na tuto akci.

Registraci proveďte prosím nejpozději do 22.04.2019.

URL| <https://www.iir.cz/article/kistove-z-udoli-pankisi>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

ustavmezinarnodnichvztahu.cz

Kistové z údolí Pankisi

17.4.2019 ustavmezinarnodnichvztahu.cz str. 00

Ústav mezinárodních vztahů Vás srdečně zve na vernisáž výstavy Kistové z údolí Pankisi, která se uskuteční 23. dubna 2019 v 16:30 v Ústavu mezinárodních vztahů, Nerudova 3, Praha 1.

Informace

Do gruzínského údolí Pankisi v oblasti Velkého Kavkazu se v září 2018 vydala skupina studentů Ostravské univerzity a Univerzity Karlovy spolu s Vincencem Kopečkem (PřF OU) a Slavomírem Horákem (**FSV UK**), aby zdokumentovali významné osobnosti Kistů, příslušníků malého kavkazského etnika. Obraz Pankisi se v gruzínských i světových médiích obvykle negativně vykresluje jako místo čečenských bojovníků, radikálních islamistů, obchodu s narkotiky či, v posledních letech, v souvislosti s tzv. Islámským státem v Sýrii a v Iráku. Portrétové fotografie Gurjeeta Battha, které vznikly společně se zhruba 20 rozhovory s významnými osobnostmi z Pankisi, umožňují představitelům kistské komunity promlouvat k širšímu publiku bez prostředníka a zprostředkovávají tak situaci v Pankisi jinak, než je tomu zvykem ve většině médií.

Vernisáž bude doplněna diskuzí, kterou povede:

Emil Aslan - Ředitel výzkumu, Ústav mezinárodních vztahů

Slavomír Horák - Vědecký pracovník, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova

Těšíme se na shledání s Vámi.

Registrace na akci

Prostřednictvím následujícího formuláře se můžete registrovat na tuto akci.

Registraci proveďte prosím nejpozději do 22.04.2019.

URL| <https://www.iir.cz/article/kistove-z-udoli-pankisi>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

iir.cz

Nora Dolanská – manager a PR manager pro UNESCO

17.4.2019 karlovyvary.cz str. 00

Karlových Varů

Nora Dolanská vystudovala **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy a Prague International Business School, odbornost získávala během řady zahraničních stáží v USA, Německu, Rakousku, Velké Británii a Švýcarsku. Působila mimo jiné jako generální ředitelka Pražské informační služby – Prague City, ředitelka Středočeské centrály cestovního ruchu, řídila zahraniční zastoupení CzechTourismu, jako odborný specialista pražského magistrátu měla na starosti partnerská města, bilaterální vztahy a mezinárodní projekty.

Pro město Karlovy Vary bude řídit marketingovou strategii, její aplikaci a komplexní komunikaci ve vztahu k odborné i široké veřejnosti, a to v celé šíři problematiky a činností, které na Karlovy Vary dopadají a dopadnou v souvislosti s probíhajícím procesem zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO.

URL| <https://www.karlovyvary.cz/cs/nora-dolanska-manager-pr-manager-pro-unesco>

Novým českým velvyslancem při NATO se stane náměstek ministra obrany Jakub Landovský

17.4.2019 udalostiextra.cz str. 00

Praha – Náměstek pro řízení sekce obranné politiky a strategie MO České republiky a advokát Jakub Landovský bude novým velvyslancem ČR při NATO, sdělil dnes ministr obrany Lubomír Metnar médiím.

Uvádí se, že Landovský by do funkce měl nastoupit v řádu měsíců. Vystřídá v ní bývalého náčelníka Generálního štábu Armády ČR Jiřího Šedivého, který je českým velvyslancem při NATO od září 2012.

„Pan náměstek Landovský k mému smutku asi bohužel bude odcházet, protože směřuje tady do těchto diplomatických služeb. Nebudu to zastírat, je to pravda,“ uvedl Metnar po setkání s německou ministryní obrany Ursulou von der Leyenovou.

Ministr obrany také oznámil, že nový velvyslanec při NATO má odejít do Bruselu zhruba na přelomu léta a podzimu.

Jakub Landovský se narodil před dvačtyřiceti lety v Praze. Studoval na Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** UK v Praze, kde v roce 2011 absolvoval doktorské studium. V roce 2000 začal působit na Ministerstvu zahraničních věcí ČR. V roce 2015 byl jmenován náměstkem ministra obrany ČR Martina Stropnického pro řízení sekce obranné politiky a strategie.

URL| <https://www.udalostiextra.cz/novym-ceskym-velvyslancem-pri-nato-se-stane-namestek-ministra-obrany-jakub-landovsky/>

Zvýšení příspěvků pro žadatele o azyl v Německu

17.4.2019 ČRo Plus str. 05 17:10 Den podle...

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Německá vláda chce zvýšit příspěvky migrantům, ale zároveň zpřísnit podmínky odsunu pro ty, kteří neuspěli se žádostí o azyl. Příslušné návrhy schválila ve středu. Ne všechny jsou ale přijímali nekriticky. Je možné, že konečná legislativní podoba toho návrhu bude vypadat jinak. Na lince je teď Zuzana Lizcová odbornice na Německo z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý den.

Zuzana LIZCOVÁ, odbornice na Německo

Dobrý den.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Jak se tedy podle toho vládního návrhu konkrétně změní podmínky pro ty, kdo neuspějí s žádostí o azyl a co je tedy cílem těch navrhovaných změn?

Zuzana LIZCOVÁ, odbornice na Německo

Podstatou toho návrhu ministra Seehofera je zpřísnění podmínek pro osoby, které jsou v Německu takzvaně trpěné, což jsou lidé je již žádost o azyl byla zamítnuta, ale z toho či onoho důvodu nemohou být vyhoštěni do země původu. A ten návrh předpokládá, že v případě, že tyto osoby nebudou spolupracovat s německými úřady, nebudou si třeba aktivně snažit sehnat si své doklady nebo s úřady komunikovat, tak přijdou o povolení k práci, nebude jim poskytována další podpora ve vzdělávání, anebo v případě krajní tedy budou moci být internováni ve vyhošťovací vazbě.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

V tom ministrově návrhu, tedy v návrhu ministra vnitra Seehofera je pokud dokonce vazba pro ty, které čeká deportace, čili ten návrh opravdu můžeme v téhle fázi hodnotit jako výrazně přísnější podmínky než jsou ty dosavadní?

Zuzana LIZCOVÁ, odbornice na Německo

Ten návrh určitá zpřísnění obsahuje, ale není nějak úplně radikálně výsledkem vládního kompromisu. Problém je v tom, že vlastně pro ty lidi, kteří by měli být v té vyhošťovací vazbě internováni, Německo v současné době nemá místa. Měl by tedy v případě, že tento zákon bude schválen v té podobě, v jaké je nyní, by měli být internováni v klasických věznicích, což samozřejmě opatření, které je velmi kontroverzí.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Do jaké míry tedy podle vás v Bundestagu možná politická shoda na těch nových podmínkách pro azylanty?

Zuzana LIZCOVÁ, odbornice na Německo

Tak tím, že se jedná o kompromis, který byl přijatý ve vládě velké koalice, se dá očekávat, že ten návrh bude schválen, nicméně, jak si říkala, může doznat určitých změn právě v té parlamentní diskusi a v dalším projednávání.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Ministr práce a sociálních věcí Hubertus Heil z SPD počítá s tím, že se příspěvky samostatně žijícím žadatelům o azyl zvýší ze 135 na 150 EUR měsíčně, jak zdůvodňuje to navýšení finanční podpory?

Zuzana LIZCOVÁ, odbornice na Německo

Zdůvodňuje ho tím, že se zvyšují životní náklady pro imigranty v Německu, ale jak jste sama poznamenala ta částka se zvyšuje pouze minimálně. Jedná se tedy o navýšení v průměru o několik EUR pouze, takže není to žádné masivní zvýšení těch příspěvků, ale ten balík obsahuje i vlastně rozšíření podpory pro občany, které, pro přistěhovalce, kteří v Německu budou moci déle zůstat.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Mluvíme tedy stále jakoby o mírné, tedy zvýhodnění těch, kdo už dostali azyl.

Zuzana LIZCOVÁ, odbornice na Německo

Ale zároveň i pro zlepšení podmínek těch, kteří nedostali azyl, ale v Německu dlouhodobě pobývají. Vlastně ta idea je taková, že lidé, kteří nejsou bezprostředně ohroženi vyhoštěním, by měli být ze strany státu více podporováni právě v tom, aby se integrovali třeba i na pracovním trhu a získali vyšší pracovní kvalifikaci.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

A jak se tady tedy daří Německu integrovat ty, kdo azyl získají? Jsou k dispozici nějaké aktuální statistiky?

Zuzana LIZCOVÁ, odbornice na Německo

Čísla z loňského roku hovoří o tom, že na německém pracovním trhu se dosud podařilo uplatnit přibližně čtvrtině z toho počtu uprchlíků, která přišla vlastně do Německa na přelomu let 2015 a 2016. A toto číslo je odborníky vnímáno jako pozitivní, ale samozřejmě existuje řada kritiků, kteří tvrdí, že je to stále ještě nízký počet, a že uprchlíci ten německý sociální systém a stát výrazně zatěžují.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Zuzana Lizcová, odbornice na Německo z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy byla teď naším hostem, probrali jsme nové návrhy německé vlády, které se týkají imigrantů, žadatelů o azyl úspěšných neúspěšných. Děkuju moc za váš čas, na shledanou.

Zuzana LIZCOVÁ, odbornice na Německo

Také děkuji, na shledanou.

Problémem zdravotnictví číslo jedna je jednoznačně personál

17.4.2019 lidovky.cz str. 00

Pavel Bartošek

O pražské Nemocnici Na Bulovce se v posledních měsících šušká, že by se mohla přestěhovat z Libně do Letňan. U ředitele špitálu Jana Kvačka to ale vyvolává pobavený úsměv. „Nemocnice v Letňanech nás určitě

nečeká. Když jsem to řešil na magistrátu, říkali ano, ale v horizontu 20 až 30 let,“ říká v rozhovoru a mává nad nápadem rukou.

Ředitel pražské Nemocnici Na Bulovce Jan Kvaček v rozhovoru mimo jiné říká: „V ústavě je jasně dáno, že veškerá péče musí být poskytnuta bezplatně. Na druhé straně rozpočet zdravotnictví je konečný. Proto pojišťovny s velkými nemocnicemi uzavírají rozpočty, které mají tvrdý strop, jenž se nedá standardně překročit. Pokud se k němu nemocnice blíží, měla by začít intenzivní jednání s pojišťovnou, aby se strop navýšil.“

LIDOVÉ NOVINY: Ředitelství jsem hledal podle starého plánu za vrátnicí a skončil jsem nahoře u budovy, kde sídlí psychologové. Stává se to vašim návštěvám často?

KVAČEK: Nestává. Jste první, kdo skončil na zámečku u psychologů. Kdysi tam na kopci ředitelství bylo, protože se budova nehodí pro zdravotnický provoz. Je to starý a malý zámeček někdy ze začátku 18. století. Ale je tak malý, že se nehodí ani pro ředitelství a administrativu. Takže teď jsou tam psychologové.

LIDOVÉ NOVINY: Dobře tedy, přejdeme k vážným věcem. Říká se, že loni rostly platy mnohem rychleji, než s čím počítala úhradová vyhláška. Nebudou vám na ně chybět peníze?

Dohoda o navýšení platů se zdravotními pojišťovnami z léta 2018 v sobě reflektovala nějaké navýšení. Diskuse s odbory o navýšení platů se ale táhla ještě dál během podzimu. A finální navýšení před koncem roku převyšovalo to, co se dojednalo v létě.

KVAČEK: Problém nastal v tom, že dohoda o navýšení platů se zdravotními pojišťovnami z léta 2018 v sobě reflektovala nějaké navýšení. Diskuse s odbory o navýšení platů se ale táhla ještě dál během podzimu. A finální navýšení před koncem roku převyšovalo to, co se dojednalo v létě. Určitě je tedy v republice více nemocnic, které na to nemají.

LIDOVÉ NOVINY: A týká se to i vás?

KVAČEK: I my s tím máme problém. Pokud by nárůst úhrad v letošním roce nebyl vázán na platy, nemocnice by se de facto téměř dostala z ekonomických problémů, ve kterých je desítky let. Jenže veškeré navýšení je vázáno na platy. A samozřejmě jako jedna z pražských nemocnic nemůžeme přidat o polovinu méně než ostatní, protože by nám personál utekl. Nyní jsme tedy v situaci, kdy nám na růst platů peníze nestačí.

LIDOVÉ NOVINY: Kolik zhruba vám bude chybět?

KVAČEK: Nemocnice pro rok 2019 předpokládá hospodaření se ztrátou přibližně 160 milionů korun.

LIDOVÉ NOVINY: Loni se hodně mluvilo o tom, že nemocnicím chybějí zdravotní sestry. Kolik jich vlastně postrádáte?

Jako jedna z pražských nemocnic nemůžeme přidat o polovinu méně než ostatní, protože by nám personál utekl. Nyní jsme tedy v situaci, kdy nám na růst platů peníze nestačí.

KVAČEK: Do plné kapacity asi sto sester, což je hodně. Máme kvůli tomu zavřených 170 lůžek. Například na interně je to necelá polovina. Ačkoli průměrný plat zdravotních sester velmi výrazně roste, v roce 2017 byl u nás 42,5 tisíce a v roce 2018 už 47,5 tisíce. Letos to bude na konci roku určitě přes 50 tisíc.

LIDOVÉ NOVINY: Takže i když platy rostou, do nemocnice nepřichází velké množství nových sester?

KVAČEK: To má dva důvody. Na některých odděleních je práce opravdu těžká a je nutné to řešit i jinými mechanismy než jen navýšením platů. Hodně například uvažujeme o navýšení počtu nižšího zdravotnického personálu, což by mělo sestrám usnadnit práci. Druhá věc je, že sestry na trhu práce nejsou.

LIDOVÉ NOVINY: Jaké by tedy mělo přijít řešení?

KVAČEK: Ani kdybychom platy zdvojnásobili, sestry do všech zdravotnických zařízení v republice nedostaneme, protože na trhu nejsou. Dlouhodobé řešení by měl zajistit tlak státu, aby větší část populace šla na zdravotnické školy a měla zájem o toto povolání. Střednědobé řešení je pak získat sestry ze zahraničí.

LIDOVÉ NOVINY: Mluví se o tom, že na konci roku jsou problémem stop stavy, kdy se musí operace odkládat. Je to i vaše nesnáz?

Do plné kapacity nám chybí asi sto sester, což je hodně. Máme kvůli tomu zavřených 170 lůžek. Například na interně je to necelá polovina. Ačkoli průměrný plat zdravotních sester velmi výrazně roste, v roce 2017 byl u nás 42,5 tisíce a v roce 2018 už 47,5 tisíce. Letos to bude na konci roku určitě přes 50 tisíc.

KVAČEK: V ústavě je jasně dáno, že veškerá péče musí být poskytnuta bezplatně. Na druhé straně rozpočet zdravotnictví je konečný. Proto pojišťovny s velkými nemocnicemi uzavírají rozpočty, které mají tvrdý strop, jenž se nedá standardně překročit. Pokud se k němu nemocnice blíží, měla by začít intenzivní jednání s pojišťovnou, aby se strop navýšil.

Pojišťovna pak zkoumá, zda se neposkytovala nadbytečná nebo zbytečná péče, kterou by bylo možné bez zásadního dopadu na zdraví lidí odložit třeba o měsíc o dva. Tento problém je především u menších pojišťoven, protože čím menší je populace, kterou léčíte, tím větší jsou tam výkyvy. Stačí pár pacientů a finanční strop překročíte velmi snadno.

LIDOVÉ NOVINY: A jaká jsou jednání s pojišťovnami?

KVAČEK: Velmi složitá. S jednou z menších pojišťoven jdeme do smírčího řízení. Nevíme, jestli to neskončí soudním sporem, protože natvrdo řekli, že nám žádnou péči nad úroveň danou úhradovou vyhláškou nezaplatí. Dokládali jsme, že šlo o onkologické pacienty na ortopedii, o reoperace implantátů z důvodů zánětů a podobně. To jsou věci, se kterými se nedá čekat. Nebyla to tedy vina nemocnice. Nicméně jednání bylo komplikované, nevedlo nikam a teď skončí smírčím řízením.

LIDOVÉ NOVINY: Jaké jsou tři největší problémy současného zdravotnictví?

Ani kdybychom platy zdvojnásobili, sestry do všech zdravotnických zařízení v republice nedostaneme, protože na trhu nejsou. Dlouhodobé řešení by měl zajistit tlak státu, aby větší část populace šla na zdravotnické školy a měla zájem o toto povolání. Střednědobé řešení je pak získat sestry ze zahraničí.

KVAČEK: Problém číslo jedna je jednoznačně personál. Protože nám výrazně chybí střední zdravotnický personál i lékaři ve správné struktuře. Máme dost lékařů mnoha odborností ve velkých městech, ale jakmile jdete do menších měst nebo do pohraničí, specialisty, či dokonce jen praktické lékaře vůbec nelze nalézt. A není je tam ani možné dostat, protože nereagují na žádné finanční pobídky. Na menších poliklinikách v okresních městech je vidět eroze českého zdravotnictví. Všude je nápis zavřeno, zavřeno, zavřeno. Před 15 lety tam bylo široké spektrum péče a dnes chybí.

LIDOVÉ NOVINY: A další problémy?

KVAČEK: Velký vnitřní dluh. Budovy státních nemocnic už nutně potřebují rekonstruovat. Od revoluce se to 30 let odkládalo, ale teď už je čas s tím něco začít dělat. Abychom plně rekonstruovali areál, potřebovali bychom v příštích deseti letech asi pět až šest miliard korun. Jenže nemocnice s obratem 3 až 3,5 miliardy nemůže generovat zisk 600 milionů ročně, který by stabilně dávala do budov. To je nereálné. Tyto dva problémy převyšují všechno ostatní.

LIDOVÉ NOVINY: A tři největší problémy vaší nemocnice?

KVAČEK: Dotkli jsme se už víceméně všeho, je to nedostatek personálu, sester a atestovaných lékařů v některých odbornostech, obzvláště v těch, kde je velmi lukrativní jít do vlastní praxe. Tam bohužel nemůže nemocnice konkurovat tomu, co lékař dostane od soukromé ambulance. S tím je třeba něco dělat. Z druhého prostředky na modernizaci budov a zatřetí ekonomická situace. Na tom pracujeme nejvíc, abychom se vypořádali s dluhem z minulosti a dostali se ze ztráty do zisku.

LIDOVÉ NOVINY: Jaká jsou specifika vaší nemocnice?

Máme dost lékařů mnoha odborností ve velkých městech, ale jakmile jdete do menších měst nebo do pohraničí, specialisty, či dokonce jen praktické lékaře vůbec nelze nalézt. A není je tam ani možné dostat, protože nereagují na žádné finanční pobídky. Na menších poliklinikách v okresních městech je vidět eroze českého zdravotnictví.

KVAČEK: Je to dnes již bývalá fakultní nemocnice, o tento status přišla v roce 2013. Nicméně de facto ho stále má. Máme tu kliniky všech tří lékařských fakult Karlovy univerzity. Takže se tady dělá výzkum, vzdělávání studentů pregraduálních i postgraduálních. Zkrátka vše běží stejně, jako když nemocnice byla fakultní.

Nemocnice poskytuje velmi široké spektrum péče a některou dělá na špičkové úrovni, nejenom české, ale i evropské. Má dvě role. Vzhledem k tomu, že v severní části Prahy je to jediná nemocnice a ve středních Čechách mnoho nemocnic zavírá nepřetržité provozy, naši spádovou oblast tvoří sever města a celé přilehlé střední Čechy. Poskytujeme v obrovském objemu bazální péči pro spádovou oblast. A na druhou stranu tady máme velmi špičkové pracoviště.

LIDOVÉ NOVINY: Která?

KVAČEK: Například ústav radiační onkologie, což je nejstarší onkologické pracoviště v Česku. Dále tady máme největší a unikátní infekční kliniku, která funguje jako centrum pro nebezpečné a vysoce infekční nákazy. To znamená, že kdyby se v Česku objevilo podezření na ebolu, která tu ale nikdy nebyla, tak se to vždy veze na Bulovku. Je tam zároveň největší centrum pro léčbu HIV pacientů. K tomu je spousta komplementů, jako jsou operace HIV pacientů, porody HIV pozitivních matek či zubní péče. To vše poskytujeme v tomto centru.

Máme tu kliniky všech tří lékařských fakult Karlovy univerzity. Takže se tady dělá výzkum, vzdělávání studentů pregraduálních i postgraduálních. Zkrátka vše běží stejně, jako když nemocnice byla fakultní.

Je tu špičková ortopedie, která dělá operace v obrovských počtech i špičkové kvalitě. Je tu velká porodnice, kde se rodí téměř 2000 dětí ročně. A začátkem roku jsme otevřeli první centrum porodní asistence v Česku, takže maminky, které o to mají zájem, mají možnost родit jen za doprovodu porodní asistentky, s vyšším komfortem a při zachování absolutního bezpečí plně vybavené porodnice s operačními sály. Je tu dokonce i unikátní kožní klinika, kde se hospitalizují nejsložitější případy.

LIDOVÉ NOVINY: Mluví se o stěhování nemocnice do Letňan, je to pravda?

KVAČEK: Nemocnice v Letňanech nás určitě nečeká. O tomto tématu se začalo diskutovat tak trochu bez podkladů. Když jsem to vážně řešil na magistrátu, říkali ano, ale v horizontu 20 až 30 let. V tuto chvíli tedy jde spíše o myšlenku či poměrně vzdálenou vizi.

LIDOVÉ NOVINY: A co vás čeká v nejbližší době?

Začátkem roku jsme otevřeli první centrum porodní asistence v Česku, takže maminky, které o to mají zájem, mají možnost родit jen za doprovodu porodní asistentky, s vyšším komfortem a při zachování absolutního bezpečí plně vybavené porodnice s operačními sály

KVAČEK: Budeme dělat částečnou rekonstrukci porodnice, kde vzniknou dva nadstandardní apartmány, řekněme na úrovni 21. století. Chceme zde vybudovat z hlediska komfortu a bezpečnosti jedinečné místo k porodům. Hlavní město by zde mělo rekonstruovat celý pavilon chirurgie i s dvoupatrovou dostavbou za půl miliardy korun. To je obrovský počín, který začne letos a bude trvat přes dva roky.

LIDOVÉ NOVINY: Ještě nějakou změnu chystáte?

KVAČEK: Chceme být opět traumacentrum. Vzhledem k našemu postavení na severu města je smysluplné, aby se těžká traumata svázela ze spádové oblasti k nám. Bulovka dřív traumacentrum byla a z mého pohledu v historii zaspala, když o tento status přišla. Má špičkovou a asi největší ortopedii a v rámci ní i traumatologii, takže tuto péči můžeme poskytovat.

Kvaček má špitál vyvést z dluhů

O pražské Nemocnici Na Bulovce se loni hovořilo především v souvislosti s vyšetřováním údajně zmanipulovaných zakázek a možného úplatkářství. V červnu tam dokonce zasahovali detektivové z Národní centrály proti organizovanému zločinu a obvinili v lednu odvolanou ředitelku nemocnice Andreu Vrbovskou i jejího nástupce Františka Nováka. Prvním úkolem současného šéfa špitálu Jana Kvačka proto bylo odhalit, jak na tom nemocnice ve skutečnosti finančně je. A výsledky již hotové účetní uzávěrky za loňský rok jsou podle něho více než tristní.

„Závazků měla po mém nástupu nemocnice přes miliardu. Po splatnosti bylo přibližně tři čtvrtě miliardy korun, z čehož zhruba polovina byla více než rok stará. Za loňský rok, když se účetnictví vyčistilo o nerealistické položky, nemocnice skončila 260 milionů ve ztrátě. A navíc přečerpala fond, který má na investice,“ řekl LN Kvaček. Navzdory tomu je její ředitel optimista. Podařilo se mu totiž vyřešit způsob, jak zaplatí více než rok staré dluhy, které nemocnice měla u dodavatelů. Jako státní subjekt si totiž nemůže vzít úvěr.

Přesvědčuje proto dodavatele, aby své pohledávky přeprodali jedné velké bance, která dává nemocnici osmiletý splátkový kalendář. „To se nám daří, už s tím finišujeme a budeme mít přefinancovanou necelou půlmiliardu,“ dodal Kvaček. Název banky odmítl uvést, protože dohoda s ní mu to zatím neumožňuje. Neobvyklá operace má posvěcení od ministerstva zdravotnictví, kde má hospodaření nemocnic na starosti náměstkyně ministra pro ekonomiku a zdravotní pojištění Helena Rögnerová.

Mluvčí ministerstva Gabriela Štěpánová LN potvrdila, že ředitel Kvaček postupuje při řízení nemocnice úzce v souladu s náměstkyní. Pro nemocnici má přitom celá finanční operace jeden pozitivní efekt. Obrovské dluhy totiž způsobovaly, že se jí nákupy léků a zdravotnického materiálu stále více prodražovaly. „Mnozí už předtím často ani nechtěli dodávat, dokud nezaplatíme. Jenže nemocnice neměla z čeho platit. Při obratu, který se letos zvýší někam ke 3,5 miliardy ročně, není možné splatit tři čtvrtě miliardy během roku či dvou,“ vysvětlil.

Jan Kvaček (34)

Vystudoval ekonomii na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze.

Po škole působil na ministerstvu zdravotnictví.

Dva roky pracoval jako konzultant v KPMG.

Působil i v Oborové zdravotní pojišťovně, kde měl na starosti strategii pokladny.

Nemocnice Na Bulovce v číslech

37 354 loni přijatých pacientů

556 151 ambulantních vyšetření

28 188 vjezdů sanitek

16 300 operací

995 lůžek

2321 zaměstnanců

493 lékařů

830 sester

3,1 miliardy korun roční obrat

Jan Kvaček, ředitel pražské Nemocnici Na Bulovce. / foto: Foto Dan Materna, MAFRA.

URL| http://ceskapozice.lidovky.cz/problemem-zdravotnictvi-cislo-jedna-je-jednoznacne-personal-p57-/tema.aspx?c=A190411_155734_pozice-tema_lube

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskapozice.cz (Česká pozice / Téma)

Ovlivňování voleb v USA

18.4.2019 ČRo Plus str. 03 17:10 Den podle...

Libor DVOŘÁK, moderátor

Rusko se pokusilo ovlivnit prezidentské volby ve Spojených státech v roce 2016. Ale nynější americký prezident Donald Trump, nikdo z jeho štábu, ani žádný jiný Američan v této věci s Moskvou nespolečně pracovali. Na dnešní tiskové konferenci to prohlásil americký ministr spravedlnosti William Baar, který se chystá na Kongresu USA, a také veřejnosti ještě dnes předložit zprávu zvláštního vyšetřovatele Roberta Mahlera.

Robert MAHLER, zvláštní vyšetřovatel

Zpráva popisuje pokusy ruských vojenských úředníků ve spojitosti s GRÚ nabourat se do počítačů a ukrást dokumenty a e-maily od jednotlivců spojených s demokraty a kampaní Hillary Clintonové. Za účelem možného zveřejnění těchto dokumentů.

Libor DVOŘÁK, moderátor

A na lince, pevně doufám, už je Kryštof Kozák, vedoucí katedry severoamerických studií Institutu mezinárodních studií, **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Kryštof MUCHA, výkonný ředitel MFF Karlovy Vary

Dobrý den. Dobré odpoledne pane Kozáku žádný Američan podle veřejně dostupné části, ale do správy nespolečně pracoval s Moskvou. To se koneckonců předem tušilo co jsme se tady vlastně zatím dověděli.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií Institutu mezinárodních studií, **FSV UK**

Dozvěděli jsme se dnes jako spoustu zajímavých věcí, a já, jako bych doporučil všem jako potenciálním konspiračním. Ať se jako podrobně jako projdou celou tu pětisetstránkovou zprávu, která obsahuje jako velmi detailní informace ohledně jako většího zákulisní kampaně Donalda Trumpa, a které jsou vlastně poměrně dobře, dobře ověřitelné a myslím, že ta hlavní myšlenka co jsme se dozvěděli, je opravdu jako ta hloubka určité jako špinavosti celého toho modu operandi toho jako systému, té kampaně. To, že nedošlo k tomu trestnému činu jako přímé spolupráce, je vlastně v tomto kontextu vedlejší.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Může tedy Mahlerova zpráva, která tuším má 400 stran, Donalda Trumpa nějak ohrozit, i když bylo řečeno, že ta nejhorší obvinění vlastně neobsahuje.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií Institutu mezinárodních studií, **FSV UK**

Tak je to zajímavé, že v tom, v tomhleto opravdu Donald Trump s Andrejem Babišem jsou si podobní, že jako jejich podporovatelé, jakákoliv další věc, která je zveřejněná, vlastně jako je přijata, že to je ten modus operandi, se kterým oni nějakým způsobem souhlasí. A chápu, že politika je občas trochu špinavá, a že ti jako lídři to nějakým způsobem musí jako pokrýt. To znamená, že jako. Nemyslím si, že u těch, jako u toho tvrdého jádra tam Trumpových voličů, že ta zpráva jako způsobí nějaké větší pozdvižení.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Jaké se zatím objevily reakce, protože ta zpráva, pokud se nemýlím, měla být zveřejněna, respektive alespoň první informace o ní, v půl čtvrté našeho času, tedy před dvěma hodinami.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií Institutu mezinárodních studií, **FSV UK**

Já už jsem tu zprávu četl. Deník. Podívejte se třeba na server Guardian, tam už je v plném znění přesně těch 448 stran ke stažení. Zajímavé, že řekla v Americe je jako mediální bouře ohledně toho, které jako části zprávy jsou vlastně začerněné. Že ta zpráva není publikovaná v celém rozsahu, nicméně jako pokud se na to podíváte, tak těch začerněných věcí je v té zprávě relativně málo. No, takže ty závažné. Jako je tam spousta závažných jako detailních informací, které jsou a jako ověřitelné a jako kvalitní novináři už nad tím sedí ověřují. Tam jako pravost těch informací, tak je tam způsobem nového už teď.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Co bude podle vašeho názoru následovat, pane Kozáku. Víme, že demokratičtí předáci v Kongresu Spojených států chtějí, aby zvláštní vyšetřovatel Mahler před kongresovými výbory co nejdříve vypovídal o rozplétání vlivu Ruska na prezidentské volby ve spojené, ve Spojených státech. Mohou z něj dostat něco nového, nad text této zprávy?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií Institutu mezinárodních studií, **FSV UK**

No, tak tam proběhne souboj právě o to úplně celé znění té zprávy, protože to místo se opět Odhalí. Protože jako některá důležitá schémata, nicméně jako víko důležité je jako celkové politické vyznění té zprávy, a to je jako poměrně závažné. No, a protože a je to závažné i pro Českou republiku, je to závažné prostě fungování samotného demokratického procesu, a to je právě, my se musíme jako /nesrozumitelné/ jako znovu zamyslet nad tím procesem vlastně ovlivňování volebních kampaní. A to že vlastně Rusové odkryli své karty poměrně jako nebezpečným způsobem a ukázali, jakým způsobem jako do ovlivnění, nebo se pokoušeli to intenzivně ovlivnit. Volební kampaň ať už v samotných Spojených státech, tak si můžeme domýšlet, jaké jako postupy probíhají například právě teď.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Dobře nebudeme strašit, ale tohle byl Kryštof Kozák, vedoucí katedry severoamerických studií instituty. Mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Děkujeme a pěkný večer přeju.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií Institutu mezinárodních studií, **FSV UK**

Já, díky za pozvání na slyšenou.

Hypotéky zlevňují, ČNB tomu bude bránit

18.4.2019 roklen24.cz str. 00

Dominik Stroukal

Tagy: RoklenFx, forex, fx, koruna, euro, dolar, EURCZK, EURUSD, USDCZK, ČNB, hypotéka, Holub

Úroky na hypotékách v březnu mírně poklesly na průměrných 2,9 procenta. Česká národní banka ale dle slov jednoho z členů bankovní rady s vysokou pravděpodobností naopak přistoupí ke zvyšování svých sazeb.

Česká národní banka zasedne za dva týdny a kolem zvyšování sazeb jsou stále otazníky, jakkoliv začínají růst signály poukazující na zvyšování sazeb. Vedle toho nejdůležitějšího, tedy inflace nad cílem, je to například i včera zveřejněné vyjádření člena bankovní rady ČNB Tomáše Holuba.

Hypoindex březen 2019: Sazby prudce klesly, zájem roste

Holub v rozhovoru pro agenturu Bloomberg uvedl, že centrální banka pravděpodobně zvýší letos sazby jednou a pravděpodobně na jednom z příštích dvou zasedání. „Pokud budeme muset zvyšovat sazby, dává větší smysl udělat to v první polovině roku,“ tvrdí Holub. Podle něj je nepravděpodobné, že by se sazby letos nezvyšovaly.

V první polovině roku bude zasedat bankovní rada ještě dvakrát, na začátku května a na konci června. Holubovo vyjádření tak lze vnímat jako silný signál, že už v květnu zvedne pro zvýšení sazeb ruku. Pokud by se k němu přidal dostatek členů rady, 2T Repo sazba na 2 procentech by byla impulzem k zastavení mírného poklesu úroků na hypotékách.

Koruna včera posílila k euru i k dolaru. Na euru méně, ale podařilo se jí podívat až pod úroveň 25,65 EURCZK, s následnou korekcí na 25,66 EURCZK. U dolaru byl vývoj během dne podobný. Koruna se dostala až k 22,66 USDCZK, následně během dne zpátky na 22,72 USDCZK.

Dnes ráno se koruna v online směnárně RoklenFx obchoduje za středový kurz 25,67 EURCZK. Dle naší predikce by se kurz měl držet v rozmezí 25,62 až 25,69 EURCZK, ve dvojici s dolarem zase od 22,58 až 22,82 USDCZK.*

První včerejší data přišla z Japonska, ale s trhy zahýbala chvíli na to Čína, která přišla s pozitivními výsledky. Čínský průmysl v březnu vyrostl meziročně z 5,3 procenta vysoko nad očekávání na 8,5 procenta. Dařilo se i koncovému obchodu, který obdobně rostl meziročně o 8,7 procenta. Celkem pak čínská ekonomika vyrostla o 6,4 procenta, což bylo nad očekáváním.

Včerejšek byl ve znamení pokusu o další oslabení dolaru. Ten zejména díky dobrým výsledkům Číny zaznamenal odliv směrem k rizikovějším měnám a oslabil až k hranici 1,133 EURUSD. V odpoledních hodinách se ale vrátil zpět pod úroveň 1,13 EURUSD.

To vše navzdory tomu, že negativní zpráva přišla hned ráno i z eurozóny, která už sedmý měsíc v řadě zaznamenala pokles registrací nových automobilů. Špatnou zprávu podtrhla Itálie, která oznámila, že výhled růstu italské ekonomiky je bledý. Podobně špatné zprávy o výhledu přidalo i Německo, které snížilo výhled růstu na 0,5 procenta.

Nejdůležitější číslo včerejšího dne z eurozóny se však potvrdilo dle očekávání. Eurozóna dosáhla meziročně v březnu na inflaci 1,4 procenta. To je stále pod cílem Evropské centrální banky, od kterého se dokonce inflace od února o desetinu procentního bodu vzdálila, když inflace klesla z 1,5 procenta.

Aktuálně se americká měna vůči euru v online směnárně RoklenFx obchoduje za středový kurz 1,1299 EURUSD, dolarový index se pak nachází na hodnotě 96,97 bodu. Během dne by se kurz EURUSD měl pohybovat v rozmezí od 1,1275 do 1,1334 EURUSD.*

O Zeleném čtvrtku očekáváme poslední statistické výstupy, od pátku budou trhy bez dat. Na euru budeme sledovat zejména PMI indexy Německa, Francie a celé eurozóny. Pro dolar bude důležité sledovat data o koncovém obchodu, žádosti o podporu v nezaměstnanosti a nakonec také PMI indexy.

Dnes ráno byl již zveřejněn index cen výrobců v Německu, meziročně rostl o 2,4 procenta pod očekáváním 2,7 procenta. Meziměsíčně klesl o 0,1 procenta, když trh čekal zvýšení o 0,2 procenta.

*Průměrný nominální kurz, zveřejňovaný ECB, bude dle použitých modelů s vysokou pravděpodobností ve zmíněném intervalu. Predikce měnových kurzů jsou založeny na modelu časových řad, který zohledňuje předchozí hodnotu kurzu i jeho minulou volatilitu. K přesnějšímu určení budoucí volatility je do modelu navíc zakomponován faktor zveřejňování makroekonomických dat. Model je tak schopen určit, kdy lze očekávat zvýšenou či sníženou volatilitu směnného kurzu.

Disclaimer: Tento článek má pouze informativní charakter a neslouží jako investiční doporučení dle zákona č. 256/2004 Sb. o podnikání na kapitálovém trhu. Při zpracování tohoto článku autor vycházel z veřejně dostupných zdrojů. Za případné chyby v textu nebo v datech nenesou společností Roklen Holding a.s. ani Roklen360 a.s. zodpovědnost.

Dominik Stroukal je držitelem doktorátu z ekonomie z Vysoké školy ekonomické v Praze. Vedle studia ekonomie absolvoval **Fakultu sociálních věd** UK, kde se věnoval sociologii médií. Tři roky byl předsedou Ludwig von Mises Institutu pro Českou a Slovenskou republiku, dva roky místopředsedou pro publikace. Přednáší na PPE programu VŠ CEVRO Institut, ekonomické předměty na Vysoké škole finanční a správní a na gymnáziu PORG.

URL| <https://roklen24.cz/a/SbawB/hypoteky-zlevnuji-cnb-tomu-bude-branit>

Lidmila Kábrtová: Na břehu
18.4.2019 Tvar str. 16 Próza

I když přijeli až po páté, na břehu pořád leželo dost ručníků. Jejich majitelé byli buď na nich, nebo se plácali ve vodě, povětšinou hned zkraje, na mělčině. Voda tu byla zakalená, protože písek ze dna, rozvířený stovkami nohou, neměl čas sednout zpátky.

Jitku to rozladilo. Doufala, že už tu najde jen pár lidí, ale zatím tady byla hlava na hlavě.

Teď stála vedle Marcela a pozorovala, jak v okénku na kase platí zlevněné vstupné. V jedné ruce měla velkou látkovou tašku s dekou, ručníky a svými plavkami, v druhé svírala plastovou krabičku od zmrzliny, ve které byl koláč, co jim s sebou vnutila její matka.

Marcel zastrčil peněženku do zadní kapsy džínových kraťasů. Teď se i on rozhlédl po březích rybníka: „Sakra, vždyť je tady furt spousta lidí. To se tady chceš mačkat? Měli jsme zůstat doma a byl by klid.“

„Máma říkala, že po pátý už bývá volněj. Že už lidi začínaj odcházet domů,“ špitla Jitka. „A máma...“

„Hele, já nechci poslouchat nic o tvoji mámě,“ přerušil ji Marcel. „Chodí sem? Nechodí. Tak vidíš. Nic neví...“

„Ale o tom zlevněným vstupným, co je po pátý, věděla,“ podotkla Jitka.

„Aspoň něco, ještě abych za tohle platil plnou cenu,“ zabručel Marcel a pohrdavě přejel pořád dost zaplněný břeh očima. „Mačkat se tady jak sardinky.“ Jitka mlčela.

„Kdyby nám radši dala na moře, jako to dělaj ostatní tchyně, aby si děcka trochu užily... Ale ona nám radši nace podělanou buchtu a pošle nás k rybníku!“

Jitka stiskla krabičku pevněji v ruce. „Ale ona nám dát nemůže, jinak by dala, sám víš, jak má malej důchod. A teď hlídá kluky, sama to nabídla...“

Marcel už ale neposlouchal a vykročil k vodě.

Jitka sevřela ucha tašky pevněji v ruce, v druhé krabičku s koláčem, a vyrazila za ním.

Zamířil k velké dece s obrázkem hrajících si delfínů, na níž zády k nim seděla asi třicetiletá odbarvená blondýna. Její věk Jitka jen odhadla, ale věděla, že se moc zmýlit nemohla – očima přejela její pevný zadek v hluboko vykrojených plavkách, štíhlé boky i horní díl plavek, jehož přezka se neutápěla v kožních faldech, ale napínala se na hladkých vysoustružených zádech. Pleť měla od slunce zbarvenou dohněda, levou paži jí ovíjel vytetovaný had. Jitka viděla jeho rozeklaný jazyk deroucí se z tlamy. Vzdychla, jo, přesně tyhle typy se Marcelovi líbily. I teď už si zabral místo kousek od její deky. Stál na místě a čekal na Jitku.

„Pomalejc by to nešlo?“ vyjel na ni, když došla k němu, podala mu tašku s dekou a dívala se, jak ji rozkládá. Pak si sundal sandály i šortky, pod nimi už měl oblečené plavky, a uvelebil se na dece.

„Chceš buchtu?“ položila Jitka vedle něj krabičku.

„Buchtou, furt jen buchtu, dej mi pokoj s nějakou buchtou, copak se musíš furt jen cpát? Koukni na sebe, jak vypadáš.“

Řekl to nahlas, schválně nahlas, aby to slyšela ta žena vedle. Jitka to věděla a cítila, jak se jí žene krev do tváří a pod víčky se dělá vlhko.

Prudce popadla tašku s plavkami. „Půjdu se převléct do kabin,“ řekla a rychle se otočila, aby to Marcel nezahlédl.

Jasně že byla tlustá, věděla to sama, ani se v kabině nemusela dívat na faldy přepadávající přes horní lem kalhotek, na vyduté břicho. Ale kdo by taky nebyl, po dvou dětech, dodala sama pro sebe. Tamta na pláži určitě žádné děti nemá. Jinak by nevypadala takhle, ta si může nosit, co chce, i ty plavky, co jsou teď tak moderní a co je v nich skoro všechno vidět.

Jitka znovu vzdychla, stáhla si kalhotky, složila je a přidala k ostatnímu oblečení do tašky a napěchovala se do jednodílných plavek. Na dvoudílné si už roky nedovolila ani pomyslet. Pokusila se zatáhnout břicho, ale když se na sebe podívala, zase vydechla. Nemělo to smysl, věděla to. Stejně tak věděla i to, že kdyby tenkrát na diskotéce po jednom náhodném sexu neotěhotněla, Marcel by s ní nikdy nezůstal.

Nadšení a vděk mámě, že se nabídla s hlídáním dětí, aby se mohli dojet vykoupat, ji opustilo. Kdyby tady teď byli kluci, pobíhala by kolem nich a na nic z těch ošklivých věcí by nemyslela. Marcel by sice řval, že ani u vody nemůže mít chvíli klid, ale nekoukal by jí na břicho a taky deku by dal někam dál, stranou od lidí. A kluci by po sobě házeli písek a malé kamínky a Marcel by se vztekal, že s tím bordelem nemůžou přestat ani tady. Pak by Jitka vzala kyblík, lopatičky a sadu báboviček na písek sedla by si s kluky na kraj rybníka do vody, kde je mělko, a pomáhala by jim postavit z písku hrad. Bylo by to fajn a vlastně by jí vůbec nevadilo, že se sama pořádně nevykoukala. Jenže kluci tady nebyli. Jitka už byla dávno převlečená, ale pořád ještě stála v kabině. Věděla, co uvidí, až otevře dveře –Marcela bavícího se s tou hubenou blondýnou s hadem. Lehce se jí zhoupal žaludek. Jenže donekonečna tu stejně zůstat nemůže, Marcel by pak vyváděl ještě víc. Že se kvůli ní táhne k vodě a ona ani nevyleze.

Otevřela dveře a podívala se... ale deka byla až na krabičku s koláčem prázdná. Ani na té vedle nikdo nebyl.

Došla až k ní a rozhlédla se, ale Marcela nikde kolem neviděla. Ani tu blondýnu. Sedla si, vytáhla z tašky opalovací krém a natřela si nejdřív obličej, pak nohy a ruce. Žádné prudké slunce nesvítilo, mazat by se

vůbec nemusela, ale přišlo jí, že tím sem aspoň trochu zapadne, mezi všechny ty slunící se a povalující se lidi. Lehla si na záda a chvilku se jen tak vyhřívala, dokonce si na minutu zdřímla.

Probral ji až cákanec něčeho studeného na břicho. Otevřela oči, překvapeně zamrkala. Nad ní se skláněl muž, jeho stín jí dopadal přes tělo. Marcel to ale nebyl.

„Moc se omlouvám, jsem strašně nešikovnej,“ řekl a podával jí papírový kapesníček. „Já s těma tenkýma plastovýma kelímkama nikdy neuměl chodit, vždycky to někde vyleju. Ale takový trapas jako s váma se mi ještě nestal...“

Jitka se podívala na břicho, na světlých plavkách se jí rozlézala červená skvrna.

„Je to jen malinovka. Snad to pustí,“ zadoufal muž. „Ona lvetka chtěla sodovku, ale měli jen malinovku...“

„Nebojte, pustí,“ usmála se Jitka. „Moji kluci mě malinovkou polili mockrát a vždycky to pustilo.“ „To jsem rád,“ oddychl si muž.

„Víte co? Když mi tu na chvilku pohlídáte věci, jen se smočím ve vodě a bude to vyřešené,“ navrhl Jitka.

Muž přikývl.

... Když se vrátila, Marcel pořád ještě na dece nebyl. A blondýna také ne. Na její delfínové dece ale seděl ten muž. Až teď si ho Jitka prohlédla pořádně. Nijak zajímavý nebyl, vypadal tak nějak normálně. Ne jako Marcel, který chodil dvakrát v týdnu do posilovny a sem tam i do solárka. Tenhle byl docela obyčejný, s rameny připálenými do červena, rostoucím bříškem a vlasy ustupujícími v koutech. K blondýně pasoval zrovna tak podivně jako ona k Marcelovi.

Jitka došla k svojí dece a prsty si protřepala vlasy, aby z nich dostala vodu. Pak se usmála na muže: „Vidíte, flek je pryč.“

„Měla jste pravdu,“ odpověděl. „Jinak, já jsem Libor Černý,“ dodal.

„Jitka Hroudová, těší mě,“ řekla a otevřela krabičku s koláčem. „Nedáte si? Nabalila mi to máma a v tomhle vedru se za chvíli zkazí.“

„Rád,“ přikývl, „ale nemáte to pro někoho...?“ zaváhal.

„Můj muž to nejlí,“ usmála se Jitka. „Bílá mouka, máslo, cukr...“

„Samé jedy, to znám,“ ironicky se ušklíbl muž, „lvetka taky dělá jen saláty...“ „Vaše žena?“ „Přítelkyně. Já bych si dal koláč občas strašně rád. Ale lvetka nepeče.“ „Tak jezte,“ přisunula k němu Jitka krabičku. Zaváhal, zda si vzít největší kousek. Pak uchopil ten menší a zakousl se do něj. „Je to moc dobré.“

„Vidíte,“ zatetelila se Jitka spokojeně. „Mně to taky chutná, ale Marcel se tváří, že bych neměla...“ zmlkla s pocitem, že řekla víc, než chtěla.

„Proč?“ odpověděl muž.

„Tak...“ váhavě pokrčila rameny a pohlédla na svoje boky.

Mlčel. Pak si nervózně promnul ruce. „lvetka se taky skoro pořád na mě kvůli něčemu zlobí,“ řekl skoro šeptem.

Jitka neodpověděla, namísto toho se zadívala na vodní hladinu. V dálce, na ostrůvku, který byl v zadní části rybníka, zahlédla na břehu dvě těla. Ležela blízko sebe. Mužské vypracované a ženské štíhlé. Pak se ta těla zdvihla a vklouzla do vody. Jitka viděla jejich hlavy, jak se přibližují. Přesto náhle zadoufala, že k nim nikdy nedoplavou.

Lidmila Kábrtová (1971) vystudovala žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd** UK a poté marketingovou komunikaci na UTB ve Zlíně. Profesně začala jako novinářka, ale záhy přešla do oblasti public relations, v níž působí už více než dvacet let. Prošla několika PR agenturami, nyní pracuje na Fakultě stavební ČVUT. Svoji literární činnost zahájila v roce 2011 krátkými povídkami na webu pribehynapadesatslov.cz. Na principu padesátislovních příběhů je koncipována i její první kniha, experimentální próza *Koho vypijou lišky* (Host, 2013), dále pokračovala sbírkou volně provázaných povídek *Místa ve tmě* (Host, 2018). Povídkami se podílela i na knihách *Možná si porozumíme* (Listen, 2015), *Nové povídky o ženách* (Listen, 2015) a *Mé dětství v socialismu* (BizBooks, 2014). Je také autorkou několika minutových her na ČRo – Vltava.

Foto autor | foto Faltejsková

Martin Kupka: Co dělá Babiš, by jiného politika dávno zabilo. Možná to vejde do dějin jako Čapnelismus

18.4.2019 ctidoma.cz str. 00 Politika

Martin Chalupa

Občanská demokratická strana se snaží získat pozice, na které byla dlouho zvyklá. Jenže vracet se zpět na vrchol a bojovat o ztracenou důvěru voličů je hodně těžká práce. Pomoci mají lidé, jako je současný místopředseda strany Martin Kupka. Je tím správným „koněm“? Jaký je jeho názor na vyloučení Václava Klause ml., Evropskou unii, hejtmanku středočeského kraje a co přirovnává k anomálii vody?

Pane Kupko, vy jste poměrně pilný politik, alespoň co se týká funkcí. Místopředseda ODS, středočeský zastupitel, poslanec, starosta. Jak všechno stíháte?

Pokud jde o starostování, jsem neuvolněný. Krajské zastupitelstvo se snažím stíhat, jak jen to jde, i když je pravda, že v poslední době mě zaměstnává docela hodně. A do poslanecké sněmovny se snažím přinášet to, co znám ze starostování. Nemám rád, když za mnou nejsou vidět konkrétní výsledky. To se sice ve sněmovně v opozici realizuje poměrně obtížně, ale přinášíme konkrétní užitečné návrhy a změny zákonů..

Měl byste nějakou konkrétní změnu, která je pro občany pozitivní?

Podařilo se nám prosadit zákon o právu občanů na digitální službu, který jsem hodně tlačil. Tedy, zatím je pouze předložen, ale vzhledem k tomu, že se pod jeho návrh podepsalo 137 poslanců napříč politickým spektrem, tak to beru za hotovou věc. Lidé by už neměli být obětí nezvládnutelného počtu povinností, ale stát by je měl začít vnímat jako klienty, kterým má sloužit a umožnit jim elektronickou komunikaci z pohodlí domova. Zároveň říkáme, že kdo se státem nechce mluvit digitálně, protože se třeba pro mobil nebo internet nenarodil, musí mít šanci přijít za úředníkem a řešit problémy přímo na místě.

Co dál se vám podařilo prosadit?

Mohu zmínit třeba takovou milou "vychytávku". Drobnou změnou zákona se mi podařilo prosadit, že když máte auto a zároveň datovou schránku, ať už jako občan nebo jako podnikatel či firma, tak vám do ní registr vozidel pošle informaci, že vám za dva měsíce končí technická kontrola. Já bohužel patřím mezi ty, kteří na tohle často zapomínají. Nedávno mne na to upozornil až policista. Teď bude jednoduchá cesta, jak problémům s propadlou technickou předcházet.

Martin Kupka

- absolvoval gymnázium v Jílejnici, poté vystudoval žurnalistiku a masovou komunikaci na **Fakultě sociálních věd** UK

- byl čtyřikrát vyhlášen tiskovým mluvčím roku (tříkrát v kategorii veřejná správa, jednou v kategorii státní orgány)

- od roku 2010 starosta Líbeznic

- od ledna 2014 místopředseda ODS

- od roku 2016 zastupitel Středočeského kraje

- od října 2017 poslancem

- je ženatý, má dvě děti

Mohou být dalším krokem elektronické volby?

Já se musím přiznat, že pro mě je hrozně důležité jít přímo do volební místnosti. Zvednout se a účastnit se toho aktu. Nechci, aby to znělo pateticky, ale já vnímám volby jako svátek a příležitost projevit, co si myslím a jak chci spravovat danou obec nebo zemi. Jít za plentu, vhodit obálku do urny, setkat se s dalšími lidmi je dle mého názoru nenahraditelné. Nedovedu si představit, že by to bylo jinak.

Tomu rozumím, ale co krajané žijící v zahraničí?

Jistě, tady vnímám korespondenční volbu jako ideální řešení. Austrálie, Amerika, jasně, to je bez debat. Ale u nás? Proč? Hustota volebních místností je tu značná. Na druhou stranu spousta agend by se dala se státem řešit elektronicky, tam jsem jednoznačně pro zjednodušení. Umím si představit řadu věcí, které vyřeším v klidu z domova a neobtěžuji se cestou na úřad. Volby jsou ale pro mě něco jiného.

Co říkáte jako středočeský zastupitel na humbuk kolem extérních smluv? Hejtmanství není schopno vysvětlit, komu vyplácelo peníze, za co...

Současná koalice si tím hrozně ubližuje. Místo toho, aby jasně řekli, co a jak, tak mlží a jsou tajemní. Dalším příkladem je audit na Krajské správě a údržby silnic. Napřed ho vůbec nechtěli zveřejnit, pak ukázali cosi začerněného. Vytvořilo se obrovské napětí, zbytečně. Jen se tím objevují další a další otázky, co asi skrývají. Teď pan radní Herman sáhnul po nejhoupější možné zbrani, když začal útočit na kolegy z opozice, ale i na smlouvy uzavřené v minulosti. Paradoxně ale ukázal na ty, které jsou dávno veřejné, byly podrobeny veřejné debatě, příkladem za všechny je Královský průvod. Najednou se začalo řešit, co tato kulturní akce přinesla Středočeskému kraji i co se týká turismu. Spojení s Karlem IV. je obrovsky silná značka. Tam jsme mířili, když jsme chtěli ve Střední Čechách založit novou tradici. Díky tomu vznikla i kopie říšské koruny, kterou napřed bývalý hejtman David Rath kritizoval a pak se jí chlubil, kde jen mohl. I v tomhle světle je úplně směšné, jak se současná koalice snaží znechtit akci, která k nám přilákala tisíce tuzemských i zahraničních turistů a do našich měst a obcí přinesla peníze.

Možná bych ještě pochopil pana Ratha, který mohl závidět něco, co sám nevymyslel. Ale proč se dnes dělají tajnosti s externisty?

Na to se ptáme taky. Když jsem byl náměstkem pro zdravotnictví, také jsem využíval služby jednoho externisty, tehdejšího studenta politologie Václava Smolky. Pracoval na věcech, které jsou jasně doložitelné včetně výstupů na sociálních sítích apod. Účastnil se i jednání poradního týmu, vytvářel z nich zápisy. Jeho odměna byla do deseti tisíc měsíčně. Zavola jsem mu, zeptal jsem se ho, jestli mohu jeho smlouvu zveřejnit, on to odsouhlasil a bylo to. Nechápu ty tajnosti, které současné vedení kraje dělá.

Můžete vy jako zastupitelé v současné době vedení kraje kontrolovat?

Nějaký efekt naše práce má, ale nejsme ti, kteří mají většinu a rozhodují. Záleží však i na mnoha jiných věcech, samozřejmě také na médiích, jak dokáží na nesrovnalosti upozorňovat a být důslední. My stále říkáme, co se nám nelíbí, co považujeme za špatné. Koalice se zlobí a svým hněvem na sebe poutá pozornost.

Jestli se nepletu, tak jste byl rok náměstkem hejtmanky Pokorné Jermanové. Můžete tak z vlastní zkušenosti říci, jaké je s ní spolupráce?

Tvrdím naprosto otevřeně, že korektní. Ona respektovala a aktivně pomáhala rozhodnutím v oblasti zdravotnictví. Protože my jsme k nim přišli v době, kdy řada v nich byla v katastrofální finanční kondici. Například kladenské zařízení mělo ztrátu téměř 200 milionů korun ročně, navíc klesal výkon. S velkými problémy se potýkala také mladoboleslavská nemocnice. Podařilo se nám v koalici najít shodu a prosadit krizová řešení. Takže jsme opravdu tvrdě pracovali, abychom nastartovali nezbytné změny. A to se také podařilo.

"Ponechání postu předsedy školského výboru je podle nás nedodržením dohod. Podotýkám, že je přímo v zákoně, že rozdělení rolí a míst v jednotlivých výborech se řídí poměrem hlasů ve sněmovně. To znamená, že složení výboru momentálně nerespektuje výsledky voleb. Některé politické strany se rozhodly, že vlastně by to klidně mohlo být jinak a SPD, komunisté a hnutí ANO si přisvojili svého předsedu výboru."

Krizové řízení je teď možná něco, co se dá aplikovat na ODS. Jak zpětně vidíte vyloučení pana Klause mladšího, byl to dobrý tah?

Hlavně to byl nezbytný krok. Tradiční politická strana, které záleží na programu, musí být srozumitelná. Nejde ani tak o názorovou odlišnost, za to by ODS nikoho nevyhazovala. Ale v okamžiku, kdy politik řekne ve volbách, že podpoří kandidáta jiné strany, tedy přímo svého soupeře, tak to přeci není možné. Ve fotbale by takového hráče okamžitě vypískali. V manažerské branži za to jsou okamžité padáky a obrovské sankce, když nahráváte konkurenčnímu týmu. My v ODS lidem jasně říkáme, že si uvědomujeme odpovědnost za to, kam bude dále

směřovat Evropská Unie a že ji chceme a musíme ovlivňovat jako členové. Dlouhodobě přicházíme s programem reform. Nás poslanec pak nemůže říkat, že EU nenávidí a že chce odejít. To je nemyslitelné! Pan Klaus musel odejít. Ty dva hloupé výroky v týdnu před rozhodnutím o vyloučení už byly jen pověstnou poslední kapkou.

Opravdu je to jen o panu Klausovi? Co pan Zahradil, paní Udženija a další, to jsou čitelní politici?

Jakoukoli nálepkou můžete dostat velice snadno. Souhlasím, musíme své názory a postoje více vysvětlovat a komunikovat, třeba i na sociálních sítích. Ale konkrétně Jana Zahradila se musím hned zastat. Když se podíváte, jak v evropském parlamentu hlasuje, co říká jako šéf frakce evropských reformistů a konzervativců, co dlouhodobě prosazuje, tak to třeba u nás není téma číslo jedna, ale jeho postoje jsou čitelné, jednoznačné a přesně se strefují do vážných problémů. Nabízí ale navíc konkrétní řešení. Já politiku Jana Zahradila obhajuju. Zároveň říkám ano, je třeba více vysvětlovat, co a proč děláme.

"Politik si přece nesmí stěžovat. Politik má karty, se kterými se má učit hrát. Dělat politiku "je to těžké, nerozumí nám", je hloupost, to je pak lepší do politiky vůbec nechodit. Moje zadání je, nebo to tak alespoň vnímám, nachystat reálné rozumné řešení. Snažím se o to na úrovni obce i celostátní politiky. Najít způsob, jak si občané své věci vyřídí rychleji, bez zbytečných komplikací. Politika také nikdy nesmí být jen o nějakém manažerském řešení. Slyšeli jsme z úst Andreje Babiše, že bude řídit stát jako firmu. Jenže lidé ve státě nejsou zaměstnanci. Lidé ve státě mají svoje názory, hodnoty, očekávání, životy. Vyhodnocují politiku a politika podle mnoha různých faktorů."

Když se tedy vrátím k panu Klausovi mladšímu, byl jeho odchod dostatečně a správně vykomunikovaný ze strany ODS? Zvládá předseda strany Petr Fiala takovou úlohu, nenudí?

Já chci dělat politiku, která je založená na věcných argumentech. Když pozoruji třeba dění v Německu, v Rakousku i jinde, a nejenom v politice, ale i ve firmách, tak se tam dostávají ke slovu opravdoví lidé. Lidé zkušenější, kteří zbytečně neštěkají, ale jdou po smyslu věci a jsou schopni ji vysvětlit. Může to vypadat nudně, ale Petr Fiala není nudný.

Neříkám, že to tak je, jen to tak zkrátka vypadá při čtení některých jeho statusů na sociálních sítích...

Petr Fiala je schopen, a já se snažím o totéž, hutnou a srozumitelnou řečí postihnout jádro pudla. A říct, co si myslím a také navrhnout řešení. Je snadné rozhodit rukama a křičet, že všechno je na houby. Jasně, získáte tím pozornost. Když se půjdu postavit do dveří a budu láteřit a říkat, jak tady nic nefunguje, možná za mnou půjde víc lidí. Ovšem jen v ten okamžik. Pozitíří, obrazně řečeno, to lidé prokouknou. My přeci chceme po politikovi něco jiného, než aby plakal a rozhazoval rukama. Chceme, aby tu něco udělal. Jsem přesvědčen, že tuhle politiku Petr Fiala přesně reprezentuje.

Prokouknou lidé i pana Babiše? Ten přeci dělá přesně to, co jste teď popsal, stojí ve dveřích, ukazuje na všechny kolem a křičí o zlodějích a kampaních...

Teď jste mě dostal. Ano, je to paradox. Něco jako anomálie vody, která u dna nezamrzá, přestože na povrchu je dávno ledová vrstva. Jsme svědky toho, že to, co by jiného politika dávno zabilo, celé hnutí by skončilo, tak tady s každým dalším skandálem a faulem získává na popularitě. Nerozumím tomu. Připisuji to na vrub jednak velmi kvalitnímu marketingu, a pak skutečnosti, že se máme dobře. Když se ekonomice daří, vládní koalice to má jednoduché. Jsme teď svědky něčeho neobyčejného, unikátního politického jevu, možná to vejde do dějin jako Čapnelismus.

Dokážeme ještě vůbec vnímat fakta? Ta jsou přeci v mnoha případech naprosto zřejmá, ale přesto...

Leckdo už popsal současnou dobu jako dobu postfaktickou. Fakta bohužel hrají často menší roli, než dojem. A jak Miloš Zeman, tak Andrej Babiš, umí vyvolávat dojem. Lidí, kteří jsou ochotni jít dál a pečlivě a dlouhodobě sledovat, jestli to je tak opravdu, jestli to není navrch huj a vespod fuj, takových je přirozeně menšina. Rozumím ale tomu, že lidé mají své vlastní starosti, neživí se politikou a mají co dělat, aby uživilí rodiny a zajistili jim i sobě pokud možno solidní život. Informace o světě vstřebávají jen z titulků novin nebo televizních zpráv. Historie se ale opakuje. Ukáže se, co je správná cesta a co jen pozlátko. Otázkou je pouze kdy.

Blíží se volby do evropského parlamentu, bude to pro ODS prubířský kámen, zda se postupně vrací do bývalých pozic?

Pro nás byla obrovská vzpruha výsledek senátních voleb, které jsme vyhráli. Každé volby jsou jediným skutečným obrazem toho, jaká je nálada veřejnosti. Věřím, že pro nás evropské volby dopadnou dobře. Slogan "jsme srdcem Evropy, chceme být slyšet" vyjadřuje podle mě velmi přesně náš program a postoj. Máme oproti jiným národům a jiným státům docela těžkou historickou zkušenost a můžeme přispět k tomu, aby se některé momenty neopakovaly. V okamžiku, kdy se z rovnostářství stane ideologie tak, jak to ukázal komunistický režim, tak to má prostě svoje vážné limity. A když tím některé kroky, některé socialistické nápady současné Evropy zavání, tak kdo jiný by na to měl upozornit než my, kteří jsme to zažili? Takže já to mám zkrátka postavené takto. Přeju si, abychom uspěli ze dvou důvodů: za prvé abychom měli větší vliv na dění v Evropské unii a abychom ukázali, že jsme opravdu jednoznačnými vyzyvateli hnutí ANO před dalšími volbami.

URL| <https://www.ctidoma.cz/politika/2019-04-18-martin-kupka-co-dela-babis-jineho-politika-davno-zabilo-mozna-vejde-do-dejin>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ctidoma.cz

Z YouTube a Instagramu do redakcí a naopak. Hraje se o diváky i vliv na sítích

22.4.2019 ct24.cz str. 00 Média
dolejsii

Začínali točením vlastních videí, která dávali na internet. Teď si však nacházejí cestu do klasických redakcí. Z youtuberů se stávají novináři a televizní moderátoři. Může to ale přinášet rizika. Například v tom, že youtuberi si často vydělávají propagací různých produktů. Jaké to má výhody pro redakce, a jaké problémy naopak může tento trend přinášet? Téma pro Newsroom ČT24 – dnes po 22. hodině.

Nikola Čechová je známá spíše jako Shopaholic Nicol. Na serveru YouTube má více než 470 tisíc sledujících. Začínala tím, že natáčela videa o nákupech. Od tohoto týdne uvádí Snídani s Novou, přičemž v minulosti moderovala i několik epizod diskusního pořadu V centru na Televizi Seznam.

S tím je spjatý další youtuber, Karel „Kovy“ Kovář. Jeho kanál má na YouTube více než 760 tisíc sledujících a on teď natáčí videa a moderuje pro Televizi Seznam. Zdá se, že přišel nový trend, kdy redakce klasických médií navazují spolupráci s lidmi, kteří se stali populárními díky vlastním videím.

Stalo se to například už reportéru Janku Rubešovi ze Seznamu. Ten také začínal vlastní tvorbou, kterou dával na platformu Stream.cz. „Já jsem vždycky byl kluk, co točil videa. A z nějakého záhadného důvodu jsem se dostal do té novinářské branže. Asi někdo řekl – to, co děláš, je vlastně novinářina,“ popisuje dnes. Jeho cíle se tím ale nezměnily. „Je pro mě pořád nejzásadnější ukázat něco skrz kameru do pokojíčku nebo obývacího pokoje a ukázat to co nejpravdivěji, co to jde,“ říká reportér.

přehrát

video

Reportér Televize Seznam Janek Rubeš: Žádný člověk nemůže být stoprocentně objektivní

Youtuberi přinášejí pozornost

Proč dnes mají redakce zájem o známé osobnosti internetu? „Výhody pro médium jsou určitě obrovské, když si vezmou člověka, který byl předtím velmi aktivní a úspěšný na sociálních sítích. Přitahuje pozornost a tu pozornost nese s sebou do toho média,“ vysvětluje děkanka **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Alice Němcová Tejkalová.

Netýká se to jen youtuberů, ale také například karikaturistů a kolážistů. Například týdeník Reflex spolupracuje se satirikem Tomášem Břínkem, známým pod zkratkou TMBK. Na Facebooku ho sleduje 93 tisíc lidí, na Instagramu dvakrát tolik. „Spolupráce s ním se nám vyplatila. Jeho prostřednictvím jsme oslovili cílovou skupinu, která by jinak ke značce Reflexu nepřišla,“ říká šéfredaktor časopisu Marek Stoniš.

Vědci poprvé vyfotili černou díru. Zrovna když.... @TMBKOFFICIAL pic.twitter.com/NZ9Qt9Jllq— Časopis Reflex (@Reflex_cz) April 11, 2019

K podobnému kroku se nově odhodlal i Deník N, který na svých stránkách bude jednou týdně dávat prostor karikaturistovi Jazovi, autorovi populárních Oprásků sčeskí historie. Ty mají na Facebooku přes 100 tisíc sledujících.

Vedoucí Ústafu české historie byl doposud znám jako badatel v dobách dávných. Dnes svou pozornost obrací novým směrem – k té nejaktuálnější současnosti. Nově každý týden v Deníku N! A na co se vedle bádání těšit v zítřejším tištěném vydání? pic.twitter.com/gW18Mi33xv— Deník N (@enkocz) April 17, 2019

Spolupráce s takzvanými influencery, tedy lidmi úspěšnými na sociálních sítích, ale má i svá rizika. „Když máte slavného novináře, tak bude chtít víc peněz, bude daleko větší šance, že vám ho přetáhne nějaká konkurence, a přechází vám vždycky celá značka,“ říká děkanka **FSV UK**.

„To riziko je, že když lidi budou posuzovat značku Reflex jenom podle TMBK, který má svou silnou fanouškovskou základnu na sociálních sítích, tak může dojít k nějaké deformaci obrazu té značky,“ dodává Marek Stoniš. Z reklamy k novinářině?

Dalším problémem může být třeba to, že youtubeři si často vydělávají propagací různých produktů. Při přechodu k žurnalistice se tak mohou dostat do střetu zájmů. „Já v tom vidím obrovský problém, když novinář spojuje svoje jméno s nějakou konkrétní značkou. Víme, že zákon na to pamatuje – u veřejnoprávních médií něco naprosto nemyslitelného,“ vysvětluje Němcová Tejkalová.

„Máte lidi, kteří jsou nějak spojení s propagací kosmetických produktů, další s oblečením a tak podobně, jako je třeba Shopaholic Nicol,“ říká Němcová Tejkalová. Zrovna u Nikoly Čechové ale moderaci Snídaně s Novou jako příliš problematickou nevnímá. Jde totiž spíše o lifestyleový pořad. „Ale ve chvíli, kdy by se jednalo třeba o přechod do politického zpravodajství, tak bych to vnímala jako maximálně problematické,“ dodává.

Změnu ve svém přístupu k propagaci přiznává i Janek Rubeš. „Určitě to vyřazuje veškeré politické spolupráce. Když mě třeba před lety oslovila nějaká politická strana, abych jim natočil videa, tak jsem o tom vůbec nemusel uvažovat, protože jsem nebyl novinář a pomohl jsem jim natočit videa. Dnes bych v žádném případě takovou věc nemohl dělat,“ říká.

Kde je hranice mezi novinářem a influencerem? Jak se má novinář prezentovat třeba na Instagramu? Může například propagovat značku oblečení? Více se dozvíte v pořadu Newsroom ČT24 – tentokrát v pondělí po desáté hodině večer.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/media/2793278-z-youtube-a-instagramu-do-redakci-a-naopak-hraje-se-o-divaky-i-vliv-na-sitich>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskatelevize.cz

Z YouTube a Instagramu do redakcí a naopak. Hraje se o diváky i vliv na sítích

22.4.2019 ceskatelevize.cz str. 00

Začínali točením vlastních videí, která dávali na internet. Teď si však nacházejí cestu do klasických redakcí. Z youtuberů se stávají novináři a televizní moderátoři. Může to ale přinášet rizika. Například v tom, že youtuberi si často vydělávají propagací různých produktů. Jaké to má výhody pro redakce, a jaké problémy naopak může tento trend přinášet? Téma pro Newsroom ČT24 – dnes po 22. hodině.

Nikola Čechová je známá spíše jako Shopaholic Nicol. Na serveru YouTube má více než 470 tisíc sledujících. Začínala tím, že natáčela videa o nákupech. Od tohoto týdne uvádí Snídani s Novou, přičemž v minulosti moderovala i několik epizod diskusního pořadu V centru na Televizi Seznam.

S tím je spjatý další youtuber, Karel „Kovy“ Kovář. Jeho kanál má na YouTube více než 760 tisíc sledujících a on teď natáčí videa a moderuje pro Televizi Seznam. Zdá se, že přišel nový trend, kdy redakce klasických médií navazují spolupráci s lidmi, kteří se stali populárními díky vlastním videím.

Stalo se to například už reportéru Janku Rubešovi ze Seznamu. Ten také začínal vlastní tvorbou, kterou dával na platformu Stream.cz. „Já jsem vždycky byl kluk, co točil videa. A z nějakého záhadného důvodu jsem se dostal do té novinářské branže. Asi někdo řekl – to, co děláš, je vlastně novinařina,“ popisuje dnes. Jeho cíle se tím ale nezměnily. „Je pro mě pořád nejzásadnější ukázat něco skrz kameru do pokojíčku nebo obývacího pokoje,“ říká reportér.

Proč dnes mají redakce zájem o známé osobnosti internetu? „Výhody pro médium jsou určitě obrovské, když si vezmou člověka, který byl předtím velmi aktivní a úspěšný na sociálních sítích. Přitahuje pozornost a tu pozornost nese s sebou do toho média,“ vysvětluje děkanka **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Alice Němcová Tejkalová.

Netýká se to jen youtuberů, ale také například karikaturistů a kolážistů. Například týdeník Reflex spolupracuje se satirikem Tomášem Břínkem, známým pod zkratkou TMBK. Na Facebooku ho sleduje 93 tisíc lidí, na Instagramu dvakrát tolik. „Spolupráce s ním se nám vyplatila. Jeho prostřednictvím jsme oslovili cílovou skupinu, která by jinak ke značce Reflexu nepřišla,“ říká šéfredaktor časopisu Marek Stoniš.

K podobnému kroku se nově odhodlal i Deník N, který na svých stránkách bude jednou týdně dávat prostor karikaturistovi Jazovi, autorovi populárních Oprásků sčeskí historie. Ty mají na Facebooku přes 100 tisíc sledujících.

Spolupráce s takzvanými influencery, tedy lidmi úspěšnými na sociálních sítích, ale má i svá rizika. „Když máte slavného novináře, tak bude chtít víc peněz, bude daleko větší šance, že vám ho přetáhne nějaká konkurence, a přechází vám vždycky celá značka,“ říká děkanka **FSV UK**.

„To riziko je, že když lidé budou posuzovat značku Reflex jenom podle TMBK, který má svou silnou fanouškovskou základnu na sociálních sítích, tak může dojít k nějaké deformaci obrazu té značky,“ dodává Marek Stoniš.

Dalším problémem může být třeba to, že youtuberi si často vydělávají propagací různých produktů. Při přechodu k žurnalistice se tak mohou dostat do střetu zájmů. „Já v tom vidím obrovský problém, když novinář spojuje svoje jméno s nějakou konkrétní značkou. Víme, že zákon na to pamatuje – u veřejnoprávních médií něco naprosto nemyslitelného,“ vysvětluje Němcová Tejkalová.

„Máte lidi, kteří jsou nějak spojení s propagací kosmetických produktů, další s oblečením a tak podobně, jako je třeba Shopaholic Nicol,“ říká Němcová Tejkalová. Zrovna u Nikoly Čechové ale moderaci Snídani s Novou jako příliš problematickou nevnímá. Jde totiž spíše o lifestylový pořad. „Ale ve chvíli, kdy by se jednalo třeba o přechod do politického zpravodajství, tak bych to vnímala jako maximálně problematické,“ dodává.

Změnu ve svém přístupu k propagaci přiznává i Janek Rubeš. „Určitě to vyřazuje veškeré politické spolupráce. Když mě třeba před lety oslovila nějaká politická strana, abych jim natočil videa, tak jsem o tom vůbec nemusel uvažovat, protože jsem nebyl novinář a pomohl jsem jim natočit videa. Dnes bych v žádném případě takovou věc nemohl dělat,“ říká.

Kde je hranice mezi novinářem a influencerem? Jak se má novinář prezentovat třeba na Instagramu? Může například propagovat značku oblečení? Více se dozvíte v pořadu Newsroom ČT24 – tentokrát v pondělí po desáté hodině večer.

URL | <https://ct24.ceskatelevize.cz/media/2793278-z-youtube-a-instagramu-do-redakci-a-naopak-hraje-se-o-divaky-i-vliv-na-sitich>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ct24.cz (Média)

Prezidentské volby na Ukrajině

22.4.2019 ČT 24 str. 02 07:00 Zprávy

Roman FOJTA, moderátor

Novým prezidentem Ukrajiny se pravděpodobně stane herec Volodymyr Zelenskyj. Politický nováček má po sečtení 75 % odevzdaných hlasů téměř tří čtvrtinovou podporu. S přehledem tak vede nad svým protikandidátem, současným prezidentem Petrem Porošenkem. Ten už po zveřejnění prvních odhadovaných výsledků uznal porážku. Prohlásil ale, že navzdory neúspěchu z politiky neodejde. Zelenskyj svým stoupencům vzkázal, že jeho vítězství zemi sjednotí.

Karel SVOBODA, ukrajinista, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Je to primárně prohra Petra Porošenka. Ale ano, dá se to tak říci, že je to vítězství populismu. Protože, když se podíváme na ty jeho sliby, oni byly velmi, ony byly velmi široké, vlastně sliboval každému všechno. Slibovalo jakési mávnutí kouzelného proutku a vyřešení všeho, ale když jsme potom tak jako zkoumali, co vlastně si myslí, tak on těch konkrétních věcí zrovna moc neřekl. On se od začátku stavěl do role jakéhosi outsidera, člověka mimo politiku, člověka, který není zatížený tím, čím si procházela ukrajinská politika posledních 25 nebo téměř 30 let. /nesrozumitelné/ různé korupce, klientelismus a tak dále. A on říká, já jsem odjinud, a proto je můžu vymést a lidé na to slyší. Prostě lidé jsou už otrávení z ukrajinských politiků z velké části a prostě mají pocit, že někdo může přijít odněkud jinud a celé to vyřešit. Oni chápali, že ty reformy budou bolet, ale říkají, že vlastně nastoupila jenom ta bolest a ty reformy nebyly až tak radikální, jak měly být. Takže ta neutěšená situace to, to je ten nejdůležitější prvek. Já si nejsem tak úplně jistý, že Kreml tady tahal za nitky, já samozřejmě neznám peněžní toky na jeho účtech. Daleko důležitější je to, že pro Ukrajince, oni už jako mají dost toho poslouchat neustále, za všechno může Rusko, za všechno může válka a říkají prostě, řešte ty problémy. Nikoli aby se neustále někdo vymlouval na to, že se něco děje. Tedy jmenovitě, že probíhá válka, ale chceme, aby někdo přišel a ty problémy řešil. A tohleto Zelenskyj pochopil velmi dobře.

Do Prahy přiletí Le Penová, na Václavském náměstí bude spolu s Okamurou demonstrovat proti "diktátu Bruselu"

22.4.2019 iHNed.cz str. 00

Benedikt Lederer

Nacionalisté evropských zemí se spojují. Na čtvrteční demonstraci na pražském Václavském náměstí proti "diktátu Bruselu" dorazí vedle předsedy SPD Tomia Okamury také šéfka francouzské Národní fronty Marine Le Penová, Geert Wilders z nizozemské Strany pro svobodu a zástupci dalších vlasteneckých uskupení v Evropě. Všechny spojuje odpor k islámu, migraci a Evropské unii.

Čtvrteční protest proti unii Okamurovi poslouží jako kampaň před volbami do Evropského parlamentu. "Okamura tím chce ukázat, že má oproti jiným českým ‚vlasteneckým‘ stranám mezinárodní podporu. To by mohlo přilákat váhající voliče," hodnotí akci Miroslav Mareš, politolog Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. SPD může podle něj touto akcí, která začíná koncertem kontroverzní kapely Ortel, cílit na radikálnější voliče. Akce by se měly zúčastnit desítky až stovky lidí, očekává se i protest odpůrců SPD.

Okamura se dlouhodobě netají tím, že má blízko k Le Penové, Wildersovi či k lídrovi italských nacionalistů Matteu Salvinimu. S italským ministrem vnitra se i minulý týden sešel v Praze. Nacionalistické a protiimigrační

strany zároveň nedávno deklarovaly, že v Evropském parlamentu chtějí vytvořit společnou frakci. Podle politologů se však dobré vzájemné vztahy mezi nacionalisty mohou po volbách zhoršit.

Politolog Jan Charvát z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy upozorňuje, že nacionalistické strany mají obecně problém spolupracovat. Zvláště s "kolegy" ze sousedních států. "Čeští a němečtí nacionalisté se vždy srazí u otázky Sudet, Itálie a Rakousko se zase dohaduje o Tyrolsko," popisuje Charvát. Rozkol nemusí podle něj nastat jen mezi sousedy, protože každý bude sledovat své národní zájmy a vůli svých voličů.

"Když Itálie řekne, že nechce migranty, bude prosazovat uzavření hranic, ale zároveň bude řešit, co s migranty, které už má na svém území. Může je chtít dostat i do jiných evropských států, a udělá tedy to, proti čemu je Okamura," uvádí Charvát

Nebylo by to poprvé, co by se nacionalisté v Evropském parlamentu rozhádali. Přestože takový výsledek politologové nevyklučují, Mareš upozorňuje na to, že je teď u těchto krajně pravicových stran poměrně silný tlak na to, aby k rozpadu nedošlo.

Vzestup nacionalistů v Evropě nenechává klidným ostatní politické strany. Začátkem března zveřejnil francouzský prezident Emmanuel Macron vzkaz napsaný ve všech jazycích unijních států. V něm mimo jiné varuje před nacionalistickými stranami, které podle něj nic nepřinášejí. S Macronem tehdy souhlasili i mnozí čeští lidé do evropských voleb. Přestože s extremistickými stranami nechtějí v případě jejich úspěchu spolupracovat, mohou podle nich zkomplikovat rozhodování Evropského parlamentu.

URL| <http://domaci.ihned.cz/c1-66558150-do-prahy-prileti-le-penova-na-vaclavskem-namesti-bude-spolu-s-okamurou-demonstrovat-proti-diktatu-bruselu>

Do Prahy přiletí Le Penová, na Václavském náměstí bude spolu s Okamurou demonstrovat "proti diktátu Bruselu"

22.4.2019 ihned.cz str. 00

Okamura Tomio

Nacionalisté evropských zemí se spojují. Na čtvrteční demonstraci na pražském Václavském náměstí proti "diktátu Bruselu" dorazí vedle předsedy SPD

Tomia Okamury také šéfka francouzské Národní Fronty Marine Le Penová, Geert Wilders z nizozemské Strany pro svobodu a zástupci dalších vlasteneckých uskupení v Evropě. Všechny spojuje odpor k islámu, migraci a Evropské unii.

Čtvrteční protest proti unii Okamurovi poslouží jako kampaň před volbami do Evropského parlamentu. "Okamura tím chce ukázat, že má oproti jiným českým ‚vlasteneckým‘ stranám mezinárodní podporu. To by mohlo přilákat váhající voliče," hodnotí akci Miroslav Mareš, politolog Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. SPD může podle něj touto akcí, která začíná koncertem kontroverzní kapely Ortel, cílit na radikálnější voliče. Akce by se měly zúčastnit desítky až stovky lidí, očekává se i protest odpůrců SPD.

Okamura se dlouhodobě netají tím, že má blízko k Le Penové, Wildersovi či k lídrovi italských nacionalistů Matteu Salvinimu. S italským ministrem vnitra se i minulý týden sešel v Praze. Nacionalistické a protiimigrační strany zároveň nedávno deklarovaly, že v Evropském parlamentu chtějí vytvořit společnou frakci. Podle politologů se však dobré vzájemné vztahy mezi nacionalisty mohou po volbách zhoršit.

Politolog Jan Charvát z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy upozorňuje, že nacionalistické strany mají obecně problém spolupracovat. Zvláště s "kolegy" ze sousedních států. "Čeští a němečtí nacionalisté se vždy srazí u otázky Sudet, Itálie a Rakousko se zase dohaduje o Tyrolsko," popisuje Charvát. Rozkol nemusí podle něj nastat jen mezi sousedy, protože každý bude sledovat své národní zájmy a vůli svých voličů.

"Když Itálie řekne, že nechce migranty, bude prosazovat uzavření hranic, ale zároveň bude řešit, co s migranty, které už má na svém území. Může je chtít dostat i do jiných evropských států a udělá tedy to, proti čemu je Okamura," uvádí Charvát

Nebylo by to poprvé, co by se nacionalisté v Evropském parlamentu rozhádali. Přestože takový výsledek politologové nevyklučují, Mareš upozorňuje na to, že je teď u těchto krajně pravicových stran poměrně silný tlak na to, aby k rozpadu nedošlo.

Vzestup nacionalistů v Evropě nenechává klidným ostatní politické strany. Začátkem března zveřejnil francouzský prezident Emmanuel Macron vzkaz napsaný ve všech jazycích unijních států. V něm mimo jiné varuje před nacionalistickými stranami, které podle něj nic nepřinášejí. S Macronem tehdy souhlasili i mnozí čeští lídři do evropských voleb. Přestože s extremistickými stranami nechtějí v případě jejich úspěchu spolupracovat, mohou podle nich zkomplikovat rozhodování Evropského parlamentu.

Šéfka francouzské Národní Fronty Marine Le Penová autor: AP.

URL| <https://domaci.ihned.cz/c1-66558150-do-prahy-prileti-le-penova-na-vaclavskem-namesti-bude-spolu-s-okamurou-demonstrovat-proti-diktatu-bruselu>

Prezidentské volby na Ukrajině

22.4.2019 ČT 24 str. 01 08:00 Zprávy

Roman FOJTA, moderátor

Jednoznačným vítězem druhého kola ukrajinských prezidentských voleb je po sečtení tří čtvrtin hlasovacích lístků Volodymyr Zelenskyj. Zatím získal 73 % hlasů. Jeho protikandidát současná hlava státu Petro Porošenko jen 25 %. Zelenskyj se má ujmout úřadu nejspíše na začátku června.

reportér

I když výsledky jsou zatím předběžné, ukazují na jasnou vítězi. Novým ukrajinským prezidentem se s největší pravděpodobností stane herec Volodymyr Zelenskyj. Podpořily ho přibližně 3/4 voličů.

Volodymyr ZELENSKYJ, kandidát na ukrajinského prezidenta

Děkuji všem členům našeho týmu, všem expertům, právníkům, dobrovolníkům. Děkuji vám všem.

reportér

Zelenskyj, který prezidenta země ztvárnil i v populárním televizním seriálu, chce zemi sjednotit. Slíbil i snahu o ukončení války na východě země, nebo výměnu generálního prokurátora.

Viktorie, volička

Myslím, že výsledky jsou naprosto zasloužené, protože mladí lidé nevěří současnému prezidentovi. Myslím, že většina z mladší generace a lidí mého věku podporuje Zelenského.

Karel SVOBODA, ukrajinka, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dá se to i tak říci, že to vítězství populismu, protože když se podíváme na ty jeho sliby. Ony byly velmi široké. Vlastně sliboval každému všechno, sliboval jakési mávnutí kouzelného proutku a vyřešení všeho. Ale když jsme potom, tak jako zkoumali, co vlastně asi myslí, tak on těch konkrétních věcí zrovna moc nefekl.

reportér

Zelenského předchůdce Petro Porošenko i přes uznanou drtivou porážku v druhém kole voleb, v politice končit nehodlá.

Petro POROŠENKO, ukrajinský prezident

Plné znění zprávy

chci zdůraznit, že náš nový prezident bude čelit velmi silné opozici. Ale naše Ukrajina nejlepší země na světě z toho bude jediné těžit.

reportér

Mezinárodní pozorovatelé byli s průběhem voleb spokojeni. K žádným problémům podle nich nedošlo.

Doris BARNETTOVÁ, šéfka monitorovací mise OSCE

Zatím šlo všechno dobře. Volby probíhají velmi hladce. Nezaznamenali jsme žádné problémy. Centrální volební komise organizaci zvládla velmi dobře.

reportér

O jednání nejméně vážný incident se tak stal přímo před televizními kamerami. Zelenskyj při hlasování nezakryl svůj volební lístek, čímž porušil zákon. Podle ukrajinského práva mu za to hrozí pokuta v přepočtu přibližně 600 Kč.

Roman FOJTA, moderátor

Volodymyr Zelenskyj už slíbil, že ukončí válku na východě země, a právě konec konfliktu si od výsledků voleb slibuje i řada voličů.

Miroslav KARAS, zpravodaj ČT

Ukrajina zažila volby, které skončily největším rozdílem v historii země. Tak velký rozdíl nikdy nebyl. Pro Porošenka je to drtivá porážka, ale ten vývoj, který teď budeme sledovat na Ukrajině bude ve znamení dalšího boje. Porošenko tím, že uznal svou porážku a vyslovil to, co vyslovil. Tím dal najevo, že začíná další bitva a tou bude bitva o parlament, kde Porošenko chce uspět a chce se postavit proti prezidentu Zelenskému. Pokud jde o postoj k Rusku je velkou otázkou, protože Zelenskyj dnes oznámil, že má připraven jakýsi akční plán uklidnění a řešení situace na Donbasu. Ale neřekl žádné podrobnosti a řada expertů samozřejmě s napětím čeká s čím přijde. Jak hodlá ukončit konflikt, ale především, jak hodlá zavést, jak on sám chce dialog s Ruskem, zda naváže nějaký kontakt s Vladimírem Putinem, co nejdříve, anebo bude čekat na další rozvoj situace. Konflikt trvá 5 let, vstoupil do šestého roku, vyžádal si 13 000 životů na straně vojáků, ale i civilistů. Xkrát více než 20× bylo vyhlášeno příměří, které často platilo jen několik hodin. Ta situace je tam velmi kritická, Minské dohody dodržovány nejsou. Proruští separatisté jsou stále vyzbrojováni a podporováni Moskvou, jak tvrdí Kyjev. Jakékoliv okamžité řešení je spíše nereálné, jakékoliv uklidnění situace a další příměří stejně skončí velmi brzy, tak jako všechna předcházející.

Fenomén jménem Greta Thunbergová

23.4.2019 ČT 24 str. 10 21:31 Horizont

Tomáš ŠPONAR, moderátor

Švédská aktivistka Greta Thunbergová je slyšet čím dál víc a nejen na protestních akcích proti klimatickým změnám. Po vystoupení v Evropském parlamentu nebo italském senátu promluvila dnes i před britskými poslanci. Mladá tvář iniciativy požadující změnu v přístupu k ochraně životního prostředí a hnutí, které si postupně získává politickou pozornost. Teprve 16letá osobnost Horizontu a její nabytý týden.

Jeremy CORBY, předseda britských labouristů

Chtěl bych ti pográtulovat k tomu, co jsi dokázala.

Greta THUNBERGOVÁ, švédská aktivistka

Současná britská podpora dalšího využívání fosilních paliv, například hydraulického štěpení kvůli břidlicovým plynům, rozšiřování míst pro těžbu ropy a plynu v Severním moři. Zvětšování letišť nebo třeba zvažované povolení pro nový uhelný důl jsou víc než absurdní. V nadcházejících volbách budete hlasovat o budoucnosti lidstva, a i když zatím neexistuje taková politická vůle, některé alternativy jsou určitě lepší než jiné. Četla jsem, že některé strany mě tu dnes ani nechtěly, protože se stále odmítají bavit o změnách klimatu. Děkuji, že jste se postavil za klima a že říkáte pravdu. Znamená to hodně. My děti neobětujeme naše vzdělání a naše dětství proto, abyste nám řekli, co v této společnosti, kterou jste vytvořili, považujete za politicky možné. Nevyšli jsem do ulic proto, abyste si s námi fotili selfie a říkali nám, jak obdivujete, co děláme. My děti do děláme, by se dospělí probrali. My děti to děláme proto, abyste začali jednat.

Tomáš ŠPONAR, moderátor

Nový, nečekaný fenomén a otázka pro Ondřeje Císaře, sociologa a politika z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Dobrý večer.

Ondřej CÍSAŘ, sociolog a politolog, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

Dobrý večer.

Tomáš ŠPONAR, moderátor

Ondřeji, mě by zajímalo, v čem tkví síla tohoto fenoménu Greta Thunbergová, jak je možné, že dříve bezejmenná školačka takovýmhle způsobem osedlala téma, které hýbe světem?

Ondřej CÍSAŘ, sociolog a politolog, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

Já bych neřekl, že ona to téma osedlala. Ona se v této chvíli stala jeho symbolem. Není někým, kdo má kontrolu nad tím tématem, ale je někým, kdo udala té globální úrovni tvář. V tom pravděpodobně spočívá ten hlavní klíč, protože o tom tématu se mluví dlouho. O tom tématu ovšem mluví především lidé, kterým chybí to její charisma, které ona má. Lidé, kteří používají obecný jazyk a často nesrozumitelný jazyk věd a ona tedy přichází se sama sebou, se svým silným příběhem a díky tomu dokáže vlastně i pro média ztělesnit srozumitelným způsobem tenhle ten velký problém globálních změn klimatu.

Tomáš ŠPONAR, moderátor

Otázka, kterou si klademe od začátku, od chvíle, kdy tahle hvězda začala na obzoru vycházet. Jak daleko to Greta v uvozovkách dotáhne? Bude to jenom kometa nebo bude stálíci?

Ondřej CÍSAŘ, sociolog a politolog, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

Jí samotné nedokáže teď nic říci, ale už jsem říkal, tady na tom tématu pracuje mnohem více aktérů nejenom jednotlivců a taky různých organizací a sociálních hnutí. A já jsem si jist, že to téma bude stálíci na politické scéně evropských demokracií a nejenom evropských demokracií v následujících letech.

Tomáš ŠPONAR, moderátor

Dnešek a tyhle minuty ale patří Gretě, tak já se ještě doptám s jiným fokusem. Mě napadlo vlastně jméno jiné školačky, která vlastně osedlala jiné téma nebo se ho zmocnila nebo se stala jeho tvář, chceme-li, a to je malá /nesrozumitelná/ Afghánka, afghánská školačka postřelená talibanem, která se úspěšně zotavila, která se stala tvář nebo advokátkou dětí, žen, dívek. Jejich emancipace, jejich práva na vzdělání a nakonec dostala i Nobelovu cenu míru. Greta je také nominována, takže bude, opíše stejný oblouk nebo podobný oblouk jako Malala?

Ondřej CÍSAŘ, sociolog a politolog, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

Tak, to není jisté, jak jste říkal ona je nominována na Nobelovu cenu také, takže vyloučeno to vůbec není. Podobný scénář se opakovat může a může být jakýmsi tahounem minimálně budoucím symbolem tady tohoto hnutí, které bude tematizovat otázku klimatických změn.

Tomáš ŠPONAR, moderátor

A nakonec ještě řekněme, marketingový pohled. To téma klimatické změny se zdá velmi naléhavé. Čím dál naléhavější. Koneckonců tenhle ten vzestup Grety to jednoznačně symbolizuje. Jakou váhu bude mít tohle téma v reálné politice a bavme se třeba o politice evropské nebo naší české. Jakým způsobem bude hrát v těch následujících volebních obdobích, jakou bude mít váhu?

Ondřej CÍSAŘ, sociolog a politolog, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

Já si myslím, že to není jenom marketingové nebo symbolické téma. Je to reálný problém a myslím si, že to téma v této chvíli v zásadě leží na zemi a jsou tady politické síly nebo politické strany, které z různých důvodů ztratily svůj drive, které ztratily svá témata a tohle téma tady mají k dispozici pro to, aby například mohli znovu vybudovat svou podporu ve společnosti.

Tomáš ŠPONAR, moderátor

Uzavírá v Horizontu Ondřej Císař, sociolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Děkujeme a přejeme hezký večer.

Ondřej CÍSAŘ, sociolog a politolog, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

I vám.

25.4.2019 000 18:00
23.4.2019 klubinvestoru.com str. 00

Co mají společného investoři do úroků a do dividend? Kde jsou hodnotové pasti a jak se jim obloukem vyhnout? Kdy dividendové akcie překonávají trh? Nejsou právě teď na vrcholu cyklu tím nejlepším do portfolia? To nám poví Daniel Drahotský ze společnosti J&T.

Přednáška se bude konat již tento čtvrtek na IESu **fakulty sociálních věd** UK v Opletalově 26 v místnosti O109.

Akce se koná ve spolupráci s E-klub.

Daniel Drahotský má již více jak dvacetiletou zkušenost s obchodováním na kapitálových trzích. Jeho cesta vedla kupříkladu přes společnosti jako Wood & Company či Česká spořitelna, kde pracoval jako ředitel Asset Management oddělení. Opomenout nelze ani jeho působení na Ministerstvu financí České republiky, kde pracoval jako Head of Financial Markets Research nebo jeho členství u komise finančních trhů ČNB. V současné době zastává pozici ředitele oddělení finančních trhů ve společnosti J&T, kde působí již téměř 9 let.

URL| <http://klubinvestoru.com/cs/events/detail/292>

Nacionalisté tvoří křehké spojení

23.4.2019 iHNed.cz str. 00

Benedikt Lederer

Nacionalisté evropských zemí se spojují. Na čtvrteční demonstraci na pražském Václavském náměstí proti "diktátu Bruselu" dorazí vedle předsedy SPD Tomia Okamury také šéfka francouzské Národní Fronty Marine Le Penová, Geert Wilders z nizozemské Strany pro svobodu a zástupci dalších vlasteneckých uskupení v Evropě. Všechny spojuje odpor k islámu, migraci a Evropské unii.

Čtvrteční protest proti unii Okamurovi poslouží jako kampaň před volbami do Evropského parlamentu. "Okamura tím chce ukázat, že má oproti jiným českým 'vlasteneckým' stranám mezinárodní podporu. To by mohlo přilákat váhající voliče," hodnotí akci Miroslav Mareš, politolog Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. SPD může podle něj touto akcí, která začíná koncertem kontroverzní kapely Ortel, cílit na radikálnější voliče. Akce by se měly zúčastnit desítky až stovky lidí, očekává se i protest odpůrců SPD.

Okamura se dlouhodobě netají tím, že má blízko k Le Penové, Wildersovi či k lídrovi italských nacionalistů Matteo Salvinimu. S italským ministrem vnitra se i minulý týden sešel v Praze. Nacionalistické a protiimigrační strany zároveň nedávno deklarovaly, že v Evropském parlamentu chtějí vytvořit společnou frakci. Podle politologů se však dobré vzájemné vztahy mezi nacionalisty mohou po volbách zhoršit.

Politolog Jan Charvát z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy upozorňuje, že nacionalistické strany mají obecně problém spolupracovat. Zvláště s "kolegy" ze sousedních států. "Čeští a němečtí nacionalisté se vždy srazí u otázky Sudet, Itálie a Rakousko se zase dohaduje o Tyrolsko," popisuje Charvát. Rozkol nemusí podle něj nastat jen mezi sousedy, protože každý bude sledovat své národní zájmy a vůli svých voličů.

"Když Itálie řekne, že nechce migranty, bude prosazovat uzavření hranic, ale zároveň bude řešit, co s migranty, které už má na svém území. Může je chtít dostat i do jiných evropských států a udělá tedy to, proti čemu je Okamura," uvádí Charvát.

Nebylo by to poprvé, co by se nacionalisté v Evropském parlamentu rozhádali. Přestože takový výsledek politologové nevyklučují, Mareš upozorňuje na to, že je teď u těchto krajně pravicových stran poměrně silný tlak na to, aby k rozpadu nedošlo.

Vzestup nacionalistů v Evropě nenechává klidným ostatní politické strany. Začátkem března zveřejnil francouzský prezident Emmanuel Macron vzkaz napsaný ve všech jazycích unijních států. V něm mimo jiné varuje před nacionalistickými stranami, které podle něj nic nepřinášejí. S Macronem tehdy souhlasili i mnozí čeští lídři do evropských voleb. Přestože s extremistickými stranami nechtějí v případě jejich úspěchu spolupracovat, mohou podle nich zkomplikovat rozhodování Evropského parlamentu.

URL| <http://HN.IHNED.CZ/c1-66557540-nacionaliste-tvori-krehke-spojeni>

Nacionalisté tvoří křehké spojení

23.4.2019 ihned.cz str. 00

Okamura Tomio

Nacionalisté evropských zemí se spojují. Na čtvrteční demonstraci na pražském Václavském náměstí proti "diktátu Bruselu" dorazí vedle předsedy SPD

Tomia Okamury také šéfka francouzské Národní Fronty Marine Le Penová, Geert Wilders z nizozemské Strany pro svobodu a zástupci dalších vlasteneckých uskupení v Evropě. Všechny spojuje odpor k islámu, migraci a Evropské unii.

Čtvrteční protest proti unii Okamurovi poslouží jako kampaň před volbami do Evropského parlamentu. "Okamura tím chce ukázat, že má oproti jiným českým 'vlasteneckým' stranám mezinárodní podporu. To by mohlo přilákat váhající voliče," hodnotí akci Miroslav Mareš, politolog Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. SPD může podle něj touto akcí, která začíná koncertem kontroverzní kapely Ortel, cílit na radikálnější voliče. Akce by se měly zúčastnit desítky až stovky lidí, očekává se i protest odpůrců SPD.

Okamura se dlouhodobě netají tím, že má blízko k Le Penové, Wildersovi či k lídrovi italských nacionalistů Matteo Salvinimu. S italským ministrem vnitra se i minulý týden sešel v Praze. Nacionalistické a protiimigrační strany zároveň nedávno deklarovaly, že v Evropském parlamentu chtějí vytvořit společnou frakci. Podle politologů se však dobré vzájemné vztahy mezi nacionalisty mohou po volbách zhoršit.

Politolog Jan Charvát z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy upozorňuje, že nacionalistické strany mají obecně problém spolupracovat. Zvláště s "kolegy" ze sousedních států. "Čeští a němečtí nacionalisté se vždy srazí u otázky Sudet, Itálie a Rakousko se zase dohaduje o Tyrolsko," popisuje Charvát. Rozkol nemusí podle něj nastat jen mezi sousedy, protože každý bude sledovat své národní zájmy a vůli svých voličů.

"Když Itálie řekne, že nechce migranty, bude prosazovat uzavření hranic, ale zároveň bude řešit, co s migranty, které už má na svém území. Může je chtít dostat i do jiných evropských států a udělá tedy to, proti čemu je Okamura," uvádí Charvát.

Nebylo by to poprvé, co by se nacionalisté v Evropském parlamentu rozhádali. Přestože takový výsledek politologové nevyklučují, Mareš upozorňuje na to, že je teď u těchto krajně pravicových stran poměrně silný tlak na to, aby k rozpadu nedošlo.

Vzestup nacionalistů v Evropě nenechává klidným ostatní politické strany. Začátkem března zveřejnil francouzský prezident Emmanuel Macron vzkaz napsaný ve všech jazycích unijních států. V něm mimo jiné varuje před nacionalistickými stranami, které podle něj nic nepřinášejí. S Macronem tehdy souhlasili i mnozí čeští lídři do evropských voleb. Přestože s extremistickými stranami nechtějí v případě jejich úspěchu spolupracovat, mohou podle nich zkomplikovat rozhodování Evropského parlamentu.

Čtvrteční protest proti unii Okamurovi poslouží jako kampaň před volbami do Evropského parlamentu. autor: archiv HN.

URL| <http://archiv.ihned.cz/c1-66557540-nacionaliste-tvori-krehke-spojeni>

VŠ je letos opět dostupná ... ale ne každá. Jak na odvolání?

23.4.2019 Lidové noviny str. 14 Akademie
PETRA SMÍTALOVÁ

Dostat se na vysokou školu nebude v letošním roce těžké. Na právech, medicíně či filozofii si ale vybírají Druhou šanci pro nepřijaté nabízí odvolání a další kola přijímacích zkoušek. Bohémskou variantou je takzvaný gap year.

Přijímací zkoušky na vysoké školy jsou v plném proudu. Během února a března se konaly na většině uměleckých škol, v květnu a červnu pak proběhnou na převážné části ostatních univerzit. Přesné termíny přijímacích zkoušek lze dohledat na webových stránkách jednotlivých fakult, případně ještě ověřit na studijních odděleních vysokých škol.

Jaké jsou šance na přijetí?

Letos podobně jako loni jdou ke zkouškám populačně slabé ročníky, a tak jsou šance dostat se na vybranou vysokou školu poměrně velké. Množství studijních míst totiž prakticky neklesá. Podle údajů MŠMT ve školním roce 2018/19 přijaly vysoké školy 83,2 procenta uchazečů. (K přijímacím zkouškám se dostavilo celkem 88 116 studentů a z nich bylo přijato 73 350.) Ještě před deseti lety přitom byla úspěšnost zhruba 76 procent a na přelomu milénia dokonce uspěl jen asi každý druhý zájemce.

Přesto stále existují obory, na které je přijetí bez důkladné přípravy téměř nemožné. Šance na studium těch nejžádanějších se příliš nemění, stále se na ně dostane méně než třetina uchazečů. Jako už tradičně je největší zájem o právnické, lékařské a filozofické fakulty veřejných vysokých škol – k těm nejvyhledávanějším patří Univerzita Karlova nebo Univerzita Palackého v Olomouci. Jen 46 procent uchazečů si věří natolik, aby podalo jen jednu přihlášku, zbytek studentů si úspěch pojišťuje dvěma, třemi nebo i více přihláškami.

Fakulty s velkou poptávkou

Podle serveru Kampomaturitě.cz byla loni na lékařských fakultách v České republice průměrná šance na přijetí pouhých 24,7 procenta. Letos se ale tyto fakulty chystají přijímat o 15 procent uchazečů více než loni. Přesto nebude lehké projít poměrně náročným sítlem přijímacího řízení. Na uměleckých fakultách loni přijímali 33,2 procenta zájemců, na právnických 43,1 procenta a na pedagogických i filozofických uspělo 53,1 procenta uchazečů. Farmaceutické, veterinární a zdravotnické fakulty přijaly 55,3 procenta zájemců. Ani na některou z **fakult sociálních věd** nebude tak úplně jednoduché se dostat (loni na **Fakultu sociálních věd** UK přijali něco přes 37 procent zájemců). Ale celkové číslo zde může zkreslovat fakt, že o některé sociovědní disciplíny je velký zájem, o jiné naopak usiluje pouze pár studentů.

Nejlepší výsledek se počítá

Absolventi gymnázií bývají v porovnání s žáky ostatních středních škol při přijímacích řízeních na vysoké školy zpravidla úspěšnější. Podle serveru Infoabsolvent. cz byla jejich úspěšnost v loňském školním roce 91 procent, zatímco u studentů jiných středních škol se pohybovala v rozmezí 75 až 84 procent. Doménou gymnazistů jsou zejména humanitní obory. Tam se však také nejvíce projevuje vysoký převis poptávky, a to hlavně u psychologie (úspěšnost přijetí mají jen 19 %), umění (35 %), publicistiky a knihovnictví (shodně 38 %). Nesnadné je pro ně také přijetí na informatiku (38 %) a lékařské vědy (39 %). Mají zájem i o ekonomické obory, kam jich loni bylo přijato 77 procent, či o pedagogiku, učitelství a sociální péči, kde měli zhruba dvoutřetinovou úspěšnost.

Většina veřejných vysokých škol přijímá studenty (minimálně na některé své obory) na základě výsledků testů Scio. Jedním z nejčastěji používaných je test obecných studijních předpokladů (OSP) či test základů společenských věd (ZSV). Ten první prověřuje základní předpoklady pro úspěšné studium a důležitou roli v něm hraje i omezený čas na řešení. Test ZSV vychází ze základů společenských věd v rozsahu vyučovaném na gymnáziích a obsahuje tři části: Společnost a jedinec, Stát a právo a Hospodářství a svět. Jde o takzvané národní srovnávací zkoušky (NSZ), které nahrazují nebo doplňují přijímačky celé řady vysokých škol v ČR i na Slovensku. Konají se šestkrát ročně v mnoha městech a studenti se na ně hlásí sami nezávisle na přihlášce na vysokou školu.

Výhodou je, že tyto testy mohou uchazeči psát několikrát, a pokud se jim zkouška nepovede, třeba jen vinou nervozity nebo drobné zdravotní indispozice, je možné si ji zopakovat. Pro přijetí se započítá ten nejlepší dosažený výsledek. S ním se pak mohou hlásit i na několik fakult. Pokud některá škola požaduje zkoušky z více předmětů (např. z matematiky, biologie, chemie či cizího jazyka), může se jich student zúčastnit v různých termínech a počítá se mu nejlepší kombinace. Místa konání testů, jejich termíny a další potřebné informace jsou k dispozici na webu Scio.cz. Letos zbývají ještě dva termíny: 1. a 25. 5.

Pro lékařské fakulty ale Scio přijímací testy nechystá. Uchazeči musejí prokázat detailní znalost středoškolské biologie, chemie a fyziky, z nichž píše specifické testy. Některé fakulty navíc vyžadují například test studijních předpokladů nebo ústní pohovor.

Kdy má smysl podat odvolání

Pokud se vám přijímací testy nepovedou zrovna na výbornou a obdržíte rozhodnutí o nepřijetí, není ještě všechno ztraceno. Nejpozději do třiceti dnů od doručení záporného vyrozumění je možné podat odvolání (zmeškání této časové lhůty je prominuto jen ze závažných důvodů).

Nejprve byste však měli využít možnosti nahlédnout do vlastních testů a zjistit, zda máte dostatečný počet bodů pro přijetí. Odvolání má totiž smysl podávat jen za předpokladu, že jste sice takzvaně pod čarou, ale zkoušky jste udělali. Pokud se ocitnete těsně pod hranicí přijatých, tím lépe.

Je také dobré, když je žádost konkrétně podložena, například chybou či nejednoznačností v zadání nebo ve vyhodnocení testů. V opačných případech je vaše šance na přijetí poměrně nízká. Odvolání musí mít všechny náležitosti: jméno, datum konání přijímacího řízení nebo jednací číslo, obor a samozřejmě odůvodnění. Pozor, některé školy mají vlastní formuláře žádostí, například Masarykova univerzita nebo Ostravská univerzita.

Jestliže děkan, který vaše odvolání posuzuje, své stanovisko nezmění a trvá dál na nepřijetí, předá žádost rektorovi. Ten pak může jeho rozhodnutí změnit, bylo-li vydáno v rozporu se zákonem nebo vnitřními předpisy vysoké školy. Jinak ale žádost zamítne a potvrdí původní rozhodnutí o nepřijetí.

Dojmy a výmluvy nepomohou

Někdy se stává, že ve snaze využít všechny možnosti vyjmenuje nepřijatý student v odvolání i důvody, které mu sice mohou připadat adekvátní, ale v přijetí na školu mu rozhodně nepomohou. Nejčastěji to bývá: velký zájem o studium, rodinná tradice, výborné výsledky v předchozím studiu, praxe v oboru, jazykové a jiné zkoušky či absolvování přípravných kurzů.

To vše na rozhodnutí o přijetí bohužel nemá vliv, stejně jako popis subjektivních pocitů z organizace a průběhu přijímacího řízení, pozdní příchod na zkoušku (byť i dobře zdůvodněný), momentální zdravotní indispozice či těžká sociální situace.

Druhá a třetí kola přijímacích zkoušek „to jistí“

Ani v případě, že vás škola nepřijme na odvolání, není třeba věšet hlavu. Řada veřejných vysokých škol pořádá ještě i druhá a další kola přijímacích zkoušek. Soukromé vysoké školy pak obvykle nabírají uchazeče až do konce září (jejich seznam naleznete například na www.vysokeskoly.com nebo www.adresarskol.cz).

Zkusit můžete také vyšší odborné školy. Většina z nich přijímá přihlášky až do konce května a vypisuje i další kola přijímacího řízení. Na tomto typu školy u denního studia (případně i u dalších forem, pokud nejste výdělečně činní nebo nemáte nárok na podporu v nezaměstnanosti) vám zůstane status studenta, i když nestudujete přímo na vysoké škole.

Brána jazyků otevřená

Další možností je pomaturitní jazykové studium, které také zachovává status studenta. Studium je ale třeba zahájit do konce kalendářního roku po první vykonané maturitní zkoušce a jazyková škola musí mít akreditaci MŠMT. Tím, že se student intenzivně věnuje výuce cizího jazyka, má naději na úspěšné složení jazykové zkoušky, která mu může přinést body navíc při dalším pokusu u zkoušek.

Zvolit je možné také studium nultého ročníku na vysoké škole. Pokud však není v kombinaci s pomaturitním jazykovým studiem, ve většině případů nezachovává status studenta.

Pro zájemce o rozšíření jazykových znalostí může být dobrou volbou také takzvaný gap year neboli „rok volná“. Oblíbený je hlavně mezi zahraničními studenty, zejména ve Velké Británii a USA, ale na chuť mu přicházejí už i Češi.

Vycestovat do ciziny můžete jak po vlastní ose, tak s agenturou. Kromě nových zkušeností, zážitků z cest, případně dobrovolnické práce a jazykových znalostí je možné získat také některou z mezinárodních jazykových zkoušek. A třeba si i ujasnit své pozdější studijní preference.

Studentů pedagogiky ubývá

Podle údajů Českého statistického ústavu mezi studenty dlouhodobě převažuje zájem o studium obchodu, administrativy a práva (navštěvuje je 20,2 procenta všech vysokoškoláků, z nichž nejvíce je zapsáno na oboru management a správa). Zároveň však tyto obory od roku 2010 zaznamenávají jeden z nejvyšších poklesů studujících. Oblíbené jsou také technické obory, ovšem i ty se v posledních letech potýkají s úbytkem studentů. Výrazně klesá i počet vysokoškoláků v oblasti vzdělávání a výchovy.

Velmi dobře se naopak daří oborům zdravotní a sociální péče, ve kterých během let 2010 až 2017 přibýlo pět tisíc studentů. Relativně stabilní je v tomto ohledu i skupina oborů přírodních věd, matematiky a statistiky. Poměrně stálý, pouze s mírným úbytkem zůstává i počet studentů informačních a komunikačních technologií, zemědělství či veterinářství.

Co studují muži a co ženy?

Podle analýzy Českého statistického ústavu, která mapovala poměr mužů a žen v různých vysokoškolských oborech, převládají na fakultách informatiky, techniky, výroby či stavebnictví muži.

V kategorii služeb je to téměř vyrovnané, ale samostatné obory bezpečnostní služby či přepravní služby a spoje studuje více mužů než žen.

Vzdělávání a výchova je u nás naopak jasnou doménou žen. V roce 2017 se učitelkou nebo učitelem chtělo stát asi 25 tisíc studentů, z nichž mužů bylo jen necelých 23 procent.

I společenské vědy, žurnalistiku a informatiku studuje více žen než mužů. Z celkem 30,4 tisíce studentů v těchto oborech tvoří zhruba 63 procent ženy.

Techniku, výrobu či stavebnictví v roce 2017 studovalo něco málo přes 48 tisíc osob a jen necelých 33 procent z nich byly ženy. Podíl studentek, které si vybírají technické obory, se během posledních let příliš nemění – pohybuje se v úrovni kolem devíti procent ze všech studujících žen.

Cizince lákají obchod a medicína

Ačkoli celkový počet vysokoškolských studentů v ČR v posledních letech klesá, studujících cizinců naopak každým rokem přibývá. V roce 2017 jich na českých vysokých školách studovalo více než 43 tisíc. Jejich podíl na celkovém počtu studentů tvořil 14,7 procenta. Studium na soukromé škole nebo v cizím jazyce si platila necelá třetina z nich. Ostatní studovali na veřejných školách v češtině, ve standardní lhůtě, tedy bezplatně.

Stejně jako čeští navštěvují i zahraniční studenti nejvíce školy zaměřené na obchod, administrativu a právo – studuje je 20,6 procenta všech cizinců. Z této skupiny si nejčastěji volí obor management a správa.

Další přitažlivou oblastí je pro ně medicína, vybralo si ji přibližně 18 procent cizinců. Okolo 14 procent studentů ze zahraničí zvolilo techniku či stavebnictví. Společenské vědy studuje 10,5 procenta všech cizinců a umění či humanitní vědy asi devět procent. Nejmenší zájem pak zahraniční studenti v roce 2017 projevovali o obory z oblasti vzdělávání a výchovy. Ty zaujaly jen 790 cizinců.

Nejžádanější fakulty a úspěšnost uchazečů o studium na nich

* Lékařské: Lékařská fakulta UPOL – 18 % * Filozofické a humanitní: Filozofická fakulta UK – 35,5 % * Právnické: Právnická fakulta UK – 29,8 % * Ekonomické: Fakulta ekonomicko-správní Masarykovy univerzity – 40,8 % * Technické, přírodovědné a zemědělské: Fakulta informačních technologií

Vysokého učení technického v Brně – 50,2 % * Umělecké: Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění v Praze – 14,3 % * Pedagogické: Pedagogická fakulta Ostravské univerzity – 34,8 % * Sportovní: Fakulta tělesné výchovy a sportu UK – 36,5 % Zdroj: kampomaturite.cz Velký zájem o studium, praxe v oboru ani výborné výsledky v předchozím studiu vám při odvolání nepomohou

Foto autor| graf šk

Foto autor| FOTO SHUTTERSTOCK

Foto popis| Ženy versus muži. V oborech vzdělávání převládají na českých vysokých školách studentky, na technikách a stavebních fakultách studenti.

Foto popis| Nejnavštěvovanější skupiny studijních oborů vysokých škol

Foto popis| Co nejčastěji studují na vysoké škole ženy a co muži? (údaje z roku 2017)

Foto popis| Které obory vysokých škol u nás nejčastěji studují cizinci?

KOMENTÁŘ: Ukrajinským prezidentem se stal muž, který zatím nic neřekl

23.4.2019 idnes.cz str. 00

V ukrajinských prezidentských volbách drtivě zvítězil Volodymyr Zelenskyj nad Petrem Porošenkem. Teď však nastává čas, kdy se už nebude moci schovávat za obecné fráze, které nikoho neurazí, a bude muset problémy opravdu řešit, píše v komentáři k ukrajinským volbám Karel Svoboda z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociální věd** Univerzity Karlovy.

Ve víkendové prezidentské volbě se opakovalo něco podobného jako na Majdanu, ale i jinde v Evropě, kde vítězí antisystémová hnutí, tedy střet mezi zavedeným systémem a jeho vyzývatelem. Samozřejmě, pokud někdo ustrnul v chápání Majdanu jako fašistického převratu, jen těžko může takové tvrzení chápat.

Majdan představoval snahu o odstranění korupčního systému, který na Ukrajině vzkvétal v předcházejících dvou a více dekadách, bez ohledu na stranické zařazení prezidenta. Petro Porošenko dostal v minulosti poměrně jasný mandát s korupcí a mocí oligarchů skoncovat.

Vzhledem k jeho osobnímu majetku či předchozímu politickému angažmá poněkud paradoxně, ale bylo to tak. I přesto, že se mu povedlo hodně pozitivního, jako je konsolidace armády, některá protikorupční opatření či zavedení bezvízového styku s Evropskou unií, fakt, že se až příliš často přizpůsoboval podmínkám, místo aby je měnil, mu nyní voliči spočítali. Jestli měl vůbec šanci, nakolik byla kritika oprávněná či nakolik byly jeho snahy upřímné, není předmětem tohoto článku.

Zobrazit fotogalerii

Kam bude Ukrajina směřovat, je jen velmi těžké říci. Vítěz prezidentských voleb herec Volodymyr Zelenskyj se nepouštěl do hlubších rozborů vnitřní či zahraniční politiky, debatám se vyhýbal. A i ta, se kterou souhlasil, se podobala spíše estrádě než výměně názorů dvou uchazečů o moc.

Jeho hlavní výhodou bylo, že nepatří k zavedeným politikům. Tím vyšly naprázdno i výhrady z Porošenkova tábora, že řízení státu vůbec nerozumí. Pro Zelenského voliče představoval status outsidera v danou chvíli spíše výhodu, kdy zosobňoval jakousi šanci na něco nového.

Nicméně, i z Česka víme, že „bude líp“ či „vymeteme dinosaury“ se jednoduše napíše, ale daleko hůře udělá. I když vyměníte ministry a jejich náměstky, stále zůstává dost lidí na důležitých postech, pro které je více odstranění korupce málo důležitá, popřípadě ji považují za ohrožení vlastní existence. A to se stále pohybujeme v poli úvah, že Zelenskyj bude vůbec s korupcí chtít bojovat. Vzhledem k jeho propojení s miliardářem Ihorem Kolomojským, které nemá šanci skrývat, jsou pochybnosti na místě. Bude přítom jen na něm je rozptýlit.

Zelenskyj je do značné míry marketingovým produktem. Na politickém marketingu samozřejmě není nic špatného, používá ho pro svoji prezentaci každá politická strana. Důležitý je ovšem reálný produkt. Zelenskyj sliboval všechno všem, zjevná byla hlavně jeho snaha nijak se nevyhranit. Sliby boje proti korupci nikoho

nepobouří, stěžít lze proti nim nějak protestovat. Přece jen, jednou ze slabin Porošenka bylo, že ani jeden z velkých korupčníků nebyl uvězněn. Jsou navíc velmi populární.

To, že je pak realita jiná, představuje sice nepříjemný, ale ne nepřekonatelný detail, alespoň po nějaký čas. I v dalších jeho slibech lze vidět závan populismu. Svoje návrhy hodlá vystavovat na sociální síti, přičemž podle reakcí bude upravovat svoji politiku. To zní samozřejmě lákavě, ale otázkou je, nakolik má prezident následovat voliče a nakolik má sám určovat směr.

I když se nově zvolená hlava státu hodlá zaměřit na sociálně-ekonomické otázky, ostatní věci ignorovat nemůže. Válku na Donbase hodlá vyřešit jednáním, nicméně jak si reálně uspořádání představuje a jak se hodlá dohodnout s Ruskem, je jen otázkou. Ostatně i ruské reakce zůstávají velmi vlažné.

Zelenskyj zatím mluvil o transformaci minského formátu, respektive jeho personálního obsazení. Není jasné, co měl vlastně na mysli. Pozorovatelé se sice shodují, že může jít o vypuštění představitelů obou separatistických „lidových republik“, ale ani to není zřejmé. Porošenko kdysi nastupoval se slibem ukončit válku, na což si voliči v současných volbách také vzpomněli.

VIDEO: Zelenskyj už prezidentem byl, hlavu státu si zahrál v seriálu:

V zahraniční politice je situace podobná. Zelenskyj neříká ve vztahu k NATO či EU ani tak, ani tak. Obecně je prý pro referendum, které se bude dotazovat na případné členství. Sám sice vyjádřil opatrnou podporu vstupu jak do NATO, tak i do EU, ale bylo zjevné, že nejde ani o středobod jeho programu, ani o pozici nijak vyhraněnou.

Zelenskyj velmi dobře věděl, že sbírá především hlasy voličů, kteří jsou ke vstupu do obou organizací vlažní či ho přímo odmítají. Ukrajinské volby ukázaly, kromě jiného, jednu věc. Na rozdíl od většiny ostatních, více či méně autoritativních států v postsovětském prostoru, opozice může vyhrát.

Není sporu o tom, že Zelenskyj byl pro Porošenka nepříjemným kandidátem, přesto jsme nebyli svědky zjevných podvodů. Zelenskyj nebyl zatčen, jeho lidé nemizeli, volební štáb nebyl prohledáván policií, nevidíme záběry členek volebních komisí vhazujících stohy volebních lístků do urny či nikdo nedeklaruje stoprocentní podporu prezidentovi. Ukrajinská demokracie tak není ani zdálky dokonalá, když zvláště neustálý přízrak oligarchů stále devastuje prostředí, ale princip „hlasuj, pro koho chceš, za předpokladu, že budeš hlasovat pro pana prezidenta“, zde uplatňován není.

Zelenského nicméně čeká práce na tom, aby prokázal, že vítězství nad Porošenkem nebylo jen výsledkem PR kampaně bez reálného obsahu a že má na to vést zemi s tolika problémy. Nebude se již moci schovávat za obecné fráze, které nikoho neurazí, ale bude muset problémy opravdu řešit.

A tam může rychle přijít rozčarování. Jak pro něj, tak i pro samotné Ukrajince.

Ukrajinské volby ukázaly, že na rozdíl od většiny postsovětských států tu může opozice vyhrát.

URL| https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/volodymyr-zelenskyj-ukrajina-volby-prezident.A190423_471618_zahranicni_hm1

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

[zpravy.iDNES.cz \(Zprávy / Zahraničí\)](https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/volodymyr-zelenskyj-ukrajina-volby-prezident.A190423_471618_zahranicni_hm1)

KOMENTÁŘ: Ukrajinským prezidentem se stal muž, který zatím nic neřekl

23.4.2019 [zpravy.iDNES.cz](https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/volodymyr-zelenskyj-ukrajina-volby-prezident.A190423_471618_zahranicni_hm1) str. 00 Zprávy / Zahraničí

Karel Svoboda, Institut mezinárodních studií FSV UK

V ukrajinských prezidentských volbách drtivě zvítězil Volodymyr Zelenskyj nad Petrem Porošenkem. Teď však nastává čas, kdy se už nebude moci schovávat za obecné fráze, které nikoho neurazí, a bude muset problémy opravdu řešit, píše v komentáři k ukrajinským volbám Karel Svoboda z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociální věd** Univerzity Karlovy.

Ve víkendové prezidentské volbě se opakovalo něco podobného jako na Majdanu, ale i jinde v Evropě, kde vítězí antisystémová hnutí, tedy střet mezi zavedeným systémem a jeho vyzývatelem. Samozřejmě, pokud někdo ustrnul v chápání Majdanu jako fašistického převratu, jen těžko může takové tvrzení chápat.

Majdan představoval snahu o odstranění korupčního systému, který na Ukrajině vzkvétal v předcházejících dvou a více dekádách, bez ohledu na stranické zařazení prezidenta. Petro Porošenko dostal v minulosti poměrně jasný mandát s korupcí a mocí oligarchů skoncovat.

Vzhledem k jeho osobnímu majetku či předchozímu politickému angažmá poněkud paradoxně, ale bylo to tak. I přesto, že se mu povedlo hodně pozitivního, jako je konsolidace armády, některá protikorupční opatření či zavedení bezvízového styku s Evropskou unií, fakt, že se až příliš často přizpůsoboval podmínkám, místo aby je měnil, mu nyní voliči spočítali. Jestli měl vůbec šanci, nakolik byla kritika oprávněná či nakolik byly jeho snahy upřímné, není předmětem tohoto článku.

Kam bude Ukrajina směřovat, je jen velmi těžké říci. Vítěz prezidentských voleb herec Volodymyr Zelenskyj se nepouštěl do hlubších rozborů vnitřní či zahraniční politiky, debatám se vyhýbal. A i ta, se kterou souhlasil, se podobala spíše estrádě než výměně názorů dvou uchazečů o moc.

Jeho hlavní výhodou bylo, že nepatří k zavedeným politikům. Tím vyšly naprázdno i výhrady z Porošenkova tábora, že řízení státu vůbec nerozumí. Pro Zelenského voliče představoval status outsidera v danou chvíli spíše výhodou, kdy zosobňoval jakousi šanci na něco nového.

Nicméně, i z Česka víme, že „bude líp“ či „vymeteme dinosaury“ se jednoduše napíše, ale daleko hůře udělá. I když vyměníte ministry a jejich náměstky, stále zůstává dost lidí na důležitých postech, pro které je vize odstranění korupce málo důležitá, popřípadě ji považují za ohrožení vlastní existence. A to se stále pohybujeme v poli úvah, že Zelenskyj bude vůbec s korupcí chtít bojovat. Vzhledem k jeho propojení s miliardářem Ihorem Kolomojským, které nemá šanci skrývat, jsou pochybnosti na místě. Bude přitom jen na něm je rozptýlit.

Zelenskyj je do značné míry marketingovým produktem. Na politickém marketingu samozřejmě není nic špatného, používá ho pro svoji prezentaci každá politická strana. Důležitý je ovšem reálný produkt. Zelenskij sliboval všechno všem, zjevná byla hlavně jeho snaha nijak se nevyhranit. Sliby boje proti korupci nikoho nepobouří, stěžít lze proti nim nějak protestovat. Přece jen, jednou ze slabin Porošenka bylo, že ani jeden z velkých korupčníků nebyl uvězněn. Jsou navíc velmi populární.

To, že je pak realita jiná, představuje sice nepříjemný, ale ne nepřekonatelný detail, alespoň po nějaký čas. I v dalších jeho slibech lze vidět závan populismu. Svoje návrhy hodlá vystavovat na sociální síť, přičemž podle reakcí bude upravovat svoji politiku. To zní samozřejmě lákavě, ale otázkou je, nakolik má prezident následovat voliče a nakolik má sám určovat směr.

I když se nově zvolená hlava státu hodlá zaměřit na sociálně-ekonomické otázky, ostatní věci ignorovat nemůže. Válku na Donbase hodlá vyřešit jednáním, nicméně jak si reálně uspořádání představuje a jak se hodlá dohodnout s Ruskem, je jen otázkou. Ostatně i ruské reakce zůstávají velmi vlažné.

Zelenskyj zatím mluvil o transformaci minského formátu, respektive jeho personálního obsazení. Není jasné, co měl vlastně na mysli. Pozorovatelé se sice shodují, že může jít o vypuštění představitelů obou separatistických „lidových republik“, ale ani to není zřejmé. Porošenko kdysi nastupoval se slibem ukončit válku, na což si voliči v současných volbách také vzpomněli.

VIDEO: Zelenskyj už prezidentem byl, hlavu státu si zahrál v seriálu: [InsertSingleVideo](#)

V zahraniční politice je situace podobná. Zelenskyj neříká ve vztahu k NATO či EU ani tak, ani tak. Obecně je prý pro referendum, které se bude dotazovat na případné členství. Sám sice vyjádřil opatrnou podporu vstupu jak do NATO, tak i do EU, ale bylo zjevné, že nejde ani o středobod jeho programu, ani o pozici nijak vyhraněnou.

Zelenskyj velmi dobře věděl, že sbírá především hlasy voličů, kteří jsou ke vstupu do obou organizací vlažní či ho přímo odmítají. Ukrajinské volby ukázaly, kromě jiného, jednu věc. Na rozdíl od většiny ostatních, více či méně autoritativních států v postsovětském prostoru, opozice může vyhrát.

Není sporu o tom, že Zelenskyj byl pro Porošenka nepříjemným kandidátem, přesto jsme nebyli svědky zjevných podvodů. Zelenskij nebyl zatčen, jeho lidé nemizeli, volební štáb nebyl prohledáván policií, nevidíme záběry členek volebních komisí vhazujících stohy volebních lístků do uren či nikdo nedeklaruje stoprocentní podporu prezidentovi. Ukrajinská demokracie tak není ani zdálky dokonalá, když zvláště neustálý přízrak oligarchů stále devastuje prostředí, ale princip „hlasuj, pro koho chceš, za předpokladu, že budeš hlasovat pro pana prezidenta“, zde uplatňován není.

Zelenského nicméně čeká práce na tom, aby prokázal, že vítězství nad Porošenkem nebylo jen výsledkem PR kampaně bez reálného obsahu a že má na to vést zemi s tolika problémy. Nebude se již moci schovávat za obecné fráze, které nikoho neurazí, ale bude muset problémy opravdu řešit.

A tam může rychle přijít rozčarování. Jak pro něj, tak i pro samotné Ukrajince.

Ukrajinské volby ukázaly, že na rozdíl od většiny postsovětských států tu může opozice vyhrát.

URL| https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/volodymyr-zelenskyj-ukrajina-volby-prezident.A190423_471618_zahranicni_hm1

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

Životní omyly a pády jako zdroj energie a inspirace / přednáší Eva, První ŽENA s.r.o.

24.4.2019 zenysro.cz str. 00

Životní Omyly A Pády

Ve čtvrtek, 23.05.2019 v 17:00 hodin; Theresian hotel and Spa, Javoříčská 5, Olomouc

ŽIVOTNÍ OMYLY A PÁDY JAKO ZDROJ ENERGIE A INSPIRACE

s (naší!) Evou Čejkovou Vaškovou

EVA ČEJKOVÁ VAŠKOVÁ : Výrazná a inspirující osobnost české podnikatelské scény. Po maturitě na obchodní akademii odešla do Prahy, kde začala pracovat na živnostenský list. Postupně si vyzkoušela práci redaktorky, moderátorky, produkční v tisku i televizi. Působila jako scénáristka na TV Nova a Prima TV (Áčko, Někdo to rád horké, Prima jízda). Krátce pracovala jako reportérka z Poslanecké sněmovny. Po další zkušenosti odcestovala do zahraničí. V roce 2008 absolvovala na **Fakultě sociálních věd** UK obor Mediální studia. Ve 21 letech založila společnost ConPro, s.r.o., která spolupracovala s těmi největšími značkami (SONY, Epson, ČEZ a další).

Během mateřské „dovolené“ se z agenturního světa stáhla, založila komunitu ŽENY s.r.o. avybuovala po celé republice desítku coworkingových Pracoven ŽENY s.r.o., poskytujících prostor pro vzdělávání, osobní rozvoj a networking. Po pěti letech se do projektu aktivně zapojilo přes 60 tisíc žen a www.zenysro.cz čte měsíčně více než 500 tisíc žen.

Jako členka dozorčí rady Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR se zaměřila na podporu podnikání žen v projektu Podnikavá žena. Organizuje speciální, tematicky zaměřená setkávání pro tisíce žen pod názvem DEN, KDY SE MÁM RÁDA. Ráda přijímá nové výzvy jako například spolupráci se vzdělávací společností Santia a nebo spoluzaložení nového technologického start-upu Testuj.to. Je autorkou knihy

„Úspěch měřím štěstím“.

Setkání s Evou bude plné příběhů ze života těch, kterým jejich ne jeden pád pomohl k životnímu úspěchu; řekneme si, co je to energie a kde se vlastně bere; kde a jak hledat inspiraci; jak se naučit motivovat sám sebe; jak pracovat na svém sebevědomí a překonávat neúspěchy s úsměvem a čeká nás i společný brainstorming.

Vaši účast prosím potvrďte do 24.04.2019 na našich webových stránkách v sekci aktuality nebo e-mailem na minerva21olomouc@gmail.com. Děkujeme.

Vstupné 300,- Kč; pro členky Klubu MINERVA 21 zdarma.

Zúčastnit se

URL| <https://www.zenysro.cz/kalendar/osobni-rozvoj/zivotni-omyly-a-pady-jako-zdroj-energie-a-inspirace-prednasi-eva-prvni-zena-s-r-o>

Evropští nacionalisté se sejdou na Okamurově akci. Narušit ji chtějí pořadatelé Hlukové olympiády

24.4.2019 romea.cz str. 00

Francouzská pravicově-nacionalistická politička Marine Le Penová (vlevo), vpravo je předseda nizozemské Strany pro svobodu Geert Wilders a uprostřed je předseda hnutí Svoboda a přímá demokracie Tomio Okamura - 16. 12. 2017.

Marine Le Penová, Geert Wilders, Matteo Salvini, Tomio Okamura a jako předskokan kapela Ortel. Pod sochou svatého Václava shromáždí hnutí SPD ve čtvrtek odpoledne špičky nacionalistických hnutí z celé Evropy. Témata jsou odpor vůči Evropské unii, migraci a islamizaci. Okamura podle politologů doufá, že podporu ze zahraničí přetaví v přízeň voličů ve volbách do Evropského parlamentu. Chce dokázat, že je českou jedničkou na poli euroskeptiků. Akci se z druhého konce Václavského náměstí pokusí přehlušit odpůrci SPD. Informoval o tom server Aktuálně.cz.

Euroskeptická hnutí a strany cítí v nadcházejících evropských volbách mimořádnou příležitost získat mnohem víc bruselských křesel než kdy dřív. "Podle průzkumů se pravděpodobně staneme druhou nejsilnější frakcí v Evropském parlamentu a zastavíme tak škodlivá nařízení Evropské komise a diktát z Bruselu," věří Tomio Okamura.

Podle politologů je akce promyšleným tahem. "Okamura tak ukáže, že má nejsilnější pozici na mezinárodním poli, že je v hlavním proudu suverenistických stran a že ty odštěpy od jeho strany nemají mezinárodní podporu," říká Miroslav Mareš, politolog Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity.

Politolog Jan Charvát z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy doplňuje, že podobné akce nejsou u stran typu SPD nijak výjimečné. "Zajišťuje jim to určitou míru legitimacy. Jednak to vypadá, že jde o mezinárodní záležitost, a jednak to umocňuje mediální zájem. Přitahuje to ke straně pozornost, jak samotná akce, tak i protesty proti ní," říká.

Šikovným kalkulem je podle Mareše i výběr kapely Ortel, která bývá spojována s krajní pravicí a celou akcí v 16:00 odstartuje koncertem. Podle Mareše se tak dá počítat s tím, že na akci přijdou i radikálnější fanoušci, a podpora kapely může být pro SPD stejně důležitá jako třeba podpora Le Penové.

"Okamura tak možná přiláká i lidi, kteří dosud volili Řád národa a další podobná uskupení," říká politolog. Jen pro připomenutí, právě k Řádu národa se hlásí například jeden z mužů, kteří v neděli na Moravě napadli poslance Dominika Feriho.

Okamurovo mezinárodní dostaveníčko však přiláká i názorové odpůrce. Ti se už šikují na facebookové události

Hluková olympiáda a mají v plánu přehlušit dění na pódiu pod koněm. "Přijďte na protestní hlukovou olympiádu! Netřeba se oficiálně kvalifikovat, stačí dorazit ideálně ve sportovním oděvu a s jakýmkoli hlukovým doplňkem typu pánví, dud, hrců, trumpet, altových saxofonů či píšťalek," píše na Facebooku organizátoři akce, na které slíbilo účast zatím přes 250 lidí.

"Hluková olympiáda" má trvat po celou dobu konání Okamurova setkání a začne ještě půl hodiny před vystoupením kapely Ortel, tedy v 15:30. Zatímco Okamura si zamluvil vrchní část Václavského náměstí, protest proti jeho akci proběhne ve spodní části náměstí.

Volby do evropského parlamentu se v Česku konají ve dnech 24. a 25. května. Voliči vyberou 21 europoslanců z celkem 40 kandidujících stran a hnutí. Před pěti lety zvítězilo hnutí ANO.

Přečteno: 28x

URL| <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/evropsti-nacionaliste-se-sejdou-na-okamurove-akci.narusit-ji-chteji-poradatele-hlukove-olympiady>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

romea.cz (*domáci*)

Evropští nacionalisté se sejdou na Okamurově akci. Narušit ji chtějí pořadatelé Hlukové olympiády

24.4.2019 romea.cz str. 00 domáci

fk

Marine Le Penová, Geert Wilders, Matteo Salvini, Tomio Okamura a jako předskokan kapela Ortel. Pod sochou svatého Václava shromáždí hnutí SPD ve čtvrtek odpoledne špičky nacionalistických hnutí z celé Evropy. Témata jsou odpor vůči Evropské unii, migraci a islamizaci. Okamura podle politologů doufá, že podporu ze zahraničí přetaví v přízeň voličů ve volbách do Evropského parlamentu. Chce dokázat, že je českou jedničkou na poli euroskeptiků. Akci se z druhého konce Václavského náměstí pokusí přehlušit odpůrci SPD.

Marine Le Penová, Geert Wilders, Matteo Salvini, Tomio Okamura a jako předskokan kapela Ortel. Pod sochou svatého Václava shromáždí hnutí SPD ve čtvrtek odpoledne špičky nacionalistických hnutí z celé Evropy. Témata jsou odpor vůči Evropské unii, migraci a islamizaci. Okamura podle politologů doufá, že podporu ze zahraničí přetaví v přízeň voličů ve volbách do Evropského parlamentu. Chce dokázat, že je českou jedničkou na poli euroskeptiků. Akci se z druhého konce Václavského náměstí pokusí přehlušit odpůrci SPD. Informoval o tom server Aktuálně.cz.

Euroskeptická hnutí a strany cítí v nadcházejících evropských volbách mimořádnou příležitost získat mnohem víc bruselských křesel než kdy dřív. "Podle průzkumů se pravděpodobně staneme druhou nejsilnější frakcí v Evropském parlamentu a zastavíme tak škodlivá nařízení Evropské komise a diktát z Bruselu," věří Tomio Okamura.

Podle politologů je akce promyšleným tahem. "Okamura tak ukáže, že má nejsilnější pozici na mezinárodním poli, že je v hlavním proudu suverenistických stran a že ty odštěpy od jeho strany nemají mezinárodní podporu," říká Miroslav Mareš, politolog Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity.

Politolog Jan Charvát z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy doplňuje, že podobné akce nejsou u stran typu SPD nijak výjimečné. "Zajišťuje jim to určitou míru legitimacy. Jednak to vypadá, že jde o mezinárodní záležitost, a jednak to umocňuje mediální zájem. Přitahuje to ke straně pozornost, jak samotná akce, tak i protesty proti ní," říká.

Šikovným kalkulem je podle Mareše i výběr kapely Ortel, která bývá spojována s krajní pravicí a celou akci v 16:00 odstartuje koncertem. Podle Mareše se tak dá počítat s tím, že na akci přijdou i radikálnější fanoušci, a podpora kapely může být pro SPD stejně důležitá jako třeba podpora Le Penové.

"Okamura tak možná přiláká i lidi, kteří dosud volili Řád národa a další podobná uskupení," říká politolog. Jen pro připomenutí, právě k Řádu národa se hlásí například jeden z mužů, kteří v neděli na Moravě napadli poslance Dominika Feriho.

Okamurovo mezinárodní dostaveníčko však přiláká i názorové odpůrce. Ti se už šikují na facebookové události Hluková olympiáda a mají v plánu přehlušit dění na pódiu pod koněm. "Přijďte na protestní hlukovou olympiádu! Netřeba se oficiálně kvalifikovat, stačí dorazit ideálně ve sportovním oděvu a s jakýmkoli hlukovým doplňkem typu pánví, dud, hrnců, trumpet, altových saxofonů či píšťalek," píše na Facebooku organizátoři akce, na které slíbilo účast zatím přes 250 lidí.

"Hluková olympiáda" má trvat po celou dobu konání Okamurova setkání a začne ještě půl hodiny před vystoupením kapely Ortel, tedy v 15:30. Zatímco Okamura si zamluvil vrchní část Václavského náměstí, protest proti jeho akci proběhne ve spodní části náměstí.

Volby do evropského parlamentu se v Česku konají ve dnech 24. a 25. května. Voliči vyberou 21 europoslanců z celkem 40 kandidujících stran a hnutí. Před pěti lety zvítězilo hnutí ANO.

URL| <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/evropsti-nacionaliste-se-sejdou-na-okamurove-akci.narusit-ji-chteji-poradatele-hlukove-olympiady>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
romea.cz

Přijede Le Penová i kapela Ortel, láká Okamura na demonstraci. Slyšet budou i odpůrci

24.4.2019 aktualne.cz str. 00 Domáci
Jakub Heller

Už zítra bude na Václavském náměstí rušno. SPD spoléhá na to, že poklidný průběh akce ohlídá policie. Marine Le Penová, Geert Wilders, Matteo Salvini, Tomio

Euroskeptická hnutí a strany cítí v nadcházejících evropských volbách mimořádnou příležitost získat mnohem víc bruselských křesel než kdy dřív. "Podle průzkumů se pravděpodobně staneme druhou nejsilnější frakcí v Evropském parlamentu a zastavíme tak škodlivá nařízení Evropské komise a diktát z Bruselu," věří sám sobě i zahraničním spojencům Tomio Okamura.

Jenže než bude moci začít měnit Evropskou unii zevnitř, musí řešit několik domácích problémů. Například to, že jeho strana kvůli vnitřním neshodám přišla v březnu o tři poslance. Dva z nich - Lubomír Volný a Marian Bojko - proti SPD dokonce kandidují do europarlamentu za hnutí Alternativa pro Českou republiku advokátky Kláry Samkové. A současně se s Okamurou bude o euroskeptické voliče přetahovat hned několik dalších hnutí, která se snaží hrát na stejné struny jako SPD - ať už jde o odpor k EU, muslimům, či migraci obecně. Okamura tak potřebuje ukázat, že jeho hnutí je tou pravou a jedinou českou volbou. Do Prahy přímo pod symbol české státnosti - sochu svatého Václava - proto pozval nejznámější tváře nacionalistických hnutí z mnoha koutů Evropy.

Na pódiu s ním vystoupí šéfka francouzské Národní fronty Marine Le Penová, Geert Wilders z nizozemské Strany pro svobodu a skrze velkoplošnou obrazovku pronese zdravici i Matteo Salvini, silně protimigrantský italský ministr vnitra. Celou akci navíc ve čtvrtek odstartuje koncert kapely Ortel.

"Hnutí SPD vyzývá své členy, příznivce a voliče k maximální účasti na této veřejné akci před blížícími se klíčovými eurovolbami. Hlavním tématem je říct celé Evropě NE diktátu EU, její imigrační politice a islamizaci," vyzval v úterý Okamura své voliče k účasti na demonstraci.

A mnozí z nich už na jeho facebookové stránce dávají najevo, že výzvu vyslyší. "Liberecký kraj dorazí minimálně ve dvou plných autobusech," zní jeden ze vzkazů. "Kutná Hora přijede v plné síle a už se moc těšíme," píše další z příznivců hnutí.

Okamura se snaží ze hry vyřadit menší konkurenty

Podle politologů je akce promyšlený tah. "Okamura tak ukáže, že má nejsilnější pozici na mezinárodním poli, že je v hlavním proudu suverenistických stran a že ty odštěpy od jeho strany nemají mezinárodní podporu," říká Miroslav Mareš, politolog Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity.

Politolog Jan Charvát z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy doplňuje, že podobné akce nejsou u stran typu SPD nijak výjimečné. "Zajišťuje jim to určitou míru legitimacy. Jednak to vypadá, že jde o mezinárodní záležitost, a jednak to umocňuje mediální zájem. Přitahuje to ke straně pozornost, jak samotná akce, tak i protesty proti ní," říká.

Šikovným kalkulem je podle Mareše i výběr kapely Ortel, která bývá spojována s krajní pravicí a celou akci v 16:00 odstartuje koncertem. Podle Mareše se tak dá počítat s tím, že na akci přijdou i radikálnější fanoušci, a podpora kapely může být pro SPD stejně důležitá jako třeba podpora Le Penové.

"Okamura tak možná přiláká i lidi, kteří dosud volili Řád národa a další podobná uskupení," říká politolog. Jen pro připomenutí, právě k Řádu národa se hlásí například jeden z mužů, kteří v neděli na Moravě údajně napadli poslance Dominika Feriho.

Dudy, hrnce či píšťalky proti SPD

Okamurovo mezinárodní dostavení však přiláká i názorové odpůrce. Ti se už šikují na Facebooku a mají v plánu přehlušit dění na pódiu pod koněm. "Přijďte na protestní hlukovou olympiádu! Netřeba se oficiálně kvalifikovat, stačí dorazit ideálně ve sportovním oděvu a s jakýmkoli hlukovým doplňkem typu pánví, dud, hrnců, trumpet, altových saxofonů či píšťalek," píše na Facebooku organizátoři akce, na které slíbilo účast zatím přes 250 lidí.

Happeningem chtějí dát najevo, že necítí potřebu chránit své děti před imigranty a menšinami a že se s nimi "o kousek vlastního chodníku nebo náměstí" rádi podělí. "S kým se naopak dělit nechceme, jsou neonacisté, nacionalisté a veřejné figury a politici šířící politiku strachu," dodávají organizátoři.

"Hluková olympiáda" má trvat po celou dobu konání Okamurova setkání a začne ještě půl hodiny před vystoupením kapely Ortel, tedy v 15:30. Zatímco Okamura si zamluvil vrchní část Václavského náměstí, protest proti jeho akci proběhne ve spodní části náměstí.

Ač policie neodpověděla deníku Aktuálně.cz na otázku, zda na čtvrtek chystá nějaká speciální bezpečnostní opatření, Okamura s její pomocí počítá. "Bezpečnost všech návštěvníků bude ve spolupráci s Policií ČR plně zajištěna, aby nikdo nemohl narušovat klidný průběh naší akce," uvedl.

Volby do evropského parlamentu se v Česku konají ve dnech 24. a 25. května. Voliči vyberou 21 europoslanců z celkem 40 kandidujících stran a hnutí. Před pěti lety zvítězilo hnutí ANO.

URL| <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/prijede-le-penova-i-kapela-ortel-laka-okamura-na-demonstraci/r~4a96e63e65b811e9ae850cc47ab5f122/>

NE EU a migraci! Ortel, Le Penová a Wilders: koho ještě můžete vidět na akci Okamury na Václavském náměstí

24.4.2019 cz.sputniknews.com str. 00

Ve čtvrtek se bude na Václavském náměstí konat akce Strany přímé demokracie se zapojením zahraničních hostů. Pod sochou sv. Václava se shromáždí hlavní nacionalisté Evropy - Marine Le Penová, Geert Wilders, Matteo Salvini a také pozvaná kapela Ortel. Tomio Okamura je pozval do Prahy, chtěl by před nadcházejícími volbami do Evropského parlamentu ukázat české veřejnosti, že je hlavním českým euroskeptikem a že tato pozice je pro Českou republiku nejsprávnější. Denním programem je odpor vůči Evropské unii, migraci a islamizaci. Mezitím akce již má své protivníky, kteří se budou snažit provést svou antiakci na druhém konci Václavského náměstí.

Nyní více než kdy jindy mají čeští euroskeptici příležitost obsadit v nadcházejících evropských volbách mnohem více bruselských křesel.

„Podle průzkumů se pravděpodobně staneme druhou nejsilnější frakcí v Evropském parlamentu a zastavíme tak škodlivá nařízení Evropské komise a diktát z Bruselu,“ věří Tomio Okamura.

Navzdory pozitivnímu postoji a víře ve vítězství však Okamura má problémy s vlastní stranou. Faktem je, že tři poslanci opustili SPD kvůli neshodám a dva z nich dokonce kandidovali na volby do Evropského parlamentu za jiného politického hnutí - Alternativa pro Českou republiku.

Okamura musí ukázat, že navzdory tomu, že poslanci opustili jeho hnutí, je SPD pro Českou republiku jedinou správnou volbou. V této souvislosti Okamura pozval zahraniční hosty, aby získal více lásky a hlasů od voličů.

Spolu s Okamurou se akce zúčastní vůdce francouzské Národní fronty Marine Le Penová, Geert Wilders z nizozemské Strany pro svobodu, z velké obrazovky Čechy pozdraví Matteo Salvini, protimigrantský italský ministr vnitra. Akce začne koncertem kapely Ortel.

„Hnutí SPD vyzývá své členy, příznivce a voliče k maximální účasti na této veřejné akci před blížícími se klíčovými eurovolbami. Hlavním tématem je říct celé Evropě NE diktátu EU, její imigrační politice a islamizaci,“ vyzval v úterý Okamura své voliče k účasti na demonstraci.

Podle politologů je akce promyšlený tah.

„Okamura tak ukáže, že má nejsilnější pozici na mezinárodním poli, že je v hlavním proudu suverénních stran a že ty odštěpy od jeho strany nemají mezinárodní podporu,“ říká Miroslav Mareš, politolog Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity.

Tomio Okamura

© Sputnik / Eduard Erben

Okamura: Evropané jsou vraždění a přepadávání imigranty

„Zajišťuje jim to určitou míru legitimacy. Jednak to vypadá, že jde o mezinárodní záležitost, a jednak to umocňuje mediální zájem. Přitahuje to ke straně pozornost, jak samotná akce, tak i protesty proti ní,“ doplňuje politolog Jan Charvát z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Podle Mareše Okamura všechno vymyslel velmi úspěšně, zejména s ohledem na to, že akce začne koncertem kapely Ortel. Kapela je známá tím, že její fanoušci jsou pravicoví. Podle politologa může být podpora pro SPD stejně důležitá jako podpora Le Penové.

Odpůrci hnutí Okamury však již plánují akci narušit, jak vyplývá z jejich Facebooku.

„Přijďte na protestní hlučnou olympiádu! Netřeba se oficiálně kvalifikovat, stačí dorazit ideálně ve sportovním oděvu a s jakýmkoli hlučným doplňkem typu pánví, dud, hrnců, trumpet, altových saxofonů či píšťalek,“ píše organizátoři akce.

Happeningem chtějí dát najevo, že necítí potřebu chránit své děti před imigranty a menšinami a že se s nimi o kousek vlastního chodníku nebo náměstí rádi podělí.

„S kým se naopak dělit nechceme, jsou neonacisté, nacionalisté a veřejné figury a politici šířící politiku strachu,“ dodávají organizátoři.

Ve spodní části Václavského náměstí se zároveň koná protest proti akci Okamury. Okamura je však přesvědčen, že policie přijme bezpečnostní opatření. asi zbytečný odstavec, když už nahore píšeš o tom, že tam bude protiakce

„Bezpečnost všech návštěvníků bude ve spolupráci s Policí ČR plně zajištěna, aby nikdo nemohl narušovat klidný průběh naší akce,“ uvedl.

Volby do Evropského parlamentu se v Česku konají ve dnech 24. a 25. května. Voliči vyberou 21 europoslanců z celkem 40 kandidujících stran a hnutí. Před pěti lety zvítězilo hnutí ANO.

URL| <https://cz.sputniknews.com/ceskarepublika/201904249719106-ne-eu-a-migraci-ortel-le-penova-a-wilders-koho-jeste-muzete-videt-na-akci-okamury-na-vaclavskem/>

Kyberútoky mají hlídat vojenští špioni

24.4.2019 Lidové noviny str. 02 Domov

MARTIN SHABU

Pět let šéfuje plánovačům ministerstva obrany. Na podzim se má stěhovat do Bruselu coby příští velvyslanec při NATO.

Náměstek ministra obrany Jakub Landovský

v rozhovoru pro LN uvedl, jak se uvnitř armády nahromadil vnitřní dluh půl bilionu korun. „Stát, který není ochoten živit vojáky vlastní, bude živit vojáky cizí,“ dodává nekompromisně.

* LN Co zajímalo partnery v USA ve vztahu k obraně při návštěvě v Bílém domě, které jste se s premiérem v březnu zúčastnil?

Akcentovalo se plnění závazků v NATO, tedy podíl našich obranných výdajů v porovnání s výdaji členů Severoatlantické aliance. To bylo jedno dominantní téma. Pak partnery zajímalo, jak budeme postupovat v otázkách energetiky. Zajímala je také oblast akvizic. Spočítali jsme si, kolik je vnitřní dluh ministerstva obrany, jenž vznikl tím, že se dlouhodobě neplní závazek vydávat minimálně dvě procenta HDP na obranu.

* LN Co jste zjistili?

Kdybychom nepřestali dávat na obranu 2 procenta HDP, máme na období 2006–2024 k dispozici o půl bilionu korun více. Po vstupu do Aliance mělo Česko rozpočet vyšší než dvě procenta. Nějakou dobu se ta pozice držela. Vlády ODS začaly vybírat mírovou dividendu plnými hrstmi, a tak navzdory ekonomickému růstu došlo k hrubému podfinancování naší obrany. To spravila až vláda Bohuslava Sobotky a nyní v tom pokračuje premiér Andrej Babiš.

* LN Půl bilionu korun je třetina státního rozpočtu. Navenek to ale nevypadá, že by tento vnitřní dluh armádu položil. Kde se nedostatek financí projevil?

Armáda se zmenšovala včetně struktury. Z klíčových schopností zbyla jen torza. Byl zrušen operační stupeň řízení a velení. Snižovaly se vojenské schopnosti a ambice. Jako příklad uvedu tankovou schopnost, ze které zůstal jeden prapor, což je nějakých 30 tanků. To je to poslední, co nám zbylo z tankového vojska 90. let, které bylo o několik řádů větší. Kdyby trend snižování rozpočtů pokračoval a nezbylo by nám ani to torzo, museli bychom tuto schopnost znovu draze budovat.

* LN V jaké kondici je armáda dnes?

Jsme v období, které rozhodne o naší budoucnosti. Jde o velké armádní nákupy, které mají za sebou zdravou strukturu a určitou vojenskou logiku.

* LN Jak si stojí Česko v oblasti armádních výdajů (tvoří 1,1 procenta HDP) ve srovnání s okolními zeměmi?

Naši sousedé z visehradské čtyřky se nám začínají mílovými kroky vzdalovat. Dokázali realizovat opravdu velké armádní zakázky. Například uvedu rozhodnutí slovenské vlády pořídit letadla F-16 od USA. To Slovákům umožní dostat se na dvouprocentní hladinu výdajů již v roce 2022. Maďarsko rozhodlo o rozsáhlém modernizačním programu pozemních sil, a to včetně bojových vozidel pěchoty a tanků, převážně německé provenience. V roce 2021 dosáhnou 1,42 procenta HDP. Podařilo se jim ale dostat pod smlouvy velké zakázky.

* LN A co Polsko?

V Polsku existuje národní shoda na budování armády a objem prostředků se zcela vymyká regionálnímu kontextu. Samozřejmě to souvisí s polským vnímáním ruské hrozby. Polsko už dlouhodobě plní dvouprocentní závazek. Nyní si uzákonili 2,25 procenta. I na příkladu Polska je vidět, jak dlouho trvá, než se podfinancovaná armáda postaví znovu na nohy tak, aby došlo k viditelnému navýšení schopností. Je navíc smutná pravda, že Česko je mezi zeměmi NATO, co se týče výdajů na obranu, páté od konce. O jedno místo jsme se dokonce propadli.

* LN Američané se zajímají o kontrakt na nákup víceúčelových vrtulníků. Jak daleko je příprava této zakázky?

Máme striktní politiku, že se k akvizicím může vyjadřovat jen náměstek pro akvizice. Jediné, co tedy za sebe mohou říci, je, že jednáme exkluzivně s vládou USA. Dostaneme nabídky od dvou společností. Měly by přijít v polovině roku, protože čekáme na jejich schválení v Kongresu USA. Spojené státy berou obchod se svým vojenským materiálem skutečně strategicky, takže každou podobnou zakázku schvaluje Kongres, který partnerům v rámci programu FMS (Foreign Military Sales – pozn. red.) zajistí cenu srovnatelnou s tou, za niž materiál odebírá vláda USA.

* LN Jak bude vypadat česká armáda za deset let?

Vytvořili jsme dokument Dlouhodobý výhled do roku 2035, který schválila vláda. Nyní pracujeme na koncepci výstavby armády 2030. Měli bychom mít armádu, která s co nejpřiměřenějším počtem prvků pokryje co největší množství úkolů. Základem naší armády budou i nadále dvě mechanizované brigády. První je 7. mechanizovaná brigáda, která bude modernizována podle aliančních standardů do roku 2026, a druhá, 4. mechanizovaná brigáda je naším současným příspěvkem ke společné obraně. K tomu vznikne třetí manévrový prvek v podobě výsadkového pluku, který se nám jeví jako jednotka, s níž dosáhneme lepšího poměru bojovníků vůči důstojníkům, velení a logistické podpoře. I z pohledu nákladů na její vybudování se to jeví jako rozumná alternativa. Plných operačních schopností dosáhne do roku 2026.

* LN Všeobecně se má za to, že mnoho bojů se v budoucnu odehraje přes internet. Jak silně vnímáte hrozby spojené s kyberútoky?

Očekávám, že pravděpodobnost velkého konfliktu formátu světové války neporoste. Dodám ale, že je to proto, že dokážeme spolu se spojenci NATO odradit jakéhokoli útočníka. Co ale bude naší každodenní praxí, je hybridní působení v kybernetické doméně, která je už dnes doménou vojenskou. V 1. světové válce se hledalo vojenské využití pro letadla a na jejím počátku francouzský generál Foch tvrdil, že letadla jsou jen hračky, pro válčení nevhodné. Na konci války to však vypadalo úplně jinak. Sázím, že význam kybernetické, stejně jako kosmické, domény do budoucna poroste.

* LN Jak umíme čelit kyberhrozbám?

Vláda už před několika lety rozhodla, že tím, kdo bude odpovědný za přípravu kybernetické obrany, bude Vojenské zpravodajství. Je to rozvědná služba, která má vnější i vnitřní působnost. Vojenské zpravodajství připravilo zásadní novelu zákona, která spadla pod stůl v minulém sněmovně. Snažíme se prosadit změny, které VZ umožní vládní zadání naplnit. S rozvojem nových technologií, jako jsou sítě 5. generace a internet věcí, se bude zvyšovat naše závislost na strojích. Zvětší se také množství transakcí stroj–stroj. Síť bude najednou obsahovat daleko méně komunikace, kterou tvoří živí lidé. Facebookové příspěvky či e-maily budou v menšině.

V budoucnu by mohlo dojít k napadení, jež vyřadí naše elektrárny, semaforey či nemocnice. Ze státu nelze odpovědnost za naši ochranu v kybernetickém prostoru sejmout.

* LN Znamená to, že nás dnes nikdo nechrání?

Stát má dnes povinnost chránit především své systémy. Máme tu Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost a CSIRT. Podobné instituce jsou připraveny reagovat na hrozby od jednotlivců i skupin. Nemusí být připraveny na působení cizí moci – jiného státu. Stát má takové schopnosti a zdroje, že pokud se pustí do kybernetického útoku, bude to mnohem závažnější, než když na vás zaútočí nějaká hackerská či kriminální skupina. Na tuto situaci se musíme přichystat. Je totiž možné, že takto budou testovat své schopnosti i státy mezi sebou. Abychom byli schopni útoky v kybernetickém prostoru vůbec detekovat, mělo Vojenské zpravodajství dostat legislativní prostor pro svou práci.

* LN Jak by vypadala reakce?

Kdybychom se stali terčem útoku od jiného státu, muselo by dojít k zjištění identity útočící země, a to minimálně interně. Tomuto procesu se říká atribuce. Je-li za kybernetický útok zodpovědný cizí stát, jedná se o doménu ministerstva obrany. V momentě, kdy hasíte problémy jen uvnitř státu, například cestou ministerstva vnitra, budete vždy jednat jen proti následku, a ne proti příčině. Útok bude pokračovat. Proto je také ministerstvo obrany gestorem kybernetické obrany jako resort, který odpovídá za vnější hrozby.

* LN Určení útočnicka bývá poměrně složitá disciplína...

Je to hlavně těžké prokázat. Působení v kyberprostoru nenese charakteristiky běžné pro normální svět. Stírají se vám vzdálenosti. Fungují tam krátké časy. Útoky nastupují rychle. Stejně tak rychle opadají. Je to velká odpovědnost. Představte si, že zareagujete špatně. Nějaký stát nařknete z kybernetického útoku, ale ona to pak není pravda. Nedej bůh, pokud vás protivník přinutí, abyste použili vlastní kybernetické prostředky, a vy tím nechtíc způsobíte nějakou škodu. Například vyřadíte nemocnici nebo školu. Na to je potřeba brát ohled. Linka mezi účinkem a příčinou není tak přímá ani zřejmá. Jde o zásadní věc. Nelze před tím strkat hlavu do písku. Reakce musí přijít z úrovně státu.

* LN Jak vypadá takový útok v reálu?

V reálu o tom nikdo nemluví. Dám vám příklad, ale z hlediska únosnosti nebudu na nikoho ukazovat prstem. Íránský jaderný program byl sabotován virem zvaným Stuxnet. Virus napadal počítač, který řídil centrifugy íránského jaderného programu. Z množství využitých dosud neznámých bezpečnostních mezer, takzvaných „zero day exploits“, které byly při tomto útoku použity, za sabotáží nejspíš stál nějaký stát, já však nebudu žádný jmenovat. Je na tom krásně vidět, že díky kybernetickému útoku můžete fyzicky zničit nějaké zařízení, aniž by to poškozený včas rozpoznal.

* LN Má tedy smysl investovat v příštích 30 letech 200 miliard korun na pořízení a celý životní cyklus pásových obrněnců, když nehrozí světový konflikt a incidentů bude přibývat právě na internetu?

Má to smysl. Je to minimální vojensky hodnotný příspěvek k působení proti protivníkovi, který podobnými prostředky disponuje. Pokud jde o konflikt států, je potřeba udržovat strategickou rovnováhu sil. V minulosti nás činila bezpečnější odzbrojovací architektura, ale ta dnes postupně padá. Mám na mysli vypovězení smlouvy o likvidaci raket středního a krátkého doletu (INF), přičemž Česká republika plně chápe a podporuje postoj USA. Ten říká, že není možné setrvávat ve vztahu, který dodržuje jen jedna strana. Tím, kdo je poškozen vypovězením INF, nejsou dva signatářské státy, ale všechny evropské země, které se budou nacházet v dosahu ruských systémů, jež porušují dohodu. Evropa by měla tuto situaci vnímat.

* LN Jak?

V 80. letech minulého století to byly ostatně evropské země, které přesvědčily USA, aby postupovaly dvojokolejně. Jednak západoevropské země souhlasily s rozmístěním raket Pershing na svém území, ale zároveň USA nabídly Moskvě možnost limitovat používání těchto prostředků pro evropské válčičtější. To se povedlo. Dokázali jsme se s těmito nebezpečnými eskalačními prostředky, jejichž doba letu je v řádu desítek

minut, vypořádat. Nyní budeme žít v realitě, kdy jejich vývoj a rozmístění nebudou regulovány mezinárodním závazkem.

* LN Měli bychom tedy usilovat o rozmístění amerických raket v Evropě po způsobu 80. let?

Není pro to vojenská potřeba. Doktrína USA vychází z toho, že tyto prostředky umísťuje na lodích. Námořní nosiče přitom nikdy nebyly pokryté smlouvou INF. Netýkalo se to ruských střel Kalibr ani amerických střel Tomahawk. USA mají dostatek odpalovacích zařízení na lodích, aby mohly flexibilně reagovat na kroky protivníka. Medvěd prostě neumí dobře plavat, takže pro Rusko může být alternativa v podobě pozemních systémů atraktivní.

* LN Naposledy zvedli otázku o potřebnosti zbrojních výdajů Piráti. Nebylo by praktičtější vzít peníze na armádu a investovat je do jiných oblastí, jak navrhl?

Stát, který není ochoten živit vojáky vlastní, bude živit vojáky cizí. V NATO pramení garance bezpečnosti z odpovědného přístupu všech členských zemí. Pokud dáváte méně na obranu a plnými hrstmi investujete na školství, drobně snížíte míru obranyschopnosti Aliance pro všechny ostatní. Je pochopitelné, že USA a Velká Británie upozorňují na to, že společně dávají 80 procent všech nákladů na zbrojení Severoatlantické aliance. Na zbytek Evropy připadá jen 20 procent. Představme si, že chceme, aby USA nesly samy dvě třetiny nákladů na ochranu zbývajících 28 členů Aliance.

* LN Spekuluje se o vás jako o příštím velvyslanci ČR při NATO. Odjedete jako diplomat do Bruselu?

Každé řemeslo má jasně daná pravidla. Jakékoli diplomatické jmenování se nekomentuje před přijetím v dané zemi nebo mezinárodní organizaci. Je proto logické, že nic nebudu komentovat.

Právník a diplomat * Příjmení po slavném otci, láska k motorkám i hluboký zájem o mezinárodní vztahy. Jakub Landovský (42) se narodil do rodiny známého českého herce a chartisty Pavla Landovského. Vystudoval politologii na **Fakultě sociálních věd** v Praze a práva na Západočeské univerzitě v Plzni. Složil advokátní zkoušky a založil si vlastní právní kancelář. Pracoval pro bývalého ministra zahraničí Jiřího Dienstbiera st. V březnu 2015 se stal náměstkem ministra obrany pro řízení sekce obranné politiky a strategie. Patří k nejdéle sloužícím náměstkům na resortu. * Svoje služby dal k dispozici sociální demokracii. Před sedmi lety podepsal spolu se senátorem Jiřím Dienstbierem ml. výzvu Živá socdem, která kritizovala klientelismus uvnitř pražské buňky. Za ČSSD loni neúspěšně kandidoval na pražského primátora. * Vláda ho navrhla na českého velvyslance při NATO.

Foto autor| FOTO MAFRA – M. SVÁČEK

Foto autor| FOTO: SHUTTERSTOCK // KOLÁŽ ŠIMON / LN

Foto popis| Závislost na strojích se bude zvyšovat. Zvětší se množství transakcí stroj–stroj. Bude méně komunikace tvořené živými lidmi, říká Jakub Landovský a varuje před budoucími napadeními, která vyřadí elektrárny či nemocnice.

Foto popis| Při nákupu dvanácti víceúčelových vrtulníků, které by měly nahradit stroje sovětské provenience, se Česko rozhodlo využít cestu exkluzivního jednání s USA. Americká strana nabízí české armádě stroje dvou výrobců.

Foto popis| Společnost Bell Helicopter se už několik let snaží prosadit vojenským pilotům UH-1Y Venom

Foto popis| Ve hře je ale také víceúčelový vrtulník UH-60 Black Hawk, vyráběný firmou Sikorski ze skupiny Lockheed Martin

Diskuze o domácích úkolech

24.4.2019 ČRo Plus str. 01 12:30 Radioforum

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Školní domácí úkoly mají u nás své zastánce i odpůrce. Rodiče školáků často vyčítají učitelům, kolik cvičení jejich dítě má zase doma psát. Ovšem nová studie vědců z Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu

Národohospodářského ústavu Akademie věd České republiky ukazuje, že čeští žáci tráví nad domácím úkolem méně času než děti v zahraničí. My se vás dnes ptáme: Mají podle vás děti na základní škole hodně domácích úkolů? Pomáháte svým dětem s domácími úkoly? Kolik času denně věnují děti úkolům? A měly by se domácí úkoly zrušit? My se moc těšíme i na vaše názory. Číslo do studia je známé, je to 221 552 777. Nebo nám můžete psát na Facebook, na Twitter a na naši mobilní aplikaci. To je úvod, Tomáš Pavlíček vám přeje dobrý poslech.

oznámení

Radiofórum.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ve studiu je s námi Tomáš Korbek, spoluautor zmíněné studie a výzkumník z Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, dobrý den.

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já mám na začátek takovou osobní otázku, to se dá očekávat. Jestli jste rád dělal domácí úkoly a jestli jste jich měl hodně nebo málo?

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

Tak já jsem asi domácí úkoly na základní škole neměl moc rád. Mě hodně bavil sport, ta škola trochu méně. Ale od střední školy, potom na vysoké, bych řekl, že mě to bavilo víc a víc.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Aha. A šlo o to, že to byla nějaká povinnost, které jste nedokázal dostát, anebo to bylo tak, že prostě ty úkoly nebyly tak zajímavé, že vás nebavily na té základní škole?

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

Asi, jak který, ale částečně to bylo, že mě nebavily, částečně to byla i taková sociální norma mezi spolužáky, že dělat úkoly je takřikajíc "pruda".

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

To dělá jenom srab.

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

Přesně, přesně tak. A nejlepší je je dělat těsně před hodinou a opsat je od kamarádů. Ale samozřejmě bylo to jen občas, ne vždycky.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ano. Já se nechci v tom dlouho, abych tak řekl, babrat, ale jenom přicházely potom nějaké postihy, dejme tomu, když jste nepřinesl úkoly?

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

Mohly být, ale já zase jsem nebyl z těch největších flákačů, takže většinou jsem je nějak odevzdal.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a teď k té studii, proč jste se vlastně rozhodli ji zpracovat? Souviselo to nějak s tím loňským případem, kdy si na úkoly stěžoval na sociálních sítích blogger, který si, říká Táta parťák?

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

Je to tak. To byla jedna z prvních motivací, proč jsme se rozhodli na to téma podívat. Ten argument nebo to, proč vlastně Táta parťák byl proti domácím úkolům, je trošku jiný, než ta vzdělávací motivace, ale byl to takový první vlastně impuls pro nás se podívat na to téma jako takové, takže jsme se chtěli podívat na to, co je v zahraničí, co se napsalo v České republice v odborné literatuře. A zjistili jsme, že v zahraničí moc není soulad nad tím, jestli jsou domácí úkoly přínosné nebo ne, to je jedna věc. A když jsme se podívali do české literatury, tak tam bylo úplně prázdko. Tak jsme si říkali: pojďme udělat alespoň ten první výkop a pojďme spočítat, kolik domácích úkolů se zadává v České republice a pojďme se podívat, jak jsme v komparaci se zahraničím.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Bylo to nečekané, to, k čemu jste došli, že tedy to vypadá, že opravdu v Česku se věnuje domácím úkolům méně času než ve většině ostatních zemí?

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

Na jednu stranu to je překvapivé, protože většina asi posluchačů by očekávala, že budeme výše. Na druhou stranu, když se podíváte do mezinárodního testování PISA, to je na středních školách, tak tam oni vyhodnocují také domácí úkoly a tam jsme na tom podobně, jsme skoro jako na chvostu, máme nejméně domácích úkolů společně s Finskem a Koreou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a kde se vlastně nejvíc dělají doma školní práce, ve kterých zemích?

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

Já to doplním, že nejmíň se dělají v anglosaských zemích. Právě ve Finsku a u nás a v Holandsku. A nejvíce v postkomunistických zemích jako Rusko, Ukrajina, Turecko – ta tedy není postkomunistická – ale právě Mongolsko a Kazachstán.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Posloucháte pořad Radioforum, naším hostem je Tomáš Korbel. Já vás teď poprosím, jestli byste si nevzal sluchátka, protože teď dáme slovo našim posluchačům. Na lince máme Hanu Žanetu Fleknovou, dobrý den.

Hana Žaneta FLEKNOVÁ, posluchačka

Dobré odpoledne.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Chci se zeptat, mají – a já předpokládám podle toho, co mi napsali moji kolegové tady z režie, že jste matkou dětí ve školním věku, takže máte osobní zkušenost – mají podle vás děti na základní škole hodně domácích úkolů?

Hana Žaneta FLEKNOVÁ, posluchačka

Tak dcera chodí do – dneska se tomu říká – alternativní základní školy. Chodí do první třídy a má 1 domácí úkol týdně vždycky zadávaný v pátek, odevzdává ho ve středu. A ten domácí úkol je velice dobře vymyšlený, je zajímavý, dceru baví, těší ji, dělá ho ráda. Kolikrát u toho jsme všichni nebo aspoň já jí s tím pomáhám a ne proto, že by prostě umírala nad tím, že jí nebaví psát 3× dokola M 3 řádky, ale protože prostě je to třeba...

Zrovna včera jsme dělali recept na nějaké vaječné jídlo, takže jsme si tak jako vymysleli, jaké jídlo má ráda z vajíček, jak se píšou recepty a přijde mi tenhle úkol přínosný, protože prostě, i když je to první třída, tak děti na něm píšou, kreslí, rozpočítávají recept, učí se, jak strukturovaně psát text. To znamená, že si nejdříve musí udělat seznam ingrediencí, proč se ty seznamy dělají, pak teda ten postup. Zase ten postup musí mít nějakou strukturu, nějakou návaznost. Nakonec nakreslí obrázek. Užili jsme si to a takovýhle úkol pro mě dává smysl, je přínosný a třeba dceru tenhle úkol opravdu, opravdu bavil.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Navíc se naučí třeba potom i vařit už potom. Nebo aspoň ví, co to obnáší. Tak to je skvělé, ale to znamená, že nemáte pocit, že by opravdu zdejší škola ty žáky přetěžovala nějakými velkými úkoly a tak dále?

Hana Žaneta FLEKNOVÁ, posluchačka

Naše škola určitě ne. Naše škola ne. Naše škola tedy neznámkuje, používá slovní hodnocení, ale ani úkoly nejsou nějak hodnocené. Děti dostanou zpětnou vazbu, ale rozhodně to není tak, jak někdy slýchám od jiných rodičů, že teda dítě nedonese úkol, dostane pětku, dostane poznámku, černý puntík nebo se úkoly hodnotí na známky, což mně přijde úplně prostě hloupé a zbytečné. Navíc ten učitel nikdy nemůže vědět, čí práci hodnotí, jestli hodnotí práci toho žáka nebo jeho spolužáka nebo rodičů.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Kdyby byly ty úkoly, pokud jsou někde nastavené tak, že třeba si myslíte, že zas takový smysl nedávají, tak je lepší je úplně zrušit v takovýchto školách?

Hana Žaneta FLEKNOVÁ, posluchačka

Já si myslím, že úkoly mohou dávat smysl a určitě dávají smysl. Co mě osobně nedává smysl, je ta povinnost, a to vymáhání těch úkolů. Když prostě je dítě dobrý matematik, tak co mu dá, když bude doma počítat dalších 5 příkladů, které zvládne levou zadní. Pro mě je to ztracený čas. Teď je to třeba 15–20 minut, ale to dítě těch 15–20 minut může strávit po svém, anebo třeba může najít smysl v tom, že si radši přečte kus knížky, a kdo zhodnotí, co je pro ně důležitější v tu chvíli, jestli si přečíst knížku, jestli být venku s kamarádem, jestli si sednout k počítači nebo udělat matematiku? Takže mě úkoly dávají smysl, nedává mi smysl jejich vyžadování a hodnocení.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Dobře, děkuju vám mockrát za tenhle příspěvek. Díky, na shledanou.

Hana Žaneta FLEKNOVÁ, posluchačka

Děkuji, přeji vám krásný den, na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A na lince máme Roberta Šťastného, což je náš posluchač a také otec tří dětí, dobrý den.

Robert ŠŤASTNÝ, posluchač

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak mají podle vás děti na základní škole hodně domácích úkolů? Vy byste to pocítoval na rozdíl od té posluchačky, se kterou jsme mluvili před chvílíčkou?

Robert ŠŤASTNÝ, posluchač

Tak určitě. Naše děti nosí víc úkolů než paní posluchačky. Máme klasickou státní školu, je to tam hodně znát, je to učitel od učitele. Podle mě to je hodně daný teďko složitou situací, že mnohé třídy jsou tak složité, a tak plné dětí, a ještě složitých dětí, že to nestíhají probrat a vlastně ty děti potom musí dohánět to učivo doma. A často člověk řeší i tu věc, že vlastně ani to ve škole nepochopili a vlastně cílem úkolu je i to jako doučovat někdy ty děti. Ale říkám, nezlobím se na ty učitele, je to prostě tou dobou, takže bych neřekl, že toho mají málo, ale neřekl bych, že toho je nějak hodně, je to všechno zvládnutelný. Ta struktura na těch státních školách samozřejmě často není úplně tak zábavná a tak rozvíjející nějaký další dovednosti, ale zase to od té školy nemůžeme chtít. Co mně chybí, a to se tváříme jako rodiče, vynahrázovat taky nějaký jako úkoly praktický typu "něco koupit a něco udělat doma, zařizovat si nějaký taky vlastní povinnosti", aby měly nějaká pravidla, nějaký řád a nějaký dovednosti, které rozvíjí. A tím, že jde o holčičky, tak samozřejmě to nejsou úplně mechanický věci, že by si něco opravovali, montovali, byť je to baví, ale třeba už si vaří a takový věci.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, tak vidíte, to je další recept v podstatě i pro zdejší učitele, co zadávat těm dětem, ale myslíte si, že i když jsou do jisté míry třeba ty úkoly mechanické, takže mají smysl, že by se neměly rušit?

Robert ŠŤASTNÝ, posluchač

A to procvičování, to může být dobrý. Říkám, někdy to trošku nahrazuje tu výuku v té samotné škole, ale je to daný tou situací, málo učitelů, moc dětí, a ještě rozdílný žáci, kteří často po tom tu výuku rozbíjí, neboli čekal bych, že ta škola toho zvládne více v té škole a že možná toho učila je příliš mnoho, byť ne úplně důležitý. A potom se to nutí na ty domácí úkoly. Mně se líbilo na té alternativní škole, co byla prezentována přede mnou, že ten úkol vlastně to dítě někam dál rozvíjí, posouvá, je to hravý. To není určitě špatná cesta.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Dobře, děkuji pěkně, mějte se hezky. Na shledanou.

Robert ŠŤASTNÝ, posluchač

Mějte se krásně, na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A na lince máme posluchačku Milenu Bechyňovou, dobrý den.

Milena BECHYŇOVÁ, posluchačka

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak máte prostor, co si myslíte o domácích úkolech? Jsou přínosné, nepřínosné a jak?

Milena BECHYŇOVÁ, posluchačka

Já bych tedy svůj názor nerada takhle sdílela. Já bych se chtěla zeptat pana Dr. Václava /Tomáše/ Korbela, co si myslí o přípravě těch žáků.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A jak to myslíte? Můžete to rozvést ještě tu svoji otázku?

Milena BECHYŇOVÁ, posluchačka

Tady se celou dobu bavíme o domácích úkolech, které ti děti teda doma udělají, napíšou, přinesou je do školy, jsou za to hodnocené, ale co si pan Václav /Tomáš/ myslí o tom, když ty děti se vlastně doma učí, rodiče se s nimi učí, jestli to má nějaký přínos...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Dobře, dobře, děkuju vám, díky. Na shledanou. Tak se rovnou zeptáme našeho hosta Tomáše Korbela, jestli jste do toho mimochodem započítávali do té studie také i celkovou tu domácí přípravu, to jest učení, já nevím, na písemky nebo zvládání té látky doma a podobně?

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

To je velmi dobrá otázka. My jsme to nezapočítávali, protože v těch datech, které jsme měli k dispozici to není, a může to být jeden z těch důvodů, proč čeští žáci vycházejí tak velmi nízkou oproti jiným zemím.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

To znamená, že možná mají hodně učiva, ale neodráží se to přímo v té kolonce prostě domácí úkol?

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

Je to možné. A když se podíváte na Koreu, na Japonsko, to jsou země, kde žáci tráví hodiny a hodiny domácí prací a úkoly, ale když se podíváte na tu položku domácí úkoly, tak jsou velmi nízkou. Takže možná to je, že se doma hodně připravují třeba na testy, na přijímací zkoušky, ale domácími úkoly netráví tolik času.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No ale, řekněme si, jakou funkci vlastně domácí úkoly plní nebo mají plnit?

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

To moc děkuju za tu otázku. Děkuju taky za příspěvky všech lidí, kteří volali, protože oni řekli možná to klíčové, co je u domácích úkolů, a to je smysl domácích úkolů. V té druhé části studie jsme se dívali na to, jestli víc úkolů je lepší nebo horší nebo jestli to má přínos nebo naopak negativa, ale je to hodně těžké určit takhle. Protože za tím se skrývá strašně moc otázek. Jak ten úkol dovednosti trénuje? Je zábavný pro ty děti? Někdy může být velmi dlouhý projekt, například se spolužáky, velmi přínosný, někdy může být jenom krátké procvičení velmi přínosné, někdy může být ideální řešení nedat žádný úkol, a je právě na učitele, aby dokázal poznat, kdy a jak se má rozhodnout. Tedy jestli my, spíš bychom se dokonce měli ptát, učíme dobře učitele? Aby dokázali tyto situace vyhodnotit a dáváme jim dobrou podporu, aby to dokázali, pak i zlepšovat se.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A třeba i, jak tady zaznělo, hodně učiva. Právě ta podpora možná není tak dostatečná. Pokud tady říkal pan Šťastný, že ty třídy jsou složité, plné různorodých dětí, teď je velký objem toho, co mají ti žáci zvládnout, a potom, že je celkem časté, že tedy přenášejí se ty povinnosti na rodiče, aby to dodělali doma.

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

Pokud slouží domácí úkol k procvičení látky, která se probrala na hodině, pak je to asi v pořádku a nikdo nemůže nic namítat, pokud je to v rozumné míře. Pokud to slouží jako nahrazování školy, to asi není šťastné.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak teď se nám dovolal další posluchačka Ivana Hůlková, dobrý den.

Ivana HŮLKOVÁ, posluchačka

Dobrý den. Já mám na to názor trochu jiný než předchozí posluchači. Já si třeba vzpomínám, že domácí úkoly a ta povinnost toho, že musím něco udělat, co bude posléze ohodnoceno, mi vlastně vyšlapala cestičku, když to takhle řeknu, k tomu, že i na vysoké škole jsem se musela určitá a podle toho, co jsem se naučila, jsem já za to byla hodnocena. Samozřejmě jinak, už jsem byla dospělá, ale teď bych si myslela, že začít pomalu s těmi domácími úkoly, nikoliv nahrazovat tím výuku nebo něco podobného, ale připravovat ty žáky na to, že to bude hustší, že toho bude víc toho učiva, a právě to, že toho bude víc, tak i víc se musí potom učit doma.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ale dělat v podstatě i nějakou, dejme tomu, dlouhodobější práci, naučit se se k tomu přinutit i ve svém volném času. To považujete, jestli to dobře chápu, za výhodu pro život?

Ivana HŮLKOVÁ, posluchačka

Je to obrovská výhoda. Potom samozřejmě nepoznáme desetiletého žáka, jestli chce pokračovat na vysokou školu nebo ne, ale pokud tohle to těm dětem vštípíme... já třeba mám doma devítiletou holčičku a té to vštěpuji od první třídy. Samozřejmě, aby to pochopila, aby věděla, že jednou se jí to, že opravdu, když někde čeká třeba na kroužku před kroužkem, že když si ten úkol udělá, bude mít čas, ale zároveň bude vědět, že tu svoji povinnost splnila a bude to pro všechny, pro mě, pro učitelku, pro ni lepší.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak mockrát děkujem. Díky mockrát. Mějte se hezky.

Ivana HŮLKOVÁ, posluchačka

Na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Zeptám se Tomáše Korbela, jestli v tom hraje taky roli právě takový ten výcvik toho, že vlastně to dítě si postupně zvyká na to, že také něco musí kromě i školy, že v podstatě jsou věci, které bude dělat v životě a nebudou ho třeba bavit, ale musí je udělat?

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

Určitě. Naučit se překonávat překážky, což je jedna ze základních dovedností, která je teďka v tom novém světě ještě víc důležitá. Tak je určitě dobré vštěpovat. Ale je tam velmi tenká linie mezi tím je takhle tohle to učit, a tím je úplně demotivovat, aby se chtěli učit dál. Protože někteří žáci se můžou prostě zaseknout a říct: mě ta škola, mě ta matematika už nebaví, mě ty úkoly nebav, já už to nikdy v životě nebudu dělat. Takže tam je velmi tenká linie a musí se dobře poznat, jak to nadávkovat.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Posloucháte pořad Radioforum. Teď se obracím na kolegu Mariána Vojtka, editora sociálních sítí Českého rozhlasu Plus, protože jsme vás na začátku vyzývali, abyste nám psali na Facebook, na Twitter, na naši mobilní aplikaci. Tak Mariáne, jak tuhle možnost naši posluchači využili?

Marián VOJTEK, redaktor

Využili a využívají ji neustále. Velmi hojně. Dobré odpoledne. Byli byste pro zrušení školních domácích úkolů? To je naše anketní otázka na Twitteru a také na webu plus.rozhlas.cz, takže stále můžete hlasovat nebo také psát, jako to udělal uživatel Pecka Gangsta: "Jsem naprosto jednoznačně pro zrušení. Samostatnou přípravu si můžou zkusit přímo na hodinách. Děcka si po škole mají hrát." No a na Facebooku se vás dnes ptáme, jestli školní domácí úkoly, měly by se zrušit, nebo ne a proč? A samozřejmě i tady píšete. Tady si musím za domácí úkol nastudovat psaní zvrátneho zájmena "se", protože mi to vypadlo v obrázku, takže se za to omlouvám, načež napsal Jiří Antoš: "Já jsem byl trojkař, nevšiml jsem si." Ale teď k názorům Stanislav Fico napsal: "Určitě nerušit. Trochu přemýšlení ve volném čase určitě neuškodí, ovšem v dnešní době sociálních sítí si úkol určitě

přeposílají a opisují." Radim Košátko: "Ne, děti školu flákají. Plno jich ani učení nebo střední nechce dodělat, bohužel." Rudolf Moledor: "Zrušit!" Jan Jaspir Spicner: "Měly by být dobrovolné." A také samozřejmě přidáváte i své zkušenosti, třeba jako René Kloz: "Dcerka nedostává úkoly žádné, zatímco syn v jiné třídě, ale na stejné škole každý den. To už lze vnímat jako nespravedlnost." Martin Benýšek napsal: "Já mám u domácích úkolů problém s tím, že když s nimi syn přijde ze školy, nevím, jak je má vypracovat. Často mám tedy pocit, že supluji úlohu učitele. Úkoly by měly dle mého sloužit k procvičení probraného, a ne k doučení toho, co nestihly děti probrat o hodině. Samozřejmě bych uvítal motivaci žáků k vypracování úkolu, zvláště na prvním stupni." Kaji Boris napsal: "Nebýt úkolů, ani nevím, co berou. V určitém věku přestanou být děti sdílné a člověk pak jenom zírá." No, a na úplný závěr jsem vybral názor Matouše Střemchy: "Hlavně si myslím, že by se mělo více učit to, co v životě využijí, a některé věci naopak vynechat. Dnes musí umět odříkat Máj, ale neumí postupovat ohledně záležitostí s úřady. Učí se vypočítávat parabolu a neučí se, jak pomoci člověku v bezvědomí. Tohle by dle mého názoru především stálo za zvážení."

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak to byly názory ze sociálních sítí, které tu tlumočil Marián Vojtek. Ovšem samozřejmě můžete hlasovat v anketě na Twitteru až do konce tohoto pořadu a na webu prakticky nepřetržitě, tak se těšíme i na vaše názory k tomuto tématu. No, a zeptám se tedy našeho dnešního hosta Tomáše Korbela; tak, když tady bylo řečeno, že někde to může působit nespravedlivě, že prostě v některé třídě dávají víc úkolů, v některé třeba žádné, tak jak to je vlastně určeno? Protože jestli si dobře vzpomínám, tak onen zmiňovaný Táta parťák, tak říkal, že vlastně nikdy v rámcových vzdělávacích programech se nepíše o tom, že by měly být domácí úkoly a že by to byla povinnost je plnit a podobně.

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

Přesně tak. Je to čistě na škole, potažmo na samotném učiteli. Některé školy mají třeba, že nezasílají úkoly vůbec, některé mají to omezené. Většina škol, to je spíš má spekulace, co si myslím, tam prostě rozhoduje učitel, ale v tomhle tom nejsme vůbec sami. Snad kromě Španělska, kde úkoly omezily, ale z důvodů, že rodiče byli velmi nespokojení a došlo ke stávce, tak nakonec byli dotlačeni k tomu, aby to snížili, tak ve všech zemích je to v podstatě vždycky zodpovědnost školy.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Takže s touhle nespravedlností se asi budeme muset smířit?

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

Spíš více komunikovat se školou. Otázka je vždycky, jestli je to možné, nebo není to možné. A rodič má často i možnost určité volby, například soukromé školy, tak zkusit si třeba přihlásit dítě do školy, kde je to víc vyhovující i stylem učení, přístupem učitelů. Každý může mít trochu jiné preference ohledně toho, jakou si představuje školu.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Teď máme na lince dalšího posluchače Jiřího Prouzu, dobrý den.

Jiří PROUZA, posluchač

Dobrý den. Dobrý den. Já vás poslouchám a docela mě to zaujalo ten váš pořad, protože jsem přes 20 let učil na střední škole angličtinu, a můj názor na domácí úkoly: já jsem na střední škole – pravda, to jsou žáci od 15 do 19 let – dával úkoly velmi zřídka, jenom třeba jednou za týden nebo jednou za 14 dní. Když jsem vyběhl nějakou závažnější věc pro prodiskutování nebo učení, ale hlavně dopředu už v září jsem jim řekl: neboj se domácích úkolů, nikdo nikdy v životě ode mě nedostane za domácí úkol pětku, na druhou stranu ani nedostane nikdo žádnou jedničku, protože já nevím, od koho jste si to opsali. Ten úkol je proto, abyste si zkusili, jestli jste to pochopili. Když to přinesete do školy totálně špatně, je to moje chyba, já vám to rád vysvětlím znovu třeba ještě 2× nebo 3×, kdo to udělal jakoby na jedničku, může být rád, že to pochopil. To je můj náhled na domácí úkoly. Ani zrušit, ani na nich trvat, ale já jsem to dělal tímhle způsobem a kolik jsem maturantů poslal do života,

to se nedá snad ani spočítat. Děkuju vám za trpělivost, za vyslechnutí, a rád bych, kdyby se váš host k mému náhledu vyjádřil. Děkuju, na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ano, určitě. Díky, díky, mějte se moc hezky. Tak jsem rád, že tady máme i zástupce učitelů, protože se mi zdá, že zatím volali hlavně rodiče. Jak byste to, pane Korbele, viděl vy? Je to dobrý způsob, který tady představil Jiří Prouza?

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

Já si myslím, že je to vhodný způsob, a hlavně to, že má zájem vidět u svých žáků, že tu procvičenou látku pochopili a že vlastně ty domácí úkoly nejsou ani trest ani není to hlavně kvůli známkování, je to kvůli tomu, aby si to procvičili, aby viděli oni, že to pochopili, aby viděl i pan učitel, že to pochopili. Ale to se trochu bavíme zase jenom o tom důvodu dávat domácí úkoly jako procvičení. Samozřejmě je možné dávat domácí úkoly jako naučit se nové dovednosti, na kterých není čas v hodinách, například společné projekty, přípravy prezentací nebo psaní esejů.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ale v každém případě asi je dobře, pokud to dítě dělá ten úkol samo a vlastně do jisté míry tam může udělat i chyby, ale asi by neměli rodiče mu ty chyby opravovat v tu chvíli, protože je to zpráva i pro toho učitele, jestli skutečně to dítě tu látku zvládlo nebo ne.

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

Je určitě dobře, když si dítě chyby dokáže udělat a najít, samo opravit, ale zase pomoc rodičů není špatná. Pokud se dítě zasekne, tak právě pomoc může dítěti pomoc překonat překážku a může to dodělat. Nemusí ho to úplně demotivovat. Protože to, co vidíme, je, že ti vzdělanější rodiče většinou víc pomáhají, ti méně vzdělaní, kterým o to vzdělání až tolik nejde svých dětí, tak třeba nemají čas nebo nemají peníze jim tolik pomáhat nebo zaplatit doučování, a pak tohle to může přispívat k nerovnostem ve vzdělávání. To je docela dokumentované i v různých studiích.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ale zase k tomu překonávání té nerovnosti zrovna ty úkoly do jisté míry sloužit můžou, protože právě i v těch rodinách, dejme tomu, socioekonomické znevýhodněných, tak zrovna tam by měli pracovat na tom studiu víc třeba než v těch dalších.

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

Přesně tak, ale je to zase těžké nastavit. Musíte zadat úkol tak, aby byl motivační pro to dítě, a i komunikovat například s rodinou, aby mu kdyžtak s tím úkolem pomohla. A proč rodiče, kteří o to nemají tak velký zájem, tak je to těžké někdy implementovat nebo vynutit.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A ještě na závěr se vás zeptám – máme asi zhruba minutu – tak jestli to, že čeští žáci dostávají méně domácích úkolů než v jiných státech jejich stejně staré děti, tak jestli se to odráží potom na jejich výsledcích ve vzdělávání?

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

To není prokazatelné. Zatím to nikdo nedokázal, zvlášť na základních školách prokázat. Na vysokých školách je to trochu jiné, tam víc úkolů je spíš dobře než špatně. Na základních školách to není a je to logické. Jak jsme tady diskutovali celou tu skoro půl hodinku, jde spíš o to, jaký je ten úkol, jaké dovednosti testuje, je zábavný, jak zapadá do celkové výuky, jak s tím pomáhá učitel, a tak dále.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak tolik Tomáš Korbel, spoluautor zmíněné studie, výzkumník z Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Děkuji vám. Přeju hezký den.

Tomáš KORBEL, výzkumník FSV

Vám taky hezký den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a Marián Vojtek nám řekne výsledky ankety na Twitteru.

Marián VOJTEK, redaktor

Tak tedy konečný výsledek ankety z Twitteru. Odpovídali jste na tuto anketní otázku: byli byste pro zrušení školních domácích úkolů? Odpovědi zní "ne". A teď průběžný stav hlasování na webu plus.sozhlas.cz, kde stále můžete hlasovat, tam vítězí možnost "určitě ne".

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak tolik dnešní Radiofórum. Tomáš Pavlíček vám moc děkuje za pozornost a za to, že jste se zúčastnili téhle debaty...

ATENTÁT NA SCRUTONA NA 25.4.2019 Reflex str. 08 Aktuálně MATYÁŠ ZRNO

VE VELKÉ BRITÁNII VRCHOLÍ DIVOKÁ HONIČKA NA PŘEDNÍHO FILOZOFA

ODVOLÁNÍ VLÁDNÍHO PORADCE PRO ARCHITEKTURU obvykle nezpůsobí mnoho povyku. Pokud ovšem tím poradcem není ROGER SCRUTON – estetik, skladatel, spisovatel, farmář, znalec vína, ale především asi nejznámější žijící britský filozof. Příčina? Politická korektnost.

DŮVODEM VYHAZOVU muže, kterého vyznamenal Václav Havel, je směs na Západě obvyklých likvidačních obvinění: islamofobie, rasismus, homofobie a – tentokrát poněkud překvapivě – i antisemitismus. V Česku se následně dala dohromady parta starých disidentů v čele s Ivanem Havlem a postavila se za muže, jenž v České republice našel druhý domov, naučil se její jazyk, a především jí obětoval několik let svého života v nejtěžším období normalizace.

CO SE STALO?

„Zdaleka ne poprvé jsem udělal tu chybu, že jsem mladého levičáka považoval za zodpovědnou lidskou bytost,“ prohlásil Scruton den po svém odvolání.

Stačilo k němu několik vět vytržených z kontextu a pro jistotu ještě doplněných a upravených redaktorem levicového časopisu New Statesman Georgem Eatonem, jenž za Scrutonem přišel s tím, že chce psát o jeho knihách. A konzervativní vláda během pouhých čtyř hodin kapitulovala.

Nikoli před tanky, stávkou či masovými demonstracemi. Kapitulovala před Twitterem. Přitom nešlo ani tak o interview, ale spíš o připravenou likvidaci, kterou Eaton oslavil na Instagramu fotkou s lahví šampaňského, jak oslavuje konec „pravického bigota a homofoba“.

ROZSUDEK SMRTI

Potíž je v tom, že Scruton nic -fobního neřekl. Aby to tedy lépe vypadalo, uvedl Eaton citát o Georgi Sorosovi větou „Scruton o maďarských Židech“. U výroku o totalitní politice čínské komunistické vlády vůči vlastním

občanům pro změnu vynechal větu „Dělají roboty z vlastních lidí“, takže na Twitteru zářil nepřítel Číňanů Scruton citátem „Každý Číňan je v podstatě replikou, což je velmi děsivé“.

Rozsudek smrti si potvrdil názorem „Islamofobie je propagandistické slovo, vymyšlené Muslimským bratrstvem s cílem utnout debatu o důležitém tématu“ a nakonec „Je nesmysl obviňovat vládu Viktora Orbána z antisemitismu a islamofobie. Maďaři byli nesmírně vyděšeni náhlou invazí muslimských kmenů z Blízkého východu.“

A je úplně jedno, že Scruton otevřeně hovořil o antisemitismu v Maďarsku nebo že se osobně pokusil Viktora Orbána přesvědčit, aby v Budapešti nechal univerzitu George Sorose.

Ve věku emocí a sociálních sítí nejsou fakta důležitá – stačí napsat pár toxických slov (islamofobie, rasismus) a za chvíli boucháte šampaňské, protože jste „sundali Scrutona“.

DOBA POSTFAKTICKÁ

A je jedno, v jakém kontextu jste to řekl, protože pro ta slova přece „neexistuje žádný kontext a žádné ospravedlnění“, jak se vyjádřil další autor New Statesmanu. Vítejte na Západě v době postfaktické, kdy se některým slovům a – nejlépe celým tématům – zkrátka raději vyhnout.

Čím to, že Roger Scruton vyvolává takovou zuřivost? Není přece žádným pravicově populistickým křiklounem s pětiminutovkami na YouTube. Odkdy vzbuzuje filozof, jehož knihy se nečtou zrovna snadno, takové emoce?

Roger Scruton jako by celý svůj život bořil narušený status quo o nemilosrdném kole dějin, směřujícím... stále více doleva. Studenti v roce 1968 zapalují Paříž (kde Scruton studoval), proto se rozhoduje, že bude konzervativcem. Vítězí sexuální revoluce, Scruton píše o sexuální etice. Britský akademický svět je takřka celý vlevo a posedlý kampaní za jaderné odzbrojení, Scruton jezdí za železnou oponu podporovat antikomunistické disidenty. HON NA LIŠKU

Ochrana zvířat získává na síle, Scruton létá každý víkend z Bostonu do Anglie kvůli honu na lišku. Lidé se stále více profesně specializují, Scruton píše o filozofii, víně (paradoxně po léta právě do New Statesmanu), estetice, architektuře, Libanonu, životním prostředí, sexu, myslivosti či kráse, skládá opery, chová koně.

Společnost se urbanizuje, Scruton se stěhuje na venkov. Ve společnosti převládá populární kultura, Scruton píše ve sloupku do Timesů, že jeho syn musí do šesti let ovládat starořečtinu. Dělal si legraci, což ovšem jeho kritici nepochopili. („Vím, ironie může být obtížná. Proto byl také Sókratés v Aténách odsouzen k smrti.“)

Za svou nonkonformitu platil vždy cenu. Na Birkbeck College v Londýně byl jediným konzervativcem (spolu s kuchařkou) a někteří profesori s ním odmítali sdílet semináře.

V roce 1982 založil konzervativní časopis The Salisbury Review, což prakticky ukončilo jeho akademickou kariéru. („Podporovat Thatcherovou se chápalo v akademickém prostředí jako zrada.“) Inteluální svět byl na Západě pravděpodobně ještě levicovější než dnes.

PRVNÍ OBVINĚNÍ

V roce 1984 si Scruton vysloužil první obvinění z rasismu. Zveřejnil článek ředitele školy v severoanglickém Bradfordu, jenž varoval před následky velkého počtu dětí imigrantů ve třídách, kde se kvůli „oslavě jazykové diversity“ nenaučí pořádně anglicky a následně klesají jak celkové standardy vzdělání, tak i jejich vlastní životní šance.

Byly to až rasové nepokoje, které zachvátily Bradford v letech 1995 a 2001, jež daly autorovi za pravdu. Nicméně Scrutonovi následně glasgowská univerzita zrušila přednášku.

„Vysloužil jsem si tři žaloby, dva výslechy, nenávisť všech slušných liberálů, podezřívavost konzervativců. Ale stálo to za to.“ V té době už vedl další život – v ČSSR, kde podporoval bytové semináře.

U Ivana Havla, Pavla Bratinky, Julia Tomina, Aleny Hromádkové (která byla podle Pitharta klíčovou osobou při Scrutonově pozvání) a dalších.

NEPŘIJEL TURISTA

„Nepřijel jako turista, nehledal jen zážitky, přijel mým krajanům pomoci udržovat alespoň minimální prostor k přemýšlení v jinak ponuré šedi komunistického kýče,“ píše nyní Pavel Bratinka v otevřeném dopise českých disidentů, který podepsali i Ivan Havel, Daniel Kroupa, Petr Pithart a Saša Vondra.

Sám Scruton na to později vzpomínal: „V pokoji se nacházely rozprášené zbytky pražské inteligence – staří profesori ve svých ošuntělých vestách, dlouhovlasí básníci, mladí studenti, jimž byl odepřen přístup na

univerzitu, kněží a duchovní v prostých šatech, spisovatelé a teologové, rádobyrabín, a dokonce i psychoanalytik. Na každém z nich jsem viděl stejné známky utrpení smíšeného s nadějí; a stejně dychtivou touhu po náznaku toho, že někoho zajímají natolik, aby jim pomohl.“ Později o tom napsal román Zápisky z podzemí, jenž vyšel i v češtině.

POSÍLAL I LEVICI

Scruton sám zde tajně přednášel a také do Československa vozil své kolegy. „Byly to špičky oboru. A to i levicoví autoři,“ vzpomíná Petr Pithart. Jezdil nejen do Prahy, protože pak našel svůj zvláštní vztah k Brnu, kde zanechal silný otisk.

„Současná silná brněnská politologie by nebyla, co je, bez Scrutona. Dnešní ODS s Petrem Fialou v čele by nebyla, co je, bez Scrutona,“ říká Pithart, který sám vděčí Scrutonovi za hodně. „Já si uvědomil, že cítím, myslím konzervativně, vlastně až při setkáních s ním. Tady ta tradice prostě nebyla. Když někdo řekl konzervativce, myslel tím Biřáka.“

„Díky němu jsem já, vystudováním fyzik, mohl po Listopadu přednášet na **fakultě sociálních věd**,“ vzpomíná pro změnu Pavel Bratinka. On sám s Danielem Kroupou a dalšími byl po Listopadu právě díky Scrutonovi připraven.

Založili Občanskou demokratickou alianci, vytvořili ještě v rámci Občanského fóra Meziparlamentní klub demokratické pravice a – což se už zapomíná – tlačili v ekonomické a politické transformaci na Klause zprava. Scruton sám byl v roce 1985 konečně zatčen, vypovězen a zapsán na seznam nežádoucích.

Na další návštěvu musel čekat až na Listopad.

MĚL PRAVDU

Pád komunismu dal nicméně Scrutonovi za pravdu a způsobil jeho určitou společenskou rehabilitaci, která vyvrcholila uvedením do šlechtického stavu. Dál ale vede svůj boj, provokuje, brání tradici před modernitou, vysokou kulturu před tou populární, blízkou vládu (národní) před tou vzdálenou (bruselskou), krásu před funkcí.

Tu krásu, kterou se pokoušel hájit v pozici poradce pro architekturu. Jako estetik trpěl moderními, odosobněnými trendy v architektuře, které tak dobře známe i my z normalizačních sídlišť.

„Problém je ošklivost – sklo a beton, domy vsazené doprostřed polí, bez ulic, náměstí, bez ducha...“ Dál je cílem nenávisť obvykle mnohem méně vzdělaných kritiků, kteří i nadále vytrhávají jeho ironické věty z kontextu.

Je to smutný příběh konce veřejné debaty na Západě, jenž nevyhnutelně musí skončit tím, že decentních lidí se do ní bude pouštět stále méně, a dá se shrnout do jediné věty: „Nechtěli jste Scrutona, dostanete Trumpa...“

ZA SVOU NONKONFORMITU PLATIL VŽDY CENU. NA BIRCKBECK COLLEGE V LONDÝNĚ BYL JEDINÝM KONZERVATIVCEM (SPOLU S KUCHARČKOU) A NĚKTEŘÍ PROFESOŘI S NÍM ODMÍTALI SDÍLET SEMINÁŘE.

O autorovi| TEXT MATYÁŠ ZRNO, AUTOR JE ŠÉFREDAKTOREM KONZERVATIVNÍCH NOVIN

Foto autor| FOTO HONZA MUDRA

Foto autor| FOTO ANDY HALL/GETTYIMAGES

Foto popis| Roger Scruton ve svém bytě, 2015

Atentát na Scrutona

25.4.2019 reflex.cz str. 00 Hlavní články
MATYÁŠ ZRNO

Odvolaání vládního poradce pro architekturu obvykle nezpůsobí mnoho povyku. Pokud ovšem tím poradcem není Roger Scruton – estetik, skladatel, spisovatel, farmář, znalec vína, ale především asi nejznámější žijící britský filozof. Příčina? Politická korektnost.

Důvodem vyhazovu muže, kterého vyznamenal Václav Havel, je směs na Západě obvyklých likvidačních obvinění: islamofobie, rasismus, homofobie a – tentokrát poněkud překvapivě – i antisemitismus.

V Česku se následně dala dohromady parta starých disidentů v čele s Ivanem Havlem a postavila se za muže, jenž v České republice našel druhý domov, naučil se její jazyk, a především jí obětoval několik let svého života v nejtěžším období normalizace.

Co se stalo?

„Zdaleka ne poprvé jsem udělal tu chybu, že jsem mladého levičáka považoval za zodpovědnou lidskou bytost,“ prohlásil Scruton den po svém odvolání.

Stačilo k němu několik vět vytržených z kontextu a pro jistotu ještě doplněných a upravených redaktorem levicového časopisu *New Statesman* Georgem Eatonem, jenž za Scrutonem přišel s tím, že chce psát o jeho knihách. A konzervativní vláda během pouhých čtyř hodin kapitulovala.

Nikoli před tanky, stávkou či masovými demonstracemi. Kapitulovala před Twitterem. Přitom nešlo ani tak o interview, ale spíš o připravenou likvidaci, kterou Eaton oslavil na Instagramu fotkou s lahví šampaňského, jak oslavuje konec „pravcového bigota a homofoba“.

Rozsudek smrti

Potíž je v tom, že Scruton nic -fobního neřekl. Aby to tedy lépe vypadalo, uvedl Eaton citát o Georgi Sorosovi větou „Scruton o maďarských Židech“. U výroku o totalitní politice čínské komunistické vlády vůči vlastním občanům pro změnu vynechal větu „Dělají roboty z vlastních lidí“, takže na Twitteru zářil nepřítel Číňanů Scruton citátem „Každý Číňan je v podstatě replikou, což je velmi děsivé“.

Rozsudek smrti si potvrdil názorem „Islamofobie je propagandistické slovo, vymyšlené Muslimským bratrstvem s cílem utnout debatu o důležitém tématu“ a nakonec „Je nesmysl obviňovat vládu Viktora Orbána z antisemitismu a islamofobie. Maďaři byli nesmírně vyděšeni náhlou invazí muslimských kmenů z Blízkého východu.“

A je úplně jedno, že Scruton otevřeně hovořil o antisemitismu v Maďarsku nebo že se osobně pokusil Viktora Orbána přesvědčit, aby v Budapešti nechal univerzitu George Sorose.

Ve věku emocí a sociálních sítí nejsou fakta důležitá – stačí napsat pár toxických slov (islamofobie, rasismus) a za chvíli boucháte šampaňské, protože jste „sundali Scrutona“.

Doba postfaktická

A je jedno, v jakém kontextu jste to řekl, protože pro ta slova přece „neexistuje žádný kontext a žádné ospravedlnění“, jak se vyjádřil další autor *New Statesmanu*. Vítejte na Západě v době postfaktické, kdy se některým slovům a – nejlépe celým tématům – zkrátka raději vyhnout.

Čím to, že Roger Scruton vyvolává takovou zuřivost? Není přece žádným pravcově populistickým křiklounem s pětiminutovkami na YouTube. Odkdy vzbuzuje filozof, jehož knihy se nečtou zrovna snadno, takové emoce?

Roger Scruton jako by celý svůj život bořil narušený status quo o nemilosrdném kole dějin, směřujícím... stále více doleva. Studenti v roce 1968 zapalují Paříž (kde Scruton studoval), proto se rozhoduje, že bude konzervativcem. Vítězí sexuální revoluce, Scruton píše o sexuální etice. Britský akademický svět je takřka celý vlevo a posedlý kampaní za jaderné odzbrojení, Scruton jezdí za železnou oponou podporovat antikomunistické disidenty.

Hon na lišku

Ochrana zvířat získává na síle, Scruton létá každý víkend z Bostonu do Anglie kvůli honu na lišku. Lidé se stále více profesně specializují, Scruton píše o filozofii, vině (paradoxně po léta právě do *New Statesmanu*), estetice, architektuře, Libanonu, životním prostředí, sexu, myslivosti či kráse, skládá opery, chová koně.

Společnost se urbanizuje, Scruton se stěhuje na venkov. Ve společnosti převládá populární kultura, Scruton píše ve sloupku do *Timesů*, že jeho syn musí do šesti let ovládat starořečtinu. Dělal si legraci, což ovšem jeho kritici nepochopili. („Vím, ironie může být obtížná. Proto byl také Sókratés v Aténách odsouzen k smrti.“)

Za svou nonkonformitu platil vždy cenu. Na *Birckbeck College* v Londýně byl jediným konzervativcem (spolu s kuchařkou) a někteří profesori s ním odmítali sdílet semináře.

V roce 1982 založil konzervativní časopis *The Salisbury Review*, což prakticky ukončilo jeho akademickou kariéru. („Podporovat Thatcharovou se chápalo v akademickém prostředí jako zrada.“) Intelektuální svět byl na Západě pravděpodobně ještě levicovější než dnes.

První obvinění

V roce 1984 si Scruton vysloužil první obvinění z rasismu. Zveřejnil článek ředitele školy v severoanglickém Bradfordu, jenž varoval před následky velkého počtu dětí imigrantů ve třídách, kde se kvůli „oslavě jazykové diversity“ nenaučí pořádně anglicky a následně klesají jak celkové standardy vzdělání, tak i jejich vlastní životní šance.

Byly to až rasové nepokoje, které zachvátily Bradford v letech 1995 a 2001, jež daly autorovi za pravdu. Nicméně Scrutonovi následně glasgowská univerzita zrušila přednášku.

„Vysloužil jsem si tři žaloby, dva výslechy, nenávisť všech slušných liberálů, podezřívavost konzervativců. Ale stálo to za to.“ V té době už vedl další život – v ČSSR, kde podporoval bytové semináře.

U Ivana Havla, Pavla Bratinky, Julia Tomina, Aleny Hromádkové (která byla podle Pitharta klíčovou osobou při Scrutonově pozvání) a dalších.

Nepřijel turista

„Nepřijel jako turista, nehledal jen zážitky, přijel mým krajanům pomoci udržovat alespoň minimální prostor k přemýšlení v jinak ponuré šedi komunistického kýče,“ píše nyní Pavel Bratinka v otevřeném dopise českých disidentů, který podepsali i Ivan Havel, Daniel Kroupa, Petr Pithart a Saša Vondra.

Sám Scruton na to později vzpomínal: „V pokoji se nacházely rozprášené zbytky pražské inteligence – staří profesori ve svých ošuntělých vestách, dlouhovlasí básníci, mladí studenti, jimž byl odepřen přístup na univerzitu, kněží a duchovní v prostých šatech, spisovatelé a teologové, rádobybrábín, a dokonce i psychoanalytik. Na každém z nich jsem viděl stejné známky utrpení smíšeného s nadějí; a stejně dychtivou touhu po náznaku toho, že někoho zajímají natolik, aby jim pomohl.“ Později o tom napsal román Zápisky z podzemí, jenž vyšel i v češtině.

Posílal i levici

Scruton sám zde tajně přednášel a také do Československa vozil své kolegy. „Byly to špičky oboru. A to i levicoví autoři,“ vzpomíná Petr Pithart. Jezdil nejen do Prahy, protože pak našel svůj zvláštní vztah k Brnu, kde zanechal silný otisk. „Současná silná brněnská politologie by nebyla, co je, bez Scrutona. Dnešní ODS s Petrem Fialou v čele by nebyla, co je, bez Scrutona,“ říká Pithart, který sám vděčí Scrutonovi za hodně. „Já si uvědomil, že cítím, myslím konzervativně, vlastně až při setkáních s ním. Tady ta tradice prostě nebyla. Když někdo řekl konzervativce, myslel tím Biřáka.“

„Díky němu jsem já, vystudováním fyzik, mohl po Listopadu přednášet na **fakultě sociálních věd**,“ vzpomíná pro změnu Pavel Bratinka. On sám s Danielem Kroupou a dalšími byl po Listopadu právě díky Scrutonovi připraven.

Založili Občanskou demokratickou alianci, vytvořili ještě v rámci Občanského fóra Meziparlamentní klub demokratické pravice a – což se už zapomíná – tlačili v ekonomické a politické transformaci na Klause zprava. Scruton sám byl v roce 1985 konečně zatčen, vypovězen a zapsán na seznam nežádoucích. Na další návštěvu musel čekat až na Listopad.

Měl pravdu

Pád komunismu dal nicméně Scrutonovi za pravdu a způsobil jeho určitou společenskou rehabilitaci, která vyvrcholila uvedením do šlechtického stavu. Dál ale vede svůj boj, provokuje, brání tradici před modernitou, vysokou kulturu před tou populární, blízkou vládu (národní) před tou vzdálenou (bruselskou), krásu před funkčností.

Tu krásu, kterou se pokoušel hájit v pozici poradce pro architekturu. Jako estetik trpěl moderními, odosobněnými trendy v architektuře, které tak dobře známe i my z normalizačních sídlišť.

„Problém je ošklivost – sklo a beton, domy vsazené doprostřed polí, bez ulic, náměstí, bez ducha...“ Dál je cílem nenávisť obvykle mnohem méně vzdělaných kritiků, kteří i nadále vytrhávají jeho ironické věty z kontextu.

Je to smutný příběh konce veřejné debaty na Západě, jenž nevyhnutelně musí skončit tím, že decentních lidí se do ní bude pouštět stále méně, a dá se shrnout do jediné věty: „Nechtěli jste Scrutona, dostanete Trumpa...“

Autor je šéfredaktorem Konzervativních novin

URL| <https://www.reflex.cz/clanek/94705/atentat-na-scrutona>

Právo na sebeurčení nadělalo v Evropě paseku

25.4.2019 Týdeník Echo str. 18 Komentář

DANIEL KAISER

NA POČÁTKU HRŮZ 20. STOLETÍ JE PODLE ROBERTA GERWARTHA NEZVLÁDNUÝ VZNIK NÁRODNÍCH STÁTŮ VE STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPĚ

Letos uplynulo sto let od pařížské mírové konference, kde se zrodila Evropa v hranicích, jaké víceméně známe dnes. Platí to především pro střed, východ a jihovýchod Evropy. Čtyři velké dynastické říše – německá, habsburská, ruská a osmanská – byly nahrazeny řadou menších národních států. Historik Robert Gerwarth je autorem knihy Poražení (česky vyšla loni v Pasece), jejíž ústřední tezí je, že hlavně na východě Evropy byl tento přechod tak složitý a krvavý, že zadělal na oba totalitní systémy, které trápily Evropu v jednom případě do roku 1945, ve druhém do roku 1989. Úvahy, jejichž je Gerwarth předním reprezentantem, mají sporný, ale zajímavý přesah do Evropy současnosti.

* Začal bych centrální tezí vaší knihy: Kdyby první světová válka neskončila na východě tak krvavě, druhou světovou válku bychom si nejspíš ušetřili. Jak to?

Při psaní té knihy jsem chtěl poodejít od výkladu první světové války z čistě západního pohledu, kde jde vždycky o západní frontu: Francie, Německo, Británie. Mě zajímalo, jak skončila válka mimo západní frontu. A lze obecně konstatovat, že na východě konec války víc otázek otevřel, než zodpověděl. Změny byly dvojího druhu – politické a územní. Poprvé k moci přicházejí radikální politické ideologie – na jedné straně komunismus, bolševismus, na straně druhé fašismus –, které by bez světové války nehrály žádnou úlohu. A souběžně s tím se rozpadají impéria, která trvala stovky let. Potíž byla v tom, že multietnická impéria jako Rakousko-Uhersko byla nahrazována národními státy, které sice vznášely nárok na etnickou homogenitu, ve skutečnosti byly ale většinou národnostně pestré jako ty staré říše. Takže se mění jednak etnická hierarchie, jednak hranice. Nové hranice se ale už v roce 1919 stávají předmětem vyhocených sporů. Uvnitř nových států vznikají nové ohromné národnostní menšiny. Například sudetoněmecká otázka zůstává na stole od vzniku Československa až do jeho násilného konce v osmařicátém roce.

* Jenže zrovna hranice mezi českými zeměmi a Německem byla velmi stará. Nemůžete dělat, byť německá historiografie to občas dělala, jako by tu v roce 1918 vznikl stát, který předtím neexistoval.

Československý stát před rokem 1918 neexistoval, aspoň v tom smyslu, že jste nebyli fakticky nezávislí. Byli jste součástí habsburské říše. Každopádně i při všech rozdílech byl vznik Československa součástí velké odpovědi na dvojí otázku: co s velkými etnickými menšinami, které nechtěly být součástí nových států, a co s velkými menšinami, které se ocitly mimo své státy? Na tři miliony Maďarů se tehdy ocitly v různých útvarech a všude si mohli říkat: Tohle není náš stát. Pro nás právo na národní sebeurčení neplatí. Takový problém se nedá ignorovat napořád. Československo bylo v tomto ohledu dál než jiní, garantovalo národnostní práva, takže německá menšina všude, kde byla dost velká, měla vyučování ve svém jazyce. Tento vcelku smířlivý přístup ale zdaleka nebyl norma. Na druhém konci pomyslného rejstříku je osmanská říše, kde problém menšin vyřešili radikálně. Po válce s Řeky následovala systematická výměna obyvatelstva. Postihlo to čtyři miliony lidí, Řekové ven z Turecka, Turci z Řecka a další. To byla radikální změna v pojetí národnostní otázky. Předchozí impéria po stovky let, často spíš hůř než dobře, musela s menšinami nějak zacházet, brát je do úvahy, bylo to jedno z ústředních témat vládnutí. Kolik kdo získá autonomie? Samozřejmě to dobře znáte z dějin Rakousko-Uherska. To první světovou válkou končí. V této válce umřela imperiální myšlenka a byla nahrazena principem národní nezávislosti. Před sto lety se mapa Evropy změnila radikálněji než kdykoli v novověku. A v řadě nových států jsou jen dva, které až do další světové války můžeme řadit mezi skutečné demokracie – Československo a Finsko. V ostatních nových státech nejpозději s vypuknutím hospodářské krize parlamentní režim skončil.

* Co měli vítězové z roku 1918 dělat jinak?

Rozhodně bych nechtěl, aby vznikala dojem, že co přišlo pak, byla primárně jejich vina a jejich zodpovědnost. Spojenci v roce 1919 neměli ve střední Evropě žádné vojenské jednotky. Hranice ve chvíli, kdy se scházela mírová konference, byly většinou už překreslené. V tomto stadiu se daly provádět už jen drobné úpravy.

* Zásadní byl ale vývoj v Německu. Výmarskou republiku charakterizuje ohromné zhrubnutí všeho – od mravů po politiku. Politické strany si udržovaly vlastní pořádkové oddíly, pouliční násilí bylo běžné. To všechno připravilo půdu pro Hitlera. Zaujalo mě, že ve své knize to meziválečné zhrubnutí dáváte do přímé souvislosti právě s koncem války na východě.

To zhrubnutí mimochodem nebyl jen německý, ale celoevropský fenomén. V knize ukazují, že to nebyl přímý následek války – většina vojáků se z fronty vrací domů, často jako pacifisté –, ale konce války a poválečných bojů. To vedlo k brutalizaci politiky. Až s koncem války se na východních frontách přestali rozlišovat vojáci a civilisté. Za světové války tvořili velkou většinou obětí vojáci, v bojích po válce naopak civilisté. S nástupem radikálních ideologií rostla ochota zabíjet lidi nikoli jako své nepřátele na frontě, ale i jako příslušníky jiné rasy nebo jiné třídy. V různých částech Ukrajiny, Ruska, Polska, kde s koncem války zmizely státní struktury, najednou nebyl monopol na násilí a místo války podle pravidel začalo jít často o holý život. Odtud podle mě vede cesta ke způsobu válčení, jaký potom wehrmacht uplatňoval na východní frontě od roku 1941, kde vraždění civilistů není už vedlejším produktem války, ale jejím hlavním cílem. To první světová válka neznala, genocida Arménů tu tvoří velkou výjimku.

* A němečtí nacisté by bez zkušeností z východních bojišť po první válce nebyli tak brutální?

Dá se to tak říct. Mezi dobrovolníky, kteří jdou na konci války bojovat do baltských zemí, je například pozdější velitel Osvětlení Rudolf Hess. Byli to vesměs dobrovolníci, kteří buď nechtěli demobilizaci, nebo bojovali z ideologických důvodů proti bolševismu, a přitom se v době, kdy masa vojáků přišla domů a pokoušela se o návrat do normálního života, dál brutalizovali. Další faktor zhrubnutí představuje samozřejmě občanská válka v Rusku, kde taky nebojovali jen Rusové, ale řada skupin ze střední Evropy: čeští legionáři, němečtí dobrovolníci v řadách bělogvardějců, komunisté z celé Evropy. Jedni válčí z ideologických důvodů, jiní se snaží probojovat z Ruska ven. Tyto boje jsou speciální ještě i hospodářskými útrapami, lidé prostě neměli co jíst. Boje v mírové době těsně po válce tak nabíraly mnohem víc ráz totální války, než to bylo během první světové války. Ještě před psaním Porazených jsem se dlouho zabýval druhou světovou válkou. A tehdy jsem neustále dumal nad záhadou, jak mohlo mezi lety 1918 a 1941 dojít k takové radikalizaci ve způsobu vedení války. Protože válka na východě v roce 1941 byla kvalitativně úplně jiná. Klíč k odpovědi jsem našel v letech 1917–1923.

* Takže abychom si to shrnuli: Právo na sebeurčení, které v roce 1918 deklaroval americký prezident Woodrow Wilson, byl špatný nápad?

Ehm, každopádně to byl nápad, který se ve střední a východní Evropě, kde tehdy žily národy i náboženské skupiny propleteně, dal uskutečnit jen velmi těžko. Wilson a Spojenci si tohoto problému byli naprosto vědomi, proto taky vznikly dohody o právech menšin, které musel podepsat každý nový stát. To byla velmi dobrá myšlenka, jen v praxi těžko proveditelná. Což demonstrovala smlouva z Lausanne s osmanskou říší z roku 1923, ta už podpořila snahy o vytvoření národně homogenního území. Takže už pět let po válce je nastolen nový ideál. Místo multikulturní přichází etnický jednotná společnost. Ano, když Wilsonovu představu domyslíme do konce, musíme říct, že pro střední Evropu to byla extrémně nebezpečná myšlenka. Protože tady nebyl žádný člověk, který by si řekl: O. K., patřím k jinému národu, tak se sbalím a přestěhuji se, pro mě za mě opustím vesnici, kde moji předci hospodařili stovky let. Zavedením práva na sebeurčení bylo založeno na permanentní konflikty, které ve chvíli, kdy nastane hospodářská krize, vybuchnou.

* Šel byste tak daleko a tvrdil, že Wilsonovo právo na sebeurčení je prapříčinou holocaustu a masového vraždění na východě za druhé světové války?

Řekněme to takto: Hitler velmi přesně sledoval, co se v Řecku a Turecku při vyhánění menšin dělo. Atatürk opakovaně označil za zdroj inspirace, za svého učitele. Když tuto logiku etnického oddělení a vyčištění doplnil rasovou ideologií nacionálního socialismu a aplikoval to všechno na středovýchodní Evropu, nemohlo z toho vzejít nic dobrého. Samozřejmě že přímka mezi Wilsonem a holocaustem žádná není. Wilson neměl v úmyslu jakkoli přispívat k masovému vraždění, jen měl velmi liberální ideál a chtěl ho uplatnit i v poměrech, kde ho nelze dobře naplnit, natož garantovat. A v tom byl problém.

* Konec první války se dá uchopit i optimističtěji. V Evropě tenkrát začal proces, na jehož konci po roce 1945 už skoro nebyla etnický promíchaná území a tím odpadla jedna velká příčina válek. Ve své knize zmiňujete, že po první válce klesl počet příslušníků národů v neuspokojivém menšinovém postavení z 60 na 30 milionů.

Ano, byl to první krok k etnickému rozčlenění Evropy. Jestli to byla dobrá věc, bych si nebyl jistý. Přineslo to kulturní ochuzení, u vás například koneckonců i zánik židovské Prahy.

* Myslím, že z českého pohledu je uspořádání po roce 1918 krok k větší spravedlnosti. Češi v monarchii neměli šanci dosáhnout státoprávní rovnoprávnosti, a nejpozději za války to bylo jasné už každému. Od vzniku moderní politiky v 19. století šlo v zásadě o to, jestli se německá menšina bude ochotna smířit se ztrátou privilegovaného postavení. V demokracii asi není udržitelné, aby dvě třetiny byly znevýhodněny.

Ano. Na druhou stranu nejde jen o sudetské Němce, i Slováci se poměrně rychle cítili bráni zkrátka. Dost rychle se v meziválečném Československu ustavila nová hierarchie, podobně jako v Jugoslávii, kde se téměř hned začalo řešit, jestli nový stát bude Velké Srbsko pod jiným jménem. Pro některé menšiny byl rok 1918 určitě změna k lepšímu, pro jiné nikoli. Pro Židy ve střední a východní Evropě se to po roce 1918 nevyvíjelo extra dobře. Není náhoda, že velké romány, ve kterých se už ve dvacátých letech romantizuje Rakousko-Uhersko, psali židovští spisovatelé jako Joseph Roth. Řekl bych to takto: dokud se po roce 1918 šlo směrem zajišťování práv menšin, bylo to v pořádku. Od roku 1923 bohužel pozorujeme odklon od této

myšlenky. Logika mírové smlouvy s Turky vede k tomu, co se ve středovýchodní Evropě stalo po roce 1945: odstranění německé menšiny z Polska, sudetských Němců z českých zemí a podobně. Tato logika hlásá, že pokud chceme odstranit konflikt, musíme odstranit menšinu. Vlastně až po konci studené války bylo toto myšlení nahrazeno nadnárodními konstrukty, tedy Evropskou unií. Monoetnický ráz, kterého Evropa jakoby definitivně nabyla po druhé světové válce, je po roce 1990 extrémně změkčen, především díky migraci uvnitř Evropy. V Berlíně máme dnes velkou českou komunitu, taky francouzskou a samozřejmě polskou.

* To je v pořádku, tyto komunity neuplatňují v Berlíně žádné historické nároky. To je pak soužití daleko pohodovější.

Zatím ano. Souvisí to i s dosaženým blahobytem Evropy. Ale když si uvědomíme, k jaké radikalizaci vedla finanční a hospodářská krize po roce 2009 například v Řecku, kde umožnila vzestup levicových i pravicových radikálů, nemůžeme vyloučit, že kdybychom nedej bůh měli zažít krizi stejně drastickou jako v roce 1929, může to i dnes vést k politické radikalizaci a k návratu násilí do politiky. Máte pravdu, že pro takový případ je dnes Evropa etnicky oddělená, ale radikálové si nějakou menšinu jako cíl najdou vždycky, když ne národnostní, tak politickou.

* Jaká je lekce posledních sto let? Je pro Evropu vhodnější národní stát, nebo mnohonárodnostní říše, k níž má náběh EU?

Nemám černobílou odpověď. Podle okolností mohou dobře fungovat oba modely. Dnes dokonce pozorujeme jakousi koexistenci národního státu a mnohonárodního superstátu. Česká republika je etnicky homogenní stát, díky EU ale máte silné vazby na zbytek Evropy, v první řadě na Německo. Pokud byste chtěli obnovit klasický národní stát, odnese to volný obchod. Spousta lidí všude po Evropě si dnes přeje návrat k národnímu principu. Brexit nám skýtá hezkou příležitost, můžeme se dívat, jak jim to bude fungovat. Moje předpověď pro Británii, aspoň na dohlednou dobu, je bohužel neveselá. Mohou na odchod z EU doplatit tak, že například nebudou schopni udržet státní zdravotnictví v dnešním rozsahu.

* Německá historiografie se stále zaměřuje na nacismus, ostatně i vy jste původně bádala o druhé světové válce. Nehraničí ten zájem historiků už s obsesí?

Podle mě jsou dobré důvody pro to, aby si i druhá poválečná generace historiků dál kladla otázku, jak k tomu všemu mohlo dojít. Přičemž si myslím, a pozoruji to třeba u svých studentů, že historici narození v 80. a 90. letech, kteří už v rodině nezažili dědečka, přímého účastníka války, a podobně, budou od tohoto tématu odcházet. Možná že pro ně tím klíčovým tématem bude rok 1989. Historici jsou taky lidi a jejich vědecké zájmy ovlivňuje jejich život. Já jsem vyrostl v Berlíně. Když mi bylo čtrnáct, padla zeď. Berlín je město plné historických jizev, což mě už jako dítě naprosto fascinovalo. Byl to pro mě jeden z hlavních důvodů, proč jsem se stal historikem.

* Migrační krize v roce 2015 ukázala, jak moc se vy Němci lišíte od zbytku Evropy, vaši touhu jako národ se naředit a možná rozpustit. Ale jiné národy v Evropě tuto touhu po rozpuštění se v něčem větším nesdílejí.

Souhlasil bych potud, že v Německu je silně vyvinutá postnacionální identita. Například ve Francii je taky, ale proti touze rozplynout se v jakémsi postnacionálním superstátu se tam vytvořila daleko silnější opozice. Ale Evropská unie, a můžeme na ní to či ono kritizovat, přece jen nese zásluhu na tom, že lidé tady už vůbec nevědí, jak vypadá válka. Přitom do roku 1945 to byl stovky let nejkrvavější světadíl.

* Myslíte si, že Němci někdy vyjdou z Hitlerova stínu?

Těžká otázka. Ten stín dopadá na různé generace různým způsobem. Pro generaci Kohla a z druhé strany Mitteranda, která založila evropský projekt, jak ho známe dnes, byla druhá světová válka obsese. Už nikdy válku, už nikdy národní egoismy. Ale u Merkelové tohle během uprchlické krize nehrálo roli. U ní je důležitější její vlastní původ, to, že je dcerou protestantského faráře. Otevření hranic byl myslím spíš projev jejího křesťanského svědomí. Samozřejmě že část německého establishmentu cítí potřebu kompenzace a k uprchlické otázce přistupuje s komplexem zvláštní historické viny Německa. Ale u lidí, kterým je dnes osmnáct, tohle bude ustupovat.

* V německé politice se dnes s bojem proti nacismu hauzíruje pořád. Nedávno na sociálních sítích běžela kampaň Nazis raus, přitom v Německu máte asi nejméně neonacistů v celé Evropě.

Ano, je pravda, že nacistická minulost se instrumentalizuje. Dělá to ovšem jen menšina, byť je hodně hlasitá.

* Jak se autorovi životopisu Reinharda Heydricha líbily dva celovečerní filmy, které byly v posledních letech natočeny o atentátu?

Ten první (Smrtihlav, 2017 – pozn. red.) jsem neviděl, druhý (Anthropoid, 2016 – pozn. red.) ano. Leccos tam samozřejmě chybělo, například napětí mezi národním odbojem v obsazeném protektorátu a exilovou vládou v Londýně. Zatímco Edvard Beneš správně kalkuloval, že atentát pomůže k uznání předmnichovských hranic republiky, domácí odboj zase a také správně tušil, že atentát povede k likvidaci odboje. Ale od hraných filmů nemůžeme čekat hluboké historické vhledy. P

TO ZHRUBNUTÍ MIMOCHODEM NEBYL JEN NĚMECKÝ, ALE CELOEVROPSKÝ FENOMÉN. BOJE V MÍROVÉ DOBĚ TĚSNĚ PO VÁLCE TAK NABÍRALY MNOHEM VÍC RÁZ TOTÁLNÍ VÁLKY, NEŽ TO BYLO BĚHEM PRVNÍ SVĚTOVÉ VÁLKY. HITLER VELMI PŘESNĚ SLEDOVAL, CO SE V ŘECKU A TURECKU PŘI VYHÁNĚNÍ MENŠIN DĚLO. ATATÜRKA OPAKOVANĚ OZNAČIL ZA ZDROJ INSPIRACE, ZA SVÉHO UČITELE. BERLÍN JE MĚSTO PLNÉ HISTORICKÝCH JIZEV, COŽ MĚ UŽ JAKO DÍTĚ NAPROSTO FASCINOVALO. BYL TO PRO MĚ JEDEN Z HLAVNÍCH DŮVODŮ, PROČ JSEM SE STAL HISTORIKEM.

ROBERT GERWARTH (1976)

Rodák ze Západního Berlína je považován za jednoho z nejlepších historiků mladší generace v Evropě. Vystudoval historii a politologii na Humboldtově univerzitě, v Oxfordu získal doktorát z filozofie. Dnes vede Centrum pro studium válek na univerzitě v Dublinu. Kromě knihy Poražení je i autorem prvního životopisu Reinharda Heydricha založeného na archivním bádání. Je ženatý a má dvě malé děti. V Praze byl na mezinárodní konferenci o druhé světové válce, kterou pořádala **Fakulta sociálních věd UK**.

Foto autor| Repro: Jan Zatorsky

Foto autor| Foto: Jan Zatorsky

Foto autor| Repro: Jan Zatorsky

Foto popis| Demoralizovaní němečtí vojáci, kteří se v první světové válce vzdali bez boje a skončili v zajateckém táboře.

Foto popis| Černé košile v akci. Benito Mussolini (třetí zleva) a jeho nejbližší spolupracovníci při „pochodu na Řím“ v říjnu 1922.

Útok na Feriho není běžná hospodská rvačka

26.4.2019 irozhlas.cz str. 00

Do 90. let se nevracíme, ale jsou tu znepokojivé signály, míní expert

Lenka Kabrhelová zpovídá politologa a odborníka na extremismus Jana Charváta z **FSV UK**

26. 4. 2019 / Praha

Poslanec TOP 09 Dominik Feri byl o víkendu napaden na koštu vína. Podle jednoho ze svědků při incidentu padly i rasistické nadávky. Vyšetřovatelé připisují chování aktérů alkoholu. Podobně to komentuje řada lidí na sociálních sítích. Jiné hlasy varují, že to může být předzvěst něčeho mnohem horšího. O čem incident vypovídá? A jak je to s pronikáním extremismu do politiky? Odpovídá politolog a odborník na extremismus Jan Charvát z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze.

Zpravodajský podcast Vinohradská 12 sledujte každý všední den od 6.00 na adrese

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/podcast-vinohradska-12-dominik-feri-jan-charvat-rasismus-extremismus_1904260600_miz

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

[irozhlas.cz \(Zprávy z domova\)](#), [irozhlas.cz \(Zprávy z domova\)](#), [irozhlas.cz \(Zprávy z domova\)](#)

Expert: Útok na Feriho není běžná hospodská rvačka. Do 90. let se nevracíme, ale jsou tu znepokojivé signály

26.4.2019 irozhlas.cz str. 00 Zprávy z domova

Lenka Kabrhelová, Pavel Vondra, Zuzana Kubišová

Poslanec TOP 09 Dominik Feri byl napaden na koštu vína. Podle jednoho ze svědků při incidentu padly i rasistické nadávky. O čem incident vypovídá? A jak je to s pronikáním extremismu do politiky?

Útok na Feriho není běžná hospodská rvačka Do 90. let se nevracíme, ale jsou tu znepokojivé signály, míní expert

00:00 / 00:00

Lenka Kabrhelová zpovídá politologa a odborníka na extremismus Jana Charváta z **FSV UK**

/

Poslanec TOP 09 Dominik Feri byl o víkendu napaden na koštu vína. Podle jednoho ze svědků při incidentu padly i rasistické nadávky. Vyšetřovatelé připisují chování aktérů alkoholu. Podobně to komentuje řada lidí na sociálních sítích. Jiné hlasy varují, že to může být předzvěst něčeho mnohem horšího. O čem incident vypovídá? A jak je to s pronikáním extremismu do politiky? Odpovídá politolog a odborník na extremismus Jan Charvát z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze.

Zpravodajský podcast Vinohradská 12 sledujte každý všední den od 6.00 na adrese [irozhlas.cz/vinohradska12](https://www.irozhlas.cz/vinohradska12).

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/podcast-vinohradska-12-dominik-feri-jan-charvat-rasismus-extremismus_1904260600_miz

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

[irozhlas.cz \(Zprávy z domova\)](#), [irozhlas.cz \(Zprávy z domova\)](#), [irozhlas.cz](#)

Expert: Útok na Feriho není běžná hospodská rvačka. Do 90. let se nevracíme, ale jsou tu znepokojivé signály

26.4.2019 irozhlas.cz str. 00 Zprávy z domova

Lenka Kabrhelová, Pavel Vondra, Zuzana Kubišová

Poslanec TOP 09 Dominik Feri byl napaden na koštu vína. Podle jednoho ze svědků při incidentu padly i rasistické nadávky. O čem incident vypovídá? A jak je to s pronikáním extremismu do politiky?

Útok na Feriho není běžná hospodská rvačka Do 90. let se nevracíme, ale jsou tu znepokojivé signály, míní expert

00:00 / 00:00

Lenka Kabrhelová zpovídá politologa a odborníka na extremismus Jana Charváta z **FSV UK**

/

Poslanec TOP 09 Dominik Feri byl o víkendu napaden na koštu vína. Podle jednoho ze svědků při incidentu padly i rasistické nadávky. Vyšetřovatelé připisují chování aktérů alkoholu. Podobně to komentuje řada lidí na sociálních sítích. Jiné hlasy varují, že to může být předzvěst něčeho mnohem horšího. O čem incident vypovídá? A jak je to s pronikáním extremismu do politiky? Odpovídá politolog a odborník na extremismus Jan Charvát z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze.

Zpravodajský podcast Vinohradská 12 sledujte každý všední den od 6.00 na adrese [irozhlas.cz/vinohradska12](https://www.irozhlas.cz/vinohradska12).

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/podcast-vinohradska-12-dominik-feri-jan-charvat-rasismus-extremismus_1904260600_miz

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

[irozhlas.cz \(Zprávy z domova\)](https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov), [irozhlas.cz \(Zprávy z domova\)](https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov), [irozhlas.cz](https://www.irozhlas.cz)

Expert: Útok na Feriho není běžná hospodská rvačka. Do 90. let se nevracíme, ale jsou tu znepokojivé signály

26.4.2019 [irozhlas.cz](https://www.irozhlas.cz) str. 00 Zprávy z domova

Lenka Kabrhelová, Pavel Vondra, Zuzana Kubišová

Poslanec TOP 09 Dominik Feri byl napaden na koštu vína. Podle jednoho ze svědků při incidentu padly i rasistické nadávky. O čem incident vypovídá? A jak je to s pronikáním extremismu do politiky?

Útok na Feriho není běžná hospodská rvačka Do 90. let se nevracíme, ale jsou tu znepokojivé signály, míní expert

00:00 / 00:00

Lenka Kabrhelová zpovídá politologa a odborníka na extremismus Jana Charváta z **FSV UK**

/

Poslanec TOP 09 Dominik Feri byl o víkendu napaden na koštu vína. Podle jednoho ze svědků při incidentu padly i rasistické nadávky. Vyšetřovatelé připisují chování aktérů alkoholu. Podobně to komentuje řada lidí na sociálních sítích. Jiné hlasy varují, že to může být předzvěst něčeho mnohem horšího. O čem incident vypovídá? A jak je to s pronikáním extremismu do politiky? Odpovídá politolog a odborník na extremismus Jan Charvát z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze.

Zpravodajský podcast Vinohradská 12 sledujte každý všední den od 6.00 na adrese [irozhlas.cz/vinohradska12](https://www.irozhlas.cz/vinohradska12).

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/podcast-vinohradska-12-dominik-feri-jan-charvat-rasismus-extremismus_1904260600_miz

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

[irozhlas.cz](https://www.irozhlas.cz) (*Zprávy z domova*), [irozhlas.cz](https://www.irozhlas.cz) (*Zprávy z domova*), [irozhlas.cz](https://www.irozhlas.cz)

Rusko usnadňuje získání pasů v Donbasu

26.4.2019 ČT 24 str. 01 21:31 Horizont

Tomáš ŠPONAR, moderátor

Dobrý večer, je tady Horizont a jeho zprávy ze zahraničí, živě a aktuálně. Další rozměr rusko ukrajinského konfliktu. Nikoli ten válečný, ale úřední. Kreml usnadnil lidem z východní Ukrajiny cestu za ruským občanstvím. Čekací doba nejvýš čtvrt roku, tak zní nabídka všem, kdo žijí na povstalcí ovládaném území. Kyjev i západ protestují, Moskva opatření považuje za pomoc pro Donbas.

Jan ŠILHAN, redaktor

Naše volba, Rusko. Němý nápis za mnoho obyvatel Doněcku promlouvá. Svatojeřská stuha se tady pořídí snadno. To samé by teď mohlo platit o dalším ruském symbolu, na cestovním pasu. Lidé z Donbasu mají snazší cestu k občanství federace. Stačí požádat slíbit věrnost Rusku a pak čekat. Kvůli čerstvému dekretu maximálně tři měsíce. Konkrétní detaily jsou tím posledním, co lídry Ukrajiny trápí. Dekret jako takový tvrdě odsoudil prezident Porošenko a jeho vláda.

Petro POROŠENKO, prezident Ukrajiny

Je to další bezprecedentní akt ruského vměšování do vnitřních záležitostí nezávislé země.

Jan ŠILHAN, redaktor

Konflikt uvrhl Donbas do právního vakua. Kyjev nad ním nemá kontrolu. Moskva tu svou uznat odmítá. Podle ruských médií už se ale federace chystá na příval nových občanů z druhé strany hranic. Humor tak dochází i čerstvě zvolenému prezidentovi Ukrajiny, baviči Volodymyru Zelenskému.

vyjádření týmu Volodymyra Zelenského

Dekret nás nepřibližuje k dosažení hlavního cíle. Tedy příměří. Rusko tím uznalo svou odpovědnost jako okupující stát.

Jan ŠILHAN, redaktor

Putin mu jako jeden z mála v Evropě oficiálně neblahopřál. Právě dekret mají mnozí za první test pro politického nováčka. Kreml zatím nevidí nic zvláštního, jen pomoc lidem žijícím ve válce. Podobnou možnost podle Moskvy nabízí obyvatelům Ukrajiny i Maďarsko a Rumunsko.

Vladimir PUTIN, ruský prezident

Plné znění zpráv

Ukrajinci cítí silné vazby na Rusko z různých důvodů, kvůli rodinným vazbám, smíšeným manželstvím a dalším okolnostem.

Jan ŠILHAN, redaktor

Kyjev to má za další klín do ukrajinské autonomie. Zarážený po vojenské síle i tou byrokratickou. Téma mimo jiné pro Radu bezpečnosti OSN.

Volodymyr JELČENKO, stálý velvyslanec Ukrajiny při OSN

Není to nic jiného než umělá záminka pro posílání dalších ruských jednotek na Ukrajinu.

Vasilij NĚBENZJA, stálý velvyslanec Ruska při OSN

Lidé sami rozhodnou, zda onoho práva využijí nebo ne. Koneckonců stovky tisíc Ukrajinců už před tímto dekretem žádaly o ruské občanství.

Jan ŠILHAN, redaktor

Kyjev mezi prvními podpořily třeba Německo a Francie. Spolu s oběma stranami sporu tvoří takzvanou normandskou čtyřku. Papírově garanta mírových dohod v Minsku. Právě ty ale podle Paříže a Berlína nový dekret sráží. Jan Šilhan, Česká televize.

Tomáš ŠPONAR, moderátor

Ruské pasy pro Donbas, téma pro Jana Šíra z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý večer.

Jan ŠÍR, politolog, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

Dobrý večer.

Tomáš ŠPONAR, moderátor

Jene, nabízí se otázka, kam celá ta situace má nasměřovat, kam to gesto Moskva cílí. Nejde nebo můžeme říct, jde o předeheru k situaci, která se už odehrála?

Jan ŠÍR, politolog, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

Tak samozřejmě velká otázka. Já asi nejsem schopen tady podat nějakou podrobnou právní analýzu, na kolik ten krok směrem k pasportizaci Donbasu vyhovuje nebo je v souladu se závazkem Ruské federaci coby okupační mocnosti ve světle zejména čtvrté ženevské konvence, která stanovuje rozsah zejména povinností okupujícího státu ve vztahu k civilnímu obyvatelstvu žijícímu na okupovaných územích. Nicméně z toho politického hlediska můžeme říci, že se jedná o určitý rozvoj a pokračování praxe, kterou Rusko už úspěšně vypilovalo v předchozích případech ozbrojených konfliktů do kterých samo je zapojeno v Moldavsku, v Gruzii a i na Ukrajině, na Krymu, jedná se o určitý prostředek nátlakové nebo donucovací diplomacie, který spolu s použitím vojenské síly a nárokovanou ochranou práv a zájmů občanů Ruské federace může samozřejmě vést nejenom k odtržení těchto území, ale zejména k posílení ruské vojenské přítomnosti na území sousedních států.

Tomáš ŠPONAR, moderátor

Už jsme to slyšeli v té úvodní reportáži, jde samozřejmě o rukavici hozenou novému ukrajinskému vedení, nově zvolenému prezidentovi. Ten, jak známo je politickým nováčkem, to jsme vlastně zaznamenali nebo řekli. Ze strany Moskvy jde o určitou, řekněme to obrazně smeč nebo velmi tvrdé podání. Hned na úvod jeho mandátu nebo vlastně před jeho začátkem. Jak může nové vedení Ukrajiny odpovědět a jaký manévrovací prostor v tuhle chvíli Ukrajina a její nový prezident budou mít?

Jan ŠÍR, politolog, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

Jedná se z ruské strany samozřejmě o snahu udržet si eskalační dominanci v tom probíhajícím ozbrojeném konfliktu, takže Ukrajina skutečně může pouze reagovat. Já bych viděl takovou tu reakci ve třech možných oblastech. První oblast je skutečně posilování obranyschopnosti a schopnosti odstrašení, protože může se jednat o předejdu další eskalace toho ozbrojeného konfliktu, který na Ukrajině mezi Ruskem a Ukrajinou probíhá. Druhou takovou sférou, kde Ukrajinu musí chtít nechtít pokračovat v tvrdé práci, to jsou reformy tak, aby skutečně stát byl funkční, byl atraktivní i pro populaci na těch dočasně okupovaných územích a třetí takový směr diplomatické aktivity Ukrajiny bych viděl velice srozumitelné komunikaci směrem navenek tak, ať se skutečně podaří udržet tu jednotu západního společenství ve vztahu k tomu probíhajícímu rusko ukrajinskému konfliktu.

Tomáš ŠPONAR, moderátor

Možná nezbyvá, než se zeptat jaký manévrovací prostor by mohl nebo měl mít západ směrem k Moskvě, ta je samozřejmě už obložena sankcemi v souvislosti s vývojem na Ukrajině ekonomickými sankcemi. Tak, je tady ještě nějaký prostředek, který by mohl přinést účinný nástroj v reakci na tohle konkrétní oznámení ze strany Moskvy?

Jan ŠÍR, politolog, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

Prostředky, nástroje, možnosti podle mého názoru jsou, protože nebyly ještě vyčerpány co postrádám na straně zejména části členských zemí Evropské unie je politická vůle k těmto opatřením skutečně sáhnout, nicméně myslím si, že ta reakce bude v zásadě dvojitá. První v té právní rovině bude připomínat to, jaký postoj už západní země včetně Evropské unie zaujaly třeba k nezákonné anexi Krymu. To znamená striktní neuznání tohoto protiprávního stavu, který byl ruskou stranou jednostranně nastolen a druhá reakce skutečně spočívá v asi zosílení utužování posílení nějakého sankčního režimu ať už po té individuální personální úrovni tady v tom případě to bude obtížné, protože pod tím dekretem je podepsán sám prezident Putin a taky po té linii nějakých sektorálních omezení namířených nebo zacílených na určité sektory ruské ekonomiky, je samozřejmě otázka, jestli se k tomuto kroku podaří nalézt mezinárodní shodu a to ukáže až následující vývoj.

Tomáš ŠPONAR, moderátor

Budeme sledovat, také s Janem Šírem, z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd**. Děkujem, hezký večer.

Jan ŠÍR, politolog, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

Děkuju za pozvání.

„Poslední“ centrální bankéř promluvil. Sazby se budou zvyšovat

26.4.2019 roklen24.cz str. 00

Dominik Stroukal

Tagy: RoklenFx, forex, fx, koruna, dolar, euro, EURUSD, USDCZK, EURCZK

Sazby ČNB se budou příští týden patrně zvyšovat. Na světových měnových trzích dolar ostře posílil proti euru a švédská koruna se dostala na nejslabší úroveň od roku 2002.

Po Václavu Bendovi se k možnosti zvyšování sazeb vyjádřil i další radní ČNB Marek Mora. Ten v rozhovoru pro agenturu Reuters oznámil, že je připraven zvednout ruku pro zvyšování sazeb. Záleží samozřejmě na prognóze, ale připravený je už nyní.

"Mně osobně moje sčítání vychází mírně pro zvýšení sazeb," prohlásil. Spolu s rozhodnutým Alešem Michlem a opatrným Václavem Bendou tak už potřebují jen jeden hlas k tomu, aby příští čtvrtek ČNB sazby zvýšila. Navíc i guvernér Jiří Rusnok sám tvrdí, že je někde přesně mezi zvyšováním a nezvyšováním. Zvýšení sazeb je tak velmi pravděpodobné. Dalšího komentáře už se díky karanténě ČNB již nedočkáme, Mora tak byl posledním, kdo do očekávání trhu promluvil.

Vývoj koruny k dolaru a euru včera kopíroval jejich vzájemný souboj, který jednoznačně vyhrál dolar. Koruna proto k dolaru silně oslabilá až nad 23,14 USDCZK s korekcí k 23,1 USDCZK. K euru byl vývoj co do intenzity poloviční, koruna během dne ale téměř setrvale posilovala až pod 25,72 EURCZK.

Aktuálně se koruna v online směnárně RoklenFx obchoduje za středový kurz 25,71 EURCZK. Dle naší predikce by se kurz vůči euru měl držet v rozmezí 25,70 až 25,76 EURCZK, ve dvojici s dolarem zase od 22,99 až 23,27 USDCZK.*

Na světových trzích byl včerejšek plný dat. Data přišla z Číny, Jižní Koreje, Velké Británie, Japonska, Švédska, Turecka i dalších zemí. Japonsko například ponechalo sazby beze změny a turecká centrální banka překvapivě opustila svůj závazek zvyšovat sazby v případě pozitivního ekonomického vývoje.

Negativně překvapila švédská centrální banka, která po zvyšování sazeb zařadila zpátečku, nebo v tomto případě spíše zatím neutrální a rozhodla se sazby dál nezvyšovat a vyčkávat. To poslalo švédskou měnu spolu s růstem dolaru na nejnižší úroveň od srpna roku 2002.

Ve Spojených státech byly zveřejněna statistika počtu žádostí o podporu, kterých je sice oproti minulému týdnu o tisíc více, očekával se ale silný nárůst o 28 tisíc. Ve výsledku to tak pro dolar byla pozitivní zpráva. Nákupy zboží dlouhodobé spotřeby také ukázaly výsledek nad očekávání. Z únorového poklesu o 1,1 % se očekával růst o 0,8 %, ale ekonomika překvapila a vykazovala 2,7 %.

V eurozóně byl až na několik vyjádření politiků a úředníků relativní klid. Viceguvernér Evropské centrální banky Luis de Guindos včera v New Yorku prohlásil, že sice nemůže být přehnaným optimistou, ale v druhé polovině roku očekává obnovu ekonomického růstu ve eurozóně. Podle něj je na stole otázka používání kvantitativního uvolňování kdykoliv bude potřeba, ECB ale disponuje mnoha dalšími nástroji.

Včerejšek na plné čáře patřil dolaru. Ten o více než dvě desetiny procenta posílil proti euru až k hranici 1,112 EURUSD. Odpoledne měl tendenci se vracet a dostal se zpět nad 1,115 EURUSD, nakonec ale i v závěru dne posiloval a skončil na úrovni 1,113 EURUSD.

Aktuálně se americká měna vůči euru v online směnárně RoklenFx obchoduje za středový kurz 1,1144 EURUSD, dolarový index se pak nachází na hodnotě 98,10 bodu. Během dne by se kurz EURUSD měl pohybovat v rozmezí od 1,1079 do 1,1171 EURUSD.*

*Průměrný nominální kurz, zveřejňovaný ECB, bude dle použitých modelů s vysokou pravděpodobností ve zmíněném intervalu. Predikce měnových kurzů jsou založeny na modelu časových řad, který zohledňuje předchozí hodnotu kurzu i jeho minulou volatilitu. K přesnějšímu určení budoucí volatility je do modelu navíc zakomponován faktor zveřejňování makroekonomických dat. Model je tak schopen určit, kdy lze očekávat zvýšenou či sníženou volatilitu směnného kurzu.

Disclaimer: Tento článek má pouze informativní charakter a neslouží jako investiční doporučení dle zákona č. 256/2004 Sb. o podnikání na kapitálovém trhu. Při zpracování tohoto článku autor vycházel z veřejně dostupných zdrojů. Za případné chyby v textu nebo v datech nenesou společností Roklen Holding a.s. ani Roklen360 a.s. zodpovědnost.

Dominik Stroukal je držitelem doktorátu z ekonomie z Vysoké školy ekonomické v Praze. Vedle studia ekonomie absolvoval **Fakultu sociálních věd** UK, kde se věnoval sociologii médií. Tři roky byl předsedou Ludwig von Mises Institutu pro Českou a Slovenskou republiku, dva roky místopředsedou pro publikace. Přednáší na PPE programu VŠ CEVRO Institut, ekonomické předměty na Vysoké škole finanční a správní a na gymnáziu PORG.

URL| <https://roklen24.cz/a/SZzQp/posledni-centralni-banker-promluvil-sazby-se-budou-zvysovat>

Ruské pasy pro obyvatele Donbasu? Může to být predehra další eskalace konfliktu, říká politolog Šír

27.4.2019 ceskatelevize.cz str. 00

Ruský prezident Vladimir Putin podepsal ve středu dekret, který lidem z oblastí na východě Ukrajiny usnadní získání ruského pasu. Moskva opatření považuje za pomoc pro Donbas, Ukrajina v něm vidí další agresi a vměšování. Proti dekretu protestuje i Západ. Podle Jana Šíry z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy může být dekret predehrou k dalšímu vystupňování ozbrojeného konfliktu, který na východě Ukrajiny probíhá už šestým rokem.

„Z politického hlediska můžeme říci, že se jedná o pokračování praxe, kterou Rusko úspěšně vypilovalo v předchozích ozbrojených konfliktech, do kterých je zapojeno, tedy v Moldavsku a Gruzii,“ uvedl Jan Šír v Horizontu ČT24.

Podle Putinova dekretu, který se údajně opírá o všeobecně uznávané zásady a normy mezinárodního práva, jsou ruské úřady povinny žádost o občanství vyřídit do tří měsíců. Zažádat o pas mohou občané obývající „jednotlivé okresy Doněcké a Luhanské oblasti Ukrajiny“, podmínkou pro získání je jejich slib věrnosti Rusku.

Podle Šíra je vydání dekretu součástí ruské donucovací diplomacie a může vést jak k odtržení okupovaných území, tak i posílení ruské vojenské přítomnosti v nich. „Z ruské strany se jedná o snahu udržet si eskalační dominanci v probíhajícím konfliktu a Ukrajina skutečně může jen reagovat.“

Zásadní pro Kyjev v nejbližších dnech bude posílení obranyschopnosti a schopnosti odstrašení, země také musí podle Šíra dál pracovat na reformách, aby byla funkčním státem a stala se atraktivní pro populaci na okupovaných územích. V části Doněcké oblasti kontrolované proruskými povstalci žije odhadem 2,3 milionu lidí, v Luhanské oblasti necelého půldruhého milionu.

„Další směr aktivity (Kyjeva) bych viděl ve velice srozumitelné komunikaci směrem ven. Aby se dařilo udržet jednotu západního společenství ve vztahu k probíhajícímu rusko-ukrajinskému konfliktu,“ očekává Jan Šír.

Západ své možnosti reakce na počínání Moskvy podle něj dosud nevyčerpal. „Zejména u části zemí Evropské unie postrádám politickou vůli k těmto opatřením skutečně sáhnout,“ podotkl Šír s tím, že v úvahu připadá zacílení sankcí proti dalším sektorům ruské ekonomiky. Pro tento krok je však třeba hledat mezinárodní shodu.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2798693-ruske-pasy-pro-obyvatele-donbasu-muze-byt-predehra-dalsi-eskalace-konfliktu-rika>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ct24.cz (Svět)

Ruské pasy pro obyvatele Donbasu? Může to být předehra další eskalace konfliktu, říká politolog Šír

27.4.2019 ct24.cz str. 00 Svět
bahounkovap

Ruský prezident Vladimir Putin podepsal ve středu dekret, který lidem z oblastí na východě Ukrajiny usnadní získání ruského pasu. Moskva opatření považuje za pomoc pro Donbas, Ukrajina v něm vidí další agresi a vměšování. Proti dekretu protestuje i Západ. Podle Jana Šíra z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy může být dekret předehrou k dalšímu vystupňování ozbrojeného konfliktu, který na východě Ukrajiny probíhá už šestým rokem.

„Z politického hlediska můžeme říci, že se jedná o pokračování praxe, kterou Rusko úspěšně vypilovalo v předchozích ozbrojených konfliktech, do kterých je zapojeno, tedy v Moldavsku a Gruzii,“ uvedl Jan Šír v Horizontu ČT24.

Podle Putinova dekretu, který se údajně opírá o všeobecně uznávané zásady a normy mezinárodního práva, jsou ruské úřady povinny žádost o občanství vyřídit do tří měsíců. Zažádat o pas mohou občané obývající „jednotlivé okresy Doněcké a Luhanské oblasti Ukrajiny“, podmínkou pro získání je jejich slib věrnosti Rusku.

Podle Šíra je vydání dekretu součástí ruské donucovací diplomacie a může vést jak k odtržení okupovaných území, tak i posílení ruské vojenské přítomnosti v nich. „Z ruské strany se jedná o snahu udržet si eskalační dominanci v probíhajícím konfliktu a Ukrajina skutečně může jen reagovat.“

Odkaz

Krvácející rána Ukrajiny. Před pěti lety Rusko vyvolalo konflikt na Donbasu

Úkoly pro Ukrajinu

Zásadní pro Kyjev v nejbližších dnech bude posílení obranyschopnosti a schopnosti odstrašení, země také musí podle Šíra dál pracovat na reformách, aby byla funkčním státem a stala se atraktivní pro populaci na okupovaných územích. V části Doněcké oblasti kontrolované proruskými povstalci žije odhadem 2,3 milionu lidí, v Luhanské oblasti necelého půldruhého milionu.

„Další směr aktivity (Kyjeva) bych viděl ve velice srozumitelné komunikaci směrem ven. Aby se dařilo udržet jednotu západního společenství ve vztahu k probíhajícímu rusko-ukrajinskému konfliktu,“ očekává Jan Šír.

Západ své možnosti reakce na počínání Moskvy podle něj dosud nevyčerpal. „Zejména u části zemí Evropské unie postrádám politickou vůli k těmto opatřením skutečně sáhnout,“ podotkl Šír s tím, že v úvahu připadá zacílení sankcí proti dalším sektorům ruské ekonomiky. Pro tento krok je však třeba hledat mezinárodní shodu.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2798693-ruske-pasy-pro-obyvatele-donbasu-muze-byt-predehra-dalsi-eskalace-konfliktu-rika>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[ceskatelevize.cz](https://www.ceskatelevize.cz)

Hříbovi početní poradci stojí Prahu čtvrt milionu měsíčně

27.4.2019 novinky.cz str. 00 Domáci
Karolina Brodničková

Pražský primátor Zdeněk Hřib si na úřad přivedl devět nových poradců, desátého zdědil po své předchůdkyni z ANO Adrianě Krnáčové. Magistrát každému vyplácí měsíčně kolem 20 až 30 tisíc korun hrubého, přesnou částku však na otázku Práva úřad nesdělil.

„Všichni zaměstnanci jsou zařazení dle stupnice platových tarifů podle platových tříd a platových stupňů pro zaměstnance uvedené v § 5 odst. do platové třídy 11, stupně jsou dané dle roků praxe,“ napsala Právu šéfredaktorka primátora Martina Vacková.

Vzhledem k tomu, že nepřipojila životopisy, lze se o délce jejich praxe pouze dohadovat. Podle platové tabulky by jim měl náležet plat od 21 480 do 32 290 korun hrubého měsíčně.

Na webu Prahy je v sekci oddělení poradců primátora uvedeno šest jmen. Vacková však sdělila, že primátor má smlouvy na dohodu o pracovní činnosti ještě s třemi externisty. Každému z nich prý vyplácí kolem 25 tisíc korun měsíčně.

Vím, že pan primátor poradce má, ale osobně je neznám Jiří Pospíšil, předseda TOP 09 Mezi nimi je například i analytik Jaroslav Vlk, kterého se Piráti snažili umístit do dozorčí rady Pražské plynárenské na jedno ze tří míst, která jsou obsazena zástupci zaměstnanců.

Se sociálními médii Hříbovi externě radí Tomáš Vovsík, který současně pracuje i pro pirátskou stranu, a Martin Štěrba. Štěrba podle informací, které o sobě napsal na sociální síť LinkedIn, dříve pracoval například i pro TV Nova, Seznam.cz nebo Empresa Media.

Ve výčtu poradců chybí bývalý místopředseda Pirátů, jihomoravský zastupitel a člen dozorčích rad Brněnských komunikací a pražského dopravního podniku Ivo Vašíček. Ten přitom Právu nedávno sdělil, že i on má smlouvu s Hřibem na poradenské služby. Za poslední čtyři měsíce na nich prý inkasoval 90 tisíc korun a jedná se o jeho hlavní pracovní činnost.

Piráti do firem místo expertů dosazují stránky

„Pan Vašíček provádí externí poradenskou činnost na specializovaném IT odboru infromatických aplikací jako OSVČ. Jeho vyjádření nebylo přesné. Zatím za období prosinec–březen vyfaktoval 85 000 Kč. Což je měsíčně částka 21 250 Kč,“ upřesnila Vacková. Jak už bylo řečeno, je Hřibovou šéfporadkyní. Na starost má zejména komunikaci s médii, píše i tiskové zprávy.

Jak Právo zjistilo z jejího profilu na síti LinkedIn, do primátorova týmu přišla z pozice PR manažerky televize Relax, Rebel, Rebel 2, Info TV Brno a Jižní Morava. V letech 2015 až 2018 Vacková pracovala jako produkční a marketingová manažerka restaurace Uhelna. Studovala umění na Karlově univerzitě, vzdělání ukončila bakalářským titulem.

S tiskovými zprávami Vackové pomáhá poradkyně Veronika Kubičková. Na LinkedInu o sobě píše, že od září 2016 pracovala pro Mladou frontu, a. s., jako „account business manager“. V týmu primátora má podle Vackové navíc mít na starosti „gesci dopravy a životního prostředí a dalších členů Rady“ a koordinaci schvalování záštit primátora.

Vyhazování zástupců zaměstnanců z dozorčí rady Pražské plynárenské se odkládá

Třetí ženou v týmu je Adéla Cinkaničová. Z veřejně dostupných informací vyplývá, že pracovala jako personalistka pro několik společností. V letech 2013 až 2014 působila jako analytička cen pro společnost Lukoil. Vystudovala Čs. akademii obchodní v Praze. V čem přesně Hřibovi radí, není z internetových stránek známo a nesdělila to ani Vacková. V týmu má prý funkci tajemnice.

Jednoho zdědil

Magdalena Valdmanová, která je členkou Pirátů na Praze 2, má na starosti „záležitosti kultivace veřejného prostoru města“. Na internetu o sobě uvedla, že po odmaturování oboru management a podnikání v umění a reklamě a po mateřské dovolené pracovala v „tréníngové“ kavárně. Je členkou správní rady obecně prospěšné společnosti Rozlet, která pomáhá dětem po odchodu z dětských domovů.

Poradce Marka Šafra Hřib „zdědil“ po své předchůdkyni Adrianě Krnáčové (ANO). Jak o sobě Šafra píše na sociální síti LinkedIn, jeho náplní práce je od října 2017 „koordinace a zpracovávání komplexních politických, ekonomických, právních nebo jiných analýz, komunikace a styk s veřejností, monitoring tisku“. Koordinovat má prý i materiály pro jednání rady města a zastupitelstva. Předtím pracoval pro konzultační společnost Tazu, s. r. o. Vystudoval Metropolitní univerzitu v Praze, kterou zakončil titulem Mgr. Bakaláře získal na České zemědělské univerzitě v Praze.

Poštuchovaná v pražské koalici pokračuje, Hřib napsal Pospíšilovi otevřený dopis

V politických kruzích nejznámější je z Hřibových poradců Martin Kameník, který byl předsedou protikorupční organizace Oživení. Specializoval se na veřejné zakázky. Byl jedním z garantů projektu Rekonstrukce státu. Vystudoval veřejnou politiku na **Fakultě sociálních věd** UK. Kromě Šafry byli prý všichni Hřibovi poradci vybráni v pirátském výběrovém řízení.

Výčet poradců překvapil pražské politiky. O většině z nich prý nikdy neslyšeli a ani netuší, čím se na radnici zabývají. Alexandra Udženija z opoziční ODS zná prý pouze Vašíčka a Valdmanovou, protože je zastupitelkou v Praze 2. Víc nevěděl ani místopředseda klubu ANO Radomír Nepil. „Až na pana Šafra nikoho z nich neznám,“ sdělil.

Do osobního styku s poradci Hřiba nepřišel ani koaliční partner Pirátů, lídr Spojených sil pro Prahu Jiří Pospíšil. „Vím, že pan primátor poradce má, ale osobně je neznám,“ sdělil Právu. Podobně se vyjádřil i šéf Praha sobě Jan Čižinský. „Pro řízení milionového města je třeba expertiza, nicméně na personální detaily o konkrétních lidech a jejich náplni je třeba se ptát pana primátora,“ napsal Právu.

URL| <https://www.novinky.cz/domaci/503475-hribovi-pocetni-poradci-stoji-prahu-ctvrt-milionu-mesicne.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
novinky.cz

Hřibovi početní poradci stojí Prahu čtvrt milionu měsíčně

27.4.2019 Právo str. 01 Titulní strana
Karolina Brodníčková

Pražský primátor Zdeněk Hřib si na úřad přivedl devět nových poradců, desátého zdědil po své předchůdkyni z ANO Adrianě Krnáčové.

Magistrát každému vyplácí měsíčně kolem 20 až 30 tisíc korun hrubého, přesnou částku však na otázku Práva úřad nesdělil. „Všichni zaměstnanci jsou zařazení dle stupnice platových tarifů podle platových tříd a platových stupňů pro zaměstnance uvedené v § 5 odst. do platové třídy 11, stupně jsou dané dle roků praxe,“ napsala Právu šéfporadkyně primátora Martina Vacková.

Vzhledem k tomu, že nepřipojila životopisy, lze se o délce jejich praxe pouze dohadovat. Podle platové tabulky by jim měl náležet plat od 21 480 do 32 290 korun hrubého měsíčně.

Na webu Prahy je v sekci oddělení poradců primátora uvedeno šest jmen. Vacková však sdělila, že primátor má smlouvy na dohodu o pracovní činnosti ještě s třemi externisty. Každému z nich prý vyplácí kolem 25 tisíc korun měsíčně.

Jednoho zdědil

Mezi nimi je například i analytik Jaroslav Vlk, kterého se piráti snažili umístit do dozorčí rady Pražské plynárenské na jedno ze tří míst, která jsou obsazena zástupci zaměstnanců.

Se sociálními médii Hřibovi externě radí Tomáš Vovsík, který současně pracuje i pro pirátskou stranu, a Martin Štěrba.

(Pokračování na str. 2)

Hřibovi poradci: čtvrt milionu měsíčně

(Pokračování ze str. 1)

Štěrba podle informací, které o sobě napsal na sociální síť LinkedIn, dříve pracoval například i pro TV Nova, Seznam.cz nebo Empresa Media.

Ve výčtu poradců chybí bývalý místopředseda pirátů, jihomoravský zastupitel a člen dozorčích rad Brněnských komunikací a pražského dopravního podniku Ivo Vašíček.

Ten přitom Právu nedávno sdělil, že i on má smlouvu s Hřibem na poradenské služby. Za poslední čtyři měsíce na nich prý inkasoval 90 tisíc korun a jedná se o jeho hlavní pracovní činnost.

„Pan Vašíček provádí externí poradenskou činnost na specializovaném IT odboru infromatických aplikací jako OSVČ. Jeho vyjádření nebylo přesné. Zatím za období prosinec–březen vyfakturoval 85 000 Kč. Což je měsíčně částka 21 250 Kč,“ upřesnila Vacková.

Jak už bylo řečeno, je Hřibovou šéfporadkyní. Na starost má zejména komunikaci s médii, píše i tiskové zprávy.

Jak Právo zjistilo z jejího profilu na síti LinkedIn, do primátorova týmu přišla z pozice PR manažerky televize Relax, Rebel, Rebel 2, Info TV Brno a Jižní Morava.

V letech 2015 až 2018 Vacková pracovala jako produkční a marketingová manažerka restaurace Uhelna. Studovala umění na Karlově univerzitě, vzdělání ukončila bakalářským titulem.

S tiskovými zprávami Vackové pomáhá poradkyně Veronika Kubičková. Na LinkedInu o sobě píše, že od září 2016 pracovala pro Mladou frontu, a. s., jako „account business manager“. V týmu primátora má podle Vackové navíc mít na starosti „gesci dopravy a životního prostředí a dalších členů Rady“ a koordinaci schvalování zástřít primátora.

Třetí ženou v týmu je Adéla Cinkaničová. Z veřejně dostupných informací vyplývá, že pracovala jako personalistka pro několik společností. V letech 2013 až 2014 působila jako analytička cen pro společnost Lukoil. Vystudovala Čs. akademii obchodní v Praze. V čem přesně Hřibovi radí, není z internetových stránek známo a nesdělila to ani Vacková. V týmu má prý funkci tajemnice.

Magdalena Valdmanová, která je členkou pirátů na Praze 2, má na starosti „záležitosti kultivace veřejného prostoru města“. Na internetu o sobě uvedla, že po odmaturování oboru management a podnikání v umění a reklamě a po mateřské dovolené pracovala v „tréninové“ kavárně. Je členkou správní rady obecně prospěšné společnosti Rozlet, která pomáhá dětem po odchodu z dětských domovů.

Poradce Marka Šafra Hřib „zdedil“ po své předchůdkyni Adrianě Krnáčové (ANO). Jak o sobě Šafra píše na sociální síti LinkedIn, jeho náplní práce je od října 2017 „koordinace a zpracovávání komplexních politických, ekonomických, právních nebo jiných analýz, komunikace a styk s veřejností, monitoring tisku“. Koordinovat má prý i materiály pro jednání rady města a zastupitelstva. Předtím pracoval pro konzultační společnost Tazu, s. r. o. Vystudoval Metropolitní univerzitu v Praze, kterou zakončil titulem Mgr. Bakaláře získal na České zemědělské univerzitě v Praze.

V politických kruzích nejznámější je z Hřibových poradců Martin Kameník, který byl předsedou protikorupční organizace Oživení. Specializoval se na veřejné zakázky.

Byl jedním z garantů projektu Rekonstrukce státu. Vystudoval veřejnou politiku na **Fakultě sociálních věd** UK. Kromě Šafry byli prý všichni Hřibovi poradci vybráni v pirátském výběrovém řízení.

Výčet poradců překvapil pražské politiky. O většině z nich prý nikdy neslyšeli a ani netuší, čím se na radnici zabývají. Alexandra Udženija z opoziční ODS zná prý pouze Vašíčka a Valdmanovou, protože je zastupitelkou v Praze 2.

Víc nevěděl ani místopředseda klubu ANO Radomír Nepil. „Až na pana Šafra nikoho z nich neznám,“ sdělil.

Do osobního styku s poradcí Hřiba nepřišel ani koaliční partner pirátů, lídr Spojených sil pro Prahu Jiří Pospíšil. „Vím, že pan primátor poradce má, ale osobně je neznám,“ sdělil Právu.

Podobně se vyjádřil i šéf Praha sobě Jan Čížinský. „Pro řízení milionového města je třeba expertiza, nicméně na personální detaily o konkrétních lidech a jejich náplni je třeba se ptát pana primátora,“ napsal Právu.

Podle tabulek by jim měl náležet plat od 21 480 do 32 290 Kč hrubého Kromě jednoho byli prý všichni Hřibovi poradci vybráni v pirátském výběrovém řízení

Foto autor| Foto ČTK – Michal Kamaryt

Foto popis| Pražský primátor Zdeněk Hřib se svou šéfredakyní Martinou Vackovou.

Hřibovi početní poradci stojí Prahu čtvrt milionu měsíčně

27.4.2019 novinky.cz str. 00

Martinou Vackovou, Karolina Brodníčková

Pražský primátor Zdeněk Hřib si na úřad přivedl devět nových poradců, desátého zdědil po své předchůdkyni z ANO Adrianě Krnáčové. Magistrát každému vyplácí měsíčně kolem 20 až 30 tisíc korun hrubého, přesnou částku však na otázku Práva úřad nesdělil.

„Všichni zaměstnanci jsou zařazení dle stupnice platových tarifů podle platových tříd a platových stupňů pro zaměstnance uvedené v § 5 odst. do platové třídy 11, stupně jsou dané dle roků praxe,“ napsala Právu šéfredakyně primátora Martina Vacková.

Vzhledem k tomu, že nepřipojila životopisy, lze se o délce jejich praxe pouze dohadovat. Podle platové tabulky by jim měl náležet plat od 21 480 do 32 290 korun hrubého měsíčně.

Na webu Prahy je v sekci oddělení poradců primátora uvedeno šest jmen. Vacková však sdělila, že primátor má smlouvy na dohodu o pracovní činnosti ještě s třemi externisty. Každému z nich prý vyplácí kolem 25 tisíc korun měsíčně.

Vím, že pan primátor poradce má, ale osobně je neznám Jiří Pospíšil, předseda TOP 09

Mezi nimi je například i analytik Jaroslav Vlk, kterého se Piráti snažili umístit do dozorčí rady Pražské plynárenské na jedno ze tří míst, která jsou obsazena zástupci zaměstnanců.

Se sociálními médii Hřibovi externě radí Tomáš Vovsík, který současně pracuje i pro pirátskou stranu, a Martin Štěrba. Štěrba podle informací, které o sobě napsal na sociální síť LinkedIn, dříve pracoval například i pro TV Nova, Seznam.cz nebo Empresa Media.

Ve výčtu poradců chybí bývalý místopředseda Pirátů, jihomoravský zástupitel a člen dozorčích rad Brněnských komunikací a pražského dopravního podniku Ivo Vašíček. Ten přitom Právu nedávno sdělil, že i on má smlouvu s Hřibem na poradenské služby. Za poslední čtyři měsíce na nich prý inkasoval 90 tisíc korun a jedná se o jeho hlavní pracovní činnost.

Piráti do firem místo expertů dosazují straníky

„Pan Vašíček provádí externí poradenskou činnost na specializovaném IT odboru infromatických aplikací jako OSVČ. Jeho vyjádření nebylo přesné. Zatím za období prosinec–březen vyfakturoval 85 000 Kč. Což je měsíčně částka 21 250 Kč,“ upřesnila Vacková. Jak už bylo řečeno, je Hřibovou šéfporadkyní. Na starost má zejména komunikaci s médii, píše i tiskové zprávy.

Jak Právo zjistilo z jejího profilu na síti LinkedIn, do primátorova týmu přišla z pozice PR manažerky televize Relax, Rebel, Rebel 2, Info TV Brno a Jižní Morava. V letech 2015 až 2018 Vacková pracovala jako produkční a marketingová manažerka restaurace Uhelna. Studovala umění na Karlově univerzitě, vzdělání ukončila bakalářským titulem.

S tiskovými zprávami Vackové pomáhá poradkyně Veronika Kubičková. Na LinkedInu o sobě píše, že od září 2016 pracovala pro Mladou frontu, a. s., jako „account business manager“. V týmu primátora má podle Vackové navíc mít na starosti „gesci dopravy a životního prostředí a dalších členů Rady“ a koordinaci schvalování záštit primátora.

Vyhazování zástupců zaměstnanců z dozorčí rady Pražské plynárenské se odkládá

Třetí ženou v týmu je Adéla Cinkaničová. Z veřejně dostupných informací vyplývá, že pracovala jako personalistka pro několik společností. V letech 2013 až 2014 působila jako analytička cen pro společnost Lukoil. Vystudovala Čs. akademii obchodní v Praze. V čem přesně Hřibovi radí, není z internetových stránek známo a nesdělila to ani Vacková. V týmu má prý funkci tajemnice.

Jednoho zdědil

Magdalena Valdmanová, která je členkou Pirátů na Praze 2, má na starosti „záležitosti kultivace veřejného prostoru města“. Na internetu o sobě uvedla, že po odmaturování oboru management a podnikání v umění a reklamě a po mateřské dovolené pracovala v „tréningové“ kavárně. Je členkou správní rady obecně prospěšné společnosti Rozlet, která pomáhá dětem po odchodu z dětských domovů.

Poradce Marka Šafra Hřib „zdědil“ po své předchůdkyni

Adrianě Krnáčové (ANO). Jak o sobě Šafra píše na sociální síti LinkedIn, jeho náplní práce je od října 2017 „koordinace a zpracovávání komplexních politických, ekonomických, právních nebo jiných analýz, komunikace a styk s veřejností, monitoring tisku“. Koordinovat má prý i materiály pro jednání rady města a zastupitelstva. Předtím pracoval pro konzultační společnost Tazu, s. r. o. Vystudoval Metropolitní univerzitu v Praze, kterou zakončil titulem Mgr. Bakaláře získal na České zemědělské univerzitě v Praze.

Poštuchovaná v pražské koalici pokračuje, Hřib napsal Pospíšilovi otevřený dopis

V politických kruzích nejznámější je z Hřibových poradců Martin Kameník, který byl předsedou protikorupční organizace Oživení. Specializoval se na veřejné zakázky. Byl jedním z garantů projektu Rekonstrukce státu. Vystudoval veřejnou politiku na **Fakultě sociálních věd** UK. Kromě Šafry byli prý všichni Hřibovi poradci vybráni v pirátském výběrovém řízení.

Výčet poradců překvapil pražské politiky. O většině z nich prý nikdy neslyšeli a ani netuší, čím se na radnici zabývají. Alexandra Udženija z opoziční ODS zná prý pouze Vašíčka a Valdmanovou, protože je zastupitelkou v Praze 2. Víc nevěděl ani místopředseda klubu ANO Radomír Nepil. „Až na pana Šafra nikoho z nich neznám,“ sdělil.

Do osobního styku s poradcí Hřiba nepřišel ani koaliční partner Pirátů, lídr Spojených sil pro Prahu Jiří Pospíšil. „Vím, že pan primátor poradce má, ale osobně je neznám,“ sdělil Právu. Podobně se vyjádřil i šéf Praha sobě Jan Čížinský. „Pro řízení milionového města je třeba expertiza, nicméně na personální detaily o konkrétních lidech a jejich náplni je třeba se ptát pana primátora,“ napsal Právu.

Pražský primátor Zdeněk Hřib se svou šéfporadkyní Martinou Vackovou (archivní snímek)..

URL| <https://www.novinky.cz/domaci/503475-hribovi-pocetni-poradci-stoji-prahu-ctvrt-milionu-mesicne.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

novinky.cz (Domáci)

Fetáci jezdí v autobusech a píchají do dětí stříkačky

27.4.2019 a2larm.cz str. 00

Jan Bělíček

V současných debatách o povinném očkování se odráží odpor ke komunistickému zdravotnictví i přezíravý přístup mnoha lékařů k pacientům.

Režisér Robert Sedláček ve svém loňském snímku Palach civilně zobrazuje partnerský život Jana Palacha a jeho přítelkyně. Jejich vztah začíná film sledovat v momentě, kdy spolu absolvují rehabilitační cvičení v bazénu pražského plaveckého areálu Podolí. Jeho přítelkyně totiž v mládí prodělala dětskou obrnu a její dolní končetiny byly trvale paralyzovány. Na dlouhou dobu byla odkázána na chůzi o berlích. Během revolučních dnů pražského jara doprovází Palach svou přítelkyni na demonstrace a pomáhá jí v jejím klopotném pohybu po pražských ulicích i ovocném sadu na pražském Petříně, kde se na vysokoškolských kolejích Strahov 31. října 1967 uskutečnila první velká studentská demonstrace, která pomohla nastartovat obrodný proces pražského jara.

Politická výzva

Sedláčkův film nám v těchto sekvencích nenápadně připomene, jak rozšířenou nemocí byla v Československu od konce druhé světové války dětská obrna. Epidemie dětské obrny zasáhly země východního bloku především v padesátých letech, v momentě, kdy se kvůli nižší porodnosti a odlivu nepohodlných lidí do exilu, začaly potýkat s úbytkem populace. Pro komunistické režimy, které se opíraly o těžký průmysl a pro něž byla náročná manuální práce centrálním bodem ideologie, se jednalo o velký problém, který musely okamžitě řešit. Přestože dětská obrna neznamenala pro československou společnost v porovnání s jinými onemocněními vážnější existenční hrozbu, stala se exemplárním příkladem nové zdravotní politiky. Ve třicátých letech onemocnělo dětskou obrnou 1,52 dítěte ze sta tisíc dětí, zatímco na začátku padesátých let už to bylo deset dětí ze sta tisíc. Přítomnost této nemoci začala být v československé společnosti stále viditelnější a pro tehdejší režim bylo její vymýcení politickou výzvou.

V roce 1960 se Československo stalo první zemí na světě, která tuto nepříjemnou nemoc zcela vymýtila. Způsob, jakým se to stalo, ukazuje na specifický přístup komunistických režimů ke svým občanům a osvětluje problémy, které se s očkováním pojí i v dnešním Česku. Jak ukazují třeba průzkumy československé sexuologie socioložky Kateřiny Liškové, s nástupem komunistů k moci v roce 1948 se do nejdůležitějších poradních orgánů státu často dostali experti a vědci, kteří svými názory přispívali k zavádění nových politik, jež měly dalekosáhlé dopady na československé občany. A čistě expertní bylo i řešení epidemie dětské obrny.

Zatímco kolektivistická představa zdravotnického systému socialistických režimů se zakládala na obrovské autoritě zdravotnických expertů, kteří se pokoušeli co nejefektivněji řešit zdravotní situaci populace a na individuální potřeby pacientů nebrali velký ohled, individualistická společnost jde opačným směrem a společně s ní přichází i relativizace dominantního postavení vědeckých expertů.

Socialistické zdravotnictví zajišťovalo všeobecnou zdravotní péči zadarmo a dalo si za úkol chránit populaci před vnějšími hrozbami. Při snaze zajistit lepší zdravotní stav populace však neváhalo paternalisticky ordinovat svým pacientům, co mají dělat, přestože třeba v případě vakcíny proti dětské obrně nebylo stoprocentní, zda bude léčba účinná. Přesto se československé autority rozhodly pro očkování skutečně masivního vzorku populace, aniž by proběhl alespoň náznak veřejné debaty. Tu nahradila odborná debata hygieniků, lékařů a vědců. Komunistický stát to chápal jako demonstraci síly a zvýšení své legitimacy v případě, že bude očkovací proces úspěšný. Na jaře 1958 bylo naočkováno celkem 140 tisíc dětí ve věku od dvou do šesti let tzv. Sabinovou vakcínou, která obsahovala nízkou dávku oslabeného viru dětské obrny mající vyvolat imunitní reakci. Tento program byl úspěšný a v roce 1960 se přikročilo k celostátnímu očkování, v němž bylo naočkováno 93 procent (asi 3,5 milionu) dětské populace v rozmezí mezi dvěma a čtrnácti lety. Tato masivní kampaň v podstatě eliminovala výskyt dětské obrny v Československu a inspirovala další země východního bloku i v jiných částech světa, aby přikročily ke stejnému postupu.

Očkovací programy se tak staly vlajkovou lodí tzv. preventivní medicíny, kterou komunistické režimy chápaly jako nejdůležitější součást toho, jak má stát zajišťovat zdraví své populace. Odkaz komunistické éry se dobře ukáže i dnes, když srovnáme očkovací politiku v zemích Evropské unie. V postsocialistických státech jako Polsko, Maďarsko, Slovensko nebo Česko převládají povinné očkovací programy a proočkovanosť české populace se ještě v roce 2012 pohybovala mezi 98 a 99 procenty, zatímco v zemích západní Evropy je často dobrovolné. V české debatě se nejčastěji zmiňuje sousední Rakousko a Německo, kde jsou očkovací programy doporučené, a nikoliv povinné, a přesto je proočkovanosť v těchto zemích na velmi vysoké úrovni. Není také náhodou, že největšími politickými zastánci existujícího programu povinného očkování jsou představitelé KSČM.

Anonymní instituce

Jak tedy očkovací program v Česku nyní vypadá? „Podle současného očkovacího kalendáře absolvují deťi od deváťteho do šestadváťteho ty'dne sve'ho z'ivota v ne'kolika dá'vka'ch povinne' oc'kova'ni' proti deváťti nemocem,“ píše ve své studii Postoje rodičů odmítajících povinné očkování z roku 2014 socioložka Jaroslava Hasmanová Marhánková. Pokud rodiče odmítnou své dítě ve stanoveném termínu očkovat, aniž by mělo tzv.

kontraindikaci (tj. neurologické poruchy nebo poruchy imunity, které by podání očkovací látky zabraňovaly), mohou být státem sankcionováni pokutou ve výši deseti tisíc korun.

Socioložka Marhánková formou hloubkových rozhovorů s několika desítkami rodičů kritizujících očkování poměrně komplexně mapuje, kdo tito lidé jsou a kde se berou jejich skeptické postoje. Většinou se jedná o vysokoškolsky vzdělané ženy z větších měst. Zajímavé ovšem je, že lidi vystupující proti očkování se vymezují i vůči dalším aspektům zdravotní péče o děti a novorozence. Důležitou součástí jejich postoje je i boj proti rigidnímu přístupu v porodnictví a podobné místo zabírá i diskuze o přirozeném kojení novorozenců. Ve všech těchto případech se jedná buď o způsoby, jimiž komunistický modernistický projekt chtěl předejít úmrtnosti novorozenců (nemocniční porody, povinné očkování), nebo najít způsob, jak ženy rychleji zařadit do pracovního procesu (zavedení umělé kojenecké výživy).

V současnosti spolu tedy soupeří dva způsoby fungování zdravotního systému, aniž by docházelo k vzájemnému porozumění. „Prostředí individualistické společnosti, která zdraví postavila na piedestal a zároveň jej učinila více než kdy jindy otázkou osobních voleb, dávají vzniknout novým možnostem jednání i novým brěmenům,“ píše ve své studii Marhánková. Zatímco kolektivistická představa zdravotnického systému socialistických režimů se zakládala na obrovské autoritě zdravotnických expertů, kteří se pokoušeli co nejefektivněji řešit zdravotní situaci populace a na individuální potřeby pacientů nebrali velký ohled, individualistická společnost jde opačným směrem a společně s ní přichází i relativizace dominantního postavení vědeckých expertů.

Kritici očkování kladou důraz na individuální péči, ohleduplnou k jejich potřebám, a přezíravý, paternalistický přístup většiny lékařů vnímají jako způsob, jímž „stát“ či „systém“ zasahuje do jejich svobod a individuálních rozhodnutí. U většiny z nich ale k tomuto názorovému posunu došlo především na základě vlastní či zprostředkované zkušenosti s nežádoucími účinky očkování. „Potkala jsem třeba rodiče, jejichž dítě po očkování umřelo. To byla pro mě síla, ta maminka mi říkala, že doteď jim různí lékaři říkají, že šlo o nutnou oběť tomu, že jsou všichni ostatní zdraví, že se tohle stane u jednoho z milionu,“ říká devětatřicetiletá Barbora, respondentka výzkumu Jaroslavy Marhánkové, která se aktivně účastnila seminářů a konferencí rodičovského spolku Rozalio, usilujícího o rozšiřování informovanosti o nebezpečích, která povinné očkování přináší.

Lékaři mají v české společnosti tradičně hodně vysoký společenský status a jejich postupy a závěry jen málokdo zpochybňuje. „Absence výraznější kritické diskuze nad očkováním způsobila, že pro většinu našich účastníků se informace o rizicích očkování stávala jakousi ranou z čistého nebe,“ píše ve své studii Marhánková. Tuto fázi prvotního šoku ale ještě posílila interakce s lékaři v momentě, kdy je konfrontovali s vedlejšími účinky očkování. Stížnosti pacientů byly lékaři bagatelizovány, případně byla popírána kauzální souvislost mezi onemocněním, jeho projevy a očkováním. Většina respondentek se setkala s přezíravou až nepřátelskou reakcí a nechybí ani zmínky o hrubosti a křičení.

Argumentace praktických lékařů podle mnohých respondentů výzkumu hraničila s „citovým vydíráním“, protože apelovali na zdraví dítěte a necitlivě argumentovali jeho možným úmrtím. Pětatřicetiletá Monika popisuje v Česku velmi častý spor mezi rodičem a lékařem ohledně povinné hexavakcíny, v níž je obsaženo i očkovací sérum proti hepatitidě B. „Prostě jsem své doktorce říkala, že nechceme hexavakcínu kvůli tomu, že je v tom ta z'loutenka. Já jsem říkala: ‚Dyt' ty de'ti to nemu'z'ou chytit, prostě to se chytí z krve, z pohlavního styku a jak by k tomu takové mimino přišlo? A ona mi říkala: ‚No ale dyt' fet'a'ci jezdí v autobusech a pi'chají do de'ti' injekční stríkáčky. Tohle mi va'z'ne' r'ekla.“ Podobné zážitky s praktickými lékaři jsou právě tím, co u mnohých nastartovalo pochybnosti o oprávněnosti očkování. Lékařský personál jako by nebyl na podobné diskuze připraven a jeho reakce jsou často ve výsledku kontraproduktivní. Lékaři argumentují svou přetížeností a tím, že v běžném provozu nemají dostatek času na to, aby s pacienty jejich problémy podrobněji diskutovali a řešili jejich individuální přání.

Polarizovaná debata

To, že podobné situace debatu spíše polarizují, potvrzuje i socioložka médií Lucie Vochocová z pražské **Fakulty Sociálních věd** Univerzity Karlovy, která se momentálně podílí na kolektivním výzkumu onlineové komunikace v tuzemské debatě o očkování. „Informací není dost, a když se o tom chcete nějak bavit, jste okamžitě strčen pod nálepkou ‚odpůrce očkování‘ a těch, kteří věci komplikují, přestože ti lidé mají často jen pochybnosti a chtějí si v celé věci udělat jasno.“ Vochocová zároveň mapuje i českou debatu o migraci a uvádí, že zde existuje celá řada podobností. „Silná je tady polarizace a ad hominem nálepkování někoho, kdo má jiný názor. Lidé si navzájem nevyvrací názory, ale ihned si nadávají do biožen, lesan a šílených biomatek. Tyto nálepky používají obě strany konfliktů. Stejná situace je i v debatách o migraci. Na jedné straně najdeme vítače, dobrosery a sluníčka, a na druhé je každý, kdo vyjádří nějaké obavy z migrace označen za rasistu, fašistu nebo voliče Tomia Okamury. Při bližší analýze online komentářů pozorujeme, že naprostá většina komentářů spadá do jednoho nebo druhého pólu názorového spektra a ambivalentnější názory se v nich takřka neobjevují.“

Problém nastává už u samotného označení „protiočkovací hnutí“. Tuto nálepkou celá řada českých kritiků povinného očkování odmítá, protože se za čisté odpůrce očkování nepovažují. Kritizují jen určité a často velmi konkrétní aspekty české očkovací debaty. Úvahy o tom, že by protiočkovací hnutí mohlo mít nějakou souvislost s pravicovým populismem v Česku (až na jeden marginální příklad, k němuž se ještě dostaneme), jsou zatím neopodstatněné. Proti povinnému očkování často vystupují spíše liberální, dobře situovaní a vysokoškolsky vzdělaní lidé. Mnohem důležitější se jeví nedůvěra v zdravotní systém a také podezření, že lékaři na očkování profitují díky své spolupráci s farmaceutickým průmyslem. Lékaři a zdravotní odborníci naopak podezírají spolky a sdružení typu Rozalía nebo Pro Volbu, která se soustavně věnují politickému boji o změnu současného stavu očkovací politiky, z toho, že je financují společnosti podnikající v odvětví alternativní medicíny. Případně že tato sdružení zneužívají důvěry svých podporovatelů a vydělávají na nich nemalé finanční prostředky.

Zajímavé je, že ministerstvo zdravotnictví nedávno ustanovilo speciální komisi, která se má věnovat očkování, a přizvalo do ní i rodičovský spolek Rozalía. Z průběhu jednání však vyplývá, že komunikace je velmi omezená a účast spolku v komisi slouží spíše jako alibi a vytvoření dojmu, že česká vláda komunikuje i se svými odpůrci a hledá obecně přijatelné řešení. Přese všechno je však patrné, že stát má snahu s kritiky očkování vyjednávat a nepovažuje je za přímé ohrožení své zdravotní politiky.

Pravicový populismus?

Lidé bojující proti povinnému očkování často tvrdí, že povinné očkování nevymýtilo jednotlivé nemoci, ale že na to měly větší vliv vyšší hygienické standardy a zlepšení sociálních a stravovacích podmínek. Případně argumentují tím, že úroveň dnešní medicíny už plošné očkování v boji proti epidemickým chorobám nepotřebuje. „Jsme přesvědčeni, že současná konvenční medicína nevyužívá plně dostupných možností léčby infekčních a chronických chorob a bezvýhradně upřednostňuje patentované výrobky farmaceutického průmyslu,“ píše k tomu na svých stránkách už zmiňovaná iniciativa Pro volbu. V těchto souvislostech je často zmiňována i dětská obrana, u níž je ale zcela evidentní, že její vymýcení v komunistickém Československu nepopíratelně souviselo s masivním plošným očkováním. „S císlý se dá čarovat. Informace jsou často nafouknuté, aby očkování podporily,“ shrnuje tyto názory přednášející na akci sdružení Rozalío. Debata je často znemožněna právě proto, že dochází k radikálně odlišným interpretacím stejných dat a statistik. Kritici očkování přitom věnují studiu příbalových letáků, odborných studií i vědeckých článků o očkování poměrně velké procento času a často mohou mít více informací než průměrní dětské lékaři.

Boj proti povinnému očkování dnes ve své politické agendě zatím nemá prakticky žádný český politický subjekt. Snad jen kromě marginální libertariánské Strany svobodných občanů, která v podstatě jen kopíruje argumenty amerických libertariánských stran a v posledních parlamentních volbách z roku 2017 získala 1,56 procenta hlasů. Tato strana celkem otevřeně horuje za dobrovolnost očkování a odmítá státní represe vůči neočkovujícím občanům. Jak mi ovšem potvrdili výzkumníci z **Fakulty sociálních věd** provádějící výzkum protiočkovacího hnutí v Česku, otázky očkování nehrají při určování politických preferencí kritiků očkování žádnou roli.

Nejtvrdší zastánce povinného a represivního systému povinného očkování nicméně najdeme v komunistické straně (KSČM). Její představitelé navíc dávají potřebnost povinného očkování do souvislosti s migrační krizí. Považují totiž migranty z Afriky a Blízkého východu za potenciální nositele infekčních onemocnění, která mohou významně ohrozit českou populaci. Tento postoj velmi silně kontrastuje s názory organizace Naštvané matky, která je součástí obskurní české strany Blok proti islámu. Přestože Naštvané matky patří mezi radikální odpůrce migrace, ve své agendě mají boj proti očkování také. Zatímco představitelé komunistické strany jsou aspoň konzistentní a svůj boj proti migraci opírají o přísnou politiku očkování, radikálně pravicové hnutí Naštvané matky tuto souvislost neakcentuje. Ukazuje se zde jistá návaznost na italské krajněpravicové hnutí, v němž se odpor proti migraci také kloubí s bojem proti očkování. Jak si tuto nekonzistentnost vlastně vysvětlit?

Částečně na ni odpovídá socioložka Lucie Vochocová, když o hnutí Naštvané matky říká: „Spadají do toho, čemu říkáme antiliberalní diskurz. Mají přesně tu konzervativní pozici, která je proti čemukoli cizímu, genderově nebo sexuálně osvobozujícímu. V jejich případě je boj proti očkování spíše součástí celého balíčku protiliberalních postojů.“ Naštvané matky jsou však jediným politickým uskupením v Česku, jehož protiočkovací postoje mají nějakou souvislost s novými tendencemi protiliberalního pravicového populismu. Za jejich kritikou povinného očkování můžeme najít jedinou logiku: stát a elity ohrožují naše zdraví a těla prostřednictvím očkování.

Boj proti očkování a antikomunismus

V čem je tedy česká debata o očkování specifická a proč se částečně odlišuje od debat vedených v západní Evropě? Zatímco odpůrce očkování v západní Evropě a ve Spojených státech argumentují buď odporem vůči státu (libertariáni, konzervativci), nebo nedůvěrou k farmaceutickým společnostem, jejichž zájmem není zdraví

pacientů, ale co největší zisk (levicovní liberálové, anarchisté), v české debatě musíme za největší problém označit paternalizační přístup zdravotnictví k pacientům a latentní antikomunismus. Zdálo by se, že takový argument trochu kopíruje libertariánskou západní kritiku zdravotnictví, má to ale jeden háček. Američtí libertariáni a někteří konzervativci totiž artikuluji rozpor mezi tím, že jsou jim očkovací procedury diktovány a musí se jim podřídit, přestože platí za zdravotní pojištění velké peníze. Požadavek státu na udržování vysoké míry proočkovanosti populace se zde sráží se svobodou rozhodování, kterou si pacienti nárokují, protože do zdravotního pojištění investují své peníze. V jejich představách by stát do jejich zdravotní situace neměl vůbec mluvit.

Mezi českými odpůrci očkování ale nenajdeme takřka nikoho, kdo by chtěl český zdravotní systém privatizovat. Předpokládalo by to totiž konec bezplatné zdravotní péče všem plátcům povinných odvodů, což si v Česku přeje opravdu jen málokdo. Větší problém ale představuje zaběhnutá představa, že zde existuje jakási návaznost českého zdravotnictví na zdravotní systém z dob komunismu. Tedy systém, který byl pověstný autoritativním a paternalizačním přístupem lékařů k pacientům, ale zároveň výrazným způsobem plošně zvednul životní podmínky statisícům československých občanů. Čeští lékaři, a především pak ti starší, prostě nejsou zvyklí na to, aby jim někdo odporoval a chtěl se aktivně zapojovat do debaty o své léčbě.

V jejich přístupu se odráží zásadní rozdíl mezi bezplatnou zdravotní péčí dostupnou většině lidí v postsocialistických zemích a zdravotními systémy, které předpokládají finanční spoluúčast pacientů. V postsocialistických zemích neexistuje představa zdravotnictví jako služby pacientům, i když i v tomto ohledu se situace pomalu mění. Od svého zavedení novou komunistickou ústavou z roku 1948 je bezplatná zdravotní péče chápána spíše jako politický benefit, který stát svým občanům blahosklonně poskytuje. Tato představa zůstává zakořeněná v českém lékařství dodnes. Antikomunismus do odporu proti očkování promlouvá především v těch momentech, kdy pacienti zažívají pocit bezmoci v kontaktu s lékařskou zvláštností a přezíravostí. Tento pocit v nich spouští zaběhnuté uvažování o autoritářském státu, který v zájmu domnělého kolektivního blaha potlačuje vzdorující jednotlivce.

Autor je redaktor Alarmu.

Text vznikl jako součást programu Reporters in the Field za podpory Robert Bosch Stiftung a mediální platformy

URL| <https://a2larm.cz/2019/04/fetaci-jezdi-v-autobusech-a-pichaji-do-deti-strikacky/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

a2larm.cz

Spolupráce V4 má pro Česko smysl, ale v Bruselu je to červený hadr, říká Stuchlíková

27.4.2019 info.cz str. 00 Češi v Bruselu

Lucie Bednářová

Visegrádská spolupráce, která zahrnuje kromě Česka také Slovensko, Polsko a Maďarsko, přináší z praktického hlediska řadu výhod. Mediální obraz V4 je ale špatný a v institucích EU je často zkreslován. „Špatná pověst Visegrádu jde i ruku v ruce s eskalací situace v Polsku a Maďarsku. Časem začalo docházet ke zjednodušení, že tím troublemakerem, který pořád na všechno říká „ne“ a ještě má navíc problém s vládou práva, je celý Visegrád – což je něco, s čím se Česko a Slovensko na evropské úrovni často potýkají,“ říká v rozhovoru pro INFO.CZ Zuzana Stuchlíková, která v Bruselu vede zahraniční kancelář českého think-tanku Europeum a specializuje se právě na spolupráci visegrádských zemí.

Europeum je český think-tank, který před třemi lety otevřel svou pobočku v Bruselu. Z jakého důvodu?

Snažíme se vytvářet most mezi Prahou a Bruslem na nepolitické úrovni a chceme, aby cesta vedla oběma směry. Do Bruselu proto zveme české výzkumníky a zástupce státní správy, aby se zúčastnili akcí pro „bruselskou bublinu“. Českým výzkumníkům nabízíme možnost stáží, aby mohli přijet přímo do Bruselu a vést tu rozhovory s lidmi z institucí EU.

Usilujeme také o to, aby byly v Bruselu slyšet české hlasy. Zahraniční think-tanky, které tady působí, mají svou vlastní síť expertů a ta jen málokdy zahrnuje i lidi ze střední Evropy – čistě proto, že jsme geograficky daleko.

Máte nějakou zpětnou vazbu?

Ano a utvrzuje nás v tom, že naše práce má smysl, poptávka po expertech ze střední Evropy je v Bruselu velká. Bude to znít jako klišé, když řeknu, že se „bruselská bublina“ uzavírá do sebe, ale ono to tak opravdu je – a do jisté míry je to nevyhnutelný proces. Doma často slyšíme, že EU by měla dělat méně a efektivněji, což je názor, který tady absolutně nerezonuje. V Bruselu nikdo nezpochybňuje členství v EU, ale zejména v euroskeptických zemích, mezi které patří i Česko, to je pořád téma. To, že naši experti tuto perspektivu přináší do Bruselu, otevírá oči oběma stranám a snad to povede k tomu, že se navzájem lépe pochopíme.

Není slovo Visegrád v Bruselu červeným hadrem?

Je. I z tohoto důvodu já raději používám označení „střední Evropa“ místo „Visegrád“, je to méně kontroverzní.

Kde se ta kontroverze přihodila?

Může za to rok 2015 a téma migrace. Do té doby v Evropě nikdo moc neregistroval, že něco jako visegrádská spolupráce existuje. Bylo to jedno z regionálních uskupení, kterých v EU existuje celá řada, a navíc spojovalo země, které tady jsou vnímány jako poměrně vzdálené. Migrační vlna v roce 2015 přinesla Visegrádu pozornost, kterou asi ani jeho představitelé nečekali.

Špatná pověst V4 jde i ruku v ruce s eskalací situace v Polsku a Maďarsku. Časem začalo docházet ke zjednodušení, že tím troublemakerem, který pořád na všechno říká „ne“ a ještě má navíc problém s vládou práva, je celý Visegrád – což je něco, s čím se Česko a Slovensko na evropské úrovni často potýkají. Vím to z vlastní zkušenosti, protože se stává, že po našich akcích za mnou někdo přijde a říká, že je překvapený tím, že státy V4 mají na řadu témata odlišné názory a potýkají se s jinými problémy.

Proč tomu tak je?

Je to tím, že jen málo lidí ví, jak Visegrád funguje, že se jedná o volnou mezivládní spolupráci států, které jsou v mnoha ohledech jiné. Špatný veřejný obraz je také do velké míry způsoben tím, jak se se značkou Visegrád zachází. Příkladem může být maďarské předsednictví Visegrádu v letech 2017-2018. Premiér Orbán tehdy využíval visegrádskou spolupráci jako legitimizační nástroj pro vlastní politiky – často podával vlastní postoje jako postoje Visegrádu a značku velmi aktivně posiloval. Není proto překvapivé, že v Bruselu je Visegrád často vnímán právě v souvislosti s Maďarskem.

Existuje v tuto dobu přidaná hodnota této značky? Nebylo by pro ČR lepší ji opustit?

Myslím, že je důležité rozlišovat mezi image a praktickou spoluprací – ta se navíc liší na jednotlivých úrovních vládnutí nebo správy. Můj dojem je ten, že Češi, kteří v Bruselu pracují na zastoupení ČR nebo i v Evropském parlamentu, se Visegrádu jako značce snaží vyhýbat.

Chtějí se vyhnout zbytečným předsudkům a často poukazují na to, že máme přirozené spojence i jinde. Koordinační setkání mezi představiteli V4 jsou stále jedním z pilířů české diplomacie, často však nevedou ke společným pozicím. Pak je tu ale úroveň vysoké politiky, která je nejviditelnější a prezentuje jen témata, na kterých shoda existuje – společné fotografie nejvyšších představitelů Visegrádu, které plní hlavní stránky novin, pak vytváří zdání jednoty.

Jaký je váš pohled?

Myslím si, že visegrádská spolupráce obecně přidanou hodnotu má. Jde o tři středně velké a jeden velký stát, které potřebují koordinaci a vzájemnou spolupráci, protože je to pro ně výhodné. A to, že se dokáží sejít a hledat společné priority a pozice, je užitečné a nedá se proti tomu nic říct.

Ovšem ve chvíli, kdy má značka takto zásadně zpolitizovaný a negativní obraz, jsem přesvědčená o tom, že její užívání ničemu nepomáhá. Zapadá v tom pak fakt, že témat, na kterých se ve skutečnosti V4 shodne, je strašně málo. Zjednodušení vede k tomu, že v Bruselu málokdo vidí, že třeba ČR má v konkrétních případech úplně jiné priority než například Polsko. Myslím si proto, že spolupráce na nižší úrovni má pro ČR smysl, ale propagovat Visegrád navenek je kontraproduktivní.

Jak vnímají V4 státy, které se k této značce hlásí?

I tady existují rozdíly. Polsko a Maďarsko značku V4 využívají jako legitimizační prostředek svých politik, a mohou proto velmi snadno říkat, že nejsou sami, ale prezentují více států. Nějakou dobu se tak mluvilo o V2+2. Slovensko pak na úrovni státní správy prakticky pracuje s pojmem V3+1, takže už v mnoha ohledech vyčlenilo i Česko – třeba i kvůli tomu, že Slovinci mají euro.

Co bude pro spolupráci ve V4 znamenat zvolení Zuzany Čaputové slovenskou prezidentkou?

Zvolení paní Čaputové má samozřejmě symbolickou hodnotu a může ovlivnit vnitřní dynamiku slovenské politiky i jeho mezinárodní image – na úrovni Visegrádu však pravděpodobně větší roli hrát nebude. Hlavními představiteli spolupráce jsou hlavy vlád, na úrovni hlav států se setkání nepořádají a jejich vliv na každodenní agendu visegrádské spolupráce je minimální.

Když se ještě vrátíme k té značce V4, mám pocit, že Češi na ni slyší. Souhlasíte? Proč to tak je?

Myslím, že je to pravda. A souvisí to s tím, jak Češi vnímají Evropskou unii, a tím, do jakého obrazu se Visegrád sám staví. V4 dlouhodobě odmítá kvóty na uprchlíky, prezentuje se jako ochránce tradičních hodnot, ať už to znamená cokoli, zdůrazňuje národní zájmy a obecně vystupuje kriticky vůči evropské integraci. To jsou přece

témata, která u české populace rezonují. Čeští politici na nejvyšší úrovni si to uvědomují a podle toho s tím pracují – zvláště v momentě, kdy veřejné mínění je pro současnou vládu v rozhodování zásadní. Jako příklad lze uvést hlasování v Evropském parlamentu o situaci v Maďarsku, kde se premiér Babiš dostal do střetu s vlastními europoslanci, když se postavil na stranu premiéra Orbána.

Myslím si ale, že by bylo velmi zajímavé sledovat, pokud by došlo na hlasování v Radě o spuštění článku 7 proti Polsku. Česko k tomu nyní jednotnou pozici nemá a zatím mu mlžení prochází. Něco jiného je však strategicky mlčet a být nucen zaujmout stanovisko.

Proč vlastně kdysi V4 vznikla? Jaká byla tehdy její přidaná hodnota?

Šlo o to spojit země, které mají podobnou historickou zkušenost s komunismem a porevoluční transformací, a koordinovat jejich cesty do mezinárodních organizací. Mrzí mne, že v současné debatě zapadá to, že v tomto ohledu se jednalo o úspěšný projekt. Spolupráce se dařila a povedlo se ukázat EU, že v této konkrétní regionální spolupráci přidaná hodnota existuje.

Krise identity V4 přišla v roce 2004, tedy v momentě, kdy se povedlo dosáhnout hlavního cíle – vstupu do EU. Na stole se ihned poté objevila otázka – co dál? A dá se říct, že do roku 2014 na ni neexistovala odpověď. Šlo o hledání další náplně a V4 se z veřejného povědomí dostala do pozadí. Boom nastal až s příchodem tématu migrace.

Jsem dítě sociální bubliny

Pojďme mluvit o vás a o vaší práci v Bruselu. Co se musí stát, aby mladý člověk jako vy opustil své zázemí doma a vydal se do Bruselu zaštiťovat ambiciózní projekt?

Pro mě to byl splněný sen a příležitost, která se nedá odmítnout. V Europeu jsem pracovala už během studia, kdy jsem v roce 2013 začala jako stážistka a postupně jsem vystřídala několik pozic a projektů. Po několika letech jsem však měla pocit, že stagnuji a bylo by potřeba změnit prostředí, ideálně někam odjet. Ve chvíli, kdy jsem chtěla udělat změnu, přišla nabídka převzít naši bruselskou kancelář a bylo jasno.

Neuvažovala jste o práci v unijních institucích?

Ano, uvažovala, a dokonce jsem se tam několikrát ucházela o stáž. Výběrovým řízením jsem prošla, ale vždy jsem to odmítla. Chtěla jsem nakonec zůstat u toho, co dělám. Ale do budoucna to určitě pořád zůstává velkým tématem. Myslím, že člověk, který dění v EU pravidelně komentuje, začne dříve nebo později pociťovat potřebu se reálně zapojit a přispívat k celému procesu. Otáčivé dveře tady fungují a je to určitě oboustranně výhodné, když se to protočí.

Jak dlouho jste v Bruselu?

Přijela jsem v březnu 2017. Bylo to jen 14 dní poté, co jsem udělala státnice na vysoké škole, kde jsem studovala evropská studia.

Kdy jste věděla, že chcete pracovat v oblasti EU a třeba jednou odjet do Bruselu?

Na konci bakalářského studia, kdy jsem na **Fakultě sociálních věd** na UK měla možnost nahlédnout do dění ve všech světových regionech. Uvědomila jsem si, že Evropa je unikátní projekt a to, že jsme jeho součástí, je jedinečná historická příležitost. Jít studovat evropská studia na magisterské studium už pak byla jasná volba. Fascinuje mě, že EU je neustále se dynamicky vyvíjející projekt a je vlastně pořád co se učit. Jsem také přesvědčená, že místo ČR je v EU a alternativy neexistují. Moje práce mě neustále utvrzuje v tom, že je potřeba se tomu věnovat.

Jak to vnímají vaši přátelé-vrstevníci, které jste nechala doma? Vrhají se na vás, když se vrátíte na čas do ČR, a chtějí odpovědi na otázky?

Já jsem dítě sociální bubliny. Narodila jsem se v hlavním městě a chodila na osmileté gymnázium, všichni moji spolužáci šli na vysokou školu a většina z nich si zvolila humanitní zaměření. Moje sociální skupina v Praze tedy pravděpodobně nebude mít jiný názor než já. Myslím si ale, že do velké míry to je handicap, protože člověk má klapky na očích a musí sám aktivně vyhledávat jiné názory.

Pokud se však potkám s lidmi, kteří nežijí v mé bublině, nemám pocit, že by si se mnou chtěli povídat pro to, že by toužili změnit svůj názor. Oni už nějaký svůj postoj k EU mají a mě berou jako člověka z Bruselu, který už tam nějakou dobu žije a má už vymytý mozek, protože se stal obětí bruselské propagandy.

Jak často se vracíte do ČR?

Musím říct, že poměrně často, což znamená v průměru jednou za dva měsíce, ale v poslední době třeba i jednou za měsíc. Souvisí to i s tím, že jsem pořád zapojená do některých aktivit našeho think-tanku v Praze.

URL| <https://www.info.cz/clanek/41431/spoluprace-v4-ma-pro-cesko-smysl-ale-v-bruselu-je-to-cervený-hadr-rika-stuchlikova>

Když se kácí les... Rusku se do patnácti let zřejmě podaří vydrancovat samo sebe

27.4.2019 denikn.cz str. 00

Michael Romancov

Analýza Michaela Romancova: Přísloví „Když se kácí les, létají třísky!“ glosuje skutečnost, že při důsledném prosazování čehokoli se nevyhnete nejrůznějším přešlapům.

Často i dost fatálním. Jakkoli to není dokázáno, tak ho prý (s oblibou) používal i Josif Stalin, když „vysvětloval“, proč bolševici musejí neustále používat násilí. Dá se říct, že dnes toto pořekadlo získává v Rusku další rozměr. Bez ohledu na to, zda se těšilo „voždově“ oblibě, přísloví výstižně ilustruje jak míru násilí, které komunisté soustavně páchali, tak i jejich přístup k využívání, respektive tupému drancování neuvěřitelného přírodního bohatství, kterým tehdejší Sovětský svaz disponoval. Není divu, že tento přístup pak inspiroval k tvrzení, že pokud by na Sahaře vládli komunisté, během několika let by došel písek.

Současné Rusko se Sovětskému svazu podobá čím dál tím více a bylo by malým zázrakem, kdyby se tak nedělo i v oblasti využívání přírodního bohatství. Rusko sice exportuje nerostné suroviny, zejména ropu a plyn, ve výrazně větších objemech než kdysi a na rozdíl od sovětských dob zvládá produkovat a na světové trhy vyvázet například i obilniny, ale tím lze výčet pozitiv v podstatě uzavřít. Například podle Indexu ekonomické svobody obsadilo Rusko 98. pozici ve světě, za Moldavskem a před Namibií, takže je v tomto ohledu outsiderem jak v Evropě, tak ve srovnání se všemi významnými světovými ekonomikami.

Pochopitelně existují i jiné přehledy a žebříčky, ale žádná renomovaná instituce Rusko nevnímá jako ekonomického lídra, pokud jde o inovace a míru svobody pro podnikání, schopnost vynucovat právo, chránit majetek, čelit korupci či snižovat státní podíl v ekonomice. Právě tak se téměř všichni shodnou na nezbytnosti provést zásadní strukturální hospodářské reformy a zmenšit závislost země na exportu surovin. Například prezident Vladimir Putin i premiér Dmitrij Medveděv, jakožto dvě největší stálice ruského politického panteonu, o tom mluví pořád, ale „skutek utek“. Rusko je i nadále bez reform a závislé na exportu surovin.

Podle databáze OEC (Observatory of Economic Complexity) ruský export za rok 2017 dosáhl hodnoty 341 miliard dolarů, přičemž pět největších položek představovaly s 28 % surová ropa (96,6 miliardy dolarů), se 17 % rafinovaná ropa (58,4 miliardy), s 5,8 % ropný plyn (19,8 miliardy), se 4,7 % uhelné brikety (16,1 miliardy) a konečně s 2,3 % pšenice (7,93 miliardy). Jednou z velkých exportních komodit, jejíž exportní význam o něco předčí pšenici, je i dřevo, kterého bylo za rok 2017 vyvezeno za 8,23 miliardy dolarů, přičemž 50 % z tohoto objemu připadalo na řezivo.

Vzhledem k rozloze Ruska a jeho klimatickým podmínkám to není velké překvapení, stejně jako konstatování, že těžba i vývoz dřeva patří mezi nejstarší odvětví ruské ekonomiky. Odhaduje se, že na teritoriu Ruské federace, již pokrývají lesy zhruba ze 45 %, se nachází okolo 25 % celosvětových zásob dřeva. Ruské lesy jsou rozlehlejší než například Amazonský prales a země je v tomto ohledu světovou jedničkou.

Blíží se doba, kdy na Sibiři nebudou lesy

Tamní lesní hospodářství má proto nejenom význam ekonomický, ale také environmentální. Je přitom zajímavé, že zatímco těžbě dřeva a odlesňování například v Brazílii či v Indonésii je již mnoho let věnována zásadní pozornost, o Rusku se v této souvislosti zatím ve světě příliš nepíše ani nemluví, byť fakta jsou známa. V posledních několika letech se však o těžbě dřeva jakožto zásadním problému začalo mluvit v Rusku samotném, neboť země je dnes světovým lídrem v „deforestaci“, která podle posledních odhadů představuje kolem 20 000 km² ročně, přičemž vůbec nejhůř jsou postiženy regiony ležící v asijské části Ruska, zvláště pak „blízké“ Číně.

Alexandr Onučin, ředitel nejstaršího odborného pracoviště ruské akademie věd, Sukačevova lesního institutu, prohlásil, že pokud nedojde k zásadním systémovým změnám, budou na Sibiři během patnácti let zásoby dřeva vyčerpány. Akademik, kterého citovala agentura Interfax, prohlásil : „Jedním z nejdůležitějších problémů je nadcházející nedostatek lesních zdrojů. Mnozí nechápou, že se blíží doba, kdy nesmírné zásoby dřeva, které zde (na Sibiři, pozn. red.) byly před 50–70 lety, tedy před příchodem dřevařského průmyslu, zmizí. Už teď je dřeva nedostatek, ale tak na patnáct let to ještě stačí...“

?

Představa, že během patnácti let bude vykáčena tak velká část Sibiře, že to bude znamenat „zmizení“ tamějších lesů, zní zprvu fantasmagoricky a apokalypticky, ale vezmeme-li v potaz, že i tradičně laxní centrální orgány zákonodárné moci v poslední době začaly problému věnovat pozornost, situace rázem vypadá jinak.

Čína těžbu omezila, pro dřevo jezdí do Ruska

Letos v únoru navrhla Valentina Matvijenková, předsedkyně horní komory ruského parlamentu, uvalit embargo na vývoz dřeva z Ruska, neboť se dle jejích slov celé odvětví nachází „ve stínu“ a nikdo vlastně neví, kde a kolik

dřeva se kácí, jaká část těžby je nelegální a jaké škody jsou tím způsobovány. Stát musí zjednat pořádek, a dokud se tak nestane, mohlo by embargo na vývoz pomoci.

V horní komoře ruského parlamentu vystoupil i generální prokurátor Ruské federace Jurij Čajka, jenž podrobil ostré kritice státní i regionální úřady, které lesní hospodářství a ochranu životního prostředí mají na starosti. Rosslezchos neboli Federální agentura lesního hospodářství, jejímž oficiálním motto je slogan „Lesy – národní bohatství“ (sic!), prý není schopná náležitě vykonávat ani dozor nad regionálními orgány, které jsou za lesní hospodářství odpovědné, ani je kontrolovat. Katastrální a další evidence pozemků, na nichž probíhá těžba, je prováděna v méně než 50 % případech, firmám jsou pozemky pronajímány za nejnižší ceny na maximální časové lhůty, takže úředníci vlastně pomáhají vytvářet podmínky pro nezákonné využívání zdrojů... a následnému vývozu dřeva do Číny.

Vedle místních aktivistů a ruských lokálních i celostátních sdělovacích prostředků se tématu začala věnovat i světová média a například deník

The New York Times v článku „Nenasytý čínský apetit po dřevu probouzí hněv v Rusku i jinde“ píše, že od roku 1998, kdy v Číně samotné byla těžba dřeva výrazně omezena, stouply dovozy dřeva do země desetkrát a v roce 2017 dosáhla hodnota dovezeného dřeva 23 miliard dolarů. Timesy téma uchopily v globálním kontextu, ale pokud jde o Rusko, citovaly Vitu Spivakovovou, odbornici na Čínu z Carnegie Moscow Center, podle které dnes v Rusku působí více než 500 dřevařských společností, řada z nich s ruskými partnery.

Rusko, které svého času dřevo do Číny vůbec nevyváželo, dnes pokrývá z více než 20 % čínskou poptávku. Problém však není celková výše dodávek z Ruska, ale fakt, že „když přijdou Číňané, nic nezůstane“. V Číně se pak z dovezeného dřeva vyrábí nábytek, který se následně exportuje do celého světa. Timesy uvádějí, že roku 2016 Ministerstvo spravedlnosti USA obvinilo společnost Lumber Liquidators z nezákonného importu parket z tvrdého dřeva, které byly vyrobeny v Číně ze dřeva nelegálně vytěženého v Rusku.

Timesy citovaná odbornice zpracovala rozsáhlou studii „Velké čínské kácení. Co opravdu ohrožuje lesy Sibíře?“, podle níž je obava, že Číňané vykácejí a „zkonzumují“ sibiřské lesy, dnes asi největší ruskou obavou z Číňanů. Situace je ale mnohem složitější. Číňané se totiž chovají přesně tak, jak jim jednotlivé země dovolí, a Rusko je v tomto ohledu velmi odlišné od svého hlavního soupeře na čínském trhu, jímž je Nový Zéland.

Neberte nám naše lesy

Rusko sice v současnosti na čínský trh dodává největší objemy dřeva, ale Nový Zéland s podílem 13,8 % je velkým konkurentem. Zatímco na Novém Zélandu těžba, obnova vytěžených ploch a vývoz podléhají přísné státní certifikaci a kontrole, v Rusku tomu tak není. Další velcí hráči na čínském trhu, Kanada a USA, každá země s téměř 10% podílem, pak pro Rusko až tak velkými konkurenty nejsou, neboť nedodávají primárně řezivo, ale spíš celulózu, papír a buničinu.

Spivakovová uvádí, že se čínské firmy v Rusku chovají podobně jako v Africe, kde mezi největší dodavatele dřeva patří Zambie, Kongo nebo Mosambik, přičemž posledně jmenovaná země je mimořádně zkorumpovaná, a to i na africké „standardy“. V Africe, stejně jako v Rusku, jsou čínské, respektive rusko-čínské dřevařské firmy významnými zaměstnavateli, kterým jdou místní úřady na ruku, neboť dostávají obrovské úplatky...

Lidový hněv, který devastující těžbu dřeva provází, je natolik intenzivní, že se k problému již několikrát vyjádřil i prezident Putin, ale jeho sice důrazná a odsuzující slova však zatím žádnou viditelnou změnu nepřinesla. V této souvislosti stojí za zmínku například příběh dvou penzistek, Ljubov Alikinové a Julie Karelčenkové, které se rozhodly svůj volný čas i finanční prostředky věnovat mapování nelegální těžby a následnému upozorňování úřadů.

Obě seniorky se již mnohokrát dostaly do nepříjemných a potenciálně nebezpečných situací, ale výhrůžkám odolávají. Zatím jim nikdo fyzicky neublížil, a tak ve své práci nepolevují. Ljubov Alikinová, která se na počátku svých aktivit zařkla, že to, co se děje, je do nebe volající šlendrián a že nepoleví, dokud s celou věcí neseznámí prezidenta, nakonec možnost hovořit s Putinem dostala. Velice si pak pochvalovala, že prezident pečlivě naslouchal a bral její vystoupení naprosto vážně, ale vedle toho se svěřila i se svým snem: „Mám sen, že žijeme v právním státě, kde jsou zákony dodržovány a prosazovány. Mám sen, že každý úředník nese osobní zodpovědnost... Chci, aby se s lesy zacházelo jako s národním pokladem. A ne jako s věcí, jako s nemovitostí, jak je tomu teď. Les je to, co patří všem, a nejen nám, Rusům, ale i obyvatelům celé planety...“

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

Tento text jste si mohli přečíst díky tomu, že si předplácíte Deník N. Pokud máte připomínku nebo jste našli chybu, napište na editori@denikn.cz.

Vážíme si Vaší podpory.

URL| <https://denikn.cz/117158/kdyz-se-kaci-les-rusku-se-do-patnacti-let-zrejme-podari-vydrancovat-sebe-samo/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

denikn.cz

Spolupráce V4 má pro Česko smysl, ale v Bruselu je to červený hadr, říká Stuchlíková

27.4.2019 info.cz str. 00

Vítejte, údaje o tom, jak procházíte naše stránky a jaký obsah vás zajímá, nám pomáhají zlepšovat naše stávající služby a vyvíjet nové. Můžeme vám doporučovat obsah a zobrazovat reklamu na základě vašich zájmů a také vyhodnocovat úspěšnost jednotlivých služeb, obsahu nebo reklamy. K některým informacím mohou mít přístup i vybrané společnosti, které jsou našimi partnery.

Visegrádská spolupráce, která zahrnuje kromě Česka také Slovensko, Polsko a Maďarsko, přináší z praktického hlediska řadu výhod. Mediální obraz V4 je ale špatný a v institucích EU je často zkeslován. „Špatná pověst Visegrádu jde i ruku v ruce s eskalací situace v Polsku a Maďarsku. Časem začalo docházet ke zjednodušení, že tím troublemakerem, který pořád na všechno říká „ne“ a ještě má navíc problém s vládou práva, je celý Visegrád – což je něco, s čím se Česko a Slovensko na evropské úrovni často potýkají,“ říká v rozhovoru pro INFO.CZ Zuzana Stuchlíková, která v Bruselu vede zahraniční kancelář českého think-tanku Europeum a specializuje se právě na spolupráci visegrádských zemí.

Europeum je český think-tank, který před třemi lety otevřel svou pobočku v Bruselu. Z jakého důvodu?

Snažíme se vytvářet most mezi Prahou a Bruselem na nepolitické úrovni a chceme, aby cesta vedla oběma směry. Do Bruselu proto zveme české výzkumníky a zástupce státní správy, aby se zúčastnili akcí pro „bruselskou bublinu“. Českým výzkumníkům nabízíme možnost stáží, aby mohli přijet přímo do Bruselu a vést tu rozhovory s lidmi z institucí EU.

Usilujeme také o to, aby byly v Bruselu slyšet české hlasy. Zahraniční think-tanky, které tady působí, mají svou vlastní síť expertů a ta jen málokdy zahrnuje i lidi ze střední Evropy – čistě proto, že jsme geograficky daleko.

Máte nějakou zpětnou vazbu?

Ano a utvrzuje nás v tom, že naše práce má smysl, poptávka po expertech ze střední Evropy je v Bruselu velká. Bude to znít jako klišé, když řeknu, že se „bruselská bublina“ uzavírá do sebe, ale ono to tak opravdu je – a do jisté míry je to nevyhnutelný proces. Doma často slyšíme, že EU by měla dělat méně a efektivněji, což je názor, který tady absolutně nerezonuje. V Bruselu nikdo nezpochybňuje členství v EU, ale zejména v euroskeptických zemích, mezi které patří i Česko, to je pořád téma. To, že naši experti tuto perspektivu přinášejí do Bruselu, otevírá oči oběma stranám a snad to povede k tomu, že se navzájem lépe pochopíme.

Není slovo Visegrád v Bruselu červeným hadrem?

Je. I z tohoto důvodu já raději používám označení „střední Evropa“ místo „Visegrád“, je to méně kontroverzní.

Kde se ta kontroverze přihodila?

Může za to rok 2015 a téma migrace. Do té doby v Evropě nikdo moc neregistroval, že něco jako visegrádská spolupráce existuje. Bylo to jedno z regionálních uskupení, kterých v EU existuje celá řada, a navíc spojovalo země, které tady jsou vnímány jako poměrně vzdálené. Migrační vlna v roce 2015 přinesla Visegrádu pozornost, kterou asi ani jeho představitelé nečekali.

Špatná pověst V4 jde i ruku v ruce s eskalací situace v Polsku a Maďarsku. Časem začalo docházet ke zjednodušení, že tím troublemakerem, který pořád na všechno říká „ne“ a ještě má navíc problém s vládou práva, je celý Visegrád – což je něco, s čím se Česko a Slovensko na evropské úrovni často potýkají. Vím to z vlastní zkušenosti, protože se stává, že po našich akcích za mnou někdo přijde a říká, že je překvapený tím, že státy V4 mají na řadu témata odlišné názory a potýkají se s jinými problémy.

Proč tomu tak je?

Je to tím, že jen málo lidí ví, jak Visegrád funguje, že se jedná o volnou mezivládní spolupráci států, které jsou v mnoha ohledech jiné. Špatný veřejný obraz je také do velké míry způsoben tím, jak se se značkou Visegrád zachází. Příkladem může být maďarské předsednictví Visegrádu v letech 2017-2018. Premiér Orbán tehdy využíval visegrádskou spolupráci jako legitimizační nástroj pro vlastní politiky – často podával vlastní postoje jako postoje Visegrádu a značku velmi aktivně posiloval. Není proto překvapivé, že v Bruselu je Visegrád často vnímán právě v souvislosti s Maďarskem.

Existuje v tuto dobu přidaná hodnota této značky? Nebylo by pro ČR lepší ji opustit?

Myslím, že je důležité rozlišovat mezi image a praktickou spoluprací – ta se navíc liší na jednotlivých úrovních vládnutí nebo správy. Můj dojem je ten, že Češi, kteří v Bruselu pracují na zastoupení ČR nebo i v Evropském parlamentu, se Visegrádu jako značce snaží vyhýbat.

Chtějí se vyhnout zbytečným předsudkům a často poukazují na to, že máme přirozené spojence i jinde. Koordinační setkání mezi představiteli V4 jsou stále jedním z pilířů české diplomacie, často však nevedou ke společným pozicím. Pak je tu ale úroveň vysoké politiky, která je nejviditelnější a prezentuje jen témata, na kterých shoda existuje – společné fotografie nejvyšších představitelů Visegrádu, které plní hlavní stránky novin, pak vytváří zdání jednoty.

Jaký je váš pohled?

Myslím si, že visegrádská spolupráce obecně přidanou hodnotu má. Jde o tři středně velké a jeden velký stát, které potřebují koordinaci a vzájemnou spolupráci, protože je to pro ně výhodné. A to, že se dokáží sejít a hledat společné priority a pozice, je užitečně a nedá se proti tomu nic říct.

Ovšem ve chvíli, kdy má značka takto zásadně zpolitizovaný a negativní obraz, jsem přesvědčená o tom, že její užívání ničemu nepomáhá. Zapadá v tom pak fakt, že témat, na kterých se ve skutečnosti V4 shodne, je strašně málo. Zjednodušení vede k tomu, že v Bruselu málokdo vidí, že třeba ČR má v konkrétních případech úplně jiné priority než například Polsko. Myslím si proto, že spolupráce na nižší úrovni má pro ČR smysl, ale propagovat Visegrád navenek je kontraproduktivní.

Jak vnímají V4 státy, které se k této značce hlásí?

I tady existují rozdíly. Polsko a Maďarsko značku V4 využívají jako legitimizační prostředek svých politik, a mohou proto velmi snadno říkat, že nejsou sami, ale prezentují více států. Nějakou dobu se tak mluvilo o V2+2. Slovensko pak na úrovni státní správy prakticky pracuje s pojmem V3+1, takže už v mnoha ohledech vyčlenilo i Česko – třeba i kvůli tomu, že Slováci mají euro.

Co bude pro spolupráci ve V4 znamenat zvolení Zuzany Čaputové slovenskou prezidentkou?

Zvolení paní Čaputové má samozřejmě symbolickou hodnotu a může ovlivnit vnitřní dynamiku slovenské politiky i jeho mezinárodní image – na úrovni Visegrádu však pravděpodobně větší roli hrát nebude. Hlavními představiteli spolupráce jsou hlavy vlád, na úrovni hlav států se setkání nepořádají a jejich vliv na každodenní agendu visegrádské spolupráce je minimální.

Když se ještě vrátíme k té značce V4, mám pocit, že Češi na ni slyší. Souhlasíte? Proč to tak je?

Myslím, že je to pravda. A souvisí to s tím, jak Češi vnímají Evropskou unii, a tím, do jakého obrazu se Visegrád sám staví. V4 dlouhodobě odmítá kvóty na uprchlíky, prezentuje se jako ochránce tradičních hodnot, ať už to znamená cokoli, zdůrazňuje národní zájmy a obecně vystupuje kriticky vůči evropské integraci. To jsou přece témata, která u české populace rezonují. Čeští politici na nejvyšší úrovni si to uvědomují a podle toho s tím pracují – zvláště v momentě, kdy veřejné mínění je pro současnou vládu v rozhodování zásadní. Jako příklad lze uvést hlasování v Evropském parlamentu o situaci v Maďarsku, kde se premiér Babiš dostal do střetu s vlastními europoslanci, když se postavil na stranu premiéra Orbána.

Myslím si ale, že by bylo velmi zajímavé sledovat, pokud by došlo na hlasování v Radě o spuštění článku 7 proti Polsku. Česko k tomu nyní jednotnou pozici nemá a zatím mu mlčení prochází. Něco jiného je však strategicky mlčet a být nucen zaujmout stanovisko.

Proč vlastně kdysi V4 vznikla? Jaká byla tehdy její přidaná hodnota?

Šlo o to spojit země, které mají podobnou historickou zkušenost s komunismem a porevoluční transformací, a koordinovat jejich cesty do mezinárodních organizací. Mrzí mne, že v současné debatě zapadá to, že v tomto ohledu se jednalo o úspěšný projekt. Spolupráce se dařila a povedlo se ukázat EU, že v této konkrétní regionální spolupráci přidaná hodnota existuje.

Krise identity V4 přišla v roce 2004, tedy v momentě, kdy se povedlo dosáhnout hlavního cíle – vstupu do EU. Na stole se ihned poté objevila otázka – co dál? A dá se říct, že do roku 2014 na ni neexistovala odpověď. Šlo o hledání další náplně a V4 se z veřejného povědomí dostala do pozadí. Boom nastal až s příchodem tématu migrace.

Jsem dítě sociální bubliny

Pojďme mluvit o vás a o vaší práci v Bruselu. Co se musí stát, aby mladý člověk jako vy opustil své zázemí doma a vydal se do Bruselu zaštiťovat ambiciózní projekt?

Pro mě to byl splněný sen a příležitost, která se nedá odmítnout. V Europeu jsem pracovala už během studia, kdy jsem v roce 2013 začala jako stážistka a postupně jsem vystřídala několik pozic a projektů. Po několika letech jsem však měla pocit, že stagnuji a bylo by potřeba změnit prostředí, ideálně někam odjet. Ve chvíli, kdy jsem chtěla udělat změnu, přišla nabídka převzít naši bruselskou kancelář a bylo jasno.

Neuvažovala jste o práci v unijních institucích?

Ano, uvažovala, a dokonce jsem se tam několikrát ucházela o stáž. Výběrovým řízením jsem prošla, ale vždy jsem to odmítla. Chtěla jsem nakonec zůstat u toho, co dělám. Ale do budoucna to určitě pořád zůstává velkým tématem. Myslím, že člověk, který dění v EU pravidelně komentuje, začne dříve nebo později pociťovat potřebu se reálně zapojit a přispívat k celému procesu. Otáčivé dveře tady fungují a je to určitě oboustranně výhodné, když se to protočí.

Jak dlouho jste v Bruselu?

Přijela jsem v březnu 2017. Bylo to jen 14 dní poté, co jsem udělala státnice na vysoké škole, kde jsem studovala evropská studia.

Kdy jste věděla, že chcete pracovat v oblasti EU a třeba jednou odjet do Bruselu?

Na konci bakalářského studia, kdy jsem na **Fakultě sociálních věd** na UK měla možnost nahlédnout do dění ve všech světových regionech. Uvědomila jsem si, že Evropa je unikátní projekt a to, že jsme jeho součástí, je jedinečná historická příležitost. Jít studovat evropská studia na magisterské studium už pak byla jasná volba. Fascinuje mě, že EU je neustále se dynamicky vyvíjející projekt a je vlastně pořád co se učit. Jsem také přesvědčená, že místo ČR je v EU a alternativy neexistují. Moje práce mě neustále utvrzuje v tom, že je potřeba se tomu věnovat.

Jak to vnímají vaši přátelé-vrstevníci, které jste nechala doma? Vrhají se na vás, když se vrátíte na čas do ČR, a chtějí odpovědi na otázky?

Já jsem dítě sociální bubliny. Narodila jsem se v hlavním městě a chodila na osmileté gymnázium, všichni moji spolužáci šli na vysokou školu a většina z nich si zvolila humanitní zaměření. Moje sociální skupina v Praze tedy pravděpodobně nebude mít jiný názor než já. Myslím si ale, že do velké míry to je handicap, protože člověk má klapky na očích a musí sám aktivně vyhledávat jiné názory.

Pokud se však potkám s lidmi, kteří nežijí v mé bublině, nemám pocit, že by si se mnou chtěli povídat pro to, že by toužili změnit svůj názor. Oni už nějaký svůj postoj k EU mají a mě berou jako člověka z Bruselu, který už tam nějakou dobu žije a má už vymytý mozek, protože se stal obětí bruselské propagandy.

Jak často se vracíte do ČR?

Musím říct, že poměrně často, což znamená v průměru jednou za dva měsíce, ale v poslední době třeba i jednou za měsíc. Souvisí to i s tím, že jsem pořád zapojená do některých aktivit našeho think-tanku v Praze.

Volby do Evropského parlamentu 2019

Volby do Evropského parlamentu se uskuteční 24. a 25. května 2019. Češi budou vybírat celkem 21 nových poslanců. Volí se poměrným systémem, to znamená, že strana musí získat minimálně 5 % hlasů, aby měla nárok na křeslo v parlamentu. I těchto voleb je možné se zúčastnit mimo místo trvalého bydliště na voličský průkaz, nelze ovšem odvolit v zahraničí.

Jak volit Kandidáti Seznam europoslanců Průzkumy Voličský průkaz

Jak se stát členem volební komise Jak vypadá europarlament Historie voleb do EP

URL| <https://www.info.cz/evropska-unie/cesi-v-bruselu/spoluprace-v4-ma-pro-cesko-smysl-ale-v-bruselu-je-to-cervený-hadr-rika-stuchlikova-41431.html>

Když se kácí les... Rusku se do patnácti let zřejmě podaří vydrancovat samo sebe

27.4.2019 denikn.cz str. 00

Michael Romancov

Analýza Michaela Romancova: Přísloví „Když se kácí les, létají třísky!“ glosuje skutečnost, že při důsledném prosazování čehokoli se nevyhnete nejrůznějším přešlapům.

Často i dost fatálním. Jakkoli to není dokázáno, tak ho prý (s oblibou) používal i Josif Stalin, když „vysvětloval“, proč bolševici musejí neustále používat násilí. Dá se říct, že dnes toto pořekadlo získává v Rusku další rozměr. Bez ohledu na to, zda se těšilo „voždově“ oblibě, přísloví výstižně ilustruje jak míru násilí, které komunisté soustavně páchali, tak i jejich přístup k využívání, respektive tupému drancování neuvěřitelného přírodního bohatství, kterým tehdejší Sovětský svaz disponoval. Není divu, že tento přístup pak inspiroval k tvrzení, že pokud by na Sahaře vládli komunisté, během několika let by došel písek.

Současné Rusko se Sovětskému svazu podobá čím dál tím více a bylo by malým zázrakem, kdyby se tak nedělo i v oblasti využívání přírodního bohatství. Rusko sice exportuje nerostné suroviny, zejména ropu a plyn, ve výrazně větších objemech než kdysi a na rozdíl od sovětských dob zvládá produkovat a na světové trhy vyvážet například i obilniny, ale tím lze výčet pozitiv v podstatě uzavřít. Například podle Indexu ekonomické svobody obsadilo Rusko 98. pozici ve světě, za Moldavskem a před Namibií, takže je v tomto ohledu outsiderem jak v Evropě, tak ve srovnání se všemi významnými světovými ekonomikami.

Pochopitelně existují i jiné přehledy a žebříčky, ale žádná renomovaná instituce Rusko nevnímá jako ekonomického lídra, pokud jde o inovace a míru svobody pro podnikání, schopnost vynucovat právo, chránit majetek, čelit korupci či snižovat státní podíl v ekonomice. Právě tak se téměř všichni shodnou na nezbytnosti provést zásadní strukturální hospodářské reformy a zmenšit závislost země na exportu surovin. Například prezident Vladimir Putin i premiér Dmitrij Medveděv, jakožto dvě největší stálice ruského politického panteonu, o tom mluví pořád, ale „skutek utek“. Rusko je i nadále bez reform a závislé na exportu surovin.

Podle databáze OEC (Observatory of Economic Complexity) ruský export za rok 2017 dosáhl hodnoty 341 miliard dolarů, přičemž pět největších položek představovaly s 28 % surová ropa (96,6 miliardy dolarů), se 17 % rafinovaná ropa (58,4 miliardy), s 5,8 % ropný plyn (19,8 miliardy), se 4,7 % uhelné brikety (16,1 miliardy) a konečně s 2,3 % pšenice (7,93 miliardy). Jednou z velkých exportních komodit, jejíž exportní význam o něco předčí pšenici, je i dřevo, kterého bylo za rok 2017 vyvezeno za 8,23 miliardy dolarů, přičemž 50 % z tohoto objemu připadalo na řezivo.

Vzhledem k rozloze Ruska a jeho klimatickým podmínkám to není velké překvapení, stejně jako konstatování, že těžba i vývoz dřeva patří mezi nejstarší odvětví ruské ekonomiky. Odhaduje se, že na teritoriu Ruské federace, již pokrývají lesy zhruba ze 45 %, se nachází okolo 25 % celosvětových zásob dřeva. Ruské lesy jsou rozlehlejší než například Amazonský prales a země je v tomto ohledu světovou jedničkou.

Blíží se doba, kdy na Sibiři nebudou lesy

Tamní lesní hospodářství má proto nejenom význam ekonomický, ale také environmentální. Je přitom zajímavé, že zatímco těžbě dřeva a odlesňování například v Brazílii či v Indonésii je již mnoho let věnována zásadní pozornost, o Rusku se v této souvislosti zatím ve světě příliš nepíše ani nemluví, byť fakta jsou známa. V posledních několika letech se však o těžbě dřeva jakožto zásadním problému začalo mluvit v Rusku samotném, neboť země je dnes světovým lídrem v „deforestaci“, která podle posledních odhadů představuje kolem 20 000 km² ročně, přičemž vůbec nejhůř jsou postiženy regiony ležící v asijské části Ruska, zvláště pak „blízké“ Číně.

Alexandr Onučin, ředitel nejstaršího odborného pracoviště ruské akademie věd, Sukačevova lesního institutu, prohlásil, že pokud nedojde k zásadním systémovým změnám, budou na Sibiři během patnácti let zásoby dřeva vyčerpány. Akademik, kterého citovala agentura Interfax, prohlásil: „Jedním z nejdůležitějších problémů je nadcházející nedostatek lesních zdrojů. Mnozí nechápou, že se blíží doba, kdy nesmírné zásoby dřeva, které zde (na Sibiři, pozn. red.) byly před 50–70 lety, tedy před příchodem dřevařského průmyslu, zmizí. Už teď je dřeva nedostatek, ale tak na patnáct let to ještě stačí...“

?

Představa, že během patnácti let bude vykáčena tak velká část Sibiře, že to bude znamenat „zmizení“ tamějších lesů, zní zprvu fantasmagoricky a apokalypticky, ale vezmeme-li v potaz, že i tradičně laxní centrální orgány zákonodárné moci v poslední době začaly problému věnovat pozornost, situace rázem vypadá jinak.

Čína těžbu omezila, pro dřevo jezdí do Ruska

Letos v únoru navrhla Valentina Matvijenková, předsedkyně horní komory ruského parlamentu, uvalit embargo na vývoz dřeva z Ruska, neboť se dle jejích slov celé odvětví nachází „ve stínu“ a nikdo vlastně neví, kde a kolik dřeva se kácí, jaká část těžby je nelegální a jaké škody jsou tím způsobovány. Stát musí zjednat pořádek, a dokud se tak nestane, mohlo by embargo na vývoz pomoci.

V horní komoře ruského parlamentu vystoupil i generální prokurátor Ruské federace Jurij Čajka, jenž podrobil ostré kritice státní i regionální úřady, které lesní hospodářství a ochranu životního prostředí mají na starosti. Rosslezchos neboli Federální agentura lesního hospodářství, jejímž oficiálním mottem je slogan „Lesy – národní bohatství“ (sic!), prý není schopná náležitě vykonávat ani dozor nad regionálními orgány, které jsou za lesní hospodářství odpovědné, ani je kontrolovat. Katastrální a další evidence pozemků, na nichž probíhá těžba, je prováděna v méně než 50 % případech, firmám jsou pozemky pronajímány za nejnižší ceny na maximální časové lhůty, takže úředníci vlastně pomáhají vytvářet podmínky pro nezákonné využívání zdrojů... a následnému vývozu dřeva do Číny.

Vedle místních aktivistů a ruských lokálních i celostátních sdělovacích prostředků se tématu začala věnovat i světová média a například deník

The New York Times v článku „Nenasytý čínský apetit po dřevu probouzí hněv v Rusku i jinde“ píše, že od roku 1998, kdy v Číně samotné byla těžba dřeva výrazně omezena, stouply dovozy dřeva do země desetkrát a v roce 2017 dosáhla hodnota dovezeného dřeva 23 miliard dolarů. Timesy téma uchopily v globálním kontextu, ale pokud jde o Rusko, citovaly Vitu Spivakovovou, odbornici na Čínu z Carnegie Moscow Center, podle které dnes v Rusku působí více než 500 dřevařských společností, řada z nich s ruskými partnery.

Rusko, které svého času dřevo do Číny vůbec nevyváželo, dnes pokrývá z více než 20 % čínskou poptávku. Problém však není celková výše dodávek z Ruska, ale fakt, že „když přijdou Číňané, nic nezůstane“. V Číně se pak z dovezeného dřeva vyrábí nábytek, který se následně exportuje do celého světa. Timesy uvádějí, že roku 2016 Ministerstvo spravedlnosti USA obvinilo společnost Lumber Liquidators z nezákonného importu parket z tvrdého dřeva, které byly vyrobeny v Číně ze dřeva nelegálně vytěženého v Rusku.

Timesy citovaná odbornice zpracovala rozsáhlou studii „Velké čínské kácení. Co opravdu ohrožuje lesy Sibíře?“, podle níž je obava, že Číňané vykácejí a „zkonzumují“ sibiřské lesy, dnes asi největší ruskou obavou z Číňanů. Situace je ale mnohem složitější. Číňané se totiž chovají přesně tak, jak jim jednotlivé země dovolí, a Rusko je v tomto ohledu velmi odlišné od svého hlavního soupeře na čínském trhu, jímž je Nový Zéland.

Neberte nám naše lesy

Rusko sice v současnosti na čínský trh dodává největší objemy dřeva, ale Nový Zéland s podílem 13,8 % je velkým konkurentem. Zatímco na Novém Zélandu těžba, obnova vytěžených ploch a vývoz podléhají přísné státní certifikaci a kontrole, v Rusku tomu tak není. Další velcí hráči na čínském trhu, Kanada a USA, každá země s téměř 10% podílem, pak pro Rusko až tak velkými konkurenty nejsou, neboť nedodávají primárně řezivo, ale spíše celulózu, papír a buničinu.

Spivakovová uvádí, že se čínské firmy v Rusku chovají podobně jako v Africe, kde mezi největší dodavatele dřeva patří Zambie, Kongo nebo Mosambik, přičemž posledně jmenovaná země je mimořádně zkorumpovaná, a to i na africké „standardy“. V Africe, stejně jako v Rusku, jsou čínské, respektive rusko-čínské dřevařské firmy významnými zaměstnavateli, kterým jdou místní úřady na ruku, neboť dostávají obrovské úplatky...

Lidový hněv, který devastující těžbu dřeva provází, je natolik intenzivní, že se k problému již několikrát vyjádřil i prezident Putin, ale jeho sice důrazná a odsuzující slova však zatím žádnou viditelnou změnu nepřinesla. V této souvislosti stojí za zmínku například příběh dvou penzistek, Ljubov Alikinovové a Julie Karelčenkovové, které se rozhodly svůj volný čas i finanční prostředky věnovat mapování nelegální těžby a následnému upozorňování úřadů.

Obě seniorky se již mnohokrát dostaly do nepříjemných a potenciálně nebezpečných situací, ale výhrůžkám odolávají. Zatím jim nikdo fyzicky neublížil, a tak ve své práci nepolevují. Ljubov Alikinovová, která se na počátku svých aktivit zařekla, že to, co se děje, je do nebe volající šlendrián a že nepoleví, dokud s celou věcí neseznámí prezidenta, nakonec možnost hovořit s Putinem dostala. Velice si pak pochvalovala, že prezident pečlivě naslouchal a bral její vystoupení naprosto vážně, ale vedle toho se svěřila i se svým snem: „Mám sen, že žijeme v právním státě, kde jsou zákony dodržovány a prosazovány. Mám sen, že každý úředník nese osobní zodpovědnost... Chci, aby se s lesy zacházelo jako s národním pokladem. A ne jako s věcí, jako s nemovitostí, jak je tomu teď. Les je to, co patří všem, a nejen nám, Rusům, ale i obyvatelům celé planety...“

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

Tento text jste si mohli přečíst díky tomu, že si předplácíte Deník N. Pokud máte připomínku nebo jste našli chybu, napište na editori@denikn.cz.

Vážíme si Vaší podpory.

URL| <https://denikn.cz/117158/kdyz-se-kaci-les-rusku-se-do-patnacti-let-zrejme-podari-vydrancovat-sebe-samo/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

denikn.cz

Další krize může mít dalekosáhlejší následky než ta minulá. Zadlužení států enormně vzrostlo

28.4.2019 e15.cz str. 00 Krize na obzoru

SOU

Ekonomický systém dnes funguje v zásadě stejně jako před minulou krizí. Pohání ho stále tentýž motor – dluh. Například globální dluh nefinančních korporací v roce 2017 přesáhl rekordních 75 bilionů dolarů a odpovídá více než 90 procentům světového HPD. Mnoho ekonomů proto varuje, že se státy nepoučily a systém může zkolabovat.

„Většina ekonomů se shodne, že zásadním hybatelem minulé krize bylo přehnané žití na dluh. To navíc bylo podporované státem. Když se podíváme do současnosti, velké rozdíly v tomto nenajdeme,“ uvádí Ladislav Křišťoufek z Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Vysoká zadluženost států omezuje jejich schopnost čelit krizi příští. Nejde přitom jen o problém Západu, agresivní dluhovou politiku zastává také Čína. „Jenže tentokrát už tak snadno načerpat do bankovního systému peníze z veřejných rozpočtů nepůjde,“ uvedl v dřívějším rozhovoru pro deník E15 levicový teoretik Michael Hauser. Jednotlivé stále zadluženější státy si zkrátka ještě více ztížily možnost ekonomické intervence.

V zemích platících eurem je nyní průměrný veřejný dluh zhruba na úrovni 86 procent HDP, přičemž v poměru k výkonu hospodářství byly státy eurozóny nejvíce zadlužené v roce 2014 (94 procent HDP). Před krizí byl jejich

dluh jen 67 procent. U celé Evropské unie je trend podobný, průměrná míra zadlužení je však v celém období od krize do současnosti zhruba o šest až osm procentních bodů nižší.

Na mnohých místech ve světě byly dopady krize ještě mnohem horší. Celkový dluh Spojených států vůči HDP se po krizi zvedl z 62 procent na aktuálních 105 procent a v Řecku je tento poměr dokonce 176 procent.

V České republice je dluh výrazně nižší a míra zadlužení se pomalu přibližuje předkrizové úrovni. Před rokem 2007 se dluh vládních institucí držel kolem 28 procent k HDP, na konci minulého roku to přitom bylo přibližně 33 procent. Relativně nižší dluh, který je na Západě dnes výjimečný, také oceňují ratingové agentury a investoři. Ti Česko vnímají jako klidný přístav.

URL| <https://www.e15.cz/clanek/1357517/dalsi-krize-muze-mit-dalekosahlejsi-nasledky-nez-ta-minula-zadluzeni-statu-enormne-vzrostlo>

Huněk přešel z Wundermanu do Actum Digital

29.4.2019 mediar.cz str. 00

Ondřej Aust

Filip Huněk

Do agentury Actum Digital, která se věnuje technologickým řešením v oblasti digitální transformace firem, marketingové automatizace a rozsáhlých webových projektů, nastupuje Filip Huněk. Obsadí pozici senior digital business consultant. Dosud působil v agentuře Wunderman, kde koordinoval globální digitální projekty klienta GlaxoSmithKline napříč produkčními týmy v Praze, Dhace a Buenos Aires. Předtím v agentuře Aqua Digital pomáhal rozvíjet zahraniční pobočky v Londýně či Sarajevu. V Actum Digital se bude zaměřovat na konzultační činnost zejména pro německy hovořící klienty. Aktuálně též působí na Katedře mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, kde se specializuje na oblast nových médií.

URL| <https://www.mediary.cz/hunek-presel-z-wundermanu-do-actum-digital/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

mediary.cz (*Články*)

Huněk přešel z Wundermanu do Actum Digital

29.4.2019 mediary.cz str. 00 Články

Ondřej Aust

Filip Huněk

Do agentury Actum Digital, která se věnuje technologickým řešením v oblasti digitální transformace firem, marketingové automatizace a rozsáhlých webových projektů, nastupuje Filip Huněk. Obsadí pozici senior digital business consultant. Dosud působil v agentuře Wunderman, kde koordinoval globální digitální projekty klienta GlaxoSmithKline napříč produkčními týmy v Praze, Dhace a Buenos Aires. Předtím v agentuře Aqua Digital pomáhal rozvíjet zahraniční pobočky v Londýně či Sarajevu. V Actum Digital se bude zaměřovat na konzultační činnost zejména pro německy hovořící klienty. Aktuálně též působí na Katedře mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, kde se specializuje na oblast nových médií.

URL| <https://www.mediary.cz/hunek-presel-z-wundermanu-do-actum-digital/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

mediary.cz

Piráti v Pardubickém kraji představují svého kandidáta do Evropských voleb

29.4.2019 pardubicky.pirati.cz str. 00
Piráti Pardubického

Pardubice, 29. dubna 2019 - Piráti v Pardubickém kraji mají také svého kandidáta do Evropských voleb. Je jim Mgr. Jiří Jansa, který by rád v Evropském parlamentu bojoval proti daňovým rájům, věnoval se regulaci systému shadow banking v evropském bankovníctví a ekonomickým tématům obecně.

Mgr. Jiří Jansa je od roku 2012 registrovaným příznivcem Pirátské strany, v roce 2018 vstoupil k Pirátům jako člen, stal se také předsedou kraje a nyní se uchází o post poslance v Evropských volbách pro rok 2019.

Jiří Jansa vystudoval **Fakultu sociálních věd** na Karlově univerzitě, obor ekonomické teorie. V průběhu studia strávil rok na univerzitě ve švédském městě Umea, kde se věnoval studiu kurzů z managementu a ekonomické historie. Studia úspěšně zakončil v roce 2012, získal titul Mgr. a zůstal několik let pracovat v Praze jako makroekonom pro rozvojové ekonomiky. Od roku 2015 pracuje jako pojistný matematik pro ČSOB pojišťovnu v Pardubicích, kde v současné době i žije.

Jeho komentář k existenci daňových rájů a důsledkům pro ekonomiku:

URL| <https://pardubicky.pirati.cz/tiskove-zpravy/jiri-jansa-kandidat-piratu-v-pardubickem-kraji/>

Tento úvodník je nekomerční

29.4.2019 **Marketing & Media** str. 03 **Editorial**
Jan Klika

Pro materiál ke zpracování hlavního tématu jsme nemuseli věru daleko. Vlastně se stačilo ve středu navečer otočit na svých židlích o 180 stupňů a koukat, co se děje vzadu na „pódium“ v místnosti, která je naší redakcí a konferenčním sálem v jednom. Sešli se nám tu influenceři, agentury, jež s nimi pracují, a hlavně posluchači, které téma influencer marketingu zajímá. Proběhl tu druhý klubový večer Forum Media Focus.

Výtah z toho, co na něm zaznělo, si můžete přečíst na stranách 8–13. Nejvíc mě zaujala přednáška docentky Denisy Hejlové a jejích dvou studentek z Katedry marketingové komunikace a PR na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy: Terezy Pitterlingové a Adély Vedralové. Dámy se věnovaly etickým aspektům v práci influencerů. Zaměřily se na řádné označování placených příspěvků tak, aby byly dobře odlišitelné od těch neplacených. To je důležitá zásada, která dostává na frak nejen v džungli sociálních sítí, ale dokonce i v tradičních médiích. Hodně se teď mluví o fake news, což je dobře, ale tohle se moc neřeší.

Nutnost zřetelně odlišit placené zprávy od neplacených je jedním ze základních pravidel, kterými se mají profesionální novináři řídit. Jde o férovost a pravdivost vůči čtenářům, kteří je živí. Texty napsané redakcí mají být nestranné a připravené s nejlepším záměrem. Redakce jako taková je toho garantem a má poslední slovo.

U komerčních materiálů si za poslední slovo platí klient. Co o své firmě do novin dá, za to dostane fakturu, a publikum má právo o tom vědět.

Je to jasné a věřím, že přijatelné pro všechny – inzerenta, redakci i čtenáře. Proto moc nerozumím tomu, proč se to občas nedodrhuje. Kdy vlastně vzniklo přesvědčení, že označení „komerční prezentace“ nebo „placená spolupráce“ degraduje materiál v očích čtenářů? A co když to je právě naopak?

S Denisou Hejlovou a jejími studentkami jsem si po skončení programu sedl a o tématu jsme si dále povídali. Padl z jejich strany zajímavý postřeh – zadavatelé tlačí na to, aby se jejich materiály tvářily jako nezávislé texty zbytečně. Ve chvíli, kdy se materiál zřetelně označí jako placená věc, tak nejen, že ho to nedegraduje, ale čtenáři tuhle upřímnost třeba i ocení. Hned mě napadla souvislost s tím, že podle různých průzkumů hlavně mladší generace lidí vyžadují autenticitu a nesnášejí faleš.

Na Katedře marketingové komunikace a PR se věnují problematice označování komerčních materiálů v sociálních médiích, a to je dobře. Vloni zformulovali pravidla, která jsou k nalezení na adrese Férová reklama.cz

Pojďme zpět k obsahu tohoto čísla. Kromě Fora Media Focusu se k vám dostává rozsáhlý desetistránkový blok o reklamních agenturách. Nezastíráme, že je to blok komerční. Proč bychom to měli skrývat? Aby mu to náhodou neubralo na váze? Toho se nebojíme. Jestliže jsou informace užitečné a kvalitní, jistě si své čtenáře najdou tak jako tak. A naopak – špatný článek nezachrání ani podpis slovnutného novináře.

Méně obav by v případě řádného označování prospělo celé mediální branži.

O autorovi| Jan Klika, vedoucí vydání

Foto autor| Foto: ISTOCK

Foto popis| Problematika označování komerčních příspěvků se netýká jen sociálních sítí. Máslo na hlavě mají i některá tradiční média.

Americké prezidentské volby jako souboj generací. Vyčnívá 37letý homosexuál

29.4.2019 seznamzpravy.cz str. 00

Kdo jsou nejzajímavější hráči příštích amerických prezidentských voleb? (Video: Eliška Kolomazníková)

„Jmenuji se Pete Buttigieg. Říkají mi starosta Pete. Jsem hrdým synem města South Bend v Indianě a kandiduji na prezidenta Spojených států amerických,“ těmito slovy kandidaturu zahájil Pete Buttigieg. Dvojnásobně zvolený starosta, válečný veterán, který mluví sedmi jazyky, a otevřený homosexuál. Mezi stěžejní témata své kampaně zařadil přísnější kontrolu zbraní, daňovou reformu a boj s klimatickou změnou.

Kritici Buttigiegovi vytýkají nízký věk. Ve svých 37 letech podle nich nemůže konkurovat ostříleným politikům. Odpovídá jim na to tím, že má více zkušeností s exekutivou než současný prezident a více vojenských zkušeností než současný viceprezident.

„Co by mu mohlo uškodit, je i jeho sexuální orientace, ke které se otevřeně hlásí, protože i mezi demokraty podle různých průzkumů asi 14 % voličů řeklo, že by pro otevřeného homosexuála nebo homosexuálku nehlasovali. Takže v tomto určitě bude mít jistou drobnou nevýhodu,“ tipuje amerikanista Jiří Pondělíček z **Fakulty sociálních věd** UK. „Na odhadování toho, zda v boji o Bílý dům zvítězí nebo ne, je ale příliš brzo,“ doplňuje.

Americká média nicméně předpovídají, že pokud Buttigieg udrží tempo, se kterým do kampaně vstoupil, šanci na úspěch má. Dokládá to i částka, kterou už od startu nasbíral od sponzorů, tedy více než 7 milionů amerických dolarů.

Na post prezidenta se rozhodli kandidovat i další mladí lidé, například kongresman Seth Moulton, 40letý veterán války v Iráku, který je mezi demokraty považován za rebela. Obdobně jako Buttigieg si i Moulton jako hlavní cíl kampaně vybral regulaci střelných zbraní, boj se změnami klimatu a podporu hospodářského růstu pomocí udržitelných pracovních míst a pokročilých technologií.

S vojenstvím má zkušenost i další kandidátka. 37letá Tulsi Gabbardová je taktéž veteránkou války v Iráku. Pochází z malého ostrova Samoa a stala se první hinduistkou v americkém Kongresu, kde zastupuje Havaj.

Zástupci nové generace se nicméně o voliče budou muset utkat s ostřílenými politiky, kandidovat se totiž rozhodli také 79letý Bernie Sanders a 78letý Joe Biden.

Sanders se o post prezidenta ucházel už při posledních volbách, demokraci ale nakonec podpořili jeho soupeřku a za hlavní kandidátku zvolili Hillary Clintonovou. Biden sloužil celých osm let jako viceprezident prezidenta Baracka Obamy.

Oba se řadí k dobře známým politickým osobnostem. Podle průzkumů mají jak Biden, tak Sanders mezi dosavadními kandidáty nejvyšší šance na úspěch.

Všichni zmínění kandidují za demokratickou stranu. Demokratických kandidátů je aktuálně 24, což je podle zpravodajského serveru The New York Times historicky nejvyšší počet. Oproti tomu republikáni zatím představili kandidáty jen dva. A jedním z nich je současný prezident Donald Trump.

URL| <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/americke-prezidentske-volby-jako-souboj-generaci-vychniva-37lety-homosexual-71118>

Španělsko má v parlamentu poprvé krajní pravici. Uspěli i separatisté, kteří teď mohou vydírat vládu

29.4.2019 info.cz str. 00 Evropská unie

Eliška Kubátová

Nedělní parlamentní volby ve Španělsku, které se od roku 2015 potýká s nebývalou roztržičností politické scény, měly vyřešit patovou situaci. Výsledky hlasování ale ukázaly, že Španělsko zůstane i nadále hluboce rozdělené. Vítěze voleb – vládní socialistickou stranu premiéra Pedra Sáncheze – čekají složité koaliční vyjednávání, do nichž promluví i evropské volby naplánované na druhou polovinu května. Do té doby bude v zemi pokračovat předvolební kampaň a na vyjednávání nebude čas, ani chuť.

„Po 11 letech socialisté vyhráli parlamentní volby ve Španělsku. Budoucnost tak dala na frak minulosti,“ prohlásil po oznámení výsledků vítěz voleb Pedro Sánchez, jehož strana obdržela 122 mandátů z celkových 350, což je o 38 křesel víc než v posledních volbách z roku 2016. Kdo naopak „prohrál“, je Lidová strana (PP). Před třemi lety byla první, v neděli však získala jen 66 mandátů, tedy skoro o polovinu méně než v roce 2016.

„To, že strana PSOE získá kolem 30 procent, bylo celkem očekávatelné. Neplatí to však pro pravicové strany. Méně hlasů, než se odhadovalo, získala jak Lidová strana, tak zejména pravicové uskupení Vox. To získalo prakticky polovinu toho, co mu přisuzovaly volební průzkumy,“ komentuje pro INFO.CZ výsledek voleb odborník na politiku země jižní Evropy Martin Mejstřík z **Fakulty sociálních věd UK**.

Sánchez, který se dostal k moci loni v červnu poté, co byla kvůli korupčním skandálům vládě lidoveckého premiéra Mariana Rajoye vyslovena nedůvěra, může být spokojený. Vyhráno ale nemá. Parlament totiž zůstává i nadále velmi roztržičný, sestavování vlády tak pro něj bude velmi složité.

Třetí nejsilnější stranou se po volbách stala liberální strana Ciudadanos, která získala 57 křesel. S tou by měl Sánchez pohodlnou většinu, jednání s jejím lídrem Albertem Riverou proto nevyloučil. Strana Ciudadanos, která v kampani volala po ukončení vlády levice, ale jednání se Sánchezem od počátku rázně odmítá. Spolupráce se PSOE by naopak nevalila protestní levice Unidas Podemos, která získala 42 křesel a má k socialistům ideově nejbliž.

Jak ale upozorňuje Mejstřík, menšinová koalice socialistů za podpory Podemosu, která je u moci dnes, ve volbách nezískala dost hlasů. Sánchez by tak k vytvoření většiny potřeboval podporu menších regionálních stran.

„Varianta, o které se hovoří nejčastěji, je taková, že by socialisty podpořily menší regionální strany včetně těch katalánských. To by však znamenalo kompromis a řadu ústupků těmto menším stranám,“ dodává odborník.

Mezi těmito menšími stranami figurují kromě katalánských separatistů také baskičtí nacionalisté, kteří výměnou za podporu vlády mohou socialisty začít vydírat. Právě strany prosazující katalánskou nezávislost loni pomohly dostat Sáncheze k moci výměnou za rozhovory o další autonomii regionu, staly se však zároveň důvodem, proč se předčasné volby vůbec konaly. Poté, co byl v únoru zahájen soudní proces s katalánskými lídry odpovědnými za pokus o odtržení regionu, totiž separatističtí zákonodárci odmítli podpořit rozpočet na rok 2019 a donutili tím premiéra Sáncheze k vypsání nových voleb.

Růst krajní pravice postoj vůči EU neohrozí

Přestože favoritem voleb byli od počátku socialisté, největší pozornost se soustředí především na nárůst krajně pravicové strany Vox. Ta ještě v roce 2016 nezískala jediný mandát, v prosincových regionálních volbách v Andalusii však nečekaně posílila a nemalé zisky jí předpovídaly i průzkumy zveřejněné před nedělním hlasováním. S celkovým počtem 24 křesel Vox nakonec skončila pátá.

„Budeme bojovat ještě tvrději. Tohle je jen začátek,“ prohlásil po ohlášení výsledku voleb šéf Voxu Santiago Abascal, jehož straně pomohl k vzestupu nárůst nelegální migrace ze Severní Afriky, která trápí především obyvatelstvo na jihu Španělska.

Kromě toho jí část voličů přilákala i vlekoucí se katalánská krize, která začala před rokem a půl snahou regionu vyhlásit nezávislost, dodnes se ji nepodařilo zcela vyřešit. Voliči vidí, že si tradiční strany nevedí se situací v Katalánsku rady, uchylují se proto k radikálnějším uskupením. Řady lidí, kteří dřív volili například Lidovou stranu, která nyní ve volbách pohořela, svůj hlasovací lístek hodila právě Voxu. Úspěch krajní pravice je přítom v této jihoevropské zemi něco zcela neobvyklého.

Španělsko, kde jsou dodnes zakořeněny hořké vzpomínky na diktaturu Francisca Franka, bylo dlouhou dobu označováno za zemi, která je vůči krajně pravicovému populismu imunní. Od pádu Francova režimu se zde u moci střídali lidovci se socialisty, a pokud lidé tíhli k nějakému extrému, byla to krajní levice. Andaluské a dnes i parlamentní volby však ukazují, že se Španělé – přesněji řečeno část Španělů – už ultrapravice tolik nebojí.

Má si tedy Španělsko zvykat na novou politickou sílu, která bude lákat stále více lidí? Podle Mejstříka je něco takového těžké předem odhadovat. „Určitě budou v parlamentu velmi hlasití, ale jestli přežijí toto počáteční období, je těžké posuzovat. Vox znamená určitou formou protestu a posílení ultrapravicových myšlenek a dá se ale předpokládat, že pokud by pokračovala levicová vláda, mohla by tato strana slábnout, protože už dřív kritizovala jejich myšlenky a hlásila se k tradicím. Ale těžko předjímat, jak se to bude dál vyvíjet,“ říká odborník.

Jak ale varuje komentátor německé televize Deutsche Welle Bernd Riegert, evropské státy jako Polsko, Maďarsko nebo Rakousko ukázaly, že „bahno krajní pravice má potenciál se zvětšovat“ a může případně vést i ze zrodu hlavního politického hnutí v zemi. „Tento trend není nic nového a nedělní volby slouží jako důkaz toho, že dostihl i Španělsko,“ píše pro DW a dodává, že pokud Vox bude potřebovat nového nepřítele, může se snadno zaměřit na „byrokraty v Bruselu“.

Změna kladného postoje Španělů vůči Evropské unii však podle Mejstříka ve Španělsku nehrozí. „Myslím, že volby obecně ukázaly, že Španělé jsou proevropští a chtějí zůstat v jádru Evropské unie. Vox byla jediná otevřeně protievropská strana, všechny ostatní, které ve volbách kandidovaly a získaly také drtivou většinu hlasů, jsou však velmi proevropské. Takže si myslím, že Španělsko – na rozdíl od Itálie, Francie a dalších zemí – dalo naopak velmi jasně najevo, že jeho obyvatelé jsou v Evropské unii spokojeni,“ říká pro INFO.CZ.

URL| <https://www.info.cz/clanek/41486/spanelsko-ma-v-parlamentu-poprve-krajni-pravici-uspeli-i-separatiste-keri-ted-mohou-vydirat-vladu>

Kotlebova strana nebude zrušena

29.4.2019 ČRo Plus str. 03 17:10 Den podle...

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Předseda slovenské krajně pravicové strany Kotleba - Lidová strana Naše Slovensko Marián Kotleba vyjádřil potěšení nad rozhodnutím Nejvyššího soudu, který dnes odmítl návrh generálního prokurátora tuto stranu rozpustit. Končící slovenský prezident Andrej Kiska v reakci na soudní verdikt řekl, že extrémismus je potřeba porazit ve volbách. Politolog Grigorij Mesežnikov v odpoledním Plusu připomněl, že Kotlebovu stranu v nadstandardní míře podporují muži.

Grigorij MESEŽNIKOV, politolog

Mladí lidé, lidé, ale s nižší úrovní vzdělání. Lidé žijící na venkově, lidé pocházející z hrozně deprivovaných regionů, kde teda sociální problémy se objevují, řekl bych, v otevřenější podobě. Je to zřejmé i určité zázemí pro radikalizaci a zrovna ten elektorát, který podporuje Kotlebu je, řekl bych, že podlehl této formě radikalizace.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

A na lince je teď Jan Charvát, politolog z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý den vám přeji.0

Jan CHARVÁT, politolog

Dobrý den.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Tak politolog Mesežnikov mluví o jisté formě radikalizace určité skupiny obyvatel v souvislosti s Kotlebovou stranou. Jaká témata přinášejí Kotlebovci, a do jaké míry jsou radikální podle vás?

Jan CHARVÁT, politolog

Tak, Kotlebovci přinášejí ty standardy, celkem standardní mix toho, čemu říkáme krajní pravice. Jejich pojetí je ale asi trošičku ostřejší, než to bývá jaksí úplně, úplně běžné. To znamená na jedné straně je tam veliký důraz

na slovenský nacionalismus, z něj v podstatě vyplývající neochota účastnit se v podstatě jakýchkoliv mezinárodních jaksi sdružení. To znamená vystoupení z Evropské unie, vystoupení z NATO. Omezením vlivu třeba měnového fondu, a tak dále, a tak dál. A na třetí straně, což je zase spojené nějakým způsobem s tím nacionalismem. Je tam poměrně velmi silná, jaksi animozita vůči romské komunitě, případně obecně jaksi migraci. Specifikum je pak poměrně, řekněme, vstřícný vztah k historii Slovenského štátu, to znamená k /nesrozumitelné/ a té fašistické minulosti.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Podle slovenského Nejvyššího soudu důvody pro rozpuštění Kotlebovy strany nebyly přesvědčivé. Jakým způsobem lze podle vás prokázat, jestli strana ohrožuje demokracii na Slovensku nebo třeba i někde jinde, v jiné evropské zemi.

Jan CHARVÁT, politolog

Tohle je samozřejmě nesmírně jaksi obtížná a složitá otázka. Existuje určitá shoda, řekněme, napříč jaksi Evropou, že k rozpouštění stran saháme až jako k poslednímu možnému jaksi momentu. A znamená to, že ta strana zcela prokazatelně nejenom, že skutečně ohrožuje demokracii. To jako je jedna věc. Jenom jeden rozměr jaksi toho, toho problému. Druhá věc je, že to nelze řešit jiným způsobem a třetí věc je, že to ohrožení musí být nějakým způsobem skutečně jaksi výraznější. To znamená třeba u malých subjektů se tohleto většinou moc neřeší, protože prostě jejich jaksi reálný dopad je velmi omezený, ale vždycky platí, že jaksi prokazovat, že skutečně jde o takovou míru ohrožení demokracie, která jaksi už by zasloužila, abychom proti ní zasáhli tímhle způsobem je vždycky velice velice jaksi složitá a obvykle je to i poměrně sporné. A vlastně se to stává poměrně málokdy, aby ty strany byly rozpouštěné

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

A dá se o Lidové straně naše Slovensko říci, že v rámci veřejného projevu její představitelé překračovali zákonné hranice, že překračovali zákony?

Jan CHARVÁT, politolog

Je to tak, že většina stran tohoto typu a v tomhle případě tedy jaksi ty konotace nejsou moc velkou jaksi výjimkou, na rozdíl od toho předcházejícího subjektu, ve kterém Kotleba působil. Že se většinou snaží jet úplně na hraně, protože oni většinou poměrně dobře jaksi tuší, kde je hranice jaksi práva a zákona. A snaží se jí, pokud je to možné, nepřekračovat, ale je skutečně na té hraně, protože každý dotyk té hrany přivolává vždycky, jo, velice silně mediální pozornost, což je to, o co tyhle strany stojí.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

A proč vlastně Marian Kotleba, protože vy jste na to narazil, proč v roce 2003, ne v roce 2006 rozpustil stranu, kterou vedl. Byla to, bylo to ultranacionalistické hnutí Slovenská pospolitost. Na základě čeho?

Jan CHARVÁT, politolog

Ta Slovenská pospolitost existovala od roku 95. Šlo o jaksi poměrně velmi otevřeně krajně pravicovou, jak krajně pravicové uskupení. V podstatě, nebo ta tady není zapotřebí asi jaksi mluvit nějak zastřeně. To by bylo prostě velmi otevřeně neofašistické uskupení, které se skutečně hlásilo, jaksi velmi intenzivně k té historii Tichovského Slovenska, a to bylo v podstatě ten důvod, kvůli kterému tedy jaksi se ten soud rozhodl tak, jak se rozhodl. To znamená sáhnout k tomu rozpouštění s argumentem, že vlastně skutečně jde o záležitosti, které jsou protiústavní. A jaksi ten způsob, kterým ta strana pracuje, už směřuje skutečně /nesrozumitelné/ (?) proti jaksi demokratickým principům, a je tedy jaksi legitimní, je nějakým způsobem jaksi eliminovat. Je ovšem zapotřebí taky říct, že tohle rozhodnutí bylo nakonec zrušeno, a to uskupení pokračuje dál, ale nikoliv jako politická strana, ale jako občanské sdružení.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

A já si z toho i беру, že si pan Kotleba dává možná v posledních letech trošku víc pozor. Podle Andreje Kisky extrémismus musí být poražen v politickém souboji. Musí ho porazit ostatní strany. Daří se podle vás na politické scéně na Slovensku vést konstruktivní dialog napříč politickým spektrem?

Jan CHARVÁT, politolog

Já myslím, že v tomhle kontextu se to tak úplně nedaří. My víme, že existují nějaké náznaky nebo respektive pan Kotleba s nimi minimálně pracuje jaksi ohledně třeba případné spolupráce se SMERem. Zároveň, ale taky víme, že Slovensko se liší od té třeba české zkušenosti. Od začátku devadesátých let tam byl poměrně jaksi přítomný ten nacionalistický proud. Slovenská národní strana, přestože není to samé jako ty teď Kotlebovy uskupení. To nelze samozřejmě srovnávat, ale ten nacionalismus je poměrně výrazný. Tam byl skutečně jaksi podstatně, podstatně silnější. Poměrně často se vlastně mluví i o tom, že řekne, že očekávám vyšší, řekněme, míra xenofobie v tom veřejném prostoru byla na Slovensku poměrně dlouho jaksi přítomna. A z toho všeho samozřejmě tady jaksi. ten Kotleba vyrostl a maximálně to. Nebo nejenom tady z toho, ale samozřejmě i těch problémů, které tam zazněly jaksi v tom, v tom úvodu od slovenských kolegů. To znamená, že samozřejmě Slovensko se potýká s velkými strukturálními problémy, že tam prostě jsou oblasti, které jsou jaksi chudší, a kde je prostě řada lidí, kteří mají pocit skutečně, že tedy jaksi vyhráli tu transformaci a někteří z nich někteří z nich se proto obrací k tomuhle tomu typu stran, takže jaksi souhra těchto věcí nabídla nebo vytvořil prostor, ve kterém se ten Kotleba dokázal nějakým způsobem uchytit. Samozřejmě je pravda, že i lze jaksi ten extremismus porazit, nebo, to čemu jsme si zvykli říkat extrémismus těmi zákazy. To druhý rozměr toho, že vlastně my neradi saháme k těm zákonům politických stran. Spočívá v tom, že jejich dopad je velmi omezený. Ty strany většinou se prostě ukazují nějaké další podobě. U nás vlastně strana, která by byla velmi podobná svým způsobem, a taky dlouhodobě jaksi spolupráce s Kotlebou. I Dělnická strana sociální spravedlnosti.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Rozumím.

Jan CHARVÁT, politolog

Její původní vlastně podoba, Dělnická strana byla rozpuštěna ale okamžitě se vrátil zpátky v podvečer Dělnické strany sociální spravedlnosti.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Vysvětluje Jan Charvát, politolog z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Díky moc se za váš čas a za informace. Na slyšenou.

Jan CHARVÁT, politolog

Na shledanou.

Španělsko má v parlamentu poprvé krajní pravici. Uspěli i separatisté, kteří teď mohou vydírat vládu

29.4.2019 info.cz str. 00

Vítejte, údaje o tom, jak procházíte naše stránky a jaký obsah vás zajímá, nám pomáhají zlepšovat naše stávající služby a vyvíjet nové. Můžeme vám doporučovat obsah a zobrazovat reklamu na základě vašich zájmů a také vyhodnocovat úspěšnost jednotlivých služeb, obsahu nebo reklamy. K některým informacím mohou mít přístup i vybrané společnosti, které jsou našimi partnery.

Nedělní parlamentní volby ve Španělsku, které se od roku 2015 potýká s nebyvalou roztržičností politické scény, měly vyřešit patovou situaci. Výsledky hlasování ale ukázaly, že Španělsko zůstane i nadále hluboce rozdělené. Vítěze voleb – vládní socialistickou stranu premiéra Pedra Sáncheze – čekají složité koaliční

vyjednávání, do nichž promluví i evropské volby naplánované na druhou polovinu května. Do té doby bude v zemi pokračovat předvolební kampaň a na vyjednávání nebude čas, ani chuť.

„Po 11 letech socialisté vyhráli parlamentní volby ve Španělsku. Budoucnost tak dala na frak minulosti,“ prohlásil po oznámení výsledků vítěz voleb Pedro Sánchez, jehož strana obdržela 122 mandátů z celkových 350, což je o 38 křesel víc než v posledních volbách z roku 2016. Kdo naopak „prohrál“, je Lidová strana (PP). Před třemi lety byla první, v neděli však získala jen 66 mandátů, tedy skoro o polovinu méně než v roce 2016.

„To, že strana PSOE získá kolem 30 procent, bylo celkem očekávatelné. Neplatí to však pro pravicové strany. Méně hlasů, než se odhadovalo, získala jak Lidová strana, tak zejména pravicové uskupení Vox. To získalo prakticky polovinu toho, co mu přisuzovaly volební průzkumy,“ komentuje pro INFO.CZ výsledek voleb odborník na politiku zemí jižní Evropy Martin Mejstřík z **Fakulty sociálních věd UK**.

Sánchez, který se dostal k moci loni v červnu poté, co byla kvůli korupčním skandálům vládě lidoveckého premiéra Mariana Rajoye vyslovena nedůvěra, může být spokojený. Vyhráno ale nemá. Parlament totiž zůstává i nadále velmi roztržštěný, sestavování vlády tak pro něj bude velmi složité.

Třetí nejsilnější stranou se po volbách stala liberální strana Ciudadanos, která získala 57 křesel. S tou by měl Sánchez pohodlnou většinu, jednání s jejím lídrem Albertem Riverou proto nevyloučil. Strana Ciudadanos, která v kampani volala po ukončení vlády levice, ale jednání se Sánchezem od počátku rázně odmítá. Spolupráce se PSOE by naopak nevedla protestní levici Unidas Podemos, která získala 42 křesel a má k socialistům ideově nejbliž.

Jak ale upozorňuje Mejstřík, menšinová koalice socialistů za podpory Podemosu, která je u moci dnes, ve volbách nezískala dost hlasů. Sánchez by tak k utvoření většiny potřeboval podporu menších regionálních stran. „Varianta, o které se hovoří nejčastěji, je taková, že by socialisty podpořily menší regionální strany včetně těch katalánských. To by však znamenalo kompromis a řadu ústupků těmto menším stranám,“ dodává odborník.

Mezi těmito menšími stranami figurují kromě katalánských separatistů také baskičtí nacionalisté, kteří výměnou za podporu vlády mohou socialisty začít vydírat. Právě strany prosazující katalánskou nezávislost loni pomohly dostat Sáncheze k moci výměnou za rozhovory o další autonomii regionu, staly se však zároveň důvodem, proč se předčasné volby vůbec konaly. Poté, co byl v únoru zahájen soudní proces s katalánskými lídry odpovědnými za pokus o odtržení regionu, totiž separatističtí zákonodárci odmítli podpořit rozpočet na rok 2019 a donutili tím premiéra Sáncheze k vypsání nových voleb.

Růst krajní pravice postoj vůči EU neohrozí

Přestože favoritem voleb byli od počátku socialisté, největší pozornost se soustředí především na nárůst krajně pravicové strany Vox. Ta ještě v roce 2016 nezískala jediný mandát, v prosincových regionálních volbách v Andalusii však nečekaně posílila a nemalé zisky jí předpovídaly i průzkumy zveřejněné před nedělním hlasováním. S celkovým počtem 24 křesel Vox nakonec skončila pátá.

„Budeme bojovat ještě tvrději. Tohle je jen začátek,“ prohlásil po ohlášení výsledku voleb šéf Voxu Santiago Abascal, jehož straně pomohl k vzestupu nárůst nelegální migrace ze Severní Afriky, která trápí především obyvatelstvo na jihu Španělska.

Kromě toho jí část voličů přilákala i vlekoucí se katalánská krize, která začala před rokem a půl snahou regionu vyhlásit nezávislost, dodnes se jí nepodařilo zcela vyřešit. Voliči vidí, že si tradiční strany nevedí se situací v Katalánsku rady, uchylují se proto k radikálnějšímu uskupením. Řady lidí, kteří dřív volili například Lidovou stranu, která nyní ve volbách pohořela, svůj hlasovací lístek hodila právě Voxu. Úspěch krajní pravice je přitom v této jihoevropské zemi něco zcela neobvyklého.

Španělsko, kde jsou dodnes zakořeněny hořké vzpomínky na diktaturu Francisca Franka, bylo dlouhou dobu označováno za zemi, která je vůči krajně pravicovému populismu imunní. Od pádu Francova režimu se zde u moci střídali lidovci se socialisty, a pokud lidé tíhli k nějakému extrému, byla to krajní levice. Andaluské a dnes i parlamentní volby však ukazují, že se Španělé – přesněji řečeno část Španělů – už ultrapravice tolik nebojí.

Má si tedy Španělsko zvykat na novou politickou sílu, která bude lákat stále více lidí? Podle Mejstříka je něco takového těžké předem odhadovat. „Určitě budou v parlamentu velmi hlasití, ale jestli přežijí toto počáteční období, je těžké posuzovat. Vox znamená určitou formou protestu a posílení ultrapravicových myšlenek a dá se se ale předpokládat, že pokud by pokračovala levicová vláda, mohla by tato strana silít, protože už dřív kritizovala jejich myšlenky a hlásila se k tradicím. Ale těžko předjímat, jak se to bude dál vyvíjet,“ říká odborník.

Jak ale varuje komentátor německé televize Deutsche Welle Bernd Riegert, evropské státy jako Polsko, Maďarsko nebo Rakousko ukázaly, že „bahno krajní pravice má potenciál se zvětšovat“ a může případně vést i ze zrodu hlavního politického hnutí v zemi. „Tento trend není nic nového a nedělní volby slouží jako důkaz toho, že dostihl i Španělsko,“ píše pro DW a dodává, že pokud Vox bude potřebovat nového nepřitele, může se snadno zaměřit na „byrokraty v Bruselu“.

Změna kladného postoje Španělů vůči Evropské unii však podle Mejstříka ve Španělsku nehrozí. „Myslím, že volby obecně ukázaly, že Španělé jsou proevropští a chtějí zůstat v jádru Evropské unie. Vox byla

jediná otevřeně protievropská strana, všechny ostatní, které ve volbách kandidovaly a získaly také drtivou většinu hlasů, jsou však velmi proevropské. Takže si myslím, že Španělsko – na rozdíl od Itálie, Francie a dalších zemí – dalo naopak velmi jasně najevo, že jeho obyvatelé jsou v Evropské unii spokojeni,“ říká pro INFO.CZ.

Volby do Evropského parlamentu 2019

Volby do Evropského parlamentu se uskuteční 24. a 25. května 2019. Češi budou vybírat celkem 21 nových poslanců. Volí se poměrným systémem, to znamená, že strana musí získat minimálně 5 % hlasů, aby měla nárok na křeslo v parlamentu. I těchto voleb je možné se zúčastnit mimo místo trvalého bydliště na voličský průkaz, nelze ovšem odvolit v zahraničí.

Jak volit Kandidáti Seznam europoslanců Průzkumy Voličský průkaz

Jak se stát členem volební komise Jak vypadá europarlament Historie voleb do EP

URL| <https://www.info.cz/evropska-unie/spanelsko-ma-v-parlamentu-poprve-krajni-pravici-uspeli-i-separatiste-keri-ted-mohou-vydirat-vladu-41486.html>

I lenoch může být úspěšný

29.4.2019 Týden str. 84 Život

Lukáš Seidl

Štěstí, úspěch, spokojenost. Touží po nich snad každý člověk, k jejich dosažení je však mnohdy třeba zásadní změny. Se správným přehozením životní výhybky radí v nové knize Stručný manuál úspěšného lenocha zkušený byznysmen a kouč JAN HEBNAR.

* Současná společnost klade možná až extrémní důraz na výkon, efektivitu, produktivitu. V názvu své nové knihy ale spojujete úspěch s leností. Může tedy úspěchů dosáhnout obyčejný lenoch?

Lenost rozhodně není na škodu, ale nazval bych ji jakousi inteligentní leností. Pokud se zaměříme na věci, které jsou pro nás důležité, věnujeme jim maximum své energie a v tom ostatním lenošíme a šetříme síly, nevidím na tom nic špatného. Dokonce by to tak mělo být, protože energie nemáme nekonečné zásoby. Často se ale setkávám s tím, že se lidé bezhlavě honí za vším možným, nemají jasně stanovené priority a pak jim energie chybí tam, kde by ji ve skutečnosti potřebovali nejvíce. Děláme to, co od nás očekává rodina, kolegové v práci, společnost, a na své potřeby nehledíme. To není správné. Měli bychom více myslet na sebe, na své sny a plány.

* Jak toho dosáhnout, a přitom nebýt sólisty, kteří se zajímají pouze o sebe a okolní svět ignorují?

Především je nutné stanovit si jasně priority. A to v různých oblastech, jež jsou pro nás důležité – to jsou rodina, škola, zaměstnání, vztahy s ostatními... Jsem přesvědčen, že drtivá většina lidí si v tomto ohledu může vlastní život zorganizovat tak, že budou daleko spokojenější a v důsledku i úspěšnější. Jenom si člověk musí hned na začátku uvědomit, že nebude supermanem ve všem, k čemuž nás občas současná společnost tlačí.

* Pracoval jste na české ambasádě v Pekingu jako zástupce vedoucího obchodního oddělení, založil jste několik úspěšných firem, složil státnice ze tří jazyků včetně čínštiny. Zároveň o sobě říkáte, že jste při studiu příliš nevynikal a disponujete průměrným IQ. Neprotiřečí si to trochu?

Na první pohled možná ano, ale právě sám na sobě jsem si vyzkoušel, že pokud si člověk umí věci dobře naplánovat, určit priority a cíle a za jejich splněním disciplinovaně jít, může dosáhnout úspěchů, jež se ve spojení s nikterak oslňujícími studijními výkony či průměrným IQ mohou jevit jako nereálné. Samozřejmě že nic není zadarmo, je třeba překonat řadu překážek. Na druhou stranu určitě neplatí, že aby byl člověk úspěšný, musí být kdovíjaký lumen.

* Co je na začátku cesty za nově vytčenými cíli nejdůležitější?

Velmi se mi osvědčil postup dát se dohromady s lidmi, kteří mají společné plány a již něco dokázali. Dejme tomu, že si jako prioritu, na kterou se zaměříme, zvolíme zdraví. Chcete kvůli němu pravidelně běhat? Přidejte se k těm, kteří to už dělají a jde jim to. Buďte s nimi co nejčastěji a uče se od nich. Budete překvapeni, kolik toho pochytíte, a často navíc podvědomě. Mozek je úžasný v tom, že se umí neuvěřitelně přizpůsobovat prostředí, v němž člověk působí. Od lidí, s nimiž trávíte čas, přebíráte vzorce chování, vyjadřování, nastavování priorit. Tento způsob ohromně pomáhá.

* Jaké další kroky je třeba udělat?

Jsem přesvědčen, že podstatné je mít plán a tím se řídit. Měl by obsahovat jak obecné vize, říkáme jim velké cíle, třeba že chci být lepší táta, tak i ty menší, tedy záležitosti denní rutiny. Například že chci dětem každý večer před spaním přečíst pohádku. Mně osobně se tento způsob velmi osvědčil. Na první pohled se může zdát, že plán člověka dostává do určitého sevření, ve skutečnosti mu ale naopak pomáhá oprostít se od toho, co ho brzdí, třeba prokrastinace a dalších zlovyků. Pro mě je plán osvobozující věc.

* V čem nejčastěji chybujeme?

Často si stanovujeme přehnaně ambiciózní cíle. Pokud chceme začít žít zdravěji, není úplně reálné zaběhnout za dva týdny od tohoto rozhodnutí maraton. Další častý problém je, že si lidé definují své cíle velmi úzce a nepřemýšlejí o životě komplexně. Nedokážou se opřít o několik pilířů, nýbrž pošetile sázejí třeba jenom na jeden. Například se rozhodnou, že chtějí být úspěšnými podnikateli, a soustředí se pouze na byznys. Jenže už opomíjejí, že vedle kariéry potřebují ke spokojenému životu a úspěchu zdraví, fungující rodinné zázemí a mezilidské vztahy, koníčky, které jim dodávají energii, a také ostatní aktivity, v nichž vidí smysl života. Ten je asi nejpodceňovanější.

* Řada lidí touží po změně, požadují ale rychlé a instantní návody s odůvodněním, že na dlouhodobější řešení nemají čas. Musejí pracovat, vydělávat, starat se o domácnost. Je tohle adekvátní argument, nebo jenom neumíme hospodařit s časem?

Když člověk říká, že na něco nemá čas, vnímám to tak, že to pro něho není prioritou. Kdyby byla, čas by si našel. Co se ale hospodaření s časem týče, mnohdy si mylně myslíme, že můžeme podle svých představ zvládat kariéru, dostatečně se věnovat rodině, mít několik koníčků a ještě se naplno starat o své zdraví. To je opět přehnané. Jakmile se chceme něčemu věnovat více, musíme čas ubrat jinde. Když vaříte večeři, také nemůžete mít na sporáku zapálené všechny čtyři hořáky a obsluhovat je současně. Bude-li hořet jeden, jste schopni věnovat hrnci na něm maximální pozornost, pokud jich zapálíte více, musíte z nasazení ubrat a věnovat se i těm ostatním.

* Co je ale lepší? Vsadit všechno na jeden hořák, nebo svůj život „vařit“ na čtyřech plamenech, ale každý z nich svým způsobem trochu šidit?

Ze zkušeností z vlastní praxe a spolupráce s lidmi, jimž pomáhám, mám pocit, že se spíše osvědčuje zapálit těch hořáků více. Jestliže vsadíte všechno na jeden, můžete na něm časem celkem snadno vyhořet.

* Mluvili jsme o hospodaření s časem. Kde jím podle vás nejvíce plýtváme?

Velkým problémem je práce, kde ve skutečnosti měníme svůj čas za peníze. Čas je přitom to nejcennější, co máme, a měli bychom velmi dobře zvážit, zda je pro nás tato směna výhodná. Myslím si totiž, že ve většině případů není. Podívejme se na to podrobněji: čas měníme za práci, práci za peníze, peníze za větší auto. A koho udělalo dlouhodobě šťastným větší auto? Takhle to nefunguje. Lidé často dělají něco, co nechtějí, jenom kvůli penězům. Když se pak o tom s nimi delší dobu bavím, většinou dojdeme k závěru, že právě v zaměstnání je možné nemálo času ušetřit a využít ho jinde. Přestože to většinou zpočátku vypadá jako neřešitelná věc.

* Čemu bychom čas naopak věnovat měli?

Hodně podceňujeme mezilidské vztahy. Ze všech stran se na nás valí spousta informací, jak být zdravější, krásnější a podobně, ale vztahy s druhými se obecně moc neřeší. Proč není nikde slyšet o tom, jak trávit více času se stárnoucími rodiči či prarodiči? Nebo s vlastními dětmi? Plán na správné stravování vám

sestaví kdekjaký výživový poradce, ale kdo vám pomůže v případě, že chcete být lepší rodič a více se věnovat dětem? A teď si můžeme položit otázku, který z těch dvou problémů je důležitější.

* V knize uvádíte, že fungující mezilidské vztahy jsou předpokladem ke spokojenému životu, potažmo úspěchu. Citujete i některé vědecké studie. Co zajímavého badatelé zjistili?

Za zmínku určitě stojí třeba rozsáhlý výzkum, který už od třicátých let minulého století provádějí vědci z Harvardovy univerzity. U nahodile vybraných mužů sledují, jak vztahy ovlivňují kvalitu jejich života. Podrobně bylo zatím analyzováno přes sedm set mužů a ze studie jasně vyplývá, že kvalita vztahů přímo koreluje s jejich štěstím a také dobou dožití. Ti, kdo byli sami, umírali dříve, byli více nemocní, méně spokojení. Jde o jednu z nejdéle trvajících studií v dějinách sociologie, takže její závěry rozhodně nelze brát na lehkou váhu.

* Jakou roli hraje naše okolí v dosahování životních plánů? Jsme my Češi v tomto ohledu specifictí?

V sociální psychologii existuje termín locus of control. Volně ho lze přeložit jako těžiště řízení. Vyjadřuje, do jaké míry jsou lidé přesvědčeni o tom, že dokážou ovlivňovat vnější prostředí, a do jaké míry toto prostředí ovlivňuje je. Američané mají locus of control nejvyšší, jsou přesvědčeni, že dokážou ovlivnit téměř všechno, co se kolem nich děje. Čím více jdete na východ, tím více locus of control klesá. Třeba Arabové ho mají velmi nízký, protože jejich život do značné míry určuje náboženství. My Češi v sobě máme rovněž hodně zakořeněno, že toho s děním okolo sebe příliš nesvedeme. Vnímám zde určitou míru rezignace, která nám cestu za splněním osobních cílů a snů komplikuje.

Jan Hebnar (37) Byznysmen v oblasti mezinárodního obchodu, lektor, kouč a bývalý diplomat. Vystudoval právo na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně a mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** též univerzity. Titul MBA získal na Pekingské univerzitě. Specializuje se na firemní strategii, manažerské dovednosti, komunikaci či mezinárodní vyjednávání a působí jako certifikovaný kouč. Autor knihy Obchod s Čínou a nové publikace Stručný manuál úspěšného lenocha. Je ženatý, má dvě děti. Hovoří anglicky, čínsky a francouzsky.

Foto autor| Foto: Depositphotos, Robert Sedmík

Foto popis| ŽÁDOUCÍ RELAX. Lenošení ve správný okamžik není podle Jana Hebnara vůbec na škodu.

Jiná Unie. Evropská integrace od českého vstupu párkrát poskočila, ovlivnila ji migrace i ekonomická krize

29.4.2019 ceskatelevize.cz str. 00

Plastika Entropa Davida Černého zobrazovala stereotypy o unijních zemích. Výtvarník ji vytvořil roce 2009 u příležitosti českého předsednictví Evropské unie. Velká Británie však v díle chyběla. Chybět se pak rozhodla i ve skutečnosti. To je jedna ze změn, jimiž EU prošla od českého vstupu. Chronologicky první byla Lisabonská smlouva, která měla adaptovat Unii na rozšíření. Pak už Evropa reagovala na turbulentní vývoj událostí. Politici hledali odpovědi na ekonomickou krizi, na nebývale velké množství lidí klepajících na evropské dveře a na ruskou vojenskou agresi vůči Ukrajině.

V době rozšíření Evropské unie se na východě vesměs jávalo a na západě opatrně tleskalo. Konkurence nových, chudších zemí na jednotném trhu totiž vyvolala obavy z nabourání pořádků, na které byla západní Evropa tolik hrdá.

Zástupce ředitele Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Tomáš Weiss upozorňuje, že v některých státech vyvolával volný pohyb pracovních sil a příchod statisíců Poláků, Čechů nebo Litevců nelibost. Jejím důsledkem je mimo jiné brexit. S nadsázkou se tak dá říct, že velké rozšíření bylo zároveň počátkem prvního rozpadání.

Ale zpátky do dob, kdy o chybějící Británii žertovali umělci. Zásadní proměna EU se začala odehrávat brzy po rozšíření: v prosinci 2007 byla podepsána Lisabonská smlouva. Čekala ji trnitá cesta.

V červnu 2008 ji odmítli v referendu Irové, kteří smlouvu schválili až napodruhé v říjnu 2009 poté, co se pozměnila, například zavedením postů komisaře pro každou členskou zemi. Jako poslední ji v listopadu 2009 ratifikovalo Česko, když si vyjednalo výjimku z právní závaznosti Listiny základní práv EU. V platnost Lisabonská smlouva vstoupila 1. prosince 2009.

Prvním z cílů Lisabonské smlouvy bylo učinit Evropskou unii demokratičtější a transparentnější. Poprvé proto zmiňuje možnost vystoupení. Málokdo tušil, že ji Britové využijí už za necelých deset let.

Kromě této symbolické roviny posílila smlouva roli přímo voleného Evropského parlamentu při rozhodování o unijní legislativě. Ten od té doby může například odmítnout mezinárodní dohody, které vyjedná Evropská komise. Tohoto práva využil parlament poprvé v červenci 2012, kdy zamítl smlouvu ACTA zpřisňující ochranu duševního vlastnictví.

Volby do Evropského parlamentu také díky smlouvě významněji ovlivňují, kdo usedne v čele Evropské komise. Jejím předsedou se totiž stává kandidát, kterého si předem vybrala a s nímž v čele kandidovala nejsilnější parlamentní frakce.

Smlouva posílila i roli národních parlamentů. Ty díky ní mohou snáz kontrolovat, jestli unijní orgány nepřekračují své pravomoci a zabývají se skutečně jen problémy, které je efektivnější řešit na evropské než na státní úrovni.

Lisabonská smlouva zavedla také takzvaný institut občanské iniciativy. Při ní jeden milion občanů většího počtu členských států může vyzvat Komisi k předložení návrhu. Lidé toho využili například při pokusu zrušit zavádění letního času.

Vedle zásadních proměn se Unie proměňuje také prostřednictvím drobných krůčků v řadě oblastí. Loni se třeba státy EU dohodly na společných pravidlech pro ochranu zákazníků turistických služeb v celé Unii nebo na tom, že každý občan EU se mimo ni může obracet na zastupitelský úřad jakéhokoliv z unijních států.

Osmnáctiletí Evropané mají od loňska možnost požádat o peníze na cestování po Unii. Diváci na internetu mají díky novému pravidlu jistotu, že jim jejich pořad při překročení vnitrounijní hranice neskončí. Naopak skončil roaming mezi členskými státy.

Unie zavedla od roku 2012 také jednotná minimální práva pro oběti trestných činů. Obviněným zase zajistila právo na informace o procesu v jazyce, kterému rozumí.

Zdroj: europa.eu

Druhým cílem Lisabonské smlouvy bylo efektivnější rozhodování a zvýšení akceschopnosti. Evropská unie tak dostala právní subjektivitu a změnila se i vrcholné instituce. EU získala stálého předsedu Rady, o němž se někdy mluví jako o prezidentovi (prvním byl Herman Van Rompuy, nahradil ho Donald Tusk), a ministryni zahraničí (Catherine Ashtonová, kterou vystřídala Federica Mogheriniová). Zastoupení Unie navenek se tak personálně sjednotilo.

Změnil se i rozhodovací proces. V některých oblastech, v nichž musely dříve všechny členské země najít shodu, může nyní kvalifikovaná většina prosadit změnu. Jednomyslnost zůstala v zahraniční politice, daních, sociální politice a u změn smluv EU.

I způsob výpočtu kvalifikované většiny se změnil, takže čtyři nejlidnatější státy od přijetí smlouvy mohou jakékoliv rozhodnutí zablokovat. Většinu totiž tvoří 55 procent členů Rady (zastupujících minimálně 16 zemí), kteří zároveň reprezentují nejméně 65 procent obyvatel Unie.

Smlouva dále zvýšila akceschopnost EU v oblasti boje proti terorismu a trestné činnosti tím, že umožnila lepší spolupráci mezi členskými státy při potírání organizovaného zločinu. Podobně měla vliv v otázkách bezpečnosti, svobody a spravedlnosti, energetiky, veřejného zdraví, civilní ochrany, změn klimatu, výzkumu vesmíru nebo humanitární pomoci.

Třetím cílem Lisabonské smlouvy bylo posílení demokratických hodnot. Zakotvila proto právní závaznost Listiny základních práv EU, jež byla přijata v prosinci 2000 v Nice jako nezávazný dokument a jejíž text byl v roce 2007 upraven. Británie, Polsko a Česko si v tomto bodě vyjednaly výjimku.

Ještě při procesu ratifikace Lisabonské smlouvy explodoval americký finanční systém a do světa se začala šířit nejsilnější ekonomická krize za téměř osmdesát let. Pocítily ji i evropské banky a veřejnost. O dva roky později krize dohnala i státy. Dluhy některých z nich se vymkly kontrole.

Evropští politici, bankéři a ekonomové během několika let dospěli k pěti základním odpovědím. První bylo utahování opasek v zemích nejhůř postižených dluhy. To se týkalo například Řecka, Španělska nebo Irska.

Druhou bylo posílení pravomocí Evropské komise, která může trestat státy za porušování Paktu stability a růstu v oblasti přílišného zadlužování. Evropští statistici také získali právo pečlivěji kontrolovat data, která zjistí jejich kolegové v jednotlivých zemích.

Třetí reakcí byl vznik Evropského stabilizačního mechanismu, do něhož vstoupily státy platící eurem. Jeho základním smyslem je půjčovat levné peníze zemím v krizi výměnou za tlak na reformy vedoucí k úspornějším veřejným rozpočtům.

Čtvrtý krok podnikla Evropská centrální banka, která napumpovala do ekonomiky velké množství nově natištěných peněz. Oslabila tím mimo jiné euro, což napomohlo exportu.

Pátým krokem byl vznik bankovní unie mezi státy eurozóny, k nimž se mohou připojit i ostatní. Díky ní se zvýšil dohled nad komerčními bankami a pojišťovnami.

Krise tak vedla k přesunu některých pravomocí ze států do Bruselu především v oblasti dohledu nad dluhy státních rozpočtů a chováním bank. To se v daleko větší míře týká zemí v eurozóně. Prohloubil se tak vícerychlostní charakter evropské integrace, kdy některé země spolupracují úžeji než jiné. A ukázalo se, že zájem o pobyt v jádru mají i další členové osmadvacítky.

V roce 2011, kdy doznávaly debaty o Lisabonské smlouvě, a Evropu zaměstnávala ekonomická krize, se nedaleko začalo rodit další zásadní téma, které Unii nakonec změnilo. Blízkým východem se přehnal hnutí odporu k vlastním diktaturám, pro které se vžil název arabské jaro.

Protivládní protesty v Sýrii brzy přerostly v občanskou válku. A v tu se proměnily i demonstrace v Libyi, kde zásah několika zemí NATO, Ligy arabských států a Švédska vedl ke svržení tamního dlouholetého vládcu Muammara Kaddáfího.

Ze Sýrie uprchly miliony lidí. Řada z nich po letech v uprchlických táborech v okolních státech ztratila jakoukoliv naději na normální život a vydala se ho hledat do Evropy. Chaosem zmítaná Libye se zase stala přestupní stanicí pro obyvatele afrických států utíkajících před válkami, diktaturami nebo stěží představitelnou bídou z vlastních zemí. Evropa tak brzy musela řešit, co s nevidaným množstvím lidí klepajícím na její dveře.

Čím dál zřetelněji se ukazovalo, že státy u Středozemního moře nejsou schopné ohlídat své často velmi dlouhé pobřeží (řecké břehy mají téměř 14 tisíc kilometrů). V prosinci 2013 proto zahájil svou činnost Evropský systém ochrany hranic známý pod zkratkou Eurosur. Evropská rada také poprvé vedla plnohodnotnou debatu o společné obranné politice.

Migrantů pokoušejících se přeplout do Evropy však bylo čím dál víc a mnozí svůj pokus zaplatili životem. Unie proto v dubnu 2015 přijala další opatření pro boj s převaděči, vracení lidí bez nároku na azyl v EU, ochranu uprchlíků a ztrojnásobila zdroje na záchranné akce ve Středomoří.

Počty nově příchozích však stále rostly a především Řecko s Itálií přestávaly být schopné se o ně postarat. V září 2015 proto Evropská rada i přes nesouhlas několika zemí odhlasovala kvóty na přemístění 120 tisíc žadatelů o azyl z jihoevropských zemí do všech ostatních.

To vyvolalo spor, který skončil opuštěním myšlenky povinných kvót a především pocitem hořkého rozdělení a výčitek z nedostatku solidarity. Výsledkem je také stále neukončená debata o sjednocení azylového systému, který se v jednotlivých státech značně liší, a to včetně procenta odmítnutých žádostí.

Azylanti mezitím putovali Evropou, což vedlo k opětovnému zavedení hraničních kontrol na mnoha místech, kde se nedávno závory slavnostně bořily. Až dohoda s Tureckem z jara 2016 dokázala situaci uklidnit a snížit množství přicházejících lidí. Na podzim téhož roku pak začala působit i Evropská pohraniční a pobřežní stráž známá jako Frontex.

V době, kdy Evropané sledovali neschopnost některých států poradit si s lidmi převážně z Blízkého východu jdoucími třeba po dálnici za lepším životem, zabila v Paříži skupina zločinců 130 lidí. K jejich činu se přihlásili radikální islamisté.

Následovalo několik dalších teroristických útoků. V letech 2015 až 2018 zemřelo v EU rukou teroristů inspirovaných radikálním islámem podle údajů Europolu 351 lidí. Politolog Tomáš Weiss v té souvislosti upozorňuje, že tématu bezpečnosti se chytily politici, a to nejen ti extrémní. „Novináři měli o čem psát a politici měli kolem čeho stavět politiku strachu,“ vysvětluje.

Tato kombinace přivedla významnou část obyvatel EU k pocitu existenciálního ohrožení. Ten následně proměnil politickou mapu EU a posílil strany propagující omezování svobody v zájmu bezpečnosti, uzavření hranic a odmítání migrace. I v mainstreamových stranách především ve střední Evropě posílily tyto proudy, dodává politolog Weiss.

Téma bezpečnosti se dostalo do popředí ještě z jednoho důvodu. V únoru 2014 ukrajinský parlament po překotných událostech v Kyjevě a útěku prezidenta Viktora Janukovyče převzal moc. Rusko zareagovalo vojenskou anexí Krymu a ozbrojenou agresí na východě Ukrajiny. Poprvé od druhé světové války zabral nějaký stát násilím území svého souseda a pak ho k sobě připojil, což zcela proměnilo bezpečnostní situaci na kontinentu.

V lednu 2017 se pak stal prezidentem Spojených států Donald Trump, který několikrát zpochybnil závazky v rámci NATO i smysl organizace jako takové.

Evropané proto zahájili debatu o vlastních obranných schopnostech. Hlavním důsledkem bylo zásadní posílení bojových skupin EU (tzv. battlegroups) v nichž spolupracují vojáci členských zemí.

Změna globálního prostředí tak přispěla k tomu, že se EU sama stala předmětem politické debaty. A právě v tom vidí politolog Tomáš Weiss největší proměnu. Politici podle něj stále více hovoří o tom, jak Unie funguje a k čemu vůbec je, což se dřív dělo daleko méně. Začíná vznikat také celoevropská debata.

Francouzského prezidenta by před patnácti lety nenapadlo adresovat své nápady na další směřování Unie celému kontinentu ve všech jeho jazycích, jak učinil v březnu letošního roku.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2791871-jina-unie-evropska-integrace-od-ceskeho-vstupu-parkrat-poskocila-ovlivnila-ji-migrace-i>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ct24.cz (Svět)

Jiná Unie. Evropská integrace od českého vstupu párkrát poskočila, ovlivnila ji migrace i ekonomická krize

29.4.2019 ct24.cz str. 00 Svět
svitakm

Plastika Entropa Davida Černého zobrazovala stereotypy o unijních zemích. Výtvarník ji vytvořil roce 2009 u příležitosti českého předsednictví Evropské unii. Velká Británie však v díle chyběla. Chybět se pak rozhodla i ve skutečnosti. To je jedna ze změn, jimiž EU prošla od českého vstupu. Chronologicky první byla Lisabonská smlouva, která měla adaptovat Unii na rozšíření. Pak už Evropa reagovala na turbulentní vývoj událostí. Politici hledali odpovědi na ekonomickou krizi, na nebývale velké množství lidí klepajících na evropské dveře a na ruskou vojenskou agresi vůči Ukrajině.

V době rozšíření Evropské unie se na východě vesměs jávalo a na západě opatrně tleskalo. Konkurence nových, chudších zemí na jednotném trhu totiž vyvolala obavy z nabourání pořádků, na které byla západní Evropa tolik hrdá.

Zástupce ředitele Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Tomáš Weiss upozorňuje, že v některých státech vyvolával volný pohyb pracovních sil a příchod statisíců Poláků, Čechů nebo Litevců nelibost. Jejím důsledkem je mimo jiné brexit. S nadsázkou se tak dá říct, že velké rozšíření bylo zároveň počátkem prvního rozpadání.

Ale zpátky do dob, kdy o chybějící Británii žertovali umělci. Zásadní proměna EU se začala odehrávat brzy po rozšíření: v prosinci 2007 byla podepsána Lisabonská smlouva. Čekala ji trnitá cesta.

V červnu 2008 ji odmítli v referendu Irové, kteří smlouvu schválili až napodruhé v říjnu 2009 poté, co se pozměnila, například zavedením postů komisaře pro každou členskou zemi. Jako poslední ji v listopadu 2009 ratifikovalo Česko, když si vyjednalo výjimku z právní závaznosti Listiny základních práv EU. V platnost Lisabonská smlouva vstoupila 1. prosince 2009. Lisabon: pokus o demokratizaci

Prvním z cílů Lisabonské smlouvy bylo učinit Evropskou unii demokratičtější a transparentnější. Poprvé proto zmiňuje možnost vystoupení. Málokdo tušil, že ji Britové využijí už za necelých deset let.

Kromě této symbolické roviny posílila smlouva roli přímo voleného Evropského parlamentu při rozhodování o unijní legislativě. Ten od té doby může například odmítnout mezinárodní dohody, které vyjedná Evropská komise. Tohoto práva využil parlament poprvé v červenci 2012, kdy zamítl smlouvu ACTA zpřisňující ochranu duševního vlastnictví.

Odkaz

Evropský parlament odmítl protipirátskou smlouvu ACTA

Volby do Evropského parlamentu také díky smlouvě významněji ovlivňují, kdo usedne v čele Evropské komise. Jejím předsedou se totiž stává kandidát, kterého si předem vybrala a s nímž v čele kandidovala nejsilnější parlamentní frakce.

Smlouva posílila i roli národních parlamentů. Ty díky ní mohou snáz kontrolovat, jestli unijní orgány nepřekračují své pravomoci a zabývají se skutečně jen problémy, které je efektivnější řešit na evropské než na státní úrovni.

Lisabonská smlouva zavedla také takzvaný institut občanské iniciativy. Při ní jeden milion občanů většího počtu členských států může vyzvat Komisi k předložení návrhu. Lidé toho využili například při pokusu zrušit zavádění letního času.

Fakta
Drobné posuny ve fungování EU

Drobné posuny ve fungování EU

Vedle zásadních proměn se Unie proměňuje také prostřednictvím drobných krůčků v řadě oblastí. Loni se třeba státy EU dohodly na společných pravidlech pro ochranu zákazníků turistických služeb v celé Unii nebo na tom, že každý občan EU se mimo ni může obracet na zastupitelský úřad jakéhokoliv z unijních států.

Osmnáctiletí Evropané mají od loňska možnost požádat o peníze na cestování po Unii. Diváci na internetu mají díky novému pravidlu jistotu, že jim jejich pořad při překročení vnitrouijní hranice neskončí. Naopak skončil roaming mezi členskými státy.

Unie zavedla od roku 2012 také jednotná minimální práva pro oběti trestných činů. Obviněným zase zajistila právo na informace o procesu v jazyce, kterému rozumějí.

Zdroj: europa.eu

Lisabon: pokus o efektivitu

Druhým cílem Lisabonské smlouvy bylo efektivnější rozhodování a zvýšení akceschopnosti. Evropská unie tak dostala právní subjektivitu a změnily se i vrcholné instituce. EU získala stálého předsedu Rady, o němž se někdy mluví jako o prezidentovi (prvním byl Herman Van Rompuy, nahradil ho Donald Tusk), a ministryni zahraničí (Catherine Ashtonová, kterou vystřídala Federica Mogheriniová). Zastoupení Unie navenek se tak personálně sjednotilo.

Změnil se i rozhodovací proces. V některých oblastech, v nichž musely dříve všechny členské země najít shodu, může nyní kvalifikovaná většina prosadit změnu. Jednomyslnost zůstala v zahraniční politice, daních, sociální politice a u změn smluv EU.

I způsob výpočtu kvalifikované většiny se změnil, takže čtyři nejlidnatější státy od přijetí smlouvy mohou jakékoliv rozhodnutí zablokovat. Většinu totiž tvoří 55 procent členů Rady (zastupujících minimálně 16 zemí), kteří zároveň reprezentují nejméně 65 procent obyvatel Unie.

Smlouva dále zvýšila akceschopnost EU v oblasti boje proti terorismu a trestné činnosti tím, že umožnila lepší spolupráci mezi členskými státy při potírání organizovaného zločinu. Podobně měla vliv v otázkách bezpečnosti, svobody a spravedlnosti, energetiky, veřejného zdraví, civilní ochrany, změn klimatu, výzkumu vesmíru nebo humanitární pomoci.

Třetím cílem Lisabonské smlouvy bylo posílení demokratických hodnot. Zakotvila proto právní závaznost Listiny základních práv EU, jež byla přijata v prosinci 2000 v Nice jako nezávazný dokument a jejíž text byl v roce 2007 upraven. Británie, Polsko a Česko si v tomto bodě vyjednaly výjimku. Hledání odpovědi na nejhorší ekonomickou krizi za desítky let

Ještě při procesu ratifikace Lisabonské smlouvy explodoval americký finanční systém a do světa se začala šířit nejsilnější ekonomická krize téměř za osmdesát let. Pociťily ji i evropské banky a veřejnost. O dva roky později krize dohnala i státy. Dluhy některých z nich se vymkly kontrole.

Evropští politici, bankéři a ekonomové během několika let dospěli k pěti základním odpovědím. První bylo utahování opasků v zemích nejhůř postižených dluhy. To se týkalo například Řecka, Španělska nebo Irska.

Odkaz

Jak chamtivost změnila sen o bydlení na noční můru? Vše, co potřebujete vědět o vzniku světové ekonomické krize

Druhou bylo posílení pravomocí Evropské komise, která může trestat státy za porušování Paktu stability a růstu v oblasti přílišného zadlužování. Evropští statistici také získali právo pečlivěji kontrolovat data, která zjistí jejich kolegové v jednotlivých zemích.

Třetí reakcí byl vznik Evropského stabilizačního mechanismu, do něhož vstoupily státy platící eurem. Jeho základním smyslem je půjčovat levné peníze zemím v krizi výměnou za tlak na reformy vedoucí k úspornějším veřejným rozpočtům.

Čtvrtý krok podnikla Evropská centrální banka, která napumpovala do ekonomiky velké množství nově natištěných peněz. Oslabila tím mimo jiné euro, což napomohlo exportu.

Pátým krokem byl vznik bankovní unie mezi státy eurozóny, k nimž se mohou připojit i ostatní. Díky ní se zvýšil dohled nad komerčními bankami a pojišťovnami.

Krize tak vedla k přesunu některých pravomocí ze států do Bruselu především v oblasti dohledu nad dluhy státních rozpočtů a chováním bank. To se v daleko větší míře týká zemí v eurozóně. Prohloubil se tak vícerychlostní charakter evropské integrace, kdy některé země spolupracují úžeji než jiné. A ukázalo se, že zájem o pobyt v jádru mají i další členové osmadvacítky.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Rozšiřování eurozóny

Zdroj: ČT24

Otázka identity

V roce 2011, kdy doznívaly debaty o Lisabonské smlouvě a Evropu zaměstnávala ekonomická krize, se nedaleko začalo rodit další zásadní téma, které Unii nakonec změnilo. Blízkým východem se přehnalo hnutí odporu k vlastním diktaturám, pro které se vžil název arabské jaro.

Protivládní protesty v Sýrii brzy přerostly v občanskou válku. A v tu se proměnily i demonstrace v Libyi, kde zásah několika zemí NATO, Ligy arabských států a Švédska vedl ke svržení tamního dlouholetého vládcy Muammara Kaddáfího.

Ze Sýrie uprchly miliony lidí. Řada z nich po letech v uprchlických táborech v okolních státech ztratila jakoukoliv naději na normální život a vydala se ho hledat do Evropy. Chaosem zmítaná Libye se zase stala přestupní stanicí pro obyvatele afrických států utíkajících před válkami, diktaturami nebo stěží představitelnou bídou z vlastních zemí. Evropa tak brzy musela řešit, co s nevídaným množstvím lidí klepajícím na její dveře.

Odkaz

OBRAZEM: Nahlédněte do nejhudších domácností. A tipněte si, jestli chudoba mizí, nebo bují

Čím dál zřetelněji se ukazovalo, že státy u Středozemního moře nejsou schopné ohlídat své často velmi dlouhé pobřeží (řecké břehy mají téměř 14 tisíc kilometrů). V prosinci 2013 proto zahájil svou činnost Evropský systém ochrany hranic známý pod zkratkou Eurosur. Evropská rada také poprvé vedla plnohodnotnou debatu o společné obranné politice.

Migrantů pokoušejících se přeplout do Evropy však bylo čím dál víc a mnozí svůj pokus zaplatili životem. Unie proto v dubnu 2015 přijala další opatření pro boj s převaděči, vracení lidí bez nároku na azyl v EU, ochranu uprchlíků a ztrojnásobila zdroje na záchranné akce ve Středomoří.

Počty nově příchozích však stále rostly a především Řecko s Itálií přestávaly být schopné se o ně postarat. V září 2015 proto Evropská rada i přes nesouhlas několika zemí odhlasovala kvóty na přemístění 120 tisíc žadatelů o azyl z jihoevropských zemí do všech ostatních.

Odkaz

Merkelová chápe české a slovenské výhrady ohledně kvót. K solidaritě podle ní ale dojít musí

To vyvolalo spor, který skončil opuštěním myšlenky povinných kvót a především pocitem hořkého rozdělení a výčitek z nedostatku solidarity. Výsledkem je také stále neukončená debata o sjednocení azylového systému, který se v jednotlivých státech značně liší, a to včetně procenta odmítnutých žádostí.

Azylanti mezitím putovali Evropou, což vedlo k opětovnému zavedení hraničních kontrol na mnoha místech, kde se nedávno závory slavnostně bořily. Až dohoda s Tureckem z jara 2016 dokázala situaci uklidnit a snížit množství přicházejících lidí. Na podzim téhož roku pak začala působit i Evropská pohraniční a pobřežní stráž známá jako Frontex. Pocit ohrožení

V době, kdy Evropané sledovali neschopnost některých států poradit si s lidmi převážně z Blízkého východu jdoucími třeba po dálnici za lepším životem, zabila v Paříži skupina zločinců 130 lidí. K jejich činu se přihlásili radikální islamisté.

Následovalo několik dalších teroristických útoků. V letech 2015 až 2018 zemřelo v EU rukou teroristů inspirovaných radikálním islámem podle údajů Europolu 351 lidí. Politolog Tomáš Weiss v té souvislosti upozorňuje, že tématu bezpečnosti se chytili politici, a to nejen ti extrémní. „Novináři měli o čem psát a politici měli kolem čeho stavět politiku strachu,“ vysvětluje.

Tato kombinace přivedla významnou část obyvatel EU k pocitu existenciálního ohrožení. Ten následně proměnil politickou mapu EU a posílil strany propagující omezování svobody v zájmu bezpečnosti, uzavření hranic a odmítání migrace. I v mainstreamových stranách především ve střední Evropě posílily tyto proudy, dodává politolog Weiss.

Odkaz

Měl jsem strach ze zmanipulovaných migrantů, vysvětlil senior kácení stromů na koleje

Agrese na východě

Téma bezpečnosti se dostalo do popředí ještě z jednoho důvodu. V únoru 2014 ukrajinský parlament po překotných událostech v Kyjevě a útěku prezidenta Viktora Janukovyče převzal moc. Rusko zareagovalo vojenskou anexí Krymu a ozbrojenou agresí na východě Ukrajiny. Poprvé od druhé světové války zabral nějaký

stát násilím území svého souseda a pak ho k sobě připojil, což zcela proměnilo bezpečnostní situaci na kontinentu.

V lednu 2017 se pak stal prezidentem Spojených států Donald Trump, který několikrát zpochybnil závazky v rámci NATO i smysl organizace jako takové.

Odkaz

15 let od vstupu Česka do EU

Evropané proto zahájili debatu o vlastních obranných schopnostech. Hlavním důsledkem bylo zásadní posílení bojových skupin EU (tzv. battlegroups), v nichž spolupracují vojáci členských zemí.

Změna globálního prostředí tak přispěla k tomu, že se EU sama stala předmětem politické debaty. A právě v tom vidí politolog Tomáš Weiss největší proměnu. Politici podle něj stále více hovoří o tom, jak Unie funguje a k čemu vůbec je, což se dřív dělo daleko méně. Začíná vznikat také celoevropská debata. Francouzského prezidenta by před patnácti lety nenapadlo adresovat své nápady na další směřování Unie celému kontinentu ve všech jeho jazycích, jak učinil v březnu letošního roku.

Odkaz

Macron sepsal svou vizi Evropy. Zachránit ji chce reformami, které nenarazí na žádné tabu

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2791871-jina-unie-evropska-integrace-od-ceskeho-vstupu-parkrat-poskocila-ovlivnila-ji-migrace-i>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[ceskatelevize.cz](https://www.ceskatelevize.cz)

Piráti v Pardubickém kraji představují svého kandidáta do Evropských voleb

30.4.2019 pardubice.cz str. 00

Pardubice, 29. dubna 2019 - Piráti v Pardubickém kraji mají také svého kandidáta do Evropských voleb. Je jim Mgr. Jiří Jansa, který by rád v Evropském parlamentu bojoval proti daňovým rájům, věnoval se regulaci systému shadow banking v evropském bankovníctví a ekonomickým tématům obecně.

Mgr. Jiří Jansa je od roku 2012 registrovaným příznivcem Pirátské strany, v roce 2018 vstoupil k Pirátům jako člen, stal se také předsedou kraje a nyní se uchází o post poslance v Evropských volbách pro rok 2019.

Jiří Jansa vystudoval **Fakultu sociálních věd** na Karlově univerzitě, obor ekonomické teorie. V průběhu studia strávil rok na univerzitě ve švédském městě Umea, kde se věnoval studiu kurzů z managementu a ekonomické historie. Studia úspěšně zakončil v roce 2012, získal titul Mgr. a zůstal několik let pracovat v Praze jako makroekonom pro rozvojové ekonomiky. Od roku 2015 pracuje jako pojistný matematik pro ČSOB pojišťovnu v Pardubicích, kde v současné době i žije.

Jeho komentář k existenci daňových rájů a důsledkům pro ekonomiku:

“ Finanční úniky z evropských ekonomik do daňových rájů jsou odhadovány v podobné výši jako je rozpočet celé Evropské unie. Daňovou zátěž v Evropě nese předaněná střední třída, jejíž mzda roste pomaleji

než by odpovídalo nárůstu produktivity v ekonomice. Celo evropsky bychom jako Pirátská strana rádi přispěli k tomu, aby se po odstříhnutí daňových rájů mohly daně občanům snižovat.”

K ostatním tématům pak dodává:

“ Finanční krize v letech 2007/2008 ukázala, že finanční inovace bez přísné regulace v současném světě digitálních peněz mohou mít pro reálnou ekonomiku o dost destruktivnější roli než se předpokládalo. V České republice některé z nových finančních operací nejsou povoleny, ale stabilní západní finanční sektor je i v našem zájmu.

Evropská unie a hlavně země eurozóny budou navíc muset v následujících letech vyřešit, co s měnou euro. Eurozóna ve složení, v jakém je nyní, byla udržena jen díky zásahům Evropské centrální banky a jejímu programu výkupu dluhů z evropských ekonomik.”

Náš poslanec za Pardubický kraj Bc. Mikuláš Ferjenčík o Jiřím Jansovi říká „Věřím, že Jirkova odbornost pojistného matematika by posílila náš evropský tým v klíčových tématech, jako je příprava společnosti na nástup robotizace a boj s daňovými úniky korporací.“

URL| <https://www.pardubice.cz/zpravy/politika/pirati-v-pardubickem-kraji-predstavuji-sveho-kandidata-do-evropskych-voleb/>

Koruna před zasedáním ČNB posiluje

30.4.2019 roklen24.cz str. 00

Dominik Stroukal

Tagy: RoklenFx, forex, fx, koruna, euro, dolar, EURCZK, USDCZK, EURUSD

Nižší očekávání v eurozóně a vyšší útraty domácností ve Spojených státech. Koruna díky převažující predikci vyšších sazeb včera většinu dne posilovala. Vrátila se tak na hodnoty z počátku minulého týdne.

První data včera dorazila z Itálie, kde inflace měřená indexem cen výrobců mírně meziročně zpomalila z 3,9 % na 3,7 %. Za celou eurozónu pak byl zveřejněn index ekonomického sentimentu. Ten měl podle očekávání klesnout z 105,6 bodů na 105, spadnul ale o celý bod níže až na 104 bodů. Propad zapříčinilo zejména nízké očekávání v průmyslu.

Více živo bylo na amerických datech. Spojené státy ukázaly výsledky příjmů domácností, které podle očekávání za březen mírně rostly, oproti očekávaným 0,4 % však jen o 0,1 %. Negativně překvapil index výdajů domácností na spotřebu, který meziročně dosáhl na 1,6 %, což bylo desetinu procenta pod očekáváním, a tedy ještě dále od inflačního cíle amerického Fedu.

Přestože příjmy domácností rostly pomaleji, než se očekávalo, pozitivně naopak překvapily jejich výdaje, které v březnu z únorového růstu o 0,1 % vyskočily na 0,9 %.

Do kurzu dolaru měl možnost také promluvit americký ministr financí Steven Mnuchin, který poskytl interview o pokračujících jednáních s Čínou. Podle něj se blíží ke konci, což je v posledních měsících natolik opakované, že tomu trhy už nepřipisují zásadní význam. Jednání budou dnes pokračovat přímo v Pekingu, právě za účasti Mnuchina. Ten se vedle diskuze o Číně vyjádřil také k možnosti hospodářské krize. Americký ministr financí se propadu ekonomiky neobává.

U dvojice euro a dolar včera získalo euro. To po klidném dni k večeru začalo posilovat, získalo dvě desetiny procenta a dostalo se až nad 1,1185 EURUSD. Na kurzu zelených bankovek, které oslabovaly proti většině měn skupiny G-10, se zřejmě začíná projevovat blížící se zasedání amerického Fedu.

Dnes očekáváme celou řadu důležitých a zajímavých dat. Z eurozóny to bude zejména HDP, včetně HDP jednotlivých zemí, zejména Itálie. Eurozóna zveřejní také nezaměstnanost a Německo inflaci. Ve Spojených státech vyjdou data z trhu s nemovitostmi včetně Case-Shillerova indexu a také index spotřebitelské důvěry.

Aktuálně se americká měna vůči euru v online směnárně RoklenFx obchoduje za středový kurz 1,1180 EURUSD, dolarový index se pak nachází na hodnotě 97,85 bodu. Během dne by se kurz EURUSD měl pohybovat v rozmezí od 1,1114 do 1,1187 EURUSD.*

Domácí měna s pravděpodobným brzkým zvyšováním sazeb v zádech během včerejška posilovala. Proti dolaru získala 0,3 %, prorazila 23 USDCZK a podívala se až na 22,965 USDCZK. Díky tomu se dostala zpět na hodnotu z minulých středy. K euru bylo posilování mírnější, ale i tak si koruna připsala více než desetinu procenta a usadila se na konci dne na 25,67 EURCZK.

Dnes nás žádná klíčová domácí data nečekají. Vy zbytku týdne bude zveřejněn pouze index PMI průmyslu za duben (čtvrtek). Aktuálně se koruna v online směnárně RoklenFx obchoduje za středový kurz 25,67 EURCZK. Dle naší predikce by se kurz vůči euru měl držet v rozmezí 25,64 až 25,71 EURCZK, ve dvojici s dolarem zase od 22,92 až 23,14 USDCZK.*

*Průměrný nominální kurz, zveřejňovaný ECB, bude dle použitých modelů s vysokou pravděpodobností ve zmíněném intervalu. Predikce měnových kurzů jsou založeny na modelu časových řad, který zohledňuje předchozí hodnotu kurzu i jeho minulou volatilitu. K přesnějšímu určení budoucí volatility je do modelu navíc zakomponován faktor zveřejňování makroekonomických dat. Model je tak schopen určit, kdy lze očekávat zvýšenou či sníženou volatilitu směnného kurzu.

Disclaimer: Tento článek má pouze informativní charakter a neslouží jako investiční doporučení dle zákona č. 256/2004 Sb. o podnikání na kapitálovém trhu. Při zpracování tohoto článku autor vycházel z veřejně dostupných zdrojů. Za případné chyby v textu nebo v datech nenesou společnosti Roklen Holding a.s. ani Roklen360 a.s. zodpovědnost.

Dominik Stroukal je držitelem doktorátu z ekonomie z Vysoké školy ekonomické v Praze. Vedle studia ekonomie absolvoval **Fakultu sociálních věd** UK, kde se věnoval sociologii médií. Tři roky byl předsedou Ludwig von Mises Institutu pro Českou a Slovenskou republiku, dva roky místopředsedou pro publikace. Přednáší na PPE programu VŠ CEVRO Institut, ekonomické předměty na Vysoké škole finanční a správní a na gymnáziu PORG.

URL| <https://roklen24.cz/a/SmxiQ/koruna-pred-zasedanim-cnb-posiluje>

Seznam ministrů. Podívejte se, kdo je kdo ve druhé Babišově vládě

30.4.2019 irozhlas.cz str. 00 Zprávy z domova

Anna Kottová, ČTK

Předseda vlády a čtrnáct ministrů, tak vypadá druhý kabinet premiéra a šéfa ANO Andreje Babiše. Česku vládne s ČSSD od června 2018. A Babiš v něm dosud provedl šest změn. Jako první musela už loni v létě odejít tehdejší ministryně spravedlnosti Taťána Malá (ANO). Naposledy své posty opouštěla hned trojice ministrů – dopravy Dan Ťok, spravedlnosti Jan Kněžínek a ministryně průmyslu Marta Nováková (všichni za ANO). Seznamte se se všemi ministry.

Složení vlády

Bývalí ministři

Andrej Babiš (premiér)

Vládu vede předseda hnutí ANO Andrej Babiš. Před listopadem 1989 byl členem komunistické strany. Podle dokumentů slovenského Ústavu paměti národa byl také agentem Státní bezpečnosti s krycím jménem Bureš. Babiš vědomou spoluprací s StB vždy popíral a proti nařčení se brání soudní cestou.

Jako vlastník koncernu Agrofert, který je jednou z největších firem v Česku, patřil Babiš k nebohatším a nejvlivnějším podnikatelům v zemi. Stejně jako skupinu SynBiol ho pak v únoru 2017 kvůli zákonu o střetu zájmů vložil do svěřenského fondu.

Babiš patří také mezi sedm obviněných v případě údajného dotačního podvodu v kauze Čapí hnízdo. Obviněn byl pro podezření z dotačního podvodu a pro poškození finančních zájmů Evropské unie. Babiš to již dříve mnohokrát odmítl.

Do politiky se rozhodl vstoupit po roce 2011, kdy vznikalo hnutí ANO. Tři roky byl ministrem financí ve vládě šéfa ČSSD Bohuslava Sobotky, který ho následně odvolal mimo jiné kvůli kauze korunových dluhopisů. ANO v říjnu 2017 jasně vyhrálo volby do sněmovny a Babišovi se otevřela cesta k premiérskému křeslu. Prezident Miloš Zeman mu dal jak první, tak druhou šanci na sestavení vlády.

Karel Havlíček (průmysl a obchod)

Ministrem průmyslu je Karel Havlíček (za ANO), který 30. dubna 2019 ve funkci nahradil ministryni Martu Novákovou (za ANO).

Havlíček je také jedním ze tří místopředsedů vlády, a to konkrétně pro hospodářství. Dosud zastával post místopředsedy vládní Rady pro výzkum, vývoj a inovace.

Už od devadesátých let hájí na institucionální úrovni zájmy podnikatelů. Je například spoluzakladatelem a do jmenování byl předsedou představenstva Asociace malých a středních podniků a živnostníků.

V roce 2014 získal na Fakultě financí a účetnictví Vysoké školy ekonomické v Praze titul docent. A je děkanem Fakulty ekonomických studií na soukromé Vysoké škole finanční a správní.

Havlíček je považován za člověka blízkého premiéru Babišovi. Byl členem delegace, která jej doprovodila při březnové státní návštěvě v USA a při setkání s prezidentem Donaldem Trumpem. Babiš ho také například pověřil, aby urovnal spor s podnikateli o daňové odpočty na výzkum a vývoj a pozval jej na sněm ANO.

Havlíček, který je zastáncem EET, je podle některých médií premiérovou pravou rukou pro ekonomiku. Letos jej také například doprovázel na Světové ekonomické fórum do švýcarského Davosu na jednání s firmami Huawei, Apple, IBM nebo AT&T.

Nabídku stát se ministrem průmyslu Havlíček jednou odmítl. Vládní angažmá mu Babiš nabídl na podzim 2017. Havlíček se tehdy vyjádřil, že nabídky si váží, nemůže jí ale přijmout, protože mu to nedovolují jeho četné (i podnikatelské) aktivity. Nahoru ^

Marie Benešová (spravedlnost)

Ministryní spravedlnosti je Marie Benešová (za ANO), která 30. dubna nahradila ve funkci Jana Kněžíňka (za ANO).

Advokátka specializující se na trestní právo je v minulosti spojená především s ČSSD a je považována za člověka blízkého prezidentu Miloši Zemanovi.

Benešová vystudovala v roce 1971 Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a začínala jako okresní prokurátorka v Kladně. Po revoluci pak působila jako advokátka nebo nejvyšší státní zástupkyně.

Do této funkce ji v roce 1999 navrhl tehdejšímu premiérovi Zemanovi ministr spravedlnosti Otakar Motejl (za ČSSD). Benešová se poté jako žalobkyně podle komentátorů významně podílela na stíhání korupce. Mimo jiné prosadila na státním zastupitelství vznik specializovaných odborů závažné hospodářské kriminality.

Od roku 2007 do roku 2013 byla členkou ČSSD a za sociální demokracii působila i jako stínová ministryně spravedlnosti.

V prosinci 2007 Benešová označila tehdejší nejvyšší státní zástupkyni Renatu Veseckou, exministra spravedlnosti Pavla Němce (US-DEU) či místopředsedu Nejvyššího soudu Pavla Kučeru za „justiční mafii“. Sedm lidí, které zmínila, na ni podalo žalobu na ochranu osobnosti. Pražský vrchní soud v roce 2011 rozhodl, že se Benešová musí omluvit, což následně učinila. Nejvyšší soud ale počátkem roku 2013 vyhověl dovolání Benešové a nařídil nové projednání. O dva roky později případ skončil smírem, kdy Benešová získala zpět peníze, které uhradila jako náklady řízení, nestáhla ale omluvu.

V kabinetu Jiřího Rusnoka blízkého prezidentu Zemanovi pak byla ministryní spravedlnosti a předsedkyní Legislativní rady vlády.

Poté, co přijala funkci ministryně v Rusnokově vládě, chtěl tehdejší šéf ČSSD Bohuslav Sobotka, aby odešla ze strany, což Benešová odmítla. Po volbách 2013 dokonce za ČSSD usedla ve sněmovně. Musela ale vystoupit z ČSSD.

V roce 2017 již nekandidovala a ohlásila odchod z politiky. Zdůvodnila to poměry v sociální demokracii, která podle ní vymýtila vnitrostranickou opozici.

Benešová také otevřeně podporovala Miloše Zemana ve volbě hlavy státu v roce 2013, ačkoli tehdy ČSSD měla vlastního kandidáta. Později se stala členkou prezidentova poradního týmu. Nahoru ^

Vladimír Kremlík (doprava)

Ministrem dopravy je Vladimír Kremlík (za ANO), který 30. dubna 2019 ve funkci nahradil Dana Ťoka (za ANO), nejdéle sloužícího ministra dopravy, který na postu strávil čtyři roky a téměř pět měsíců.

Kremlík byl dosud náměstkem pro právní služby a hospodaření s majetkem Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.

Vystudoval bakalářský obor sociální práce na stávající Univerzitě Hradec Králové. A později absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy, kde také získal titul JUDr.

Začínal jako právník ve Fondu národního majetku a v roce 2002 pak krátce pracoval na Úřadu vlády. Později působil třeba jako manažer v Letišti Praha, koncipient v Advokátní kanceláři Volopich, Tomšíček & spol. a také jako samostatný advokát.

Kremlík, který v devadesátých letech vstoupil do ČSSD, patřil mezi poradce sociálnědemokratického premiéra Vladimíra Špidly. Z Úřadu vlády ale po třech měsících přešel na krátce předtím vzniklý Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových. Nahoru ^

Robert Plaga (školství)

Ministerstvo školství znovu vede Robert Plaga z ANO. Vystudoval veřejnou správu, finance, daně a účetnictví na Provozně ekonomické fakultě Mendelovy univerzity v Brně a tamtéž si udělal v oboru hospodářská politika a správa doktorát. Na Mendelově univerzitě pak také vyučoval.

Devětatřicetiletý Plaga byl náměstkem ministra školství pro řízení sekce vysokého školství, vědy a výzkumu. Byl také členem zastupitelstva města Brna a zastupitelstva Jihomoravského kraje. Obou funkcí se ale vzdal.

Plaga v květnu 2018 odvolal z funkce ředitele Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání (Cermat) Jiřího Zíku. Důvodem byly chyby, které se objevily v letošních přijímacích zkouškách na střední školy a maturitních testech z češtiny. Nahoru ^

Alena Schillerová (finance)

Ministryní financí je opět Alena Schillerová za ANO, která dříve byla náměstkyní úřadu. Je také jedním ze tří místopředsedů vlády, a to konkrétně pro ekonomiku a finance. Babiš o ní před časem pro Radiožurnál řekl, že je odborníkem, který celý život pracoval ve finanční správě.

Schillerová se celý profesní život věnuje daňové problematice. V roce 1991 začínala jako právnička na Finančním úřadu Brno-venkov, v roce 1995 se stala zástupkyní ředitele, v letech 2006 až 2012 tento finanční úřad vedla.

Od ledna 2013 do června 2014 působila jako zástupkyně ředitele a vedoucí odboru metodiky a výkonu daní jihomoravského krajského finančního úřadu. Poté byla rok a půl (do prosince 2015) ředitelkou odboru právního a daňového procesu Generálního finančního ředitelství. Od ledna 2016 byla ve funkci náměstkyně ministra financí pro daně a cla. Nahoru ^

Adam Vojtěch (zdravotnictví)

Ministrem zdravotnictví zůstává Adam Vojtěch z ANO, který má blízko k premiérovi Andreji Babišovi. Dříve působil například jako Babišův poradce pro zdravotnictví. Vojtěch vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a mediální studia na **Fakultě sociálních věd** UK.

V minulosti byl známý coby zpěvák a hudební skladatel, v roce 2005 se zúčastnil talentové pěvecké soutěže Česko hledá SuperStar.

Dříve byl právníkem ve společnosti MAFRA, v červnu 2014 se pak stal tajemníkem na ministerstvu financí vedeném Babišem. Následně byl členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny. Od roku 2012 byl členem ODS, v roce 2014 mu bylo členství pozastaveno a v pondělí mu výkonná rada strany členství zrušila.

Jako ministr zdravotnictví vyvolal Vojtěch pozornost i vlnu kritiky řadou personálních změn. Odvolal mimo jiné ředitelku pražské Nemocnice Na Bulovce Andreu Vrbovskou nebo šéfa Fakultní nemocnice v Ostravě a někdejšího ministra zdravotnictví za ČSSD Svatopluka Němečka. Na svá místa pak rezignovali ředitel Státního ústavu pro kontrolu léčiv Zdeněk Blahuta nebo ředitelka Státního zdravotního ústavu Jitka Sosnovcová. Nahoru ^

Lubomír Metnar (obrana)

Ministerstvo obrany vede nově Lubomír Metnar za ANO, který sem přešel z resortu vnitra. Metnar jako bývalý policista řešil mimo jiné případ čtveřice žhářů, kteří při útoku na okraji Vítkova zranili i malou Natálku. Za svou práci dostal od tehdejšího ministra vnitra Martina Peciny medaili.

V roce 2011 se pak stal Metnar šéfem bezpečnosti společnosti Vítkovice, která patří miliardáři Janu Světlíkovi. Následně působil jako náměstek na ministerstvu vnitra.

Od loňského prosince stál v čele ministerstva vnitra, které ale připadlo ČSSD a nyní jej vede předseda sociální demokracie Jan Hamáček. Premiér Andrej Babiš se pak s Metnarem domluvil, že po Karle Šlechtové za ANO převezme resort obrany.

Ministerstvo vnitra pod Metnarovým vedením provedlo také řadu personálních změn. Odvolal například generálního ředitele České pošty Martina Elkána, vláda na jeho návrh zprostita funkce ředitele civilní rozvědky Jiřího Šaška. Z funkce pak odešel také šéf Generální inspekce bezpečnostních sborů Michal Murín. Nahoru ^

Richard Brabec (životní prostředí)

Ministerstvo životní prostředí dál vede Richard Brabec z ANO. Vystudoval geologii na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze. V letech 1991 až 1997 byl členem ODS, později vstoupil do Unie svobody.

Resort životního prostředí vede Brabec od ledna 2014. Jeho jmenování do funkce provázely kritiky ekologických organizací kvůli jeho angažmá v chemičce Lovochemie.

Loni v květnu se stal místopředsedou vlády poté, co premiér a tehdejší šéf ČSSD Bohuslav Sobotka odvolal vicepremiéra a ministra financí Andreje Babiše.

V říjnových volbách do sněmovny byl lídrem hnutí ANO 2011 v Ústeckém kraji. Získal 8065 preferenčních hlasů a obhájil mandát poslance, kterým je od října 2013. Nahoru ^

Klára Dostálová (místní rozvoj)

Ministryně pro místní rozvoj je Klára Dostálová za ANO, která po říjnových volbách usedla poprvé také do sněmovny. Vystudovala Vysokou školu ekonomickou.

Na ministerstvu pro místní rozvoj pracovala od února 2014 jako náměstkyně pro regionální rozvoj. Tohoto postu se ale po zvolení do sněmovny vzdala, protože funkce odborné náměstkyně a poslankyně podle služebního zákona nelze souběžně vykonávat.

Dostálová také byla v říjnu 2016 zvolena za ANO krajskou zastupitelkou v Královéhradeckém kraji. Později ale rezignovala, a to vzhledem k neslučitelnosti funkcí krajské zastupitelky a náměstkyně ministryně pro regionální rozvoj. Nahoru ^

Jan Hamáček (vnitro)

Ministerstvo vnitra vede nově Jan Hamáček, který je od února 2018 předsedou ČSSD. Resort přebírá po Lubomíru Metnarovi za ANO, který je v nové vládě ministrem obrany. Hamáček se stal i prvním místopředsedou vlády.

Hamáček kdysi začínal jako praktikant v mladoboleslavské automobilce Škoda Auto a následně si vydělával i jako překladatel z angličtiny. Členem ČSSD je od roku 2001, později působil také jako poradce pro zahraniční politiku tehdejšího premiéra Jiřího Paroubka z ČSSD.

Od roku 2006 je poslancem, a v pětatřiceti letech se pak stal nejmladším předsedou sněmovny v historii Česka. Do června 2018 byl pak místopředsedou Poslanecké sněmovny. Nahoru ^

Antonín Staněk (kultura)

Ministrem kultury je vysokoškolský pedagog Antonín Staněk z ČSSD. V čele resortu vystřídal Iļu Šmída za ANO. Vystudoval Pedagogickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, kde nyní vyučuje na katedře společenských věd. V pedagogice pak získal titul docent.

Staněk je členem ČSSD od roku 2001. Po komunálních volbách v roce 2014 se stal olomouckým primátorem, kterým je i nyní. Po volbách v říjnu 2018 se pak poprvé dostal do Poslanecké sněmovny a letos v únoru neúspěšně kandidoval na předsedu ČSSD.

Pozornost vzbudil především tím, když se jako poslanec postavil za návrh na ocenění komunistického spisovatele, básníka a novináře Karla Sýse. „Oceňuji zejména literární tvorbu pana Sýse. To vyznamenání bude za zásluhy v oblasti kultury, nikoliv za zásluhy v oblasti politiky,“ prohlásil.

Staněk byl pak také při křtu knihy komunisty Miroslava Grebeníčka o církevních restitucích. Odmítl ale, že by se křtu přímo účastnil, pouze se prý zúčastnil vánočního setkání komunistických poslanců, kde se kniha křtila.

Ministr pak v polovině dubna 2019 odvolal z funkcí ředitele Muzea umění Olomouc Michala Soukupa a Národní galerie Praha Jiřího Fajtu. Nahoru ^

Jana Maláčová (práce a sociální věci)

Ministryní práce a sociálních věcí je nově Jana Maláčová z ČSSD. Prezident Miloš Zeman ji jmenoval v Lánech 30. července.

Ve vládě nahradila svého stranického kolegu Petra Krčála, který v polovině července rezignoval kvůli podezření, že se dopustil plagiátorství při psaní bakalářské práce.

Maláčová se narodila 24. června 1981. Vystudovala magisterský obor politologie na Univerzitě Johanna Wolfganga Goetha ve Frankfurtu nad Mohanem a magisterský obor politická ekonomie Evropy na Londýnské ekonomické škole.

Předtím působila jako ředitelka odboru rodinné politiky a politiky stárnutí na ministerstvu práce a sociálních věcí.

V minulosti pracovala také jako analytička fondů EU na ministerstvu pro místní rozvoj, zástupkyně při Evropském parlamentu v Kanceláři Senátu České republiky a jako vedoucí oddělení institucionální komunikace EU na Úřadu vlády.

Absolvovala rovněž mezinárodní zkoušky z angličtiny CAE a TOEFL. Členkou ČSSD je od roku 2008. Nahoru ^

Miroslav Toman (zemědělství)

Ministerstvo zemědělství vede nově Miroslav Toman, který je ve vládě za ČSSD. V čele resortu nahradil Jiřího Milka za ANO. Šéf Potravinářské komory Toman má blízko k prezidentovi Miloši Zemanovi a SPOZ. Je synem stejnojmenného předlistopadového českého a federálního ministra zemědělství.

Začínal jako zootechnik v JZD Tečovice na Zlínsku. Začátkem devadesátých let byl podle týdeníku Profit čelným představitelem zemědělských společností Agrotec Hustopeče a Agrotrade. Později působil jako náměstek ministra zemědělství Jaroslava Palase z ČSSD a byl i prezidentem Agrární komory ČR.

Tomanův bratr Zdeněk podle serveru Aktuálně.cz přispěl v roce 2012 částkou 150 tisíc korun na prezidentskou kampaň současné hlavy státu Miloše Zemana. Miroslav Toman sám na podzim 2013 v předčasných volbách do Poslanecké sněmovny kandidoval jako nestraník v čele kandidátky Strany práv občanů - zemanovců v Ústeckém kraji, ale neuspěl.

Ministrem zemědělství byl v letech 2013 až 2014 ve vládě Jiřího Rusnoka, která vznikla z iniciativy prezidenta Zemana přes nesouhlas většiny stran zastoupených ve sněmovně a nezískala důvěru poslanců. Nahoru ^

Tomáš Petříček (zahraničí)

Ministrem zahraničí se stal Tomáš Petříček z ČSSD v polovině loňského října, téměř čtyři měsíce po jmenování vlády, předtím vedl resort šéf ČSSD a ministr vnitra Jan Hamáček.

Prezident Miloš Zeman totiž odmítl jmenovat šéfem diplomacie europoslance Miroslava Pocheho z ČSSD s odkazem na to, že Poche zpochybňuje odmítání migračních kvót a českou proizraelskou politiku.

Petříček předtím působil jako náměstek ministra zahraničí. Vystudoval obor mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze, kde získal titul Ph.D. Absolvoval i magisterské obory zaměřené na mezinárodní politiku a ekonomii na Warwické univerzitě v Británii a v Evropském centru pro mezinárodní a strategické výzkumy v Bruselu.

Byl mimo jiné asistentem Pocheho, roky pracoval v Evropském parlamentu a působil i jako náměstek někdejší ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové z ČSSD.

Členem ČSSD je od roku 2005, předtím byl u Mladých sociálních demokratů. Ve straně byl mimo jiné vedoucím zahraničního oddělení.

Podle serveru Euro.cz před volbami do Evropského parlamentu v roce 2014 daroval sociální demokracii „více peněz než sám jeho šéf a pozdější europoslanec Poche“. Petříček dle serveru poskytl celkem 310 tisíc a částku rozepsal na čtyři menší dary. Nahoru ^

Bývalí ministři

Dan Ťok (doprava)

Ministrem dopravy byl do 30. dubna 2019 Dan Ťok za ANO, který stál v čele resortu od prosince 2014. Byl tak nejdéle sloužícím ministrem dopravy samostatného Česka.

Ťok vystudoval fakultu strojního inženýrství Vysokého učení technického v Brně. Dva roky například vedl KKCG Industry miliardáře Karla Komárka a šest let byl generálním ředitelem a předsedou představenstva ve společnosti Skanska.

V říjnových volbách do sněmovny byl lídrem kandidátky ANO v Karlovarském kraji a s počtem 5014 preferenčních hlasů byl poprvé zvolen poslancem. Nahoru ^

Marta Nováková (průmysl a obchod)

Resort průmyslu a obchodu vedla do 30. dubna 2019 Marta Nováková za ANO, která byla čtyři roky v čele Svazu obchodu a cestovního ruchu. Resort přebírala po Tomáši Hünerovi za ANO.

V roce 1979 začínala v ostravském obchodním domě Prior, kde se postupně vypracovala až na náměstkyni. Nyní je majitelkou a předsedkyní představenstva IT firmy U&Sluno, která se specializuje na dodávání softwaru pro české retailové obchodníky. Zároveň je ředitelkou a spolumajitelkou společnosti Language Planet.

Nováková je rovněž členkou představenstva a viceprezidentkou Hospodářské komory ČR a také držitelkou titulu Manažer roku 2016. ^{Nahoru} ^Jan Kněžínek (spravedlnost)

Ministerstvo spravedlnosti dostal na starost Jan Kněžínek za ANO, který byl většinu svého profesního života legislativcem Úřadu vlády.

V čele resortu nahradil den před hlasování o důvěře vládě economičku a právničku Taťanu Malou z ANO, která ve vládě strávila pouhých 13 dnů a která čelila kritice kvůli přílišné loajalitě vůči Babišovi, možnému střetu zájmů a především obvinění z plagiátorství ve svých diplomových pracích.

Devětatřicetiletý Kněžínek byl místopředsedou legislativní rady vlády. Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze kde v oboru ústavní právo získal titul Ph.D. Na Úřadě vlády působil od roku 2007, kam přišel z ministerstva dopravy. V roce 2015 byl pak krátce náměstkem ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu Jiřího Dienstbiera z ČSSD.

Vláda tehdejšího šéfa ČSSD Bohuslava Sobotky ho před třemi lety jmenovala takzvaným prošetřovatelem při Úřadu vlády. Měl tak vyšetřovat protiprávní jednání členů vlády nebo dalších vysoce postavených činitelů.

Řešil například případ náměstkyně ministra financí Tomáše Vyhnánka, který v lednu 2016 nařídil úřednici z ministerstva, aby v Bruselu zjišťovala informace od Evropského úřadu proti podvodům k vyšetřování dotační kauzy Čapí hnízdo týkající se skupiny Agrofert tehdejšího ministra financí a současného premiéra Babiše.

Kněžínek rozhodl, že Vyhnánek ani Babiš zákon neporušili. Ministerstvo financí později podle Neovlivní.cz zahájilo kárné řízení se zmíněnou úřednicí i Vyhnánkem, ale také se dvěma dalšími úředníky. ^{Nahoru} ^

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/seznam-ministri-vlada-andrej-babis_1806270915_ako

Parlamenty učí děti demokracii

30.4.2019 Lidové noviny str. 15 Akademie
JITKA POLANSKÁ

Lektorka Centra pro demokratické učení Terezie Vávrová vysvětluje, jak fungují v Česku žákovské parlamenty

Původně vystudovaná historička a politoložka Terezie Vávrová pracuje v Centru pro demokratické učení (CEDU), kde se věnuje žákovským parlamentům. Mapuje je, síťuje a dalším školám předává metodiku, jak je zakládat a udržet při životě. Na konci letošního března získala za inovace ve vzdělávání cenu EDUína.

* LN Slovo parlament asociuje místo, kde se debatuje. Je i žákovský parlament zaměřený na politiku?

V anglicky mluvících zemích se mu říká school council, školní rada, nikoli parlament. Žákovské rady jsou v tamních školách poměrně rozšířené. Samospráva komunit je tam daleko běžnější než v Česku. Název parlament se u nás vžil asi proto, že jde o zapojení žáků do rozhodování prostřednictvím volených zástupců. S politikou ve smyslu řešení politických témat to nesouvisí, snad s výjimkou některých studentských parlamentů na gymnáziích. Tam se někdy stává, že se iniciativy chopí studenti, kteří si chtějí tříbit své debatérské schopnosti a mají zájem i o politiku. Parlament pod jejich vedením pak vydává různá stanoviska k věcem veřejným a chová se do určité míry politicky. Většina žákovských parlamentů je ale praktická, fungují spíš jako vzdělávací nástroj občanské výchovy. Děti se v nich při řešení konkrétních projektů, malých i větších, učí rozhodovat a jednat ve skupině i v širší komunitě, což se jim v dospělosti bude určitě velmi hodit. Právě nedostatek kompetencí pro kolektivní rozhodování je slabým místem české společnosti, kde se demokracie dlouho nepraktikovala, a to ani na úrovni komunit.

* LN Jak takový žákovský parlament vlastně vypadá? Kdo jsou jeho členové?

Každá třída do parlamentu obvykle vysílá dva volené zástupce, kteří pak své spolužáky o jeho činnosti informují. Tímto mechanismem je parlament napojen na celou školu a skrze rodiny žáků i na celou komunitu – vesnici, čtvrť... Shromáždění se zpravidla schází jednou za čtrnáct dní, před začátkem školy nebo odpoledne. Má svého koordinátora, jímž je většinou některý z učitelů. Ke komunikaci se třídami se často využívají třídnické hodiny. Když ne, děti poprosí o vstup do hodiny nějakého vstřícného učitele. Parlament může být prvostupňový i druhostupňový – nebo taky jeden velký pro všechny třídy. Děti z prvního stupně se většinou zapojují od druhé nebo třetí třídy.

* LN Je za tuto práci koordinátor nějak odměňován?

Někdy to škola pokrývá z rozpočtu na disponibilní hodiny, jindy je parlament veden jako kroužek – a v rámci toho se hradí i práce koordinátora. Někde je to ale vyloženě dobrovolná neplacená činnost. Něco se dá zaplatit z evropských fondů, školení koordinátorů pro více škol může třeba zaplatit zřizovatel nebo Místní akční skupina.

* LN Jaké věci děti v parlamentu nejčastěji řeší?

Častým tématem je jídlo ve školní jídelně. Dětem třeba nechutnají obědy. Nebo by chtěly nějaké drobné zvelebení školy, dejme tomu zrcadla na toaletě. Je důležité, aby koordinátor pomohl dětem vymezit hrací pole, na němž se změny mohou odehrávat, například jim sdělil, čím se musejí při vaření povinně řídit paní kuchařky, jaký je rozpočet a podobně. Opakovaně se ukazuje, že děti potěší i malá změna, na kterou by dospělí bez nich nepomysleli, klidně jen dva odpadkové koše navíc. Jinde ovšem mají parlamenty za sebou i celkem ambiciózní projekty pro celou místní komunitu. V Jílovém u Prahy žáci zařídili vznik vícegeneračního workoutového hřiště pro celé město. Vágní plán radnice se díky nim stal skutečností. Udělali komunikační kampaň v rámci jimi organizované komunitní události pro rodiny, kde o záměru postavit hřiště informovali. Našli vhodnou lokaci, vyjednali souhlas sousedů a navázali kontakt s odborníkem na tento typ hřiště z jiného města.

* LN Kdy v našich školách vznikly první parlamenty?

Pár škol je založilo už v 90. letech, na vlně nadšení z návratu demokracie, nebylo jich ale moc. Boom nastal až tak před pěti sedmi lety. Ředitelům je čím dál jasnější, že to není hrozba, že se nestane, aby jim skrze parlament někdo házel klacky pod nohy nebo že by najednou děti získaly moc rozhodovat o všem ve škole. Mimochodem, jeden ředitel dokonce zažil přesný opak. Skupina rodičů si na školu stěžovala České školní inspekci a ta při vyhodnocování situace využila i žákovský parlament, který se za ředitele postavil. Ovšem to, že by děti organizovaně řešily učitele nebo vedení školy, je na základních školách spíš vzácné.

* LN Může být žákovský parlament zajímavý i pro zřizovatele škol?

Tak, jak zafungoval v Jílovém, ano. Když je zřizovatel a vedení školy v souhře a parlament je akční, může to být jeden z prostředků stmelování celého místního společenství. Část zřizovatelů si začala uvědomovat, že škola je branou do místní komunity. Děti mohou docházet do domu seniorů, senioři zase mohou chodit do školy, a nejen na obědy. V menších obcích, kde je vazba těsnější, bývá propojení častější. Někde je zvykem, že se starosta osobně účastní zahájení zasedání parlamentu na začátku školního roku. U středních škol zřizovaných krajem je vazba méně obvyklá.

* LN Nebývá instinktivní obavou prací zavaleného vedení školy, že parlament bude nástrojem kritiky a úkolování?

Na základních školách jsme zažili málokdy, že by děti využívaly parlament ke stížnostem na pedagogy nebo organizovaly nesouhlasné akce vůči vedení školy. Snad o něco typičtější je to pro gymnázia a starší studenty, kteří prožívají zásadnější období vzdoru. Na jedné střední škole se skutečně stalo, že se ředitel chtěl rozejít s jedním učitelem, který byl ovšem u žáků velmi oblíbený, a ti se ho přes parlament zastali, čímž vzniklo velké napětí. Vypozorovali jsme ale, že středních odborných škol se to spíš netýká, jsou praktičtější zaměřené než gymnázia a nezřídka dokážou nabídnout komunitě něco opravdu užitečného, co má občanský rozměr. Třeba na Střední polytechnické škole Jílová v Brně má parlament dlouhou tradici a studenti jezdí radit i jiným

školám, jak parlament založit a udržovat. Tahle škola pořádá benefice, podporuje SOS vesničky, studenti jsou hodně orientovaní směrem ke komunitě.

* LN Čeho se podle vašich informací ředitelé ve vztahu k parlamentu ještě bojí?

Třeba toho, jak bude přijat učitelským sborem. Někdy může totiž zvýraznit napětí v týmu. Část pedagogů z něj může být nadšená, část ho může celkem solidně torpédovat – a to může být zdrojem konfliktů.

* LN Jaké jsou nezbytné podmínky pro to, aby parlament žil a skutečně něčemu sloužil?

Velmi důležité je, aby koordinátor správně uchopil svou roli. Z představ dětí pomáhá udělat projekt, na kterém se ony samy pak něco učí: „Chcete zrcadla na záchody? Fajn, tak se pojdme podívat na to, co to obnáší. Z rozpočtu školy to nepůjde. Máte nápad, jak by se na to daly sehnat peníze?“ Ukazuje dětem, kde nápad ještě stojí na vodě, a vede je k tomu, aby se k návrhům stavěly odpovědně. Aby byly kreativní, ale zároveň znaly mantinely, ve kterých se pohybují. Je pro děti v parlamentu takovým zrcadlem, dává jim promyšlenou zpětnou vazbu. Právě pro koordinátory je určena metodika, kterou školám předáváme.

* LN V jedné škole mi koordinátor říkal, že děti usměrňuje v tom i onom, protože jejich představy nejsou realistické. Až mi přišlo, že jim nezbyl žádný prostor pro samostatnou iniciativu, která by je bavila. A on si na ně taky postěžoval, že údajně moc akční nejsou...

Ano, riziko je i z opačné strany. Když se dětem křídla přistříhnou moc, budou pasivní. Bude se jim zdát, že nic nejde, a nebude je to bavit. Je zajímavé sledovat krůček po krůčku vývoj v jednotlivých školách. Známe parlamenty, které začaly skromně, na začátku dělaly malé věci nebo organizovaly i akce zdánlivě bez užítku, třeba happening typu „všichni přijdeme oblečení v červeném“. Ale vyzkoušeli si tím komunikaci a byla to stmelovací akce. Mimochodem, právě takhle si otestují i situace, kdy jim spolužáci řeknou: „To byl ale blbý nápad...“ Učí se pracovat s kritikou. Některé parlamenty se však postupně naučily organizovat velkolepé věci. Základní škola Salvátor z Valašského Meziříčí sama připravila program svatomartinského průvodu, děti si udělaly masky, nacvičily písničky i divadlo, a dokonce si na další rok do průvodu sehnaly živého koně. A tenhle rozlet měly, protože jim nikdo neřikal: „To už je vážně moc, to nejde.“

* LN Jak dlouho se vaše organizace žákovskými parlamenty zabývá?

CEDU oslavilo loni deset let – a parlamenty jsou naše hlavní téma od samého počátku. Budujeme síť tzv. Škol pro demokracii, která v současnosti sdružuje 184 škol s fungujícím žákovským parlamentem.

* LN Kolik je aktuálně školních parlamentů v celém Česku?

Myslím, že kolem dvou tisíc.

* LN Jak fungují parlamenty v zahraničí ve srovnání s Českou republikou?

Byli jsme ve Velké Británii, kde jsou parlamenty součástí silné místní tradice – síť školních rad je tam robustní. Ale dobré parlamenty mají například, možná trochu překvapivě, i ve Slovinsku. Tam je situace podobná té naší, jejich historie začíná teprve v 90. letech. Podobně jako u nás mají akreditované vzdělávání školních mentorů zaměřených na budování školního parlamentu. V Německu jsou školní parlamenty jen v některých spolkových zemích. Ve Francii jsme sice neviděli moc příkladů, ale řekla bych, že i tam jsou žákovské parlamenty poměrně dost rozšířené, stejně tak v Nizozemsku.

* LN Máte v CEDU taky přímo učitele? Jak moc znáte terén?

Většina mých kolegů vedla parlamenty ve školách a pak se stali lektory u nás, naše vzdělávání vyrůstá přímo ze školní praxe. Jedním ze členů naší správní rady je ředitel základní školy v Kunraticích Vít Beran, která má mimochodem taky dobrý žákovský parlament, vlastně dva – na prvním a druhém stupni.

* LN Žákovský parlament, jak ho popisujete, nemá ambice významněji ovlivňovat chod školy. V takzvaných svobodných školách ale rady složené z žáků i učitelů opravdu rozhodují o všem. Viděli jste někdy „parlament“ tohoto typu?

Ano, byla jsem se podívat v legendární britské svobodné škole Summerhill. Pro Čecha je trochu šokující vidět, že se tam zcela přenáší odpovědnost na samotné dítě, na to nejsme zvyklí. Bojíme se, že to nezvládnou. Tak trochu nevíme, s kým máme ve skutečnosti tu čest, protože jsme děti nikdy v těchto rolích neviděli. Instalovat systém založený na takto širokém vnímání svobody a odpovědnosti do prostředí běžné školy je podle mě nemožné. Dospělí se vůči tomu budou silně vymezovat, nebudou tomu věřit.

* LN Žákovský parlament a rada svobodné školy jsou tedy dvě úplně rozdílné věci, které se nikdy nesetkají?

Řekla bych, že tam, kde žákovský parlament dobře funguje, se zmenšuje nedůvěra k tomu, co děti dokážou a mohou mít na starosti. Školy, kde mají dobrý parlament, mají k dětem partnerštvější přístup. Učitelé tam vidí děti v situacích, ve kterých je předtím neměli možnost vidět – a to přispívá ke svobodnějšímu klimatu ve škole. Ale nemyslím si, že z dobrého školního parlamentu může postupně vyrůst svobodná škola v radikálním pojetí typu Summerhill, kde všichni rozhodují o všem.

* LN Koncem března jste dostala cenu EDUína za inovace ve vzdělávání, konkrétně za podporu žákovských parlamentů ve vyloučených lokalitách. O co přesně jde?

Na základě desetileté zkušenosti s žákovskými parlamenty věříme, že to je velmi dobrý vzdělávací nástroj s obrovským dopadem na školu i žáky samotné. Řekli jsme si, že bychom rádi vyzkoušeli zavést parlament i ve školách v sociálně vyloučených lokalitách – začali jsme v Chanově a v Obrnicích. Nebyli jsme si jistí, jakou podporu tamní školy budou potřebovat, na jaké překážky narazíme. Ukazuje se, že to jde. Parlamenty mohou předávat dětem odpovědnost i tam, kde zatím jinak moc naděje na změnu není.

Terezie Vávrová * Vystudovala mezinárodní vztahy a moderní historii na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. * Po škole pracovala na Úřadu vlády a ve spolku Antikomplex. * Od roku 2018 pracuje v Centru pro demokratické učení (CEDU), věnuje se hlavně vývoji metodik občanského vzdělávání, lektorování a vzdělávacím výzkumům. * Letos získala cenu EDUína za podporu žákovských parlamentů ve vyloučených lokalitách.

Ředitelé se někdy bojí toho, jak bude parlament přijat učitelským sborem. Část pedagogů z něj může být nadšená, část ho může odmítat.

Děti se v žákovských parlamentech při řešení konkrétních projektů učí rozhodovat a jednat ve skupině i v širší komunitě

O autorovi| J I T K A P O L A N S K Á, Autorka je spolupracovnicí LN

Foto autor| FOTO MAFRA - DAN MATERNA

Foto popis| Co je možné zlepšit? Děti v žákovských parlamentech často řeší školní obědy či drobná zvelebení školy, říká Terezie Vávrová.

Studna, sekera, archiv S Milošem Doležalem o jeho životě, nové knížce a udavačích a hrdinech

30.4.2019 Xantypa str. 82 spisovatel
Miloš Doležal ALICE HORÁČKOVÁ,

Rád seká dříví, nerad nosí vodu ze studně a nejradši listuje zaprášenými dokumenty v archivech. „I když nacisti spálili tisíce papírů a estébáci za sebou zahlazovali stopy jak lišky, válí se tam kvanta příběhů, co čekají, až je někdo zvedne,“ říká Miloš Doležal, toho času propuštěný z rozhlasu. Na oceňovanou knihu o číhošťském páterovi Josefu Toufarovi, kterého v roce 1950 umlátili příslušníci Státní bezpečnosti, nyní navázal povídkovou knihou ČURDA Z HLÍNY zasazenou do období protektorátu. Sešli jsme se v pražských Vršovicích.

* Tak kam půjdeme? Znáš tady za rohem dobrou kavárnu...

Prosím vás, jenom tam ne! Tam já se minule popral.

* Vy se perete? Z vaší autobiografické knížky JEDNA VĚTA bych předpokládala, že jste spíš takový tichý, kontemplativní typ...

Ale to já se nervu často. Byl tam jeden ožrala, zastoupil nám cestu, tak jsme do sebe začali strkat, přimíchali se do toho číšníci, kamarád hrobař, pak taky nějaký osazenstvo...

* Odkud se ve vás bere ten bojovný nerv?

To je ta Vysočina, odkud pocházím, ten hrbolatej, křivolakej kraj. Ve mně se to takhle spojuje, touha po tichu a současně vášeň. Mám rád Jaroslava Haška a zároveň Bohuslava Reynka, vždyť Reynkův Petrkov je blízko Lipnice, kde jsou uloženy Haškovy kosti, a od Humpolce byl Martin Jirous, kterého jsem poznal jako něžného a křehkého člověka, i když to přemazával hrubostí a chlastem. Takže možná na Vysočině jsou takovýhle bejci (smích).

* Jak moc jste do Vysočiny prorostlý?

Já tam mám vazby dávnověké, scházím se s klukama z první třídy! V rodině táty byli faráři a varhaníci od Velkýho Meziříčí a rodiče mámy byli sedláci z Podivic a Pasek. Vyrůstal jsem na statku za lesem, děda se za komunistů snažil hospodařit, pak mu to sebrali, onemocněl a brzo zemřel. To jsou ty šílený důsledky komunismu, že i když lidi nebyli zavřený, tak byli úplně vyždímány: z těch nervů, z tý buzerace, ze všech těch úzkostí, z hulvátského jednání těch hlupáků. To je pro mě jedna z nejhorších tváří bolševika, křupanství bez etiky a estetiky.

* Jak vás tak poslouchám, to nebyla náhoda, že jste napsal knížku o knězi, kterého umlátili estébáci...

Moji prarodiče byli Toufarovi farníci. A když se o Toufarovi doma mluvilo, tak nás haranty vyháněli pryč a brečeli u toho. Dodnes si pamatuju útržky vět, v kterých jsem se tenkrát neorientoval, takový záslechy jako: „Farář.“ „Vražda.“ „Mrtvej v pytli.“ Zvláštní věci pro dítě.

* Proto jste se pak v osmnácti rozjel do Číhoště?

A taky kvůli starým novinám. Babička si doma schovávala noviny z osmašedesátého, a já mezi nimi narazil na zažloutlou Lidovou demokracii a reportáže Jiřího Brabence. To on odhalil politické pozadí číhošťského zázraku a přišel dokonce i na Toufarova vraha Máchu. A víte jak? Jeden z estébáků mu říkal: „Já si teď nemůžu vzpomenout, jak se jmenoval. Ale měl takový básnický jméno...“ Tak jsme se s kamarádem Rokosem rozjeli do Číhoště a jako úplný blbečci se ptali: „Dobrý den, můžete nám něco říct o té kauze?“ A lidi nic neřekli a utekli. Bylo to jak v nějaký mlze, na zamořeným území. Ale ve vedlejších Zdeslavicích žila Toufarova neteř Marie Pospíšilová, a ta si nebrala žádný servítky. Obyčejná ženská, a vůbec se nebála.

* Jak často dnes na Vysočinu jezdíte?

Já se tam vrátil. Po tom, co jsem byl odejit z rozhlasu.

* Vy už nejste v rozhlase?

No už je to půl roku, po dvaceti letech. Nepohodl jsem se se svojí vedoucí. Jsem ve věku, kdy můžu dělat jen s lidmi, kterých si vážím, jako byli Pavel Šrut, Viola Fischerová, Honza Halas, Ruda Matys, to byla jiná lidská kvalita. Nemůžu dělat s lidmi, kteří škodí nebo jsou všehoschopný. Mám pocit, že do rádia přicházejí lidi, kteří to mají spíš za soukromou firmu než za veřejnoprávní médium. Celé to nazrálo, dávám tomu vale. Risknu to. Akorát že na sebe musím být přísněj.

* A umíte to, být na sebe přísněj?

Ještě nemám ten rytmus. Něco mě zaujme, tak se do toho zahryznu, ale pak bych nejradši ležel a lelkoval. Ale mám míň stresu a nebudí mě špatný rozhlasový sny.

* Z čeho žijete?

Mně stačí málo, žiju na venkově na samotě. Není tam elektrika, jenom pumpa, kamna, kadibudka. Mobil a počítač jedu na solární panel. Do Prahy je to devadesát kilometrů, ale vodu nosím v kýblech, dříví si musím nasekat. Ale mně se líbí, že je to takový syrový a surový. Kámen, hlína, dřevo... Cítím se tam dobře, zahryznetež do stráně nad zatopeným městečkem.

* Zatopeným městečkem?

To komouši zbourali kvůli stavbě socialistický přehrady. Je to jeden z mých prvních zážitků: rok 1974, jdu s našima a bourá se Zahrádka, lidi si to tenkrát bourali sami. Na baráku páčili velký, starý střešní krovy a podivně to skřípalo. Ten zvuk si dodnes pamatuju, takovej nárek dřeva, místa, který zaniká... Pak najednou střih a krajina, která byla celistvá, kde byly mosty, sady a pěšiny, se zalila vodou a zarostla lesem. Dneska je to území duchů. Zůstal akorát kostel a pár baráků. No a v jednom z nich bydlím.

* Nemáte někdy strach?

Člověk se víc bojí v Praze nebo na dálnici.

* A když přijde zima?

Tak letošní zima byla tvrdá. Začaly mi čoudit kamna a měl jsem zanešenej komín. A zamrzla mi pumpa. Dělal jsem si kafe ze sněhu jak partyzán. Byly noci, kdy jsem neměl sílu si zatopit.

* To jste vstával do mrazu?

No jo, ale na mě hned ráno vlítne Bogan, psí nalezenec, co ho lidi našli na Slovensku v igelitce na větví. On se strašně raduje, což mu závidím, to je fantastická zvláštní věc, ráno se radovat, že začíná den... Pak si zatopím a píšu si. Teď jsem hodně jezdil po archivech, to je neuvěřitelný zdroj materiálu a inspirace, já úplně zírám, co všechno je možný najít. Hlavně ty okresní archivy, tam jsou kvanta příběhů k padesátým letům, ke kolektivizaci. Jenom v tom kousku mý krajiny, co se tam v prachu válí příběhů, které leží ladem a čekají na to, až je někdo zvedne.

* Kolik času v těch archivech strávíte?

Celou zimu jsem tam byl. Třeba třikrát týdně. Měl jsem čas, tak jsem tam dřepěl, pracovnice mě tam už znají. Když tam pracujou lidi mladý, ty jsou skvělý, ale když jsou tam úřednice, co mají těsně před důchodem... To je voprůz, já se držím, abych nevypěnil: „Vydrž to, protože ona chodí dolů do skladu, a naschvál něco vyhodí nebo zamílčí.“ Takže jsem jak ovečka.

* Vaší nové knížce ČURDA Z HLÍNY jste dal podtitul dokumentární povídky. Kde pro vás leží hranice mezi realitou a fikcí?

Já si neumím moc vymýšlet. Nejsem moc velkej prozaik, co chrlí věty, nebo mám určitý ostych. Hranice mezi skutečností a fikcí je tenká linka, a já se snažím jít po tom ostří, i když někdy blbě nebo se mi nedaří. Když jsem procházel spisy ke gestapákovi Felklovi, tak jsem narazil i na výpovědi příslušníků SchuPo (Schutzpolizei – pozn. red.), co stříleli chlapy v Lidicích a vypalovali to. Jeden z nich našel na půdě starý Humoristický listy, tak je vyhodil z okna a díval se, jak se pomalu snáší na zem. To si žádný spisovatel nevymyslí, to je obraz jak prase! V hořících Lidicích poletují ohořelý stránky Humoristických listů... Prostě já radši v archivu hledám dva týdny nějaký detail, než abych si vymyslel jednu větu.

* Vidíte, a já bych řekla, že z vaší poslední knížky je přesto hodně cítit vaše osobnost, že tomu dáváte tvar...

Některý věci jemně rekonstruuju, to jo, vybíráte obrazy, stavíte si svůj portrét člověka, v tom jste režisér nebo spíš střihač. V textu osekat maso na holou kost. Ale jak říkám: je to opovážlivost psát o jiných lidech, fakt drzost. Já mám hrůzu, že je potkám.

* Proč?

Víte co, já se nechci pasovat do role soudce. Já jsem nezažil heydrichiádu, nezažil jsem padesátá léta. Jak bych se choval? Píše se rok 1942, mám děti a vím, že za pomoc parašutistům hrozí trest smrti. Otevřel bych jim? Opravdu nevím. Dělal jsem na polohraném dokumentu o Toufarovi, zaskakoval jsem tam za jednoho komparzistu a hrál estébáka. A víte, že jsem se do toho úplně vžil? Já vám toho Toufara takhle držel...

* Zřejmě proto jste dobrý spisovatel, že v sobě máte nejrůznější polohy...

Ale mít nad někým moc, to je hrozný a současně něčím fascinující. Já si od té doby říkám: „Bacha na to, chlapečku! Hlavně nelez do žádný funkce, nic!“

* Doteď jste popisoval hlavně hrdiny, v nové knize se poprvé věnujete negativním postavám, včetně proslulého udavače Karla Čurdy. Proč vás zajímali?

Čurda se se mnou táhne od dětství. To jsem viděl černobílejší Sequensův film ATENTÁT, trošku ideologicky natřené, ale má to zvláštní napětí, tíhu, Čurdu hraje Vinklář v baloňáku a v ksichtu má podivnej strach... A pak v té knížce jsou chlapíci z Vysočiny, gestapák Felkl je od Poličky a Bušta z Dolní Cerekve. To byla hyena hyenovitá, hrál si na odbojáře a za prachy dostával mladý kluky do koncentráků.

* V knížce popisujete i setkání na Ďáblickém hřbitově se ženou nacisty Oskara Felkla, který řádil v Lidicích. To byla skutečně náhoda?

Já jsem tam dřív chodil za Josefem Toufarem, k těm šachtovým hrobům, a potkal jsem ji tam s dcerou, Felkl a další nacisti jsou tam pohřbení, to byla sdílná. Ale když jsem se s ní pak pokoušel spojit, už neměla zájem. Řekla, že ji to nezajímá...

* Podařilo se vám vypátrat i dceru Karla Čurdy?

Na ni mě upozornil znalec Jarda Čvančara: „A víš, že tady kousek na Chodově bydlí Čurdová?“ A představte si, já tam pravidelně v Albertu potkával paní, která mi toho Čurdu hrozně připomínala, to bylo neuvěřitelné, ta podoba. Tak jsem tam za ní šel a zazvonil: „Dobrý den, píšu teď něco o Karlu Čurdovi, to byl váš...“ A ona: „Neotravujte mě, já na vás zavolám policajty!“ I když s ním nikdy nevyrostala, on se na její mámu za války vyflajz.

* Takže tou minulostí vlastně pořád ještě žije?

Ty příběhy jdou dál za hranici času! Znal jsem paní Vojtíškovou, jejíž rodinu měl Čurda na svědomí, ta ještě v 90. letech brečela, když se mnou o tom mluvila. Nebo mi napsal potomek jistého Nacházela, že se dočetl, že připravuju knížku o udavačích z Humpolecka, jestli něco vím o jeho dědečkovi? Že ho po válce popravili. Opatrně jsem mu odepsal: „Jo, narazil jsem na něj, nic moc pěkného to není.“ A on: „Jak to? V naší rodině se povídá, že děda byl popraven nespravedlivě, že hodně věděl a pomáhal...“ Tak jsem jim ofotil celý spis, ze kterého je patrný, že to byl placený konfident gestapa. Pak se omlouvali, že je to pro ně strašný zjištění, že to byl pěkný křivák.

* Spojuje něco všechny vaše postavy?

Totalitní režim. Jenom ten umožňuje existenci zmetků, jako je Felkl, Bušta, Čurda, Mácha. Jenom ve vykloubený době mají tihle lidi šanci, dyť Bušta by se sám neuživil, byl to lempl, co dostal přes svého strýčka obrovskou moc, prachy a najednou byl „někdo“. Na druhý straně – zvrácená doba umožňuje vyrůst skutečným osobnostem, bojovníkům. Ale jak jste se ptala, proč mě ty lidi zajímali: já myslím, že moc nechybělo, a Čurda mohl ležet s kamarády parašutisty v kryptě a byl by hrdina. Byl to výborný voják, prošel tvrdým výcvikem a to, co se stalo potom, je proměna vymakaného kluka v opileckou trosku, co se topí v prachách a žije v bludech. Zajímalo mě, co rozhoduje o tom, že člověk selže. Že se někdo stane hrdinou, a někdo Jidášem?

* A k čemu jste dospěl?

Že jsou to milimetry. Čurdu dělí milimetry od hrdiny a člověk se Jidášem nerodí. Někým je, má ukotvení, octne se pod tlakem... a jde tomu naproti.

* Je to relativní?

Vůbec! Já nechci rozpíjet hranice: gestapák je gestapák, konfident konfidentem a Čurda je zrádce, přes to vlak nejede, ale nedá se k tomu přistupovat s černobílým viděním. Já tu druhou stranu nedokážu odpárat. I když jsem psal o Toufarovi, tak mě zajímal estébák Mácha.

* Pochopil jste, co to bylo za člověka?

Kluk z příbramského venkova, co se skrýval s ruskejma partyzánama v Brdech a furt bojoval s nepřítelem. Fanatickej komouš, co toužil po frčkách a podřídil tomu všechno. Kdyby se mu povedlo Josefa Toufara zlomit, konal by se monstrproces a jeho kariéra by prudce stoupala. A on to podělal. Teda nepodělal, Toufar mu odmítl fungovat, jak si představoval, a v Máchovi to probudilo totální sadismus. Byl korba chlap, potomek kovářskolesnického rodu, a mlátil hodiny hlava nehlava... Zavraždil člověka a vlastně do konce života ho to pronásledovalo.

* Litoval toho?

On nenáviděl celý svět, furt si stěžoval: „Kurva, proč já? Proč to mám odsírat za jiný?“ A v něčem měl pravdu. Dostal pět let za ublížení na zdraví, pak mu to snížili na dva roky, odmítal nastoupit trest, čapli ho na přepážce, když si vybíral důchod. Hrál divadlo, že je nemocnej, propustili ho ze zdravotních důvodů. Ale symbolicky si rok odseděl. Horší je, že v devadesátých letech žila řada jeho nadřízených, kteří měli stejnou vinu jako on, a nikdo z nich odsouzený nebyl. Naopak estébák Košař vystupoval u soudu s Máchou jako utajený svědek.

* Mluvil jste s Máchou někdy?

Několikrát, on se schovával v Českých Budějovicích. Nevěděl, že jsem to já, nepoznal mě. Ukazoval mi pak celou krabici výstřížků o svém případě, sledoval všechno, co se kolem něho děje. V jednu chvíli odněkud vytáhl dvě knihy a řekl: „A heleďte se, tady mám toho hajzla Doležala, co o tom napsal takový tlustý kniha!“ A teď mi to ukazoval: poznámky, otazníky, hustě podtrhaný a popsány, až mě svrběla ruka, rád bych si to přečet. Já ho považuju za nejlepšího čtenáře mých knih!

* Mně se zdá, že u vás ty příběhy organicky vyrůstají jeden z druhého, některé postavy se objevují i ve vašich minulých pracích. Třeba toho Buštu poprvé zmiňujete už v Toufarovi...

Člověk je jak ohař, čmuhací pes. Čmuháte po stopách, a ty vás vedou tudy a možná k nějaký odbočce. A najednou v archivu v Pelhřimově narazím na něco, co je úplně fascinující... A víte, co pomáhá? Chodit na ta místa, ohmatat si je, dostat do sebe. To mě naučilo rádio, jezdil jsem sám s mikrofonem a natáčel řadu dokumentů, o válce, o padesátých letech, a vždycky se tam pro mě něco vyjevilo, třeba jenom jaký je tam ráno světlo. Toufara umlátili ve Valdicích, tak jsem si tam domluvil prohlídku třetího bloku a nechal se na pár minut zavřít do sklepní cely, a skutečnost byla daleko surovější, než jsem si ve svý palici představoval.

* Když čtu vaše knížky, tak se mi z těch hrůzných detailů dělá občas až nevolno. Jak se z toho dostáváte vy?

Že ráno vstanu a jdu sekat dřevo. Nebo sá zím stromky. Nebo si čtu básně. Nebo se modlím.

* V deníku JEDNA VĚTA zmiňujete i boj s úz kostmi. To s tím taky nějak souvisí?

Ty depky se objevily zničehonic. Teda zničehonic. Najel jsem si na to z přepracování, makal jsem jak blázen a něco jsem si vybudil, a taky rodiče mi umřeli rychle za sebou... Chvilími jsem přestával vidět smysl věcí. Měl jsem stavy, že jsem sám sebe nepoznával, to je v té knížce jenom naznačený. Přitom jsem byl vždycky takový venkovský zdravý typ, mám pevný body, myslel jsem si, že se mě tohle nebude týkat. Jenže prdly vody a vyhodilo mě to ze třmenů.

* Co vás do těch třmenů zase vrátilo?

Prášky. Snažíte se to popsat, a stejně to nepopíšete do hloubky, a když to říkám někomu, kdo si to nezažil, tak stejně neví, co to je. Měl jsem řadu přátel, kteří mi předtím vyprávěli něco podobného, ale nikdy

jsem nenahlídnul, co je to za stav. Jak může být člověk pasivní a nevstat z postele? Tak si dávám bacha, aby se to nevrátilo.

* Tak abychom nekončili úplně bezvýchodně: Je pravda, že jste jednu dobu dělal i hlídače?

To mi bylo dvacet čtyři a byl jsem na civilní službě. Pro charitu jsem rozvážel nákupy a prášky po Vysočině, přebaloval starý lidi, poznal jsem zajímavou sortu, třeba Imricha Gablecha, pilota RAF, jednoho ruskýho partyzána, bývalou operní pěvkyni, ale nejlepší bylo hlídat azylovej dům matek s dětmi. Byly tam cigánky, za nima lezli milenci, a já to musel střežit. To byla síla.

* A jak jste je střežil?

No bidlem. Oni tam lezli okny, já po nich šel bidlem, byl jsem militantní hlídač, byl jsem nabřífovanéj od charitářů, že musím ty ženy za každou cenu uhlídat. A pak jsem pochopil: „Co já je tady budu buzerovat? Ať žijou! Nejsm bachař.“

MILOŠ DOLEŽAL Básník, prozaik a dokumentarista. Narodil se 1. července 1970 v Háji u Ledče nad Sázavou, absolvoval **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy prací o Josefu Toufarovi. Osud číhošťského kněze, který se dostal do hledáčku komunistické Státní bezpečnosti kvůli nevysvětlitelnému pohybu kříže na hlavním oltáři, později rozpracoval do dvou knih: JAKO BYCHOM DNES ZEMŘÍT MĚLI (2012) a KROK DO TMAVÉ NOCI (2015). Je také mimo jiné autorem šesti básnických sbírek, autobiografických knih JÍZDA NA SKLE OCHCANOU STRÁNÍ: STŘEPY A STŘEPINY Z MĚSTEČKA 70. A 80. LET V ČESKOSLOVENSKÉ SOCIALISTICKÉ REPUBLICE (2017) a JEDNA VĚTA (2017) a čtyř knih rozhovorů s vězni nacistických a komunistických kriminálů. Jako scenárista se podílel na televizních dokumentech (mj. HEYDRICH – KONEČNÉ ŘEŠENÍ či NEZNÁMÍ HRDINOVÉ). V letech 1998–2018 byl redaktorem Českého rozhlasu 3 – Vltava. V tý knížce jsou chlapíci z Vysočiny, gestapák Felkl je od Poličky a Bušta z Dolní Cerekve. To byla hyena hyenovitá, hrál si na odbojáře a za prachy dostával mladý kluky do koncentráků.

Foto autor| FOTO JAN BARTOŠ, PETR NEUBERT, ALEŠ FORMÁNEK A ARCHIV MILOŠE DOLEŽALA

Foto popis| Dětství. V Podivicích na kozlovi

Foto popis| Nejnovější Doležalova kniha vyšla k 80. výročí vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava

Foto popis| Návrat kněze Josefa Toufara do Číhoště po 65 letech. Miloš Doležal (vpravo) nese schránku s jeho ostatky.

Foto popis| Z natáčení polohraného dokumentu JAKO BYCHOM DNES ZEMŘÍT MĚLI, v němž si Miloš Doležal (vpravo) zahrál estébáka.

Foto popis| Se sochařem Olbramem Zoubkem u kostela v zatopené Zahrádce

Foto popis| S válečným hrdinou, parašutistou vysazeným do protektorátu Jaroslavem Klemešem (uprostřed)